

KALLELSE TILL KOMMUNSTYRELSENS SAMMANTRÄDE

**Måndagen den 8 november 2021 klockan 13:30
i Stadshuset Sal A**

Observera att sammanträdet äger rum på plats i stadshuset utan möjlighet till deltagande på distans!

Med anledning av rådande situation gällande Covid-19/Coronaviruset uppmanas kommunstyrelsens ledamöter och ersättare att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer att stanna hemma vid sjukdom, även vid lindriga symtom.

Kommunstyrelsens ledamöter och ersättare uppmanas även att beakta och upprätthålla avstånd vid de gemensamma allmänna ytorna i anslutning till sammanträdessalen.

Kommundirektören informerar

Informationsärenden

1 Uppföljning: Ekonomi i balans (KK19/7) BUN/DU

Kommunfullmäktigeärenden

1 Antagande av översiktsplan Nyköping 2040 KK20/144

- Tjänsteskrivelse
- Länk till antagandeverion: [Mot framtiden - Översiktsplan 2040 \(nykoping.se\)](#)
- Särskilt utlåtande
- Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning
- Särskild sammanställning
- Barnrättsprövning
- Granskningsyttrande Länsstyrelsen

2	<p>Delårsbokslut 2021 för Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Delårsbokslut 2021 - Protokollsutdrag Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund 	KK21/594
3	<p>Antagande av Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst, enligt lagen om skydd mot olyckor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Förslag nytt handlingsprogram 	KK21/614
4	<p>Revidering av handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Förslag reviderat handlingsprogram 	KK21/615
5	<p>Revidering av bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Förslag på reviderade bestämmelser - Protokollsutdrag Arvodeskommittén 	KK21/527
6	<p>Revidering av arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Förslag på reviderat reglemente - Protokollsutdrag Arvodeskommittén 	KK20/688
7	<p>Svar på motion om barnomsorgspeng med valfrihet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Motion 	KK18/158

- Protokollsutdrag Barn- och ungdomsnämnden
- 8 Svar på motion att införa vice gruppledare för partierna i kommunfullmäktige KK18/807
- Tjänsteskrivelse
  - Motion
- 9 Svar på motion om att införa nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping KK20/600
- Tjänsteskrivelse
  - Motion
  - Protokollsutdrag Vård- och omsorgsnämnden

Kommunstyrelseärenden

- 1 Hyresavtal för nyttjande av lokaler på fastigheten Automobilen 1, mellan Nyköpings kommun och Triflion AB KK21/619
- Tjänsteskrivelse
  - Förslag på hyresavtal
- 2 Inriktningsbeslut för projektet Ribban, gällande stadsutveckling samt ny trafiklösning Spelhagen-Arnö (Järnvägsgatans förlängning) KK21/616
- Tjänsteskrivelse
  - Förstudie del 1
  - Förstudie del 2
- 3 Investering: Projektering, upphandling och genomförande av gator och VA i Brädgården 1 KK21/617
- Tjänsteskrivelse
  - Bilaga karta
- 4 Investering: konst till Nyköpings resecentrum, tilläggsanslag år 2022 KK21/406

- Tjänsteskrivelse
  - Protokollsutdrag Kultur- och fritidsnämnden
- 5 Investering: Färdigställande av Åkroken park, torg och lekplats KK20/389
- Tjänsteskrivelse
  - Bilaga: Principskiss
  - Bilaga: Skiss över lekplats
  - Prövning av barnets bästa
- 6 Avtal med Civilförsvarsförbundet Södermanland om frivilliga resursgrupper KK21/618
- Tjänsteskrivelse
  - Förslag på avtal
- 7 Bidrag till digital lanthandel i Aspa, Ludgo-Spelviks Bygdegårdsförening KK21/568
- Tjänsteskrivelse
- 8 Antagande av målbild "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland" KK21/593
- Tjänsteskrivelse
  - Bilaga målbild
  - Protokollsutdrag Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård
- 9 Svar på medborgarförslag att införa farthinder och övergångsställe vid busshållplatsen Hagstugan KK19/354
- Tjänsteskrivelse
  - Medborgarförslag
  - Protokollsutdrag Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

10	Svar på medborgarförslag: ändra planen för ytan på Vallgatan där det nu finns parkeringsplatser - Tjänsteskrivelse - Medborgarförslag - Protokollsutdrag Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	KK20/292
11	Svar på medborgarförslag: Att bygga två fartbulor/hinder på Stenbrovägen mellan Spinnarvägen och Stockholmsvägen - Tjänsteskrivelse - Medborgarförslag - Protokollsutdrag Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	KK19/514
12	Delegationsärenden	KK21/5
13	Anmälningsärenden	KK21/2

Urban Granström
Ordförande

Fanny Bergström
Sekreterare

KS § Antagande av Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040

Diarienummer: KK20/144

Översiktsplanen ger vägledning för kommande planering och beslut av mark- och vattenanvändningen i planlägnings-, lov- och tillståndsärenden. Den visar grunddragen för kommunens mark- och vattenanvändning fram till år 2040 samt kommunens övergripande strategier och ställningstaganden för att nå en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning i hela kommunen.

Förslaget till översiktsplan tar höjd för en hög befolkningstillväxt enligt kommunens bostadsförsörjningsstrategi. Huvudinriktningen i översiktsplanen är att effektivisera markanvändningen, att utveckla bebyggelse där det redan finns service och infrastruktur, och ta så lite oexploaterad mark i anspråk som möjligt. Det innebär att huvuddelen av kommunens bebyggelseutveckling planeras att ske inom Nyköpings centralort genom omvandling av befintliga verksamhetsområden till tät stadsbebyggelse med en blandning av bostäder, verksamheter, offentlig service, handel, samlingsplatser och tillgängliga grönområden. Omvandlingen ska främst ske genom att prioritera ny bebyggelse i översiktsplanens utpekade utvecklingsområden, framförallt i anslutning till Nyköpings resecentrum och runt Stadsfjärden. Inom de utpekade utvecklingsområdena finns det utrymme att bygga bostäder för upp till 50 000 personer med tillhörande arbetsplatser och service, vilket ger en flexibilitet i framtida utbyggnadsalternativ.

Bebyggelse föreslås även tillkomma genom förtätning och komplettering inom befintliga stadsdelar och i anslutning till orter på landsbygden. Syftet med förtätningen är främst att komplettera med den typ av bebyggelse och de funktioner som saknas i stadsdelen eller orten. Utanför centralorten föreslås ny bebyggelse främst ske längs med starka kollektivtrafikstråk, särskilt koncentrerat till de utpekade bebyggelsenoderna som ska fungera som serviceorter för omgivande bygder. Åtta mindre områden föreslås möjliga för landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Översiktsplanen innehåller även markområden för nya och utvidgade verksamhetsområden för verksamheter som inte är lämpliga att blanda med bostäder. Dessa planeras främst längs med trafikleder och starka kollektivtrafikstråk, exempelvis på Arnö i anslutning till Oxelösunds kommuns planerade verksamhetsområden, vid Stockholm-Skavsta flygplats och kommande Skavsta resecentrum, samt i anslutningar till trafikplatser längs E4:an som till exempel i Stavsjö.

Översiktsplanen har en tydlig inriktning att främja hållbara transporter och att minska transportsektorns ytbehov. Mark för ny transportinfrastruktur

behöver dock ändå pekas ut i översiktsplanen, framförallt för Ostlänkens behov med tillkommande stationer samt för tillkommande vägsträckor i form av Kungsladugårdsleden och Katrineborgsvägen genom Västra hållet samt trafikplatser vid Bergshammar, Arnö och Björshult.

Ett antal områden i översiktsplanen föreslås att helt undantas för exploatering. Det handlar framförallt om grönområden i anslutning till bebyggelse som är ekologiskt värdefulla och/eller rekreativt välanvända. Några större orörda och tysta områden i kommunens skogsbygder föreslås också undantas från störande åtgärder, bland annat i Kolmården, Fjällmossen, Likstammen och i Norra skärgården. Även markområden som är värdefulla som jordbruksmark undantas från bebyggelse. I den största delen av kommunen planeras befintlig markanvändning att få fortsätta, i form av till exempel pågående jord- och skogsbruk.

Bakgrund

Alla kommuner ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen och som ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I december 2017 förklarade kommunfullmäktige nuvarande översiktsplan med fördjupningar som inaktuell och gav samhällsbyggnad i uppdrag att göra en översyn av översiktsplanen.

Samhällsbyggnad tog därefter tillsammans med tjänstepersoner från samtliga kommunens divisioner fram ett samrådsförslag till Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040. Denna var ute på samråd mellan mars och juni 2020. Efter samrådet reviderades förslaget utifrån inkomna synpunkter och djupare analyser till ett granskningsförslag.

Kommunstyrelsen godkände 2021-06-14 granskningsförslaget och skickade ut det på granskning. Granskning av förslaget har pågått mellan 21 juni och 20 september 2021. 70 st handlingar med synpunkter inkom och dessa har sammanställts och besvarats. Inga synpunkter var av sådan art att förslaget behöver genomgå större revideringar. Samtliga granskningssynpunkter och kommunens bemötande av dessa, samt de justeringar som synpunkterna gett anledning till har sammanställts i särskilt utlåtande, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15. Samhällsbyggnad har utifrån synpunkterna endast gjort mindre redaktionella revideringar samt infört Länsstyrelsens avvikande uppfattning utifrån deras granskningsyttrande i antagandehandlingen för Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040.

Samhällsbyggnad föreslår att kommunstyrelsen godkänner förslag till Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040 och att kommunfullmäktige därefter fattar beslut om antagande.

Själva innehållet i översiktsplanen kan efter beslut i kommunfullmäktige inte överklagas. Överklagan kan enbart ske på formella grunder.

Förslag

Förslaget till Översiktsplan finns enbart i digital form, och det är den digitala antagandehandlingen som omfattas av beslutet. Översiktsplanens handlingar inklusive karta kommer att finnas tillgängliga på kommunens webbplats. För att få en förståelse för översiktsplanens uppbyggnad och innehåll föreslås att man börjar med att läsa de inledande övergripande kapitlen: "Så här läser du översiktsplanen", "Sammanfattning" och "Om översiktsplanen".

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Ja

Om en barnrättsprövning har genomförts, beaktas vad som bedömdes vara barnets bästa i förslag till beslut?

Ja. Sammantaget visar prövningen av barnets bästa att förslaget till Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040 i stor omfattning bedöms vara anpassad till barnets bästa. Barnets bästa är en av utgångspunkterna för flera förslag till strategier och ställningstaganden i översiktsplanen. I arbetet med planen har barn involverats i arbetet och deras synpunkter har gett avtryck i förslaget till översiktsplan.

Möjliga intressekonflikter har identifierats i granskningsförslaget, till exempel mellan inriktningen att bygga tätt och att skapa god tillgänglighet till lek för barn. Konflikterna har resulterat i ställningstaganden för framtida planering.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040,
- 2) **att** upphäva Översiktsplan för Nyköpings kommun, antagen 2013-11-12 (KK13/447) från och med att detta beslut vinner laga kraft,
- 3) **att** upphäva Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta, antagen 2013-12-10 (KK11/297) från och med att detta beslut vinner laga kraft, samt

- 4) **att** upphäva Fördjupad översiktsplan för kusten Sjösa-Vålarö, antagen 2014-09-09 (KK08/61), från och med att detta beslut vinner laga kraft.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** godkänna särskilt utlåtande, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15, samt
- 2) **att** godkänna tillhörande hållbarhetsbedömning, tillika miljökonsekvensbeskrivning med tillhörande särskild sammanställning, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Räddning och säkerhet

Division utbildning

Näringsliv, kultur och fritid

Social omsorg

Beställarkontoret

Ekonomiavdelningen

HR-avdelningen

IT-avdelningen Kommunikationsavdelningen Kommunledningskansliet

Boverket

Lantmäterimyndigheten

Länsstyrelsen i Södermanlands län Länsstyrelsen i Östergötlands län

Region Sörmland

Region Östergötland

Trafikverket

Statens fastighetsverk

Energimyndigheten

Oxelösunds kommun

Trosa kommun

Gnesta kommun

Flens kommun

Katrineholms kommun

Norrköpings kommun

Kommunfullmäktige

Antagande av Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040

Sammanfattning

Översiktsplanen ger vägledning för kommande planering och beslut av mark- och vattenanvändningen i planlägnings-, lov- och tillståndsärenden. Den visar grunddragen för kommunens mark- och vattenanvändning fram till år 2040 samt kommunens övergripande strategier och ställningstaganden för att nå en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning i hela kommunen.

Förslaget till översiktsplan tar höjd för en hög befolkningstillväxt enligt kommunens bostadsförsörjningsstrategi. Huvudinriktningen i översiktsplanen är att effektivisera markanvändningen, att utveckla bebyggelse där det redan finns service och infrastruktur, och ta så lite oexploaterad mark i anspråk som möjligt. Det innebär att huvuddelen av kommunens bebyggelseutveckling planeras att ske inom Nyköpings centralort genom omvandling av befintliga verksamhetsområden till tät stadsbebyggelse med en blandning av bostäder, verksamheter, offentlig service, handel, samlingsplatser och tillgängliga grönområden. Omvandlingen ska främst ske genom att prioritera ny bebyggelse i översiktsplanens utpekade utvecklingsområden, framförallt i anslutning till Nyköpings resecentrum och runt Stadsfjärden. Inom de utpekade utvecklingsområdena finns det utrymme att bygga bostäder för upp till 50 000 personer med tillhörande arbetsplatser och service, vilket ger en flexibilitet i framtida utbyggnadsalternativ.

Bebyggelse föreslås även tillkomma genom förtätning och komplettering inom befintliga stadsdelar och i anslutning till orter på landsbygden. Syftet med förtätningen är främst att komplettera med den typ av bebyggelse och de funktioner som saknas i stadsdelen eller orten. Utanför centralorten föreslås ny bebyggelse främst ske längs med starka kollektivtrafikstråk, särskilt koncentrerat till de utpekade bebyggelsenoderna som ska fungera som serviceorter för omgivande bygder. Åtta mindre områden föreslås möjliga för landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Översiktsplanen innehåller även markområden för nya och utvidgade verksamhetsområden för verksamheter som inte är lämpliga att blanda med

bostäder. Dessa planeras främst längs med trafikleder och starka kollektivtrafikstråk, exempelvis på Arnö i anslutning till Oxelösunds kommuns planerade verksamhetsområden, vid Stockholm-Skavsta flygplats och kommande Skavsta resecentrum, samt i anslutningar till trafikplatser längs E4:an som till exempel i Stavsjö.

Översiktsplanen har en tydlig inriktning att främja hållbara transporter och att minska transportsektorns ytbehov. Mark för ny transportinfrastruktur behöver dock ändå pekats ut i översiktsplanen, framförallt för Ostlänkens behov med tillkommande stationer samt för tillkommande vägsträckor i form av Kungsladugårdsleden och Katrineborgsvägen genom Västra hållet samt trafikplatser vid Bergshammar, Arnö och Björshult.

Ett antal områden i översiktsplanen föreslås att helt undantas för exploatering. Det handlar framförallt om grönområden i anslutning till bebyggelse som är ekologiskt värdefulla och/eller rekreativt välanvända. Några större orörda och tysta områden i kommunens skogsbygder föreslås också undantas från störande åtgärder, bland annat i Kolmården, Fjällmossen, Likstammen och i Norra skärgården. Även markområden som är värdefulla som jordbruksmark undantas från bebyggelse. I den största delen av kommunen planeras befintlig markanvändning att få fortsätta, i form av till exempel pågående jord- och skogsbruk.

Bakgrund

Alla kommuner ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen och som ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I december 2017 förklarade kommunfullmäktige nuvarande översiktsplan med fördjupningar som inaktuell och gav samhällsbyggnad i uppdrag att göra en översyn av översiktsplanen.

Samhällsbyggnad tog därefter tillsammans med tjänstepersoner från samtliga kommunens divisioner fram ett samrådsförslag till Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040. Denna var ute på samråd mellan mars och juni 2020. Efter samrådet reviderades förslaget utifrån inkomna synpunkter och djupare analyser till ett granskningsförslag.

Kommunstyrelsen godkände 2021-06-14 granskningsförslaget och skickade ut det på granskning. Granskning av förslaget har pågått mellan 21 juni och 20 september 2021. 70 st handlingar med synpunkter inkom och dessa har sammanställts och besvarats. Inga synpunkter var av sådan art att förslaget behöver genomgå större revideringar. Samtliga granskningssynpunkter och kommunens bemötande av dessa, samt de justeringar som synpunkterna gett anledning till har sammanställts i särskilt utlåtande, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15. Samhällsbyggnad har utifrån synpunkterna endast gjort mindre redaktionella revideringar samt infört Länsstyrelsens avvikande uppfattning utifrån deras granskningsyttrande i antagandehandlingen för Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040.

Samhällsbyggnad föreslår att kommunstyrelsen godkänner förslag till Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040 och att kommunfullmäktige därefter fattar beslut om antagande.

Själva innehållet i översiktsplanen kan efter beslut i kommunfullmäktige inte överklagas. Överklagan kan enbart ske på formella grunder.

Sammanfattning av inkomna granskningssynpunkter

Under granskningsperioden har 70st yttranden inkommit. Varav 14st från myndigheter, 2st från nämnder, 44st från privatpersoner, 6st från föreningar och 4st från företag.

Synpunkter från privatpersoner har främst gällt översiktsplanens påverkan på klimatfrågor, koldioxidbudget, agenda 2030 och ifrågasättande av fortsatt satsning på Skavsta. Vidare har valda trafiklösningar vid Västra hållet och Arnö ifrågasatts. Det efterfrågas mer satsningar på badmöjligheter, fortsatt utbyggnad och aktiviteter längs Stadsfjärden norra strand och cykelsatsningar längs Nävekvarnsvägen. Föreningar pekar på behovet av starkare utveckling utanför centralorten där utveckling utifrån kollektivtrafik på järnväg bör främjas. Föreningar lyfter även att minskad påverkan på klimat och uppfyllande av koldioxidbudget tydligare bör prioriteras. Kritik framförs mot att använda Kanntorp-/Stentorpsvägen som avlastningsväg främst på grund av oro för säkerhet för barn, liksom att den ungdomsverksamhet inom basebollverk som bedrivs vid Arnölänken riskerar att behöva flyttas vid utveckling enligt översiktsplanen. Företag önskar större frihet att utveckla vindkraft på sin mark och oroas av att produktionsmark anges för idrotts- och fritidsändamål i planen.

Myndigheternas synpunkter sammanfattas i stort i Länsstyrelsens granskningsyttrande. Länsstyrelsen är positiv till den vägledning som tydligt ges i kartor och texter. Ställningstaganden kring mellankommunala frågor, jordbruksmark, grönstruktur, vatten, friluftsliv och ekosystemtjänster framhålls som goda, liksom utvecklingsstrategiernas inriktning för minskad klimatpåverkan. Hållbarhetsbedömningens bredd och översiktsplanens goda potential för att nå hållbarhet är positiv.

Länsstyrelsen anser att de inte kan ta ställning till vissa områden då underlaget är bristfälligt. Det gäller för tillagda utvecklingsområden för bostäder vid Sjösa och Vålarö samt utvidgade verksamhetsområden vid Pälljungshage, Västra hållet och Arnö södra. Det gäller även förslag på tillagda och förändrade områden av riksintresse för vägtrafik, järnväg, kulturmiljö och natur. Länsstyrelsen efterfrågar även ytterligare underlag och ställningstaganden kring vissa fornlämningsmiljöer, centrala Nyköping, kumulativ påverkan på Natura-2000 områden, klimatanpassning och förorenad mark inom föreslagna utvecklingsområden, geotekniska säkerhetsfrågor och anser att Länsstyrelsens bedömning i dessa frågor får anstå till efterkommande planering och prövning.

Länsstyrelsen har följande huvudsakliga invändningar mot förslaget.

- Att byggande av Kungsladugårdsleden- kan innebära påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Arnö-Stora Kungsladugården

- Att föreslagna höjder vid Västra stadsfronten kan innebära påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Arnö-Stora Kungsladugården
- Att föreslagna höjder inom RI Nyköping och omgivande områden påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Nyköping
- Att hopbyggnad på jordbruksmark av orterna Bergshammar, Svalsta, Enstaberga och Jönåker påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Kiladalen
- Att utbyggnad av verksamhetsområde Skavsta inom och i anslutning till riksintresse för kulturmiljö Nyköpingsåns dalgång kan innebära påtaglig skada på riksintresset
- Att riksintresse för flyg - Skavsta flygplats, ska redovisas enligt förslag till precisering
- Att LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära läge) för: Bålsjön, Långhalsen Råby, Långhalsen Tovsund, Lillsjön/Långhalsen Vrena inte uppfyller kriterierna för utpekande av LIS samt att bostadsbebyggelse inte är lämpligt på övriga områden undantaget Stavsjön samt att vattenområden inte ska ingå i LIS-utpekandena.

Gjorda förändringar mellan granskning/utställning och antagande

Följande förändringar har gjorts i antagandehandlingen efter granskning/utställning.

- Nytt ställningstagande "Areella näringar ska dock inte försvåras" har lagts till för områden med markanvändning "Idrott och fritid".
- Längs väg 53 mot Oxelösund har utbredningen av bullerstört området kompletterats.
- Redovisning av stort opåverkat område har inom Gnesta kommun justerats enligt Gnesta översiktsplans avgränsning.
- Diverse redaktionella ändringar och tillägg av upplysningstexter har gjorts

Inga väsentliga ändringar av översiktsplanens innehåll eller inriktning har genomförs mellan granskning/utställning och antagande. Översiktsplanen behöver därför inte granskas/ställas ut igen. Ingen uppdatering av hållbarhetsbedömningen behöver därför heller göras. Översiktsplan Nyköping 2040 är därmed klar för att antas.

Huvudsakliga skillnader jämfört med gällande översiktsplan

Översiktsplanen för Nyköpings kommun 2040 bygger på den nu gällande översiktsplanen från 2013 och de fördjupade översiktsplanerna från 2013 och 2014. Grundprinciperna för utveckling av bostäder är de samma som i den fördjupade översiktsplanen för Nyköpings tätort och Skavsta, med omvandling av verksamhetsområden i centralorten som grundstrategi.

Den främsta skillnaden mellan översiktsplan Nyköping 2040 och den nu gällande översiktsplanen är att översiktsplan Nyköping 2040 är helt digital och som en konsekvens av det innehåller mer information och har en högre detaljeringsgrad än nu gällande översiktsplan.

Förslaget till Nyköpings översiktsplan 2040 är starkt kopplad till Agenda 2030 och de globala målen. Hållbarhetsfrågorna har generellt sett fått ett större fokus än i den nu gällande översiktsplanen.

En annan viktig nyhet är att översiktsplan Nyköping 2040, till skillnad från den nu gällande översiktsplanen, innehåller en utvecklingsstrategikarta som visar noder, områden och stråk för transporter, bebyggelse, besöksnäring, samt natur och friluftsliv. Nyköpings översiktsplan 2040 har även 11st utpekade utvecklingsstrategier.

Översiktsplan Nyköping 2040 innehåller dessutom mer noggrant utredda och motiverade ställningstaganden kring LIS-områden och riksintressen, med tydliga beskrivningar och motiv.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Ja

Om en barnrättsprövning har genomförts, beaktas vad som bedömdes vara barnets bästa i förslag till beslut?

Ja. Sammantaget visar prövningen av barnets bästa att förslaget till Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040 i stor omfattning bedöms vara anpassad till barnets bästa. Barnets bästa är en av utgångspunkterna för flera förslag till strategier och ställningstaganden i översiktsplanen. I arbetet med planen har barn involverats i arbetet och deras synpunkter har gett avtryck i förslaget till översiktsplan.

Möjliga intressekonflikter har identifierats i granskningsförslaget, till exempel mellan inriktningen att bygga tätt och att skapa god tillgänglighet till lek för barn. Konflikterna har resulterat i ställningstaganden för framtida planering.

Förslag

Förslaget till Översiktsplan finns enbart i digital form, och det är den digitala antagandehandlingen som omfattas av beslutet. Översiktsplanens handlingar inklusive karta kommer att finnas tillgängliga på kommunens webbplats. För att få en förståelse för översiktsplanens uppbyggnad och innehåll föreslås att man börjar med att läsa de inledande övergripande kapitlen: "Så här läser du översiktsplanen", "Sammanfattning" och "Om översiktsplanen".

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta *Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040*,
- 2) **att** upphäva *Översiktsplan för Nyköpings kommun*, antagen 2013-11-12 (KK13/447) från och med att detta beslut vinner laga kraft,
- 3) **att** upphäva *Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta*, antagen 2013-12-10 (KK11/297) från och med att detta beslut vinner laga kraft, samt
- 4) **att** upphäva *Fördjupad översiktsplan för kusten Sjösa-Vålarö*, antagen 2014-09-09 (KK08/61), från och med att detta beslut vinner laga kraft.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** godkänna särskilt utlåtande, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15, samt
- 2) **att** godkänna tillhörande hållbarhetsbedömning, tillika miljökonsekvensbeskrivning med tillhörande särskild sammanställning, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

Maria Ljungblom
Samhällsbyggnadschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslutsunderlag

1. Antagandehandling *Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040*
<https://nykoping.se/nykoping2040>

2. Särskilt utlåtande
3. Länsstyrelsens granskningsyttrande
4. Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning för Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040 med tillhörande
5. Särskild sammanställning
6. Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Samhällsbyggnad
Tekniska divisionen
Räddning och säkerhet
Division utbildning
Näringsliv, kultur och fritid
Social omsorg
Beställarkontoret
Ekonomiavdelningen
HR-avdelningen
IT-avdelningen
Kommunikationsavdelningen
Kommunledningskansliet

Boverket
Lantmäterimyndigheten
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Region Sörmland
Region Östergötland
Trafikverket
Statens fastighetsverk
Energimyndigheten
Oxelösunds kommun
Trosa kommun
Gnesta kommun
Flens kommun
Katrineholms kommun
Norrköpings kommun

SÄRSKILT UTLÅTANDE

Bilaga 2 - Översiktsplan Nyköping 2040

Innehållsförteckning

Översiktsplanen efter granskning/utställning	3
Sammanfattning.....	3
Särskilda utlåtandets struktur	4
Inledning.....	5
Samråd	5
Granskning/utställning.....	5
Inkomna yttranden och kommunens bemötande	6
Länsstyrelsens granskningsyttrande	6
Övriga myndigheters yttranden	15
Nämndernas yttrande	23
Privatpersoners yttrande	24
Företags yttrande.....	47
Föreningars yttrande.....	49
Gjorda förändringar efter granskning/utställning.....	60

Översiktsplanen efter granskning/utställning

I denna särskilda sammanställning redovisas inkomna synpunkter på granskningsförslaget samt de ändringar och tillägg som gjorts mellan granskningsförslag och antagande handling av översiktsplan Nyköping 2040. Inga principiella ändringar har gjorts vad gäller inriktning, mål och ställningstaganden i översiktsplanen. Med de redaktionella ändringarna läggs förslag till antagandehandling fram till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för godkännande och antagande.

Sammanfattning

Under granskningsperioden har 70 yttranden inkommit. Varav 14 från myndigheter, 2 nämnder, 44 privatpersoner, 6 föreningar och 4 företag.

Synpunkter från privatpersoner har främst gällt översiktsplanens påverkan på klimatfrågor, koldioxidbudget, agenda 2030 och ifrågasättande av fortsatt satsning på Skavsta. Vidare har valda trafiklösningar vid Västra hållet och Arnö ifrågasatts. Det efterfrågas mer satsningar på badmöjligheter, fortsatt utbyggnad och aktiviteter längs Stadsfjärdens norra strand och cykelsatsningar längs Nävekvarnsvägen. Föreningar pekar behovet på av starkare utveckling utanför centralorten där utveckling utifrån kollektivtrafik på järnväg bör främjas. Föreningar lyfter även att minskad påverkan på klimat och uppfyllande av koldioxidbudget tydligare bör prioriteras. Kritik framförs mot att använda Kanntorp-/Stentorpsvägen som avlastningsväg främst p.g.a. oro för säkerhet för barn liksom att den ungdomsverksamhet inom basebollverk som bedrivs vid Arnölänken riskerar att behöva flyttas vid utveckling enligt översiktsplanen. Företag önskar större frihet att utveckla vindkraft på sin mark och oroas av att produktionsmark anges för idrotts- och fritidsändamål i planen.

Myndigheternas synpunkter sammanfattas i stort i Länsstyrelsens granskningsyttrande. Länsstyrelsen är positiv till den vägledning som tydligt ges i kartor och texter. Ställningstaganden kring mellankommunala frågor, jordbruksmark, grönsstruktur, vatten, friluftsliv och ekosystemtjänster framhålls som goda, liksom utvecklingsstrategiernas inriktning för minskad klimatpåverkan. Hållbarhetsbedömningens bredd och översiktsplanens goda potential för att nå hållbarhet är positiv.

Länsstyrelsen anser att de inte kan ta ställning till vissa områden då underlaget är bristfälligt. Det gäller för tillagda utvecklingsområden för bostäder vid Sjösa och Vålarö samt utvidgade verksamhetsområden vid Pälljungshage, Västra hållet och Arnö södra. Det gäller även förslag på tillagda och förändrade områden av riksintresse för vägtrafik, järnväg, kulturmiljö och natur. Länsstyrelsen efterfrågar även ytterligare underlag och ställningstaganden kring vissa fornlämningsmiljöer, centrala Nyköping, kumulativ påverkan på Natura-2000 områden, klimatanpassning och förorenad mark inom föreslagna utvecklingsområden, geotekniska

säkerhetsfrågor och anser att Länsstyrelsens bedömning i dessa frågor får anstå till efterkommande planering och prövning.

Länsstyrelsen har följande huvudsakliga invändningar mot förslaget.

- Att byggande av Kungsladugårdsleden- kan innebära påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Arnö-Stora Kungsladugården
- Att föreslagna höjder vid Västra stadsfronten kan innebära påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Arnö-Stora Kungsladugården
- Att föreslagna höjder inom RI Nyköping och omgivande områden påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Nyköping
- Att hopbyggnad på jordbruksmark av orterna Bergshammar, Svalsta, Enstaberga och Jönåker påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Kiladalen
- Att utbyggnad av verksamhetsområde Skavsta inom och i anslutning till riksintresse för kulturmiljö Nyköpingsåns dalgång kan innebära påtaglig skada på riksintresset
- Att riksintresse för flyg - Skavsta flygplats, ska redovisas enligt förslag till precisering
- Att LIS-områden för: Bålsjön, Långhalsen Råby, Långhalsen Tovsund, Lillsjön/Långhalsen Vrena inte uppfyller kriterierna för utpekande av LIS samt att bostadsbebyggelse inte är lämpligt på övriga områden undantaget Stavsjön samt att vattenområden inte ska ingå i LIS-utpekandena.

Följande förändringar har gjorts i antagandehandlingen efter granskning/utställning.

- Nytt ställningstagande "Areella näringar ska dock inte försvåras" har lagts till för områden med markanvändning "Idrott och fritid".
- Längs väg 53 mot Oxelösund har utbredningen av bullerstört området kompletterats.
- Redovisning av stort opåverkat område har inom Gnesta kommun justerats enligt Gnesta översiktsplans avgränsning.
- Diverse redaktionella ändringar och tillägg av upplysningstexter har gjorts.

Inga väsentliga ändringar av översiktsplanens innehåll eller inriktning genomförs mellan granskning/utställning och antagande. Översiktsplanen behöver därför inte granskas/ställas ut igen. Ingen uppdatering av hållbarhetsbedömningen behöver därför heller göras. Översiktsplan Nyköping 2040 är därmed klar för att antas.

Särskilda utlåtandets struktur

I detta utlåtande sammanfattas och kommenteras de synpunkter som inkommit till kommunen under utställningstiden. Utlåtandet redovisar även de revideringar som genomförts. För myndigheter, nämnder, företag och föreningar redovisas en sammanfattning av de inkomna yttrandena med kommentarer från kommunen.

Privatpersoners yttranden sammanfattas och redovisas därefter utifrån de frågor som varit återkommande i yttrandena. Det görs i syfte att underlätta läsbarheten i dokumentet. Alla synpunkter från privatpersoner redovisas och besvaras dock inte alltid i sin helhet. Samtliga inkomna synpunkter i sin helhet finns att ta del av i kommunens diarium.

Inledning

Enligt Plan- och bygglagen ska kommunen vid upprättande av en översiktsplan samråda denna med Länsstyrelsen, berörda kommuner och regionala organ som har ansvar för regionalt tillväxtarbete och planering av transportinfrastruktur. Kommunmedborgare och enskilda i övrigt, andra myndigheter och sammanslutningar som kan ha ett väsentligt intresse av förslaget ska ges tillfälle att delta i samrådet. Planen ställs sedan ut för granskning för att stämma av resultatet med berörda aktörer. Resultat av denna granskning/utställning ska kommunen sedan sammanställa i ett särskilt utlåtande. Detta utlåtande redovisar hur granskningen/utställningen bedrivits, vilka synpunkter som inkommit och hur kommunen har tillgodosett inkomna synpunkter i planförslaget.

Ansvariga tjänstemän har läst alla synpunkter och i det särskilda utlåtandet redovisas en sammanfattning. Synpunkter som inte berör översiktsplanen kommer förmedlas till ansvarig förvaltning inom kommunen.

Nyköpings kommun anser inte att översiktsplanen förändrats så mycket efter inkomna synpunkter att en ny granskning/utställning behövs.

Samråd

Samråd för översiktsplan Nyköping 2040 hölls mars till juni 2020 i syfte att ge medborgare, föreningar och myndigheter att yttra sig över planförslaget. Samrådet skedde i huvudsak digitalt.

Under samrådet fanns möjlighet att träffa tjänstemän och politiker vid på olika platser i kommunen. En samrådsredogörelse finns framtagen som beskriver närmare hur samrådet gick till och vilka synpunkter som kom in samt de huvudsakliga förändringar som gjorts till gransknings/utställningsförslaget.

Granskning/utställning

Översiktsplan Nyköping 2040 var utställd för granskning mellan 21 juni till och med 20 september 2021. Handlingarna fanns tillgängliga på kommunens hemsida <https://nykoping.se/mot-framtiden/nykoping2040-tyck-till>. Annonsering skedde i lokaltidning och på kommunens hemsida samt i sociala medier. Utställning och affischer fanns på Stadshuset, Culturum och på allmänna anslagstavlor i hela kommunen. Digitalt möte för allmänheten genomfördes den 2 september.

Inkomna yttranden och kommunens bemötande

Sammanlagt har 70 yttranden inkommit under granskningsperioden fördelat enligt nedan:

Myndigheter: 14 st

Nämnder: 2 st

Privatpersoner: 44 st

Företag: 4 st

Föreningar: 6 st

Totalt: 70 st

I det särskilda utlåtandet sammanfattas inkomna synpunkter. Kommunen ger svar på samtliga yttranden och redovisar de ändringar som gjorts utifrån synpunkterna. Länsstyrelsens granskningsyttrande finns dessutom som egen bilaga (bilaga 3). Övriga yttranden i sin helhet finns registrerade på kommunen.

Länsstyrelsens granskningsyttrande

Sammanfattning av Länsstyrelsens granskningsyttrande:

Länsstyrelsen är positiv till den vägledning som tydligt ges i kartor och texter. Ställningstaganden kring mellankommunala frågor, jordbruksmark, grönstruktur, vatten, friluftsliv och ekosystemtjänster framhålls som goda, liksom utvecklingsstrategiernas inriktning för minskad klimatpåverkan. Hållbarhetsbedömningens bredd och översiktsplanens goda potential för att nå hållbarhet är positiv.

Länsstyrelsen anser att de inte kan ta ställning till vissa områden då underlaget är bristfälligt. Det gäller för tillagda utvecklingsområden för bostäder vid Sjösa och Vålarö samt utvidgade verksamhetsområden vid Pälljungshage, Västra hållet och Arnö Södra. Det gäller även förslag på tillagda och förändrade områden av riksintresse för vägtrafik, järnväg, kulturmiljö och natur. Länsstyrelsen efterfrågar även ytterligare underlag och ställningstaganden kring vissa fornlämningsmiljöer, centrala Nyköping, kumulativ påverkan på Natura-2000 områden, klimatanpassning och förorenad mark inom föreslagna utvecklingsområden, geotekniska säkerhetsfrågor och anser att Länsstyrelsens bedömning i dessa frågor får anstå till efterkommande planering och prövning.

Länsstyrelsen har följande huvudsakliga invändningar mot förslaget.

- Att byggande av Kungsladugårdsleden- kan innebära påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Arnö-Stora Kungsladugården
- Att föreslagna höjder vid Västra stadsfronten kan innebära påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Arnö-Stora Kungsladugården
- Att föreslagna höjder inom RI Nyköping och omgivande områden påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Nyköping

- Att hopbyggnad på jordbruksmark av orterna Bergshammar, Svalsta, Enstaberga och Jönåker påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö - Kiladalen
- Att utbyggnad av verksamhetsområde Skavsta inom och i anslutning till riksintresse för kulturmiljö Nyköpingsåns dalgång kan innebära påtaglig skada på riksintresset
- Att riksintresse för flyg - Skavsta flygplats, ska redovisas enligt förslag till precisering
- Att LIS-områden för: Bålsjön, Långhalsen Råby, Långhalsen Tovsund, Lillsjön/Långhalsen Vrena inte uppfyller kriterierna för utpekande av LIS samt att bostadsbebyggelse inte är lämpligt på övriga områden undantaget Stavsjön samt att vattenområden inte ska ingå i LIS-utpekandena.

SYNPUNKTER LÄNSSTYRELSEN SÖDERMANLAND	KOMMENTAR
Efter samrådet sommaren 2020 har några nya utvecklingsområden för bostäder respektive verksamheter tillkommit. Länsstyrelsen har haft svårt att närmare bedöma den föreslagna nya markanvändningen på grund av ett alltför översiktligt underlag.	Noteras, avgörande får anstå till efterföljande prövning.
Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen ger till stor del god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Den digitala lösning som kommunen valt inbjuder, genom attraktiv bildsättning, lättillgänglig kartinformation och kortfattade texter, till läsning.	Tack!
Länsstyrelsen noterar att samrådsredogörelsen anger att kommunen står bakom havsplanens förslag till markanvändning, även om man inte kompletterar översiktsplanen i denna del.	Kommunen står bakom och avser att följa Havsplanen i sin planering och handläggning. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.
Översiktsplanen saknar vägledning till hur ny planering ska förhålla sig till riksintressanta fornlämningsmiljöer, till exempel riksintressena Halla-Stigtomta och Lid-Runtuna-Spelvik-Ludgo-Lästringe. Det gör att översiktsplanen inte kommer att fungera vägledande i denna del. Länsstyrelsens ställningstagande får därför anstå till efterföljande prövning.	Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.

<p>Länsstyrelsen konstaterar att påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövården Arnö-Stora Kungsladugården kan uppstå genom den föreslagna nya sträckningen av väg 52 via Hemgården (Kungsladugårdsleden). ...Riksintresset har företräde framför den planerade vägen då den inte är av riksintresse.</p>	<p>Kommunen och Länsstyrelsen har olika ståndpunkter i denna fråga och avgörande får därför anstå till efterföljande prövning.</p>
<p>Länsstyrelsen har tagit del av Trafikverkets yttrande, som framhåller att ytterligare utredningar krävs innan Trafikverket kan ta ställning till utbredningen av redovisade utvecklingsområden för vägtrafik, vilket främst gäller den framtida Kungsladugårdsleden. Ledens status som riksintresse är därför inte avgjord.</p>	<p>Noteras. Kommunens anser att området ska ses som riksintresse för framtida vägtrafik.</p>
<p>Kommunens ställningstagande är att ny tät bebyggelse vid den västra stadsfronten, 4–5 våningar, kan uppföras utan att riksintresset Arnö-Stora Kungsladugården skadas. Riksintresset har kvar sin ursprungliga avgränsning mot staden. Länsstyrelsen bedömer att föreslagna höjder i det känsliga mötet mellan staden och odlingslandskapet kan riskera att påtagligt skada riksintresset. Sådan otillåten skada kan uppstå om sambanden mellan det historiska odlingslandskapet och dess ursprungliga avgränsning mot staden skadas mer än obetydligt. Även riksintresset Nyköping kan komma att skadas påtagligt om den västra stadsfronten ges en hög byggnadshöjd. Stadsmiljön med låg bebyggelse och för staden karaktäristisk bebyggelse ska bevaras och vara avläsbar.</p>	<p>Kommunen och Länsstyrelsen har olika ståndpunkter i denna fråga och avgörande får därför anstå till efterföljande prövning.</p>
<p>...översiktsplanen anger att bebyggelse på jordbruksmark kan prövas i orterna Bergshammar, Enstaberga, Jönåker och Svalsta. Riksintresset Kiladalen är utpekad som ett värdefullt odlingslandskap. Eftersom de små byarna i området pekats ut som uttryck för riksintresset bedömer Länsstyrelsen att planens förslag att låta orterna expandera för att på sikt växa samman riskerar att skada riksintresset påtagligt.</p>	<p>Kommunen och Länsstyrelsen har olika ståndpunkter i denna fråga och avgörande får därför anstå till efterföljande prövning.</p>

<p>Översiktsplanen anger att något högre bebyggelse, 4–5 våningar, är en lämplig norm inom utvecklingsområdena utanför stadskärnan, utan att riksintresset skadas. Länsstyrelsen vill framföra, med stöd i stadssilhuettanalysen, att riksintresset Nyköping har en samlad/jämn silhuett med relativt låg höjdskala, 3–4 våningar, där de historiska byggnaderna utmärker sig. Högre bebyggelse (4 våningar och uppåt) inom riksintresset och i områdena närmast stadskärnan kan ha negativ påverkan på stadssilhuetten och medföra risk för påtaglig skada på riksintresset Nyköping och/eller Arnö-Stora Kungsladugården. Även enstaka byggnader med högre byggnadshöjd kan medföra påtaglig skada.</p>	<p>Kommunen och Länsstyrelsen har olika ståndpunkter i denna fråga och avgörande får därför anstå till efterföljande prövning.</p>
<p>Översiktsplanen saknar rekommendationer för centrala staden, som utgör kärnan i riksintresset Nyköping. Det gör att översiktsplanen inte kommer att fungera vägledande i denna del. Länsstyrelsens ställningstagande får därför anstå till efterföljande prövning.</p>	<p>Kommunen anser att det finns tillräckliga rekommendationer för att säkerställa att betydande påverkan på riksintresset för centrala staden inte ska uppstå.</p>
<p>I Brandkärrs miljonprogramsområde är det främst den övergripande arkitektoniska idén i form av stadsplane- och bebyggelsestrukturen med de slingrande betongbyggnaderna, det anpassade vägnätet samt grönområdesstrukturen som utgör riksintressanta värden. Länsstyrelsen delar bedömningen att vissa varsamma förändringar kan vara möjliga för till exempel ökad inkludering, om tillräcklig hänsyn tas till kulturmiljön.</p>	<p>Noteras.</p>
<p>Länsstyrelsen bedömer, i motsats till kommunen, att föreslagen del av verksamhetsområde inom riksintresset inte är möjligt eftersom det riskerar att skada riksintresset påtagligt. Även verksamhetsområden angränsande till riksintresset kan medföra påtaglig skada, vilket behöver utredas närmare</p>	<p>Kommunen och Länsstyrelsen har olika ståndpunkter i denna fråga och avgörande får därför anstå till efterföljande prövning.</p>
<p>Bedömning av den samlade påverkan som dragningen av Ostlänken och utbyggnad av verksamhetsområdena kommer att ha på riksintresset saknas i översiktsplanen. Länsstyrelsen ser därför att kommunen fortsatt behöver ha en aktiv dialog med Trafikverket om</p>	<p>Noteras.</p>

<p>lokalisering av kommunala verksamhetsområden vid Skavsta med hänsyn bland annat till riksintressena Ostlänken och Nyköpingsåns dalgång.</p>	
<p>Länsstyrelsen noterar att kommunen föreslår en utvidgning av riksintresset Ringsö-Hartsö, men avstår från att bedöma förslaget med hänvisning till pågående regeringsuppdrag om översyn av riksintresseområden.</p>	<p>Samtliga gällande riksintressen redovisas i översiktsplanen. Kommunen har dock valt att även redovisa de områden där kommunen har avvikande uppfattning samt kommunens tolkningar och förslag till förändringar.</p>
<p>Länsstyrelsen delar Trafikverkets syn att det tydligt ska framgå av översiktsplanen inklusive kartan vilka kommunikationsanläggningar som utgör beslutade riksintressen och att redovisningen därför ska begränsas till de anläggningar som ingår i beslutet.</p>	<p>Samtliga gällande riksintressen redovisas i översiktsplanen. Kommunen har dock valt att även redovisa de områden där kommunen har avvikande uppfattning samt kommunens tolkningar och förslag till förändringar.</p>
<p>Länsstyrelsen ställer sig bakom Trafikverkets synpunkt om behov av översyn av plankartan med anledning av de förändrade markanspråk som pågående precisering av riksintresset Stockholm Skavsta flygplats resulterar i. Länsstyrelsen understryker Trafikverkets synpunkter om att framtida utbyggnad av verksamhetsområdet i Skavsta behöver förhålla sig till de hinderytor som finns runt flygplatsen, för att säkerställa flygplatsens funktion. Riksintressets markutbredning utgör här bland annat ett skydd för tredje man, varför lokalisering, utformning och typ av verksamheter ingående behöver utredas med berörda parter inför planläggning av området.</p>	<p>Då riksintressepreciseringen inte är fastställd har kommunen endast kunnat redovisa gällande riksintressen med kommunens tolkningar och förslag till förändringar.</p>
<p>anser att det tydligare bör framgå att det är en zon om 30 meter som generellt ska vara bebyggelsefri.</p>	<p>Kommunen håller med om att generellt ska detta säkerhetsavstånd hållas men ser ett behov av att pröva undantag inom vissa utvecklingsområden.</p>

<p>I nu gällande översiktsplan redovisade kommunen inga riksintresseanspråk för vindbruk i samråd med Länsstyrelsen och på inrådan av Forsvarsmakten. Länsstyrelsen har tagit del av Energimyndighetens granskningsyttrande, men det bedöms inte i sak tillföra något som förändrar Länsstyrelsens tidigare ställningstagande.</p>	<p>Noteras.</p>
<p>Länsstyrelsen konstaterar att kommunen efter samrådet har föreslagit ett helt nytt utvecklingsområde (fritidshusområde – omvandling möjlig) i Vålarö/Kämpetorp. Området berör utpekade riksintresseområde för rörligt friluftsliv och turism enligt 4 kap. 2§ MB. Översiktsplanen redovisar inte något underlag, som närmare beskriver risken för påverkan på riksintressets värden. Länsstyrelsens bedömning av detta område ur riksintressesynpunkt får därför anstå till efterföljande planering.</p>	<p>Noteras.</p>
<p>Länsstyrelsen anser att översiktsplanen inte ger tillräckligt stöd för att kunna dela kommunens bedömning, att planens påverkan på Natura-2000 områden, avseende kumulativa effekter samt påverkan på spridningsvägar till och från utpekade områden, inte kan antas vara betydande. Denna bedömning får därför anstå till efterkommande planering och prövning.</p>	<p>Noteras.</p>
<p>I samrådsyttrandet framförde Länsstyrelsen att det bör framgå av underlaget om alternativ utanför strandskyddat område saknas till utpekade LIS-områden för bostäder. Länsstyrelsen anser att kommunen fortfarande inte redogjort för detta, med undantag av området Stavsjö.</p>	<p>Av underlagsmaterial framgår beskrivning av förutsättningar för alternativ utanför LIS-områden. Kommunen och Länsstyrelsen har olika ståndpunkter i denna fråga och avgörande får därför anstå till efterföljande prövning.</p>
<p>Länsstyrelsen har i sitt samrådsyttrande konstaterat att kommunens utpekande av LIS-områden inte har föregåtts av översiktliga naturvärdesinventeringar, inklusive strandinventeringar, samt utredningar av områdenas närmare betydelse för friluftslivet. Kommunen har varken bemött eller tillgodosett denna synpunkt.</p>	<p>Kommunen har gjort och dokumenterat översiktliga naturvärdesinventeringar på land. Planeringsunderlaget kompletteras med dessa. Ställningstagandet till LIS-områden kompletteras med upplysningen "En inventering av vattenmiljön och en mer detaljerad inventering av landmiljön kommer dock behöva genomföras inför slutgiltig prövning."</p>

LIS möjliga: Runnviken Näsby: verksamhet ej bostäder, Runnviken Lövsund: Verksamhet, ej bostäder. Stavsjön: Bostäder behov av utredning N-2000.	Kommunen och Länsstyrelsen har olika ståndpunkter i denna fråga och avgörande får därför anstå till efterföljande prövning.
LIS behöver utredas närmare: Ånga: verksamheter, ej bostäder, ej vattenområdet	Kommunen och Länsstyrelsen har olika ståndpunkter i denna fråga och avgörande får därför anstå till efterföljande prövning.
LIS uppfyller ej kriterierna: Bålsjön, naturvärden, underlag för service?: Långhalsen Råby, översvämningsrisk, underlag för service, alternativ finns. Långhalsen Tovsund: redan prövat, alternativ finns. Lillsjön/Långhalsen Vrena: Inget tillskott av betydelse, dispens för verksamhet kan hanteras inom dispenshantering, översvämningsrisk	Kommunen och Länsstyrelsen har olika ståndpunkter i denna fråga och avgörande får därför anstå till efterföljande prövning.
avståndsrekommendationerna för transportled av farligt gods står i konflikt med flertalet nya utvecklingsområden inom Nyköping, exempelvis bebyggelseområden i Spelhagen, Kungshagen, Högrunn och Södra Hället.	Behov av hänsyn till risk i samband med transport av farligt gods kommer utredas inom kommande planering.
Länsstyrelsen anser att närhet till kända omledningsvägar för trafik från tungt trafikerade vägar med farligt gods, som exempelvis E4, även bör ingå i riskbedömningar.	Noteras.
Länsstyrelsen anser vidare att hänsyn vid riskbedömning även kan behövs tas till eventuella uppställningsplatser för transporter med farligt gods. Saknas utpekade uppställningsplatser för farligt gods rekommenderar Länsstyrelsen att kommunen i samråd med vägghållaren redovisar sådana.	Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringsstrategi.
I det samlade underlaget till översiktsplanen kan inte Länsstyrelsen finna någon egentlig analys avseende befintlig och tillkommande bebyggelse, där kommunen redogör för sin syn på de risker som är klimatrelaterade och hur kommunen avser att minska dessa risker eller få dem att upphöra helt. Länsstyrelsens bedömning av de föreslagna omvandlings- och exploateringsområdena får i dessa avseenden därför anstå till den prövning som följer vid framtagande av efterföljande detaljplaner.	Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringsstrategi.

<p>Länsstyrelsen har tagit del av yttrande från Statens geotekniska institut (SGI). Länsstyrelsen delar institutets bedömning att det inför kommunens fortsatta planarbete finns behov av en konkret strategi för de geotekniska säkerhetsfrågorna inklusive bedömning av hur klimatförändringar kan påverka förutsättningarna.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>
<p>Länsstyrelsen konstaterar att det av markanvändnings- och hänsynskartor framgår att föreslagna utvecklingsområden för bebyggelse berör potentiellt förorenad mark. Länsstyrelsen ser inte att översiktsplanen ger underlag för en närmare bedömning av den föreslagna markanvändningen, varför denna får göras i efterkommande planläggning och lovgivning.</p>	<p>Noteras. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>
<p>Länsstyrelsen rekommenderade bland annat att ställningstaganden om förorenade områden förtydligas angående krav på riskbedömningar. Rekommendationen har inte tillgodosetts i översiktsplanen, me rådet kvarstår från Länsstyrelsens sida inför efterkommande planläggning och lovgivning.</p>	<p>Kommunen anser att ställningstaganden under förorenad mark är tillräckligt tydliga.</p>
<p>Länsstyrelsen välkomnar att kommunen, som det framgår av samrådsredogörelsen, avser att i VA-planeringen hantera frågan om hur vattenförsörjningen kan säkras utifrån befolknings- och bebyggelseutvecklingen. Länsstyrelsen rekommenderar att ett sådant planeringsunderlag gällande vattenförsörjning, till stöd för avvägning om lämplig mark- och vattenanvändning, särskilt belyser hur råvattenresurser långsiktigt ska säkerställs med hänsyn till ett förändrat klimat. Länsstyrelsens bedömning av föreslagna utvecklingsområden ur ett vattenförsörjningsperspektiv får, mot denna bakgrund, anstå till efterkommande planläggning och prövning.</p>	<p>Noteras.</p>
<p>Länsstyrelsen ser positivt på kommunens förtydligande av ställningstagande om hushållning av jordbruksmark och de areella näringarnas betydelse. Länsstyrelsen kan samtidigt konstatera av markanvändningskartan att jordbruksmark ändå avses tas i anspråk för annan markanvändning. Eftersom underlag saknas i översiktsplanen för att närmare bedöma hur dessa intrång påverkar jordbruksnäringen och hushållningen av</p>	<p>Noteras.</p>

<p>jordbruksmark behöver detta, vilket även kommunen anför i samrådsredogörelsen, bedömas för varje fall i efterföljande planering och lovgivning.</p>	
<p>Länsstyrelsen delar Trafikverkets bedömning att det krävs ytterligare utredningar innan man kan ta ställning till utbredningen av redovisade utvecklingsområden för viss vägtrafik, exempelvis sträckningen av den framtida Kungsladugårdsleden som ännu inte är fastställd samt att utformningen av anslutningsvägar till Skavsta fortfarande är under beredning.</p>	<p>Kommunens ambition är att samförlägga trafikleden med bibanan för Ostlänken samt skapa god tillgänglighet till Stockholm Skavsta flygplats med tillhörande resecentrum och dess verksamhetsområde. Vägen bör då hålla sig inom angiven korridor.</p>
<p>Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen genomfört en ambitiös och samlad hållbarhetsbedömning med bäring på Agenda 2030 där förändringar i bedömning av planförslagets hållbarhet vid samråd respektive granskning tydligt framgår. Hållbarhetsbedömningen ger även föredömligt tydliga och värdefulla förslag till åtgärder och uppföljning.</p>	<p>Tack!</p>

Övriga myndigheters yttranden

Myndigheternas synpunkter sammanfattas i stort i Länsstyrelsens granskningsyttrande. Myndigheterna har i stort sitt inga invändningar mot förslaget förutom Statens fastighetsverk som motsätter sig Kungsladugårdsleden, Energimyndigheten som önskar att riksintressena för vindbruk ska kvarstå samt Trafikverket som önskar justeringar av riksintresseredovisningarna.

POLISEN REGION ÖST	KOMMENTAR
<p>Polismyndighetens uppfattning med hänsyn till det brottsförebyggande och trygghetskapande perspektivet är att det <i>redan i översiktsplanen är viktigt att man skapar förutsättningar för lokal samverkan kring dessa perspektiv i det fortsatta arbetet</i>, särskilt när man kommer ned till detaljplanering. ...Redan i översiktsplanen är det dock viktigt att man tar hänsyn till aspekterna gestaltning, mix av funktioner samt social kontroll. ...Gestaltningen behöver ett helhetstänk och en balans som handlar om platsens relation till befintliga omgivningen men också om stråk för rörlighet och tillgänglighet oaktat på vilket sätt man förflyttar sig. Rörelse och tillförskapandet av interaktivitet mellan människor skapar trygghet och en vilja att använda platsen. ..Tryggheten främjas om man i översiktsplanen tar hänsyn till behovet av olika funktioner behövs på platsen eller i området. Byggnader, näringsliv, platser och uterum med olika användar- och öppettider över dygnet och över året skapar förutsättningar för tillgänglighet, överlappningar och balans av brukare av platsen....Den sociala kontrollen främjas av överblickbarhet (och känslan av överblickbarhet) som är viktiga perspektiv i utformningen av det offentliga rummet, men också när man detaljplanerar hur t ex bottenvåningar i ett flerbostadshus skall vara utformat. ...I Nyköping kommuns interaktiva karta kan man i filtret "bebyggelsenod" se att kommunen i sitt ställningstagande tagit höjd för flera av dessa aspekter vilket är positivt.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>
<p>Polismyndigheten konstaterar också att områden i Nyköping som är belastade av brottslighet och otrygghet (Brandkärr och Isaksdal) inte omfattas av några noder när det gäller utvecklingsinriktningen. Polismyndighetens uppfattning är att dessa områden behöver fortsatt samverkan mellan lokalpolisområde Nyköping och Nyköpings kommun i samverkansöverenskommelser och gemensamma åtaganden. I övrigt hoppas Polismyndigheten på</p>	<p>Förslaget ligger i linje med översiktsplanen. För de nämnda områdena finns särskilda riktlinjer för trygghet och integration.</p>

fortsatt delaktighet och god kunskapsbaserad samverkan i detta hänseende.	
---	--

MYNDIGHETEN FÖR SAMHÄLLSSKYDD OCH BEREDSKAP (MSB)	KOMMENTAR
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avstår från att yttra sig i ärendet.	Avstår yttrande.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT (SGI)	KOMMENTAR
SGI har tidigare yttrat sig i samrådskedet 2020-06-10 samma diarienummer. De kommentarer vi lämnade då kvarstår. Sammanfattningsvis har SGI inga invändningar mot översiktsplanen, men ser gärna att en komplettering görs vad gäller information av de geologiska förhållandena. SGI vill för fortsatt planarbete gärna lyfta vikten och fördelen av att ha en konkret strategi för de geotekniska säkerhetsfrågorna. Avsikten med en strategi är att tidigt identifiera vad som ska utredas för att ha en beredskap för detta i samband med detaljplaneläggning. Det kan t ex påverka i vilken ordning man planlägger områden eller att man samordnar utredningar för flera områden.	Kommunen noterar önskemålet och tar med det inför framtida planering.

TRAFIKVERKET	KOMMENTAR
Trafikverket beslutar vilka mark- och vattenområden, enligt 3 kap 8 § miljöbalken, som Trafikverket bedömer vara av riksintresse för kommunikationer. Trafikverket anser att det tydligt ska framgå av översiktsplanen inkl. kartan vilka kommunikationsanläggningar som utgör beslutade riksintressen och att redovisningen därför ska begränsas till de anläggningar som ingår i beslutet.	Samtliga gällande riksintressen redovisas i översiktsplanen. Kommunen har dock valt att även redovisa de områden där kommunen har avvikande uppfattning samt kommunens tolkningar och förslag till förändringar.
Verksamhetsområdet Skavsta (utvecklingsområde) överlappar till stor del Ostlänkens utredningskorridor. Här är det angeläget att kommunens planeringsarbete förhåller sig till och beaktar Ostlänkenprojektets arbete, så att genomförandet av den nya stambanan -och därmed riksintresset järnväg- inte påverkas.	Även om överlappning finns anges tydligt i översiktsplanen att kommunen avser värna riksintresset Ostlänken i sin planering inom Ostlänkens korridor.

<p>Rapporten Riksintresseprecisering Stockholm Skavsta flygplats är för närvarande på extern remiss. Trafikverket har som ambition att fastställa rapporten i slutet av 2021. Trafikverket vill uppmärksamma att riksintressepreciseringens förslag till markanspråk har justerats sedan översiktsplanesområdet och att plankartan behöver ses över i detta avseende. Trafikverket vill betona vikten av att framtida utbyggnad av verksamhetsområdet i Skavsta förhåller sig till de hinderytor som finns runt flygplatsen och dess rullbanor, för att säkerställa flygplatsens funktion. I landningsbanans förlängning råder en förhöjd risksituation. Riksintressets markutbredning utgör här bl.a. ett skydd för tredje man. Placering, utformning och typ av verksamheter är parametrar som ingående behöver utredas och samrådas med berörda parter inför planläggning av området.</p>	<p>Då riksintressepreciseringen inte är fastställd har kommunen endast kunnat redovisa gällande riksintressen med kommunens tolkningar och förslag till förändringar.</p>
<p>Trafikverket vill fortsatt framhålla att det krävs ytterligare utredningar innan Trafikverket kan ta ställning till utbredningen av redovisade utvecklingsområden för viss vägtrafik. Det gäller till exempel sträckningen av den framtida Kungsladugårdsleden som ännu inte är fastställd samt att utformningen av anslutningsvägar till Skavsta fortfarande är under beredning.</p>	<p>Kommunen noterar Trafikverkets hållning. Kommunen redovisar i översiktsplanen hur kommunen anser framtida riksintresse bör avgränsas och hur kommunen i så fall och fram till dess avser ta hänsyn till dessa.</p>
<p>Trafikverket välkomnar en dialog i samband med det fortsatta arbetet med utvecklingen av Nyköpings kommun, särskilt gällande de ärenden och åtgärder som kan ha inverkan på eller påverkas av statlig infrastruktur. På vår hemsida går det att läsa mer om hur Trafikverket önskar att trafikplaneringen ska integreras i samhällsplaneringen i enlighet med de transportpolitiska målen. Här framgår också vad Trafikverket anser ska beaktas i samband med planering och projektering av nya eller ändrade byggnader utmed statlig väg och järnväg. Se länk: https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/samhallsplanering/</p>	<p>Kommunen tackar för erbjudandet och upplysningar.</p>

REGION SÖRMLAND	KOMMENTAR
<p>Flera av synpunkterna som regionen framförde har utvecklats i positiv riktning. Exempelvis beskrivningen av översiktsplaneförslagets koppling till de globala målen och hållbarhetsdimensionerna. Liksom förslagets utvecklingsstrategier och tematiska ställningstaganden, i enlighet med</p>	<p>Tack!</p>

regionens synpunkter, även om en visualisering av dessa skulle ha varit behjälplig. Till varje tematiskt kapitel i förslaget görs en koppling till tre globala mål.	
För flera kapitel vill regionen emellertid lyfta att det ibland kan vara fler än tre globala mål som kan vara aktuella, och planen skulle ytterligare kunna stärkas genom att hitta fler betydelsefulla och intressanta kopplingar.	Kommunen har valt att bara redovisa de tre viktigaste globala målen. Vi är medvetna om att flera teman berör flera globala mål än de redovisade.
Dock kvarstår önskemålet om utvecklade resonemang kring stad och land då det finns behov av att normkritiskt analysera geografierna inom staden, orterna respektive landsbygderna.	Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.
Regionen förordar dock att ställningstagandet "Utanför centralorten eftersträvas ett avstånd till kollektivtrafikhållplats, med över 10 turer/vardag, på 2 km fågelvägen för ny enstaka bebyggelse", förtydligas. Detta kan exempelvis förtydligas med vad som gäller för ny sammanhållen bebyggelse för andra orter än centralorten. Regionen tolkar även ställningstagandet att avståndet till en hållplats är "inom" två kilometer; vilket med fördel kan förtydligas.	Kommunen tycker det redan framgår i ställningstagandet. "Ett avstånd till kollektivtrafikhållplats på 2 km fågelvägen eftersträvas för ny enstaka bebyggelse, för samlad bebyggelse eftersträvas 500 m till hållplats". Kompletteras med "högst" 2 km respektive 500 m.
Region Sörmland vill lyfta vikten att arbetet med en ny bussdepå påskyndas, och att inte översiktsplaneförslaget försämrar möjligheterna till dess lokalisering.	Placering av bussdepå ryms inom översiktsplanen.
Regionen ser fram emot det efterföljande arbetet med transportstrategi med handlingsplan, vilken även kan komma att beskriva godstransporterna. Men med anledning av den snabba utvecklingen som sker inom området, från lokal till storregional nivå, och dess påverkan på transportsystemet i stort, finns potential till att lyfta godstransporterna tydligare redan i översiktsplanen.	Tack!
I samrådet framförde regionen önskemål om fler diskussioner kring målkonflikter i förslaget för ett mer effektivt och hållbart genomförande av planen. I linje med detta skulle man även med fördel kunna utveckla resonemangen kring en samordnad planering där fler aktörer behöver komma in tidigare i planeringsprocesserna.	Kommunen anser att detta redan framgår i kapitlet "Genomförande".

Region Sörmland ser att förslaget samspelar på ett bra sätt med den nu fastställda <i>Strukturbild Sörmland</i> . Inte minst bejakande av de naturliga kopplingarna till Oxelösund, utifrån flera perspektiv, och ambitionen att stärka kopplingen mellan Sörmlands två storregionala noder.	Tack!
Förutom strukturbildens karta följer tre strategiska områden som också syftar till att utveckla regionens fysiska miljöer för hållbar regional utveckling; vilka också med fördel skulle kunna avspeglas i planförslaget.	Texten kompletteras med Sörmlandsstrategins prioriterade inriktningar.
Region Sörmland anser avslutningsvis att översiktsplaneförslaget är strukturerat och pedagogiskt samt lätt att följa i en digital miljö. Regionen ser fram emot fortsatt samverkan för en hållbar regional utveckling.	Tack!

STATENS FASTIGHETSVERK	KOMMENTAR
<p>När det gäller förtätning och omvandling av Nyköpings tätort anser Statens fastighetsverk att höga krav ska ställas på den framtida bebyggelsens arkitektoniska utformning. Framtida byggnader bör harmoniera med intilliggande bebyggelse och kulturmiljö avseende höjd, volym och utformning. Det gäller i bebyggelseområden inom riksintresseområde för kulturmiljö, där Nyköpingshus och Nyköpings residens ligger, och i de delar av utvecklingsområden med funktionsblandad bebyggelse som är placerade söder och öster om riksintresseområdet för kulturmiljö.</p> <p>Statens fastighetsverk har i uppdrag att vidmakthålla bland annat Nyköpingshus kulturhistoriska och upplevelsemässiga värden. Det är viktigt att eventuell framtida bebyggelse inom områdena söder och öster om Nyköpingshus, som är en del av det statliga byggnadsminnets influensområde, inte förminska Nyköpingshus och harmonierar med områdets karaktärsdrag avseende stads- och gröstruktur.</p>	<p>Översiktsplanen anger att "Vid detaljplaneläggning som påverkar riksintresseområdet ska alltid konsekvensanalyser för kulturmiljön upprättas." och "Vid ändring i riksintresseområdet ska stor hänsyn tas till karaktärsbyggnader, övrig värdefull bebyggelse och till befintliga gaturum och torg." samt "Värdefulla byggnader, landmärken och miljöer i stadskärnan ska fortsatt kunna förstås och upplevas från viktiga utsiktspunkter och siktstråk även utanför stadskärnan, såsom Lindbacke, Arnö brygga (vid Seglarvägen) och från kajerna vid östra och västra Hamnsidan." Kommunen anser att detta säkrar Riksintressets värde.</p>
<p>Statens fastighetsverk anser att den föreslagna sträckningen av väg 52 inte överensstämmer med översiktsplanens generella ställningstagande att "Nyköpings kommuns identitet ska stärkas genom att värdena i kulturmiljön uppmärksammas och tas tillvara." och att "Jordbruket i kommunen behövs för</p>	<p>Kommunen anser att Kungsladugårdsleden ska samförläggas med Ostlänkens bibana för att minska påverkan på riksintresse och jordbruksmark. Kommunen</p>

<p>att säkerställa livsmedelproduktionen lokalt i ett långsiktigt perspektiv” samt Nyköpings kommuns utvecklingsstrategi ”Hushålla med mark- och vattenresurser”. Statens fastighetsverk verkar för en hållbar samhällsutveckling samt att långsiktigt och hållbart förvalta kulturhistoriska fastigheter med mycket högt nationellt kulturhistoriskt värde. Statens fastighetsverk anser att den förslagna länken från väg E4 till Skavsta flygplats som redovisas i Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040, som tar i anspråk kulturhistoriskt och produktionsmässigt mycket värdefull jordbruksmark, inte överensstämmer med denna inriktning. Statens fastighetsverk avstyrker därför förslaget till ny länk, eftersom den negativt påverkar Lilla Kungsladugården.</p> <p>Enligt 3 kap. 4 § i miljöbalken, är jordbruksmark av nationell betydelse. Markanvändningen bör därför ses ur ett långsiktigt perspektiv, eftersom jordbruksmarken är en resurs som berör framtida generationers matförsörjning. Det innebär att utifrån försiktighetsprincipen bör samhället bevara jordbruksmarken och undanta marken för exploatering. Statens fastighetsverk anser att detta ska beaktas i framtida planering.</p>	<p>instämmer i att Kungsladugårdsleden får en påverkan på riksintresset. Därför föreslås att en oberoende konsekvensanalys för kulturmiljön upprättas där påverkan på landskapsbild och andra värden kartläggs. Först efter en sådan analys kan samråd ske kring dess påverkan.</p>
---	---

SKOGSSTYRELSEN	KOMMENTAR
<p>Skogsstyrelsen saknar skrivningar i rapporten om skogsbruk och skogsindustrin.</p> <p>I övrigt har vi inga synpunkter på presenterat underlag och inte heller någon ytterligare information att tillföra som har bäring på detta.</p>	<p>Ställningstagande om Skogsbruk och skogsnäring finns under temakapitel Landsbygd.</p>

SGU	KOMMENTAR
<p>SGU avstår därför från att yttra sig och hänvisar till nedanstående allmänna riktlinjer.</p>	<p>Noteras.</p>

POST- OCH TELESTYRELSEN	KOMMENTAR
<p>I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.</p>	<p>Kommunen noterar upplysningen. Det tas med i fortsatt planläggning.</p>
<p>PTS har i tidigare skrivelse till länsstyrelsen lämnat uppgifter om vilka teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet med 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområde m.m.</p>	<p>Kommunen noterar upplysningen.</p>
<p>Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänksoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänksoperatörerna är.</p>	<p>Kommunen noterar upplysningen.</p>

ENERGIMYNDIGHETEN	KOMMENTAR
<p>I dagsläget har Långgrund I och II utgått i det förslag till havsplaner som väntar på beslut. Det finns därför fortfarande en osäkerhet gällande hur de slutgiltiga svenska havsplanerna kommer att se ut. Riksintresse högexploaterad kust är inte ett riksintresse som automatiskt utesluter produktion av vindenergi. Utöver den osäkerhet som finns gällande de svenska havsplanerna, är projekten Långgrund I och II fortfarande en pågående process. Historiskt sett har riksintresse vindbruk med pågående projekt inte utgått som riksintresse.</p>	<p>Kommunen noterar upplysningen. Kommunens ståndpunkt om att riksintresset bör utgå står dock fast med hänsyn till påverkan på andra riksintressen och att försvaret har yttrat sig negativt över områdena.</p>
<p>Gällande den landbaserade vindkraften uppskattar Energimyndigheten Nyköpings kommuns argument men uppmanar ändå att undersöka möjligheterna till samexistens mellan naturvärden och vindkraft.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunens ståndpunkt om att riksintresset bör utgå står dock fast. Kommunen avvaktar resultatet av de nationella uppdragen innan ev. nya ställningstaganden eller tillägg om vindkraft till översiktsplanen kan bli aktuellt.</p>

SVENSKA KRAFTNÄT	KOMMENTAR
Svenska kraftnät har i samrådsyttrande daterat 2020-04-06 svarat på berörd remiss. Utöver tidigare lämnat remissvar har Svenska kraftnät ingenting att erinra mot upprättat förslag.	Kommunen noterar upplysningen.

FLENS KOMMUN	KOMMENTAR
Flens kommun anser att det är positivt att Nyköpings kommun kompletterat sitt förslag till översiktsplan i enlighet med de synpunkter Flens kommun framförde i samrådsyttrandet avseende förtydliganden av ställnings-taganden kring riksintresset för Båvenområden.	Tack!
Vidare vill Flens kommun framföra att man fortsatt ser positivt på kapitlet avseende mellankommunala frågor. Flens kommun vill även framhålla att man gärna ser ett gott samarbete kring gemensamma infrastrukturfrågor, exempelvis avseende utveckling av stråk längs riksväg 53 och riksväg 52 samt utveckling av persontrafik på TGOJ banan. I övrigt har Flens kommun inga ytterligare synpunkter.	Nyköpings kommun ser fram emot ett fortsatt gott samarbete med Flens kommun när det gäller mellankommunala frågor.

OXELÖSUNDS KOMMUN	KOMMENTAR
Oxelösunds kommun uppskattar att synpunkterna som lämnades vid samrådet har tagits emot, att kompletteringar gjorts och ser fram emot framtida samarbeten.	Tack!
Oxelösunds kommun ser positivt på att verksamhetsområdet Arnö södra utökats mot kommungränsen.	Tack!
Oxelösunds kommun har planerade verksamhetsområden på sin sida om kommungränsen, både väster och öster om väg 53, är det önskvärt med ett samarbete kring trafiken till och från dessa områden. Till exempel att möjliggöra att dessa områden kan kopplas ihop med gemensamma vägar. Ett område som är aktuellt i Oxelösund just nu är Kvarnbäckens verksamhetsområde där planbesked begärts. För trafikförsörjningen av det området kan det bli aktuellt med en ny väg mellan Björshult och	Kommunen noterar förslaget. Kommunen har valt att koncentrera utvecklingen öster om väg 53 och ser under planperioden ombyggnader av trafikplatserna som fullgod lösning.

trafikplats Stjärnholm, något föreslagen översiktsplan inte ger stöd för nu.	
Oxelösunds kommun är även fortsättningsvis intresserade av att delta i arbetet kring en gemensam reservvattentäkt.	Tack!
Det är viktigt att det i översiktsplanen tas hänsyn till kraftledningsstråk, både för egen försörjning och för andra kommuners försörjning av framtida el.	Kommunen avser ta hänsyn till detta vilket framgår i översiktsplanen men har valt att inte precisera sträckningar i översiktsplanen.

Nämndernas yttrande

Nämnderna ställer sig bakom förslaget och bidrar med några medskick.

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN	KOMMENTAR
Nämnden ställer sig bakom framtaget förslag, till de delar det avser Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde.	Tack!
Vid förverkligandet av planen är det angeläget att säkerställa tillgängligheten för nämndens målgrupper - äldre och personer med en funktionsnedsättning. Det handlar såväl om den fysiska tillgängligheten som ett utbud av alternativa boendeformer utifrån skilda behov. Det är också viktigt att erbjuda ett utbud av service i närområdet, som matchar de boendes efterfrågan. Slutligen behöver också tillgången till natur eller parkmiljö säkerställas för dessa målgrupper, som ofta har sämre möjligheter att färdas längre sträckor för att ta del av sådana omgivningar.	Förslaget ryms inom förslaget till ÖP.

BARN OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	KOMMENTAR
Förslag på tillägg: "Strategisk planering av skolor bör även utgå från kunskapen om att placeringen kan vare ett verktyg i arbetet för att minska segregationen."	Kommunen håller med om att detta är eller kan vara en parameter. Skrivningen passar dock bättre i annat styrdokument.
Samutnyttjande av skollokaler är positivt utifrån många aspekter men med detta kommer också ett tydligt reglerat ansvar som måste finnas med redan på ritbordet. Vilka lokaler kan samnyttjas? Vem är hyresvärd för dessa och kan de av tillgänglighetsskäl avskämmas från skolverksamhetens egna lokaler?	Synpunkten är relevant men är inte en översiktsplanefråga. Utformning av byggnader fastställs i bygglovsskedet.
Ställer sig bakom förslaget med angivna medskick.	Tack! Medskicken är i linje med översiktsplanen.

Privatpersoners yttrande

Synpunkter från privatpersoner har främst gällt översiktsplanens påverkan på klimatfrågor, koldioxidbudget och agenda 2030. Vidare har översiktsplanens valda trafiklösningar vid Västra hållet och Arnö ifrågasatts. Det efterfrågas mer satsningar på badmöjligheter, fortsatt utbyggnad och aktiviteter längs Stadsfjärdens norra strand och cykelsatsningar längs Nävekvarnsvägen. Kommunen har valt att dela in redovisning och svar på yttranden efter ämne eller område.

YTTRANDEN KRING KLIMAT OCH MILJÖ	KOMMENTAR
Ni har valt att fokusera på 16 av 17 mål i agenda 2030. Dessa mål är inte sinsemellan prioriterade. Vissa av målen hänger ihop och kan leda till synergieffekter, andra motverkar varandra. I analysen råder störst risk till negativa konsekvenser gällande klimatet. Om kommunen väljer att prioritera klimatanpassning, koldioxidbudgeten och naturvärdena som är kopplade till klimatkrisen, kommer de andra områdena att gynnas indirekt. Prioritera klimatfrågan, före andra frågor. Utan en biologisk mångfald och en hoppfull uppväxande generation, kommer det inte att spela någon roll ifall det finns arbetstillfällen inom industri eller konsumtion.	Överensstämmer med översiktsplanen. Flera av översiktsplanen strategier utgår från att åstadkomma minskad klimatpåverkan men även biologisk mångfald.

<p>När Nyköping ska välja att prioritera 16 av de 17 globala målen enligt Agenda 2030, behöver de sinsemellan graderas enligt prioritet. Om man ser till hur Nyköping valt att prioritera, upplevs att punkterna 8 och 9 är prioriterade före punkterna 11, 12, 13, 14, 15. Under punkt 9, Infrastruktur, kan man ifrågasätta ifall större vägbyggen, tex sträckning mellan Gumsbacken och Skavsta, är motiverade då Nyköpings kommun har upprättat en koldioxidbudget, i syfte att sänka sina koldioxidutsläpp.</p>	<p>Globala målen är likvärdiga och kommunicerande. Kommunen anser att översiktsplanen bl.a. genom sina strategier väl bidrar till uppräknade mål.</p>
<p>Nyköpings översiktsplan är inte linje med parisavtalet. Därför hoppas jag ni tänkt att korrigera planen så att den blir i linje med parisavtalet. Om sådant inte är fallet tycker jag åtminstone att ni borde vara ärliga och gå ut tydligt med att Nyköping har för avsikt att fortsätta orsaka de massmord i form av naturkatastrofer och krig om tex mat och vatten som klimatkatastrofen orsakar. Ni borde verkligen skämmas över detta skamliga val att fortsätta sabotera min, andra ungdomars och barns framtid.</p>	<p>Översiktsplanen utgår från minskad klimatpåverkan vilket har påverkat prioriteringar i markanvändning och getts uttryck i åtta av de elva utvecklingsstrategierna.</p>
<p>Jag undrar också varför man väljer att gå vidare med Öp trots att det ser ut som att man ska få svårt att uppfylla klimatmålen enligt själva planen.</p>	<p>Översiktsplanen utgår från minskad klimatpåverkan vilket har påverkat prioriteringar i markanvändning och getts uttryck i åtta av de elva utvecklingsstrategierna.</p>
<p>Jag saknar också koppling mellan Öp och kommunens koldioxidbudget. Varför finns inga hänvisningar till ett så viktigt dokument i planen?</p>	<p>Koldioxidbudgeten är ett sätt att mäta och visa behovet av utsläppsminskningar. Kommunens mål för detta tas i annat dokument än översiktsplanen. Översiktsplanen utgår dock från minskad klimatpåverkan vilket har påverkat prioriteringar i markanvändning och getts uttryck i åtta av de elva utvecklingsstrategierna.</p>
<p>Klimatmål I detta stycke nämns Sveriges klimatmål på ett tydligt sätt. Men kommunens egen koldioxidbudget nämns inte, inte heller Parisavtalet som kommunens koldioxidbudget bygger på. Varför nämns inte dessa i översiktsplanen? Det är märkligt att inte i Nyköpings kommunen i ÖP (med avseende på klimatmål) utgår ifrån den koldioxidbudget kommunen tagit fram. Kommunens</p>	<p>Koldioxidbudgeten är ett sätt att mäta och visa behovet av utsläppsminskningar. Kommunens mål för detta tas i annat dokument än översiktsplanen. Översiktsplanen utgår dock från minskad klimatpåverkan vilket har påverkat prioriteringar i</p>

<p>koldioxidbudget är framtagen för att om kommunen följer den så minskar kommunen sina utsläpp i den takt som krävs för att göra sin del för att stoppa uppvärmningen vid 1,5 °C.</p>	<p>markanvändning och getts uttryck i åtta av de elva utvecklingsstrategierna.</p>
<p>Det är bra att kommunens ÖP har en chans att leda till positiva konsekvenser med avseende på samtliga 17 uppsatta målområden. Men hur kan man gå vidare med en översiktsplan som för 6 målområdena riskerar negativa konsekvenser, speciellt då den visar på risk för stora negativa konsekvenser med avseende på klimatmålet?</p> <p>Att spannet för klimatmålet är +1 till -2 indikerar att risken för negativa konsekvenser är större än chansen för positiva konsekvenser. Detta borde tydligt peka på att en omarbetning av ÖP krävs för att säkerställa att ÖP får positiva konsekvenser med avseende på klimatmålet.</p> <p>Hållbarhetsbedömningen är tydlig genom att den använder värderosor med graderingen +2, +1, 0, -1, -2. Men samtidigt väldigt otydlig då det inte framgår i ÖP (eller i den fullständiga hållbarhetsbedömningen av SWECO) vad +2, +1, 0, -1, -2 innebär. Det borde framgå att tex 0 innebär att ÖP håller sig till Nyköpings koldioxidbudget. Som det är nu går det inte att utläsa om det finns en chans att föreslagen ÖP håller sig inom ramen för Nyköpings koldioxidbudget eller Sveriges miljömål. Denna otydlighet gäller även övriga mål i hållbarhetsbedömningen.</p> <p>Precis som för klimatmålsrubriken är det oklart varför hållbarhetsbedömningen inte nämner Nyköpings koldioxidbudget eller kommunens energi- och klimatstrategi. Detta innebär att det är ännu svårare att bedöma om ÖP håller sig inom ramen för Nyköpings kommuns koldioxidbudget.</p>	<p>Hållbarhetsbedömningens bedömningar utgår från angivet nollalternativ som innebär utveckling enligt gällande översiktsplaner. Bedömningen är att ÖP Nyköping 2040 innebär en avsevärd förbättring vad gäller hållbarhet gentemot nollalternativet. Kommunens koldioxidbudget visar på behoven av minskning av koldioxidutsläppen. Hållbarhetsbedömningen visar att översiktsplanen har potential till att bidra men att det är avhängigt hur kommande planering och åtgärder utförs.</p>
<p>I stycket 6.2 under Miljömål - Begränsad klimatpåverkan och Globalt mål- 13 Bekämpa klimatförändringarna finns sammanställt vad som bedöms var de stora riskerna för att ÖP ska innebära negativa konsekvenser med avseende på klimatet. Att fastslå ÖP utan att åtgärda dessa identifierade risker för negativ påverkan på klimatet innebär att kommunen orsakar klimatförändringar. Och även om det inte framgår tydligt innebär det sannolikt att kommunen inte kommer uppfylla vare sig kommunens egen koldioxidbudget, Sveriges klimatmål eller Parisavtalet.</p>	<p>Översiktsplanen har kommunens trafikstrategi som grund där att ställa om till gång, cykel och kollektivtrafik är bärande. Det innebär också att tillkommande befolkning ska ha mindre klimatpåverkan per person än dagens genomsnitt. Kommunen ser utveckling av Skavsta i ett storregionalt perspektiv där sammanlagda påverkan från andra närliggande flygplatser behöver medräknas i den totala klimatpåverkan.</p>

<p>Jag ifrågasätter att Skavsta som resecentrum ska vara ett riksintresse, samt de utbyggnader av kommunikation som är kopplat till detta. Vi går nu igenom en klimatkris. Omställning krävs AV ALLA, på ALLA nivåer i samhället. Att Nyköpings kommun då har en förlegad vision om att kunna hålla en internationell flygplats, och därmed understödja fortsatt flygande och fortsatta koldioxidutsläpp är oförenligt med de mål som satts upp i agenda 2030. Att ignorera klimataspekten gällande dylika beslut kallas "responsförnekelse", dvs "vi vet vad vi borde göra, men väljer att inte göra det".</p>	<p>Det är staten som utpekar Skavsta som riksintresse. Kommunen ser utveckling av Skavsta i ett storregionalt perspektiv där sammanlagda påverkan från andra närliggande flygplatser behöver medräknas i den totala klimatpåverkan.</p>
<p>Hur kan Skavstas flygplats få plats inom ramen för en hållbar utveckling? Flygplatsen ger precis som Öp uppger nationell och internationell tillgänglighet men hur bidrar den konkret till att uppnå det globala målet nr 13, Bekämpa klimatförändringarna, som man hänvisar till under kapitlet "Transporter i Nyköping år 2040"? Samt hur bidrar flygplatsen till ökade förutsättningar för hållbart resande enligt punkt 9 i utvecklingsplanens övergripande utvecklingsstrategi? Frågan är högst relevant eftersom kommunen är delägare och även ingått ekonomiska avtal med övriga ägare i flygplatsen som berör medborgarna i kommunen.</p>	<p>Det är staten som utpekar Skavsta som riksintresse. Kommunen ser utveckling av Skavsta i ett storregionalt perspektiv där sammanlagda påverkan från andra närliggande flygplatser behöver medräknas i den totala klimatpåverkan.</p>
<p>Det saknas "värmebölja" och ljusföroreningar i kapitlet miljö- och riskfaktorer.</p>	<p>Värmebölja nämns inte men principen att spara grönska och områden för ekosystemtjänster avser att minska påverkan av värmeböljor. Ljusföroreningar är i första hand inte en översiktsplanefråga men kan bl.a. inrymmas i stora opåverkade områden.</p>

YTTTRANDEN KRING UTVECKLINGSOMRÅDEN	KOMMENTAR
<p>Planförslaget innehåller fortfarande en avsikt att bygga ut hamnområdet även framför Nyköpings Restaurangskola och byggnaden där bland annat Arbetsförmedlingen har sin verksamhet; i området finns just nu bryggor för fritidsbåtar och en parkering. Med tanke på de färskna händelserna i Gävle och forskningsrapporter om hur havsnivån kommer att stiga, till och med inom den närmaste framtiden, är det högaktuellt att ytterligare undersöka</p>	<p>Området bedöms fortfarande som lämpligt att pröva bebyggelse. Översiktsplanen anger att risk för översvämning och potentiell skredrisk är två av de förhållanden som behöver undersökas och lösas i samband med utveckling av området.</p>

<p>lämpligheten av att genomföra större förändringar just där.</p> <p>Området består av en åmynning. Det har översvämmats tidigare. Cykelvägen och gräsmattan täcks av vatten flera gånger om året när det råder lågtryck och även stark ostlig vind. Strandbanken har förstärkts men är det tillräckligt i framtiden för att skydda den befintliga bebyggelsen? Är det ens möjligt att bygga något där, med bibehållen stabilitet? Har man insett riskerna? Finns det någon form av långsiktighet i planen som den ser ut nu? Kommunen försäkrar att det har gjorts beräkningar men en lekman med ögat på verkligheten kan fortfarande inte se bärigheten i förslaget.</p> <p>Området behöver fräschas upp. Den kan till och med behöva förstärkas för att fortsätta den befintliga, flytande (!) verksamheten. Finns det ens tillräckligt incitament att flytta båthamnen till ett annat område? Det handlar om väldigt många båtar, trafik till det nya området och ökade parkeringsproblem där. Det är svårt att se bebyggelse här på grund av att området är lågt beläget, sankt och erbjuder inte heller någon bedårande havsutsikt för till exempel ett bostadsområde.</p>	
<p>Målbilder: "blandstad i kvartersform", "tät stadslig struktur",</p> <p>Beskrivning:</p> <p>"Närmast hamnen bör bebyggelsens höjd väljas så att den gamla staden och dess siluett fortfarande kan upplevas från Arnö och från Stadsfjärden.",</p> <p>"Gestaltningsskrav ska finnas närmast vattnet."</p> <p>"Planläggning av utvecklingsområdet bör föregås av en övergripande analys i form av fördjupad översiktsplan/planprogram/etc"</p> <p>Synpunkter:</p> <p>Svårt att skriva yttrande i denna digitala form. Här är mitt försök.</p> <p>Förslag enligt "Ställningstagande" godtas i huvudsak. Vanliga hushöjder i området bör begränsas till max 4-5 våningar som för befintlig ny bostadsbebyggelse vid Västra Skeppsbron. Enstaka högre hus får placeras endast i områdets västra delar mot Arnöleden. Ny fördjupad översiktsplan eller liknande planprogram bör tas fram för Spelhagen, Hamnen och Kungshagen före detaljplaner för ny bebyggelse. Förslagen ny detaljplan för Spelhagen 1:7 bör arbetas om baserad på nya plandirektiv.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>

<p>Skulle ni kunna tänka er att göra en utredning vad det gäller att bygga villor med fristående tomter i Spelhagen. Det finns relativt få i Nyköping och OTROLIGT få som har nära till vattnet.</p> <p>Jag förstår att marken här är "dyrbar" och att det skulle medför att tomterna/villorna blir dyra men med tanke på utvecklingen på hemnet och även bristen på villor kanske det är dax för kommunen att dra sitt strå till stacken och tillmötesgå medborgarnas behov och önskemål.</p> <p>vi har fått många väldigt fina lägenhetsområden men otroligt få villaområden i Nyköping Stad.</p>	<p>Förslaget ryms inom översiktsplanen där blandad bebyggelse eftersträvas och viss andel lägre bebyggelse kan inrymmas inom framtida utvecklingsområden.</p>
<p>Bygg ihop hamnen med Brandholmen med bostäder nu och förlägg kommersiell verksamhet utmed promenaden. Cafe, restaurang, uthyrning av cyklar/kanoter etc. Plats för kulturscen/ evenemang mm.</p>	<p>Förslaget är i linje och ryms inom förslag till översiktsplan.</p>
<p>Sedan länge har det funnits en plan att bygga bostadshus på åkermark med start från Kanntorpsvägen mot Kuggnäs. På åkern ska även den nya trafikleden byggas. Det finns en naturskyddsfråga som fortfarande kan vara aktuell att titta på.</p> <p>På denna åker, mellan Buskvägen och grusvägen till Gruvstugan, har sånglärkorna sitt revir. Skulle sånglärkan trängas ut av bebyggelsen och trafiken? Är sånglärkan tillräckligt skyddsvärd, och skygg? Anses den kunna hitta ett annat ställe för sitt revir eller inte? (Märk också att det inte verkar förekomma lärkor på andra sidan, bortom grusvägen, mot Örstigs nyaste bostadsområde väster om gården Liljedal. Detta är dock inte en helt säker observation och något som i så fall behöver undersökas vidare.)</p> <p>Andra naturintressen som kan vara aktuella att kombinera med sånglärkans revir är att de korpar som flyttade från skogen som höggs ner från området väster om Liljedal observeras numera just på denna åker och i den skog där den nya vägen ska dras. De verkar bo på en mycket begränsad yta. Att flyttgäss, numera mest grågäss, också har valt att stanna på samma åker kanske inte är ett högt skyddsvärd intresse, men kan vara värt att nämna. Vad vårt önskemål är att dessa naturhänsyn tas med i beräkningen.</p> <p>Har inga synpunkter på Kuggnäs-området i sig, eller vägens dragning. Att inte utöka bebyggelsen ytterligare, och avstå från att bygga en onödig väg intill Janstorpskogen, är väldigt bra. Lösningen med att öppna Kanntorps- och Stentorpsvägens anslutning till Arnöleden är mycket klok. Det är</p>	<p>Tack för värdefulla upplysningar inför kommande planering.</p>

<p>möjligt att inte så många från Örstig kommer att åka till centrum den vägen men de som bor på andra sidan Långsätter kommer definitivt att dra nytta av den nygamla trafiklösningen.</p>	
<p>Prioritera tomter för villor i Arnö.</p>	<p>Ryms inom förslag till översiktsplan. Även andra områden som kan nås med kollektivtrafik anvisas i planen.</p>
<p>Det borde få förbli fotbollsplan och grönområde vid Södra Hället. Känns inte lämpligt att bygga bostäder då det också ligger nära järnvägen. Borde finnas andra lämpliga platser för kontor.</p>	<p>Kommunen prioriterar stationsnära bebyggelse för god tillgänglighet. Idrott och grönområde ska vara en del föreslagna utvecklingsområden.</p>
<p>Från vad jag ser verkar området BT vara på väg att omvandlas till bostadshus, vilket jag tycker är synd. Jag tycker man borde omvandla BT till en park, som fortsättning på teaterparken. Nyköping saknar en större park där människor kan röra sig ordentligt i, liksom Linköpings trädgårdsförening, och jag tycker det borde åtgärdas.</p>	<p>Förslaget ryms inom översiktsplanen och är i linje med gällande planprogram där del av området avsätts för park.</p>

YTTRANDEN KRING VÄSTRA HÄLLET	
<p>Ändra föreslagen vägsträckning och skrota föreslaget "verksamhetsområde".</p> <p>Västra Hällets skogsområde är en värdefull grön oas, som ligger strategiskt till i förhållande till omgivande bostadsbebyggelse - Oppeby/Harg, Nöthagen/Lasarettområdet (via gångtunneln under motorvägen eller via Blommenhof) liksom det planerade nya stadsområdet Dammgruvan. Men det tjänar också som rekreationsområde för många fler inom kommunen. Det går lätt att nå området till exempel från Högbrunn, till fots eller med cykel. Busshållplats finns vid Katrineholmsvägen precis intill en av stigarna in i skogen. Det finns även parkeringsplatser för bilburna. Områdets karaktär har gjort det populärt för yngre såväl som äldre personer. Varje dag besöks det av ett hundratal personer som tar en promenad, tar en joggingrunda eller plockar bär och svamp. Området används också av den lokala orienteringsklubben, idrottsgymnasiet och även sporadiskt av andra skolor. Varje gång jag vistas vid Frisksporttorpet och motionsspåret möter jag människor som prisar området och förfasas över</p>	<p>Kommunen har prioriterat möjlighet till attraktiv verksamhetsmark som även kan möjliggöra finansiering av väganslutningen. Slutgiltig dragning och behov av passager kommer studeras i dialog markägare och berörda och fastläggas i kommande planering.</p>

att man vill förstöra det. Många anser att det som rekreatiomsområde överträffar det närliggande Östra Hället, genom de många stigarna, och att terrängen är lämpligare för de som har svårt att gå. Motionsspåret är användbart även för rullatorer och barnvagnar.

En ny trafikled i området anses vara nödvändig för stadens fortlevnad, och man har landat i att den måste gå genom skogen. Jag tycker då att man bör dra vägen så att den gör minsta möjliga ingrepp, till skillnad mot den i planen angivna sträckningen, som snarast maximerar skadan. Förslagsvis att man drar den intill motorvägen, och ser till att den befintliga tunneln under motorvägen från lasaretsområdet får en fortsättning under den nya vägen. Om detta inte låter sig göras utan vägen får en annan sträckning bör den nya vägen förses med ett antal passager för fotgängare som förbinder områdena på ömse sidor om vägen.

En väg genom området betyder visserligen ytterligare buller, men om man drar den nära motorvägen blir den totala bullerpåverknigen mindre.

Området kommer att förlora i värde, genom att arean minskas, men området kan med rätt vägdragning ändå behålla mycket av sin karaktär.

Vad det gäller de föreslagna utvecklingsområden för bostäder och verksamheter som anges i planen strider mot de riktlinjer för befintliga grön och rekreatiomsområden som anges i planens övergripande målsättning. En ny väg genom ett värdefullt område skall inte tas som förevändning att ändra områdets klassificering. Dvs området vid sidan av vägen skall fortsatt vara ett grönområde/rekreatiomsområde.

Att ta behovet av en ny väg som förevändning för att totalförstöra ett stort grönområde som inte kan ersättas på annat sätt tyder dessutom på oförmåga att förstå vad sådana områden betyder för naturen och för oss människor – vad tycker kommunens ekologer och ansvariga för miljö/hälsa om förslaget? För mig är förslaget HHH (Hänsynslöst, Historielöst och - kanske, med risk för att anklagas för förolämpning – Huvudlöst).

Om vägen är nödvändig så bör den förläggas så att minsta möjliga skada sker. Ett "verksamhetsområde" kan aldrig få ta värdefullt skogsområde som används

<p>för rekreation där brist på sådan mark föreligger i anspråk.</p> <p>Det är viktigt att inse att den nya sträckningen av vägen inte fanns vid granskningsförfarandet och alltså inte underställts medborgarnas möjlighet att lämna åsikter om den tidigare. Eftersom man inte kan ange hur förlusten av grönområdet skall kompenseras så bör förslaget arbetas om, även om det betyder att antagandet av planen försenas.</p>	
<p>Föreslagen markanvändning strider mot planens övergripande mål, och grönstrukturplanen, utan att man anger varför man för detta område går emot dessa texter.</p> <p>Enligt kartinformation: "Utvecklingsinriktning, granskning/Natur och friluftsliv" så är Västra Hållet en del i den gröna kilen Hållet-Marieberg-Stenbro, som motorvägen avskurit från resten av kilen. Västra Hållet är dock ett mycket strövvänligt område med i huvudsak barrskog (till skillnad mot Östra Hållet) som därmed kompletterar de övriga delarna av denna gröna kil. Passagen från Västra Hållet under motorvägen utgör en del av ett förbindelsestråk som förbinder Östra Hållet med Västra Hållet. Detta förbindelsestråk anges som viktigt att bevara och utveckla/förbättra. Därmed är det naturligtvis speciellt viktigt att bevara den del av Västra Hållet som utgör ena änden av detta stråk.</p> <p>Jag citerar från kartinfo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definition: "Grönområde och gröna kilar är områden som är särskilt värdefulla att bevara som natur- och friluftsområden. I områdena kan ingå mindre bebyggda områden." - Strategisk inriktning: "Förbindelsestråket bör särskilt bevaras och utvecklas för människor" - Beskrivning: "Förbinder Östra Hållet med Västra Hållet" - Ställningstagande: "För att uppnå såväl spridningskorridorer för arter som att möjliggöra för människor att enkelt kunna röra sig mellan olika grönområden ska centralortens och tätorternas gröna stråk vidmakthållas och förstärkas. Vid all planläggning ska hänsyn tas till förbindelsestråk och gröna kilars syfte, målbild och skötsel. Möjlighet till utveckling av stråkets funktion för friluftsliv, biologisk mångfald och ekosystemtjänster bör utredas." 	<p>Kommunen har prioriterat möjlighet till attraktiv verksamhetsmark som även kan möjliggöra finansiering av väganslutningen. Slutgiltig dragnig och behov av passager kommer studeras i dialog markägare och berörda och fastläggas i kommande planering.</p>

På vilket sätt tar planen Nyköping2040 höjd för att uppfylla ovanstående?

Vidare enligt kartinformationen "Mark och vattenanvändning, granskning/Natur och friluftsliv/Grönområde och park Västra Hållet" så är (hela) Västra Hållet ett värdefullt grönområde. Som ett sådant bör det skyddas mot exploatering.

Jag citerar från kartinfo:

- Definition: "Tätortsnära grönområde eller park som är av särskild betydelse för tätortens boendemiljö samt möjlighet att generera ekosystemtjänster"

- Beskrivning: "Värdefullt natur med ett rikt nät av stigar. Området innehåller ett arboretum och lämpar sig därför för utomhuspedagogik. Frisksportarstugan ligger här."

- Ställningstagande: "Området bör inte bebyggas utan i huvudsak fortsatt vara grönområde eller park. Hus och anordningar som gynnar friluftsliv och rekreation får tillkomma om de inte innebär konflikt med prioriterade naturvärden. I samband med planering för bostäder och verksamheter, ska tillgång till grönområden och parker säkerställas. Tas grönytor i anspråk för exploatering ska områdets kvaliteter identifieras och om möjligt ersättas eller kompenseras. En kompensationsutredning ska då göras."

Hur har man tagit hänsyn till formuleringen: "av särskild betydelse för tätortens boendemiljö samt möjlighet att generera ekosystem. Och hur/när tänker man ta itu med att identifiera områdets kvaliteter och...?"

Jag har å andra sidan förstått att kommunen anser att det är livsnödvändigt att skapa denna väg, och att det inte går utan att gå genom detta grönområde. Eftersom trafikplanering övertrumfar omsorg om folks hälsa och naturvärden så måste jag acceptera att man måste avsätta mark för vägen trots att det är i ett grönområde.

Jag kan däremot inte förlika mig med att man tar det faktum att man känner sig tvingad att dra en väg genom ett grönområde som intäkt för att omvandla en mycket större del av området än det som vägen utgör till verksamhetsområde respektive bostadsbebyggelse. Det sker ju uppenbarligen tvärt emot den övergripande texten om planens

intentioner. Det finns många vackra ord om natur, miljö, rekreativsmöjligheter och närhet till natur för kommunens invånare. Då skall man inte exploatera så viktiga grönytor som denna. Det minsta jag tycker man kan begära är att markanvändningen som verksamhetsområde villkoras med att den viktiga vägen faktiskt byggs med den angivna sträckningen. Dvs ett nytt verksamhetsområde får inte bli det som förstör området.

Vid det digitala mötet september ställdes en fråga angående vägens dragning genom området. Svaret som gavs ger en tydlig indikering av hur "snacket går" bland de som ansvarar för framtagningen av denna plan. Speciellt formuleringen: "Då grönområdet ändå kommer att påverkas av leden redovisar översiktsplanen en möjlighet att etablera ett verksamhetsområde i attraktivt läge." är talande.

Sammanfattningsvis om man skall uppfylla några av de vackra intentionerna såsom de beskrivs i planens övergripande texter:

- Bygg ingen ny väg, utan behåll Västra Hålllets karaktär av grönområde med mycket goda kvaliteter.

Om väg ändå planeras så skall det ske så att minsta möjliga påverkan av området (ytmassigt och funktionellt) erhålls.

- Se till att områdets betydelse som del av den "Nyköpingsåkilen (Hållet – Marieberg – Stenbro)" kvarstår genom att bevara friluftsstråket "Hålletförbindelsen", eller vid behov utvidga/flytta den.

- Upplåt inte marken till verksamhetsområde, utan att först utreda konsekvenser och möjligheter till ersättning.

Gör ett totalt omtag av planeringen för området, även om det innebär att planen måste ut på förnyad granskning. Vid den förra granskningen ingick inte den nu föreslagna lösningen av vägdragningen, så den behöver underställas kommuninnevärnarnas inflytande.

<p>Dragningen av den nya förbindelsen mellan E4:an och Katrineholmsvägen har delvis förbättrats efter alla invändningar men är fortfarande inte bra! Stora delar av skogsområdet nära Frisksportartorpet kommer att försvinna om det nya förslaget drivs igenom. Kommunen säger sig värna om stadens gröna "lungor" men föredrar ändå att prioritera s.k. verksamhetsområden. Räcker det inte med fälten vid Kungsladugården och den nyss påbörjade exploateringen längs Katrineholmsvägen, vid koloniområdet Anderslund? Vägdragningen borde kunna dras i direkt anslutning till E4-an och spara så mycket som möjligt av skogen.</p>	<p>Kommunen har prioriterat möjlighet till attraktiv verksamhetsmark som även kan möjliggöra finansiering av väganslutningen. Slutgiltig dragning och behov av passager kommer studeras i dialog markägare och berörda och fastläggas i kommande planering.</p>
<p>Dragningen av den nya förbindelsen mellan E4:an och Katrineholmsvägen har delvis förbättrats efter alla invändningar men är fortfarande inte bra! Stora delar av skogsområdet nära Frisksportartorpet kommer att försvinna om det nya förslaget drivs igenom. Kommunen säger sig värna om stadens gröna "lungor" men föredrar ändå att prioritera s.k. verksamhetsområden. Räcker det inte med fälten vid Kungsladugården och den nyss påbörjade exploateringen längs Katrineholmsvägen, vid koloniområdet Anderslund? Vägdragningen borde kunna dras i direkt anslutning till E4-an och spara så mycket som möjligt av skogen.</p>	<p>Kommunen har prioriterat möjlighet till attraktiv verksamhetsmark som även kan möjliggöra finansiering av väganslutningen. Slutgiltig dragning och behov av passager kommer studeras i dialog markägare och berörda och fastläggas i kommande planering.</p>
<p>Bra att Frisksportartorpet räddas för framtiden. Det är en oas som jag själv och många nyköpingsbor med mig utnyttjar. Det gäller både torpet och skogen runtomkring med mycket fina och omväxlande stigar. Som motionär kan du välja de mindre kuperade stigarna om du föredrar det. Men det som är bra med Västra Hållet är att det även finns mer kuperade stigar som lockar många yngre som gillar att cykla på dessa som kräver god cykelteknik. Som sagt det nya förslaget till vägsträckning är bättre än det ursprungliga men jag tycker att den nya vägen ska ta så lite som möjligt i anspråk av grönområdet Västra Hållet. Som kommunen själva skriver så utgör Västra Hållet ett "Tätortsnära grönområde eller park som är av särskild betydelse för tätortens boendemiljö samt möjlighet att generera ekosystemtjänster.</p> <p>Värdefull natur med ett rikt nät av stigar. Området innehåller ett arboretum och lämpar sig därför för utomhuspedagogik. Frisksportarstugan ligger här.</p> <p>Området bör inte bebyggas utan i huvudsak fortsatt vara grönområde eller park."</p> <p>Enligt översiktsplanen ska en del av området</p>	<p>Kommunen har prioriterat möjlighet till attraktiv verksamhetsmark som även kan möjliggöra finansiering av väganslutningen. Slutgiltig dragning och behov av passager kommer studeras i dialog markägare och berörda och fastläggas i kommande planering.</p>

<p>avsättas för väg, vilket jag alltså upplever som bättre än att dra vägen över Frisksportartorpet. Men dessutom ska en del av Västra Hället även bli verksamhetsområde med skyltläge mot E4:an samt även en del som bostadsbebyggelse i utkanten av området som kallas Dammgruvan.</p> <p>Mitt förslag och vädjan är att ta så lite som möjligt av Västra Hället för att bygga vägen. Låt resten vara för rekreation och friluftsliv. Jag är engagerad i ungdomsarbetet i Nyköpings OK och vi ser den enorma fördelen i att ha områden nära centrum som kan utnyttjas för ungdomarnas träning. Det är mycket positivt när ungdomar kan ta sig med cykel till träningstillfällen. Jag arbetar dessutom som fysioterapeut/sjukgymnast och ser behovet av attraktiva friluftsområden för att få både yngre och äldre att komma ut i naturen. Det genererar inte bara fysisk hälsa utan även mental, något som inte minst pandemin har gjort oss uppmärksamma på. Jag ser i översiktsplanen att när det gäller skyddad natur finns det inget område väster om Nyköpingsån och väster/norr om E4:an. Låt en så stor del som möjligt av Västra Hället fortsätta att vara den oasen. Låt istället den nya vägen gå så nära E4:an som möjligt. Vägen blir lite mer krokig men låt människornas behov gå före bilarnas. Områden med bra skyltläge mot E4:an går att hitta på andra ställen. Låt så mycket skog som möjligt växa i närheten av människor. Det mår vi alla bra av.</p>	
---	--

YTTRANDEN KRING TRAFIKFRÅGOR ARNÖ	
<p>Målbild "Strategiskt markområde för Arnölnken, där en förlängning av Örstigsleden ska beaktas etc.."</p> <p>Ställningstagande "Den framtida biltrafiken ska balansera mot andra trafikslag gällande kapacitet och ytanspråk."</p> <p>Synpunkter Svårt att redovisa synpunkter på översiktsplanen i denna yttrandeform. Här är mitt försök. Saknar övergripande nytta-kostnadsanalys för Arnölnken och andra föreslagna nya trafikleder. Och för borttagna tidigare föreslagna trafikleder såsom länk mellan Hamnleden och Stenbärsvägen- väg 53. Saknar riktlinjer för ytbehov för huvudleder med plats för biltrafik, kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik och eventuell skyddszon mot bebyggelse. Utbyggnaden av nya bostadshus på Arnö intill Arnöleden- Strandparksvägen är exempel på när</p>	<p>Översiktsplanen anger på en översiktlig nivå behov av trafikinfrastruktur. Exakt utformning planeras och säkerställs i kommande planering utifrån platsens egenskaper och behov.</p>

<p>kommunen inte reserverat tillräckligt utrymme för Arnöleden i detaljplan för området. Tillräcklig plats saknas mellan bilgata och bostadshus för busshållplats med väntkur och passerande gång- och cykelstråk. Väntande busspassagerare försöker hitta skyddad plats intill port i husfasad.</p>	
<p>Kommunen har föreslagit att öppna upp för genomfart på Kanntorpsvägen/stentorpsvägen vilket jag anser är ett mycket dåligt förslag som inte borde ha kommit upp. Jag listar följande argument mot förslaget nedan.</p> <p>- Kraftigt ökning av trafik med störning för de boende i området Långsätter.</p> <p>Om man tittar på kartan så förstår man att många kommer att välja den kortaste vägen. Området vid Örstig kommer dessutom att växa kraftigt, det framgår av kartan. Enligt min bedömning så kommer dragonen att tiodubblas på kort sikt och mycket mer på lång sikt.</p> <p>- Barnperspektivet Vägen kommer att gå rätt igenom ett barntätt område. Vägen har idag ett lågt trafikflöde, något vi vill ha kvar. Området kommer att bli delat och barnen kommer att få svårt att ta sig till skolan säkert. Det är något märkligt att det skrivs om barnperspektivet i förslaget och så kommer det här utan en tanke på det. Även vid Kanntorpsvägen kommer det att bli mycket osäkrare för barn att korsa.</p> <p>- Ökning av trafik på Mejramvägen. Man kan anta att många kommer att välja den vägen för att lämna sina barn, även det påverkar säkerheten negativt. Det är dessutom inte kommunen som sköter den vägen.</p> <p>Det saknas dessutom alternativ att lämna barn på skolan. Den officiella vägen är i mycket dåligt skick, den försvinner i en förskolas parkering. Personalen avråder barnen från att ta den vägen då barnen blir tvungna att gå där skolan får sina leveranser.</p> <p>-Husen vid Stentorpsvägen kommer att störas av kraftigt ökat buller då de är byggda mycket nära vägen.</p> <p>Jag kan förstå att det behövs bättre alternativ än idag, men att öppna upp vägen på andras barns bekostnad är inte ett alternativ. Det kommer inte</p>	<p>Enligt kommunens planering ska huvuddelen av Arnös trafikering fortsatt gå på Örstigsleden. Där Arnölänken kommer avlasta trafikeringen både i centrala delar av staden samt på Arnöleden och Örstigsleden. Med Kanntorpsvägen/Stentorpsvägen som avlastningsväg. Exakt utformning planeras och säkerställs i kommande planering utifrån platsens egenskaper och behov.</p>

<p>enligt min mening att gå vidare med hänsyn till barnkonventionen.</p> <p>Se istället över Örstigsleden som är en bättre planerad väg med broar osv och låt den försätta mot Örstig enligt förslaget. Annars är det en väg från Finntorpsvägen som gäller om trafiken ska öka så mycket.</p> <p>Jag vill även påpeka att de boende vid Kanntorpsvägen spar ca 500 meter mot Nyköping om vägen öppnas upp.</p> <p>Fundera även vid trafikolyckan som lyckligtvis inte inträffar alltför ofta, är det värre att komma försent till arbetet eller för de som drabbades av olyckan?</p>	
<p>Hej!</p> <p>Kommunen har föreslagit att öppna upp för genomfart på Stentorpsvägen vilket vi i styrelsen för Kryddans Samfällighetsförening på Arnö anser är ett mycket dåligt förslag som inte borde ha kommit upp. Vi listar följande argument mot förslaget nedan.</p> <p>- Kraftigt ökning av trafik med störning för de boende i området Långsätter.</p> <p>Om man tittar på kartan så förstår man att många kommer att välja den kortaste vägen. Området vid Örstig kommer dessutom att växa kraftigt, det framgår av kartan. Enligt vår bedömning så kommer trafiken att tiodubblas på kort sikt och mycket mer på lång sikt.</p> <p>- Barnperspektivet Vägen kommer att gå rätt igenom ett barntätt område. Vägen har idag ett lågt trafikflöde, något vi vill ha kvar. Området kommer att bli delat och barnen kommer att få svårt att ta sig till skolan säkert. Det är något märkligt att det skrivs om barnperspektivet i förslaget och så kommer det här utan en tanke på det. Även vid Kanntorpsvägen kommer det att bli mycket osäkrare för barn att korsa.</p> <p>- Ökning av trafik på Mejramvägen. Man kan anta att många kommer att välja den vägen för att lämna sina barn, även det påverkar säkerheten negativt. Det är dessutom inte kommunen som sköter den vägen.</p> <p>Det saknas dessutom alternativ att lämna barn på</p>	<p>Enligt kommunens planering ska huvuddelen av Arnös trafikering fortsatt gå på Örstigsleden. Där Arnölänken kommer avlasta trafikeringen både i centrala delar av staden samt på Arnöleden och Örstigsleden. Med Kanntorpsvägen/Stentorpsvägen som avlastningsväg. Exakt utformning planeras och säkerställs i kommande planering utifrån platsens egenskaper och behov.</p>

<p>skolan. Den officiella vägen är i mycket dåligt skick, den försvinner i en förskolas parkering. Personalen avråder barnen från att ta den vägen då barnen blir tvungna att gå där skolan får sina leveranser.</p> <p>-Husen vid Stentorpsvägen kommer att störas av kraftig ökat buller då de är byggda mycket nära vägen.</p> <p>Vi kan förstå att det behövs bättre alternativ än idag, men att öppna upp vägen på andras barns bekostnad är inte ett alternativ. Det kommer inte enligt vår mening att gå vidare med hänsyn till barnkonventionen.</p> <p>Med vänlig hälsning, Ordförande</p>	
<p>Läser i SN att ni på sikt planerar öppna Stentorpsvägen på nytt. Är väl inget fel i det. Bor i Kryddans samfällighet som ligger intill vägen. Tror att ni kommer att få en del protester om ni öppnar upp den.</p> <p>Idag är vägen relativt lugn men kommer självklart att bli mer belastad från de som kommer från andra sidan avstängningen, Kanntorpsvägen. Idag är det 30 km som gäller från Arnöleden men det är nästa ingen som respekterar det. Anar att det kommer att förvärras med en ökad trafik.</p> <p>Dock kan ni se till att detta inte sker genom ett antal tillräckligt nödvändiga farthinder. Betänk att Stentorpsvägen korsas av Blåklintsvägen och Kamomillgången för vidare färd uppåt mot skolan. Många barn och ungdomar korsar vägen. Vidare finns en GC-väg från en lekplats vid Sommarängens samfällighet. Den fortsätter vidare upp på Mejramvägen. Även den används frekvent av barn.</p> <p>Ytterligare en fälla finns i anslutning till dagens bussvändplan på Kanntorpsvägen. Även där korsar barn och ungdomar den kommande vägen, förutsatt att ni kommer att öppna upp för trafik.</p> <p>Stentorpsvägen, på samma sida som Nyköpingshems</p>	<p>Kommunen noterar synpunkter. Uppsättning av farthinder är dock inte en ÖP-fråga.</p>

<p>hyresrätter, används delvis som parkering för personfordon och lastbilar.</p> <p>Med ett antal bra farddämpare bör Stentorpsvägen kunna fungera säkert, i synnerhet för barn och ungdomar. Då blir inte Stentorpsvägen en "racerbana", vilket annars blir resultatet av öppningen.</p>	
<p>Bygg en rondell vid avfarten mot Nävekvärn på Oxelösundsvägen.</p>	<p>Förslaget ryms inom översiktsplanen.</p>

YTTRANDEN KRING CYKELTRAFIK	KOMMENTAR
<p>För att främja transportmedel som inte innebär bil eller buss så bör det byggas cykelväg från Nyköping till Buskhyttan. Från Buskhyttan till busstationen i Nyköping är det ca 1,5 mil. Det är en sträcka som många enkelt kan cykla, en cykeltur på ca 45 minuter. Med pågående generationsskifte i Buskhyttan kommer yngre personer att vilja bidra till minskat bilåkande som ett steg i varje persons klimatarbete. Alla kommer inte ha råd att köpa en elbil. En cykelväg är även något som främjar utvecklingen av landsbygden då det kan vara avgörande för många om dom vill flytta till landet eller inte. Att det finns en cykelväg ger även en signal om att det är görbart att cykla in till Nyköping.</p>	<p>Kommunen känner till behovet men anser inte en utbyggnad är realistisk under tidsperioden.</p>
<p>Cykelväg från Nyköping till Koppartorp via Buskhyttan.</p>	<p>Kommunen känner till behovet men anser inte en utbyggnad är realistisk under tidsperioden.</p>
<p>Jag tycker det är väldigt bra att kommunen har identifierat vägsträckorna Stigtomta-Nyköping och Nyköping-vidare mot Trosa kommun. Just dessa stråk är väldigt populära cykelstråk, samtidigt som de är helt livsfarliga att fara på som cyklist. Mycket bra förslag att utveckla cykelmöjligheterna här alltså.</p>	<p>Tack!</p>

<p>För att förbättra tillgängligheten till området skulle det vara en stor fördel att anordna en ny cykelväg som passerar nära Arnö gård och golfbanan direkt fram till reservatet. Förutom att cykel väljs istället för bil så är det dessutom en fördel ur trafiksäkerhetssynpunkt då vägren saknas på Nävekarvarnsvägen samt att befintlig väg förbi golfbanan utgör olycksrisker.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen pekar ut huvudvägnät för gång- och cykel i översiktsplanen. Gång och cykelväg till Ryssbergen har inte ansetts ingå i detta. Det innebär dock inte att den inte kan komma att byggas inom planperioden, men att andra åtgärder tillsvidare är högre prioriterade inom gång och cykelvägnätet.</p>
---	--

YTTTRANDEN KRING LANDSBYGD	
<p>Bra strategi att utveckla Södra stambanan för att knyta Kiladalen närmare Nyköping. Då annan kollektivtrafik till stor del saknas till och från Kiladalen, är detta en bra strategi inom ramen för den gröna omställningen och kommer att bidra till stor del till landsbygdsutvecklingen!</p>	<p>Tack!</p>
<p>Var kan det byggas fler och nya fritidshus på landet, sjönära? Ett effektivt sätt att få mer liv på landet, nu när det bara bor äldre på landet idag. Ett perspektiv måste vara att utveckla och bygga för att föryngra befolkningen på landet.</p>	<p>Förslaget ryms inom förslag till översiktsplan.</p>
<p>Bredband måste till nu. Alla samhällsfunktioner kräver bredbandsanslutningar, se till att det kommer på plats nu för alla - överallt.</p>	<p>Förslaget ryms inom förslag till översiktsplan.</p>
<p>Hur det gamla sågverksområdet i Buskhyttan ska utvecklas, förorenad mark och fallfärdiga och brandskadade gamla industribyggnader kan väl inte vara en stolthet i kommunen.</p> <p>Har tidigare kommit med synpunkter och förslag om Buskhyttan för att få en 30km/h begränsning vid skolan/övergångsstället dygnet runt och hastighetsreducerande åtgärder för ökad säkerhet och trivsel.</p> <p>Samt en cykelväg genom Buskhyttans samhälle är en god idé och givetvis hela vägen in till Nyköping.</p>	<p>Förslaget ryms inom förslag till översiktsplan.</p>
<p>Jag tycker att förslaget saknar en utveckling av Sågen området i Buskhyttan. Detta Mark och vattenområde behöver saneras och sedan bebyggas. Det skulle ge en god inflyttning till kommunen och skulle även kunna ge en bra omflyttning av äldre</p>	<p>Förslaget ryms inom förslag till översiktsplan.</p>

kommuninnevånare om det byggdes ett äldre/service boende vilket saknas i Buskhyttan.	
Masungsdammen i Nävevarn bör muddras eller återställas med bara en åfåra och fylla ut resten av dammen. Skulle kunna bli en jättefin park.	Förslaget ryms inom översiktsplanen.
Ny bro till Skäret i Nävevarn.	Förslaget ryms inom översiktsplanen.

YTTRANDEN KRING NATUR OCH FRILUFTSLIV	
<p>Hej! På grönstruktur-kartan tar Långbergets grönområde slut väster om långbergsskolan, men det anser jag är fel, det sammanhängande området fortsätter över skolgården fram till Stockholmsvägen, finns bl.a blandskog med blåbär, en mängd olika blommor och mossor, fågelliv osv även på östra sidan Långbergsskolan. Här leker också grannskapets barn och hundägare promenerar, skolbarnen går på fritidsutflykter mkt nära skolan. (Läskig brant ned till Stockholmsvägen bara). Förläng grönområdet! Vi som bor i Isaksdal uppskattar detta område och även den lilla skogen på östra sidan Stockholmsvägen ovan höglundavägen är välpromenerad och dagligt använd, värdefull!</p>	Även inom bebyggelse ska naturområden ingå. Kommunen vill dock ha möjlighet att ev. utveckla Långbergsskolan.
<p>Vi föreslår att nämnt naturområde klassas som grönstruktur i likhet med Långbergs "skolskog" för att säkerställa detta värdefulla skogsområde och förhindra framtida exploatering. Idag är området ej klassat som grönstruktur enligt kartan. Skogen och naturen här används flitigt som lekyta av barn tillika elever, rekreationsyta av närboende och har värdefull varierad karaktär med uppvuxen skog, klippor, hällar, ljungmark, blåbärsris mm. Skogsområdet utgör en dämpande, lugnande inverkan för såväl elever som boende i detta annars redan tätbebyggda område. Förslaget är alltså att klassa området som grönstruktur för att säkerställa att naturmiljön bevaras och exploatering förhindras.</p>	Även inom bebyggelse ska naturområden ingå. Kommunen vill dock ha möjlighet att ev. utveckla Långbergsskolan.

<p>Vi föreslår att nämnt naturområde klassas som grönyta i likhet med Långbergs "skolskog" för att säkerställa detta värdefulla skogsområde och förhindra framtida exploatering. Idag är området ej klassat som grönyta enligt kartan. Skogen och naturen här kallas Klippiga bergen av skolans och fritidshemmets pedagoger, används flitigt som lekyta, rekreationsyta av närboende och har värdefull varierad karaktär med uppvuxen skog, klippor, hällar, ljungmark, blåbärsris mm. Skogsområdet utgör en dämpande, lugnande inverkan för såväl elever som boende i detta annars redan tätbebyggda område. Förslaget är alltså att klassa området som grönyta och/eller införliva området som grönyta i befintlig angränsande grönyta Långberg skolskog.</p>	<p>Även inom bebyggelse ska naturområden ingå. Kommunen vill dock ha möjlighet att ev. utveckla Långbergsskolan.</p>
--	--

YTTRANDEN KRING FRITIDSAKTIVITETER UTOMHUS	KOMMENTAR
<p>Förslag: att vid varje infrastrukturplanering tillgodose och planera för att stimulera fysisk aktivitet hos medborgarna i allmänhet, barn och ungdomar i synnerhet. Tex att vid anläggande av nya bostadsområden, nya skolor/förskolor, planera för säkra gång- och cykelvägar som främsta transportsätt till och från området. Bilparkeringar får gärna förläggas både en bit bort från byggnader, samt i periferin. Fokus och prioritet vid transportsätt bör ske på gång och cykling o dyl. Detta skulle stärka och vara i linje med flertalet mål i Agenda 2030: 3. "Hälsa och välbefinnande", 5. "Jämställdhet", 10. "Minskad ojämlikhet", 11. "Hållbara städer och samhällen". Genom infrastruktur/samhällsbygge kan vi påverka många samtidigt framför allt de socioekonomiskt utsatta grupperna som har mest att vinna på ökad fysisk aktivitet ni vardagen. Till vinsterna av regelbunden rörelse hör: bättre fysisk hälsa, minskad psykisk ohälsa, förebyggande av livsstilssjukdomar, minskad sjukvårdskonsumtion, bättre lärande, bättre studieresultat, färre konflikter i skolmiljö, mindre ojämlikhet mellan kön och socioekonomiska grupper, fler med avklarad studiegång med följd att fler kommer i förvärvsarbete etc. En tydlig infrastruktur-satsning och samhällsplanering med fokus på att främja fysisk aktivitet hos barn och ungdomar skulle vara i linje med aktuella regeringsmål, SKR-satsning och WHO-global action plan (länkar till referenser nedan). https://www.regeringen.se/498074/contentassets/d70ae5c5ad0440f2b3fbd89a02150a6e/dir2020_40.pdf https://skr.se/skr/tjanster/press/nyheter/nyhetsarkiv/nysatsningformerrörelseunderskoldagen.55471.html https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272722/9789241514187-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p>	<p>Tack! Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>

<p>Jag tycker att det skulle vara bra med uppbyggnad av ute gymmet i alla landsbygdsorter i kommunen. Med avdelning av pandemin blev viktigt med att inte trängas i samhället och samtidigt viktigt att ha en bra hälsa och hålla sig i rörelse. Träning förebygger sjukdomar samt psykisk ohälsa. Ja önskar mig att det ska byggas riktiga ute gym av trästockar runt på landsbygde</p>	<p>Byggande av utegym styrs inte i översiktsplanen. Förslaget ryms inom förslag till översiktsplan.</p>
<p>Det saknas badplats i staden Nyköping, som har vatten i direkt anslutning till hamnen. Det är dags nu kosta vad det kosta vill så slipper vi ljuga med våra kampanjbilder om boinyköping.</p>	<p>Förslaget ryms inom förslaget till ÖP.</p>
<p>Hej! Jag tycker ni ska satsa mycket mer på barn och ungdomar även på landsbygden. Schyssta lekparker och aktiviteter.</p>	<p>Utveckling av lekplatser styrs inte i översiktsplanen. Förslaget ryms inom förslag till översiktsplan.</p>
<p>Nyköpings skateboardpark vid Träffen är Sveriges minsta park. Intresset för skateboard bara ökar och ökar och det går knappt att vistas fler än 3 åkare samtidigt på den 250 kvm lilla ytan och långt ifrån alla vill syssla med dom "traditionella" sporterna. Ni bör ta efter Oxelösund som har budgeterat 8mkr för en skateboardpark jämfört med Nyköpings vars budget var 1,25mkr Det behövs också en inomhuspark där extremsporter kan utföras under vintertid, Jag har över 20 års erfarenhet av skateboard och hjälper gärna till att konsultera och informera er vad man bör tänka på för att utforma dessa idéer.</p>	<p>Förslaget ryms inom förslag till översiktsplan. Placering och storlek på skateboardparker avgörs i annan planering.</p>
<p>Hej. Det skulle vara otroligt bra med en inomhus park för skejtarna, trickcyklisterna och sparkcyklisterna. De får söka sig till parkeringshusen eller andra kommuners inomhusparker när utesäsongen är över. En stor rejäl park utomhus vore ju fantastiskt också! Ta tex Örebros och Norrköpings stora skateparker som drar mängder med barn, ungdomar och vuxna, alla åldrar representerade. Gemenskap och äldre hjälper de yngre är vad man ser när skejtarna samlas.</p>	<p>Förslaget ryms inom förslag till översiktsplan. Placering och storlek på skateboardparker avgörs i annan planering.</p>
<p>Vi vill ha mer skate.</p>	<p>Förslaget ryms inom förslag till översiktsplan. Placering och storlek på skateboardparker avgörs i annan planering.</p>

YTTRANDE KRING TURISM OCH NÄRINGS-LIV	KOMMENTAR
<p>Hej! Tycket att planen är intressant. Planering för att utveckla badplatser i kommunen framöver. Befintliga räcker inte till, sett till yta och parkeringsplatser. Ex Stavsjö och Rinkeby/ Jönåker. Med nuvarande utveckling av bl a husbilar blir det begränsad tillgång av parkeringsplatser. Och om antalet besökare och innevånare ökar? När får Nyköping ett stadsbad/ havsbad? Bygg ngt rejält med kommersiella serviceytor/ butiker/ matställen och se till att det finns buss och cykelbana dit på riktigt (sommartid). Tänk 2040 och staden vid havet! Ta i nu och höj ambitionen! Likaså med Nävekvärn/ Buskhyttan etc. Vill se en rejäl plan här för Nyköpings "Tylösand". Planera för jobb och tillväxt. Spahotell, riktiga campingar, stugbyar, ställplatser, gästhamnar med service. Titta på Arkösund/ Nynäshamn/ Vaxholm.</p>	<p>Förslaget är i linje och ryms inom förslag till översiktsplan.</p>
<p>Nyköping måste öppna upp för de boendeformer vid vattnet som marknaden efterfrågar och som är behovsstyrd. Trivsamma boutiquehotell eller ett spahotell är mer ekonomiskt hållbart än föreslagna b&b. Det funkar inte att driva på årsbasis. Badplats i stan måste till. Likaså måste kommunen öppna upp för kommersiella noder i ex Stendörren. Folk drar folk. Jag ser framför mig fler campingar, fler ställplatser, mer evenemangsnoder runt om i kommunen för att skapa jobb, attrahera företag och besöksnäringen.</p>	<p>Förslagen ryms inom förslag till översiktsplanen.</p>
<p>När man åker olika länsvägar i kommunen ex 223,224,800 så är det stendött med möjlighet till att äta, dricka, göra, handla. Hur öppna för fler etableringar?</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>

YTTRANDE KRING ÖVRIGT	KOMMENTAR
<p>Idag är Nyköping byggt för att åka bil. Arbetsplatsen ligger i staden centrum, bostäder ligger i kluster utanför staden och handeln är splittrad. Utslängt lite här och där... konsekvens totalt trafikchaos hela tiden. Känns omodernt, ogenomtänkt och inte hållbart. Så gör om, gör rätt och planera nytt. Planen är för 2040!!! Tack och kämpa på.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen där en av inriktningarna är att öka integreringen av arbetsplatser, handel och bostäder.</p>

<p>Det behöver byggas flera senior/äldreboenden.</p>	<p>Förslaget ryms inom översiktsplanen.</p>
<p>Synpunkter på förslaget: "Trygga förskolor", hoppas detta innefattar fler och mindre (läs normalstora) förskolor och ej de stora barnfabrikerna som byggs (exempelvis Svalsta och Träffen). Dessa stora lokaler och stora grupper med stor delad yta ger mindre trygghet och gör det oerhört svårt för pedagoger/personal att se och ta tillvara på varje individs behov. Vi ska utbilda barn, ej valla får. Nyköping behöver mer barnfokus, barn är vår framtid. Investera i dem, ej i stora byggnader. Tack.</p>	<p>Storlek på förskolor är inte en ÖP-fråga.</p>
<p>vilket misstag att lägga sport/ idrottscentrat mitt i stan och att leda in trafiken i samhället. Rosvalla bör ju ligga typ som Påljungshage. Vid E4:an. Och ligga integrerat med stadsbadet så klart!</p>	<p>Rosvalla tjänar främst den dagliga föreningsverksamheten i kommunen med närområde men även större arrangemang. Att utveckla möjligheten att ta sig med kollektivtrafik och cykel är därför prioriterat.</p>
<p>Något som jag tycker verkligen saknas i Nyköping är offentliga toaletter som kan användas på kvällen eller när stadens verksamheter är stängda. I nuläget måste man gå och fråga efter toalett på någon restaurang, och det är inte säkert att det finns eller att man får. Typ en toalett i Gripsholmsparken och en i teaterparken skulle vara rimligt.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Det är dock inte en översiktsplanefråga. Den lämnas till ansvarig inom kommunens organisation.</p>
<p>Under rubriken Tidplan och Process anges *Mellan granskning och antagande kan enbart redaktionella ändringar göras annars behöver planen ställas ut igen.*. I fallet Nyköping 2040 har väsentliga ändringar gjorts på vissa platser, som medför allvarliga konsekvenser för närboende. Med denna dagordning är det alltså meningslöst att komma med synpunkter under granskningsperioden.?.?.</p>	<p>Texten är korrekt. Möjligheten att påverka planens innehåll är begränsade under utställning/granskning.</p>

Företags yttrande

Företag önskar större frihet att utveckla vindkraft på sin mark och oroas av att produktionsmark anges för idrotts och fritidsändamål i planen. I övrigt finns inga invändningar.

VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	KOMMENTAR
Vattenfall Eldistribution AB noterar att våra synpunkter har tagits i beaktning och noterats i framtagna samrådsredogörelse samt att informationen kring lämpligt teknikval har beaktats och finns i uppdaterade planhandlingar. Vattenfall Eldistribution AB har inget mer att tillägga i detta ärende.	Tack!

SKANOVA AB	KOMMENTAR
Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.	Kommunen noterar önskemålet.

SJÖSA SÄTERI	KOMMENTAR
I planen pekas ett skogsområde ut som är beläget ca 1 km sydväst om Lästringe kyrka nära Gärdesta gård. Skogsområdet pekas ut som "Grönstruktur och närströvsområde". I detta område bedrivs ett aktivt jord- och skogsbruk sedan generationer. Att peka ut detta område i en översiktsplan medför två uppenbara risker. För det första kan det i förlängningen leda till krav på begränsningar i möjligheten att bruka skogen. För det andra kan utpekandet i sig leda till att området överutnyttjas som strövsområde vilket skulle förstöra charmen med området och vara till stor olägenhet för de intillboende. Man kan till och med säga att det är syniskt och okänsligt mot de boende på gården att skogsbacken alldeles bakom deras bostäder utpekas som ett strövsområde. Området behöver inte pekas ut utan finns tillgängligt redan idag för allmänheten genom allemansrätten. Av dessa skäl begär jag att detta skogsområde i sin helhet tas bort från översiktsplanen.	Området är borttaget i översiktsplanen till följd av tidigare samrådsyttrande från Sjösa säteri.

<p>I översiktsplanen utpekade även ett skogsområde väster om Sjösa gård kring Grindstugan, Sjösa gruvor och den nuvarande järnvägen som "Grönstruktur: park och närströvsområde". De östra och nordöstra delarna av detta område är privat ägd mark där ett aktivt skogs- och jordbruk bedrivs. Däremot ägs den absoluta huvuddelen (Ekensbergsområdet) i detta område av kommunen. Jag anser att det vore mer lämpligt att kommunen begränsar området till det område som ägs av kommunen och inte inkluderar privatägd mark i utkanten av detta område som är avsett för annat ändamål.</p>	<p>Det tydliggörs i planen att utpekandet inte ska hindra pågående markanvändning.</p>
<p>Slutligen pekar översiktsplanen ut området norr om Sjösa IP (idrottsplats) som "Markanvändning idrott och fritid". Även i detta område bedrivs ett aktivt jord- och skogsbruk i generationer tider. Här får inte kommunens utpekande av detta område ligga till hinder för brukandet av marken.</p>	<p>Ställningstagande införs om att utpekandet inte ska hindra areella näringar i området.</p>

HOLMEN AB	KOMMENTAR
<p>Holmen delar kommunens utgångspunkt att mark för framställning av förnybar energi behöver säkras. Det är viktigt att detta blir tydligt i kommunens övergripande planering för att säkerställa att ny förnybar energiproduktion tillkommer inom kommunen.</p>	<p>Tack!</p>
<p>Holmen anser att de skrivningar som ligger i styckets punkt två och tre gällande att i) att vindkraftsanläggningar inte bör placeras så att de stör siktlinjer mellan kyrkor och andra historiska landmärken samt ii) vindkraft inte bör placeras i eller i direkt närhet till stora opåverkade och tysta områden, är för definitiva skrivna och redan kan intolkas i den första punktens generella hänsynskrav gällande placeringar.</p> <p>Vid bedömning av en vindkraftsplacering bör en sammanvägd bedömning göras där även genomförbarhet ur perspektiv som ligger utanför de kommunala processerna samt samhällsnyttan av förnybar el är viktiga faktorer. Tillgång på förnyelsebar energi kommer i framtiden att vara en viktig faktor för att locka nya energikrävande verksamheter att etablera sig i kommunen.</p>	<p>Kommunens generella ställning är att vindkraft inte bör placeras i dessa lägen. Kommunen avvaktar resultatet av de nationella uppdragen innan ev. nya ställningstaganden eller tillägg om vindkraft till översiktsplanen kan bli aktuellt.</p>

<p>Holmen har flera platser som skulle kunna lämpa sig för landsbygdsutveckling i strandnära läge i exempelvis Likstammen, Tyviken och Edebysjön. Om det skulle vara intressant ur ett kommunalt perspektiv gör vi gärna en detaljstudie på hur det skulle kunna samordnas med Holmens övriga näringar på platsen.</p>	<p>Kommunen tackar för erbjudandet. Kommunen avvaktar resultatet av den översyn av strandskyddet som just nu pågår innan en ev. ny LIS-utredning är aktuell.</p>
<p>Holmen ställer sig positiva om översiktsplanen skulle revideras eller kompletteras i efterhand med ett eget vindkraftskapitel för att skapa tydligare förutsättningar för vindkraftsprojektering. Vindkraft är det förnybara kraftslag som snabbast kan expanderas och har därför stora möjligheter att utgöra ett betydande bidrag för att Nyköping ska öka produktionen av förnybar el. Vid ett eventuellt arbete med revidering eller fördjupning för vindkraft är vi gärna delaktiga kring vilka parametrar som vi anser viktiga att väga in vid en bedömning av intressanta områden. Holmen arbetar utifrån ett stort eget markinnehav kontinuerligt med att analysera markinnehavet för att öka produktionen av förnyelsebar energi.</p>	<p>Kommunen tackar för erbjudandet. Kommunen avvaktar resultatet av de nationella uppdragen innan ev. nya ställningstaganden eller tillägg om vindkraft till översiktsplanen kan bli aktuellt.</p>

Föreningars yttrande

Föreningarna pekar behovet på av starkare utveckling utanför centralorten där utveckling utifrån kollektivtrafik på järnväg bör främjas. Föreningarna lyfter även att minskad påverkan på klimat och uppfyllande av koldioxidbudget tydligare bör prioriteras. Kritik framförs mot att använda Kanntorps-/Stentorpsvägen som avlastningsväg främst p.g.a. oro för säkerhet för barn liksom att den ungdomsverksamhet inom basebollverk som bedrivs vid Arnölanken riskerar att behöva flyttas vid utveckling enligt översiktsplanen.

GRÖN FRAMTID	KOMMENTAR
<p>Klimatmål I detta stycke nämns Sveriges klimatmål på ett tydligt sätt. Men kommunens egen koldioxidbudget nämns inte, inte heller Parisavtalet som kommunens koldioxidbudget bygger på.</p>	<p>Koldioxidbudgeten är ett sätt att mäta och visa behovet av utsläppsminskningar. Kommunens mål för detta tas i annat dokument än översiktsplanen. Översiktsplanen utgår dock från minskad klimatpåverkan vilket har påverkat prioriteringar i markanvändning och getts uttryck i åtta av de elva utvecklingsstrategierna.</p>

<p>Det är bra att kommunens ÖP har en chans att leda till positiva konsekvenser med avseende på samtliga 17 uppsatta målområden. Men hur kan man gå vidare med en översiktsplan som för 6 målområdena riskerar negativa konsekvenser, speciellt då den visar på risk för stora negativa konsekvenser med avseende på klimatmålet?</p> <p>Att spannet för klimatmålet är +1 till -2 indikerar att risken för negativa konsekvenser är större än chansen för positiva konsekvenser. Detta borde tydligt peka på att en omarbetning av ÖP krävs för att säkerställa att ÖP får positiva konsekvenser med avseende på klimatmålet.</p> <p>Hållbarhetsbedömningen är tydlig genom att den använder "värderingsrosor" med graderingen +2, +1, 0, -1, -2. Men samtidigt väldigt otydlig då det inte framgår i ÖP (eller i den fullständiga hållbarhetsbedömningen av Sweco) vad +2, +1, 0, -1, -2 innebär. Det borde framgå att tex 0 innebär att ÖP håller sig till Nyköpings koldioxidbudget. Som det är nu går det inte att utläsa om det finns en chans att föreslagen ÖP håller sig inom ramen för Nyköpings koldioxidbudget eller Sveriges miljömål. Denna otydlighet gäller även övriga mål i hållbarhetsbedömningen.</p> <p>Precis som för klimatmålsrubriken är det oklart varför hållbarhetsbedömningen inte nämner Nyköpings koldioxidbudget eller kommunens energi- och klimatstrategi. Detta innebär att det är ännu svårare bedöma om ÖP håller sig inom ramen för Nyköpings kommuns koldioxidbudget.</p>	<p>Hållbarhetsbedömningens bedömningar utgår från angivet nollalternativ som innebär utveckling enligt gällande översiktsplaner. Bedömningen är att ÖP Nyköping 2040 innebär en avsevärd förbättring vad gäller hållbarhet gentemot nollalternativet. Kommunens koldioxidbudget visar på behoven av minskning av koldioxidutsläppen. Hållbarhetsbedömningen visar att översiktsplanen har potential till att bidra men att det är avhängigt hur kommande planering och åtgärder utförs.</p>
<p>I stycket 6.2 under Miljömål - Begränsad klimatpåverkan och Globalt mål- 13 Bekämpa klimatförändringarna finns sammanställt vad som bedöms var de stora riskerna för att ÖP ska innebära negativa konsekvenser med avseende på klimatet. Att fastslå ÖP utan att åtgärda dessa identifierade risker för negativ påverkan på klimatet innebär att kommunen orsakar klimatförändringar. Och även om det inte framgår tydligt innebär det sannolikt att kommunen inte kommer uppfylla vare sig kommunens egen koldioxidbudget, Sveriges klimatmål eller Parisavtalet.</p> <p>Hur kan Skavstas flygplats få plats inom ramen för en hållbar utveckling? Flygplatsen ger precis som ÖP uppger nationell och internationell tillgänglighet men hur bidrar den konkret till att uppnå det globala målet nr 13, Bekämpa klimatförändringarna, som man hänvisar till under kapitlet "Transporter i</p>	<p>Koldioxidbudgeten är ett sätt att mäta och visa behovet av utsläppsminskningar. Kommunens mål för detta tas i annat dokument än översiktsplanen. Översiktsplanen utgår dock från minskad klimatpåverkan vilket har påverkat prioriteringar i markanvändning och getts uttryck i åtta av de elva utvecklingsstrategierna. Det är staten som utpekar Skavsta som riksintresse. Kommunen ser utveckling av Skavsta i ett storregionalt perspektiv där sammanlagda påverkan från andra närliggande flygplatser behöver medräknas i den totala klimatpåverkan.</p>

<p>Nyköping år 2040"? Samt hur bidrar flygplatsen till ökade förutsättningar för hållbart resande enligt punkt 9 i utvecklingsplanens övergripande utvecklingsstrategi.</p> <p>Trafikleder för bil är för högt prioriterade i ÖP, trafikslag som gång och cykel borde prioriteras tydligt i ÖP för att skyndsamt minska utsläppen av växthusgaser.</p> <p>Aktiva mål för att bekämpa klimatförändringen borde finnas med i ÖP. Då ÖP inte verkar för att minska klimatpåverkan är ÖP istället en del av orsaken till klimatförändringen.</p>	
---	--

NYKÖPING KNIGHTS BASEBOLLKLUBB	KOMMENTAR
<p>Vi har erbjudits tillfälle att yttra oss kring översiktsplanen "Nyköping 2040". Vi gör det med ett enda fokus: Arnöparken, som ligger nordost om korsningen Arnöleden-Örstigsleden. Vi tycker det är tråkigt att inget av det som vi framförde skriftligt i vårt ursprungliga yttrande, de namnunderskrifter vi lämnat in eller de möten vi haft med företrädare för kommunen i allmänhet och Kultur och Fritid i synnerhet, har påverkat er det minsta i den här planen. Vi noterar att Arnöparken alltjämt är hotad av era planer på byggnation och bilvägar.</p> <p>Bifogat finner ni därför samma yttrande och namnlista som vi inkom med i juni 2020. Vi väddar än en gång till er att ta del av dessa skrivelser. Vänligen bekräfta mottagande av detta brev.</p>	<p>Inför granskningen har följande tillägg gjorts i texten för bebyggelseområdet: "Möjligheten att integrera befintlig basebollplan i utvecklingen av området ska undersökas."</p>

KOMMUNBYDERÅDET	KOMMENTAR
<p>Viljeyttringen saknar fortfarande substans. I översiktsplanen från 2013 kan man läsa följande ...Nyköpings kommun vill främja en levande landsbygd och växande småorter genom att prioritera de mark- och vattenåtgärder som skapar förutsättningar för en befolkningstillväxt. "En landsbygdsutveckling i strandnära lägen får ske inom de delar av kommunen där en minskande befolkning ytterligare riskerar att försämra servicen." Dessa målsättningar återstår fortfarande att fylla med ett reellt innehåll.</p>	<p>Synpunkten hänvisar till ÖP2013. I ÖP Nyköping 2040 har landsbygd ett eget kapitel med målbild och med andra utvecklade skrivningar där även kommunens syn på landsbygdsutveckling i strandnära läge motiverats och utvecklats.</p>

<p>Översiktsplanens skrivning "att kommunen är positiv till utveckling på landsbygden" och att man vill "förstärka ställningstaganden om att gynna utvecklingen utanför centralorten" eftersom man konstaterat att det finns "ett ökat fokus på landsbygden och att fler vill bosätta sig på landsbygden". Detta är bra men förutsätter samtidigt ett aktivt arbete med att frigöra användbar mark för att sådan bosättning ska ske.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>
<p>...återstår att beskriva begreppet nod i samband med översiktsplanen.</p>	<p>förklaring av begreppet finns under bebyggelsenod i utvecklingsinriktningskartan.</p>
<p>Hur avser kommunen att utnyttja den digitala planen för att identifiera och säkra upp områden där bostadsbyggande kan realiseras? Utifrån skrivningen: "Kommunen är positiv till och skall gynna en utveckling av bostäder verksamheter och initiativ som stärker och gynnar en fortsatt hållbar utveckling utanför centralorten".</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>
<p>Vid årsskiftet 2020 - 2021 bodde ca 41.830 personer i centralorten och omkring 15.240 på landsbygden. Av den totala folkökningen i Nyköpings kommun under pandemiåret 2020, som "bara" var 480 personer, skedde en större del av befolkningstillväxten, nästan 30 % (29,3 %), på landsbygden och något över 70 % (70,6 %) i centralorten. Detta innebär således, att i alla fall under året 2020 så var andelen av befolkningstillväxten som skedde på landsbygden t.o.m. större än dennas andel av den totala befolkningen i kommunen, som ju var ca ¼. Vi menar att det är detta fenomen ÖP 2040 måste förhålla sig till.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>
<p>Det som saknas är en redovisning av möjliga utbyggnadsområden i anslutning till de mindre tätorterna. Med hänvisning till alla de positiva beskrivningarna och de goda ambitionerna att hela kommunen skall utvecklas vad gäller boende, service och arbetsplatser är det fullt rimligt att den digitala kartan också redovisar utbyggnadsområden. Vi föreslår således att den digitala kartan revideras i detta avseende genom den dimension som idag saknas: hur en plan kan realiseras.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>

<p>och med de stora investeringar i anläggningar för den regionala spårburna trafiken i stråket mellan Stockholm och Östergötland som kommer att ske inom kort tid, och som delvis redan har inletts, skulle vi således önska att översiktsplaneringen för Nyköping hade skett med utgångspunkt från ett storregionalt perspektiv som sker i andra delar av landet.</p>	<p>Översiktsplanens förhållande till den storregionala och regionala planeringen framgår i kapitlet Nyköping i regionen och i kartans utvecklingsinriktningar.</p>
<p>Erfarenheter från pandemiåren 2020 - 2021 vad gäller boendepreferenser för många barnfamiljer (men förvisso långt ifrån för alla) tyder på att förvärvsarbetande vuxna i rätt betydande utsträckning, i vissa fall praktiskt taget helt, har kunnat arbeta med hemmet som bas. Detta har medfört att rymliga bostäder till rimliga kostnader, som påtagligt ofta visar sig vara gärna friliggande småhus på landsbygden och i de mindre orterna där, har blivit alltmer attraktiva sedan början av år 2020. Vi skulle vilja se på vilket sätt kommunen kan möta det här behovet.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>
<p>Det som krävs för en stimulera och möta en sådan inflyttning är en satsning på kollektivtrafik, och då i första hand på längre sikt spårtrafik, även på den landsbygd i kommunen som idag passeras av Nyköpingsbanan, och från mitten av 2030-talet också av Ostlänken och (inom den mest centrala delen av kommunen) av den näst intill geniala blivande bibanan till Ostlänken genom Nyköping. Satsa i marknadsföringen och översiktsplaneringen för Nyköping ordentligt på de klart förbättrade spårburna kommunikationer som planeras i och med Ostlänken.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen</p>
<p>Vi anser att inte endast Ostlänken, utan också Nyköpings- och TGOJ-banorna, från omkring år 2050 ska utgöra de grundvalar som Nyköpings kommuns framtida utveckling bör baseras på. Ostlänken har långt ifrån enbart, men kanske ändå främst, stor betydelse för centralortens framtida utveckling, samtidigt som Nyköpingsbanan och TGOJ-banan bör kunna ges en stor betydelse för utvecklingen av landsbygden och de mindre orterna där. Vi anser därför att kommunen bör satsa ordentligt både på TGOJ- och Nyköpingsbanorna, och på att dessa, tillsammans med Ostlänken, ska komma att utgöra avgörande viktiga grundelement i den framtida fysiska strukturen för Nyköpings utveckling.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen-</p>

<p>Stationsnära lägen är förstås bra, då kan många ta sig till och från stationerna till fots eller med cykel. Men de som bosätter sig inom områden på 2-3 mils avstånd till stationer med tåguppehåll, eller hållplatser för fossilfri och snabb regional busstrafik, där de har tillgång till parkering och laddning av elbilar och laddhybrider vid bytespunkterna, kan naturligtvis också få ett långsiktigt hållbart resande.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>
<p>Vi anser att Nyköpings kommun i sin fortsatta översiktsplanering särskilt ska lyfta fram och skapa förutsättningar för ny naturnära bosättning och de goda möjligheterna till en fossilfri och förhållandevis snabb pendling, baserad på snabba tåg på Ostlänken men också på spårburet resande på Nyköpings- och TGOJ-banorna.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>
<p>Stationsnära lägen är förstås bra, då kan många ta sig till och från stationerna till fots eller med cykel. Men de som bosätter sig inom områden på 2-3 mils avstånd till stationer med tåguppehåll, eller hållplatser för fossilfri och snabb regional busstrafik, där de har tillgång till parkering och laddning av elbilar och laddhybrider vid bytespunkterna, kan naturligtvis också få ett långsiktigt hållbart resande.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>
<p>Betydande delar av Tunabergshalvön ligger längre från stråken utmed Nyköpings- och TGOJ-banorna, men orterna Nävekvarn och Buskhyttan bör ges möjligheter till framtida expansion.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>
<p>En del andra orter på landsbygden i Nyköpings kommun, som Aspa eller Runtuna, ligger inte lika långt från Skavsta, Tystberga eller Vagnhärad och bör bli föremål för en djupare analys.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>
<p>Konsultföretaget Sweco föreslog i en av Nyköpings kommun beställd utredning, som publicerades på hösten 2018, bland annat att det på sikt, kanske från ca 2050, borde övervägas om inte pendeltågstrafik bör etableras på både Nyköpings- och TGOJ-banan. Vi menar att detta bör analyseras djupare.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>
<p>Stationsnära lägen för ytterligare bebyggelse borde kunna åstadkommas också här, i orter som Stigtomta, Vrena, Tystberga och Jönåker, och med fördel också i förorter som Enstaberga och Sjösa. Förutsatt förstås att insikten och viljan verkligen finns hos Nyköpings kommuns politiker och samhällsplanerare.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>

TYSTBERGABYGDENS NÄTVERK	KOMMENTAR
<p>Från Tystbergabygdens Nätverks (TN) sida vill vi, liksom i vårt remissvar från 2020, hävda att arbetet med en ny ÖP 2040 för Nyköpings kommun i betydligt mycket högre grad än vad som har skett, borde ha behandlat Nyköpings potentiella framtida roll ur ett t.o.m. stor-regionalt perspektiv. För dem som väljer att bosätta sig på landsbygden...blir det vartefter alltmer angeläget att dela upp resorna i (minst) två delar. Dels en anslutningsresa med på sikt fossilfria bilar, eller med buss, cykel eller till fots, till och från platser med god kollektivtrafik, med fördel orter vid banor med pendeltågstrafik eller vid hållplatser vid regionala busslinjer, och dels resor med tåg eller förstas fossilfria bussar. (Därför måste) ...strategiskt lokaliserade och väl utformade bytespunkter vid goda kollektivtrafikstråk, ... beaktas mycket mera än hittills i den här och nu aktuella översiktsplaneringen. ...Sådana satsningar tycks dock, enligt vad vi kan se, huvudsakligen framföras i mycket allmänna ordalag. Vi efterlyser betydligt mera handgripliga sådana insatser från både kommunens och regionens sida!</p>	<p>I kapitlet Nyköping i regionen visas hur översiktsplanen utgår från och bygger vidare på den storregionala i ÖMS och den regionala planeringen i form av strukturplan Sörmland.</p>
<p>Vi i TN hoppas förstås att ansvariga i kommunen inte missar detta helt unika tillfälle att marknadsföra ett framtida boende, inte minst för småbarnsfamiljer, just på Nyköpings landsbygd med dess mindre orter. Och förstås detta särskilt för Tystbergabygdens del, med dess goda läge i kommunikationsstråket mellan Stockholm och Östergötland. Det som krävs för en stimulera en sådan inflyttning är en satsning på kollektivtrafik, och då i första hand på längre sikt spårtrafik, inte minst på den landsbygd i kommunen som idag passeras av Nyköpingsbanan ,...Satsa i marknadsföringen och översiktsplaneringen för Nyköping ordentligt på de klart förbättrade spårburna kommunikationer som planeras i och med anläggandet av Ostlänken, något som dessbättre också ser ut att komma att ske. Vi i TN anser bestämt, och sedan många år tillbaka, att kommunen dessutom bör satsa ordentligt både på TGOJ- och Nyköpingsbanorna, och på att dessa, givetvis tillsammans med Ostlänken, ska komma att utgöra avgörande viktiga grundelement i den framtida fysiska strukturen för Nyköpings kommuns tillväxtinriktade utveckling.</p>	<p>Översiktsplanen uppmärksammar och avsätter områden för framtida stationer för persontrafik på järnväg i kommunens bebyggelsenoder.</p>

<p>Vi i ledningen för TN anser att det med fördel ska anläggas en rymlig parkeringsyta i anslutning till resecentrum i Skavsta för pendlare från landsbygden kring staden</p>	<p>Förslaget ryms inom översiktsplanen.</p>
<p>Undantaget vad gäller tillgång till fossilfria anslutningsresor med bil utgörs inte minst av delar av Tunabergshalvön, där orterna Nävevarn och Buskhyttan framstår som viktiga noder som också måste ges möjligheter till en framtida tillväxt. En del andra orter på landsbygden i Nyköpings kommun, som Aspa eller Runtuna, ligger dessbättre inte lika långt från Skavsta, Tystberga eller Vagnhärad. Ett öppnande av en pendeltågshållplats vid Arnö, och kanske även vid Stjärnholm, i båda fallen vid TGOJ-banan, skulle givetvis ytterligare underlätta en tillväxt på Tunabergshalvön. Detta förutsatt att smidiga byten till och från tåg på Ostlänken kommer att kunna ske vid resecentrum i Nyköping eller Skavsta.</p>	<p>Kommunen ser inte behov av järnvägsstationer vid Arnö eller Stjärnholm men anger i kartan mark för en anslutning mellan TGOJ och bibanan vid Skavsta.</p>
<p>Vi anser därmed att både Nyköpingsbanan och TGOJ-banan, öster och väster respektive norr och söder om centralorten med förorter, ska utgöra viktiga stommar för landsbygdsutvecklingen i Nyköpings kommun, tillsammans med satsningar på i första hand Nävevarn och Buskhyttan på Tunabergshalvön.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>
<p>Vi anser därför att Nyköpings kommun i sin marknadsföring, och i den fortsatta översiktsplaneringen särskilt ska lyfta fram och uppmuntra ny naturnära bosättning på kommunens landsbygd, tillsammans med de goda möjligheterna till en fossilfri och förhållandevis snabb pendling, baserad på snabba tåg på Ostlänken men också på spårburet resande på Nyköpings- och TGOJ-banorna.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>
<p>Vi framför härmed att en liknande utbyggnad av en pendlerparkering bör ske också vid Lästringe trafikplats.</p>	<p>Förslaget ryms inom översiktsplanen</p>
<p>lyft fram behovet av en gång- och cykelbana, och gärna vägbelysning, utmed väg 771 mellan Tystberga tätort söder om Nyköpingsbanan och Tystberga trafikplats, med en anslutande väg i stort sett utan motorfordonstrafik mellan den norra delen av Tystberga och Eriksdal.</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>

<p>Vi konstaterar avslutningsvis, att det är synnerligen viktigt att det på plankartorna till ÖP 2040 kan letas upp och markeras områden i strategiska lägen, i första hand i Tystberga men även i Lästringe, där Nyköpings kommun räknar med att kunna köpa in och vartefter sälja både mera omfattande markområden och enstaka tomter för byggnation. Nya detaljplaner behöver förstås också tas fram, inte minst för stationsnära lägen i Tystberga.</p>	<p>Kommunen noterar önskemålet. Kommunen kommer överväga om det är aktuellt att ingå i kommande planeringstrategi.</p>
<p>Samtidigt måste ny bebyggelse på god jordbruksmark endast släppas fram i mycket begränsad omfattning, och helst inte alls i den bördiga dalgång som går i nordnordväst-sydsydostlig riktning från Björksund vid Sibbofjärden och norr därom på ömse sidor om det gamla krondike som går strax väster om bebyggelsen i Tystberga tätort, och därifrån under Ostlänken och motorvägen vidare upp mot Bogsta och Runnviken. Med andra ord utmed den farled som fanns här ännu under järnåldern och fram mot vikingatid!</p>	<p>Förslaget är i linje med översiktsplanen.</p>

SOMMARÄNGENS SAMFÄLLIGHET	KOMMENTAR
<p>Flättnaleden måste byggas för att fungera som alternativ utfartsled till och från Arnö. Vi kan konstatera ett behov av leden redan med nuvarande bebyggelse. Trafiken på Arnö-bron är idag intensiv. Många barn/ungdomar boende på Arnö kommer att dagligen besöka nya ridanläggningen, och då är Flättnaleden bästa vägen för biltrafik dit. Pendlare med arbete i Norrköping/Stockholm använder idag Arnö-bron, men Flättnaleden - när den byggts - och väg 53 plus E4. Likaså pendlare Arnö till Oxelösund.</p>	<p>Enligt kommunens planering ska huvuddelen av Arnös trafikering fortsatt gå på Örstigsleden. Där Arnö-länken kommer avlasta trafikeringen både i centrala delar av staden samt på Arnöleden och Örstigsleden. Med Kanntorpsvägen/Stentorpsvägen som avlastningsväg.</p>
<p>Om/när Stentorpsvägen öppnas för genomfart måste barnens trafiksäkerhet säkras. ÖP:n föreslås att Stentorpsvägens avspärrning ska öppnas för genomfart. Vi är oroliga för säkerheten för alla barn som idag passerar vägen. Det finns inga markerade övergångsställen men flera passagéställen mellan bostäderna och förskolor och skolorna. Hastigheten på Stentorpsvägen är idag begränsad till 30 km/tim men långt ifrån alla respekterar det. Idag är kantparkering tillåten på delar av vägen. Parkerade bilar blir därmed en säkerhetsrisk för barn som inte syns över stora bilar. Stentorpsvägen är inte tänkt som en genomfartsled. Bebyggelsen ligger nära gatan. Inte så som</p>	<p>Enligt kommunens planering ska huvuddelen av Arnös trafikering fortsatt gå på Örstigsleden. Där Arnö-länken kommer avlasta trafikeringen både i centrala delar av staden samt på Arnöleden och Örstigsleden. Med Kanntorpsvägen/Stentorpsvägen som avlastningsväg. Exakt utformning planeras och säkerställs i kommande planering utifrån platsens egenskaper och behov.</p>

<p>utmed genomfartsleden Örstigsleden, där bebyggelsen ligger längre från gatan och passagera är säkrade med övergångsställen, midjor och refuger. De argument som låg till grund för det tidigare beslutet att stänga av Stentorpsvägen för genomfart gäller fullt ut idag också.</p>	
--	--

KRYDDANS SAMFÄLLIGHETSFÖRENING	KOMMENTAR
<p>Hej!</p> <p>Kommunen har föreslagit att öppna upp för genomfart på Stentorpsvägen vilket vi i styrelsen för Kryddans Samfällighetsförening på Arnö anser är ett mycket dåligt förslag som inte borde ha kommit upp. Vi listar följande argument mot förslaget nedan.</p> <p>- Kraftigt ökning av trafik med störning för de boende i området Långsätter.</p> <p>Om man tittar på kartan så förstår man att många kommer att välja den kortaste vägen. Området vid Örstig kommer dessutom att växa kraftigt, det framgår av kartan. Enligt vår bedömning så kommer trafiken att tiodubblas på kort sikt och mycket mer på lång sikt.</p> <p>- Barnperspektivet Vägen kommer att gå rätt igenom ett barntätt område. Vägen har idag ett lågt trafikflöde, något vi vill ha kvar. Området kommer att bli delat och barnen kommer att få svårt att ta sig till skolan säkert. Det är något märkligt att det skrivs om barnperspektivet i förslaget och så kommer det här utan en tanke på det. Även vid Kanntorpsvägen kommer det att bli mycket osäkrare för barn att korsa.</p> <p>- Ökning av trafik på Mejramvägen. Man kan anta att många kommer att välja den vägen för att lämna sina barn, även det påverkar säkerheten negativt. Det är dessutom inte kommunen som sköter den vägen.</p> <p>Det saknas dessutom alternativ att lämna barn på skolan. Den officiella vägen är i mycket dåligt skick, den försvinner i en förskolas parkering. Personalen avråder barnen från att ta den vägen då barnen blir tvungna att gå där skolan får sina leveranser.</p>	<p>Enligt kommunens planering ska huvuddelen av Arnös trafikering fortsatt gå på Örstigsleden. Där Arnölänken kommer avlasta trafikeringen både i centrala delar av staden samt på Arnöleden och Örstigsleden. Med Kanntorpsvägen/Stentorpsvägen som avlastningsväg. Exakt utformning planeras och säkerställs i kommande planering utifrån platsens egenskaper och behov.</p>

-Husen vid Stentorpsvägen kommer att störas av kraftig ökat buller då de är byggda mycket nära vägen.

Vi kan förstå att det behövs bättre alternativ än idag, men att öppna upp vägen på andras barns bekostnad är inte ett alternativ. Det kommer inte enligt vår mening att gå vidare med hänsyn till barnkonventionen.

Med vänlig hälsning,
Ordförande

Gjorda förändringar efter granskning/utställning

Följande förändringar har gjorts i antagandehandlingen efter granskning/utställning.

- Nytt ställningstagande "Areella näringar ska dock inte försvåras" har lagts till för områden med markanvändning "Idrott och fritid".
- Längs väg 53 mot Oxelösund har utbredningen av bullerstört området kompletterats.
- Redovisning av stort opåverkat område har inom Gnesta kommun justerats enligt Gnesta översiktsplans avgränsning.
- Två områden i anslutning till fritidshusområdet Horn, Lappetorp, Brannebol saknade angiven markanvändning och har införlivats i skiktet "Markanvändning utanför centralorten".
- Definitionstext för skiktet "Markanvändning utanför centralorten" har justerats då den var felaktig.
- Diverse redaktionella ändringar och tillägg av upplysningstexter har gjorts.

Inga väsentliga ändringar av översiktsplanens innehåll eller inriktning har genomförts mellan granskning/utställning och antagande. Översiktsplanen behöver därför inte granskas/ställas ut igen. Ingen uppdatering av hållbarhetsbedömningen behöver därför heller göras.

RAPPORT

HÅLLBARHETSBEDÖMNING MED

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

FÖR NYKÖPING KOMMUNS ÖVERSIKTSPLAN 2040

GRANSKNINGSHANDLING

UPPDRAGSNUMMER 30025450

2021-05-28

SWECO

Sammanfattning

Nyköpings kommun har tagit fram ett förslag till en ny översiktsplan (ÖP) som anger strategier och ställningstaganden för utvecklingen i kommunen fram till år 2040 och har gett uppdraget till Sweco att göra en miljöbedömning av planen i enlighet med 6 kap. 11§ miljöbalken. Kommunen har valt att ta ett bredare grepp om hållbarhetsfrågorna och utvidga miljöbedömningen till en hållbarhetsbedömning som även omfattar de sociala och ekonomiska aspekterna, detta dokument.

I bedömningarna av ekologisk hållbarhet ingår aspekterna klimatpåverkan, naturmiljö och mark- och vatten. I social hållbarhet ingår landskapsbild och kulturmiljö, identitet, folkhälsa, tillit, vardagsliv samt risk och säkerhet. I ekonomisk hållbarhet ingår lokal och regional ekonomi, service, näringsliv och besöksnäring, arbetstillfällen, klimatanpassning och översvämningsrisk samt areella näringar och resurshållning. Bedömningarna har gjorts för granskningsförslaget och för ett nollalternativ som utgår från den tidigare gällande planen från 2013 med fördjupningar. Hållbarhetsbedömningen utgår från full utbyggnad år 2040.

Bedömningen redovisar dels hur stor chans det är att en hållbar utveckling uppnås genom förslaget, förslagets potential. Den redovisar också hur stor risk det är att hållbar utveckling inte uppnås, förslagets bedömda risk. I bedömningen har en bedömningsskala använts från potential för att ge stora positiva konsekvenser till en bedömd risk för att ge stora negativa konsekvenser. Avståndet mellan risk och potential visar att utfallet är beroende av hur planförslaget faktiskt används i kommunens fortsatta utveckling.

Hållbarhetsbedömningen har tidigare gjorts för samrådsförslaget. Denna version är en bedömning av granskningshandlingen av översiktsplanen. Efter samrådet har planen tydliggjorts avseende flera hållbarhetsaspekter vilket lett till att fler positiva konsekvenser bedöms uppstå, men även att risknivån inom flera aspekter minskats.

Planförslaget visar tydligt att det finns en god potential för Nyköpings kommun att uppnå stora positiva konsekvenser om kommunen i sin fortsatta planering och lovgivning följer de strategier och ståndpunkter som översiktsplanen innefattar. Ett genomförande enligt planförslaget innebär att kommunens invånarantal kommer ha möjlighet att växa enligt kommunens tillväxtmål. Markbehovet per invånare kommer att minska i jämförelse med idag och förutsättningarna för kommuninvånarna att resa mer hållbart och med mindre klimatpåverkan kommer att förbättras. Ur ett kommunalekonomiskt perspektiv så kommer redan gjorda investeringar i t.ex. skola, VA och transportinfrastruktur att kunna utnyttjas mer effektivt, samtidigt som det kommer att finnas behov av nya investeringar för att möta utvecklingen.

Skillnaden jämfört med om Nyköpings kommun istället följer den tidigare översiktsplanen från 2013 är avsevärd. Planförslaget innebär sammantaget en potential till betydligt större positiva konsekvenser än nollalternativet. Dessutom är risken för negativa konsekvenser mindre. För planförslaget är det generellt ett större avstånd mellan risk och potential än för nollalternativet. Planförslaget visar på en relativt stor skillnad mellan de potentiella positiva konsekvenserna och risken för negativa konsekvenser för samtliga av de tre hållbarhetsaspekterna. Störst skillnad mellan planförslaget och nollalternativet är det för de ekologiska aspekterna där bedömningen för naturmiljö, mark och vatten och klimatpåverkan har höjts två steg i bedömningsskalan. För de sociala aspekterna är det störst skillnad för aspekten vardagsliv som också höjts två steg. För den ekonomiska hållbarheten har alla aspekterna höjts ett steg i bedömningen. Om åtgärderna som föreslås i kapitel 8 genomförs kommer det troligen bidra till fler positiva konsekvenser och minska risken för negativa konsekvenser. Att det är stor skillnad mellan planförslagets mest positiva och negativa konsekvenser indikerar att efterlevnaden av planen är viktig för Nyköpings kommuns hållbara utveckling.

Planförslaget har potential till att bidra till förbättringar för miljö kvalitetsnormerna (MKN) för buller, luft- och vattenkvaliteten jämfört med nollalternativet för vilket det bedöms finnas risk för att MKN inte uppnås då det saknades plan för styrning mot att nå MKN.

Planförslaget innebär att flera av miljö kvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen främjas. För resterande mål som berörs bedöms planförslaget innebära både ett främjande och motverkande i förhållande till målen.

I huvudsak pekar hållbarhetsbedömningen av planförslaget och nollalternativet i samma riktning, vilket indikerar att Nyköpings kommun följer en långsiktig planering.

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Bakgrund.....	5
1.2	Beskrivning av planförslaget.....	5
1.3	Behov av miljöbedömning.....	6
1.4	Hållbarhetsbedömningens syfte.....	7
2	Avgränsning	8
2.1	Tidsmässig avgränsning.....	8
2.2	Geografisk avgränsning.....	8
2.3	Avgränsning hållbarhetsaspekter.....	8
2.3.1	Ekologisk hållbarhet.....	8
2.3.2	Social hållbarhet.....	9
2.3.3	Ekonomisk hållbarhet.....	11
3	Metod och bedömning	13
3.1	Hållbarhetsbedömningen i planprocessen.....	13
3.2	Bedömningsgrunder.....	15
3.2.1	Miljö kvalitetsnormer.....	15
3.2.2	Miljö kvalitetsmål och de globala hållbarhetsmålen.....	15
3.3	Bedömningsskala.....	20
4	Bedömda alternativ	21
4.1	Planförslaget.....	21
4.2	Nollalternativet.....	21
5	Konsekvensbedömning av alternativen	22
5.1	Ekologisk hållbarhet.....	22
5.1.1	Klimatpåverkan.....	22
5.1.2	Naturmiljö.....	24
5.1.3	Mark- och vatten.....	27
5.2	Social hållbarhet.....	29
5.2.1	Landskapsbild och kulturmiljö.....	29
5.2.2	Identitet.....	31
5.2.3	Folkhälsa.....	32
5.2.4	Rekreation och friluftsliv.....	36
5.2.5	Tillit.....	38
5.2.6	Vardagsliv.....	39
5.2.7	Risk och säkerhet.....	40
5.3	Ekonomisk hållbarhet.....	43
		3(68)

5.3.1	Lokal och regional ekonomi	43
5.3.2	Service.....	44
5.3.3	Näringsliv och besöksnäring	46
5.3.4	Arbetsstillfällen	48
5.3.5	Klimatanpassning och översvämningsrisk.....	50
5.3.6	Areella näringar och resurshushållning	51
6	Måluppfyllelse	52
6.1	Miljö kvalitetsnormer	52
6.2	Miljö kvalitetsmål	52
6.3	De globala hållbarhetsmålen	56
7	Samlad bedömning	59
8	Förslag till åtgärder och uppföljning	64
8.1	Ekologisk hållbarhet.....	64
8.2	Social hållbarhet	64
8.3	Ekonomisk hållbarhet.....	65
9	Medverkande	67
10	Referenser	67

1 Inledning

1.1 Bakgrund

En översiktsplan innehåller mål, strategier och ställningstaganden för den långsiktiga fysiska utvecklingen i en kommun. Översiktsplanen är vägledande och ska fungera både som vision och strategi för kommunens utveckling samt vara ett konkret stöd i arbetet med exempelvis detaljplaner, bygglov, förfrågningar och exploateringsfrågor. Det är i översiktsplanen som kommunen ska redovisa hur mark- och vattenområden samt den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras i framtiden. Översiktsplanen ska även visa hur kommunen tänker ta hänsyn till allmänna intressen samt hur riksintressen och miljö kvalitetsnormer kommer att tillgodoses. Det ska även framgå hur den fysiska planeringen samordnas med nationella och regionala mål samt i vilka områden i strandnära lägen som dispens från strandskyddet bör kunna ges.

Den kommuntäckande översiktsplanen för Nyköpings kommun (2013), fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta (2013), samt fördjupad översiktsplan för kusten Sjösa-Vålarö (2014) genomgick en översyn och aktualitetsprövning under 2017 som resulterade i beslut i KF 12 december 2017, där översiktsplanen med fördjupningar bedömdes som inaktuell trots att dess huvudinriktningar fortfarande är aktuella.

Bakgrunden till beslutet var en förväntad starkare tillväxt i kombination med nya grundläggande planeringsförutsättningar som ny lagstiftning, nytt planeringsunderlag och nya mål som innebär att översiktsplanen inte fungerade som det inriktnings- och arbetsstödsdokument det ska vara.

1.2 Beskrivning av planförslaget

Översiktsplanen för Nyköpings kommun 2040 visar grunddragen för kommunens mark- och vattenanvändning fram till år 2040 och kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Den redovisar dessutom kommunens övergripande strategier och ställningstaganden för att nå en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning i hela kommunen.

Översiktsplanen är strategisk och vägledande för beslut i planläggnings-, lov- och tillståndsärenden. Översiktsplanen ska möjliggöra den befolkningsutveckling som anges i kommunens bostadsförsörjningsstrategi som beräknar en befolkningstillväxt på ca 500 – 600 personer per år fram till 2030.

Huvudinriktningen i översiktsplanen är att effektivisera markanvändningen, att utveckla bebyggelse där det redan finns service och infrastruktur och att ta så lite oexploaterad mark i anspråk som möjligt. Det innebär att huvuddelen av kommunens bebyggelseutveckling planeras att ske inom Nyköpings centralort genom omvandling av befintliga verksamhetsområden till tät stadsbebyggelse med en blandning av bostäder,

5(68)

verksamheter, offentlig service, handel, samlingsplatser och tillgängliga grönområden. Omvandlingen ska främst ske genom att prioritera ny bebyggelse i översiktsplanens utpekade utvecklingsområden, framförallt i anslutning till Nyköpings resecentrum och runt Stadsfjärden.

En mindre andel bebyggelse föreslås även tillkomma genom förtätning, omvandling och komplettering i anslutning till orter på landsbygden. Utanför centralorten föreslås ny bebyggelse ske längs med befintliga kollektivtrafikstråk, särskilt koncentrerat till de utpekade bebyggelsenoderna som ska fungera som serviceorter för omgivande bygder. Landsbygdsutveckling planeras också kunna ske i strandnära lägen. Åtta mindre områden pekas ut som möjliga för landsbygdsutveckling och en ram för ytterligare utpekanden anges.

Översiktsplanen innehåller även markområden för nya och utvidgade verksamhetsområden för verksamheter som inte är lämpliga att blanda med bostäder. Dessa planeras i anslutning till trafikleder och befintliga kollektivtrafikstråk, exempelvis på Arnö, vid Stockholm Skavsta flygplats och kommande Skavsta resecentrum, samt i anslutningar till trafikplatser längs E4:an som till exempel i Stavsjö.

Översiktsplanen har en tydlig inriktning att främja hållbara transporter och att minska transportsektorns ytbehov. Ytor för transportinfrastruktur behöver dock ändå pekas ut i översiktsplanen, framförallt för Ostlänkens behov med tillkommande stationer samt för ny trafikled kallad Kungsladugårdsleden och för trafikplatser bland annat vid Bergshammar, Arnö och Björshult.

Ett antal områden i översiktsplanen föreslås att helt undantas för exploatering. Det handlar framförallt om grönområden i anslutning till bebyggelse som är ekologiskt värdefulla och/eller rekreativt välanvända. Några större orörda och tysta områden i kommunens skogsbygder föreslås också undantas från störande åtgärder, bland annat Fjällmossen Kolmården, Likstammen och Skärgårdsreservaten i norra skärgården. Även obebyggda öar pekas ut att helt undantas från ny bebyggelse.

Befintlig markanvändning behålls i stor utsträckning så att exempelvis pågående jord- och skogsbruk kan fortsätta. Jord- och skogsbruksmarken anges i planen som viktig att bevara, samtidigt som en del areal pekas ut för ianspråktagande för utvecklingsområden.

1.3 Behov av miljöbedömning

Genomförandet av en översiktsplan kan enligt 2 § Miljöbedömningsförordningen (2017:966) antas medföra betydande miljöpåverkan på grund av dess geografiska utbredning. Därför ska en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. 3 § miljöbalken alltid göras för en översiktsplan.

6(68)

RAPPORT
2021-05-28

Denna hållbarhetsbedömning innehåller en bredare beskrivning av översiktsplanens möjliga effekter än en miljöbedömning enligt miljöbalken, men kraven på miljöbedömning enligt 6 kap. 3 § tillgodoses likväl genom hållbarhetsbedömningen.

Som ett steg i arbetet med strategisk miljöbedömning upprättas en skriftlig redogörelse, en så kallad miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt 6 kap. 11-19 §§ miljöbalken. Det är i MKBn (detta dokument) som miljöeffekter identifieras, beskrivs och bedöms.

1.4 Hållbarhetsbedömningens syfte

Nyköpings kommun växer snabbt och det sker en ständig utvecklingen i kommunen. För att utvecklingen som sker ska vara hållbar krävs det att den framtid som planeras görs med tydliga hållbarhetsmål. Eftersom Nyköping kommuns tidigare översiktsplan förklarades inaktuell 2017 krävs det en att ny, reviderad översiktsplan tas fram. Sweco har anlåtats för att genomföra en hållbarhetsbedömning av den nya översiktsplanen. Hållbarhetsbedömningen baseras på det aktuella planförslaget för granskningsversionen av Nyköping kommuns översiktsplan 2040 och på det underlag som använts och de utredningar som tagits fram i samband med framtagandet av den reviderade översiktsplanen.

Syftet med en miljöbedömning enligt miljöbalken är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. I MKB-rapporten, som tas fram inom ramen för miljöbedömningen, ska de direkta och indirekta effekterna av en planerad markanvändning och dess inverkan på miljö, hälsa och hushållning med naturresurser identifieras och beskrivas. Genom att identifiera och belysa konflikter mellan olika intressen, föreslå åtgärder som begränsar negativa effekter och konsekvenser och att under planprocessen integrera dessa i översiktsplanen kan det övergripande syftet med miljöbedömning uppnås. Miljökonsekvensbeskrivningen ger även möjlighet för allmänheten och andra att förstå miljökonsekvenserna av det slutliga planförslaget.

En hållbarhetsbedömning innehåller en ekologisk, social och en ekonomisk hållbarhetsbedömning. De tre hållbarhetsperspektiven skapar en mer holistisk förståelse av hur olika utvecklingar kan komma att påverka kommunen som helhet än vad en miljöbedömning vanligtvis gör. Den ekologiska hållbarhetsbedömningen fokuseras främst på naturmiljö, mark, vatten och klimatpåverkan. Den sociala hållbarhetsbedömningen handlar till stor del om välbefinnande, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet. Den ekonomiska hållbarhetsbedömningen utgår ifrån en långsiktig resurshushållning och inkluderas i hållbarhetsbedömningen då den är en väsentlig del i att kunna göra väl avvägda och övergripande bedömningar. Syftet med att belysa den ekonomiska hållbarhetsdimensionen, i kombination med ekologisk- samt social hållbarhetsbedömning, är att det kan leda till en långsiktigt hållbar utveckling, förutsatt att planen kan justeras utifrån de bedömningar som görs.

2 Avgränsning

Hållbarhetsbedömningen fokuseras på de aspekter där den fysiska planeringen kan anses ha en tydlig möjlighet att påverka. För att också tillgodose miljöbalkens krav på miljöbedömning tydliggörs vilka aspekter som kan innebära en betydande miljöpåverkan. Både positiva och negativa konsekvenser av översiktsplanens genomförande tas med. Det kan finnas områden eller strategier som innebär målkonflikter eller där intentionerna med planeringsinriktningarna riskerar att få negativa konsekvenser om inte särskilda försiktighetsmått och hänsyn tas. I analysen identifieras därför förslag till åtgärder för att minimera en negativ påverkan, se kapitel 8.

2.1 Tidsmässig avgränsning

Översiktsplanens planperiod sträcker sig fram till år 2040. Hållbarhetsbedömningen utgår från full utbyggnad år 2040.

2.2 Geografisk avgränsning

Översiktsplanen omfattar hela kommunens mark- och vattenområde. Regional vattenmiljö samt klimat hanteras i ett vidare perspektiv utanför planens gränser. Hållbarhetsbedömningen hanterar konsekvenser inom kommunens gränser i samtliga aspekter utom vattenmiljö och klimat som har en vidare geografisk avgränsning.

2.3 Avgränsning hållbarhetsaspekter

2.3.1 Ekologisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet innefattar allt som har med jordens ekosystem att göra. Detta innefattar bland annat klimatsystemens stabilitet, luft-, land- och vattenkvalitet, landanvändning och jorderosion, biodiversitet (mångfald av både arter och habitat) och ekosystemtjänster (t.ex. pollinering och fotosyntes). För de ekologiska systemen går det många gånger att definiera hållbarhet ganska väl. Ekologisk hållbarhet brukar beskrivas som att den sätter ramarna eller ligger till grund för de två andra hållbarhetskomponenterna. De ekologiska aspekter som bedöms kunna innebära betydande miljöpåverkan av Nyköpings översiktsplan, och därför beskrivs i denna hållbarhetsbedömning inkluderar:

Naturmiljö

Naturmiljö innefattas av riksintressen sett till naturvård, Natura-2000-områden och nationella skyddsformer, spridningslänkar, gröna stråk, habitatnätverk och grön infrastruktur samt strandskydd och LIS-områden.

8(68)

RAPPORT
2021-05-28

Mark och vatten

Bedömning av vatten görs utifrån förutsättningarna att uppnå god vattenkvalitet för ytvatten, dricksvattentäkter och vattenskyddsområden. Vidare bedöms översiktsplanens möjlighet till att bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppnås. För markföroreningar görs bedömningen av översiktsplanen mycket övergripande då det lämpligen hanteras på en mer detaljerad planeringsnivå, som en fördjupad översiktsplan eller detaljplan.

Klimatpåverkan

Klimatpåverkan definieras av möjligheter till effektiv energianvändning, teknisk försörjning (mål 100 % förnybar elproduktion till 2040) samt hållbara transporter (mål fossilfri fordonsflotta år 2030).

2.3.2 Social hållbarhet

Det finns ingen allmänt vedertagen definition av vad som ingår i social hållbarhet. Men inom ramen för begreppet brukar frågor som mänskliga rättigheter, tillit, delaktighet, hälsa, jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet rymmas. Folkhälsomyndigheten definierar ett socialt hållbart samhälle som "ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen". Denna bedömning har utgått från en bredare definition där alla värden kopplade till människans upplevelser ingår.

Fysiska miljöer ska fungera för alla människor som ska använda dem, idag och i framtiden. Då människor har olika behov och livssituationer är det viktigt att ta in olika perspektiv i planeringsprocessen.

I denna bedömning inryms landskaps- och stadsbild och kulturmiljövärden i social hållbarhet. I kulturmiljön döljer sig människors berättelser och mycket av vår identitet och igenkänning. Även landskaps- och stadsbilden är starka identitetsbärare och av stort värde för människors välmående och upplevelse av platser.

Barnkonventionen definierar de rättigheter som ska gälla alla barn, oavsett bakgrund och innefattar totalt 54 artiklar. Fyra av artiklarna i barnkonventionen är vägledande för hur helheten ska tolkas. Artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra grundprinciperna. Från och med den 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige. Detta innebär att det vilar ett större ansvar på myndigheter, rättsväsendet och andra beslutsfattare, att tillämpa rättigheterna i konventionen så att de får ett större genomslag vid bedömningar, ärenden och beslut som rör barn. Detta innebär i praktiken att en tillämpning av barnkonventionen

9(68)

behöver göras för att säkerställa att barnets bästa kommer i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn.

De aspekter som ryms inom ramen för den sociala hållbarhetsbedömningen av Nyköpings översiktsplan inkluderar:

Landskapsbild och kulturmiljö

Bedömning görs av förutsättningarna att bevara, utläsa och uppleva kulturmiljövärden och möjligheter för kommuninvånare och besökare att tillgodogöra sig dessa. Bedömningarna görs av förutsättningarna att bevara en levande landsbygd och möjliggöra för alla kommuninvånare att ta del av dessa värden.

Identitet

Begreppet identitet syftar framförallt till "platsidentitet" som kan beskrivas som värdet av att känna stolthet och tillhörighet till en plats (bostadsområde eller stadsdel). Här görs bedömningen utifrån hur kommunen tillvaratar det platsspecifika värdet och vilka förutsättningar invånarna ges att själva känna identitet och tillhörighet i en stad och på landsbygden som förändras.

Folkhälsa

Ljudmiljö inkluderar buller samt stora orörda/tysta områden. Bedömning görs på förutsättningar för en bra ljudmiljö i befintliga och tillkommande bostäders närhet och i den offentliga miljön.

Bedömning av luftkvaliteten görs av förutsättningarna för att klara miljökvalitetsnormer för luft samt förutsättningar för en bra luftmiljö i befintliga och tillkommande bostäders närhet och i den offentliga miljön.

Bedömning av möjligheterna att utöva rekreation och friluftsliv görs med avseende på aspekter som säkerställer att alla människor ska ha möjlighet att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet samt värna tillgången och tillgänglighet till attraktiv natur både i och i närheten av tätorter.

Tillit

Inom begreppet tillit ryms möjligheten till trygga miljöer och möjligheten till känslan av inkludering och delaktighet. Trygga miljöer bedöms utifrån invånarnas tillgång till det kommunen har att erbjuda utan att behöva känna sig otrygg, och det kan gälla såväl boendemiljö som områden som används för rekreation, likväl som arbetsplatsområden. Delaktigheten bedöms utifrån invånarnas möjligheter att vara med att påverka utvecklingen av kommunen.

Vardagsliv

Inom begreppet ryms det som ger människor möjlighet att leva ett gott vardagsliv i olika livssituationer. Det är en samlad bedömning av förutsättningar för mobilitet, boendeformer, mötesplatser, möjlighet till arbete och utbildning.

Risk och säkerhet

Bedömning görs av förutsättningarna för människor att kunna bo i en god bostadsmiljö som är säker samt vistas i säkra offentliga miljöer samt förutsättningar för räddningstjänsten att nå sina målpunkter. Här ingår lokalisering av verksamheter/bostäder i förhållande till riskobjekt (exempelvis riskfylld industri nära bostadsområden, eller transportled av farligt gods).

2.3.3 Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet handlar om att hushålla med och effektivt ta vara på mänskliga och materiella resurser. Ekonomisk hållbarhet innebär att med respekt för ekologiska och sociala värden säkerställa att den planerade mark- och vattenanvändningen främjar ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning. En ekonomisk hållbar utveckling är ett verktyg för att uppnå ekologisk och social hållbarhet. Strävan efter att nå ekonomisk hållbarhet optimeras genom att kontinuerligt förankra arbetet mot kommunens strategier samt att stämna av efterföljsamheten av de globala målen.

Areella näringar och resurshushållning

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse enligt 3 kapitlet 4 § miljöbalken. Jord- och skogsbruksmark ska så långt som möjligt skyddas från åtgärder som försvårar rationellt brukande. Markens brukningsvärde är centralt för bevarandebalansen.

Klimatanpassning och översvämningsrisk

Klimatanpassning och översvämningsrisk bedöms främst utifrån hantering av områden som riskerar att drabbas av översvämning.

Lokal och regional ekonomi

Den ekonomiska hållbarheten kopplad till den lokala och regionala ekonomin definieras av hur förutsättningarna ser ut för kommunen att nå samhällsekonomiska mål genom god planering samt vilka förutsättningar det finns för att skapa en fungerande lokal och regional ekonomi för att tillgodose kommuninvånarnas behov.

Näringsliv och besöksnäring

Näringsliv och besöksnäring definieras av hur kommunen planerar att utveckla näringslivet, hur anpassningsbar kommunen är för nya företag och idéer samt hur kommunen skapar ett diversifierat näringsliv utan inriktning mot en enskild näringslivsgren som skapar fördelar med minskad sårbarhet men även skapar

utmaningar i att tillgodose olika näringslivsriktningars olika behov. Besöksnäringen är en utmärkande del av näringslivet som kräver specifika förutsättningar. Besöksnäringen definieras av vilken typ av turism kommunen vill möjliggöra för, var turiststråken ska placeras och hur detta görs på ett hållbart sätt.

Arbetsstillfällen

Behållandet samt nyskapandet av arbetsstillfällen är en väsentlig del i den ekonomiska hållbarheten. Underkategorin arbetsstillfällen definieras av kommunens möjlighet att skapa arbetsstillfällen, både genom placering samt kommunikationsmöjligheter till dem. Arbetsstillfällen innefattar även kommunens planering och reflektion av befintliga arbetsgivare och hur deras framtid påverkar kommunens arbetsstillfällen.

Service

Service innebär såväl samhällsservice samt kommersiell service. Definitionen av samhällsservicen är kopplad till hur kommunen skapar ett hållbart utbud av välfungerande samhällsservice som kan möta framtidens utmaningar sett till såväl befolkningsutvecklingen samt den demografiska utvecklingen. Detta innefattas även av hur kommunen planerar att använda sina befintliga lokaler och ytor samt vad kommunen planerar att utveckla. Den kommersiella servicen beskrivs av hur kommunen planerar att göra den kommersiella servicen hållbar, sett till såväl de som arbetar i den samt de som använder sig av den.

3 Metod och bedömning

3.1 Hållbarhetsbedömningen i planprocessen

Hållbarhetsbedömningen har genomförts stegvis och parallellt med planprocessen för översiktsplanen.

Tidigt i processen har kommunens förslag på utvecklingsstrategier analyserats utifrån de globala hållbarhetsmålen. En identifikation av de globala mål som påverkas mest av utvecklingsstrategierna gjordes på ett tidigt förslag innan samrådsversionen av strategierna var klar. En analys av hur dessa utvecklingsstrategier bidrar eller motverkar till hållbarhetsmålen samt identifikation av konfliktpunkter och prioriteringsmöjligheter mellan utvecklingsstrategier identifierades i analysen som gjordes och resultatet har legat till grund för det fortsatta arbetet med översiktsplanen.

Avgränsningssamråd för hållbarhetsbedömningen inklusive miljökonsekvensbeskrivning (MKB) hölls med Länsstyrelsen vid två tillfällen; den 30 november 2018 och slutfördes den 26 april 2019 inför bedömningen av översiktsplanens samrådsversion.

Samrådsversionen av översiktsplanen tillsammans med hållbarhetsbedömningen fanns sedan tillgänglig för granskning av allmänheten och berörda myndigheter mellan den 12 mars till den 26 juni 2020.

Kommunen har efter samrådsperioden reviderat översiktsplanen och tagit fram en granskningsversion utifrån inkomna synpunkter. De ändringar som gjorts jämfört med samrådsversionen och som har bäring på hållbarhetsbedömningen är framför allt följande:

- Ramen för översiktsplanens mål för en hållbar utveckling är tydligare formulerat där ekologisk hållbarhet sätter ramarna.
- Tillägg av generella ställningstaganden under temakapitel "Bebyggelse Nyköpings centralort" som innebär att planen stärker förutsättningarna för grönytor och för att sociala värden prioriteras.
- Tillägg till inledning och målvision under temakapitel "Natur, vatten och friluftsliv" samt ställningstaganden i samma kapitel tillsammans med tillägg av ställningstaganden i temakapitlet "Bebyggelse Nyköpings centralort" stärker förutsättningarna för grönstruktur och ekosystemtjänster samt att hantera effekten av klimatförändringar i centralorten. Tillägg i dessa temakapitel ger också förutsättningar för sociala värden att beaktas och stärkas tillsammans med barns behov.

- Tillagda ställningstaganden i temakapitlet i "Natur, vatten och friluftsliv" stärker förutsättningarna för att bevara de värden som finns kopplade till grunda havsområden och havsvikar.
- I temakapitlet Landsbygd har justering och tillägg av generella ställningstaganden gjorts vad gäller utveckling utanför tätorten som innebär att
  - förtätning prioriteras framför att nya områden tas i anspråk för utbyggnad,
  - värnandet av värdefull jordbruksmark stärks,
  - att tillgängligheten av kusten för allmänheten tydligare stärks,
  - ramar för utpekandet av LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära lägen) är tydligt formulerat. I informationen i markanvändningskartan för de nu åtta områden som pekas ut (jämfört med 14 områden i samrådsversionen) finns kommunens ställningstagande av vilken typ av exploatering som enligt planen får prövas inom respektive området.
- Uppdatering av ställningstagande kring riksintressen vad gäller bland annat bebyggelsehöjd vilket är positivt utifrån landskapsbild.
- Tillägg av ställningstagande om att konsekvensanalyser alltid ska tas fram för kulturmiljö och om tillgänglighet till kulturmiljöer.
- Tillägg i plankarta av markområden för ett utvecklingsområde för bebyggelse, ett område för fritidshusomvandling, ett nytt område för fritidshus samt två utvidgade verksamhetsområden.
- Borttagande av markområden i plankarta för bebyggelse samt Flättnaleden på Arnö, två verksamhetsområden, en trafikplats samt Svanstavägen samt sex LIS-områden.
- Tillägg av markområde i plankartan som visar var höga förekomster av radon finns.
- Tillägg av skikt i plankarta för markanvändning utanför centralorten med ställningstaganden för alla områden som inte har annan angiven markanvändning.

Utifrån kommunens förslag till revideringar av översiktsplanen inför granskningsversionen har Sweco lämnat synpunkter på ytterligare ändringar som kan göra att planen leder till hållbar utveckling. Kommunen har därefter reviderat översiktsplanen till en granskningsversion som bedöms i detta dokument.

Arbetsgruppen på Sweco med sakkunniga inom ekologisk, social/kulturell och ekonomisk hållbarhet har genomfört bedömningarna av de konsekvenser som översiktsplanens planförslag ger upphov till, samt konsekvenserna av nollalternativet om översiktsplanen inte antas. Arbetsgruppen har under ett flertal tillfällen tillsammans analyserat aktuella underlag. Genom att samla personer från de tre hållbarhetsperspektiven har en heltäckande förståelse av hur översiktsplanen påverkar de tre perspektiven samt hur de

tre perspektiven kan ge lika men även motstridiga bedömningar. Den slutliga hållbarhetsbedömningen av översiktsplanen redovisas i detta dokument.

3.2 Bedömningsgrunder

3.2.1 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999. Enligt 5 kap miljöbalken ska en miljökvalitetsnorm ange de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter.

De miljökvalitetsnormer som är aktuella för bedömning är buller, luft och vatten. Kravet i *Förordningen om (2004:675) omgivningsbuller* om att kartlägga omgivningsbuller och att upprätta och fastställa åtgärdsprogram gäller inte för Nyköpings kommun då kommunen har färre än 100 000 invånare. Kommuner av Nyköpings storlek ska dock ändå sträva efter att begränsa buller. Detta styrs bland annat av de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken och reglerna om egenkontroll, tillsyn och prövning. Regler om att begränsa buller finns också i annan lagstiftning.

Slutsatser kring hur översiktsplanen och nollalternativet förhåller sig till miljökvalitetsnormerna sammanfattas i avsnitt 6.1.

3.2.2 Miljökvalitetsmål och de globala hållbarhetsmålen

Sedan 1999 finns miljökvalitetsmål antagna av regeringen som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål och 17 etappmål. Definitioner och preciseringar av miljökvalitetsmålen finns på <http://www.sverigesmiljomal.se/>. De miljökvalitetsmål som är relevanta för planen redovisas i tabellen nedan tillsammans med de preciseringar för respektive mål som bedöms relevanta för hållbarhetsbedömningen för planen. De miljökvalitetsmål som inte är relevanta och som därmed inte bedöms här är Bara naturlig försurning, Skyddande ozonskikt och Storslagen fjällmiljö.

2015 antogs 17 globala hållbarhetsmål i FN:s generalförsamling som alla FN-länder står bakom. De globala hållbarhetsmålen har tydliga kopplingar till de svenska miljömålen och styrker och breddar dessa i strävan mot ett hållbart samhälle. De mål som bedömts relevanta för hållbarhetsbedömning vid ett genomförande av planförslaget redovisas nedan tillsammans med målens preciseringar/delmål:

NATIONELLT MILJÖKVALITETSMÅL (med preciseringar)	GLOBALT HÅLLBARHETSMÅL (med delmål)
<p>God bebyggd miljö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hållbar bebyggelsestruktur • Hushållning med energi och naturresurser • Infrastruktur • Kollektivtrafik, gång och cykel • God vardagsmiljö • Hälsa och säkerhet • Natur- och grönområden • Kulturvärden i bebyggd miljö • Hållbar avfallshantering 	<p>Hållbara städer och samhällen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkluderande och hållbar urbanisering • Minska städernas miljöpåverkan • Tillgängliggör hållbara transporter för alla • Skydda kultur- och naturarv • Mildra negativa effekter av naturkatastrofer • Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla • Säkra bostäder till överkomlig kostnad
<p>Begränsad klimatpåverkan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begränsa temperaturökningen 	<p>Hav och marina resurser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minska föroreningarna i haven • Skydda och återställ ekosystem • Bevara kust- och havsområden
<p>Hav i balans samt levande kust och skärgård</p> <ul style="list-style-type: none"> • God miljöstatus • God ekologisk och kemisk status • Ekosystemtjänster • Grunda kustnära miljöer • Bevarande natur- och kulturmiljöer • Friluftsliv och buller 	<p>Bekämpa klimatförändringen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stärk motståndskraften och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer • Integrera åtgärder mot klimatförändringar i planering • Öka kapacitet för att hantera klimatförändringar
<p>Ett rikt växt- och djurliv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation • Ekosystemtjänster och resiliens • Grön infrastruktur • Biologiskt kulturarv • Tätortsnära natur 	<p>Ekosystem och biologisk mångfald</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem • Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

16(68)

RAPPORT
2021-05-28

<p>Levande sjöar och vattendrag</p> <ul style="list-style-type: none"> • God ekologisk och kemisk status • Ytvattentäckters kvalitet • Ekosystemtjänster • Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation • Bevara natur- och kulturmiljövärden • Friluftsliv 	<p>Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hållbar ekonomisk tillväxt • Främja ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk innovation och uppgradering • Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion • Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla.
<p>Ett rikt odlingslandskap</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekosystemtjänster • Variationsrikt odlingslandskap • Bevarade natur- och kulturmiljöer • Kultur- och bebyggelsemiljöer • Friluftsliv 	<p>Jämställdhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säkerställ deltagande för kvinnor i beslutsfattande • Lika rätt till ekonomiska resurser
<p>Frisk luft</p> <ul style="list-style-type: none"> • Haltbegränsningar för specifika luftföroreningar, bland annat partiklar (PM_{2,5} och PM₁₀) 	<p>Rent vatten och sanitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förbättra vattenkvalitet • Skydda och återställ vattenrelaterade ekosystem
<p>Gifrfri miljö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förorenade områden 	<p>Hållbar industri, innovation och infrastruktur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer • Uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet
<p>Säker strålmiljö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strålskyddsprinciper som begränsar individers och miljöns exponering • Radioaktiva ämnen begränsas 	
<p>Ingen övergödning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Påverkan på havet understiger internationella överenskommelser 	

17(68)

<ul style="list-style-type: none"> • Påverkan på landmiljön • Tillstånd i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten • Tillstånd i havet är minst god miljöstatus 	
<p>Grundvatten av god kvalitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grundvattnets kvalitet • God kemisk grundvattenstatus • Kvalitet på utströmmande grundvatten • God kvantitativ grundvattenstatus • Grundvattennivåer • Bevarande av naturgrusavlagringar 	
<p>Myllrande våtmarker</p> <ul style="list-style-type: none"> • Våtmarkstypers utbredning • Ekosystemtjänster • Återskapande av våtmarker och arters spridningsmöjligheter • Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation • Hotade arter och återställande livsmiljöer • Främmande arter och genotyper • Bevarande av natur- och kulturmiljövärden • Friluftsliv och buller 	
<p>Levande skogar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skogens naturliga processer bibehålls • Ekosystemtjänster • Grön infrastruktur • Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation • Hotade arter och återställda livsmiljöer • Främmande arter och genotyper 	

18(68)

RAPPORT
2021-05-28

- Bevarande av natur- och kulturmiljövården
- Friluftsliv

3.3 Bedömningskala

Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet

För hållbarhetsbedömningen av översiktsplanens påverkan på de hållbarhetskriterier som inkluderas i ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet används en femgradig bedömningskala.

Konsekvensbedömning	Poäng
Stora positiva konsekvenser	+2
Positiva konsekvenser	+1
Obetydliga konsekvenser	0
Negativa konsekvenser	-1
Stora negativa konsekvenser	-2

Med hjälp av bedömningskalan har potential för positiva konsekvenser och risker för negativa konsekvenser för hållbarhetsaspekterna analyserats. Översiktsplanen reglerar kommunens markanvändning, men då översiktsplanen dels inte är bindande för markanvändningen och dels omfattar kommunens viljeinriktning även för andra frågor än markanvändningen, finns en osäkerhet i hur planen i praktiken faller ut. Det gör att det finns en osäkerhet i vilka konsekvenser planen i slutänden får. Genom att redovisa potential för positiva konsekvenser ges en bild av de möjligheter planen medför när det gäller att främja hållbar utveckling. Genom att också redovisa risk för negativa konsekvenser tydliggörs dels på vilket sätt planen riskerar att motverka hållbar utveckling, men också för vilka aspekter översiktsplanen inte räcker till för att främja hållbar utveckling, utan där det behövs även andra styrmedel.

Konsekvensbedömningen utgår från värdet eller känslighet och bedömd påverkan för respektive aspekt.

Miljö kvalitetsmål och de globala hållbarhetsmålen

Planförslaget kan innebära att miljö kvalitetsmål och de globala hållbarhetsmålen har potential att främjas eller motverkas. Bedömningen görs utifrån följande skala:

- Ja, förslaget bedöms bidra till att uppnå målet
- Förslaget både bidrar till och försämrar möjligheterna till att uppnå målet
- Nej, förslaget bedöms inte bidra till att uppnå målet eller motverkar målet

20(68)

RAPPORT
2021-05-28

4 Bedömda alternativ

4.1 Planförslaget

Planförslaget beskrivs i kapitel 1.2.

4.2 Nollalternativet

Nollalternativet innebär att gällande översiktsplan från 2013 med fördjupningar fortsätter att gälla.

Översiktsplan 2013 utgår från en tillväxt på 700 personer per år och att endast en mindre del av befolkningstillväxten sker utanför Nyköpings centralort. För landsbygden innebär gällande ÖP en koncentration av den nya bebyggelsen till befintliga tätorter och ett antal LIS-områden. På den rena landsbygden väntas endast 7–8 nya bostäder per år tillkomma. Nya verksamhetsområden finns utpekade i Bergshammar, Tystberga och Stavsjö.

För Nyköpings tätort utgår Översiktsplan 2013 från en tillväxt på ca 700 personer per år. 84% av tillväxten beräknas ske i centralorten och resterande 16% på landsbygden. Den nya bebyggelsen i centralorten planeras enligt de tre inriktningarna förtätning, omvandling och utveckling. Merparten av den nya planerade bebyggelsen tillkommer i industriområden som omvandlas till bostadsområden. Målet för den fördjupade översiktsplanen för Nyköpings tätort var att ta fram nya bostäder för 10 000 personer fram till år 2030. Utfallet blev dock bostäder för 23 000 personer vid fullständig utbyggnad. Det innebär att FÖP Nyköping har en överkapacitet på 130 procent.

Ett nytt verksamhetsområde pekas ut vid Stockholm Skavsta flygplats. Ytterligare några verksamhetsområden är utpekade som detaljplanelagda men ej helt utbyggda.

5 Konsekvensbedömning av alternativen

5.1 Ekologisk hållbarhet

Planen formulerar att det övergripande syftet med planen är att genom god mark- och vattenanvändning bidra till långsiktig hållbar utveckling där ekologisk hållbarhet sätter ramarna, social hållbarhet är grunden för ett jämlikt, jämställt och rättvist samhälle och ekonomisk hållbarhet är ett medel för att uppnå ekologisk och social hållbarhet utan att påverka dem negativt. Detta ger förutsättningar att planen ger stöd för ekologiskt hållbara prioriteringar vid genomförandet av planen.

5.1.1 Klimatpåverkan

Nuläge

Bilen har länge varit utgångspunkten för transport- och infrastrukturplaneringen, vilket i hög grad har påverkat samhälls- och stadsplaneringen. Bil är det dominerande färdmedlet i kommunen. Idag görs 70 % av antalet personresor i kommunen med bil. En stor andel bilresor är dessutom korta, medianen för alla resor är 5 km lång. Idag sker drygt en fjärdedel av resorna med gång och cykel. Gång- och cykelvägnätet är relativt välutbyggt men det finns behov av att binda ihop nätet och tydliggöra var viktiga målpunkter finns.

Nyköpings resecentrum är den viktigaste tillkommande knutpunkten i kommunens kollektiva transportsystem och är även viktig ur ett regionalt perspektiv. Stockholm Skavsta flygplats är Stockholmsregionens andra internationella flygplats och den södra porten till Stockholmsregionen. Pendling till och från kommunen ökar, främst med tåg men även med de regionala busslinjerna, även om huvuddelen fortfarande sker med bil. Ungefär 5 % av resorna sker med kollektivtrafik. Potentialen är dock stor för att öka andelen kollektivtrafikresor.

Kommunens storlek gör att Nyköpings kommun har en omfattande kollektivtrafik som binder ihop tätorter i kommunen med centralorten. Utmaningen med många stråk för kollektivtrafiken är att få tillräcklig befolkningstäthet längs busslinjerna för att möjliggöra en god turtäthet.

Planförslaget

Teknisk försörjning och effektiv energianvändning

Planförslaget anger att år 2040 skapar den tekniska försörjningen goda förutsättningar för en hållbar utveckling. Planering av tekniska system görs tidigt i planprocesserna och samordnas med bebyggelseplanering tillsammans med olika aktörer. Systemen för teknisk försörjning bygger på kretslopp och cirkulära lösningar. Gällande energiförsörjning

är kommunen positivt inställd till anläggningar för förnybar energi under förutsättning att platsen är lämplig med hänsyn till andra intressen.

Nyköpings kommuns *Klimat- och energistrategi* utgör underlag till översiktsplanen. Genom den ska kommunen bidra till att nationella klimat- och energimål nås. Syftet med strategin är att den ska bidra till minskade utsläpp av växthusgaser, effektivare energianvändning och omställning till förnybar energi. Indikatorer är exempelvis utsläpp av växthusgaser totalt (CO₂-ekvivalenter) i Nyköpings kommun, utsläpp av CO₂ från energisektorn, transportsektorns årliga förbrukning av fossila drivmedel, bruttoenergianvändning (exklusive transporter) och andel inköpt elenergi.

Hållbara transporter

Planförslaget skapar förutsättningar för hållbara transporter och ett hållbart resande. Förtätning sker i stor utsträckning i redan exploaterade områden där huvuddelen av bebyggelseutvecklingen sker inom Nyköpings centralort med omvandling av industriområden till stadsbebyggelse. Det ger goda förutsättningar för kortare transporter och effektivare kollektivtrafiksystem vilket ökar möjligheterna till minskad klimatpåverkan.

Utanför centralorten föreslås ny bebyggelse ske med goda möjligheter till hållbara transporter och längs befintliga stråk med kollektivtrafik. Planförslaget ger utrymme för nya och utvidgade verksamhetsområden. Dessa planeras i anslutning till trafikleder och kollektivtrafikstråk.

Planförslagets intention är att år 2040 ska bilresor, särskilt de under 5 km, till stor del ha ersatts med gång-, cykel- och kollektivtrafik. Stadsdelarna är hopknutna med stråk för gång, cykel- och kollektivtrafik. Planering av områdena ska bidra till att det är mer attraktivt att välja gång-, cykel och kollektivtrafik än bil. Färdslagen prioriteras utifrån ett tillgänglighets- och klimatperspektiv. Större målpunkter och bytespunkter mellan trafikslag ska förses med ändamålsenliga parkeringslösningar för cykel och bil, närmast målpunkten prioriteras gående och cyklister. Målpunkter med ett större upptagningsområde som utbildningscentra, högstadie- och gymnasieskolor, kulturlokaler och idrottsverksamhet ska lokaliseras där relevant kollektivtrafik försörjer området. Tvärs större huvudvägar, vattendrag och järnväg ska, så långt som möjligt, planskilda passager skapas för gång- och cykeltrafikens huvudstråk.

I planförslaget pekas det ut bebyggelsenoder på landsbygden som är särskilt lämpliga för sin bygds utveckling vilket kan bidra till minskat resande i jämförelse med översiktsplanen från 2013. Utpekade transportnoder fungerar år 2040 som knutpunkter mellan trafikslagen där buss, bil, cykel och på vissa platser tåg knyts samman vilket ökar landsbygdens tillgänglighet. I transportnoderna finns möjligheter att knyta ihop bilresor med buss- och eventuellt tågtrafik. Med en relativt stor landsortsbefolkning är det en riskfaktor om man inte lyckas genomföra den höga ambitionsnivån med de funktionsblandade noderna.

Trots de klimatpåverkande åtgärder som beskrivs i planförslaget innebär den ökande befolkningen stora utmaningar när det gäller generellt ökande trafik, ökade transporter

24(68)

RAPPORT
2021-05-28

och ökad energianvändning som i sin tur medför ökade utsläpp av växthusgaser. Att bibehålla Stockholm Skavsta flygplats som en prioriterad nod kommer fortsatt också att påverka klimatet utifrån dess verksamhet. Huvuddelen av resorna till och från kommunen sker i nuläget med bil, endast 5 % av resorna sker med kollektivtrafik. Planförslaget innebär en potential för ökad förflyttning av resande från bil till järnväg och kollektivtrafik, vilket minskar personbilstransporter.

Sammantaget innebär planförslaget, med de höga ambitioner som eftersträvas för att minska klimatpåverkan, en potential till positiva konsekvenser (+1) för klimatet. Det bedöms dock finnas en stor risk för negativa konsekvenser (-2) mot bakgrund av bland annat befolkningsökningen och bibehållandet av Stockholm Skavsta flygplats. Det är av stor vikt att fortsätta ett ambitiöst arbete med handlingsplaner för transportstrategi och klimat- och energistrategi som ligger i linje med gällande nationella och regionala mål.

I nuvarande planförslag pekats det ut bebyggelsenoder på landsbygden som är särskilt lämpliga för sin bygds utveckling vilket kan bidra till minskat resande i jämförelse med översiktsplanen från 2013.

Nollalternativet

Översiktsplanen för Nyköping och den fördjupade översiktsplanen för Nyköping/Skavsta från 2013 anger inga tydliga strategier för minskad klimatpåverkan i form av minskade utsläpp av klimatgaser. Det beskrivs att kommunen arbetar aktivt med miljövänliga resor och att man ska satsa på utbyggnad av gång- och cykelvägar, kollektivtrafik och ha en inriktning mot ökad produktion av förnybar energi. Transportstrategin för Nyköpings tätort och Skavsta antogs 2016 efter att den senaste översiktsplanen antogs (2013). Den nu gällande transportstrategins principer fanns därför inte med.

Nollalternativet bedöms innebära negativa konsekvenser avseende klimatpåverkan (-1), med risk för stora negativa konsekvenser (-2).

Planförslaget	Nollalternativet
Sammantaget innebär planförslaget potential för positiva konsekvenser (+1) med risk för stora negativa konsekvenser (-2) avseende klimatpåverkan. (+1/-2)	Sammantaget innebär nollalternativet negativa konsekvenser (-1) med risk för stora negativa konsekvenser (-2) avseende klimatpåverkan. (-1/-2)

5.1.2 Naturmiljö

Nuläge

I Nyköpings kommun finns en variationsrik natur som har hög biologisk mångfald. Särskilt karaktäristiskt och unikt är den lågexploaterade öriska skärgården med betydande natur-

och rekreationsvärden. Karaktäristiskt är också kommunens många gods och gårdar med kulturlandskap med lång kontinuitet, ädellövmiljöer och alléer.

Idag finns skyddade naturområden spridda i kommunen där de till ytan större områdena skyddad natur finns vid och i havet samt i kommunens allra nordligaste delar. Svärtaån och Kilaån är vattenmiljöer skyddade enligt Natura 2000. Kilaån rinner ut i Stadsfjärden i anslutning till Nyköpings centralort och Svärtaån rinner ut i Sjösafjärden strax öster om Nyköping. Ett tiotal större opåverkade områden finns i kommunen, bland annat Sjösaskogen, Sättersta, Fjällveden, Valingskogen och Bötet. Inom kommunen finns ett drygt tjugotal utpekade kustmynnande vattendrag och grunda havsvikar som är skyddsvärda utifrån ekologisk känslighet.

I och kring de flesta tätorterna finns god tillgång till grönområden, parker och natur- och friluftsområden. I delar av Jönåker och Enstaberga, samt i stadsdelen Högbrunn i centralorten råder dock brist på grönområden inom närområdet till befintliga bostäder.

Trots höga naturvärden är de flesta av vattendragen och sjöarna i Nyköpings kommun betydligt påverkade av mänskliga aktiviteter såsom föroreningar, övergödning, dammbyggen och nivåförändringar.

För sjön Båven och stora delar av Östersjökusten är strandskyddet utvidgat till 300 meter.

Planförslaget

De strategier som finns för naturmiljö i översiktsplanen är att utveckla, stärka och bevara den regionala och kommunala grön- och blåstrukturen, samt att utveckla, stärka och bevara naturens förmåga att leverera ekosystemtjänster.

Översiktsplanen pekar ut sammanhängande struktur av grön- och vattenområden med höga värden för natur och friluftsliv samt rekreation. För dessa områden gör kommunen ställningstagandet att stråkets/områdets höga värden för biologisk mångfald, grön infrastruktur och ekosystemtjänster ska bevaras och utvecklas. Initiativ, utveckling och investeringar i eller i anslutning till stråket som bidrar till stråkets strategiska inriktning ska prioriteras enligt planen. Planen pekar också ut ekologiskt särskilt känsliga områden. Tillsammans gör detta att planen ger förutsättningar för att bevara och utveckla biologisk mångfald genom hänsyn till dessa områden och genom aktiva åtgärder för att stärka biologiska värden.

Planen visar på en ambition att prioritera förtätning och hushålla med naturresurserna. Planen innebär dock att exploatering kommer att ske på naturmark vilket innebär att den totala ytan av naturmark kommer att minska. Ställningstagande finns dock om att vid exploatering av grönområden ska områdets ekosystemtjänster identifieras, värderas och ersättas eller kompenseras. Detta kan bidra till att bibehålla och i bästa fall stärka naturvärdena i kommunen.

En styrande strategi för kommunens planering är att bibehålla våtmarker, naturliga stränder och grunda vatten. Det finns dock en otydlighet i plankartan gällande var dessa habitat finns vilket gör det svårt att bedöma hållbarheten för områdesanspråken för utvecklingsområden i förhållande till dessa naturvärden.

Planförslaget beskriver en förtätning och omvandling av redan urbaniserade områden, vilket minskar risken för en fragmentering av naturmark. Att utnyttja redan exploaterad mark möjliggör en god hushållning av marken. Planförslaget möjliggör även en förtätning

26(68)

RAPPORT
2021-05-28

av staden och att tillgängligheten av grönytor ska förbättras. I många utvecklingsområden för bebyggelse (t.ex. för Bergshammar centrum) anger planen att grönytor ska säkerställas och att det i t.ex. Jönåker, där det är brist på grönytor, ska skapas sådana. Detta är positivt för den biologiska mångfalden och för möjligheten till ekosystemtjänster i stadsmiljön.

Planen tar ställning för att kommunen långsiktigt ska värna kustens och skärgården kultur-, natur- och friluftsvärden med värdefulla grundområden för fisk och för ett rikt fågelliv. Ett annat positivt ställningstagande är att vid planering och lovgivning ska särskild hänsyn tas till grunda havsområden och havsvikar med höga naturvärden. Nya bryggor och småbåtshamnar ska också i första hand samlokaliseras med befintliga bryggområden eller med andra redan ianspråktaga och påverkade vattenområden.

Landskapsutveckling i strandnära lägen

Kommunen har i planen pekat ut åtta områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden. Inom dessa områden kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas vid prövning av dispenser och upphävande av strandskyddet vid detaljplanering. Kommunen ska kunna motivera beslutet i varje enskilt fall. Åtgärden ska till exempel kunna bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden. Planen anger att LIS-områden inte kan omfatta skyddade områden och inte ska medföra att allmänhetens tillgång till stränder hämmas eller att djurlivet och växtlivet påverkas negativt. Planen formulerar också ramar för ytterligare utpekande av LIS-områden.

Det är positivt att det i planen är formulerat hur utpekande av LIS-områden får göras. Det ger en tydlighet och ram för utveckling av landsbygd i strandnära lägen. Ianspråktagande av naturmark för bostäder eller verksamheter innebär dock en negativ påverkan på strandområdets ekologiska funktion, även om exploateringen görs i anslutning till befintlig bebyggelse.

Sammantaget möjliggör kommunens ställningstaganden att sammanhängande strukturer av naturmark till stor del kan bevaras och utvecklas och att det finns möjligheter att bevara och utöka den biologiska mångfalden och de ekosystemtjänster som biologisk mångfald stödjer, vilket bedöms utgöra en potential för stora positiva konsekvenser (+2) på spridningssamband och biologisk mångfald. Det är av stor vikt att mark verkligen avsätts för förbättrande naturmiljöåtgärder, annars sker inga förändringar vilket innebär obetydliga konsekvenser på naturmiljön (0). För att nå bedömd potential krävs mycket arbete och aktiva åtgärder.

Nollalternativet

Inriktningen i översiktsplanen från 2013 anger en lokalisering på redan exploaterad mark vilket innebär att bebyggelse samlas och att stora sammanhängande gröna områden fortsatt kan bevaras. Nollalternativet pekar dock inte ut gröna och blåa stråk vilket innebär en risk för negativ påverkan på den regionala och lokala sammanhängande grönstrukturen och potentiella spridningssamband.

Nollalternativet pekar ut områden för formellt skydd vilket är positivt för biologisk mångfald. Samtidigt finns en risk för exploatering i områden som omfattas av generellt skydd, strandskydd, då nollalternativet pekar ut områden för landsbygdsutveckling i

27(68)

strandnära lägen (LIS) utan tydlig motivering till hur det bidrar till god hushållning med mark- och vattenområden.

Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga (0) till negativa konsekvenser (-1).

Planförslaget	Nollalternativet
<p>Sammantaget innebär planförslaget potential till stora positiva konsekvenser (+2) med risk för obetydliga konsekvenser (0) avseende naturmiljö.</p> <p>(+2/0)</p>	<p>Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för negativa konsekvenser (-1) avseende naturmiljö.</p> <p>(0/-1)</p>

5.1.3 Mark- och vatten

Nuläge

Nyköpings kommun har 76 vattenförekomster i form av vattendrag, kustvatten och sjöar med varierande ekologisk status. Endast ett fåtal når god ekologisk status och inga, liksom övriga vattenförekomster i Sverige, når god kemisk status. Kommunens grundvattenförekomster når god kvantitativ status och alla utom en når god kemisk status.

Trots höga naturvärden är de flesta av vattendragen och sjöarna i Nyköpings kommun betydligt påverkade av mänskliga aktiviteter såsom föroreningar, övergödning, dammbyggen och nivåförändringar.

Då Nyköping är en gammal stad och det har funnits industrier under lång tid påträffas förorenad mark både i bebyggda områden och vid nyexploatering. I samband med att tidigare industriområden omvandlas till exempelvis bostäder eller handel sker löpande sanering vilket minskar risken för exponering för befolkningen och miljön.

Planförslaget

En tät bebyggelsestruktur innebär att mark som tidigare använts för verksamheter i den tätbebyggda staden tas i anspråk. Detta kan innebära behov av marksaneringar vilket är övervägande positivt för påverkan på yt- och grundvatten.

Det är positivt för vattenkvaliteten att den förtätning som är kopplat till befolkningsökning främst ska ske i centrala områden där kommunalt VA finns redan idag och att det för övriga utpekade utvecklingsområden finns ställningstaganden om hur utvecklingen får ske utifrån förutsättningarna för hantering av avloppsvatten. Lanspråktagande av naturmark för bostäder eller verksamheter i anslutning till vattenmiljöer innebär dock en negativ påverkan på strandområdets ekologiska funktion, även om exploateringen görs i anslutning till befintlig bebyggelse.

Planförslaget slår fast att kommunen anser att grundvattenförekomster är av långsiktig strategisk betydelse för dricksvattenförsörjningen. EU:s ramdirektiv för vatten ska uppfyllas vid all planläggning, exploatering och tillståndsgivning. Det innebär att grundvattnets kvalitet och kvantitet inte får försämrats. Grundvattenförekomster ska

28(68)

RAPPORT
2021-05-28

skyddas mot föroreningar och uttag som kan skada grundvattnet i eller i anslutning till området. Verksamheter som riskerar att förörena mark och vatten ska inte förläggas på en grundvattenförekomst. Särskilda krav på dagvattenhantering ska ställas vid fysisk planering, lovgivning och markanvändning.

Planförslaget ser skyddet av grund- och ytvattnet som strategiskt viktigt, särskilt inom befintliga och kommande vattentäkter. Ändring av markanvändningen får inte ske om det kan påverka vattnets kvalitet eller kvantitet negativt. Markanvändning och tillståndsprövning ska ske med hänsyn till vattentäktens sårbarhet och gällande föreskrifter. Vid exploatering ska hänsyn tas till vattenskyddsområdena. Stor hänsyn ska tas till skyddet av dricksvattnet vid prövning av ärenden gällande bebyggelse inom vattenskyddsområden. Vid planering av framtida vattenskydd ska kommunen vid planläggning och lovgivning vara restriktiv med tillstånd för verksamheter och åtgärder som kan skada vattenkvaliteten i området.

För att uppnå god status för vattendrag och sjöar krävs åtgärder. Riktning och prioriteringar av åtgärder saknas i planförslaget. I planförslaget står att de praktiska åtgärderna som genomförs i vattnet eller vattenmiljön har sin utgångspunkt i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Många åtgärder för att skydda vattnet görs redan idag. Det är viktigt att rätt åtgärd genomförs på rätt plats. Exempel på praktiska åtgärder som kan genomföras i fysisk planering för att få bättre kvalitet på vattnet är att avsätta mark för hållbar dagvattenhantering och prioritera utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp. Vattnen ska bevaras, förbättras och återställas för att de ska nå eller bibehålla god status. Konstgjorda och kraftigt modifierade vatten ska förbättras för att nå god potential. Allt ovan är positivt för ytvattenförekomster. För genomförandet av åtgärderna krävs dock styrmedel utöver översiktsplanen.

Planförslaget innehåller ett antal ställningstaganden både kring vattenförsörjning och avlopp samt för dagvatten. Dessa kan bidra till förbättrade förutsättningar för mark och vatten.

Sammantaget innebär planförslaget potential för stora positiva konsekvenser (+2) med risk för obetydliga konsekvenser (0) avseende mark och vatten.

Nollalternativet

Användning av mark och vatten beskrivs i gällande översiktsplan väldigt översiktligt och saknar tydliga ställningstaganden. I många avseenden beskrivs läget snarare än att planen utgör planeringsunderlag, vilket gör det svårt att bedöma konsekvenserna.

Nollalternativet innebär att recipientens känslighet och dagvattnets föroreningsgrad ska styra hur dagvattnet hanteras, vilket är positivt.

Miljökvalitetsnormer för vatten tas upp i gällande översiktsplan, men det saknas tydliga ställningstaganden för hur kommunen ska bidra till att de uppnås.

Det kan vara negativt för vattenkvaliteten att gällande översiktsplan främjar landsbygdsutveckling i strandnära lägen och på platser längs med kusten.

Planförslaget	Nollalternativet
Sammantaget innebär planförslaget potential för stora positiva konsekvenser (+2) med risk för obetydliga konsekvenser (0) avseende mark och vatten. (+2/0)	Sammantaget innebär nollalternativet inga tydliga förbättringar (0) avseende mark och vatten. (0/0)

5.2 Social hållbarhet

Översiktsplanen slår fast att arbetet med hållbarhet bland annat är att arbeta för en socialt hållbar samhällsutveckling genom att aktivt prioritera alternativ som kan minska sociala skillnader och främja jämlikhet och jämställdhet både mellan grupper och geografiskt. Detta ger förutsättningar och stöd för socialt hållbara prioriteringar vid genomförandet av planen. Översiktsplanen redogör dock för vissa kvantitativa värden som är relevanta för social hållbarhet som inte regleras i planen.

Kommunen lyfter barnkonventionen som ett globalt och viktigt mål. Ett stort fokus på barns rättigheter främjar social hållbarhet, men det är viktigt att inkludera samtliga befolkningsgrupper.

5.2.1 Landskapsbild och kulturmiljö

Nuläge

Det finns ett rikt utbud av kulturmiljöer, byggnader och fornlämningar i kommunen, som visar på olika historiska skeenden och fenomen. Kommunen har också många gods och gårdar med kulturlandskap med lång kontinuitet.

Planförslaget

Det är av stor vikt att den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen bevaras. Översiktsplanen innehåller ställningstagandet att befintliga kulturmiljöer ska tas tillvara i utvecklingen. Det är positivt att man fastställer att konsekvensanalyser ska tas fram vid detaljplanering i eller i anslutning till riksintresseområde för kulturmiljö men en konsekvensanalys innebär inte automatisk att det man adderar till i ett högt värderat kulturmiljöområde blir ett positivt tillskott. Ett sådant underlag kan dock ge vägledning i detaljplaneringen.

Ett flertal områden av riksintresse för kulturmiljövård berörs på ett eller annat sätt och de generella ställningstagandena utgör en bra utgångspunkt för att värna deras värden. Vid ingrepp i kulturmiljö finns dock alltid en risk för negativa effekter oavsett hur försiktig man än är med gestaltning av tillkommande bebyggelse. I kommande detaljplaneplanering bör kommunen använda ställningstagandena i planen som utgångspunkt och utveckla dem för att minimera risken för skada.

Kulturmiljön finns beskriven i översiktsplanen och utpekade kulturmiljöer beskrivs med ställningstaganden. Det finns ansatser till att tillvarata befintliga kulturmiljöer. Dessa ställningstaganden tillsammans med ställningstagande att konsekvensanalyser ska tas fram för respektive fall kommer att ge goda förutsättningar för positiva konsekvenser för

30(68)

RAPPORT
2021-05-28

kulturmiljön. Det saknas dock ett kulturmiljöprogram som genom att samla kunskapsunderlag kan hjälpa till i bedömningar i kommande detaljplanering.

I översiktsplanen redogörs för förslag på förändringar och ställningstaganden som kan fragmentera det historiskt läsbara landskapet, vilket kan minska kulturmiljöns vetenskapliga värde och upplevelsevärde. Planförslaget ger dock också förutsättningar för god planering som kan ge positiva konsekvenser för kulturmiljön.

Vissa riksintressen för kulturmiljön kommer att påverkas. Genom god planering kan det ge positiva konsekvenser för kulturmiljön, men det finns också en risk att planen ger otillräcklig vägledning och att negativa konsekvenser uppstår som medför att kulturmiljövärden minskar eller försvinner. I den framtida detaljplaneringen kan arkeologiska utredningar behöva göras för att fastställa om oupptäckta fornlämningar kan beröras.

Det är positivt att kommunen (under strategier för Fritid, idrott och kultur) beskriver hur man ska tillvarata kulturen som en resurs i samhällsplaneringen genom att denna kommer in tidigt i planeringen. Det är också positivt att man förtydligat att man i kommunens storskaliga områden från modernismen ska göra avvägningar mellan bevarande av kulturmiljöer och behovet att stärka de sociala värdena. Viktigt är dock att detta inte sker på bekostnad av respektive aspekt utan att man strävar att hitta lösningar med synergieffekter.

I översiktsplanen finns ställningstagande med utförliga beskrivningar kring ny bebyggelse på landsbygden. Detta är väldigt positivt och kan minska risken för att den historiska landskapsbilden förvanskas.

Sammantaget innebär planförslaget potential till stora positiva konsekvenser (+2) med risk för obetydliga konsekvenser (0) avseende kulturmiljön.

Nollalternativet

Gällande översiktsplan medger en mindre omfattande förtätning vilket kan innebära en mindre förändring av kulturmiljöer (exempelvis i Nyköpings stadskärna) än planförslaget, vilket kan vara positivt. Det finns dock en risk för exploatering som inte är planerad utifrån ett helhetsperspektiv. Många av kulturmiljöerna i kommunens mindre tätorter och byar är knutna till antingen kyrko- och slottsmiljöer eller till industri- och bruksmiljöer. Dessa områden är detaljplanlagda men då många av detaljplanerna är gamla står kulturmiljöerna utan skydd.

Planförslaget	Nollalternativet
<p>Sammantaget innebär planförslaget potential till stora positiva konsekvenser (+2) med risk för obetydliga konsekvenser (0) avseende kulturmiljön.</p> <p>(+2/0)</p>	<p>Sammantaget innebär nollalternativet potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för stora negativa konsekvenser (-2) med avseende på kulturmiljön.</p> <p>(+1/-2)</p>

5.2.2 Identitet

Nuläge

Kommunens identitet och karaktär grundar sig i avtryck från tidigare epoker som finns i Nyköping stadskärna i kombination med kommunens läge med närhet till grönområden, sjöar och hav samt kulturmiljöer.

Planförslaget

I planförslagets kapitlet *Utmaning – Växa med befintliga kvaliteter* konstateras att kommunen ska ”bevara och utveckla stadens identitet och karaktär samt i tillräcklig omfattning bevara, förvalta och förbättra oexploaterade områden och rekreationsområden”. Det är bra att kommunen belyser vikten av att det görs med hänsyn till behovet att skapa trygga och säkra miljöer.

Det är viktigt att förtydliga vad de befintliga kvaliteterna är samt vad som menas med identitet i detta sammanhang. Det saknas resonemang kring exempelvis vad i den bebyggda miljön som människor identifierar sig med och hur översiktsplanen avser påverka detta.

Säkerställandet av grönstrukturer, parker, hållbart resande (gå, cykla, kollektivtrafik), noder för service samt bevarande av natur och kulturmiljö bedöms kunna bidra positivt till att bevara och utveckla stadens identitet.

Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för obetydliga konsekvenser (0) med avseende på identitet.

Nollalternativet

Gällande översiktsplan berör i liten utsträckning kulturell och social hållbarhet och inte alls området identitet eller stolthet. Kulturmiljön finns beskriven, men då främst utifrån vad som är av riksintresse och/eller bör bevaras. Deras inverkan på invånarna i kommunen beskrivs inte.

Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) och en risk för stora negativa konsekvenser (-2) med avseende på identitet.

Planförslaget	Nollalternativet
Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för obetydliga konsekvenser (0) med avseende på identitet. (+1/0)	Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) till negativa konsekvenser (-2) med avseende på identitet. (0/-2)

5.2.3 Folkhälsa

Ljudmiljö

Nuläge

Nyköping växer och industriområden omvandlas till bostadsområden. En växande stad innebär mer trafik och fler transporter med tåg, flyg, lastbilar, bussar och bilar, vilka alla kan orsaka störningar. Inom Nyköpings kommun finns bullerutsatta områden som orsakas främst av Stockholm Skavsta flygplats, motorväg och järnväg. I kommunens finns även större områden som inte är störda av samhällsbuller där det finns möjlighet till rekreation.

Stora delar av Nyköping tätort är också i plankartan utpekade som bullerstörda områden. Nyköping saknar större industriområden med störande verksamheter men i staden finns många mindre verksamheter med lättare industri. Flertalet är lokaliserade i närhet till bebyggelse exempelvis avloppsreningsverk, värmeverk, lantbruk och skjutbanor. Störningar kan bland annat förekomma i form av bland annat buller.

Planförslaget

I den fysiska planeringen är det viktigt att ny bebyggelse placeras och utformas så att bullernivåer blir godtagbara i syfte att minska en negativ påverkan på människors hälsa. Inom Nyköpings kommun finns i nuläget bullerutsatta områden som orsakas av buller från Stockholm Skavsta flygplats. Inom flera områden överskrids också riktvärdena för trafikbuller i nuläget. Planförslaget innebär fortsatt en restriktiv hållning till bostadsbyggande inom det område som är bullerstört från Stockholm Skavsta flygplats, vilket är positivt ur hälsosynpunkt. Ny bostadsbebyggelse lokaliseras i planförslaget delvis utanför de utpekade bullerstörda områdena (bortsett från centralorten) vilket ger bra förutsättningar för en god ljudmiljö i dessa bostadsområden.

Kommunen är tydlig i sina ställningstaganden avseende buller i utvecklingsområden för bebyggelse inom de bullerstörda områdena. Ett exempel på detta är blandstad Dammgruvan där området rekommenderas att bebyggas med icke störande verksamheter och att ny bebyggelse kräver utredningar för buller från flyg, väg och järnväg för att utforma området så att gällande riktvärden uppnås. Begränsningar och rekommendationer beskrivs för om- och tillbyggnad av bostadshus så att riktvärden för buller inte överskrids.

Generellt leder förtätningar i stadsmiljö i form av fler och högre byggnader till ökad reflektion av ljud. Detta tillsammans med ökat antal boende på samma yta kan innebära att fler människor blir störda. Ställningstagandet att placering och byggnadsutformning bör prioriteras framför lokala bullerskyddsåtgärder kan bidra till att minska de negativa effekter som förtätningar kan leda till. Det kan i sin tur ge positiva konsekvenser för människors vardagsliv och boendemiljöer.

Planförslaget innebär att stora arealer verksamhetsområden förläggs främst utanför centralorten i redan bullerstörda områden nära kommunikationer. Detta innebär att verksamhetsområden i centralorten omvandlas eller utvecklas till ny bostads- och blandbebyggelse. Denna omvandling kan innebära att störande verksamheter lokaliseras i okänsliga miljöer där de är bättre lämpade. Detta möjliggör att ny bostadsbebyggelse

33(68)

kan utvecklas i tidigare verksamhetsområden i centralorten. Effekten är att befintliga boendemiljöers bullersituation förbättras och tillkommande bebyggelse tillskapas i områden med förutsättningar för god ljudmiljö. Detta medför en potential för positiva konsekvenser genom att störande verksamheter förläggs till nya verksamhetsområden i centralortens utkant och i redan idag bullerutsatta områden.

Planförslaget har en ambition om ett ökat antal invånare, vilket ökar transportbehovet och därmed även bullret från befintliga trafikleder likt nollalternativet.

Huvuddelen av resorna till och från kommunen sker i nuläget med bil, endast 5 % av resorna sker med kollektivtrafik. Planförslaget innebär en potential för ökad förflyttning av resande från bil till järnväg och kollektivtrafik, vilket minskar personbilstransporter.

Planförslaget innebär att satsningar på trafiknoder stärks med ambitionen att en överflyttning sker av biltransporter under 5 km till kollektivtrafik, gång och cykel. Förtätning av stadsmiljön i kombination med satsningar på trafiknoder kan innebära att behovet av egen bil minskar, vilket minskar bullerstörningarna från trafiken. Förslaget innebär därför en potential för positiva konsekvenser.

Ställningstagandet att planeringen bör eftersträva att en bättre ljudmiljö skapas än vad som är minimum enligt riktvärden ses som en väldigt god ambition. Det är ett mätbart och offentligt ställningstagande som sätter press i detaljplaneringen. Det kommer dock inte finnas någon utpekad andra part som följer upp att ambitionen uppföljs.

Sammantaget innebär det nya planförslaget en potential till positiva konsekvenser (+1) men även en risk för oförändrade konsekvenser (0) med avseende på ljudmiljön.

Nollalternativet

Inom Nyköpings kommun finns bullerutsatta områden som orsakas av buller från Stockholm Skavsta flygplats. Det är ur hälsosynpunkt positivt att gällande översiktsplan innebär en restriktiv hållning till byggande inom den zon som främst är utsatt för bullerstörning från Stockholm Skavsta flygplats.

I nollalternativet saknas en sammanhållen styrning av var i kommunen ny exploatering får tillkomma, vilket skapar risk för spridd bebyggelse med för litet resandeunderlag för att satsningar på exempelvis kollektivtrafik ska genomföras. Nollalternativet medför en risk för ett ökat privatbilberoende med potentiellt ökade bullernivåer som följd.

I gällande plan anges att industriområden omvandlas till bostadsområden med ny tillkommande bebyggelse. Då nya verksamhetsområden inte pekas ut i planen finns risk för störningar från industri/verksamheter. Detta medför en större risk att bebyggelseområdena inte uppnår en god ljudmiljö totalt sett och att enbart punktinsatser mot störande buller genomförs. Förslaget innebär risk för negativa effekter och konsekvenser avseende buller.

Med ökat antal invånare ökar trafiken och därmed även bullret från befintliga trafikleder. De trafikleder som i nollalternativet alstrar buller i Nyköpings centralort är främst väg 53, E4 samt järnvägen. Med ökat antal invånare och ökad trafik kan fler vägar i Nyköpings centralort bli utsatta för buller. I gällande plan skjuts hänsyn till avståndskrav från bulleralstrande verksamheter till nybyggnation till senare planskede, vilket medför risk för negativa konsekvenser.

Gällande plan förespråkar samlokalisering av transportinfrastrukturen vilket innebär att bullerpåverkan kan koncentreras till färre områden och "bullerkorridorer". Om inriktningen realiserar innebär det att bullerbelastningen i staden minskar genom mindre genomfartstrafik.

I gällande plan finns tre markområden utpekade för stora vindkraftsanläggningar. Buller som genereras från vindbruk kan påverka stora opåverkade områden, där dessa överlappar. Planen ger då vindbruket företräde. Det medför risk för negativ konsekvens för ljudmiljön.

Sammantaget innebär nollalternativet en risk för negativa konsekvenser med avseende på ljudmiljön. (-1)

Planförslaget	Nollalternativet
<p>Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) men även en risk för obetydliga konsekvenser (0) avseende ljudmiljön.</p> <p>(+1/0)</p>	<p>Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för negativa konsekvenser (-1) avseende ljudmiljön.</p> <p>(0/-1)</p>

Luftkvalitet

Nuläge

Enligt kommunen överskrids inga miljökvalitetsnormer (MKN) för luft i Nyköpings kommun. Däremot överskrids miljökvalitetsmålet för halten partiklar för enskilda vägpartier och detta medför att cirka 700 personer exponeras för halter över målvärdet i sin bostad.

Planförslaget

Planförslaget har en tydlig strategi att omfördela transportmetoderna i kommunen. Biltrafiken i centralorten avses minska genom att tillskapa effektivare kollektivtrafik, införa trafiknoder för byte av transportmetod och förbättrade förutsättningar för gång- och cykeltransporter. Inom stadsdelar prioriteras gång- och cykeltrafik vid målpunkter. Detta medför att utsläppen till luft inte behöver öka i samma utsträckning som antalet invånare.

En omfördelning av verksamheter sker bort från centralorten till utkanten av den. En minskning av transporter kopplade till verksamheter och eventuella luftutsläpp från mindre industriverksamhet i centralorten innebär en minskning av utsläppen av främst partiklar och kväve(di)oxid i dessa områden. Planförslaget bedöms därför ha en potential till positiva konsekvenser för luftkvaliteten i stadsmiljön.

Samtidigt innebär förtätning av stadsmiljön att det blir fler boende per ytenhet och att ventilationen av förorenad luft kan bli sämre än i en glesare bebyggd miljö. Det kan medföra att fler blir berörda av de luftutsläpp som finns.

En satsning på stråken till järnvägen och hamnen i Oxelösund möjliggör att fler godstransporter sker med dessa färdmedel. Vid trafiknoder/platser där det sker en ökning

35(68)

och koncentration av tunga transporter utanför centralorten finns risk för negativa konsekvenser. I verksamhetsområdena i centralortens utkant finns en frihetsgrad i vilken typ av verksamhet som kan bedrivas. Detta innebär att det är möjligt att verksamheter som ger upphov till utsläpp till luft etableras i dessa områden, vilket skulle öka utsläppen totalt sett med risk att försämra luftkvaliteten. Denna typ av verksamhet kan prövas var för sig men kommunen bör bevaka fördelningen av typen av verksamhet i den fortsatta planeringen. Det finns risk för negativa konsekvenser.

Planförslaget bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för miljö kvalitetsnormen vid E4. I stadsmiljön finns det idag en risk att MKN överskrids i slutna gaturum på grund av dålig utvädring. Där kan även planförslaget innebära en risk för negativa konsekvenser.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär en förtätning i centralorten likt planförslaget, vilket medför att ventilationen av förorenad luft kan bli sämre än i nuläget och att fler invånare påverkas av utsläppen. Beroende av utformning av dessa områden kan förslaget innebära potential till positiva konsekvenser men även risk för negativa konsekvenser avseende luftkvaliteten.

Nollalternativet saknar en sammanhållen styrning av var i kommunen ny exploatering får tillkomma, vilket skapar risker för spridd bebyggelse med för litet resandeunderlag för att satsningar på exempelvis kollektivtrafik ska införas. Nollalternativet medför en risk för ett ökat privatbilberoende med potentiellt ökade luftutsläpp som följd.

I nollalternativet anges att industriområden omvandlas till bostadsområden med ny tillkommande bebyggelse. Detta tillsammans med att några nya verksamhetsområden inte pekats ut i planen innebär att tillkommande bostäder kan placeras nära befintliga verksamheter. Detta innebär en ökad risk för sämre luftkvalitet i stadsmiljön samt en svag potential till förbättring om befintliga verksamheter omvandlas till bostadsområden i centralorten.

Det finns ingen uppenbar risk att nollalternativet kan leda till sämre luftkvalitet längs med E4 och påverka miljö kvalitetsnormen negativt.

Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på luftmiljön.

Planförslaget	Nollalternativet
<p>Sammantaget innebär det nya planförslaget potential för positiva konsekvenser (+1) med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på luftmiljö.</p> <p>(+1/-1)</p>	<p>Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på luftmiljön.</p> <p>(0/-1)</p>

5.2.4 Rekreation och friluftsliv

Nuläge

I Nyköpings kommun finns idag en variationsrik natur som har hög biologisk mångfald och goda möjligheter till friluftsliv hela året. Karaktäristiskt och unikt är den lågexploaterade örika skärgården med betydande natur- och rekreationsvärden. Regionalt viktigt är kust- och skärgårdsområdet med besöksnoder som Stendörren, Svärdsklova och Nävekvam. Karaktäristiskt är också kommunens många gods och gårdar med kulturlandskap med lång kontinuitet. De stora sammanhängande barrskogsområdena i Kolmården och runt sjön Båven med sina förkastningsbranter har viktiga kvaliteter i form av tyst miljö och stora opåverkade områden. Idag är tillgängligheten till badplatser och strandområden begränsad på grund av privata tomter och vassrika stränder.

Tillgång till områden för friluftsliv nära hemmet för rekreation, lek, motion och möten i form av parker, strövvänliga skogsområden samt vandrings- och cykel- och kanotleder är god. Exempel på värdefulla områden nära centralorten i Nyköping är Åpromenaden, Hållet, Lindbacke-Ryssbergen och Ekensberg. I några stadsdelar som Öster, Väster, och Högbrunn finns dock en brist på tillgängliga grönområden. I takt med ökad exploateringen ökar risken för förslitning av parker och närströvområden.

Planförslaget

Planförslaget anger att stor hänsyn ska tas till friluftslivets intressen och natur- och kulturvärden vid planering av bostäder och verksamheter. Tillgång till och kvalitet på parker och närströvområden ska säkerställas. Planförslaget beskriver även hur kommunens rekreations- och friluftsliv bidrar till ekonomisk försörjning, hög biologisk mångfald och kommunens attraktivitet. Detta visar på kommunens hållbara ställningstagande inom rekreation och friluftsliv.

Planen anger också att när grönområden och grönytor tas i anspråk för exploatering ska områdets kvaliteter identifieras och om möjligt ersättas eller kompenseras. Enligt planen bör alla boenden, arbetsplatser och skolor/förskolor ha högst 300 m till grönområde eller park. Enligt planen bör grönområdet/parken vara minst 1 ha och vård- och omsorgsboenden ha grönytor eller vatten synliga från fönstren eller i nära anslutning. Boverket rekommenderar att ha närpark inom 50 meter. Att i fortsatt planering öka ambitionen från 300 meter för grönområden till 50 meter till närpark skulle ge ytterligare positiva effekter på rekreation och friluftsliv.

Ett ställningstagande är att i det fall befintliga grönytor i centralorten tas i anspråk för exploatering ska områdets kvaliteter identifieras och om möjligt ersättas eller kompenseras.

I planförslaget anges att viktiga mark- och vattenområden som är av betydelse för allmänhetens och permanentboendes tillgänglighet till kust och skärgård långsiktigt bör säkerställas. Idag är tillgängligheten till badplatser och strandområden begränsad på grund av privata tomter och vassrika stränder. För sjön Båven och stora delar av Östersjökusten är strandskyddet utvidgat till 300 meter. Flera av de natur- och kulturmiljöer som är värdefulla och attraktiva kan också vara känsliga för påverkan från ett högre exploaterings- och besöksstryck vilket det finns en ökad risk för med ökande befolkning.

37(68)

Kommunen har i planen pekat ut åtta områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden. Planen anger att LIS-områden inte kan omfatta skyddade områden och ska inte medföra att allmänhetens tillgång till stränder hämmas. Det är positivt att det i planen är formulerat hur utpekande och ianspråktagande av LIS-områden får göras. Det ger en tydlighet och ram för utveckling av landsbygd i strandnära lägen och tryggar allmänhetens tillgång till stränder.

Avseende ekosystemtjänster så anges att grön- och vattenområden ska finnas i tillräcklig omfattning och kvalitet för att kunna bidra till exempelvis friluftsliv. Vidare anger planen att vid exploatering av grönområden i centralorten ska områdets ekosystemtjänster identifieras, värderas och ersättas eller kompenseras.

Plankartan anger ett flertal stråk för natur- och friluftsområden, samt för centralorten friluftsstråk och natur och gröna kilar. För dessa områden gör kommunen ställningstagandet att stråkets/områdets höga värden för människors rekreation och naturupplevelser ska bevaras och utvecklas. Initiativ, utveckling och investeringar i eller i anslutning till stråket som bidrar till stråkets strategiska inriktning ska prioriteras.

Planförslaget innebär fortsatt mycket goda förutsättningar för rekreation och friluftsliv i kommunen. Mycket positiva konsekvenser erhålls på sikt då möjligheterna att ta sig mellan olika stadsdelar till fots och med cykel ökar, tillgängligheten till rekreativområden förbättras. Det finns en viss risk för negativa konsekvenser och negativa kumulativa effekter kan uppstå om grönskulpturer i staden successivt minskar på bekostnad av bebyggelse. Mindre parktytor vid förtätning gör att möjligheten till rekreation i större grönområden måste sökas längre från centrum.

Planen ger förutsättningar för möjligheten att utnyttja även marktytor som inte hyser höga naturvärden då det finns inskrivet i planen att nya grönytor bör skapas i områden där det idag finns ont om sådana ytor.

Ställningstagande som slår fast att det vid planering av rekreativansläggningar ska tas särskild hänsyn till barn och ungas förutsättningar och behov samt att tillse att platsen är tillgänglighetsanpassad är positivt. Närhet till parker gynnar äldre, personer med funktionsvariationer och barn.

Sammantaget bedöms planförslaget innebära stora positiva (+2) konsekvenser för rekreation och friluftsliv i kommunen, men med en risk för mindre negativa konsekvenser om grönskulpturer i staden successivt minskar på bekostnad av bebyggelse (-1).

Nollalternativet

En utveckling enligt intentionerna i gällande översiktsplanen bedöms medföra positiva konsekvenser (+1) för rekreation och friluftsliv. Miljöer som är av stor betydelse för friluftsliv, rekreation och fysisk aktivitet betraktas som strategiskt värdefulla och ska beaktas i fortsatt planeringen och prövning. I jämförelse med planförslaget läggs dock inte samma tyngd vid att utveckla gång- och cykeltrafiken på bekostnad av biltrafiken. En risk för mindre negativa konsekvenser finns om grönskulpturer i staden successivt minskar på bekostnad av bebyggelse.

Sammantaget bedöms nollalternativet innebära positiva konsekvenser (+1) med risk för negativa konsekvenser (-1) för rekreation och friluftsliv,

Planförslaget	Nollalternativet
Sammantaget innebär planförslaget positiva (+2) konsekvenser, med mindre risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på rekreation och friluftsliv. (+2/-1)	Sammantaget innebär nollalternativet positiva (+1) konsekvenser med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på rekreation och friluftsliv. (+1/-1)

5.2.5 Tillit

Planförslaget

Trygga miljöer

Det är positivt att det i planförslaget finns tydliga ställningstagandet kopplat till att planering ska ta hänsyn till möjligheten att förebygga brott. Ett ställningstagande för hur man ska arbeta med frågan ökar möjligheten till uppföljning och måluppfyllelse. Det är också positivt att det finns ett kapitel kopplat till brott och trygghet under kapitlet *Miljö- och riskfaktorer*.

Planförslaget anger att vid utveckling av bebyggelse i eller i anslutning till socioekonomiskt utsatta områden bör en social konsekvensanalys upprättas. Detta är positivt ur ett hållbarhetsperspektiv då insatser och arbete med sociala aspekter är viktigt för att nå ett hållbart samhälle och kan ge positiva effekter även inom andra aspekter. Upprättandet av en social konsekvensanalys räcker dock inte för att säkerställa att man kommer att uppnå positiva effekter. Viktigt är att i kommande planering ser till resultaten i genomförda analyser och strävar efter att använda informationen på ett sätt som leder till positiva effekter.

Inkludering och delaktighet

Det är positivt att kommunen under arbetet med översiktsplanens har genomfört dialoger med medborgare.

I översiktsplanen har kommunen generellt valt formuleringar och ordval som på ett tydligt sätt omfatta alla, oavsett identitet och tillhörighet. Det är positivt att man speglar värderingarna och ambitionerna som slås fast genom ställningstaganden i beskrivande och introducerande text.

Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på tillit.

Nollalternativet

Trygga miljöer

I översiktsplanen från 2013 trycker kommunen på vikten att miljö-, hälso- och säkerhetsfaktorer ska belysas tidigt i kommunens olika samhällsplaneringsfrågor samt att planläggning ska ske på ett sådant sätt att människors hälsa och välbefinnande säkerställs. Det saknas dock tydlighet kring hur det arbetet ska bedrivas och säkerställas.

Kommunfullmäktige antog i december 2020 *Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun*. I handlingsplanen beskrivs att kommunens uppdrag är att minimera risker och vara så väl rustade som möjligt samt när det hänt vara på plats så snabbt som möjligt med de resurser som krävs för att göra en skadeavhjälpan insats. Kommunen har i handlingsplanen som övergripande mål att Nyköping ska upplevas som en trygg kommun och ha en god folkhälsa samt att utsattheten för brott, olyckor, bränder och samhällskriser ska minska.

Inkludering

Nollalternativet innebär att Nyköping inte förväntas växa i högre takt än det gjorde under 2000-talet. I nollalternativet är det framförallt möjligheterna att bo på landsbygden som ska underlättas. Trygga miljöer nämns endast ett fåtal gånger i gällande översiktsplan och då kopplat till risk och säkerhet i verksamhetsområden och på parkeringsplatser, inte trygghet i bostadsområden eller offentliga platser. Invånarnas möjlighet till påverkan tas inte upp i gällande översiktsplan. Det saknas en tydlig planering för offentliga platser eller mötesplatser.

Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för negativa (-1) konsekvenser med avseende på tillit.

Planförslaget	Nollalternativet
Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på tillit. (+1/-1)	Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för negativa (-1) konsekvenser med avseende på tillit. (0/-1)

5.2.6 Vardagsliv

Planförslaget

Flera olika delar av översiktsplanen ger rekommendationer som påverkar vardagslivet. Det finns också en potential att förtydliga viljeinriktningen för att främja att en god social hållbarhet kopplat till kommuninvånarnas vardagsliv.

I planens temakapitlet *Transport* finns en tydlig inriktning för hur det ska vara möjligt att röra sig, cykla och gå, dock främst beskrivet utifrån ett tekniskt/praktiskt perspektiv. Att planförslaget har ställningstaganden för att alla människor i kommunen ska ha tillgång till fritid, idrott och kultur genom att de på ett hållbart sätt kan ta sig till dessa ger förutsättningar att främja den sociala hållbarheten.

I planens framtidstrend *Ökade krav och förväntningar på välfärden* beskrivs hur efterfrågan på upplevelser, kultur, idrott och friluftsliv ökar i takt med att människor får sina basbehov tillgodosedda. Detta i sin tur sätter krav på ytor för dessa aktiviteter och att det finns en förväntan hos invånarna att ha god tillgänglighet och närhet till dessa. Det är positivt att man identifierar att detta kan öka behovet av att kunna samnyttja lokaler. Detta är ett viktigt ställningstagande som spelar roll för att folkhälsan i kommunen.

Några av de viktiga ställningstaganden som främjar social hållbarhet har formulerats under planens avsnitt *Utbildning och samhällsservice*. Där beskrivs bland annat att barn och övriga invånares behov av grönytor ska säkerställas och att samnyttjande av skolutomhusytor ska eftersträvas. Det fastslås även att planeringen ska eftersträva en friyta enligt Boverkets rekommendationer, men att anpassningar kan göras utifrån platsens olika förutsättningar. I det fall rekommenderade ytor inte kan uppnås är det viktigt att redovisa varför samt hur detta ska kompenseras i vidare planering.

Det är positivt att planen under *Utmaning – hållbara boendemiljöer* beskriver vikten av att det i en bostadsort ska finnas tillgång till olika boendetyper och upplåtelseformer samt förskola, skola och omsorgsboende. Att skapa möjligheter för alla människor, oavsett livssituation att leva och utvecklas är en stark grund för ett bra vardagsliv. Det hjälper även att undvika heterogena boendemiljöer och skapar underlag för utveckling av ett socialt robust samhälle.

Sammantaget innebär planförslaget potential för stora positiva konsekvenser (+2) med risk för obetydliga konsekvenser (0) med på avseende vardagsliv.

Nollalternativet

I gällande översiktsplan saknas åtgärder för att främja ett bra/effektivt vardagsliv. Den planering som påverkar vardagslivet är endast beskrivna på övergripig nivå och berör främst utvecklingen av stora infrastruktursatsningar. I planen rekommenderas att mark som är planlagd för natur och friluftsliv ska stärkas och utvecklas, men det finns få konkreta förslag på hur dessa miljöer är en del av vardagen för invånarna.

Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) och en risk för negativa konsekvenser (-1).

Planförslaget	Nollalternativet
Sammanlagt innebär planförslaget potential för stora positiva konsekvenser (+2) med risk för obetydliga konsekvenser (0) med på avseende vardagsliv. (+2/0)	Sammanlagt innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för negativa (-1) konsekvenser med avseende på vardagsliv. (0/-1)

5.2.7 Risk och säkerhet

Nuläge

Inom kommunen finns riskobjekt som kan ge upphov till olyckor som kan påverka människor. Fyra vägar och två järnvägar: E4, riksväg 52 och 53, länsväg 224 samt järnvägssträckorna Södra stambanan samt TGOJ-banan utgör riskobjekt i kommunen, där samtliga är primära transportleder för farligt gods. Nyköpings kommun har fem stycken länsvägar som är sekundära transportleder för farligt gods.

En olycka på väg eller järnväg kan påverka människor och ge upphov till effekter på miljön vid exempelvis brand i tåg/fordon eller vid en urspårning/avåkning. Riktlinjer avseende olika avstånd från bebyggelse till väg och järnvägen brukar tillämpas för att sänka risknivån.

41(68)

Utöver transportleder finns riskobjekt i form av drivmedelsstationer och andra verksamheter som bedriver riskfyllda verksamheter.

Skyddsobjekt utgörs av de personer som kan påverkas av riskobjekt och olyckor, till exempel närboende, människor på skolor, arbetsplatser och personer i trafiken. Därutöver är även samhällsviktiga funktioner skyddsobjekt.

Det finns inom kommunen stora områden med hög risk för radonförekomst. Många befintliga bebyggelseområden och flera utvecklingsområden för blandbebyggelse både i tätort och på landsbygden ligger inom sådana högriskområden.

Planförslaget

Kommunen har i planförslaget en uttalad strategi att öka säkerheten och tryggheten i bebyggelsestrukturen i hela kommunen oavsett närhet till olycksrisker genom att genomföra adekvata åtgärder kopplade till riskerna.

Planförslaget har ställningstaganden om riskobjekt och riskfyllda verksamheter och hur lovgivning ska hanteras i verksamheternas närhet. Kommunen pekar ut transportleder rekommenderade för transport av farligt gods och har tydliga ställningstaganden kopplat till lokalisering av typ av bebyggelse samt avståndsrekommendationer.

Både planförslaget och nollalternativet förutsätter att Ostlänken är trafiksatt år 2040 vilket innebär att mängden gods som transporteras på Södra stambanan kan öka. En möjlig följd effekt är att gods (däribland farligt gods) som transporteras på väg minskar eller är oförändrad förutsatt att den totala mängden gods som transporteras inte ökar. Detta innebär att risken för olycka med farligt gods på väg i kommunen minskar.

Avståndsrekommendationerna för transportled av farligt gods står i konflikt med flertalet nya utvecklingsområden i centralorten, däribland bebyggelseområde Spelhamnen och Kungshagen, Högrunn och Södra Hället. Kommunen har dock en uttalad tydlighet i sina ställningstaganden avseende att möjliggöra en säker miljö för de som bor eller vistas i kommunen. Planer att bygga inom definierade riskområden ska föregås av en detaljerad riskbedömning innan beslut om detaljplan och bygglov tas. Planförslaget anger en tydlighet i att inte placera skyddsvärda objekt inom ett riskområde för ett riskobjekt. Planförslaget bedöms inte leda till ökade risker om ställningstagandena följs.

Kommunen har tagit fram förslag till riktlinjer för skyddsavstånd utifrån vilken typ av markanvändning som planeras för. Om den framtagna riktlinjen tillämpas kan den underlätta i planprocessen och skapa bra förutsättningar för stadsutveckling och säkerhet i Nyköpings kommun.

Planförslagets satsning på trafiknoder och bebyggelseutveckling i områden med god tillgänglighet bedöms innebära förutsättningar för god tillgänglighet för räddningstjänsten vid en insatsförmåga. I det fortsatta planarbetet bör räddningstjänstens insatsförmåga beaktas.

Planen anger att vid planläggning och bygglov ska risken för radon beaktas. En riskutredning ska enligt planen göras vid bostadsexploatering i högriskområden för radonförekomst.

Att planering av stråk till bland annat skola och samhällsservice bör prioriteras och utvecklas som trygga och säkra bidrar både till ökad säkerhet och en positiv påverkan på den sociala hållbarheten.

Belysandet av det faktum att man främjar en hållbar utveckling genom att tidigt beakta miljö- och riskfaktorer för att minska risken för skador och olägenheter är positivt. Klimatförändringar väntas leda till större risker kopplat till exempelvis översvämning, ras och skred och det är positivt att kommunen identifierar att arbetet med att förhindra detta kan minska omfattande åtgärder och kostnader. Detta ger positiva effekter på bedömningen.

Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för att obetydliga konsekvenser (0) med avseende på risk och säkerhet.

Nollalternativet

Både planförslaget samt nollalternativet förutsätter att Ostlänken är trafiksatt år 2040 vilket innebär att mängden gods som transporteras på Södra stambanan kan öka. En möjlig följd effekt är att gods (däribland farligt gods) som transporteras på väg minskar eller är oförändrad förutsatt att den totala mängden gods som transporteras inte ökar. Detta innebär att risken för olycka med farligt gods på väg i kommunen minskar.

I gällande plan beskrivs rekommendationer för skyddsavstånd till väg och järnväg samt för planläggning närmare än 150 meter från riskobjekt eller led för farligt gods och vad som gäller. Nollalternativet saknar tydliga ställningstaganden avseende risk och säkerhetsfrågorna kopplat till nybyggnation som skulle kunna innebära ett ökat stöd i prioriteringen i senare planskeden.

Nollalternativet innebär viss risk att bebyggelse hamnar spritt i kommunen även om majoriteten av ny bebyggelse ligger inom tätorten. Flera platser för ny bebyggelse har betydligt sämre lägen avseende tillgänglighet för räddningsinsatser.

Nollalternativet innebär att nuvarande översiktsplan fortsätter att gälla och att risk och säkerhetsnivån i boendemiljöer och offentliga miljöer i stort sett förblir oförändrad (0).

Planförslaget	Nollalternativet
<p>Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för att obetydliga konsekvenser (0) med avseende på risk och säkerhet.</p> <p>(+1/0)</p>	<p>Sammantaget innebär nollalternativet att säkerhetsnivån i boendemiljöer och offentliga miljöer i stort sett förblir oförändrad.</p> <p>(0/0)</p>

5.3 Ekonomisk hållbarhet

5.3.1 Lokal och regional ekonomi

Nuläge

Antalet personer som är 80 år och äldre i Nyköpings kommun förväntas öka kraftigt under den närmaste tioårsperioden. Detta kommer att innebära stora förändringar i den lokala och regionala ekonomin bland annat då detta får stora konsekvenser för äldreomsorgen och sjukvården. Antalet barn och unga förväntas också öka kraftigt, vilket innebär ökande behov inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Antalet invånare i arbetsför ålder ökar däremot totalt sett långsamt. Denna kombination, där andelen personer utanför arbetsför ålder ökar mer än andelen personer i arbetsför ålder, påverkar den lokala och regionala ekonomin. De demografiska förändringarna innebär ökade kostnader för kommunerna samtidigt som skatteintäkterna minskar.

Planförslaget

Kommunens vision är att kunna erbjuda sina kommuninvånare en välutbyggd samhällsservice där alla människor i kommunen har lika tillgång till utbildning, sjukvård och övrig samhällsservice. För att kunna erbjuda kommuninvånarna detta, behöver kommunens resurser nyttjas så effektivt som möjligt. Detta innebär bland annat att skapa förutsättningar för samnyttjande av lokaler och utomhusytor. En ökad flexibilitet i markanvändning ger ökad kapacitet att möta ändrade förutsättningar från omvärlden.

För att kunna finansiera en välutbyggd samhällsservice krävs det ett bra skatteunderlag. Om befolkningen består av en stor andel unga arbetsföra personer kommer skatteunderlaget vara gott men om befolkningen i till stor del, relativt de andra åldersgrupperna i befolkningen, består av personer som inte är i arbetsför ålder kommer skatteunderlaget att vara sämre. Översiktsplanen beskriver hur antalet personer som befinner sig utanför arbetsför ålder kommer att öka under det kommande decenniet. Planen beskriver även att detta kommer att ha stora konsekvenser på vilken samhällsservice som kommunen behöver erbjuda. Planen beskriver även att antalet invånare i arbetsför ålder som andel av den totala befolkningen kommer att öka långsamt. Planen beskriver också hur den översiktliga planeringen av kommunen kommer att påverkas av de demografiska förändringarna.

Översiktsplanen lyfter både upp och analyserar effekterna av den förväntade demografiska utvecklingen. Den beskriver även hur detta kan komma att påverka den översiktliga planeringen.

Något som saknas i översiktsplanen är förståelsen över att kommunala investeringar inte ska minska för att den kommunala planeringen ska vara ekonomiskt hållbar. Att i regel minska de kommunala investeringarna har inte en direkt positiv påverkan på den ekonomiska hållbarheten. Det handlar snarare om att kommunala investeringar behöver vara effektiva och rätt riktade, det möjliggör för en mer ekonomiskt hållbar planering av kommunen. Att se över de kommunala driftkostnaderna och att säkerställa att de är

kostnadseffektiva kan ses som ett steg i rätt riktning mot en mer ekonomiskt hållbar utveckling.

Sammantaget innebär planförslaget en potential till positiva konsekvenser (+1) för lokal och regional ekonomi utan en betydande risk för negativa konsekvenser (0).

Nollalternativet

Nyköpings kommun hade ungefär samma befolkningsökningssmål i gällande plan som i planförslaget, d.v.s. ca 700 nya invånare per år. Befolkningstillväxten kommer bland annat att ske när Ostlänken ligger på plats. I planen diskuteras vilka tre åldersgrupper som bedöms öka mest till 2030; barn upp till 13 år, unga vuxna från 20 år till 39 år samt äldre över 80 år. Då kommunen har gjort en analys av vilka åldersgrupper som kommer att öka mest till 2030 skapar kommunen bra förutsättningar till att utveckla för målgruppen korrekt avsedda boendemiljöer och samhällsfunktioner. Gällande plan ger dock otillräckliga möjligheter att skapa förutsättningar för den önskade befolkningstillväxten, med de begränsade marktillgångar kommunen har.

I gällande plan finns en beskrivning av hur kommunen ska möjliggöra för en befolkningstillväxt på 700 personer per år, men förklarar inte strategier för att locka till sig fler personer i arbetsför ålder. Resonemang om skatteunderlag förs inte.

Sammantaget innebär nollalternativet en risk för negativa konsekvenser (-1) samt obetydliga konsekvenser (0).

Planförslaget	Nollalternativet
<p>Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för obetydliga konsekvenser (0) med avseende på lokal och regional ekonomi.</p> <p>(+1/0)</p>	<p>Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på lokal och regional ekonomi.</p> <p>(0/-1)</p>

5.3.2 Service

Nuläge

Behovet av samhällsservice och utbildning i Nyköpings kommuns är diversifierat utifrån både geografisk placering och demografisk utveckling. Till exempel har Nyköpings tätort en annan typ av behov av samhällsservice, jämfört med landsbygden och de mindre urbana områdena. Till exempel finns det kapacitet för fler elever i skolor och förskolor inom flera orter på landsbygden. Samtidigt finns det ett underskott av platser i Nyköpings centralort och där behöver fler platser tillskapas. Andelen äldre ökar i Nyköping och därmed ökar även omsorgsbehovet. Antalet ensamhushåll ökar och behovet av omvårdnad är oftast större för den som bor ensam. Efterfrågan på mer anpassade boenden för äldre kommer att öka och nya boendeformer behöver utvecklas.

Planförslaget

Service innefattas av både utbildning och samhällsservice och de två delarna omfattar offentliga lokaler och funktioner som förskolor, skolor, vård- och omsorgsboenden. Förtätning och utbyggnad av befintliga områden skapar goda förutsättningar för att redan etablerad samhällsservice och utbildning kan utgöra en bas för att möta befolkningstillväxten.

En av utmaningarna kopplade till samhällsservice ligger i att utveckla befintliga verksamheter så att de möter framtidsbildens behov på ett effektivt sätt. För att kunna erbjuda de nya invånarna en samhällsservice av god kvalitet måste det finnas underlag för detta. Det kräver bland annat stora investeringar både i att bygga upp och att förvalta samhällsservicen.

En annan utmaning kopplad till utvecklingen av kommunens samhällsservice är att andelen äldre kommer att öka och därmed behovet av omsorgsnära tjänster. Likaså kommer efterfrågan på mer anpassade boenden för äldre att öka och nya boendeformer behöver utvecklas. Kommunen har tydligt beskrivit hur de planerar skapa förutsättningar för att kunna samnyttja lokaler samt att det vid den översiktliga planeringen tar hänsyn till alla gruppers livssituation. Ett tydligt ställningstagande i kommunens översiktliga planering gällande samhällsservice och utbildning är att den strategiska planeringen av både skolor och samhällsservice ska utgå från kunskap om hur demografi, förutsättningar och livsvillkor är fördelade i kommunen. Detta innebär att beslut kring utvecklingen och driften av både utbildning och samhällsservice kommer ske med kunskap som grund, vilket möjliggör för en ekonomiskt hållbar utveckling.

Planförslaget beskriver även tydligt hur kommunen kommer att prioritera samlokalisering, vilket innebär att flera sociala värden kan nås, som till exempel förbättrad integration. Ett samutnyttjande möjliggör även för en ökning av nyttjandegraden på lokaler och skapar en flexibel samhällsservice som möter invånarnas växlande beroende på var de befinner sig i livet. En utmaning kopplad till multifunktionella lokaler är att hitta lokaler som kan fungera för flera olika ändamål. Risken att investeringarna som krävs för att bygga upp den flexibla och multifunktionella stadsmiljön blir för stora och att servicen inte blir jämlik för alla kommuninvånarna.

Översiktsplanen tydliggör även hur lokaler för utbildning och samhällsservice i första hand ska ske i områden som har god kollektivtrafikstillgänglighet, vilket även det är positivt ur hållbarhetsperspektiv.

Sammantaget innebär planförslaget en potential för positiva konsekvenser (+1) med en risk för obetydliga konsekvenser (0) vad gäller samhällsservice.

Nollalternativet

I gällande översiktsplan ligger fokus på att ny service inom skola, omsorg och vård behöver utvecklas. Samhällsservicen ska i första hand vara områdesanknuten. Planen beskriver även att nya boendeformer som gruppboenden och servicelägenheter ska integreras i nya bostadsprojekt.

I gällande översiktsplan ligger fokus även på utvecklandet av den kommersiella servicen i Nyköping, som ska fortsätta att vara kommunens knutpunkt gällande kommersiell service.

I nollalternativet saknas en beskrivning av hur utvecklingen av Nyköpings kommuns samhällsservice ska ske samtidigt som man utgår från en stor årlig befolkningstillväxt (med 700 nya individer per år) samt den åldrande befolkning.

Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med en risk för stora negativa konsekvenser (-2).

Planförslaget	Nollalternativet
Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser med risk för obetydliga konsekvenser (0) med avseende på service. (+1/0)	Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för stora negativa konsekvenser (-2) med avseende på service. (0/-2)

5.3.3 Näringsliv och besöksnäring

Nuläge

Nyköping har ett differentierat, konkurrenskraftigt och växande näringsliv. Nyköpings kommun har en god branschbredd och en modern företagsstruktur med både små och medelstora företag med god tillväxttakt. Det geografiska läget och möjligheten till goda kommunikationsmöjligheter med tåg, bil och flyg gör kommunen och regionen attraktiv. Nyköpings kommuns näringslivstillväxt sker främsta genom det befintliga näringslivet. Att de entreprenörer som redan finns i kommunen har goda förutsättningar att verka och växa har högsta prioritet. Kommunen arbetar samtidigt proaktivt för att attrahera nya företag och investerare som vill satsa långsiktigt och som kompletterar det lokala utbudet och stärker kommunens profil.

Planförslaget

I Nyköpings kommuns näringslivsstrategi för 2018–2023 står det att Nyköpings kommun ska vara en kommun med stabil och hållbar näringslivstillväxt samt att det ska vara lätt att etablera, driva och utveckla företag i kommunen. För att Nyköpings kommun ska fortsätta att vara en attraktiv och framgångsrik kommun bör även planer kring hur man planerar att utveckla arbetslivet och näringslivet inkluderas i översiktsplanen. De mål som kommunen sätter upp i näringslivstrategin är att det ska ske en ökning av tillväxten i näringslivet. Detta ska främst ske genom ett ökat antal företag och arbetsställen. Kommunen har även som mål att stärka sin kompetensförsörjning samt möjliggöra för ett attraktivt företagsklimat.

Planförslagets beskrivning av hur näringslivet ska bedrivas och utvecklas hållbart inkluderar beskrivningar av hur näringslivet tillsammans med bostäder, samhällsservice och fritidsaktiviteter skapar en blandstad. Med en blandstad där närheten mellan de fyra delarna (näringsliv, bostäder, samhällsservice och fritidsaktiviteter) minskar behovet av längre transporter, vilket är positivt avseende alla tre hållbarhetsaspekterna.

Planförslagets ambition är att Nyköping år 2040 ska ha ett starkt och jämställt näringsliv som både lokalt och regionalt drar nytta av den storregionala, nationella och

internationella tillgängligheten av Stockholm Skavsta flygplats och Ostlänken. Planen beskriver även hur kommunen kommer att stärka invånarnas möjlighet att försörja sig utanför centralorten, vilket bidrar till en bredd i näringslivet. Besöksnäringen som en del av näringslivet är en viktig del av kommunens profil och näringen bidrar även till fler arbetstillfällen. Stockholm Skavsta är även en viktig arbetsplats och att säkra flygplatsens fortlevnad har en positiv inverkan på antalet arbetstillfällen i kommunen och regionen. Stockholm Skavsta flygplats har dock en stor ekologisk påverkan och att säkerställa bevarandet av och främja utvecklingen av flygplatsen motsäger kommunens initiala ställningstagande att den ekologiska hållbarheten sätter ramarna för kommunens utveckling.

Kommunens ställningstagande om att stärka och skapa fler besöksnoder samt arbeta mot en balanserad klustring visar på hur kommunen planerar att skapa arbetstillfällen och möjliggöra för fler verksamheter utan centralorten. Ställningstagandet gällande klustring visar hur kommunen planerar att stärka företagens konkurrenskraft samtidigt som det erbjuder en funktionsblandad stad. Genom att planera för en stor bredd av verksamheter minskar kommunens sårbarhet men skapar även utmaningar i att tillgodose olika näringslivsinriktningars behov.

I planförslaget beskrivs även hur man kommer att använda sig av olika branschprognoser och andra relevant fakta för att få en större förståelse för hur näringslivet kan komma att utvecklas inom de närmaste åren. Planförslaget tar även upp frågan gällande lokaliseringen av näringsverksamheter som inte är störande (t.ex. kontor och handel). Kommunen menar genom att placera sådana verksamheter i nära anslutning till var invånare bor och umgås skapas bättre förutsättningar för att resorna som behöver göras i tjänsten sker med utgångspunkt i gång-, cykel- och/eller kollektivtrafik.

Det finns flera faktorer som påverkar hur förutsättningar för ett framgångsrikt näringsliv ser ut. Genom att utveckla Nyköpings näringsliv och öka antalet arbetstillfällen möjliggörs för en ekonomisk bärkraft där Nyköpings identitet stärks.

Planförslaget beskriver tydligt var man ska lokalisera besöksnäringen och turismen och beskriver de positiva effekterna med hur kommunen ska utveckla turismnäringen. Turismen och besöksnäringen ska kraftsamlas kring redan befintliga knutpunkter för att hushålla med kommunens mark- och vattenresurser. Genom att knyta besöksnäringsspunkter till varandra möjliggörs även för samarbeten mellan näringsidkare inom området besöksnäring, vilket skapar fördelar för såväl kommuninvånare som besökare. Beskrivning av turismens förutsättning och avsikter när det gäller hur den avses att utvecklas fram till 2040 saknas dock. I Nyköpings besöksstrategi för 2017–2023 framgår att kommunen strävar efter att ha en stark besöksnäring med flera nationella och internationella besökare. Strategin presenterar även fokusområden för besöksnäringen. Fokusområdena är bland annat evenemang, idrott och uteliv, närheten till Stockholm Skavsta, affärsmässiga möten samt Nyköpings, och Sörmlands, fina matvaror och maktutveckling. Frågor kring hur besökare transporterar sig till Nyköping och om besöken främst av affärsmässiga skäl eller på sin fritid utvecklas inte.

Det som saknas i planen är beskrivningar kring hur näringslivet ska möjliggöra för en mer social och ekologisk hållbar utveckling. Det saknas information om hur kommunen ska säkerställa hur besöksnäringen och näringslivet i stort inte i allt för stor utsträckning påverkar den sociala och ekologiska hållbarheten. Om besöksnäringen utvecklas och förbättras sett till tillgängligheten finns det en risk att besöksnäring som beror på

48(68)

RAPPORT
2021-05-28

naturområden blir exploaterade över den grad mot vad de klarar av och då får för stora påfrestningar.

Planförslaget har stora möjligheter till att bidra till kommunen och näringslivets konkurrenskraft. Sammantaget innebär planförslaget potential till stora positiva konsekvenser (+2) men risk för obetydliga konsekvenser (0).

Nollalternativet

Det finns mycket litet skrivet om näringslivet och besöksnäringen i gällande plan. Det framgår dock att det finns en hög planberedskap med flera arbetsplatsområden för industri, handel och kontor med målsättningen att kunna erbjuda alternativa lägen för företag som vill etablera sig i Nyköping.

Möjligheten för kommunen att anpassa sig till nya behov och utmaningar redovisas i gällande plan. Någon vidare beskrivning på hur kommunen ska prioritera och möjliggöra för att tillhandahålla så olika näringslivsinriktningars behov saknas.

Sammantaget innebär nollalternativet en risk för små negativa konsekvenser (-1) och en potential för små positiva konsekvenser (+1) med avseende på näringslivet.

Planförslaget	Nollalternativet
<p>Sammantaget innebär planförslaget potential till mycket stora positiva konsekvenser (+2) med risk för obetydliga konsekvenser (0) med avseende på näringsliv och besöksnäring.</p> <p>(+2/0)</p>	<p>Sammantaget innebär nollalternativet potential för positiva konsekvenser (+1) med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på näringsliv och besöksnäring.</p> <p>(+1/-1)</p>

5.3.4 Arbetstillfällena

Nuläge

Ett konkurrenskraftigt näringsliv är en förutsättning för hållbar utveckling, detta då ett starkt näringsliv skapar arbetstillfällena, både hos producenter och leverantörer. Att ha ett jämställt och starkt näringsliv skapar arbetstillfällena. Nyköping har ett relativt brett och diversifierat näringsliv, vilket också möjliggör för flera olika typer av arbetstillfällena. Att kunna erbjuda olika typer av arbetstillfällena stärker också arbetsmarknadens styrka och minskar arbetsmarknadens sårbarhet vid konjunktursvängningar.

Planförslaget

Arbetstillfällena föreslås utvecklas genom att fokusera på bebyggelseutveckling och infrastruktursatsningar i utpekade noder. Detta i sin tur ger goda förutsättningar för bland annat en ökning av antal arbetstillfällena. I planen beskrivs även att antalet arbetstillfällena kommer att öka när näringslivet utvecklas.

Genom att möjliggöra för enskilda näringsidkare och mindre företag samt ha ett flexibelt markutnyttjande beskriver planförslaget hur kommunen avser att behålla samt utöka antalet arbetstillfällena i kommunen. Ett aktivt arbete med att tillgängliggöra arbetsplatser

49(68)

genom att förbättra befintliga samt skapa nya kommunikationsstråk (för gång-, cykel- och kollektivtrafik) till nya och befintliga bostadsområden kan ge kompetensförsörjning för arbetsgivare och skapar därmed även arbetstillfällen i kommunen. Detta kommer i sin tur att öka efterfrågan på nyetableringar. Kommunen gör ett tydligt ställningstagande i översiktsplaneringen genom att uttryckligen skriva att kommunen är positiv till näringslivsutvecklingen som sker utanför centralorten. Detta kan ha stor inverkan på antalet arbetstillfällen som finns utanför Nyköpings centralort och på landsbygden, något som är positivt ur ett hållbarhetsperspektiv.

Planförslaget ger inga direkta förslag på hur nya företagsetableringar ska skapas. Det är oklart om det ska ske via investerings- och etableringsfrämjande åtgärder eller genom att använda sig av aktiva etableringsfrämjande åtgärder. Ytterligare en faktor att ta i hänseende är att en ökad befolkning kan innebära en risk för brist på arbetstillfällen.

I Nyköpings kommuns underlagsdokument "Tillgänglighet som motor för flygplatsutvecklingen" från 2015 beskrivs effekterna av hur en nedläggning av Stockholm Skavsta skulle påverka antalet arbetstillfällen i Nyköpings kommun på lång sikt. Om Stockholm Skavsta flygplats läggs ned skulle det skapa ett bortfall av drygt 1 400 arbetstillfällen i 500 företag. Om det istället sker en utökning av flygtrafiken skulle det på lång sikt generera 900 arbetstillfällen i 360 företag. Resonemang kopplat till Stockholm Skavsta sett till näringslivet och antalet arbetstillfällen saknas i översiktsplanen.

Utvecklingen av Stockholm Skavsta påverkar dock inte bara arbetsmarknaden utan även andra delar som Nyköpings kommuns totala klimatpåverkan, tillgängligheten, näringslivet och så vidare. Ett ställningstagande om Stockholm Skavsta flygplats ska utvecklas eller avvecklas behöver därför tas i ett större grepp – där alla hållbarhetsperspektiven vägs in.

Sammantaget innebär planförslaget en potential för positiva konsekvenser (+1) med risk för negativa konsekvenser (-1).

Nollalternativet

Frågan om arbetstillfällen presenteras inte alls i den gällande översiktsplan. Detta medför att det varken finns någon tydlig strategi kring hur kommunen ska bibehålla eller öka antalet arbetstillfällen. Att ha en plan för hur kommunen ska bibehålla eller öka antalet arbetstillfällen blir ett krav när kommunen dessutom planerar att ha en stor inflyttning varje år.

Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med en risk för stora negativa konsekvenser (-2).

Planförslaget	Nollalternativet
Sammantaget innebär planförslaget potential för positiva konsekvenser (+1) med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på arbetstillfällen. (+1/-1)	Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med en risk för stora negativa konsekvenser (-2) med avseende på arbetstillfällen. (0/-2)

5.3.5 Klimatanpassning och översvämningsrisk

Nuläge

Nyköping som tätort har vuxit fram vid den skyddade havsvik där flera farbara och fiskrika åar mynnar.

De flesta av kommunens mindre tätorter har sitt ursprung i goda transportlägen, i äldre tid längs vattenleder eller knutpunkter för vägar och senare vid järnvägsstationer.

Bebyggelsen har traditionellt placerats i övergången mellan det öppna landskapet i dalgångarna och skogen. Fortfarande följer bebyggelseutvecklingen i stort sett samma mönster där huvuddelen av nybyggnationen sker inom eller i anslutning till centralorten.

I några tätorter är det idag brist på grönytor.

Planförslaget

Det är positivt att planförslaget har en tydlig plan för hur översvämningshotade områden ska planeras. Detta baseras främst på översvämningsrisk. Det lokala omhändertagandet av dagvatten och multifunktionella ytor är till för flera funktioner, dels estetik men även ett sätt att jobba med klimatanpassning. Det är också positivt att planen anger att om grönytor, vilka är viktiga för rening av dagvatten och infiltration, tas i anspråk för exploatering ska områdets kvaliteter identifieras och om möjligt ersättas eller kompenseras. Det finns också ställningstagande för bebyggelse i Nyköpings centralort om att användning av träd och grönområden för temperaturutjämning ska beaktas i planeringen.

Sammantaget bedöms planförslaget innebära en potential för positiva konsekvenser (+1) med risk för obetydliga konsekvenser (0), med avseende på klimatanpassning och översvämningsrisk.

Nollalternativet

Nollalternativet hanterar inte översvämningsrisk eller klimatanpassning utan beskrivs som en framtidsutmaning vilket får anses vara en stor negativ konsekvens.

Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för stora negativa konsekvenser (-2) med avseende på klimatanpassning och översvämningsrisk.

Planförslaget	Nollalternativet
Sammantaget innebär planförslaget potential för positiva konsekvenser (+1) med risk för obetydliga konsekvenser (0), med avseende på klimatanpassning och översvämningsrisk. (+1/0)	Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för stora negativa konsekvenser (-2) med avseende på klimatanpassning och översvämningsrisk. (0/-2)

5.3.6 Areella näringar och resurshushållning

Nuläge

Idag finns stora arealer av både jordbruks- och skogsbruksmark inom kommunen. Mycket goda odlingsbetingelser för jordbruk finns strax utanför Nyköpings centralort, i Kiladalen, runt Stigtomta, Husby- Oppunda, Runtuna och Tystberga.

Planförslaget

I planförslaget prioriteras förtätning i tätorten, men viss bebyggelseutveckling sker på åkermark, bland annat vid Arnö.

Enligt planen ska mark av betydelse för jord- och skogsbruket skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt jord- och skogsbruk. Planen anger vidare att orternas utveckling ska ske främst genom förtätning. Om rimlig alternativ placering inte finns för utveckling av bebyggelsenod kan bebyggelse på jordbruksmark prövas. Enligt planen bör utveckling i detta fall prioriteras på svårbrukad och lågproduktiv mark. Detta bedöms ge en viss risk för negativa konsekvenser då tätortsnära jordbruksmark bebyggs och styckas upp samtidigt som planen anger en prioriteringsordning som ger förutsättningar för att värna jord- och skogsbruksmark.

Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för negativa konsekvenser (-1) med avseende på areella näringar och resurshushållning.

Nollalternativet

Inriktningen i gällande översiktsplan är att jordbruksmark som är av långsiktig betydelse för livsmedelsproduktion ska beaktas i planeringen. Åtgärder som påtagligt kan skada dess funktion ska undvikas och att vid ändrad markanvändning av jordbruksmark ska stor hänsyn tas till befintliga åkerholmar, gårdsgårdar, odlingsrösen alléer etc. i syfte att bevara biologisk mångfald och kulturlämningar. Det ger en risk för exploatering på värdefull jord- och skogsbruksmark exploateras så att markens brukningsvärde inte beaktas vid planering då det inte är ett uttalat bevarandeintresse. Rekommendationen för skogsbruksmark anger att kommunens möjlighet att byta strategisk tätortsnära skogsmark mot annan skogsmark bör särskilt beaktas för områden med höga rekreativvärden, vilket inte innefattar skogsmarkens betydelse för näringen. Nollalternativet bedöms kunna ge risk för stora negativa konsekvenser för skogsbruksmark då näringen inte omfattas av rekommendation.

Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för stora negativa konsekvenser (-2) med avseende på areella näringar och resurshushållning.

Planförslaget	Nollalternativet
<p>Sammantaget innebär planförslaget potential till positiva konsekvenser (+1) med risk för negativa konsekvenser (-1), med avseende på areella näringar och resurshushållning.</p> <p>(+1/-1)</p>	<p>Sammantaget innebär nollalternativet obetydliga konsekvenser (0) med risk för stora negativa konsekvenser (-2), med avseende på areella näringar och resurshushållning.</p> <p>(0/-2)</p>

52(68)

RAPPORT
2021-05-28

6 Måluppfyllelse

6.1 Miljökvalitetsnormer

Buller

Planförslaget kan innebära en potential till förbättringar för miljökvalitetsnormen avseende ljudmiljön genom att färre blir utsatta för ljudnivåer över gränsvärdena för omgivningsbuller. För nollalternativet kan den ökade förtätningen i centralorten som blandas med verksamhetsområden innebära en risk för försämrade förhållanden alternativt att det inte sker några tydliga förbättringar av ljudmiljön.

Luft

Planförslaget bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för miljökvalitetsnormen för luft vid E4. I stadsmiljön finns det en risk att MKN överskrids i slutna gaturum på grund av dålig utvädring. För stadsmiljön kan planförslaget innebära en potential till förbättringar avseende miljökvalitetsnormer för luft.

Vatten

Planförslaget har potential till att bidra till förbättringar för miljökvalitetsnormen för vatten. Planförslaget innehåller en rad ställningstaganden som kan bidra till förbättrad vattenkvalitet. För utväxling av planförslagets fulla potential krävs att frågan lyfts och behandlas inom all fysisk planering och exploatering i kommunen. För nollalternativet saknas plan för hur kommunen ska arbeta för att bidra till att miljökvalitetsnormerna ska uppnås ska uppnås vilket kan innebära risk för försämring av vattenmiljön.

6.2 Miljökvalitetsmål

I tabellen nedan görs en uppföljning av planförslagets inverkan på uppfyllandet av miljökvalitetsmålen som bedömts relevanta för planförslaget.

Miljömål	Planförslagets bidrag till måluppfyllelse
 <p>Begränsad klimatpåverkan</p>	<p>+</p> <p>Hållbar energiförsörjning främjas. Gång- och cykeltrafik främjas och prioriteras. Trafiknoder finns utpekade där byten mellan transportslag ska underlättas. Förtätning planeras genom omvandling, förtätning och komplettering av redan bebyggda områden, vilket gynnar korta transporter och effektiv kollektivtrafik. Utanför centralorten lokaliseras ny bebyggelse främst till kollektivtrafikstråk.</p> <p>-</p> <p>Idag sker endast 5% av resorna med kollektivtrafik, vilket gör utmaningen stor att ställa om till ett huvudsakligen gång-, cykel- och kollektivtrafikbaserat transportsystem. Stockholm Skavsta avses utvecklas som besökspunkt och det finns en risk att det gynnar klimatbelastande flygtrafik och biltrafik. Befolkningsökningen innebär en utmaning.</p>

53(68)

Miljömål	Planförslagets bidrag till måluppfyllelse
<p>Frisk luft</p> 	<p>+</p> <p>Tydlig strategi att omfördela transportmetoderna. Biltrafiken i centralorten avses minska genom att tillskapa effektivare kollektivtrafik, införa trafiknoder för byte av transportmetod och förbättrade förutsättningar för gång- och cykeltransporter. Inom stadsdelar prioriteras gång- och cykeltrafik vid målpunkter.</p> <p>Planförslaget styr mot en omfördelning av verksamheter sker bort från centralorten till utkanten av den. En minskning av transporter kopplade till verksamheter och eventuella luftutsläpp från mindre industriverksamhet i centralorten innebär en minskning av utsläppen av främst partiklar och kväve(di)oxid i dessa områden.</p> <p>-</p> <p>Förtätning av stadsmiljön gör att det blir fler boende per ytenhet och att ventilationen av förorenad luft kan bli sämre än i en glesare bebyggd miljö. Det kan medföra att fler blir berörda av de luftutsläpp som finns.</p>
<p>Säker strålmiljö</p> 	<p>+</p> <p>Riskområden för markradon redovisas på plankartan. Planen innebär att utredningar och riskbedömningar för radon ska göras innan detaljplan antas eller bygglov beviljas i högriskområden. Planen anger krav på radonsäkergrundläggning för byggnader inom normal- och högriskområden för radon. Planen anger riktvärden för radon som inte får överskridas i byggnader.</p> <p>-</p> <p>Flera grundvattenförekomster, vattenskyddsområden och utredningsområden för vattenskyddsområden överlappar med riskområden för markradon.</p>
<p>Giffri miljö</p> 	<p>+</p> <p>Utredningar ska göras innan detaljplan antas eller bygglov beviljas. Verksamheter som kan riskera att förorena mark, yt- eller grundvatten ska inte förläggas där det inte är lämpligt utifrån platsens förutsättningar.</p>
<p>Ingen övergödning</p> 	<p>+</p> <p>Styrande strategier ska skapas för cirkulära tekniska system utifrån naturliga flöden och kretslopp, att skydda grund- och ytvattnet och att främja en hållbar dagvattenhantering. Planeringen ska medverka till att mängden näringsämnen och miljögifter som tillförs sjöar och vattendrag minskar. Planeringen ska sträva efter att föroreningar och flöden inte ska öka från ett område efter exploatering. Kommunen gör ställningstagande om att en vatten- och avloppsplan för en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning samt rening av spillvatten och dagvatten som innebär att miljökvalitetsnormerna för vatten uppnås bör tas fram.</p>

Miljömål	Planförslaget bidrag till måluppfyllelse	
<p>Levande sjöar och vattendrag</p> 		<p>+</p> <p>Styrande strategi är att säkerställ vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden tillsammans med den kemiska statusen i vattendrag och sjöar. Kommunen ska ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som hindrar att en vattenförekomst uppnår god ekologisk status. Kommunens fysiska planering och markanvändning ska särskilt ta hänsyn till och stärka påverkade vattenförekomster så att en bättre ekologisk status uppnås och miljökvalitetsnormerna för vatten uppfylls.</p> <p>-</p> <p>Förtätning i strandnära områden riskerar att motverka miljömålen avseende bevarande av natur- och kulturmiljöer och friluftsliv. Mark för vatten- och avloppshantering har inte tydligt pekats ut i planförslaget.</p>
<p>Grundvatten av god kvalitet</p> 		<p>+</p> <p>Kommunens grundvattenförekomster når idag god kvantitativ status och alla utom en når god kemisk status. Verksamheter som kan riskera att förorena mark, yt- eller grundvatten ska inte förläggas där det inte är lämpligt utifrån platsens förutsättning.</p>
<p>Hav i balans samt levande fisk och skärgård</p> 		<p>+</p> <p>Styrande strategi är att säkerställ vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden tillsammans med den kemiska statusen i havet. Planera för goda avlopps- och dagvattenlösningar och bibehållande av naturliga stränder och grunda vatten. Långsiktigt värna kustens och skärgårdens kultur-, natur- och friluftsvärden med värdefulla grundområden för fisk och ett rikt fågelliv. Vid planering och lovgivning ska särskild hänsyn tas till grunda havsområden och havsvikar med identifierade höga naturvärden. Utpekade riksintresseområden för vindkraft i havsområden med höga naturvärden föreslås utgå.</p>
<p>Myllrande våtmarker</p> 		<p>+</p> <p>Styrande strategier för planen anger att våtmarker ska bibehållas.</p> <p>-</p> <p>Det finns en otydlighet i plankartan gällande var våtmarker finns i förhållande till planerade utvecklingsområden.</p>

Miljömål	Planförslagets bidrag till måluppfyllelse
<p>Levande skogar</p> 	<p>+</p> <p>Grönstruktur gynnas av övergripande strategi att endast ta i anspråk skogsbruks- och naturmark om behovet inte kan tillgodoses på annan mark. Grönområden ska ses som resurser vad gäller ekosystemtjänster. Den biologiska mångfalden liksom skogslandskapets kulturmiljövärden ska väga tungt vid utveckling av landsbygden. Utpekad riksintresseområde för vindkraft i skogsområde med höga naturvärden föreslås utgå.</p> <p>-</p> <p>Skogsmark är planerad att tas i anspråk för både bebyggelseutveckling och verksamheter.</p>
<p>Ett rikt odlingslandskap</p> 	<p>+</p> <p>En levande landsbygd med prioritering av markanvändning för bl.a. jordbruk ska främjas. Jordbruksmark ska endast tas i anspråk om behovet inte kan tillgodoses på annan mark. Utveckling bör då prioriteras på svårbrukad och lågproduktiv mark. Utpekad riksintresseområde för naturvård föreslås utökas med mark som håller skärgårdjordbruk.</p> <p>-</p> <p>Jordbruksmark är planerad att tas i anspråk för både bebyggelseutveckling och verksamheter.</p>
<p>God bebyggd miljö</p> 	<p>+</p> <p>Planförslaget medger förtätning genom omvandling av tidigare exploaterade områden vilket gynnar korta transporter och effektiv kollektivtrafik. Det ger också förutsättningar för en hållbar bebyggelsestruktur och infrastruktur. Samutnyttjande av utomhusytor för skola ska eftersträvas. Ställningstagande att befintliga kulturmiljöer ska tas tillvara i utvecklingen. Tydliga ställningstaganden avseende buller i utvecklingsområden för bebyggelse och för lokalisering av bullerstörande verksamhet. Planförslaget medger omlokalisering av bullerstörande verksamhet från tätortsnära lägen till okänsliga miljöer. Utvecklingsstrategi att stärka Nyköpings identitet och livsmiljö genom att tillvarata befintliga natur- och kulturmiljöer samt unika karaktärsdrag för platsen i bebyggelseutvecklingen. Riktlinjer om grönområden inom 300 m från bostäder och utvecklingen av tätortsnära skogsområde för rekreation kan främja tillgången till grönområden för friluftsliv.</p> <p>-</p> <p>Avståndsrekommendationerna för transportled av farligt gods står i konflikt med flera nya utvecklingsområden i centralorten. Avståndsrekommendationer för närpark saknas.</p>

Miljömål	Planförslagets bidrag till måluppfyllelse
 <p>Ett rikt växt och djurliv</p>	<p>+ Förtätning genom omvandling minimerar intrången i naturmark. Riktlinjer om grönområden inom 300 m från bostäder och utvecklingen av tätortsnära skogsområde för rekreation kan främja tillgången till grönområden för friluftsliv. I utvecklingsområden ska grönytor säkerställas och, om det behövs, skapas.</p> <p>- Förtätning planeras till viss del inom grönområden. Höga natur- och friluftslivsvärden innebär ett stort behov av att värna.</p>

6.3 De globala hållbarhetsmålen

I tabellen nedan görs en uppföljning av planförslagets inverkan på uppfyllandet av de globala hållbarhetsmålen som bedömts relevanta för planförslaget.

Globalt mål	Planförslagets bidrag till måluppfyllelse
 <p>5 JÄMSTÄLLDHET</p>	<p>+ Formulering i översiktsplanens syfte som strävar efter ett jämlikt och jämställt samhälle. Ställningstagande om att arbeta för en socialt hållbar samhällsutveckling genom att aktivt prioritera alternativ som kan minska sociala skillnader och främja jämlikhet och jämställdhet både mellan grupper och geografiskt. Utförliga ambitioner om att tillskapa trygga och säkra gatumiljöer med goda förutsättningar för gående, cykling och kollektivtrafik.</p> <p>- Brist på ställningstagande som endast hanterar jämställdhet. Jämställdhet nämns oftast bara som en positiv bieffekt av andra mål och ambitioner.</p>
 <p>6 RENT VATTEN OCH SANITET</p>	<p>+ Dagvatten och avloppsvatten ska vara separerade vilket ger reningsverken en bättre kapacitet. Dagvattenhantering ska ske framför allt genom fördröjning och infiltration. Vattnets kretslopp och naturens ekosystemtjänster utgör utgångspunkt för dagvattenhantering. Behovet av ytterligare vattenskyddsområden ska utredas. Krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som hindrar att en vattenförekomst uppnår god ekologisk status.</p>

Globalt mål	Planförslagets bidrag till måluppfyllelse
<p>8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT</p> 	<p>+</p> <p>Förutsättningar för samnyttjande av lokaler och uteytor möjliggörs. Ökad flexibilitet i markanvändning för att möta ändrade förutsättningar i omvärlden.</p> <p>Ett diversifierat näringsliv med olika inriktningar. Detta bidrar till att personer som står långt från arbetsmarknaden samt unga vuxna som ska ha sitt första jobb får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Arbetstillfällen föreslås utvecklas genom att fokusera på bebyggelseutvecklingen och infrastruktursatsningar i utpekade noder. Tydligt markerat var olika verksamheter ska lokaliseras utifrån ett antal parametrar som till exempel närhet till hållbara transportmedel (gång, cykel eller kollektivtrafik) eller hur störande verksamheten är. Genom att främja för hållbar och lokalt gynnsam turism skapar kommunen lokala arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.</p> <p>-</p> <p>Planförslaget ger inga direkta förslag på hur verksamheter ska placeras utifrån ett antal parametrar (se punkterna ovan). Planförslaget beskriver inte hur kommunen planerar att använda markytan i kommunen till att skapa ett diversifierat arbetsliv.</p>
<p>9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR</p> 	<p>+</p> <p>Planförslaget tydliggör hur hållbara transportmedel kan stärkas i kommunen.</p> <p>Planförslaget ger en starkt planeringen för hållbara transporter i både stadskärnan och i landsbygden, vilket ger starkt jämlikhet och tillgänglighet i hela kommunen.</p> <p>Planförslaget innebär att mark för hållbar industri och innovativa företag stärks.</p> <p>Planförslaget tydligt beskriver hur kommunen ska hantera klimatförändringar och översvämningsrisker som kan påverka infrastrukturen och kommunens industrier.</p> <p>-</p> <p>Planförslaget ger inte några direkta förslag över hur kommunen planerar att hantera klimatförändringar och översvämningsrisker som kan komma att påverka kommunens infrastruktur eller kommunens industrier. Planförslaget tydliggör inte hur kommunen planerar att stäkra möjligheten till hållbara transporter, både i stadskärnan och på landsbygden.</p>
<p>11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN</p> 	<p>+</p> <p>Barn och övriga invånares behov av grönytor säkerställs och skallkrav på friytor för skolutemiljöer förespråkas.</p> <p>Mål om att tillskapa blandad bebyggelse med en variation av verksamheter, boendeformer, upplåtelseformer och mötesplatser ska långsiktigt eftersträvas i alla centrala stadsdelar.</p> <p>Tydliga mål om längsta avstånd till grönområden.</p> <p>Utvecklingsstrategi om att bebyggelse ska lokaliseras i lägen med god kollektivtrafik och att skapa varierad bebyggelse</p>

Globalt mål	Planförslagets bidrag till måluppfyllelse
 <p>13 BEKÄMPA KLIMAT-FÖRÄNDRINGARNA</p>	 <p>+ Ställningstaganden finns för förebyggande av hantering vid översvämning Hänvisning finns till kommunens klimat- och energistrategi. Strävan i strategin är att minska växthusgaser genom att effektivisera energianvändning och omställning till förnybar energi.</p> <p>- Prioritering att bibehålla Stockholm Skavsta flygplats som nod. Trafikleder pekats ut som prioriterade. Aktiva mål för att bekämpa klimatförändringar saknas.</p>
 <p>14 HAV OCH MARINA RESURSER</p>	 <p>+ Kustens och skärgården kultur-, natur- och friluftsvärden med värdefulla grundområden för fisk och för ett rikt fågelliv ska värnas långsiktigt. Vid planering och lovgivning ska särskild hänsyn tas till grunda havsområden och havsvikar med höga naturvärden. Styrande strategi är att säkerställa vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden tillsammans med den kemiska statusen i havet. Planera för goda avlopps- och dagvattenlösningar och bibehållande av naturliga stränder och grunda vatten. Stora delar av kust och hav inom kommunen är skyddade mot exploatering.</p>
 <p>15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD</p>	 <p>+ Strategier för naturmiljö att utveckla, stärka och bevara den regionala och kommunala grön- och blåstrukturen, samt att utveckla, stärka och bevara naturens förmåga att leverera ekosystemtjänster.</p>

7 Samlad bedömning

I figur 1 och 2 samt i efterföljande tabell redovisas resultaten av bedömningarna för granskningsförslaget och nollalternativet.

Planförslaget innebär sammantaget en potential till betydligt större positiva konsekvenser än nollalternativet. Dessutom är risken för negativa konsekvenser mindre. Störst skillnad mellan planförslaget och nollalternativet är det för de ekologiska aspekterna där bedömningen för naturmiljö, mark och vatten och klimatpåverkan har höjts två steg i bedömningsskalan. För de sociala aspekterna är det störst skillnad för aspekten vardagsliv som också höjts två steg. För den ekonomiska hållbarheten har alla aspekterna höjts ett steg i bedömningen. För samtliga aspekter har det skett en förflyttning av potentialen för positiva konsekvenser. För drygt två tredjedelar av aspekterna har risken för negativa konsekvenser förbättrats.

Hållbarhetsbedömningen har tidigare gjorts för samrådsförslaget. Efter samrådet har planen tydliggjorts avseende flera hållbarhetsaspekter vilket lett till att fler positiva konsekvenser bedöms uppstå, men även att risknivån inom flera aspekter minskats.

Hållbarhetsbedömningen av planförslaget visar ett stort avstånd mellan risken och potentialen för de flesta hållbarhetsaspekter, vilket visar på att det finns stora möjligheter att påverka utfallet av scenariot vid genomförandet av planen samt ett stort behov av att styra planutformningen. Skillnaden mellan risk och potential är större för planförslaget än för nollalternativet, något som beror på att planförslaget innebär en större potential till positiva konsekvenser. Om åtgärderna som föreslås i kapitel 8 i hållbarhetsbedömningen genomförs kommer det troligen bidra till fler positiva konsekvenser och minska risken för negativa konsekvenser. För att säkerställa kommunens framtida (hållbara) utveckling ytterligare bedöms översiktsplanen behöva kompletteras med strategier för och uppföljning av genomförandet av planens ambitioner.

Ett genomförande enligt planförslaget innebär att kommunens invånarantal kommer att ha möjlighet att växa enligt kommunens tillväxtmål. Markbehovet per invånare kommer att minska i jämförelse med idag och förutsättningarna för kommuninvånarna att resa mer hållbart och med mindre klimatpåverkan kommer att förbättras. Ur ett kommunalekonomiskt perspektiv så kommer redan gjorda investeringar i t.ex. skola, VA och transportinfrastruktur att kunna utnyttjas mer effektivt, samtidigt som det kommer att finnas behov av nya investeringar för att möta utvecklingen.

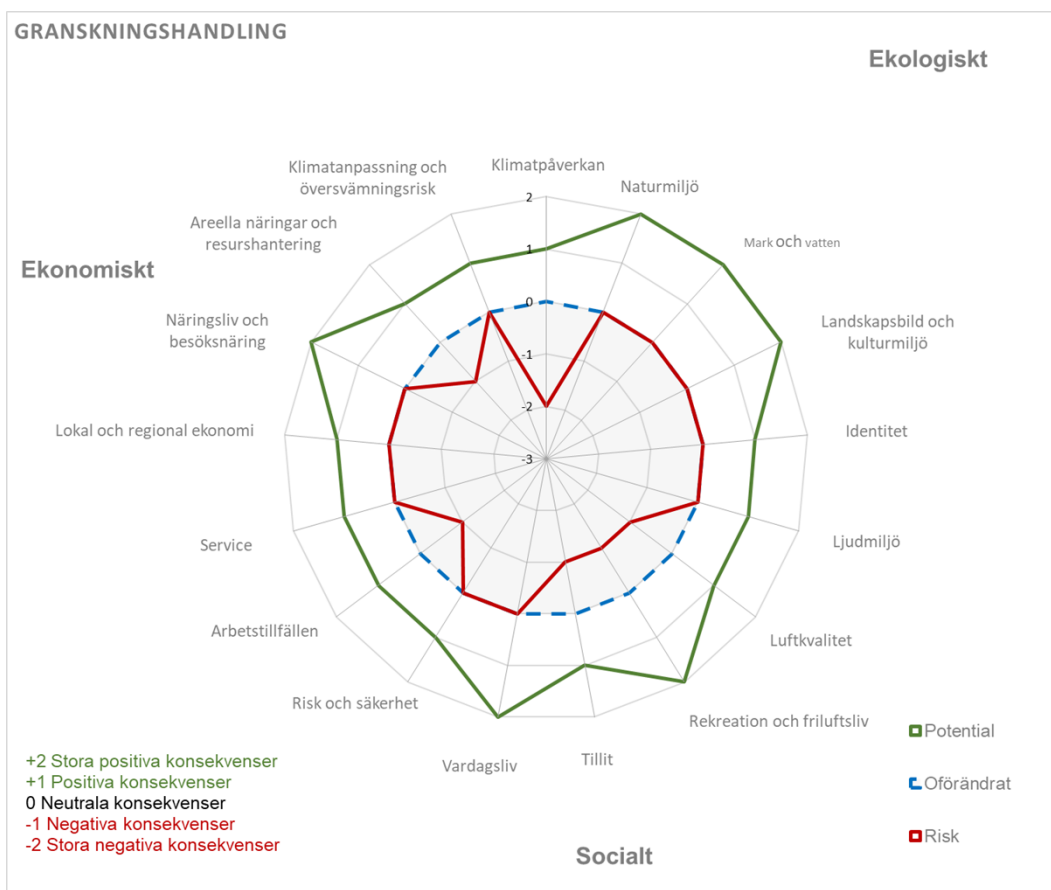
Planförslaget har potential till att bidra till förbättringar för miljö kvalitetsnormerna för buller, luft- och vattenkvaliteten jämfört med nollalternativet. För nollalternativet bedöms det finnas risk för att MKN inte uppnås då det saknades plan för styrning mot att nå MKN.

Planförslaget innebär att flera av miljö kvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen främjas. För resterande mål som berörs bedöms planförslaget innebära både ett främjande och motverkande i förhållande till målen.

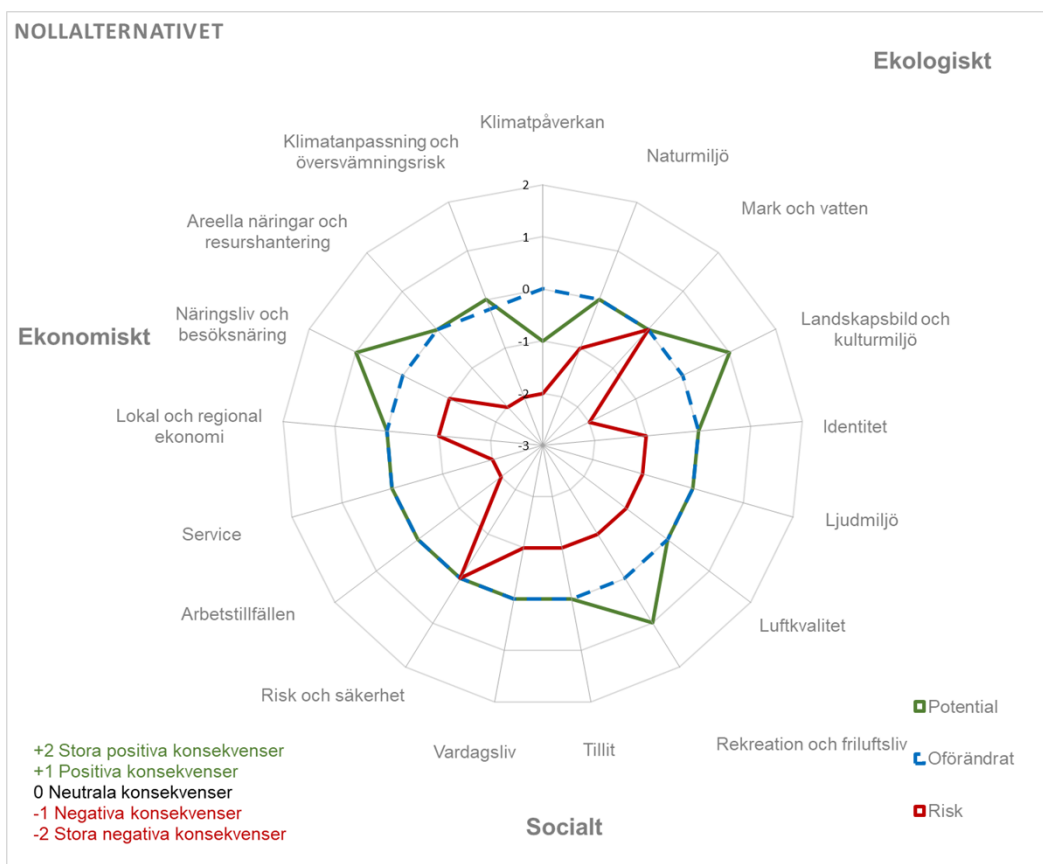
Planförslaget och nollalternativet pekar åt liknande riktning men nollalternativet visar på ett färre antal potentiella positiva konsekvenser än planförslaget. En förklaring till varför diagrammen pekar i samma riktning beror på att principerna i det nya planförslaget ursprungligen kommer från den översiktsplan som skrevs 2013. Detta kan ses som en positiv aspekt då det visar på en långsiktighet i kommunens planering.

60(68)

RAPPORT
2021-05-28

Figur 1. Värderos som sammanfattar konsekvenserna av planförslaget avseende ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Figur 2: Värderos som sammanfattar konsekvenserna av nollalternativet avseende ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Planförslaget	Potential	Risk
Ekologisk hållbarhet		
Klimatpåverkan	1	-2
Naturmiljö	2	0
Mark och vatten	2	0
Social hållbarhet		
Landskapsbild och kulturmiljö	2	0
Identitet	1	0
Ljudmiljö	1	0
Luftkvalitet	1	-1
Rekreation och friluftsliv	2	-1
Tillit	1	-1
Vardagsliv	2	0
Risk och säkerhet	1	0
Ekonomisk hållbarhet		
Lokal och regional ekonomi	1	0
Arbetsstillfällen	1	-1
Service	1	0
Näringsliv och besöksnäring	2	0
Areella näringar och resurshushållning	0	-1
Klimatanpassning och översvämningsrisk	1	0

Nollalternativet	Potential	Risk
Ekologisk hållbarhet		
Klimatpåverkan	-1	-2
Naturmiljö	0	-1
Mark och vatten	0	0
Social hållbarhet		
Landskapsbild och kulturmiljö	1	-2
Identitet	0	-2
Ljudmiljö	0	-1
Luftkvalitet	0	-1
Rekreation och friluftsliv	1	-1
Tillit	0	-1
Vardagsliv	0	-1
Risk och säkerhet	0	0
Ekonomisk hållbarhet		
Arbetsstillfällena	0	-2
Service	0	-2
Lokal och regional ekonomi	0	-1
Näringsliv och besöksnäring	1	-1
Areella näringar och resurshushållning	0	-2
Klimatanpassning och översvämningsrisk	0	-2

64(68)

RAPPORT
2021-05-28

8 Förslag till åtgärder och uppföljning

Utifrån konsekvensbedömningen av planförslaget har ett antal åtgärder identifierats som kan minska risken för negativa konsekvenser och öka möjligheten att uppnå positiva konsekvenser. Åtgärderna kan planeras in i kommunens arbete med genomförandet och uppföljningen av översiktsplanen och/eller beaktas vid lovprövning.

För de aspekter där det finns en stor potential att positiva konsekvenser kan tillfalla, samtidigt som det finns en stor risk för att negativa konsekvenser uppstår, dvs att spannet är stort mellan de potentiella utfallen, är det av särskild stor vikt att kommunens fortsatta planering följer de strategier och ståndpunkter som kommunen har tydliggjort i planförslaget. Därtill är det extra viktigt att kommunen tidigt och aktivt jobbar med uppföljning av planens mål.

Förslag på åtgärder anges här endast för de hållbarhetsaspekter där det bedöms finnas en betydande möjlighet att påverka konsekvenserna av planen. Kommunen rekommenderas att ytterligare utreda lämpliga åtgärder för att nå planens fulla potential för hållbar utveckling.

8.1 Ekologisk hållbarhet

Naturmiljö

Grönytor kommer att tas i anspråk vid en förtätning. Det är viktigt för att bibehålla den biologiska mångfalden i stadsmiljö att kommunen i fortsatt planering av detaljplaner säkerställer den höga ambitionen om att ersätta/kompensera ianspråktagna naturområden. Kommunen bör också i fortsatt planering fokusera på att behålla samt skapa en sammanhållen bebyggelseutveckling där sammanhängande grönstruktur bevaras.

Mark och vatten

Viktigt att i fortsatt planering samt vid lovprövning lyfta och beakta frågan om vattenkvalitet och vattenstatus för att planen ska styra mot att nå miljökvalitetsnormerna (MKN).

8.2 Social hållbarhet

Folkhälsa

I planens temakapitlet *Transport* finns en tydlig inriktning för hur man ska röra sig, cykla och gå, men beskrivet främst utifrån ett tekniskt/praktiskt perspektiv. I fortsatt detaljplanering skulle ett perspektiv kopplat till upplevelse skulle kunna utvecklas för att stärka fokus på den sociala hållbarheten.

Ställningstagandet att planeringen bör eftersträva att en bättre ljudmiljö skapas än vad som är minimum enligt riktvärden bör fångas upp i upphandling av akustikutredningar i detaljplanering.

Placering av skolor och förskolor i förhållande till vägar behöver beaktas i fortsatt detaljplanering för att nå målbilden att uppnå miljö kvalitetsmålet för luft i utomhusmiljöer där barn vistas. Att fortsatt mäta och följa upp luftkvaliteten i kommunen är en förutsättning för att utforma områden där människor vistas på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormer för luft uppnås.

Landskapsbild och kulturmiljö

Det saknas ett kulturmiljöprogram som genom att samla kunskapsunderlag kan hjälpa till i bedömningar i kommande detaljplanering.

Rekreation och friluftsliv

Ny bebyggelse bör inte ske på mark som utgör värdefulla närströvområden för centralorten. Planens riktlinje om avstånd till grönområde kan i kommande planering stärkas upp ytterligare med riktlinjer för tillgång till närpark. Att ha närpark inom 50 meter rekommenderas av Boverket.

Förstärkning av befintliga lokala grönområden samt ökad tillgänglighet till grönstruktur för friluftsliv längre från centralorten kan öka nyttjandet av och minska slitaget på grönområden för rekreation.

Risk och säkerhet

För att förebygga strålning från radon i grundvatten bör kommunen vid utredning av nya vattenskyddsområden genomföra riskanalys för radonförekomst i vattnet. Finns radon bör lösningar fastställas för att rena vattnet från radon innan uttag görs.

I det fortsatta planarbetet bör räddningstjänstens insatsförmåga beaktas.

8.3 Ekonomisk hållbarhet

Lokal och regional ekonomi

För att kommunen ska kunna säkerställa ett ekonomiskt hållbart skatteunderlag och med det ge bättre möjligheter till kostnadsutjämning per invånare behöver åtgärder fokuseras på att utveckla attraktiviteten i områden som attraherar inflyttning samt säkerställa att kommunen behåller individer som bidrar till kommunens lokala och regionala ekonomi. Sådana åtgärder kan till exempel vara genom att bygga attraktiva bostadsområden där personer i arbetsför ålder är intresserade av att flytta till. Ytterligare en åtgärd kan vara att utveckla den typ av service som personer i arbetsför ålder är behov av – till exempel skolor till barnen eller närhet till grönområden och fritidsaktiviteter.

Arbetsstillfällen

För att säkerställa hur kommunen kan möjliggöra för en diversifierad arbetsmarknad i alla delar av kommunen kan det vara till stor hjälp att ta fram en strategi för hur kommunen avser att fördela mark till nyetableringar samt hur kommunen avser att tillgängliggöra befintliga samt planerade arbetsplatser med hållbara transporter som gång, cykel och

66(68)

RAPPORT
2021-05-28

---

kollektivtrafik. Det kan även vara intressant att undersöka hur kommunen kan använda marken till olika typer av delningstjänster (till exempel bil- eller cykelpooler) för att säkerställa att transportmedlen blir mer och mer hållbara i kommunen.

Näringsliv och besöksnäring

För att säkerställa att kommunens näringsliv och besöksnäring går mot en mer hållbar utveckling behövs en strategi för hur kommunen avser att göra näringslivet och besöksnäringen både mer miljömässigt och socialt hållbart. Vid framtagande av en sådan strategi bör kommunen utgå från ställningstagandet i översiktsplanen som tydliggör att det är den ekologiska hållbarheten som sätter ramarna och den sociala hållbarheten är grunden för ett jämlikt, jämställt och rättvist samhälle. Utifrån detta bör verksamheter som på olika sätt gör intrång i den ekologiska eller sociala hållbarheten definieras och konsekvenserna på de tre hållbarhetsaspekterna kartläggs och analyseras.

9 Medverkande

Åsa Laurell	Uppdragsledare, ekologisk hållbarhet
Hanne Roovete	Kvalitetsgranskare/bollplank
Viktor Hemling	Social hållbarhet
Emilia Hallin	Social hållbarhet
Ellen Khan	Ekonomisk hållbarhet

10 Referenser

Boverket, 2007. Bostadsnära natur- inspiration och vägledning
https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2007/bostadsnara_natur.pdf

Sverigesmiljömål.se. Grafisk profil miljömål: Tobias Flygare. Hämtade från
<https://www.sverigesmiljomal.se/kontakt/grafisk-profil/>

De globala hållbarhetsmålen <https://www.globalamalen.se>

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING

enligt 6 kap 11 § miljöbalken

Bilaga 4 - Översiktsplan Nyköping 2040

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Hur miljöaspekterna har integrerats i översiktsplanen.....	2
Hur konsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd och utställning/granskning har beaktats	3
Skälen till att översiktsplanen föreslås antas istället för övervägda alternativ	3
Åtgärder för uppföljning och övervakning	3
Information om att översiktsplanen antagits.....	4

Inledning

Nyköpings kommun har bedömt att genomförandet av översiktsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken ska en kommun som upprättar eller ändrar en plan göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Strategisk miljöbedömning är en process som genomförs med syftet att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. Förutom de miljömässiga konsekvenserna har Nyköpings kommun dessutom valt att bedöma konsekvenserna för social och ekonomisk hållbarhet och benämns därför hållbarhetsbedömning.

När en plan som kan antas medföra betydande miljöpåverkan har antagits ska enligt 6 kap. 16 § miljöbalken kommunen i en särskild sammanställning redovisa

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen,
2. hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats,
3. skälen till att planen har antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden, och
4. de åtgärder som avses att vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför.

Hur miljöaspekterna har integrerats i översiktsplanen

Det övergripande syftet med översiktsplanarbetet har varit att genom god mark- och vattenanvändning bidra till en långsiktig hållbar utveckling utifrån både ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. De globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 är de viktigaste vägledande målen för översiktsplanen och två workshops med tjänstemän och politiker har hållits för att få fram de mest prioriterade. Översiktsplanens övergripande utvecklingsstrategier, målbilder, tematiska strategier och ställningstaganden samt förslag till mark- och vattenanvändning har utformats för att bidra till att

uppfylla dessa mål. Parallellt med att samrådshandlingen till planen arbetades fram arbetades också hållbarhetsbedömningen fram av oberoende konsult. Avstämningar skedde löpande mellan konsult och projektet under framtagandet av samrådshandling och granskningshandling.

Hur konsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd och utställning/granskning har beaktats

Samrådsversionen av hållbarhetsbedömningen låg tillsammans med inkomna samrådssynpunkter och interna synpunkter till grund för förändringar till granskning/utställning. Ett fåtal samrådssynpunkter berörde hållbarhetsbedömningen. Dessa har inarbetats i arbetet med hållbarhetsbedömningen inför framtagande av granskningshandlingen. Avstämningar skedde löpande mellan oberoende hållbarhetskonsult och projektet även under framtagandet av granskningshandling.

Hållbarhetsbedömningen av granskningsversionen visar på betydande förbättringar från hållbarhetssynpunkt jämfört med samrådsversionen.

Skälen till att översiktsplanen föreslås antas istället för övervägda alternativ

De förslag på utvecklingsområden som föreslagits under framtagandet av översiktsplanen har prövats mot planens utvecklingsstrategier för hållbar utveckling. De som bidrar mest har prioriterats att ta med.

Den utförda hållbarhetsbedömningen redovisar dels hur stor chans det är att en hållbar utveckling uppnås genom förslaget, förslagets potential. Den redovisar också hur stor risk det är att hållbar utveckling inte uppnås, förslagets bedömda risk. Skillnaden jämfört med om Nyköpings kommun istället följer den tidigare översiktsplanen från 2013 är avsevärd. Planförslaget innebär sammantaget en potential till betydligt större positiva konsekvenser än nollalternativet. Dessutom är risken för negativa konsekvenser mindre. Detta gäller även gentemot samrådsalternativet. Störst skillnad mellan planförslaget och nollalternativet är det för de ekologiska aspekterna där bedömningen för naturmiljö, mark och vatten och klimatpåverkan har höjts två steg i bedömningsskalan. För de sociala aspekterna är det störst skillnad för aspekten vardagsliv som också höjts två steg. För den ekonomiska hållbarheten har alla aspekterna höjts ett steg i bedömningen. För samtliga aspekter har det skett en förflyttning av potentialen för positiva konsekvenser. För drygt två tredjedelar av aspekterna har risken för negativa konsekvenser förbättrats. Gentemot samrådsförslaget har planen tydliggjorts avseende flera hållbarhetsaspekter vilket lett till att fler positiva konsekvenser bedöms uppstå, men även att risknivån inom flera aspekter minskats.

Åtgärder för uppföljning och övervakning

Hållbarhetsbedömningen redovisar dels hur stor chans det är att en hållbar utveckling uppnås genom förslaget, förslagets potential. Den redovisar också hur stor risk det är att hållbar utveckling inte uppnås, förslagets bedömda risk. Hållbarhetsbedömningen av planförslaget visar ett stort avstånd mellan risken och potentialen för de flesta hållbarhetsaspekter, vilket

visar på att det finns stora möjligheter att påverka utfallet av scenariot vid genomförandet av planen samt ett stort behov av att styra planutformningen. Det är därför angeläget att följa upp utvecklingen inom framtida planering och byggande.

Grunden för den uppföljning av översiktsplanen och hållbarhetsbedömningen är den planeringsstrategi som ska tas fram och fastställas varje mandatperiod. Planeringsstrategin bygger på att översiktsplanen följs upp regelbundet. Av uppföljningen ska framgå om planens intention och dess planeringsinriktningar följs samt om utvecklingen går i rätt riktning. Uppföljningen bör också identifiera brister med nuvarande plan samt värdera om planens förutsättningar har förändrats. Detta görs genom att regelbundet göra en sammanställning som bedömer hur väl nya planområden och bygglov uppfyller översiktsplanens utvecklingsstrategier.

Information om att översiktsplanen antagits

Den särskilda sammanställningen och översiktsplanen ska göras tillgängliga för dem som deltagit i samrådet. Dessa ska även informeras om att planen antagits.

Kommunfullmäktiges protokoll med beslutet om att anta översiktsplanen kommer anslås på kommunens anslagstavla. Översiktsplanen kommer att finnas tillgänglig på kommunens webbplats, den särskilda sammanställningen kommer också att läggas ut där. Antagandet av planen samt information om den särskilda sammanställningen kommer att anslås på kommunens anslagstavla, informeras om på kommunens webbplats samt annonseras i Sörmlands nyheter.

Översiktsplan för Nyköpings kommun 2040 - Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Genomförd prövning enligt mall för prövning av barnets bästa.

1. Beskriv ärendet eller frågan med utgångspunkt i barns bästa.

Översiktsplanen visar den politiska viljan och lägger grunden för den framtida mark- och vattenanvändningen inom kommunen. Syftet är att långsiktigt bidra till en ekologisk, social och ekonomisk hållbar mark- och vattenanvändning. Många frågor berör därför barnets bästa. Barnets bästa kan i många fall vara motstående och behöver prövas mot andra väsentliga samhällsintressen.

2. Bedöm vilket underlag som är relevant att utgå från för att kunna göra en bedömning av barnets bästa, och beskriv detta.

Följande artiklar i barnkonventionen har en koppling till översiktsplaneringen och är därmed aktuella för en prövning:

Art. 2 Skydd mot diskriminering

Art. 3 Barnets bästa

Art. 4 Genomförande av rättigheterna

Art. 6 Rätt till liv, överlevnad och utveckling

Art. 12 Åsiktsfrihet, delaktighet och rätten att bli hörd

Art. 23 Barn med funktionsnedsättning

Art. 24 Hälsa- och sjukvård

Art. 26 Social trygghet

Art. 27 Rätt till skälig levnadsstandard

Art. 28 Rätt till utbildning

Art. 31 Vila och fritid

För att kunna avgöra den påverkan som översiktsplanen kan ge behöver angiven mark- och vattenanvändning, föreslagna strategier och ställningstaganden i planen analyseras utifrån diskriminering, tillgänglighet till natur, sjukvård, skola, områden för lek och fritidsanläggningar samt fysiskt och socialt trygga allmänna platser. Dessutom behöver barns möjlighet till att

påverka innehållet och i vilken omfattning framförda synpunkter har beaktats analyseras.

3. Väg relevanta faktorer mot varandra. Ta utgångspunkt i barnets rättigheter.

Följande analys och resultat av översiktsplanens hänsynstagande till aktuella artiklar i barnkonventionen har gjorts.

Allmänt:

Följande av översiktsplanens övergripande utvecklingsstrategier är framtagna och anpassade till en utveckling för barnens bästa.

"2. Bebyggelse ska lokaliseras i lägen med god kollektivtrafik"

"4. Skapa varierad bebyggelse"

"9. Öka förutsättningarna för hållbart resande"

"10. Utveckla, stärk och bevara den regionala och kommunala grön- och blåstrukturen."

Art. 2 Skydd mot diskriminering

Översiktsplanens inriktning är att utjämna skillnaderna mellan kommunens bostadsområden genom att i första hand tillföra de typer av bostäder som saknas i respektive stadsdel samt tillföra den service som saknas i närområdet. Detta bedöms minska diskrimineringen mellan olika barngrupper. Detta har ställts mot att behålla de olika stadsdelarnas särskiljande drag som en stadsbyggnadskvalitet.

Art. 3 Barnets bästa

Översiktsplanen anger förutsättningarna för kommande planering. I övergripande strategin "Skapa varierad bebyggelse" anges att " Särskild hänsyn ska tas till barns behov och förutsättningar. " Ställningstagandet "Planeringen ska ta särskild hänsyn till barns behov och förutsättningar, jämlikhetsperspektiv och att skapa trygga och brottsförebyggande miljöer. Vid behov ska en konsekvensanalys med åtgärder arbetas fram." anger speciellt att barnets bästa ska tillvaratas inom framtida planering. Inriktningen säkrar oftast även goda miljöer för andra grupper i samhället.

Art. 4 Genomförande av rättigheterna

Se Artikel 3.

Art. 6 Rätt till liv, överlevnad och utveckling

Översiktsplanen anger särskilt att barns behov ska säkerställas vid planering av cykelbanor och att planskilda korsningar ska eftersträvas vid trafikerade

leder. Planen anger även att särskild hänsyn ska tas till känsliga grupper när det gäller skyddsavstånd till störande verksamheter.

Art. 12 Åsiktsfrihet, delaktighet och rätten att bli hörd

I den förberedande dialogen inför framtagandet av förslaget till översiktsplan var barn och ungdomar en särskilt utpekad fokusgrupp. Flera aktiviteter riktade sig därför till barn och unga. De åsikter och önskemål som framkom i dessa dialoger har påverkat innehållet i förslaget, bland annat vad det gäller var ny bebyggelse föreslås.

Art. 23 Barn med funktionsnedsättning

Översiktsplanens anger ställningstaganden om att ge hänsyn till barn med funktionsvariationer. "Bostäder för funktionsvarierade och socialt utsatta personer bör lokaliseras i bostadsområden med tillgång till goda kommunikationer och kommersiell service, både i central- och tätorterna samtidigt som en blandad befolkningssammansättning beaktas."

Art. 24 Hälsa- och sjukvård

Översiktsplanens inriktning är att "Vårdcentraler/enheter för närsjukvård bör lokaliseras så centralt som möjligt i centralorten och i större tätorter. Det innebär placeringar i bostadsnära lägen, i närheten av annan samhällsservice och med tillgänglighet till gång, cykel- och kollektivtrafik."

Art. 26 Social trygghet

Översiktsplanens inriktning är att förbättra den sociala tryggheten i kommunens bostadsområden genom att i första hand tillföra de typer av bostäder som saknas i respektive stadsdel, samt blanda bostäder, verksamheter och service för att skapa trygga närområden för barn och vuxna. Det finns även ställningstaganden som anger att de miljöer och de mellanrum som skapas ska kännas trygga och förebygga brott.

Art. 27 Rätt till skälig levnadsstandard

Översiktsplanens inriktning är att utjämna skillnaderna mellan kommunens bostadsområden genom att i första hand tillföra de typer av bostäder som saknas i respektive stadsdel samt tillföra den service som saknas i närområdet. Inriktningen är vidare att alla ska ha närhet till kollektivtrafik, omsorg, skola och fritid samt att säkra områden för arbetstillfällen. Detta bedöms gynna en skälig levnadsstandard för barn.

Art. 28 Rätt till utbildning

Översiktsplanen visar på de behov av förskolor och skolor som uppstår vid genomförande enligt planen och tar ställning för att ytor och tillgänglighet till dessa ska utredas vid nybyggnation.

Art. 31 Vila och fritid

Översiktsplanen anger att tillgång till grönytor, friluftsliv, kultur och fritidsanläggningar ska säkerställas i planeringen.

4. Formulera en slutsats – vad bedöms vara barnets bästa i ärendet?

Sammantaget visar prövningen av barnets bästa att förslag till översiktsplan Nyköping 2040 i stor omfattning bedöms vara anpassad till barnets bästa. Barnets bästa är en av utgångspunkterna för flera förslag till strategier och ställningstaganden i översiktsplanen. Även förslag till mark- och vattenanvändning är anpassat till barnets bästa. I arbetet med planen har barn involverats i arbetet och deras synpunkter har gett avtryck i förslaget till översiktsplan.

I fortsatt planering är det särskilt viktigt att tillgängligheten för alla barn särskilt för de med funktionsvariationer till platser för omsorg, utbildning, fritid och lek säkras. Tillgängligheten ska kunna ske på ett säkert sätt.

5. Finns det övriga intressen som behöver beaktas i ärendet?

Beskriv dessa.

Barnets bästa behöver vägas mot ekologiska, sociala och ekonomiska hänsyn bland annat genom att ytor behöver avsättas för bostäder verksamheter, skolor och förskolor, teknisk försörjning och transportsystem

6. Väg övriga intressen mot vad som bedömts vara barnets bästa.

Möjliga intressekonflikter har identifierats i förslaget.

- inriktningen att bygga tätt och för barnets bästa få tillräckligt med utrymme för lek och fritid. Här har ställningstaganden för att säkra barnens bästa införts.

- planering för skapa en fungerande trafikapparat och för barnets bästa få en säker boendemiljö och säkra vägar till skola och fritid.

- planering för att få en ekonomisk och organisatoriskt väl fungerande utbyggnad av förskolor och skolor och att för barnets bästa få närhet och säkra vägar till dessa.

7. Föreslå kompenserande åtgärder

I fortsatt planering är det särskilt viktigt att tillgängligheten för alla barn och särskilt för de med funktionsvariationer till platser för omsorg, utbildning, fritid och lek säkras. Tillgängligheten ska kunna ske på ett säkert sätt.

Förslag till översiktsplan för Nyköpings kommun 2040

Er beteckning, SHB 18/38. Granskningshandlingar inkom till Länsstyrelsen 2021-06-17.

Förslag till översiktsplan för Nyköpings kommun är utställt och har inkommit till Länsstyrelsen för granskningsyttrande enligt 3 kap. 16 § plan- och bygglagen, PBL. Länsstyrelsen har lämnat samrådsyttrande över förslag till översiktsplan den 2020-06-25.

Då översiktsplanen påbörjats före den 1 april 2020 gäller enligt övergångsbestämmelser punkt 1–4, plan- och bygglagen (2020:76), äldre bestämmelser enligt 3 kap. PBL (2010:900).

Av granskningsyttrande ska framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Post- och telestyrelsen (PTS), Statens geotekniska institut (SGI), Skogsstyrelsen, Energimyndigheten, Svenska kraftnät, Statens fastighetsverk och Trafikverket. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Detta granskningsyttrande ska enligt 3 kap. 20 § PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del ska det anmärkas i den antagna planen.

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen kan komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplaner eller områdesbestämmelser enligt 11 kap. 10 och 11 §§PBL, om de synpunkter som lämnas nedan inte beaktas i fortsatt planering.

Allmänt

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen ger till stor del god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Den digitala lösning som kommunen valt inbjuder, genom attraktiv bildsättning.

lättillgänglig kartinformation och kortfattade texter, till läsning. Länsstyrelsen påpekar dock att det finns en risk att inte alla grupper i samhället kan ta del av planen, till exempel de som har mindre datorvana eller saknar tillgång till datorer.

Efter samrådet sommaren 2020 har några nya utvecklingsområden för bostäder respektive verksamheter tillkommit. Länsstyrelsen har haft svårt att närmare bedöma den föreslagna nya markanvändningen på grund av ett alltför översiktligt underlag.

Delar av det havsområde som ingår i Nyköpings kommun berörs av förslag till havsplan för Östersjön som Havs- och vattenmyndigheten lämnat till regeringen. Planen omfattar förslag till statlig planering i territorialhav och ekonomisk zon. I området i territorialhavet där översiktsplan och havsplan överlappar varandra gäller båda planerna. Länsstyrelsen har i samrådet påtalat att översiktsplanen inte redovisar tydliga avsikter i fråga om användningen av den del av havsområdet som omfattas av förslaget till havsplan för Östersjön. Länsstyrelsen noterar att samrådsredogörelsen anger att kommunen står bakom havsplanens förslag till markanvändning, även om man inte kompletterat översiktsplanen i denna del.

Riksintressen 3 kapitlet miljöbalken (MB)

Redovisningen av riksintressen i relation till det pågående arbetet med nationell översyn av riksintressen, anspråk och kriterier, i syfte att minska antalet riksintressen i antal och yta och underlätta för bostadsbyggande. Länsstyrelserna har i juni 2021 fått ett nytt regeringsuppdrag gällande översyn av riksintressen för naturmiljö- och kulturmiljövården. Länsstyrelsen upplyser om att översiktsplanen ska förhålla sig till vid antagandet gällande redovisning av riksintresseområden.

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Översiktsplanen redovisar särskilda ställningstaganden för de riksintressen där kommunen föreslår förändringar, tolkningar eller preciseringar. För övriga riksintressen bedöms skyddet vara tillräckligt och kommunens och statens vilja sammanfalla. Länsstyrelsen vill framföra att kravet på att översiktsplanen ska redovisa hur riksintressen ska tillgodoseas gäller samtliga riksintressen, även riksintresseområden utan omvandlingstryck. Till exempel kan tillstånd och dispenser i dessa områden riskera att orsaka otillåten skada genom kumulativa effekter. Länsstyrelsens ställningstagande får därför anstå till efterföljande prövning.

Översiktsplanen saknar vägledning till hur ny planering ska förhålla sig till riksintressanta fornlämningsmiljöer, till exempel riksintressena Halla-Stigtomta och Lid-Runtuna-Spelvik-Ludgo-Lästringe. Det gör att översiktsplanen inte kommer att fungera vägledande i denna del. Länsstyrelsens ställningstagande får därför anstå till efterföljande prövning.

Arnö – Stora Kungsladugården

Länsstyrelsen konstaterar att påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövården Arnö-Stora Kungsladugården kan uppstå genom den föreslagna nya sträckningen av väg 52 via Hemgården (Kungsladugårdsleden). Vägen kan bidra till barriäreffekter som bryter det

viktiga sambandet mellan odlingslandskapet och staden. Riksintresset har företrädare framför den planerade vägen då den inte är av riksintresse.

Länsstyrelsen har tagit del av Trafikverkets yttrande, som framhåller att ytterligare utredningar krävs innan Trafikverket kan ta ställning till utbredningen av redovisade utvecklingsområden för vägtrafik, vilket främst gäller den framtida Kungsladugårdsleden. Ledens status som riksintresse är därför inte avgjord.

Kommunens ställningstagande är att ny tät bebyggelse vid den västra stadsfronten, 4–5 våningar, kan uppföras utan att riksintresset Arnö-Stora Kungsladugården skadas. Riksintresset har kvar sin ursprungliga avgränsning mot staden. Länsstyrelsen bedömer att föreslagna höjder i det känsliga mötet mellan staden och odlingslandskapet kan riskera att påtagligt skada riksintresset. Sådan otillåten skada kan uppstå om sambanden mellan det historiska odlingslandskapet och dess ursprungliga avgränsning mot staden skadas mer än obetydligt.

Även riksintresset Nyköping kan komma att skadas påtagligt om den västra stadsfronten ges en hög byggnadshöjd. Stadsmiljön med låg bebyggelse och för staden karaktäristisk bebyggelse ska bevaras och vara avläsbar.

Kiladalen

Jordbruksmarken inom riksintresset har pekats ut som värdefull och ska bevaras, något som stärker riksintresset och tillgodoser det. Ställningstagandet motsägs dock av att översiktsplanen anger att bebyggelse på jordbruksmark kan prövas i orterna Bergshammar, Enstaberga, Jönåker och Svalsta. Riksintresset Kiladalen är utpekad som ett värdefullt odlingslandskap. Eftersom de små byarna i området pekas ut som uttryck för riksintresset bedömer Länsstyrelsen att planens förslag att låta orterna expandera för att på sikt växa samman riskerar att skada riksintresset påtagligt.

Nyköping

Översiktsplanen anger att något högre bebyggelse, 4–5 våningar, är en lämplig norm inom utvecklingsområdena utanför stadskärnan, utan att riksintresset skadas. Länsstyrelsen vill framföra, med stöd i stadssilhuettanalysen, att riksintresset Nyköping har en samlad/jämn silhuett med relativt låg höjdskala, 3–4 våningar, där de historiska byggnaderna utmärker sig. Högre bebyggelse (4 våningar och uppåt) inom riksintresset och i områdena närmast stadskärnan kan ha negativ påverkan på stadssilhuetten och medföra risk för påtaglig skada på riksintresset Nyköping och/eller Arnö-Stora Kungsladugården. Även enstaka byggnader med högre byggnadshöjd kan medföra påtaglig skada.

Översiktsplanen saknar rekommendationer för centrala staden, som utgör kärnan i riksintresset Nyköping. Det gör att översiktsplanen inte kommer att fungera vägledande i denna del. Länsstyrelsens ställningstagande får därför anstå till efterföljande prövning.

I Brandkärrs miljonprogramsområde är det främst den övergripande arkitektoniska idén i form av stadsplane- och bebyggelsestrukturen med de slingrande betongbyggnaderna, det anpassade vägnätet samt grönområdesstrukturen som utgör riksintressanta värden. Länsstyrelsen delar bedömningen att vissa varsamma förändringar kan vara möjliga för till exempel ökad inkludering, om tillräcklig hänsyn tas till kulturmiljön.

Nyköpingsåns dalgång

De planerade utvecklingsområdena för verksamheter söder om Skavsta flygplats sträcker sig delvis in i riksintresset Nyköpingsåns dalgång. Länsstyrelsen bedömer, i motsats till

kommunen, att föreslagen del av verksamhetsområde inom riksintresset inte är möjligt eftersom det riskerar att skada riksintresset påtagligt. Även verksamhetsområden angränsande till riksintresset kan medföra påtaglig skada, vilket behöver utredas närmare.

Bedömning av den samlade påverkan som dragningen av Ostlänken och utbyggnad av verksamhetsområdena kommer att ha på riksintresset saknas i översiktsplanen. Länsstyrelsen ser därför att kommunen fortsatt behöver ha en aktiv dialog med Trafikverket om lokalisering av kommunala verksamhetsområden vid Skavsta med hänsyn bland annat till riksintressena Ostlänken och Nyköpingsåns dalgång.

Ringsö-Hartsö

Länsstyrelsen noterar att kommunen föreslår en utvidgning av riksintresset Ringsö-Hartsö, men avstår från att bedöma förslaget med hänvisning till pågående regeringsuppdrag om översyn av riksintresseområden.

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen ansluter sig till Trafikverkets påpekande om att det är verket som beslutar vilka mark- och vattenområden, enligt miljöbalken som bedöms vara av riksintresse för kommunikationer. Länsstyrelsen delar Trafikverkets syn att det tydligt ska framgå av översiktsplanen inklusive kartan vilka kommunikationsanläggningar som utgör beslutade riksintressen och att redovisningen därför ska begränsas till de anläggningar som ingår i beslutet.

Kommunikationer – Luftfart (3 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen ställer sig bakom Trafikverkets synpunkt om behov av översyn av plankartan med anledning av de förändrade markanspråk som pågående precisering av riksintresset Stockholm Skavsta flygplats resulterar i.

Länsstyrelsen understryker Trafikverkets synpunkter om att framtida utbyggnad av verksamhetsområdet i Skavsta behöver förhålla sig till de hinderytor som finns runt flygplatsen, för att säkerställa flygplatsens funktion. Riksintressets markutbredning utgör här bland annat ett skydd för tredje man, varför lokalisering, utformning och typ av verksamheter ingående behöver utredas med berörda parter inför planläggning av området.

Kommunikationer – Järnväg (3 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen och Trafikverket förde vid samrådet fram synpunkter angående ett bebyggelsefritt avstånd om 30 meter till järnväg med hänvisning till olika aspekter. Länsstyrelsen noterar att behovet av hänsyn beskrivs i planen, men anser att det tydligare bör framgå att det är en zon om 30 meter som generellt ska vara bebyggelsefri.

Länsstyrelsen förutsätter att kommunen har en aktiv dialog med Trafikverket inför planläggning av kommunens utvecklingsområde för verksamheter vid Skavsta flygplats, i enlighet med verkets yttrande, så att genomförandet av nya stambanan Ostlänken och därmed riksintresset järnväg inte påverkas negativt.

Vindbruk (3 kap. 8 § MB)

I nu gällande översiktsplan redovisade kommunen inga riksintresseanspråk för vindbruk i samråd med Länsstyrelsen och på inrådan av Försvarmakten. Länsstyrelsen har tagit del av Energimyndighetens granskningsyttrande, men det bedöms inte i sak tillföra något som förändrar Länsstyrelsens tidigare ställningstagande.

Riksintressen 4 kapitlet miljöbalken (MB)

Rörligt friluftsliv 4 kap. 2§ MB

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen efter samrådet har föreslagit ett helt nytt utvecklingsområde (fritidshusområde – omvandling möjlig) i Vålarö/Kämpetorp. Området berör utpekade riksintresseområde för rörligt friluftsliv och turism enligt 4 kap. 2§ MB. Översiktsplanen redovisar inte något underlag, som närmare beskriver risken för påverkan på riksintressets värden. Länsstyrelsens bedömning av detta område ur riksintressesynpunkt får därför anstå till efterföljande planering.

Riksintresse Natura 2000 (4 kap. 8§ MB)

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen inte ger tillräckligt stöd för att kunna dela kommunens bedömning, att planens påverkan på Natura-2000 områden, avseende kumulativa effekter samt påverkan på spridningsvägar till och från utpekade områden, inte kan antas vara betydande. Denna bedömning får därför anstå till efterkommande planering och prövning.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Vatten

Länsstyrelsen anser att det är bra att kommunens ställningstaganden och strategier tydligt anger att vattenkvalitet och biologisk mångfald ska hanteras på ett sådant sätt att ekologisk och kemisk status inte ska försämrats och påverkade vattenförekomster ska stärkas så att god status uppnås genom fysisk planering och markanvändning. Länsstyrelsens ställningstagande till om enskilda utvecklingsområden medverkar till att MKN för yt- respektive grundvatten följs får mot denna bakgrund anstå till efterföljande prövning.

Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Lokaliseringsalternativ, naturvärdesinventeringar och fri passage

I samrådsyttrandet framförde Länsstyrelsen att det bör framgå av underlaget om alternativ utanför strandskyddat område saknas till utpekade LIS-områden för bostäder. Länsstyrelsen anser att kommunen fortfarande inte redogjort för detta, med undantag av området Stavsjö.

Länsstyrelsen har i sitt samrådsyttrande konstaterat att kommunens utpekandet av LIS-områden inte har föregåtts av översiktliga naturvärdesinventeringar, inklusive strandinventeringar, samt utredningar av områdenas närmare betydelse för friluftslivet. Kommunen har varken bemött eller tillgodosett denna synpunkt. Länsstyrelsen anser att detta är nödvändiga underlag, som i den fortsatta planeringen kan ligga till grund för en närmare bedömning av om LIS-områdets förenlighet med strandskyddets syften.

Länsstyrelsen påminner om att även inom LIS-områden ska fri passage säkerställas för allmänheten och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. För rekreation och friluftsliv är det viktigt att den fria passagen inte endast består av smala kommunikationsstråk utan i sig är områden som i storlek gör dem lämpliga för ändamålet. Utformningen bör anpassas till de lokala förutsättningarna, bebyggelsestäthet, landskapets karaktär och bebyggelsetradition.

Länsstyrelsens ställningstagande till de föreslagna LIS-områdena

Tänkbara LIS-områden, komplettering kan krävas inför prövning

Runnviken Näsby

Länsstyrelsen kvarstår vid tidigare ställningstaganden att valt område är tänkbart som LIS gällande möjlig utveckling av verksamheter, men inte bostäder. Vid utpekande av LIS-områden för verksamheter ska strandmiljön vara en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel för den tilltänkta verksamheten. Exempel på verksamheter som kan dra fördelar av ett strandnära läge är anläggningar för besöksnäring och friluftsliv. Länsstyrelsen ställer sig negativ till att vattenområde ska ingå i LIS. Länsstyrelsen noterar att på kommunens digitala kartverktyg anges både bostäder och verksamheter, men att det i kommunens till kartan kopplade underlag anges att LIS området endast är lämpat för verksamheter. Kommunen anger i samrådsredogörelsen att området saknar höga naturvärden, en bedömning som Länsstyrelsen i avsaknad av naturvärdesinventering inte kan finna stöd för i planhandlingarna.

Runnviken Lövsund

Länsstyrelsen kvarstår vid tidigare ställningstaganden att valt område är tänkbart som LIS med möjlighet till utveckling av befintlig verksamhet, men inte bostäder. Vid utpekande av LIS-områden för verksamheter ska strandmiljön vara en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel för den tilltänkta verksamheten. Exempel på verksamheter som kan dra fördelar av ett strandnära läge är anläggningar för besöksnäring och friluftsliv. Länsstyrelsen ställer sig negativ till att vattenområde ingår i LIS. Länsstyrelsen noterar att på kommunens digitala kartverktyg anges både bostäder och verksamheter, men att det i kommunens till kartan kopplade underlag anges att LIS området endast är lämpat för verksamheter.

Stavsjön, Stavsjö

Länsstyrelsen kvarstår vid tidigare ställningstaganden att valt område är tänkbart som LIS med möjlighet till utveckling av bostäder. Utredning om risk för påverkan på Natura 2000-område nedströms krävs.

Områden som Länsstyrelsen bedömer behöver utredas närmare

Ånga

Länsstyrelsen kvarstår vid tidigare ställningstaganden att valt område är tänkbart som LIS med möjlighet till utveckling av verksamheter, men inte bostäder. Vid utpekande av LIS-områden för verksamheter ska strandmiljön vara en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel för den tilltänkta verksamheten. Exempel på verksamheter som kan dra fördelar av ett strandnära läge är anläggningar för besöksnäring och friluftsliv. Länsstyrelsen ifrågasätter att vattenområde ska ingå i LIS.

Områden som inte uppfyller kriterierna för LIS, enligt Länsstyrelsens bedömning;

Bålsjön, Ålberga

Länsstyrelsen kvarstår vid tidigare ställningstaganden att valt område inte är lämpligt som LIS. Området är oexploaterat med höga naturvärden och Natura 2000-område nedströms. Oklart om redovisade antal hushåll på något betydande sätt kan bidra till att upprätthålla underlag för service.

Långhalsen Råby

Länsstyrelsen kvarstår vid tidigare ställningstaganden att valt område inte är lämpligt som LIS. Området är relativt oexploaterat med översvämningsrisk. Kommunen anger i samrådsredogörelsen att området saknar höga naturvärden, en bedömning som Länsstyrelsen inte kan finna stöd för i planhandlingarna. Oklart om redovisade antal hushåll på något betydande sätt kan bidra till att upprätthålla underlag för service. Förtätning av befintlig bebyggelse är ett möjligt alternativ.

Långhalsen Vrena Tovsund

Länsstyrelsen kvarstår vid tidigare ställningstaganden att valt område är olämpligt som LIS. Området har prövats i detaljplan tidigare. Detaljplanen upphävdes av regeringen. Länsstyrelsen anser att alternativ finns utanför strandskyddsområde.

Lillsjön/Långhalsen, Vrena

Länsstyrelsen kvarstår vid tidigare ställningstaganden att valt område inte är lämpligt som LIS. LIS-området bidrar inte till ytterligare bostadsutbyggnad utöver enstaka bostadshus. Befintlig verksamhet kan hanteras inom dispenshantering. Område med risk för översvämning. Kommunen anger i samrådsredogörelsen att området saknar höga naturvärden, en bedömning som Länsstyrelsen inte kan finna stöd för i planhandlingarna.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt. Länsstyrelsen påtalar vikten av att i genomförandet av planen utveckla arbetet med samordning kring de natur- och friluftsstråk som pekats ut i kartan och som fortsätter in i angränsande kommuner.

Hälsa, säkerhet, risker för olyckor, klimatanpassning

Farligt gods

Länsstyrelsen delar konstaterandet i hållbarhetsbedömningen att planförslaget pekar ut transportleder rekommenderade för transport av farligt gods och har tydliga ställningstaganden kopplat till lokalisering av typ av bebyggelse. Länsstyrelsen noterar dock, vilket även anges i hållbarhetsbedömningen, att avståndsrekommendationerna för transportled av farligt gods står i konflikt med flertalet nya utvecklingsområden inom Nyköping, exempelvis bebyggelseområden i Spelhagen, Kungshagen, Högbrunn och Södra Hället. Mot denna bakgrund påtalar Länsstyrelsen, angående ställningstagandet om att planer ska föregås av en detaljerad riskbedömning, att platsspecifika riskbedömningar alltid bör göras utifrån lokala förutsättningar och risker. Inom 150 meter från en transportled för farligt gods bör en riskbedömning göras utifrån den specifika risken tillsammans med eventuella övriga risker, exempelvis trafiksäkerhet, för att få en samlad helhetsbild. Länsstyrelsen påpekar att avstånd till en riskkälla som bedöms säkert vid ett scenario kan vara ett annat vid andra scenarier, utifrån platsens förutsättningar.

Länsstyrelsen anser att närhet till kända omledningsvägar för trafik från tungt trafikerade vägar med farligt gods, som exempelvis E4, även bör ingå i riskbedömningar.

Länsstyrelsen anser vidare att hänsyn vid riskbedömning även kan behövs tas till eventuella uppställningsplatser för transporter med farligt gods.

Saknas utpekade uppställningsplatser för farligt gods rekommenderar Länsstyrelsen att kommunen i samråd med vägghållaren redovisar sådana.

Klimatanpassning

I det samlade underlaget till översiktsplanen kan inte Länsstyrelsen finna någon egentlig analys avseende befintlig och tillkommande bebyggelse, där kommunen redogör för sin syn på de risker som är klimatrelaterade och hur kommunen avser att minska dessa risker eller få dem att upphöra helt. Länsstyrelsens bedömning av de föreslagna omvandlings- och exploateringsområdena får i dessa avseenden därför anstå till den prövning som följer vid framtagande av efterföljande detaljplaner.

Geoteknik och skred

Länsstyrelsen har tagit del av yttrande från Statens geotekniska institut (SGI).

Länsstyrelsen delar institutets bedömning att det inför kommunens fortsatta planarbete finns behov av en konkret strategi för de geotekniska säkerhetsfrågorna inklusive bedömning av hur klimatförändringar kan påverka förutsättningarna.

Förorenade områden

Länsstyrelsen konstaterar att det av markanvändnings- och hänsynskartor framgår att föreslagna utvecklingsområden för bebyggelse berör potentiellt förorenad mark.

Länsstyrelsen ser inte att översiktsplanen ger underlag för en närmare bedömning av den föreslagna markanvändningen, varför denna får göras i efterkommande planläggning och lovgivning.

Länsstyrelsen har i samrådsyttrandet bedömt att översiktsplanen som helhet förmedlar goda ambitioner vad gäller förorenad mark: Länsstyrelsen rekommenderade bland annat att

ställningstaganden om förorenade områden förtydligas angående krav på riskbedömningar. Rekommendationen har inte tillgodosetts i översiktsplanen, men rådet kvarstår från Länsstyrelsens sida inför efterkommande planläggning och lovgivning.

Av samrådsredogörelsen framgår att kommunen har noterat Länsstyrelsens rekommendation om riskanalys avseende klimatförändringars effekt på förorenings-spridning från förorenade områden samt att krav på sådana analyser vid behov kommer att ställas av kommunen i detaljplanskede.

Vattenförsörjning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen, som det framgår av samrådsredogörelsen, avser att i VA-planeringen hantera frågan som hur vattenförsörjningen kan säkras utifrån befolknings- och bebyggelseutvecklingen. Länsstyrelsen rekommenderar att ett sådant planeringsunderlag gällande vattenförsörjning, till stöd för avvägning om lämplig mark- och vattenanvändning, särskilt belyser hur råvattenresurser långsiktigt ska säkerställs med hänsyn till ett förändrat klimat. Länsstyrelsens bedömning av föreslagna utvecklingsområden ur ett vattenförsörjningsperspektiv får, mot denna bakgrund, anstå till efterkommande planläggning och prövning.

Länsstyrelsens övriga synpunkter

Hushållning med jordbruksmark enligt 3 kap. 4§ MB

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens förtydligande av ställningstagande om hushållning av jordbruksmark och de areella näringarnas betydelse. Länsstyrelsen kan samtidigt konstatera av markanvändningskartan att jordbruksmark ändå avses tas i anspråk för annan markanvändning. Eftersom underlag saknas i översiktsplanen för att närmare bedöma hur dessa intrång påverkar jordbruksnäringen och hushållningen av jordbruksmark behöver detta, vilket även kommunen anför i samrådsredogörelsen, bedömas för varje fall i efterföljande planering och lovgivning.

Grön infrastruktur

Länsstyrelsen konstaterar att översiktsplanen innehåller ambitiösa strategier och ställningstaganden för grönstruktur, vatten och friluftsliv, och även för ekosystemtjänster. Länsstyrelsen påtalar att underlag som rör grön infrastruktur även kan vara viktigt för att brett bedöma påverkan av samhällsutvecklingsinsatser ur ett helhetsperspektiv: Så kan värden i den gröna infrastrukturen vara en del av riksintressen, vara betydelsefulla för miljö kvalitetsnormer för vatten, innehålla strukturer av vikt för strandskyddet och ha betydelse för att minska risken för översvämning och extrem hetta.

Utvecklingsområden för viss vägtrafik

Länsstyrelsen delar Trafikverkets bedömning att att det krävs ytterligare utredningar innan man kan ta ställning till utbredningen av redovisade utvecklingsområden för viss vägtrafik, exempelvis sträckningen av den framtida Kungsladugårdsleden som ännu inte är fastställd samt att utformningen av anslutningsvägar till Skavsta fortfarande är under beredning.

Klimatpåverkan

Länsstyrelsen ser ur klimatsynpunkt positivt på de övergripande utvecklingsstrategierna i översiktsplanen bland annat att bebyggelse ska lokaliseras i lägen med god kollektivtrafik, att utveckla och kraftsamla i noder samt att öka förutsättningarna för hållbart resande.

Hållbarhetsbedömningen visar också att översiktsplanen har potential för positiva konsekvenser vad gäller klimatpåverkan. Men den visar också på risk för stora negativa konsekvenser om kommunen inte lyckas nå minskade utsläpp från transportsektorn. Utsläpp från transportsektorn utgör den största delen av klimatpåverkan inom Nyköpings kommun. Det är en utmaning att minska utsläppen från transportsektorn när befolkningen ökar.

Länsstyrelsen bedömer att för att potentialen i översiktsplanen ska kunna tas tillvara måste arbetet med att skapa förutsättningar för hållbart resande få fortsatt tyngd i kommunens beslut vad gäller fysisk planering och andra utvecklingsfrågor. Utvecklingen inom området bör kontinuerligt stämmas av mot kommunens klimat- och energistrategi samt den lokala koldioxidbudgeten.

Hållbarhetsbedömningen

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen genomfört en ambitiös och samlad hållbarhetsbedömning med bäring på Agenda 2030 där förändringar i bedömning av planförslagets hållbarhet vid samråd respektive granskning tydligt framgår. Hållbarhetsbedömningen ger även föredömligt tydliga och värdefulla förslag till åtgärder och uppföljning.

De som medverkat i beslutet

I handläggningen av ärendet har samråd skett med Camilla Andersson och Kristin Larsson (natur- och strandskydd), Jaqueline Rydberg (förorenade områden), Ebba Gillbrand och Agneta Scharp (kulturmiljö), Fredrik Nilsson (risk och säkerhet), Martin Tärning och Malin Almquist (landsbygd, jord- och skogsbruk), Kaj Hellner (klimatanpassning), Trine Haugset (grön infrastruktur), Irene Karlsson Elfgren, Susanne Skyllerstedt och Jenni Johansson Roos (vattenförvaltning) samt Maria Gustavsson (klimat och energi).

Beslutet har fattats av länsråd Johanna Sandwall med länsarkitekt Victor Zakrisson och planhandläggare Rune van den Brink som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga

Yttranden för kännedom från andra statliga myndigheter.

Kopia till

De statliga myndigheter som inkommit med yttrande.

KS § Delårsbokslut för Nyköping-Oxelösunds

Vattenverksförbund år 2021

Diarienummer: KK21/594

Delårsbokslut för år 2021 har tagits fram för Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund och överlämnas härmed till kommunerna för godkännande i respektive kommunfullmäktigeförsamlingar.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** godkänna delårsbokslut för Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund år 2021.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund

Oxelösunds kommun

Kommunfullmäktige

Delårsbokslut för Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund år 2021

Bakgrund

Delårsbokslut för år 2021 har tagits fram för Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund och överlämnas härmed till kommunerna för godkännande i respektive kommunfullmäktigeförsamlingar.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** godkänna delårsbokslut för Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund år 2021.

Mats Pettersson
Kommundirektör

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

Jenny Åtegård
Kanslichef

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Kommunfullmäktiges beslut till:
Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund

Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund

DELÅRSBOKSLUT

2021

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Direktionen för Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund av år 1960 org nr 222000–0182 lämnar härmed följande berättelse över förvaltningen de första åtta månaderna av räkenskapsåret 2021.

Organisation

NOVF drivs genom en av de båda kommunerna tillsatt förbundsdirektion. Förbundsdirektionen består av fem ledamöter, varav tre från Nyköpings kommun och två från Oxelösunds kommun, samt lika många ersättare från respektive kommun. Ledamöterna och ersättarna är valda för perioden 2019-01-01 till 2022-12-31.

För granskning av förbundets räkenskapsår 2019–2022 har medlemskommunernas fullmäktigen utsett varsin revisor samt revisorssuppleant.

Direktionen

Ordinarie

för Nyköping

Carl-Åke Andersson (S) *ordförande*

Linda Forså (S)

Tommy Jonsson (M)

Ersättare

Ylva Franzén (MP)

Eva Andersson (C)

Lars Lundqvist (KD)

för Oxelösund

Tommy Karlsson (S) *vice ordförande*

Tapio Helminen (M)

Inge Ståhlgren (S)

Bengt Björkhage (M)

Revisionen

Ordinarie

för Nyköping

Göran Silfverling (L)

Ersättare

Christer Gustavsson (S)

för Oxelösund

Eva Asthage (M)

Mayvor Lundberg (S)

Förvaltning

Förvaltningen leds av förbundsdirektören som är förbundets högsta tjänsteperson. Förbundsdirektören har ansvar för att driva förbundets verksamhet och att verkställa direktionens beslut. Direktören är direkt underställd direktionen och direktionens ordförande.

Förbundsdirektören leder tjänstepersonsorganisationen. Under perioden arbetar ytterligare två tjänstepersoner för förbundet, en förbundscontroller och en processingenjör. Under perioden har en tjänsteperson med titeln driftsansvarig anställts, och denna påbörjar sin tjänst i oktober 2021.

Tekniska divisionen i Nyköpings kommun hyr ut drifttekniker till förbundet enligt överenskommelse som ingås inför varje räkenskapsår. Under perioden har tre drifttekniker haft Högåsens Vattenverk som sin arbetsplats.

Förbundet har upphandlat ekonomi- och löneadministration av bolaget Grant Thornton Sweden AB.

Händelser av väsentlig betydelse

Den nya Fyrsjöledningen har färdigställts under perioden och slutbesiktigades under sommaren. Återställningsarbeten pågår och slutfakturering väntas under hösten. Ledningen är driftsatt och levererar nu vatten till Högåsens Vattenverk.

Under perioden har en processingenjör anställts från och med 1 april. Dessutom har en driftsansvarig anställts, som börjar den 1 oktober.

Förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet

Förbundet planerar en fortsatt hög investeringstakt med utbyte av vattenledningar, ny lågreservoar samt en ny reningsprocess. Investeringarna beräknas påbörjas inom de närmsta tre åren.

För att finansiera investeringarna har förbundet budgeterat för att ta upp ytterligare lån.

Förbundet har sett att trots en stadig befolkningsökning i områden som får vatten från NOVF så har inte vattenförbrukningen ökat signifikant. Detta kan förklaras med minskad vattenförbrukning per capita samt färre läckor i kommunerna. Med anledning av detta räknar inte förbundet med några betydelsefulla ändringar den närmsta tiden för intäkter från levererat vatten.

Förbundet ser ingen anledning till att ändra vattentaxan inom en nära framtid.

Måluppfyllelse

<u>MÅL</u>	<u>AKTIVITET</u>	<u>UPPFÖLJNING</u>	<u>KOMMENTAR</u>
God ekonomisk hushållning	Resultat följer budget	Resultaträkning i årsbokslut och delårsbokslut	Resultatet under delårsperioden är bättre än budgeterat. Årsprognosen pekar också mot ett bättre årsresultat än budgeterat. Baserat på delårsresultatet och prognosticerat resultat för helåret bedöms arbetet för att nå målet God ekonomisk hushållning följa uppsatt plan. Målet bedöms vara uppfyllt.
Hållbar ekonomi	100 % egenfinansiering av driftkostnader	Vattenavgifterna ska finansiera driftkostnaderna	Under delårsperioden har drift-, underhålls-, avskrivnings- och lånekostnader i sin helhet finansierats genom vattenavgifterna. Detta innebär att verksamheten anses ha burit sina egna kostnader under perioden vilket hittills skapat förutsättningar att nå målet om Hållbar ekonomi. Målet bedöms vara uppfyllt.
	Kostnadseffektiv verksamhet	Total kostnad/ levererat vatten ska inte överstiga 5 kr/m ³	Dricksvatten har under delårsperioden producerats till en totalkostnad understigande 5 kr/m ³ vilket är målvärdet i budgeten. Produktionskostnaden anses därför hittills bidra till målet om Hållbar ekonomi. Målet bedöms vara uppfyllt.

God vattenkvalitet Enligt Livsmedelsverkets krav på dricksvattenkvalitet	Utveckling av vattenprovtagning	Årsredovisning och delårsbokslut	Ett förnyat undersökningsprogram för provtagning och analys av vatten har tagits fram under våren, i samråd med kommunens livsmedelenhet. Undersökningsprogrammet är fastställt av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Målet bedöms vara uppfyllt.
Hög leveranssäkerhet	Etablera reservvattentäkt	Rapportering till Direktionen om fortlöpande arbete	Arbetet har följts upp vid varje direktionssammanträde under <i>Verksamhetsuppföljning</i> . Målet bedöms vara uppfyllt.
	Förnyelse huvudvattenledningar	Förnyelse av huvudvattenledningar planeras att i genomsnitt ske med 2 % per år	Följs ej upp i delår
Framtidsplanering/utveckling av mål	Direktionsdag	Årsredovisning	Följs ej upp i delår
Underhållsplan och Driftprojekt	Planerade arbeten utförs	Rapportering till Direktionen	Underhållsplan följs upp löpande inom driftsorganisationen, och rapport sker till direktionen inom ramen för verksamhetsuppföljning samt internkontroll. Målet bedöms vara uppfyllt.
Investeringsplan	Utredningar utförs så att planen kan följas	Rapportering till Direktionen	Förbundet har flera driftsprojekt inför stundande investeringar enligt Budget 2022–2024 samt den underliggande långsiktiga budgetprognosen 2020–2030. Projekten pågår i godtagbar takt på ett sätt så att investeringarna beräknas kunna göras enligt plan. Målet bedöms vara uppfyllt.

Sammantaget bedöms de mål som följs upp vid delårsbokslutet vara uppfyllda.

Centrala utvecklingsfrågor

I budgeten för 2021 utsåg direktionen två centrala utvecklingsfrågor som förbundet skulle ägna särskild uppmärksamhet under verksamhetsåret.

Utveckla anläggningarna för långsiktigt hållbar produktion och leverans av dricksvatten

Ett pilotprojekt för att förbättra förbundets reningsprocess av dricksvatten avseende järn- och manganhalter har pågått under året, under projektnamnet "Pilotprojekt för rening med kol- och ozon". En tillfällig tillbyggnad till Högåsens kemikaliebyggnad har uppförts och under våren och bitvis sommaren har en småskalig rening med en kol- och ozonbaserad process prövats. Förbundet kommer att analysera resultaten från pilotprojektet under hösten 2021 och återkomma till direktionen med förslag på lämplig fortsättning.

Parallellt med arbetet att utveckla Högåsens vattenverk sker även studier om infiltration vid Husbymalmen. Studien är en del av en större undersökning av möjlighet för en parallell vattenreningsprocess oberoende från den nuvarande kring Högåsens vattenverk.

Förbundet har redovisat alternativ för reservvattentäkt till kommunerna i en rapport med multikriterieanalys som antogs av direktionen 2021-03-18. Rapporten innehöll flera alternativ med olika redundans. I rapporten föreslås ett alternativ som innebär oberoende vattenverk med konstgjord infiltration och tillhörande reningsprocesser för att klara krav på kapacitet och kvalitet. Rapporten underströk att det är av vikt att medlemskommunerna tar ställning till vilken nivå av redundans de önskar ha för en potentiell reservvattentäkt. Rapporten underströk även behovet av att kommunerna är mycket delaktiga i arbetet med att planera och utreda. Förbundet uppmanade därför kommunerna både att fatta beslut om inriktning samt att tillsätta en arbetsgrupp med relevanta tjänstepersoner.

Förbundet kommer under hösten att fortsätta planerade utredningar och förarbeten. Den stora frågan i höst är att få tillstånd från Mark- och miljöödomstolen för att utföra provpumpningar.

Säkerställa organisation för NOV F

Under perioden har ett löpande arbete skett med att utveckla förbundets tjänstemannaorganisation och utveckla rutiner för de arbetsuppgifter som finns. Ett fokus har varit på att säkerställa att tjänstepersonerna kan avlasta varandra i de fall när någon behöver vara borta. Exempel på rutiner som har tagits fram under perioden är: kontering och attestering, lönerapportering och -utbetalning, diarieföring av allmänna handlingar samt enklare provtagningar.

Efter ett planeringsarbete som skedde under våren och diskussion på direktionsdagen så har en ny inriktning kring förbundets driftspersonal påbörjats. Den tidigare driftsansvarige, som var anställd på Nyköpings kommuns tekniska division och uthyrd till förbundet gick under perioden i pension, och ersätts med en egen anställd driftsansvarig som rekryterats och påbörjar sin anställning den 1 oktober. Den driftsansvarige tjänstepersonen som är anställd på förbundet kommer i sin tur fördela arbetet till de driftstekniker som fortsatt hyrs in ifrån Nyköping Vatten. Med denna nya tjänst kommer förbundet att få en mer sammanhållen styrning av driftsarbetet på Högåsen samt tydligare ansvarsförhållanden för produktion av dricksvatten. Det ger också bättre förutsättningar med långsiktigt arbete för driftsorganisationen, till exempel kring systematiskt underhållsarbete.

NYCKELTAL

Nyckeltal	2018-08-31	2019-08-31	2020-08-31	2020-12-31	2021-08-31
Levererat dricksvatten till Nyköping, m ³	2 314 480	2 202 767	2 226 790	3 466 940	2 372 035
Levererat dricksvatten till Oxelösund, m ³	982 030	970 560	970 410	1 416 680	940 910
Elkostnad/m ³ levererat dricksvatten, kr/m ³	0,70	0,48	0,58	0,60	0,53
Energiförbrukning för produktion, kWh	2 745 702	2 014 932	1 837 968	2 913 163	1 948 266
Energikostnad för produktionen, kr	2 320 803	1 525 102	1 857 396	2 923 915	1 738 746
Energiförbrukning/levererat m ³ dricksvatten, kWh/m ³	0,83	0,63	0,57	0,60	0,59
Soliditet i %. Eget kapital i förhållande till totala tillgångar	49	56	57	61	43

Beskrivning av drift- och investeringsverksamhet

Drift under perioden

Vatten har levererats utan avbrott till kommunerna. Inga större oplanerade utgifter har skett. Uppföljning av driftstatistik, service- och underhållsplaner har utförts och inga större avvikelser har kunnat noteras.

Grundvattennivåerna är fortfarande lägre än normala nivåer för de stora magasinen i upptagningsområdet. NOVF har under sommaren kunnat infiltrera större mängder vatten än tidigare år efter att den nya råvattenledningen tagits i bruk. Det har inneburit att nivåerna vid Larslundsmalmen ligger något över tidigare år. NOVF valde att infiltrera en större mängd för att få dammarna fyllda under sommaren. Flöden i sjöar och vattendrag ligger på normala nivåer för årstiden.

Investeringar under perioden

Under perioden har förbundets projekt att anlägga en ny ledning mellan Fyrsjö och Högåsen (Fyrsjöledningen) pågått. Ledningen har slutbesiktigats och är driftsatt, återställningsarbeten fortsätter under hösten. Tillgången kommer att aktiveras i bokföringen när entreprenör färdigställt alla återställningsarbeten samt inkommit med slutfakturerings.

Arbetet med förberedande utredningar inför investering har pågått för bland annat anläggande av ny lågreservoar samt förnyelse av ledningar med anledning av Trafikverkets projekt Ostlänken. Investeringar för dessa områden har inte påbörjats under perioden, och väntas inte påbörjas förrän i början av 2022.

Under perioden har inga investeringar gjorts inom ramen för budgeterade *Underhållsåtgärder 2021*.

Ekonomiskt resultat för delårsperioden

Budget och prognos

	Utfall 2021-08-31	Budget 2021	Prognos 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Försäljning vatten m m	16 917	24 190	24 967
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Produktion	-8 456	-15 133	-13 435
Driftprojekt	-2 443	-3 000	-5 267
Avskrivningar	-2 108	-3 760	-3 363
FINANSIELLA INTÄKTER	0	0	0
FINANSIELLA KOSTNADER	-306	-650	-470
ÅRETS RESULTAT	3 604	1 647	2 432

Periodens resultat för delåret uppgår till 3,6 (fg år 4,6) mnkr. Verksamhetens intäkter har ökat med ca 0,7 mnkr jämfört med föregående år vilket främst förklaras av vidarefakturerade kostnader i Ostlänken-projektet under perioden. Detta har inneburit att intäkterna hittills utfallit något högre än budget och förväntas utfalla något högre än budget vid årets slut.

I samband med att Fyrsjöledningen tagits i bruk har en tillgång *Råvattenledning Plantskolan* utrangerats och restvärdet, 837 732 kr, redovisats som en kostnad i resultaträkningen.

Verksamhetens driftsprojekts- och produktionskostnader (exklusive avskrivningar) uppgår till 10,9 (9,6) mnkr vilket, trots utrangeringskostnaden, hittills är lägre än budgeterat. Det beror bland annat på att några av de planerade underhållsarbetena kommer senare i höst, samt andra cykliska effekter och säsongvariationer som beskrivs nedan. Lägre elkostnad samt färre levererade arbetade timmar från Nyköpings Vatten än budgeterat påverkar också kostnaderna.

Avskrivningskostnaderna för delåret uppgår till 2,1 (1,9) mnkr vilket är lägre än budgeterat. Avskrivningarna förväntas dock öka under årets sista tertial i takt med att pågående nyanläggningar färdigställs och börjar skrivas av.

De finansiella kostnaderna har ökat jämfört med motsvarande period föregående år. Detta till följd av den ökade upplåningen under våren 2021. De finansiella kostnaderna följer i stort sett budgeten, något lägre med anledning av att lånet upptogs senare än budgeterat.

Den ekonomiska strategin för en ekonomiskt hållbar verksamhet bygger på att ha en driftsekonomi som täcker kostnader för de förstudier och utredningar som krävs för kommande investeringar. NOVF står inför ett behov att bygga ut reningsprocessen för att klara kraven ur livsmedelssynpunkt och ur miljösynpunkt driva en för framtiden hållbar anläggning. Likaså behöver NOVF bygga upp en hållbar ekonomi för att klara räntor och amorteringar på de lån som finns och som kommer att behövas framöver.

Delårets utfall innebär att det egna kapitalet har ökat med ca 3,6 mnkr på grund av det tillika positiva resultatet under delåret. Soliditeten (eget kapital i relation till totala tillgångar) har dock sjunkit från 61 % till 43 % under delårsperioden på grund av att förbundets tillgångar under samma period ökat med ca 38 mnkr.

Balanskravsutredning

Nedanstående tabell utvisar balanskravsresultatet per 2021-08-31.

Balanskravsresultat	2021-08-31
Periodens resultat enligt resultaträkningen	3 604
Realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning,	0
Realisationsförluster till följd av försäljning som står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning,	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper, och	0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper.	0
Summa Balanskravsresultat	3 604

Säsongsvariationer eller cykliska effekter

Verksamhetens kostnader är i viss mån påverkade av säsongsmässiga variationer då en förhållandevis mindre andel av årets kostnader för reparationer och underhåll belastar första halvåret jämfört med andra halvåret under räkenskapsåret. Därför förväntas kostnaderna öka under det sista tertialet av 2021.

Vissa cykliska effekter förekommer också i verksamheten kopplat till investeringar. Enskilda år kan investeringarna vara betydande vilket, när anläggningarna driftsätts, kan ha en betydande påverkan på avskrivnings- och utrangeringskostnader. Under 2021 förväntas kostnaderna för avskrivningar och utrangeringar öka i jämförelse med närmast föregående år.

Under 2021 förväntas successivt högre personalkostnader i takt med att personalstyrkan ökar. I början av 2021 hade NOVF två anställda, fr o m 1 april tre anställda vilket förväntas öka till fyra anställda fr o m 1 oktober 2021.

Inga väsentliga säsongsvariationer eller cykliska effekter förväntas påverka verksamhetens intäkter under 2021.

Helårsprognos

Intäkterna prognostiseras hamna över budgeterat på samma nivå som i delårsbokslutet, med anledning av de vidarefakturerade kostnaderna i Ostlänken-projektet som beskrivs i delåret. Ingen avvikelse prognostiseras från den budgeterade försäljningen av dricksvatten.

Produktionskostnaderna prognostiseras att bli lägre än budgeterat. Detta beror i första hand på färre levererade timmar från Nyköpings Vatten samt billigare elkostnader än budgeterat. Även uteblivna kostnader för resor som ställts in på grund av Coronapandemin drar ner de totala produktionskostnaderna.

Kostnaderna för driftsprojekt prognostiseras överstiga budget. Det beror på att förbundet har hyrt in externa resurser, vilket har hjälp till att hålla en högre takt i driftprojekten än tidigare år. Projekt Ostlänken har krävt mer resurser på kortare tid än vad som planerades i budget 2021. En betydande del av det beloppet som prognostiseras överstiga budgeten motsvaras av den intäkt från vidarefakturerering som förbundet erhållit från Trafikverket i projekt Ostlänken.

De finansiella kostnaderna prognostiseras bli lägre än budgeterat. Detta beror dels på att lånet om 30 miljoner kronor upptogs senare på året än planerat, dels på att förbundets ränta till kommunen blivit lägre än budgeterat.

Balanskravsresultatet uppnås utifrån helårsprognosen. Inga reavinster som behöver justeras i balanskravsresultatet förväntas för helåret.

RESULTATRÄKNING

Belopp i Tkr	Not	2021-08-31	2020-08-31	Prognos 2021	Budget 2021
Verksamhetens intäkter	2	16 917	16 201	24 967	24 190
Verksamhetens kostnader	3	-10 899	-9 628	-18 702	-18 133
Avskrivningar		-2 108	-1 864	-3 363	-3 760
Verksamhetens nettokostnader		3 910	4 709	2 902	2 297
Finansiella intäkter		0	0	0	0
Finansiella kostnader		-306	-154	-470	-650
Resultat före extraordinära poster		3 604	4 555	2 432	1 647
Extraordinära intäkter/kostnader		-	-	-	-
Årets resultat		3 604	4 555	2 432	1 647
Balanskravsjusteringar		0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar		3 604	4 555	2 432	1 647

BALANSRÄKNING

Belopp i Tkr	Not	2021-08-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggningar	4	74 713	63 310
Inventarier	5	9 630	5 954
Summa anläggningstillgångar		84 343	69 263
Omsättningstillgångar			
Fordringar	6	2	3 219
Kassa och bank		26 114	0
Summa omsättningstillgångar		26 116	3 219
SUMMA TILLGÅNGAR		110 459	72 483
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	7		
Ingående eget kapital		43 855	38 265
Årets resultat		3 604	5 590
Summa eget kapital		47 459	43 855
Skulder			
Långfristiga skulder	8	50 000	20 000
Koncernkontokredit	8,9	0	486
Kortfristiga skulder	10	13 000	8 141
Summa skulder		63 000	28 628
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		110 459	72 483
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		Inga	Inga

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning, rekommendationer från Svenska Kommuner och Regioner och Rådet för kommunal redovisning.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod förutom mark som inte skrivs av. Avskrivningsunderlaget utgörs normalt av anskaffningsvärdet exklusive eventuellt förväntat restvärde vid nyttjandeperiodens slut.

Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk och nyttjandeperioden omprövas när det finns omständigheter som gör att det är nödvändigt, till exempel vid teknikskiften eller väsentliga verksamhetsförändringar.

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på komponenter när komponenterna är betydande och när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. Det innebär att i anläggningen ingående komponenter ges olika avskrivningstid utifrån bedömning av faktisk nyttjandetid.

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuellt kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Utgifter för löpande reparationer redovisas som kostnader.

Komponentredovisning av anläggningstillgångar utifrån RKR-R4 Materiella anläggnings-tillgångar tillämpas för byggnader, markanläggningar, inventarier och tekniska anläggningar vid nyanskaffning. Modellen används även på befintliga anläggningar vid återanskaffning och vid tillkommande komponenter.

I tabellen nedan framgår tillämpade avskrivningstider:

<u>Avskrivningstider:</u>	2021	2020
Markanläggningar	10 – 50 år	10 – 50 år
Byggnader		
- Stommar, tak, väggar och golv	50 år	50 år
- Elinstallationer	10 år	10 år
- Pumpar och doseringsutrustning	20 år	20 år
Inventarier	5 – 20 år	5 – 20 år

Pensioner

Pensioner redovisas i enlighet med RKR-R10 Pensioner. Samtliga pensionsplaner är avgiftsbestämda där AKAP-KL tillämpas. Pensionsavgifter för den avgiftsbestämda ålderspensionen redovisas det år avgiften avser, dvs för det år som den pensionsgrundande lönen som ligger till grund för beräkningen är intjänad.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 2 - Verksamhetens intäkter	2021-08-31	2020-08-31
Va-intäkter	16 000	16 000
Övriga rörelseintäkter	917	201
Verksamhetens intäkter	16 917	16 201

Inga väsentliga säsongsvariationer eller cykliska effekter har påverkat verksamhetens intäkter.

Not 3 - Verksamhetens kostnader	2021-08-31	2020-08-31
Energikostnader	-1 739	-1 890
Övriga externa kostnader	-5 220	-4 688
Förlust vid utrangering av markanläggning	-838	0
Kostnader för inhyrd personal (från Nyköpings kommun)	-1 559	-2 358
Kostnader för anställd personal (inkl. sociala avgifter)	-737	0
Vattenverkschef (inkl. sociala avgifter)	-720	-600
Styrelse- & Årsarvode (inkl. sociala avgifter)	-87	-92
Verksamhetens kostnader	-10 899	-9 628

Verksamhetens kostnader är i viss mån påverkade av säsongsmässiga variationer då en förhållandevis mindre andel av årets kostnader för reparationer och underhåll belastar första halvåret jämfört med andra halvåret under räkenskapsåret.

Vissa cykliska effekter förekommer också i verksamheten kopplat till investeringar. Enskilda år kan investeringarna vara betydande vilket, när anläggningarna driftsätts, kan ha en betydande påverkan på bland annat avskrivnings- och utrangeringskostnader. Under den aktuella delårsperioden och dess jämförelseperiod har dock sådana effekter på kostnaderna varit relativt små.

Under perioden 2020-09-01 till 2020-12-31 skapade förbundet en egen organisation och bemanning för administration och ekonomi, genom att anställa en förbundsdirektör samt senare även en förbundscontroller (fr. o. m. 2020-11-01). De olika funktionerna som tidigare tillhandahållits från kommunledningskansliet och ekonomiavdelningen avslutades under perioden. I tabellen till denna not syns de resultatmässiga effekterna under delårsperioden genom att kostnader för egen personal tillkommit medan kostnader för inhyrd personal minskat jämfört med motsvarande period föregående år.

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 4 - Byggnader och mark, markanläggningar

Byggnader

	2021-08-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	11 051	11 051
Årets investering	0	0
Akkumulerat anskaffningsvärde	11 051	11 051
Ingående avskrivningar	-4 082	-3 518
Årets avskrivning enligt plan	-376	-564
Akkumulerade avskrivningar	-4 458	-4 082
Bokfört värde byggnader	6 593	6 969

Mark

Ingående anskaffningsvärde	492	492
Årets investering	0	0
Akkumulerat anskaffningsvärde	492	492
Bokfört värde mark	492	492

Markanläggning

Ingående anskaffningsvärde	83 106	66 243
Årets investering	17 514	16 863
Utrangeringar	-1 387	0
Omklassificering	-3 882	0
Akkumulerat anskaffningsvärde	95 351	83 106
Ingående avskrivningar	-27 258	-25 775
Omklassificering	38	0
Årets avskrivning enligt plan	-1 053	-1 483
Utrangeringar	549	0
Akkumulerade avskrivningar	-27 723	-27 258
Bokfört värde markanläggning	67 627	55 848
SUMMA Byggnader, mark och markanläggningar	74 713	63 310

Avskrivningstider:	2021	2020
Markanläggningar	10 – 50 år	10 – 50 år
Byggnader		
- Stommar, tak, väggar och golv	50 år	50 år
- Elinstallationer	10 år	10 år
- Pumpar och doseringsutrustning	20 år	20 år

Not 5 - Inventarier	2021-08-31	2020-12-31
Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	17 825	17 825
Årets investering	511	0
Omklassificering	3 882	0
Ackumulerat anskaffningsvärde	22 218	17 825
Ingående avskrivningar	-11 871	-11 084
Omklassificering	-38	0
Årets avskrivning enligt plan	-679	-787
Ackumulerade avskrivningar	-12 587	-11 871
SUMMA Inventarier	9 630	5 954

Avskrivningstider:	2021	2020
Inventarier	5 – 20 år	5 – 20 år

Not 6 - Fordringar	2021-08-31	2020-12-31
Kundfordringar	2	0
Redovisning moms	0	2 614
Upplupna intäkter/ förutbetalda kostnader	0	569
Övrigt	0	36
SUMMA Fordringar	2	3 219

Not 7 - Eget Kapital	2021-08-31	2020-12-31
Ingående eget kapital	43 855	38 265
Årets resultat	3 604	5 590
SUMMA Eget kapital	47 459	43 855

Not 8- Långfristiga skulder	2021-08-31	2020-12-31
Långfristigt lån (från Nyköpings kommun)	50 000	20 000
Koncernkontokredit (via Nyköpings kommun)	0	486
SUMMA Långfristiga skulder	50 000	20 486

Not 9 – Koncernkontokredit (via Nyköpings kommun)	2021-08-31	2020-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	17 000	17 000
Utnyttjad kredit uppgår till	0	486

Not 10 - Kortfristiga skulder	2021-08-31	2020-12-31
Leverantörsskulder	791	7 153
Upplupna kostnader	1 436	947
Förutbetalda intäkter	8 000	0
Mervärdesskatt	2 674	0
Skatter	98	42
SUMMA Kortfristiga skulder	13 000	8 141

Nyköping/Oxelösund 2021-09-16

Carl-Åke Andersson

Tommy Karlsson

Linda Forså

Tapio Helminen

Tommy Jonsson

Plats och tid Högåsens vattenverk, Nyköpings kommun, 16 september 2021 kl. 9:00-10:35

Ledamöter och ersättare

Ledamöter	Ersättare
Carl-Åke Andersson (S) ordf.	Eva Andersson (C)
Tommy Karlsson (S) v. ordf. (Ox)	Bengt Björkhage (M) (OX)
Tommy Jonsson (M)	
Tapio Helminen (M) (Ox)	
Ylva Franzén (MP), tj ers	

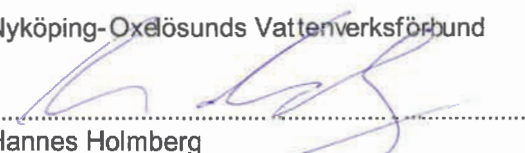
Övriga deltagare Förbundsdirektör Karolina Wetterblad, förbundscontroller Hannes Holmberg, Processingenjör Kristina Holmstedt (på distans)

Underskrifter

Sekreterare	 ..... Hannes Holmberg	Paragrafer 24-32
Ordförande	 ..... Carl-Åke Andersson	
Justerande	 ..... Tapio Helminen	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet har justerats och justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Organ	Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund	
Sammanträdesdatum	2021-09-16	
Anslag uppsatt den	2021-09-30	Datum för anslags nedtagande
Protokollet förvaras hos	Nyköping-Oxelösunds Vattenverksförbund	
Underskrift	 ..... Hannes Holmberg	

Utdragsbestyrkande

NOVF § 29

Dnr NOV2021-30

Delårsbokslut 2021

Ett förslag till delårsbokslut för 2021 har upprättats och delgetts direktionen inför sammanträdet.

Ärendet föredras av förbundscontroller Hannes Holmberg, som även svarar på direktionens frågor.

Direktionen diskuterar prognostisering för helåret och fördelning av kostnader mellan produktion och driftsprojekt.

Direktionen gör redaktionella ändringar på sidan 3 samt sidan 5, under rubrikerna "Händelser av väsentlig betydelse" respektive "Utveckla anläggningarna för långsiktigt hållbar produktion och leverans av dricksvatten".

Inlägg i ärendet görs av Carl-Åke Andersson (S) och Tapio Helminen (M).

Direktionen beslutar

att anta delårsbokslut för 2021 enligt förslag, med de ändringar som gjorts vid mötet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

KS § Antagande av handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst, enligt lagen om skydd mot olyckor

Diarienummer: KK21/614

Kommunen ska enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor ha ett handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet.

Nyköpings kommun har sedan många år tillbaka haft ett samlat Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun. Ett program som utöver lagen om skydd mot olyckor behandlar fler områden. Hösten 2020 antog kommunfullmäktige ett Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun för perioden 2021-2023 (KK20/675).

Den 1 januari 2021 trädde en förändrad Lag om skydd mot olyckor i kraft. Den nya lagstiftningen och en ny föreskrift för kommunala handlingsprogram enligt skydd mot olyckor preciserar utformningen av handlingsprogrammet. Den nya lagstiftningen och föreskriften innebär att Nyköpings kommun behöver fatta beslut om ett reviderat program. I detta program tillåts, enligt föreskriften, enbart området skydd mot olyckor behandlas och sådant som kan leda till räddningsinsats.

Vid tidpunkten för antagande av det befintliga programmet var det känt att en förändrad lagen om skydd mot olyckor skulle börja gälla, och att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) under våren 2021 skulle besluta om en föreskrift för dessa program. Kommunstyrelsen gav därför Räddning och säkerhet (Dnr KK20/675) i uppdrag att återkomma med förslag på ett reviderat program som följer lagstiftning och den kommande föreskriften.

Räddning och säkerhet har därför under året arbetat med en revidering av programmet och initialt fokuserat på den del som omfattas av den nya lagstiftningen.

Räddning och säkerhet återkommer senare med övriga delar som idag finns i gällande Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja, programmet är av övergripande karaktär i enlighet med lagen om skydd mot olyckor, och påverkar indirekt alla i samhället.

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Ja

Om en barnrättsprövning har genomförts, beaktas vad som bedömdes vara barnets bästa i förslag till beslut?

Ja, bedömning om barnens bästa ingår på övergripande nivå i målformuleringar, inriktning och värderingar men det har inte funnits skäl att peka ut åldersgruppen i något annat avseende. Övriga detaljerade bedömningar bedöms inte vara relevanta.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta *Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor*, för perioden 2022-2023, samt
- 2) **att** handlingsprogrammet gäller från och med 2022-01-01.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Räddning och säkerhet

Webbredaktör

Kommunstyrelsen

Antagande av Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst, enligt lagen om skydd mot olyckor

Bakgrund

Kommunen ska enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor ha ett handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet.

Nyköpings kommun har sedan många år tillbaka haft ett samlat Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun. Ett program som utöver lagen om skydd mot olyckor behandlar fler områden. Hösten 2020 antog kommunfullmäktige ett Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun för perioden 2021-2023 (KK20/675).

Den 1 januari 2021 trädde en förändrad Lag om skydd mot olyckor i kraft. Den nya lagstiftningen och en ny föreskrift för kommunala handlingsprogram enligt skydd mot olyckor preciserar utformningen av handlingsprogrammet. Den nya lagstiftningen och föreskriften innebär att Nyköpings kommun behöver fatta beslut om ett reviderat program. I detta program tillåts, enligt föreskriften, enbart området skydd mot olyckor behandlas och sådant som kan leda till räddningsinsats.

Vid tidpunkten för antagande av det befintliga programmet var det känt att en förändrad lagen om skydd mot olyckor skulle börja gälla, och att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) under våren 2021 skulle besluta om en föreskrift för dessa program. Kommunstyrelsen gav därför Räddning och säkerhet (Dnr KK20/675) i uppdrag att återkomma med förslag på ett reviderat program som följer lagstiftning och den kommande föreskriften.

Räddning och säkerhet har därför under året arbetat med en revidering av programmet och initialt fokuserat på den del som omfattas av den nya lagstiftningen.

Räddning och säkerhet återkommer senare med övriga delar som idag finns i gällande Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja, programmet är av övergripande karaktär i enlighet med lagen om skydd mot olyckor, och påverkar indirekt alla i samhället.

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Ja

Om en barnrättsprövning har genomförts, beaktas vad som bedömdes vara barnets bästa i förslag till beslut?

Ja, bedömning om barnets bästa ingår på övergripande nivå i målformuleringar, inriktning och värderingar men det har inte funnits skäl att peka ut åldersgruppen i något annat avseende. Övriga detaljerade bedömningar bedöms inte vara relevanta.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta *Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor*, för perioden 2022-2023, samt
- 2) **att** handlingsprogrammet gäller från och med 2022-01-01.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-28

Patrik Kullman
Räddningschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Räddning och säkerhet

Webbredaktör

FÖRSLAG

Handlingsprogram för förbyggande verksamhet och räddningstjänst

Strategi för 2022-2023 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Beslutad i: Kommunstyrelsen 2021-XX-XX

Kommunfullmäktige 2021-XX-XX

Innehåll

1	Inledning	4
2	Beskrivning av kommunerna	5
2.1	Riskobjekt	6
2.2	Nyköpings kommun	7
2.2.1	Utvecklingstendenser	7
2.3	Gnesta	8
2.3.1	Utvecklingstendenser	8
2.4	Oxelösund	8
2.4.1	Utvecklingstendenser	8
2.5	Trosa	9
2.5.1	Utvecklingstendenser	9
3	Styrning av skydd mot olyckor	10
4	Risker	11
4.1	Övergripande	11
4.1.1	Inträffade händelser	12
4.2	Per olyckstyp	13
4.2.1	Brand i byggnad	13
4.2.1.1	Bostad	14
4.2.2	Brand utomhus	16
4.2.3	Trafikolycka	17
4.2.4	Olycka med farliga ämnen	20
4.2.5	Naturolycka	21
4.2.6	Drunkning	23
5	Värdering	24
6	Mål	27
7	Förebyggande – förmåga och verksamhet	28
7.1	Tillsyn 5 kap 1§	28
7.1.1	2 kap 4§	29
7.1.2	Hantering	29
7.2	Stöd till den enskilde 3 kap 2§	29
7.2.1	Informationskanaler	29

7.2.2	Frågor	30
7.2.3	Årsinformation	30
7.2.4	Utbildning	30
7.3	Rengöring och brandskyddskontroll 3 kap 4§	30
7.4	Övriga förebyggande åtgärder 3 kap 1§	30
7.4.1	Samhällsbyggnad	30
7.4.2	Serveringstillstånd	31
7.4.3	Polisen	31
7.4.4	Trafikverket	31
7.4.5	Länsstyrelsen	31
8	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet	32
8.1	Övergripande	32
8.1.1	Tillgång till egna resurser	32
8.1.2	Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner	34
8.1.3	Alarmering av räddningsorganet	34
8.1.4	Brandvattenförsörjning	35
8.1.5	Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs när samtliga delar av kommunen, inklusive larmhanteringen	35
8.1.6	Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder	39
8.1.7	Samverkan med andra aktörer	39
8.1.8	Varning och information till allmänheten	40
8.2	Operativ förmåga per olyckstyp	41
8.2.1	Brand i byggnad	42
8.2.2	Brand utomhus	44
8.2.3	Trafikolycka	45
8.2.4	Olycka med farliga ämnen	46
8.2.5	Naturolycka	47
8.2.6	Drunkning	48
8.3	Ledning i räddningstjänsten	49
8.3.1	Övergripande ledning	50
8.3.2	Ledning av insats	51
8.3.3	Ledningsstöd	53
8.4	Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	53
8.5	Räddningstjänst under höjd beredskap	54
9	Uppföljning, utvärdering och lärande	56
9.1	Uppföljning och utvärdering	56
9.2	Olycksundersökning och AAR	56
	Bilaga A: Dokumentförteckning	57
	Bilaga B: Beskrivning av samråd	58

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

59

1 Inledning

Varför ett handlingsprogram?

Varje vecka dör nästan 60 personer och i genomsnitt 2 000 läggs in på sjukhus till följd av olyckor i Sverige. Det orsakar stort personligt lidande för de direkt inblandade och människor i deras närhet. Samhällskostnaden för olyckorna uppgår till 65 miljarder kronor varje år, främst i medicinska kostnader och produktionsbortfall.

När vi aktivt och effektivt förebygger och hanterar olyckor kan vi både minska det personliga lidandet och samtidigt göra stor samhällsekonomisk nytta.

Kommunen ska enligt 3 kapitlet 3§ och 8§ enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ha ett handlingsprogram för sin förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Kommunens handlingsprogram ska omfatta de olyckor som kan leda till räddningsinsats i fredstid och under höjd beredskap. Handlingsprogrammet ska återge det aktuella läget i kommunen avseende riskbild, mål, förmåga och verksamhet.

Handlingsprogrammet gäller för Nyköping, Trosa, Oxelösund och Gnesta kommun och är beskrivande på en övergripande nivå och grundar sig på andra mer detaljerade dokument, se bilaga A.

Handlingsprogrammet följer disposition och innehåll i enlighet med föreskriften MSBFS 2021:1.

2 Beskrivning av kommunerna

Det finns stora variationer mellan de fyra kommunerna med avseende på bland annat, befolkningsmängd, verksamheter samt geografiska förhållanden. Kapitlet avser att ge en allmän beskrivning av kommunernas geografiska område med fokus på befolkning, kommunernas område samt utvecklingstendenser.

Inom kommunerna bor cirka 95 000 människor på en yta om cirka 4000 km² vilket ger en något lägre befolkningstäthet om 23,75 personer per km² jämfört med riket 25,5 personer per km².

Tabell 1: Befolkningsstatistik för de fyra samverkanskommunerna samt riket som helhet. Siffrorna gäller 2020-12-31. Källa: SCB befolkningsstatistikdatabas.

	Folkmängd	Kvinnor (%)	Män (%)	0-17 år (%)	18-64 år (%)	65 år (%)	Utländsk bakgrund (%)	Medelålder
Hela riket	10 379 295	49,7	50,3	21,1	58,8	20,1	25,9	41,4
Gnesta	11 421	49,6	50,4	22,0	54,3	23,6	17,0	43,1
Nyköping	57 071	50,3	49,7	21,4	54,8	23,8	21,2	43,2
Oxelösund	11 995	49,3	50,7	20,3	52,0	27,7	28,3	45,2
Trosa	14 309	50,0	50,0	21,7	53,8	24,5	19,3	43,4

Inkomstskillnader har visat sig ha en inverkan på antalet händelser där områden med sämre socioekonomiska förutsättningar tenderar att generera fler händelser dit räddningstjänsten rycker ut.

Tabell 2: Medelinkomsten i respektive kommun fördelat på Kvinnor och Män

Medelinkomst	Kvinnor	Män
Riket	284 323	368 018
Gnesta	275 504	351 090
Nyköping	274 514	358 718
Oxelösund	251 014	339 686
Trosa	302 946	402 603

2.1 Riskobjekt

Inom kommunernas område finns ett antal objekt med en förhöjd riskbild så kallade riskobjekt. Riskobjekten är av sådan art att de pekats ut som Sevesoanläggning enligt Sevesolagstiftning alternativt farlig verksamhet enligt LSO.

Sevesoanläggningar är anläggningar där stora mängder farliga kemikalier hanteras och omfattas av krav enligt Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Lagen har sitt upphov från det så kallade Seveso-direktivet som antagits i EU för att förebygga allvarliga olyckor inom kemiindustrin och begränsa följderna för människor och miljö. I lagstiftningen finns två kravnivåer: låg och hög. Ägarna och verksamheterna har krav på sig att regelbundet genomföra riskanalyser och handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas.

Farlig verksamhet enligt LSO är en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön där anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen är skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta åtgärder för att begränsa sådana skador enligt LSO 2 kap. 4§. Denna beredskap ska komplettera kommunens beredskap för räddningsinsats. Det är Länsstyrelsen som beslutar vilka anläggningar i länet som omfattas av denna paragraf. Flygplatser som har godkänts enligt 6 kap. 9§ första stycket i luftfartslagen ska också omfattas av 2 kap. 4§ enligt LSO. Alla Seveso-anläggningar oavsett kravnivå klassificeras som farliga verksamheter.

Tabell 3: Farlig verksamhet och Sevesoverksamheter inom kommunerna

Objekt	Kommun	Seveso	Farlig verksamhet
SSAB	Oxelösund	Högre	Ja
Oxelösunds hamn	Oxelösund	Högre	Ja
Linde Gas AB	Oxelösund	Lägre	Ja
Hagnesta bergtäkt	Nyköping	Lägre	Ja
Stockholm Skavsta flygplats	Nyköping	-	Ja
Studsvik Nuclear AB	Nyköping	-	Ja
AB Svafo	Nyköping	-	Ja
Cyclife Sweden AB	Nyköping	-	Ja
Hagby bergtäkt	Trosa	Lägre	Ja

2.2 Nyköpings kommun

Nyköping är en kustkommun en timme söder om Stockholm där närheten till Europas storstäder via Stockholm Skavsta flygplats, skärgården och det sörmländska kulturlandskapet gör Nyköping till en attraktiv boplats. Kommunen består av tätorterna Nyköping, Aspa, Bergshammar, Buskhyttan, Enstaberga, Jönåker, Nävekvarn, Runtuna, Råby, Sillekrog/Lästringe, Sjösa, Skeppsvik, Stavsjö, Stigtomta, Svalsta, Tystberga, Vrena och Ålberga. Strax över 30% av befolkningen finns utanför Nyköping tätort.

Genom kommunen löper den trafikintensiva E4:an, och det finns också järnvägar som löper genom kommunen. Järnvägarna trafikerar av både person- och godståg. Stockholm Skavsta flygplats ligger knappt 10 kilometer utanför Nyköping.

Inom tätorten finns större idrottsanläggning i form av Rosvalla med flertalet större inomhushallar och utomhusplaner. Intill Rosvalla finns även två av ortens fyra höga hus med ett våningsantal som överstiger 16 våningar, de andra två finns inom hamnområdet. Centrum består av blandad bebyggelse från små tidigare fiskebodas till fyra köpcentrum och butiker. Utanför centrum intill E4:an återfinns två handelsområden, Påljungshage samt Gumsbacken som lockar många personer.

2.2.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framförallt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Antalet invånare i Nyköping ökar och prognoser visar även framåt på en fortsatt tillväxt. Under 2020 ökade befolkningen i Nyköpings kommun; en ökning som var betydligt högre i kommunen jämfört både med länet och riket. Befolkningsökningen kräver en kontinuerlig utbyggnad av bostäder och infrastruktur. Under den senaste 10-årsperioden har Nyköping procentuellt sett varit en av de kommuner i Sverige som byggt flest nya bostäder. Den höga takten på byggandet fortsätter även framåt då den ökande befolkningen medför en ökad efterfrågan på bostäder samt verksamhetslokaler för skola, barnomsorg och äldreomsorg

Nyköping är en växande kommun och detta ställer inte bara krav på mer bostäder utan också infrastruktur och service. Nyköping stadskärna förtätas där både genom att verksamhetsområden omvandlas till bostadsområden utan också genom att tidigare obebyggda tomter bebyggs samt äldre hus rivs och ger plats för större byggnader. Det planeras fler skolor och förskolor inom kommande år i takt med att staden växer. Flera av kommunens verksamhetsområden som omringar staden har utökats och fler verksamheter planeras framöver i takt med att behovet av industrimark ökar.

2.3 Gnesta

Gnesta är en mångfacetterad kulturkommun precis vid länsgränsen mot Stockholm som under sommaren kraftigt ökar sitt invånarantal i och med alla fritidshus som finns i kommunen. Gnesta är också en utpräglad småföretagarkommun med cirka 1 200 registrerade företag i en mängd olika branscher. Tätorterna är tre till antalet där centralorten i kommunen är Gnesta där ungefär hälften av kommuninvånarna bor. De två andra tätorterna återfinns en mil västerut i Björnlunda, samt ytterligare en mil västerut ligger Stjärnhov.

Genom kommunen och respektive tätort går järnvägen, vilken trafikeras av både persontåg (fjärrtåg och pendel) och godståg.

En stor andel av invånarna pendlar till och från Gnesta kommun, där utpendlingen mot Stockholm är störst med ca 3000 personer.

2.3.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framförallt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

I samband med en ökande befolkning planeras för ett omfattande bostadsbyggande i kommunen som i sin tur medför volymökningar inom förskola, grundskola etc. Etableringar av bostäder kommer ske i Gnesta tätort samt i mindre omkringliggande delar av kommunen.

2.4 Oxelösund

Oxelösunds kommun är geografiskt beläget på Sveriges östra kust i Södermanlands län. En stor del av kommunens yta utgörs av vatten, vilket präglar kommunens möjligheter och utmaningar. Kommunens geografiska läge möjliggör närhet till skärgård, natur samt goda kommunikationer såsom riksväg 53, E4, Skavsta flygplats samt regional och nationell tågtrafik. Med dessa goda kommunikationer nås enkelt omkringliggande städer såsom Nyköping, Norrköping, Linköping och Stockholm.

Oxelösund har en stark industrihistoria vilken fortfarande gör sig påmind i och med SSAB och Oxelösunds hamn, vilka är två stora arbetsgivare inom kommunen.

2.4.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framförallt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Oxelösunds befolkningsmängd växte mellan 2011-2018. Kommunen har som mål att öka med 0,75% per år. Denna utveckling ska mötas med bostäder, skola, service och rekreation samtidigt som detta sker i samklang med bevarande av viktiga natur- och kulturvärden. Med

den tidigare uppåtgående trenden under 2015-2018 är befolkningsprognosen framöver något mer svårtolkad. Med anledning av pågående pandemi 2021 har inte befolkningstillväxten följt förväntad utveckling utan har fått justeras ned men med en fortfarande årlig ökning. Under 2021 har dock inflyttningen ökat och ligger i linje med kommunens mål.

2.5 Trosa

Trosa kommun är en ung kustkommun med gamla anor. Trakten runt Trosa har varit befolkad sedan mycket lång tid tillbaka. Spåren finns kvar än idag. Genom kommunen flyter stillsamt Trosaån, den gamla båtförbindelsen med Mälaren som gjorde Trosa till en viktig handelsstad.

Trosa har varit och är en kommun i stark tillväxt, mycket tack vare sin attraktivitet och sitt strategiska läge som en del av Stockholms arbetsmarknadsregion. Trosa, Vagnhärad och Västerljung tillhörde under tidigare Nyköpings kommun men 1992 delades storkommunen och Trosa kommun bildades. Sammanlagt bor här idag ca 14 500 invånare. Under sommarhalvåret fördubblas befolkningen och besöksnäringen är ett viktigt inslag.

2.5.1 Utvecklingstendenser

En framtida demografisk utmaning är att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. Detta ger en kommunal utmaning med framförallt ett ökande behov av äldreomsorg då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Trosa har vuxit mycket under senare år och förväntas fortsatt öka sin befolkning med omkring 2 procent per år. Alla tre huvudorter, Trosa, Vagnhärad och Västerljung, behöver varsam och väl genomtänkt tillväxt med eftersträvan att växa hållbart och med utgångspunkt i varje Orts särprägel.

Mycket tyder på att exploateringstrycket trots konjunktur- och omvärldsförändringar kommer att vara fortsatt högt. Detta innebär högt tryck på så väl bygglov- som planverksamhet. Arbetet under de kommande åren kommer således att handla om att fortsätta hantera en fortsatt tydlig tillväxt i samtliga tätorter. Omfattande planerings- och genomförandeuppgifter avseende större infrastrukturprojekt kommer att fortsätta. Detta gäller såväl alternativ till Infart västra Trosa, Ostlänken som väg 218.

3 Styrning av skydd mot olyckor

Kapitlet avser att ge en beskrivning av hur uppgifterna enligt LSO är fördelade inom kommunerna.

Nyköpings kommun sköter genom civilrättsliga avtal förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt LSO åt grannkommunerna Gnesta, Oxelösund och Trosa. Arbetet utförs av Sörmlandskustens räddningstjänst.

Då handlingsprogrammet är ett övergripande flerårigt, politiskt styrdokument är bedömningen att det inte lämpligt att i detalj beskriva räddningstjänstens verksamhet i alltför detaljerade beskrivningar. Mer detaljerade beskrivningar återfinns i underliggande dokument som hänvisas till i texten och återfinns i Bilaga A: Dokumentförteckning. Detta handlingsprogram utgör en omarbetning och uppdatering av handlingsprogrammet från 2020 i syfte att leva upp till MSB:s föreskrift om handlingsprogram.

Kommunerna

Kommunfullmäktige beslutar om handlingsprogrammet med bland annat övergripande mål.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för LSO i kommunen och utövar genom ansvariga tjänstemän fortlöpande uppföljning och tillsyn över arbetet.

Nämnderna har ansvaret för att arbetet inom sina respektive områden bedrivs enligt kommunens handlingsprogram.

Sörmlandskustens räddningstjänst ansvarar för utförandet inom stor del av LSO området vilket regleras i ingångna avtal med Nyköpings kommun.

Ansvar för uppfyllnad av LSO är fördelat på olika nämnder inom respektive kommun enligt nedan.

Nyköping	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för Tillsyn och Sotningsärenden (5 kap 1§, 3 kap 4§), Kommunstyrelsen ansvarar för resterande delar av LSO området.
Trosa	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för LSO området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).
Oxelösund	Kommunstyrelsen ansvarar för hela LSO området.
Gnesta	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för LSO området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).

4 Risker

Kapitlet innehåller en beskrivning av kommunens risker, i form av en sammanvägd bedömning av vilka händelser inom kommunens geografiska område som kan föranleda räddningsinsatser, sannolikheten eller frekvensen för att de ska hända och konsekvenserna för de fall att de händer.

För att vi ska kunna bedöma hur mindre och större risker ska undvikas eller hanteras behöver vi också använda riskanalyser som ett dagligt arbetsverktyg. Det ska ske genom en aktiv omvärldsbevakning och ett brett perspektiv med realism och verklighetsförankring. En grundligare riskanalys vilken uppdateras på årsbasis ligger till grund för beskrivningen i detta kapitel.

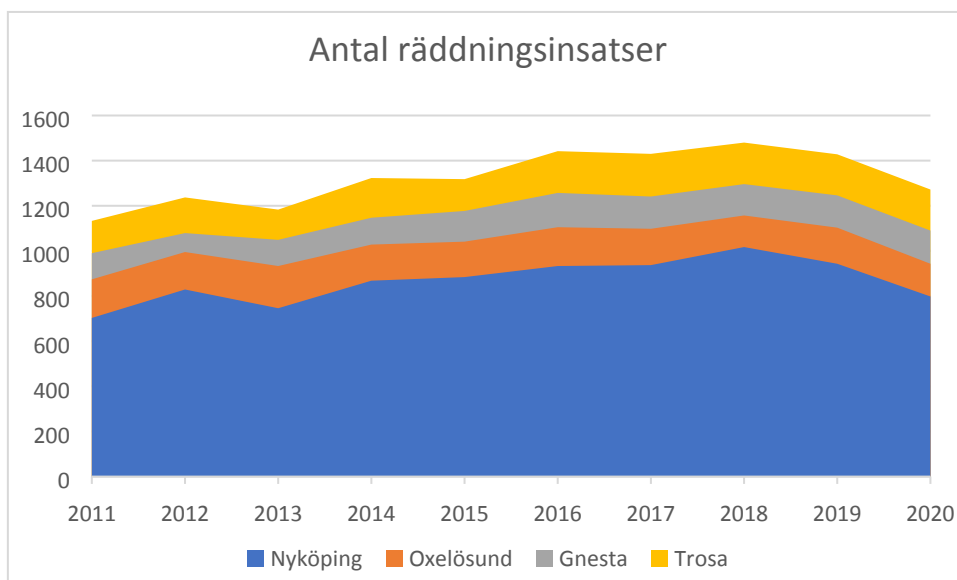
4.1 Övergripande

Sörmlandskustens räddningstjänsts (SKRTJ) geografiska områdesansvar omfattar fyra kommuner med varierad och komplex riskbild. Det finns stora industrier, flygplatser, stambanor, E4, stora eventanläggningar, höga hus etc som bidrar till en varierad och komplex riskbild. Stor del av området utgörs av landsbygd med dess utmaningar för tillgänglighet och närhet. Tre av kommunerna räknas som kustkommuner med en större skärgårdsmiljö.

Utifrån den varierande riskbilden finns en stor variation i vilka olyckor som kan inträffa och vilka konsekvenser det kan leda till. Olyckor som uppstår kan drabba olika värden, pågå under olika lång tid, ha olika stor omfattning, vara tillfälliga eller långvariga och kan skilja i hur pass reversibla de är. Allt går heller inte att förutsäga, men det finns flera olika situationer som det är rimligt att behöva hantera, alltifrån "vardagshändelser" som bränder i bostäder och mark samt trafikolyckor till sällanhändelser som större utsläpp av farliga ämnen, omfattande brand på fartyg, brand i undermarksanläggning eller på sjukhus, terrorattentat och allvarliga olyckor vid farliga verksamheter.

4.1.1 Inträffade händelser

Antalet räddningsinsatser vilka SKRTJ larmats till per kommun är fördelade enligt Figur 1 nedan. Antalet räddningsinsatser har sedan 2011 stadigt ökat fram till ett trendbrott 2018 där en minskning och positiv nedåtgående trend påbörjades. Totalt larmas SKRTJ till ungefär 1400 händelser per år där två tredjedelar sker inom Nyköpings kommun och en mer jämn fördelning av resterande inom Trosa, Oxelösund och Gnesta.

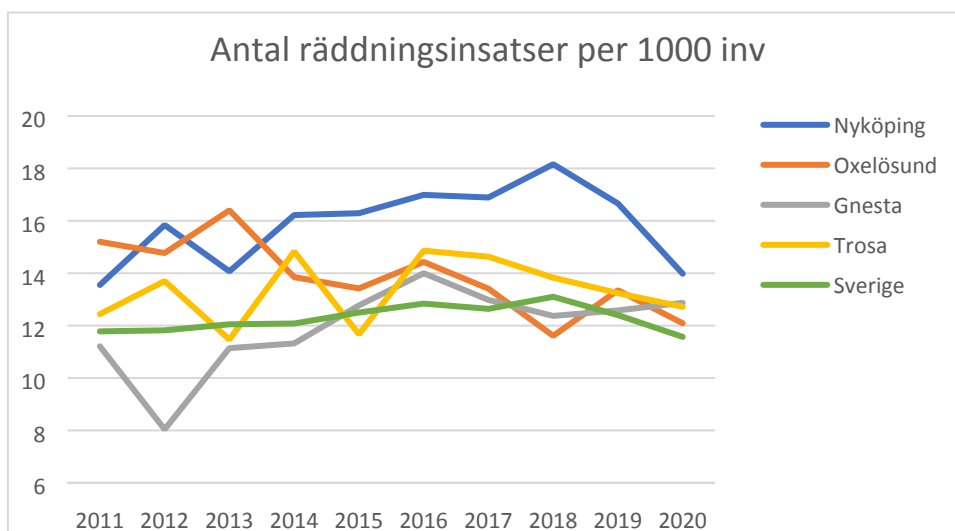

Figur 1: Graf över antalet inträffade händelser per kommun

Totalt antal insatser. Omfattar både insatser som var räddningstjänst enligt LSO samt andra uppdrag.¹

Vid studerande av antalet insatser per 1000 invånare så förtydligas bilden om den positiva utvecklingen av minskat antal larm och att det är inom Nyköping kommun som skillnaden är störst och att Nyköping nu närmar sig resterande kommuner i antalet larm per 1000 invånare, vilket är positivt. I de andra kommunerna syns större svängningar vilka hänförs av att ett, i sammanhanget litet antal ökande larm, i händelse av exempelvis en koncentration av bilbränder under en helg ger ett stort utslag med tanke på att totala larmmängden är liten. Trosa, Oxelösund och Gnesta har under senare år legat inom Sverigesnittet av antal insatser.

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistik och analysverktyg IDA, Statistik om olyckor, skador och räddningsinsatser. Statisk hämtad 2021-06-17.

Figur 2: Antal insatser per 1000 invånare för respektive kommun.²

4.2 Per olyckstyp

Beskrivning av den lokala risken per olyckstyp visas nedan med en första generell beskrivning av olyckstypen som gäller samtliga kommuner, data som presenteras inom kapitlet utgår från åren 2018–2020.

4.2.1 Brand i byggnad

Kapitlet brand i byggnad delas in utifrån klassificerade verksamheter i räddningstjänstens insatsstatistik. Både bränder och tillbud är inkluderade i statistiken.

Skillnader finns mellan kommunerna där Trosa och Oxelösund sticker ut i positiv mening med ett betydligt mindre antal inträffade händelser, cirka 1 händelse per 1000 invånare, vilket är lägre än snittet i Sverige som ligger på 1,04 händelser per 1000 invånare. Gnesta och Nyköping ligger mycket över rikssnittet med cirka 1,5 inträffade händelser per 1000 invånare. Vidare kommer olyckstypen beskrivas gemensamt för alla fyra kommuner då en liten ökning av antalet inträffade händelser i de mindre kommunerna ger en kraftig statistisk ökning.

Inom SKRTJ:s område inträffar cirka 135 bränder i byggnader per år, 2020 sticker ut med en kraftig minskning med 25 procent av antalet inträffade händelser. Bedömningen är att nedgången beror till stor del på pandemin som pågick under stora delar av 2020 där fler personer tillbringat mer tid i hemmet.

Vid en djupare verksamhetsindelning framgår att 65% av de inträffade bränderna i byggnad, 244 stycken under perioden, sker i

	ANTAL INSATSER	1000 INV	ANDEL
BOSTAD	244	0,87	65%
VÅRD	9	0,03	2%
SKOLA	40	0,14	11%
ALLMÄN	64	0,23	17%
INDUSTRI	19	0,07	5%
TOTALT	376	1,34	

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistik och analysverktyg IDA, Statistik om olyckor, skador och räddningsinsatser. Statisk hämtad 2021-06-17.

bostadsmiljö. Andra vanliga verksamheter är skola, industri och vård samt andra allmänna verksamheter och redovisas i tabellen till höger.

Det finns mycket som tyder på att vi kommer gå mot en allt mer hållbar energiförsörjning, vilket även kommer återspegla sig i hur bränderna i byggnader ser ut. Till exempel blir det allt vanligare att installera solcellspaneler på hustak, och att lagra energin i batterisystem i byggnaden. För att spara energi byggs också byggnader allt mer täta, vilket påverkar dynamiken i brandförloppen. Även nya byggnadsmaterial kommer in på marknaden, och det skapar nya förutsättningar för både brandskyddslösningarna och räddningstjänstens taktik vid bränder i byggnader.

I avsnitten nedan följer fördjupningar inom bränder i bostäder, vårdmiljöer, övriga allmänna verksamheter, skolor och förskolor och industrier.

4.2.1.1 Bostad

Antalet bränder i bostad har tidigare legat över snittet för Sverige med ca 1,0 inträffade händelser per 1000 invånare jämfört med 0,7 för riket. Ett trendbrott skedde 2020 när kommunerna gemensamt landade på samma nivå som sverigesnittet.

Med ett litet antal händelser är det svårt att dra specifika slutsatser men det syns ändå i statistiken att kommunerna har en ökning i samband med mörkrets intåg under november för att hålla i sig till mars.

Denna ökning beror på att personer börjar elda i kaminer/eldstäder samt att vi tänder mer levande ljus. Denna trend är tidigare känd och syns även på nationell statistik.

Cirka 90 personer omkommer i bostadsbränder varje år, där risken att omkomma inte är jämnt fördelad. Ålder och social utsatthet är tydliga delar som spelar in i risken att omkomma.

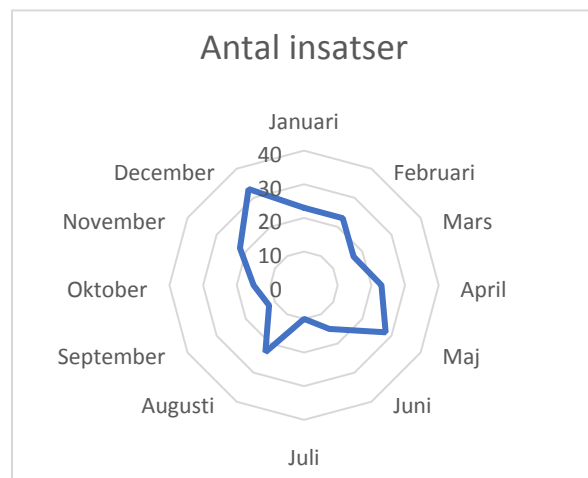
Forskningen har under en längre period satsat på området för att komma fram till vad en bostadsbrand är och vad de beror på och vi har nu ett bra underlag att jobba vidare med.

Områden med sämre levnadsvillkor, låg utbildningsnivå – förvärvsfrekvens – medelinkomst, har en fyra gånger högre sannolikhet att det ska uppstå en bostadsbrand dit räddningstjänsten rycker ut jämfört med områden med goda levnadsvillkor.

Rökning är en känd riskkälla och ligger bakom nästan 50 procent av alla dödsbränder.

4.2.1.2 Vårdmiljö

Enligt Boverkets byggregler ställs högre krav på brandskyddet i lokaler där det vistas människor som har begränsade eller inga förutsättningar att sätta sig själva i säkerhet, än i

lokaler där det vistas människor som förväntas kunna sätta sig själva i säkerhet. De högre brandskyddskraven gäller till exempel för behovsprövande boenden enligt Socialtjänstlagen, så som äldreboenden och stödboenden enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS-boenden), sjukhus och förskoleverksamhet. Det byggnadstekniska brandskyddet i denna typ av lokaler ställer bland annat krav på brandcellsindelning och installation av sprinkleranläggningar. Förutom högre krav på det byggnadstekniska brandskyddet, krävs det också ett väl fungerande organisatoriskt brandskydd. Personalen i vårdmiljöer behöver därför kontinuerligt öva på att hantera bränder och utrymningsituationer. I lokaler där det vistas människor som har förmåga att sätta sig själva i säkerhet bygger utrymningsstrategin i de allra flesta fall på att människorna ska utrymma byggnaden i händelse av brand. I lokaler där människor saknar förmåga att sätta sig själva i säkerhet kan det istället handla om så kallad horisontell utrymning, det vill säga att personerna i byggnaden ska förflyttas till en brandcell inom samma våningsplan och då är personalen helt avgörande för att en sådan utrymning lyckas.

En framtida utmaning är att Sverige har en allt större åldrande befolkning, och många äldre bor idag kvar hemma längre istället för att flytta in på ett särskilt boende. I praktiken innebär det att många personer som har begränsad förmåga – eller helt saknar förmågan – att själva upptäcka en brand och sätta sig i säkerhet bor kvar i lokaler som förutsätter att personerna som vistas där kan sätta sig själva i säkerhet. Äldre är överrepresenterade i dödsbrandsstatistiken, och samhället behöver hjälpa till att skapa brandsäkra hemmiljöer för äldre som bor kvar hemma.

Cirka 75 procent av de som omkommer i bränder gör det i sitt hem (Brandforsk, 2019)³. Majoriteten av de som har omkommit i bränder under åren 1999–2007 har omkommit i enskilda bostäder (villa, radhus, kedjehus, flerbostadshus), och endast sju procent har avlidit i brand på äldreboende (Jonsson, 2018)⁴.

4.2.1.3 Allmänna byggnader och verksamheter

Allmänna verksamheter och byggnader kan omfatta en rad olika objekt av varierande karaktär och komplexitet. Det kan vara allt från handel, hotell, restauranger, nattklubbar, större samlingslokaler, idrottsanläggningar till garage och andra undermarksanläggningar. Här finns det stor variation av antal människor som kan vistas i lokalerna/byggnaderna samtidigt. Vilka konsekvenser som kan uppstå varierar därför stort. I vissa anläggningar kan det finnas flera verksamheter inom samma byggnad och en del byggnader är sammanbyggda vilket kan göra en räddningsinsats mer komplicerad. Vid bränder i större allmänna byggnader kan ofta utrymning av alla människor som vistas i byggnaden vara ett av de största problemen. Utrymningsvägar sammanfaller ofta med räddningstjänstens insatsvägar för att ta sig in i byggnaden vilket kan orsaka krockar och svårigheter att påbörja räddningsinsatsen. I

---

³ Brandforsk, 2019. Nilsson, F. m.fl. *Bostadsbränder och äldre personer – tvärvetenskapliga framgångsfaktorer för reduktion av döda och svårt skadade*. Brandforsk 2019:5.

⁴ Jonsson, 2018. Jonsson, A. *Dödsbränder i Sverige – en analys av datakvalitet, orsaker och riskmönster*. Karlstad University Studies 2018:18.

allmänna lokaler kan det också finnas människor med olika funktionsnedsättningar som inte kan förväntas klara av att utrymma helt på egen hand, utan behöver hjälp av räddningstjänsten. Stora lokaler innebär för räddningstjänsten risker med stora brandgasvolymmer samt att det kan vara långa inträngningsvägar.

4.2.1.4 Skolor och förskolor

Det är relativt vanligt att det brinner på skolor, men ofta är det små bränder som är anlagda inne i skolan under skoltid i exempelvis papperskorgar. De bränderna detekteras normalt sätt omgående av ett automatiskt brandlarm i byggnaden och kan antingen släckas av personer som befinner sig i lokalerna eller av räddningstjänsten som ofta snabbt är framme på plats tack vare det automatiska brandlarmet. Om det däremot börjar brinna på utsidan av byggnaden och skolan inte har detekterade takfötter och/eller vindsutrymmen kan det ta längre tid innan branden upptäckts och åtgärder för att släcka branden kan vidtas.

Sedan februari 2020 har tre skolor eller förskolor totalförstörts i bränder i Nyköpings kommun. Åtminstone två av bränderna misstänks vara anlagda. Det har även rapporterats in flertalet tillbud där bränder har anlagts intill skolors fasader. Det är ovanligt att människor omkommer i samband med bränder i skolor eller förskolor, utan det är främst egendom som påverkas vid skolbränder. En skolbrand blir ofta dyr för samhället i fråga om kostnader för ersättningslokaler, förlorat värde i byggnaden och inventarier.

4.2.1.5 Industri

Vid vissa industrier kan det finnas en förhöjd risk för brand, beroende på vad industrin har för verksamhet. Boverkets byggregler ställer krav på brandskyddet utifrån aspekten att människor ska hinna utrymma ur en lokal innan dess att branden har orsakat kritiska förhållanden i lokalen, och ställer således inte krav på egendomsskydd. Det innebär att en brand i en industrilokal kan få stora konsekvenser på byggnaden och därmed verksamheten och industrins ekonomi. Ofta är industrilokaler stora, vilket skapar möjlighet för stora brand- och brandgasvolymmer vilket i sin tur kan leda till intensiva brandförlopp.

4.2.2 Brand utomhus

En brand ute i skogen, i fordonet eller i papperskorgen är initialt ofta inte så komplex, men omständigheterna runt om kan göra att det blir en stor insats med stora konsekvenser.

Om branden startar nära en byggnad, bostad eller liknande kan spridningsrisken vara stor. Ofta är det ingen fara för liv i samband med brand utomhus, men en brand som sprider sig kan påverka egendom och miljö vilket kan få stora konsekvenser.

4.2.2.1 Brand i skog eller mark

SKRTJ har larmats till ca 75 mark- och skogsbränder per år de senaste tre åren. Bränder i skog och mark är väderberoende och säsongsbaserat. I det geografiska området finns det mycket skog och mark och storleken på bränderna och insatsernas komplexitet varierar mycket från händelse till händelse.

Vid en större händelse med ogynnsamt väder kan insatsen bli mycket stor, resurskrävande och långdragen. En skogsbrand kan sprida sig fort och okontrollerat, varför evakuering utav enstaka hus eller större geografiska områden kan bli aktuellt. Det kan även vara aktuellt att spärra av vägar och järnvägar om eld eller rök sprider sig på ett sätt som innebär risker för den infrastrukturen. Att spärra av E4:an som löper genom Trosas och Nyköpings kommuner kan innebära en stor kostnad för samhället.

4.2.2.2 Brand i fordon/fartyg

SKRTJ har larmats till cirka 60 fordonsrelaterade bränder per år de senaste tre åren. Ett fordon som brinner som står i närheten av andra fordon eller en byggnad kan sprida sig och leda till stora konsekvenser. Idag finns det fordon som går på alternativa bränslen exempelvis el och gas, med detta kommer även andra risker och konsekvenser som medför att insatsen blir mer komplex och krävande.

4.2.2.3 Brand i avfall/återvinning

SKRTJ har larmats till ca 30 bränder relaterade till avfall/återvinning per år de senaste tre åren. De vanligaste bränderna är i container eller sopkärl och de bränderna är ofta anlagda. Även här är spridningen till närliggande byggnader eller liknande den stora risken.

Brinnande sopkärl/container är något SKRTJ relativt ofta larmas till, ofta är det vid skolor och förskolor. Står de då för nära fasaden kan det bli spridning till byggnaden.

4.2.2.4 Framtidsspaning

Idag drivs våra fordon av flera olika typer av drivmedel och en utmaning för räddningstjänsten är att produktutvecklingen av nya bränslen och bränslesystem går fortare än säkerhetsutvecklingen på området. Det är möjligt att om takten för produktutvecklingen går mycket fortare än räddningstjänstens kunskapsnivå om drivmedlen höjs, så kan det leda till mer passiva räddningsinsatser vilket ökar risken för brandspridning till närliggande objekt.

Till följd av klimatförändringarna kan bränderna i skog och mark förväntas öka i framtiden. Brandrisksäsongens längd antas öka och frekvensen av perioder då det råder hög risk för skogs- och markbrand förväntas öka (MSB, 2013)⁵. Hur skogsbränderna uppstår och sprids påverkas i stor grad av skogsbruket. Dels handlar det om att plantera skog på ett sätt som är ogynnsamt för brandspridning, dels om att skogsbolagen genomför riskanalyser baserade på brandriskvärden innan arbeten som kan orsaka skogsbränder påbörjas.

4.2.3 Trafikolycka

Trafikolyckor kan huvudsakligen delas in i tre olika kategorier:

- Vägtrafik
- Spårtrafik
- Flygtrafik

---

⁵ MSB, 2013. *Framtida perioder med hög risk för skogsbrand. Analyser av klimatscenarier.*

Varje kategori kan delas in i vidare underkategorier så som fotgängare, cyklister, fordon, suicid och så vidare. Någon närmare indelning är den som finns i punktlistan ovan kommer inte att göras.

Vid trafikolyckor finns risk för skador på människor liv och hälsa, egendom och miljö. Människor som vistas i trafiken löper risk för att skadas, oavsett vilken typ av transportsätt som avses. Egendom kan skadas vid en krock och miljön kan ta skada vid utsläpp av drivmedel. Vid olyckor på en väg där bussar är inblandade, vid spårtrafikolyckor och flygplansolyckor finns det en överhängande risk att många personer skadas samtidigt.

Längs med både vägar och järnvägar fraktas farligt gods. En trafikolycka som involverar farligt gods kan vara med komplex att hantera än en olycka utan farligt gods. Beroende på vilket farligt gods som fraktas och hur det är involverat i olyckan kan det bli nödvändigt med stora avspärrade områden (skyddsavstånd). Vidare kan de farliga ämnena vara akut toxiska för människor eller miljö.

Utvecklingen av fordonsbränslen går framåt och idag finns det en rad olika drivmedel för vägfordon. Nya typer av bränslen innebär nya risker för räddningstjänstens personal. Ett exempel är eldrivna fordon som använder litium-jon-batterier för att lagra energin. Om litium-jon-batterierna utsätts för värme (brand) eller mekanisk påverkan (vid en krock) kan en så kallad termisk rustning initieras i batteriet och denna leder sedan till en brand i batterierna. Alla brandgaser är giftiga, och i bränderna från litium-jon-batterier finns en förhöjd halt av det giftiga ämnet vätefluorid. Denna risk måste räddningstjänstens personal förhålla sig till.

4.2.3.1 Särskilda riskobjekt

Genom två av SKRTJ:s kommuner löper den trafikintensiva E4:an. Det är en viktig trafikled för transporter av människor, gods och tjänster. Störningar på E4:an kan få stora ekonomiska konsekvenser då varor och personer blir försenade. Antalet fordon som trafikerar E4 har ökat kraftigt. Under de senaste 20 åren har de fördubblats. Ett stickprov från Trafikverket visar att det varje dygn i snitt passerade drygt 14 000 fordon på E4 i höjd med trafikplats Tystberga under 2018 vilket är en dryg fördubbling jämfört med 1993 (Trafikverket, 2021)⁶.

I Nyköpings kommun ligger Stockholm Skavsta Flygplats. Under 2018 hade flygplatsen drygt 2,2 miljoner passagerare (Skavsta, 2021)⁷. Det finns risk att ett flygplan är involverat i en olycka och det kan leda till stora skador på människors liv och hälsa. På flygplatsen förvaras även stora mängder flygbränsle. Förutom passagerartrafik finns fyra skogsbrandbekämpningsflygplan lokaliserade på Skavsta, en gymnasieskola, ett hotell samt Kustbevakningens flygbas.

⁶ Trafikverket, 2021. *Vägtrafikflödeskartan* (avsnitt 9710029).

<https://vtf.trafikverket.se/tmg101/AGS/tmg102.aspx?punktlista=9710029&laenkrollista=2&typ=Stickprov> Hämtad 2021-08-27 kl. 08:30.

⁷ Skavsta, 2021. *Om Stockholm Skavsta Flygplats*. <https://www.skavsta.se/foretag/om-flygplatsen/> Hämtad 2021-08-27 kl. 10:15.

I Tabell 4 nedan redogörs för särskilda riskobjekt i SKRTJ:s kommuner.

Tabell 4 Riskobjekt med avseende på trafikolyckor

Riskobjekt	Kommun	Beskrivning av risken
E4	Nyköping, Trosa	Hårt trafikerad mötesfri motorväg. Transport av farligt gods. Risk för miljöutsläpp. Viktiga vattentäkter utefter vägen. Tungtrafik /Busstrafik som kan innebära många skadade. Störningar i trafiken medför stora samhällskostnader.
Väg 53	Nyköping, Oxelösund	Riksväg, mötande trafik. Tung trafik/Busstrafik. Farligt gods, risk för miljöutsläpp.
Väg 52	Nyköping	Riksväg mötande trafik. Tung trafik/Busstrafik. Risk för miljöutsläpp.
Väg 57	Gnesta	Riksväg mötande trafik. Tung trafik/ Busstrafik. Risk för miljöutsläpp.
Järnvägar	Nyköping, Gnesta, Oxelösund, Trosa	Urspårning, evakuering av persontåg, brand på persontåg.
Skavsta flygplats	Nyköping	Flygplats. Risk för skador på människors liv och hälsa, egendom och miljö.

4.2.3.2 Framtidsspaning

Trafikverket tar fram prognoser för hur trafikutvecklingen beräknas se ut i framtiden. Enligt dessa prognoser ser persontrafiken ut att öka både till 2040 och 2065 (Trafikverket, 2020)⁸. Detta gäller för alla transportslag, där flygtrafiken står för den minsta ökningen i absoluta tal (räknat i personkilometer). Även godstrafiken ser ut att öka under de kommande decennierna (Trafikverket, 2020)⁹.

Trafikverket planerar att bygga en ny järnväg – Ostlänken – som kommer att sträcka sig genom Nyköpings och Trosas kommuner. Till skillnad från de järnvägar som finns i kommunerna idag kommer Ostlänken att innebära långa tågtunnlar, vilket ställer andra krav på räddningstjänstens insatsförmåga vid olyckor på järnväg.

En utmaning för räddningstjänsten är att produktutvecklingen av nya fordonsbränslen ofta går snabbare än kunskapshöjningen inom räddningstjänsten.

⁸ Trafikverket, 2020. *Prognos för persontrafiken 2040 - Trafikverkets Basprognoser 2020-06-15*. 2020-06-15. Publikationsnummer 2020:128.

⁹ Trafikverket, 2020. *Prognos för godstransporter 2040 – Trafikverkets Basprognoser 2020*. 2020-06-15. Publikationsnummer 2020:125.

4.2.4 Olycka med farliga ämnen

En olycka med farliga ämnen kan få vitt skilda konsekvenser beroende på vilka ämnen som är involverade i olyckan och var den inträffar. Vissa ämnen har en akut toxicitet på människor, vilket betyder att människor som finns i utsläppets direkta närhet omedelbart kan komma till skada. Andra ämnen är akut toxiska för miljön och kan omedelbart orsaka irreversibla miljöskador när de inträffar.

Det är ämnets fysikaliska egenskaper som avgör hur farligt det är och vad som kan vara utsatt för fara. Om det till exempel är en väldigt kall vinterdag och det sker ett utsläpp av diesel är det inte nödvändigt att brandfaran är så stor. Om det däremot är en varm sommardag och det sker ett utsläpp av diesel inne på en industri där det finns heta ytor kan risken för brand vara mycket större. Likaså behöver ett utsläpp av ett giftigt ämne på landsbygden inte utgöra någon större fara för människors liv och hälsa, men om samma ämne släppt ut i centrala delarna av en tätort kan människors liv vara direkt hotat.

Verksamheter som ska hantera större mängder farliga ämnen behöver särskilda tillstånd. Genom tillståndsgivningen ställs krav på hur ämnena ska hanteras för att utgöra en så liten risk som möjligt för omgivningen.

4.2.4.1 Särskilda riskobjekt

Inom SKRTJ:s område finns flera verksamheter som använder farliga ämnen. Några industrier hanterar ämnen i sådan omfattning att krav ställs på dem genom Sevesolagstiftningen. I tabell 6 nedan listas ett par riskobjekt i kommunerna och riskerna för objektet beskrivs. För nämnare beskrivning av riskobjekt hänvisas till *Kommunal plan för räddningsinsats* (diarienummer ROS 21/3:14).

För transporter av farligt gods finns det rekommenderade vägar och järnvägar, både primära och sekundära transportleder. Sådana transportleder finns i samtliga av SKRTJ:s fyra kommuner.

Tabell 5 Riskobjekt med avseende på olyckor med farliga ämnen

Riskobjekt	Kommun	Beskrivning av risken
SSAB EMEA AB	Oxelösund	I processen bildas kolmonoxid, stenkoltjära och bensen. Gasol samt naturgas används i processen.
Studsvik	Nyköping	Inom området i Studsvik finns flera företag som på olika sätt arbetar med radioaktiva material.
Stockholm Skavsta Flygplats	Nyköping	Stora mängder flygbränsle
Oxelösunds hamn AB	Oxelösund	Stora mängder olja samt gasolcistern.

Linde Gas AB	Oxelösund	Produktion, lagring och distribution av syrgas, kvävgas samt argon.
OxGas AB	Oxelösund	Terminal för flytande naturgas (LNG).
Bergtäkter	Nyköping och Trosa	Förvaring och användning av sprängmedel

4.2.4.2 Framtidsspaning

SSAB håller på att gå över till en mer hållbar ståltillverkning, vilket kommer minska produktionen av kolmonoxid och öka användningen av naturgas. I övrigt finns det inga (för SKRTJ kända) planer på några nya farliga verksamheter eller verksamheter i som klassas som Sevesoverksamheter ska startas i någon av SKRTJ:s kommuner i närtid. Riskbilden förväntas därmed inte påverkas nämnvärt.

4.2.5 Naturolycka

Naturolyckor och klimatrelaterade olyckor är ett relativt brett område med allt från ringa konsekvenser för en fastighet till fullständig katastrof i global omfattning. SKRTJ:s geografiska område är ett av tio identifierade riskområden för ras, skred, erosion och översvämning i Sverige (MSB, 2021).¹⁰

I modern tid har SKRTJ:s kommuner drabbats av ett större skred i Vagnhärad 1997, samt flertalet översvämningar i samband med skyfall (senast Trosa juli 2021). Dessa händelser har inte haft några direkta konsekvenser på människors liv och hälsa, men har däremot orsakat omfattande ekonomiska konsekvenser och samhällsstörningar.

Stormar med nedfallande träd och byggnadsdelar, nederbörd i form av snö eller regn, översvämningar till följd av högt vattenstånd, ras och skred händelser som kan påverka människors liv och hälsa, egendom och miljö. Vid omfattande naturrelaterade olyckor är räddningstjänstens organisation ofta hårt belastad till följd av många inkommande larmsamtal från allmänheten. Det är därför inte ovanligt att räddningstjänsten prioriterar larmen och att många privatpersoner hänvisas till att själva ta hand om sin egendom om inget liv är i fara. Samhällets samlade resurser behöver ofta prioriteras till samhällsviktig verksamhet, till exempel eftersom farbarheten på vägar kan vara starkt påverkad.

---

¹⁰ MSB, 2021. Här är Sveriges största riskområden för ras, skred erosion och översvämning. <https://www.msb.se/sv/aktuellt/nyheter/2021/juni/har-ar-sveriges-storsta-riskomraden-for-ras-skred-erosion-och-oversvamning/> Hämtad 2021-08-26 kl. 16.10.

4.2.5.1 Ras och skred

Det har inte förekommit några ras i naturen eller i byggnader orsakat av naturen i SKRTJ:s kommuner inom de senaste 20 åren. I området finns inga kända marksprickor som kan orsaka ras.

Skredet i Vagnhärad var ett jordskred som inträffade natten till den 23 maj 1997 i Ödesby, Vagnhärad. Skredet omfattade en cirka 200 meter lång sträcka längs med Trosaån och sträckte sig cirka 60 meter upp i en bebyggd lerslänt. Det förefaller osannolikt att ett motsvarande skred skulle starta i andra delar av SKRTJ:s kommuner.

4.2.5.2 Erosion

Sannolikheten av olyckor orsakade av erosion i SKRTJ:s område är relativt liten bortsett från vid en eventuell översvämning, varför ämnet hanteras under nästa rubrik.

4.2.5.3 Översvämning

En översvämning i vårt område kan orsakas av tre faktorer (rangordnat från mest sannolikt till minst sannolikt): extremt regn, extrem snösmältning, eller höjning av havsnivån. På senare tid har SKRTJ:s geografiska område drabbats av extrema regnväder då dygnsnederbörden uppmätts till rekordhöga 136,3 mm¹¹.

4.2.5.4 Storm

I Sverige är det allt mer vanligt förekommande med blåsigt väder och höststormarna avlöser varandra. Vid ön Landsort utanför Trosa har vindhastigheter upp till orkanstyrka på 33 m/s uppmäts. Vid stormar finns risken för långvariga elavbrott samt begränsad framkomlighet på väg- och järnvägsnätet.

4.2.5.5 Extremt snöfall

SKRTJ:s kommuner har inte varit speciellt utsatta för stora snömängder. Högsta snödjupet som uppmätts i området uppgår till cirka 90 cm. Precis som med många andra naturolyckor kan extrema snöfall innebära en hög belastning på räddningstjänstorganisationen och det kan vara besvärligt med framkomlighet på viktiga vägar.

4.2.5.6 Värmebölja

En värmebölja kan få konsekvenser på människors liv och hälsa. Det kan innebära ökad dödlighet, inte minst i särskilt utsatta grupper. En värmebölja kan även få andra, indirekta konsekvenser så som solkurvor på järnvägar vilka kan leda till urspårningar och ökade brandriskvärden i skog och mark som leder till komplicerade skogsbränder.

---

¹¹ Detta inträffade i Trosa under sommaren 2021.

4.2.6 Drunkning

Drunkning och drunkningstillbud är vanligast förekommande vid bad på sommartid och skridskoåkning på vintertid. Det inträffar även drunkningar och tillbud vid vistelse på vatten eller is vid andra tillfällen så som fiske, fritidsbåtolyckor, suicid med flera.

Inom SKRTJ område finns en kust, insjöar och vattendrag. En mängd vatten som inbjuder till transporter, vistelse och aktiviteter på både vatten och is.

SKRTJ har blivit larmade på drunkningsolyckor och drunkningstillbud mellan fem och tio gånger per år mellan åren 2017–2019. I snitt är det en person per år som omkommer i drunkning i SKRTJ:s kommuner.

Ny forskning visar att det sker ungefär 400 drunkningstillbud varje år och i hälften av drunkningarna omkommer personen. Antalet drunkningar har minskat under åren 2003–2017, förutom i åldersgruppen 0–4 år där den har ökat något. Studien visar att medianåldern för drunkning är 49 år och att drygt två tredjedelar var män. Kännetecknen för de som överlever drunkning, till skillnad till de som omkommer, är att de är yngre, kvinnor och att händelsen har varit ett olycksfall. Överlevnaden är som högst bland flickor i åldrarna 0–17 och som lägst bland män över 66 år (Karolinska institutet, 2021)¹².

---

¹² Karolinska Institutet, 2021. *Drunkning vanligare än man tidigare trott*. <https://nyheter.ki.se/drunkning-vanligare-an-man-tidigare-trott> Hämtad 2021-08-26 kl. 15:50.

5 Värdering

Detta kapitel ska beskriva värderingen av i kapitel 4 beskrivna befintliga risker inom kommunerna och innehåller motiveringar till hur riskerna ska kunna reduceras genom sannolikhets- respektive konsekvensreducerande åtgärder. Värderingen och dess slutsatser ligger till grund för framtagandet av de lokala mål som beskrivs i kommande kapitel 6.

Sörmlandskustens räddningstjänst har på många sätt prövats inom den senaste 3-årsperioden vad gäller både många samtidiga trafikolyckor i samband med kraftigt snöoväder, större industriella bränder där det även funnits inslag av kärnteknisk karaktär, förskole- och skolbränder samt cirka 1400 "vardagshändelser" per år och har utifrån detta och den genomförda riskbedömningen bedömt att det inom området till stor del uppfyller målet om ett tillfredställande och likvärdigt skydd. Det finns områden som behöver utvecklas och förbättras framförallt för att möta framtiden och den snabba samhällsutvecklingen samtidigt som vi bibehåller ett tillfredställande likvärdigt skydd.

Antalet bostadsbränder har legat stadigt över rikssnittet inom området och det är även inom dessa vi ser de bränder vilka har dödlig utgång. Sett till antalet händelser så anses det inte vara en acceptabel nivå även med sänkningen under 2020. Kommunerna kommer fortsätta med pågående förebyggande åtgärder och även implementera nya för att minska antalet olyckor och dess konsekvenser. Antalet äldre bedöms kraftigt öka kommande år och hemsjukvård väntas bli vanligare. Detta medför att redan utsatta grupper blir fler och väntas behållas längre i hemmiljö. Satsningar och samarbete mot hemtjänst, sjukvård och äldreomsorgen behövs för att säkerställa ett skäligt brandskydd.

Den största utmaningen för räddningstjänstens arbete är att möta de allt snabbare förändringarna i samhället. Flertalet av de globala trenderna vi nu ser har direkt påverkan på arbetet inom skydd mot olyckor. Den demografiska utvecklingen har en stor påverkan på kommuners uppdrag där det blir nya förutsättningar för räddningstjänsten genom att äldre som redan är överrepresenterade i olyckor väntas öka kraftigt då vi lever längre. I samband med detta förväntas också sjukvården flyttas mer till hemmet, viss vård som idag bedrivs på sjukhus kommer genomföras i hemmet vilket även det gör att brandskyddet måste utvecklas och förändras. Demografins förändring har redan visat sig inom räddningsinsatser där språkförbistringar visat sig ställa nya krav på genomförande av räddningsinsatser och vår förmåga att få ett bra resultat. Denna utveckling förväntas även den öka i omfattning i samband med globaliseringen och en ökande rörlighet i världen.

För att möta denna utveckling måste vi satsa på vidareutbildning av personal genom omvärldsbevakning och implementering av forskningsresultat samt en organisation med en bred grund och förmåga till kontinuerlig förändring. Ett viktigt steg som genomförts sedan några år tillbaka är kombinerade tjänster med operativa befäl vilka har en förebyggande profil, på så sätt fångas en bra grund inom LSO-området in samt att det går att komplettera med en specialistprofil. Ett tidigare skifte till nytt verksamhetssystem har gett oss förutsättningarna att planera verksamheten på årsbasis samt att personal getts möjligheter att ta eget ansvar för planering och utförande.

Samhällsutvecklingen och förändringar i omvärlden och klimat sker i allt högre tempo vilket skapar allt större utmaningar utifrån det trygghetskapande och skadeavhjälpande uppdraget. Att agera som enskild aktör inom den egna uppdraget kan vara begränsande för att nå effekt och åstadkomma goda resultat. Flera samhällsaktörer kan ha angränsande uppdrag, kunskap, arbetsmetoder och ha en potentiell synergi som inte tas tillvara när arbete

sker som enskild aktör. Det handlar om att i ett tidigt skede identifiera avgörande faktorer som påverkar olyckors uppkomst, dess fortsatta utveckling och konsekvenserna av en olycka. Det handlar till exempel om att synliggöra det egna uppdrag och behov samt att identifiera rätt mottagare, arenor och tidpunkter för att nå bäst effekt i aktuella frågor. SKRTJ är experter inom området brand men är också den aktör som hanterar effekterna av de olyckor som inträffar och på så sätt samlar på sig mycket erfarenheter och kunskaper. För flera olyckstyper, t ex trafikolyckor och drunkning, där risken är relativt hög i vårt geografiska område, är SKRTJ en aktör som i första hand behöver samverka med andra samhällsaktörer för att i ett förebyggande syfte kunna dra nytta av sina erfarenheter och på så sätt kunna påverka risken. Det handlar om att samverka på många olika nivåer och på många olika sätt, i olyckans alla faser samt i det långsiktiga strategiska arbetet. Samverkan och samarbete med andra aktörer ger också bättre förutsättningar för att genomföra lyckade räddningsinsatser, både genom att i det insatsförebredande arbetet påverka hur byggnader och infrastruktur utformas, genom gemensamma övningar samt genom utbyte av kunskap och erfarenheter både från övningar och inträffade händelser. Flera av olyckstyperna och riskerna inom kommunerna kräver både planering och förberedelser för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för att kunna genomföra lyckade räddningsinsatser.

Det geografiska området som SKRTJ verkar inom är relativt stort med mycket landsbygd vilket innebär att den som bor eller vistas långt från närmaste brandstation inte kan förvänta sig att få hjälp lika snabbt som den som bor i en av de större tätorterna. Den som har långt till närmaste brandstation har dock oftast en annan riskbild eftersom de stora riskkällorna, där en olycka kan leda till mycket stora konsekvenser, ofta ligger mer centralt. Det nationella målet säger att alla medborgare ska ha ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Ett sätt att arbeta för ett likvärdigt skydd för medborgarna är att försöka höja den enskildes förmåga och medvetenhet samt att uppmärksamma verksamhetsutövare och kommuner på vilka förutsättningar som finns. SKRTJ strävar efter att förkorta responstider och vara snabbt på plats för att kunna vidta relevanta åtgärder som bryter det negativa händelseförloppet. Tidsaspekten är mycket viktig vid många olyckor men det räcker inte att bara vara snabbt på plats, det gäller att ha rätt förmåga också. Vad som är rätt förmåga beror självklart på vilken olycka som inträffat och omständigheterna runt omkring. I ett tidigt skede av en brand kanske det inte krävs särskilt stor förmåga och en granne kan hjälpa till med utrymningen medan det i ett senare skede kan behövas en helt annan förmåga, till exempel rökdykning eller stegutrymning. Ett annat angreppssätt för att förkorta tiden till dess den drabbade får hjälp är att stärka samhällets samlade förmåga till att bryta den negativa skadeutvecklingen. Det handlar dels om att utveckla samarbeten och samverka med andra aktörer i samhället och dels om att de som lever, bor och verkar har kunskap och förmåga att kunna göra ett initialt ingripande.

Riskbilden och förutsättningarna inom samarbetskommunerna förändras hela tiden, till exempel kan olika riskkällor tillkomma, försvinna eller förändras. Innovationer och ny teknik kan påverka vilka olyckor som uppstår och förändringar i byggnadsteknik kan påverka både brandförlopp och möjligheter att genomföra räddningsinsatser. Större samhällsförändringar påverkar också SKRTJ:s arbete, bland annat klimatförändringarna, en expansiv och föränderlig stadsbebyggelse och en åldrande befolkning som bor hemma i större utsträckning. Riskbildens föränderlighet och komplexitet innebär att SKRTJ som organisation behöver vara proaktiva och följa samhällsutvecklingen. Det är därför viktigt att både ta till sig och att dela med sig av ny kunskap och erfarenheter. Organisationen behöver ständigt

utveckla sin kunskap och förmågan att analysera, dra slutsatser och att utvärdera effekterna av det arbete som genomförs. Den komplexa riskbilden innebär också att SKRTJ i det skadeavhjälpande arbetet behöver skifta fokus något från vardagshändelser till sällanhändelser av mer komplex karaktär för att kunna hantera de olika typer av olyckor som kan inträffa. Organisationens personal behöver därför ges vidareutbildning och öva regelbundet.

Utöver att kommunerna inom SKRTJ:s geografiska område har en komplex och varierande riskbild finns det även många olika skyddsvärden inom kommunerna. Människors liv och hälsa prioriteras högst, men det finns även flera andra viktiga skyddsvärden som till exempel miljö och klimat, bebyggelse, kulturvärden, ekonomiska värden, kritisk infrastruktur och samhällsfunktioner samt förtroende för samhället. Skyddsvärdena kan ibland ställas mot varandra, till exempel vid beslut om en förebyggandeåtgärd, vid insatsplanering eller under en pågående insats, och de kan inte ges en i förväg bestämd rangordning i förhållande till varandra utan det behöver tas medvetna beslut för varje situation.

SKRTJ är en viktig samhällsaktör som är en förutsättning för att andra delar av samhället ska fungera inom samarbetskommunerna. SKRTJ behöver därför kunna verka under hela hotbildsskalan, vilket innebär alltifrån vardagsolyckor till kriser, samhällsstörningar, gråzonsproblematik och höjd beredskap. Verksamheten ska stärka sin förmåga att verka och genomföra räddningsinsats under svåra förhållanden. Under samhällsstörningar och höjd beredskap påverkas organisationen av externa faktorer som försvårar och förändrar förutsättningarna för att genomföra räddningsinsats. Det kommer alltid kunna inträffa händelser som inte har förutsetts, vilket innebär att organisationen behöver ha en robusthet och flexibilitet att kunna hantera oväntade situationer, externa störningar och större påfrestningar. SKRTJ ska analysera och utveckla organisationens förmåga att verka under höjd beredskap och krig, vilket innefattar bland annat att ta fram förslag på organisation och arbetsuppgifter under sådana förhållanden

6 Mål

Kapitlet redogör för framtagna lokala verksamhetsmål för den förebyggande verksamheten samt räddningstjänst och syftar till MSB:s vision inom nationell strategi för stärkt brandskydd genom stöd till den enskilde:

- *Ingen i Sverige ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand.*

och de nationella målen i LSO:

- *Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor (LSO 1 kap 1§).*
- *Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap 3§).*
- *Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador (LSO 1 kap 3a §).*

Utifrån ovanstående nationella målsättningar, den lokala riskbilden med tillhörande värderingar samt den politiska viljan har Sörmlandskustens räddningstjänst formulerat sex stycken verksamhetsmål.

1. Skadeutfallet i samband med bränder i bostadsmiljö ska minska vad gäller hälsa, miljö och egendom
2. Kunskapen om individanpassat brandskydd hos berörda verksamheter samt medborgare ska öka
3. Stärka samhällets samlade förmåga till att snabbt bryta den negativa skadeutvecklingen
4. Stärka förmågan att hantera och begränsa konsekvenserna vid sällanhändelser och komplexa räddningsinsatser
5. Förmågan att genomföra räddningsinsats vid samhällsstörningar och under höjd beredskap ska stärkas.
6. Stärka och utveckla rollen som aktiv samverkanspart och samhällsaktör

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Kapitlet beskriver hur kommunernas förebyggande verksamhet är planerad och ordnad för att inom kommunens geografiska område skapa en förmåga att förebygga olyckor. Beskrivningen omfattar organisation och resurser.

12 § Med förmåga att förebygga avses möjligheten att innan en olycka äger rum åstadkomma effekter genom att minska sannolikheten eller frekvensen för olyckan eller konsekvensen vid densamma.

”Alla har rätt till ett skäligt brandskydd oavsett förutsättningar”

Hela organisationen bidrar på olika sätt till det olycksförebyggande arbetet. Funktionsansvar för den förebyggande verksamheten finns på funktionen Rådgivning & Myndighetsutövning där även specialistkompetens finns samlad i form av ett antal brandingenjörer och brandinspektörer. Resurser vilka aktivt jobbar med frågor kopplade till det förebyggande arbetet är dynamisk och sammansättningen anpassas löpande efter verksamhetens behov.

Redovisning av det förebyggande arbetet följer MSB:s föreskrift (MSBFS 2021:1) där tillsyn, stöd till den enskilde samt rengöring och brandskyddskontroll särredovisas. Efter det beskrivs annat förebyggande arbete som SKRTJ bedriver.

7.1 Tillsyn 5 kap 1§

SKRTJ är tillsynsmyndighet enligt LSO inom Nyköping, Trosa, Oxelösund och Gnesta kommun. Vid tillsyn enligt LSO kontrolleras att kraven i lagstiftningen (2 kap. 2 §) och tillhörande föreskrifter uppfylls. Tillsynen består till huvudsak av att kontrollera den tillsynade verksamhetens systematiska brandskyddsarbete (SBA) samt en stickprovskontroll av det byggnadstekniska brandskyddet.

Vid tillsyn kontrolleras endast om gällande krav uppfylls på delar av verksamheten/byggnaden och tillhörande dokumentation av det systematiska brandskyddsarbetet. En tillsyn, av räddningstjänsten, utan anmärkning innebär inte att verksamhetens eller byggnadens totala brandskydd uppfyller gällande krav. Det är den enskildes ansvar att säkerställa att gällande krav uppfylls.

SKRTJ har möjlighet att genomföra tillsyn på samtliga byggnader eller andra anläggningar inom kommunerna men prioriterar objekt där tillsynsverktyget gör störst effekt. Byggnader och anläggningar som omfattas av ett eller flera av nedanstående kriterier prioriteras för tillsyn i enlighet med ny föreskrift från MSB¹³ som förväntas träda ikraft 1 januari 2022.

1. Hög frekvens av bränder eller tillbud
2. En brand eller annan olycka kan medföra stor risk för många människors liv och hälsa
3. En brand kan innebära stora ekonomiska kostnader
4. En brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön
5. En brand kan innebära allvarliga skador på kulturhistoriska värden

---

¹³ MSBFS Remissutgåva 2021, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

7.1.1 2 kap 4§

För anläggningar och verksamheter som klassas som farlig verksamhet kompletteras ovanstående tillsyn enligt LSO 2 kap. 2 § med tillsyn enligt LSO 2 kap. 4 §. Tillsynerna genomförs normalt vid två olika tillfällen och med olika tillsynsintervaller. Vid tillsyn av farlig verksamhet kontrolleras i huvudsak företagets möjlighet att hantera större händelser inom verksamheten, t.ex. stora bränder, kriser, olyckor, osv.

7.1.2 Hantering

Planering av genomförandet av tillsyner sker årsvis och redovisas i SKRTJ:s tillsynsplan, objektlistan för året finns som beting i verksamhetssystemet Daedalos. Planen har sin utgångspunkt i anläggningar prioriterade enligt kriterier ovan och kompletteras med verksamheter som utifrån den lokala riskbilden bedöms ha stora risker i händelse av brand och där tillsynsverktyget är en effektiv åtgärd. Regelbundna tillsyner planeras enligt tidsfrister. SKRTJ har också möjlighet att på begäran, tips från allmänheten eller vid funna brister i andra sammanhang (insats, utbildning etc) genomföra tillsyn på objekt som inte ligger inom årets plan.

Vid brister funna vid tillsyn meddelas fastighetsägare eller nyttjanderättshavare ett beslut i form av föreläggande om åtgärder för att höja brandskyddet till en skälig nivå.

Kompetenskravet på den som genomför tillsyn varierar beroende på komplexiteten i den verksamhet eller anläggning som är föremål för tillsyn. Personal som jobbar med tillsynsverksamhet ska så snabbt som möjligt genomföra kursen Tillsyn A. För tillsyn av komplexa objekt ska tillsyneförättaren ha genomfört flertalet tillsyner samt genomfört kursen Tillsyn B. Brandingenjörer bedöms ha erforderlig kompetens att genomföra både enkla samt komplexa tillsyner.

Handlägga tillsynsärenden enligt LSO sker på delegation från respektive ansvarig nämnd och framgår i respektive delegationsordning.

7.2 Stöd till den enskilde 3 kap 2§

Intentionen i lagstiftningen är att den enskilde själv utifrån sina förutsättningar ska hantera sina risker. Kommunens skyldighet är att stödja och underlätta för den enskilde att själv hantera sina risker. Detta görs genom att informera och utbilda i såväl förebyggande som skadeavhjälpare åtgärder samt att medvetandegöra om riskerna. Viktiga målgrupper för arbetet är fastighetsägare, barn- och skolorngdomar samt kommunens anställda.

Generellt sker arbetet genom nedanstående kanaler/arbetsätt:

7.2.1 Informationskanaler

I dagens alltmer digitaliserade samhälle finns möjligheten för allmänheten att snabbt finna svar på sina frågor genom att räddningstjänsten kontinuerligt har en uppdaterad webbplats med information med beröring mot LSO. Med hjälp av webbplatsen kan allmänheten själv få svar på sina frågor utan att behöva ta direktkontakt med kommunen eller räddningstjänsten. Även sociala medier används för att nå ut med information, om till exempel brandskydd, en inträffad händelse eller liknande, men också för att skapa dialog med medborgarna.

7.2.2 Frågor

Räddningstjänsten har en viktig roll i att vara tillgänglig för frågor från allmänheten i syfte att stödja dem i att uppfylla deras åtaganden enligt LSO. Detta sker genom en kontaktväg in direkt till räddningstjänsten via mail, via kommunens växel eller via sociala medier.

Ett stort antal ärenden vilka kategoriseras som rådgivning sker via mail eller telefon. Räddningstjänsten får in ett stort antal frågeställningar varje år inom området brandskydd och säkerhet. Många frågor kommer in i samband med exempelvis utfärdade eldningsförbud, brandvarnardagen, inför hösten och elda i kamin samt nu på senare år frågor om solceller och elbilar.

7.2.3 Årsinformation

Genom att studera statistiken över inträffade olyckor och forskning har flertalet återkommande perioder under året identifierats där antalet olyckor av en viss olyckstyp ökar och där har räddningstjänsten tagit fram riktad information som "pushas" extra i våra kanaler under dessa perioder. Dessa perioder utgörs bland annat av Valborg och gräsbrandssäsongens inledning, badplatsernas öppning i samband med sommaren och antalet levande ljus och eldning i kamin i samband med mörkrets intåg framåt vintern.

7.2.4 Utbildning

I samband med förfrågningar eller egna initiativ hålls utbildningar inom området för att stärka den enskilde. Exempelvis kan det vara att prata brandskydd för äldre på en äldremassa, delta vid större föreningsmöten och presentera vårt budskap eller besöka en bostadsrättsförening. Vi bidrar både med generell kunskap till den breda allmänheten och även riktade insatser till fokusgrupper.

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll 3 kap 4§

I lagen om skydd mot olyckor (LSO) står det att en kommun ansvarar för sotning och brandskyddskontroll. Kommunen kan tillhandahålla en upphandlad utförare av detta. Inom de fyra kommunerna har samtliga avtal med en sotningsentreprenör som utför den lagstadgade rengöringen och kontrollen som ska ske av eldstäder.

Det finns en del av sotningsprocessen som ligger kvar inom kommunen och denna är ansökan om egensotning. Vill en medborgare inte använda kommunens upphandlade entreprenör ska denne ansöka om tillstånd för egensotning. Blankett för ansökan om egensotning skickas till räddningstjänsten för bearbetning och beslut. I dessa fall tar räddningstjänsten hjälp av sotarens kompetens i bedömningen av inkommit material och avslår eller godkänner ansökan om egensotning.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder 3 kap 1§

7.4.1 Samhällsbyggnad

Inom kommunen stödjer räddningstjänsten samhällsbyggnad i ärenden enligt PBL (2010:900). Det innebär bland annat att vara sakkunnig i brandfrågor i stora delar av byggprocessen. Det handlar också om att i kommunens planprocesser beakta risker som ras- och skred, översvämning, avstånd till olika former av riskfylld verksamhet samt beakta sådant

som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra insatser som behov av livräddning med räddningstjänstens stegutrustning, brandposter och behov av framkomlighet för räddningstjänstfordon.

7.4.2 Serveringstillstånd

I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) bistår räddningstjänsten ansvarig förvaltning i frågor om lokalernas brandskydd är anpassat för det personantal samt verksamhet som anges i ansökan.

7.4.3 Polisen

Räddningstjänsten är remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse.

7.4.4 Trafikverket

Räddningstjänsten bistår också Trafikverket i trafikplanering vid ny- eller ombyggnation av vägar, järnvägar där man beaktar saker som:

- insatsfrågor
- risk för ras och skred
- översvämningsrisk
- avstånd till olika former av riskobjekt och närhet till vattenskyddsområde

7.4.5 Länsstyrelsen

Räddningstjänsten är remissinstans till länsstyrelsen i frågor om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. Miljöbalken samt bidrar till och samarbetar i deras arbete med tillsyn enligt Sevesolagstiftningen.

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

8.1 Övergripande

Räddningstjänstens operativa resurser är organiserade och syftar till att bereda ett så likvärdigt skydd mot olyckor som möjligt inom vårt geografiska område. Vi vet att snabbheten är en viktig faktor då tiden till dess att olycksförloppet utveckling kan brytas är av stor betydelse för att begränsa skadorna och konsekvenserna av en olycka. För att uppnå så stor effekt som möjligt och att snabbt kunna hjälpa den som drabbats av en olycka, jobbar räddningstjänsten för att via samarbeten och samverkan utveckla samhällets samlade förmåga till att genomföra en räddningsinsats.

Det finns tillfällen då den enskilde hamnar i en olycka som hen själv inte kan hantera. Då har Sörmlandskustens räddningstjänst beredskap och förmåga att hjälpa den enskilde att hantera olyckan. SKRTJ har inte förmåga att hantera alla olyckor inom egen organisation, utan genom avtal finns även andra aktörer till hands för att hantera olika typer av olyckor som kan inträffa.

8.1.1 Tillgång till egna resurser

SKRTJ har tio räddningsstyrkor som är fördelade på nio brandstationer. Tabell 7 ger en överblick över räddningsstyrkornas geografiska utgångspunkter, personella resurser och anspänningstider. Resurserna kan användas inom hela det geografiska området, samt i områden där SKRTJ har avtal med andra räddningstjänstorganisationer, se avsnitt 8.1.2.

Första insatsperson (FIP) är idag ett väl inarbetat koncept där räddningstjänsten har räddningspersonal i beredskap (RIB). FIP finns idag också på orter där organisationen inte har någon övrig personal i beredskap, i Näveklarn och i Vagnhärad. FIP innebär att en brandman/arbetsledare har ett utryckningsfordon med sig under beredskapen och vid larm åker FIP direkt till skadeplatsen vilket innebär att hjälpen kan komma fram tidigare.

På orterna Gåsinge, Kila, Näveklarn och Tystberga finns räddningsvärn/frivilliga brandkårer. Eftersom verksamheten bygger på frivillighet är målet att fyra personer med räddningsfordon rycker ut inom tio minuter efter larm. Idag är personalen från ett av värnen anställda i organisationen, medan de övriga värnen är egna föreningar som har avtal med SKRTJ. Vi ser värnen som en viktig resurs i samhällets samlade förmåga till att genomföra räddningsinsatser och har ambitionen att utveckla och stärka värnens verksamhet genom att stärka både medarbetarnas kompetens och resurser i form av fordon och material.

Sedan 2020 har SKRTJ även ett frivilligt beredskapsvärn som utgår från brandstationen i Nyköping men som kan nyttjas i alla fyra kommuner¹⁴. Beredskapsvärnet är en resurs som ska kunna nyttjas vid både räddningstjänsthändelser och krishändelser i en kommun vilka är personellt resurskrävande eller där det behövs personal med särskilda kunskaper, till exempel språkkunskaper.

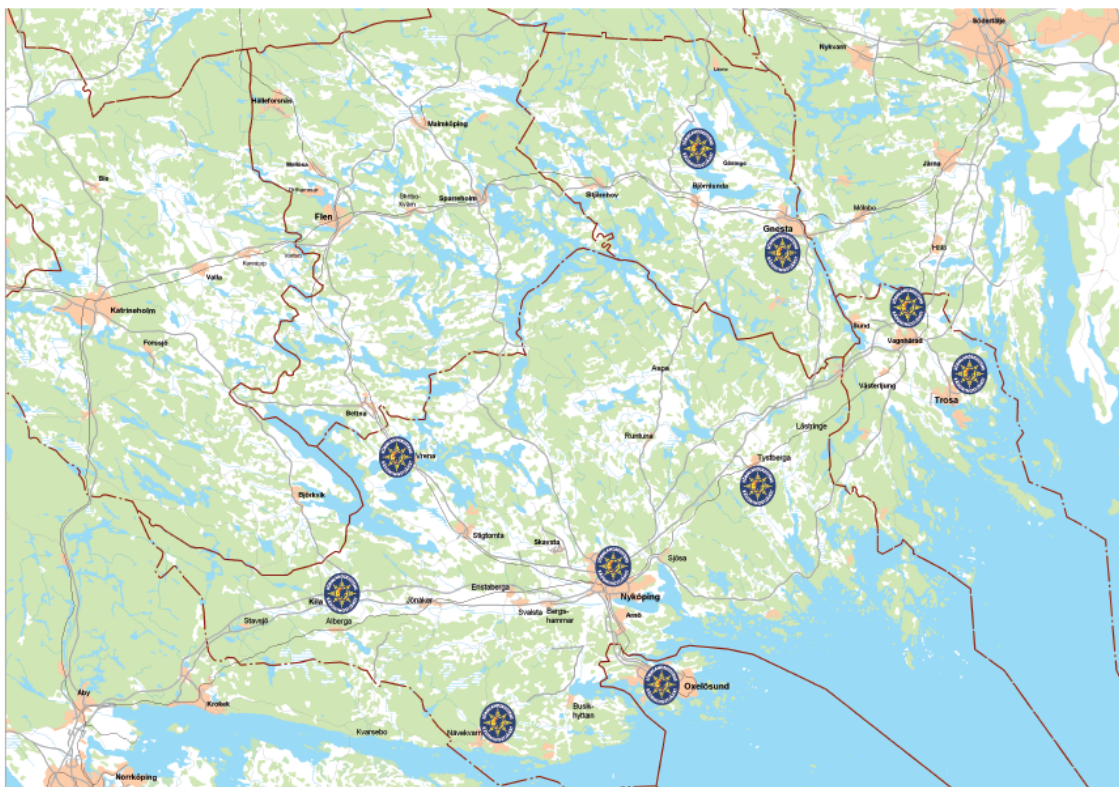
---

¹⁴ Beredskapsvärnet drivs som ett integrationsprojekt under 2020 och 2021, och när detta handlingsprogram tas fram är det inte fattat något beslut om fortsättningen för beredskapsvärnet.

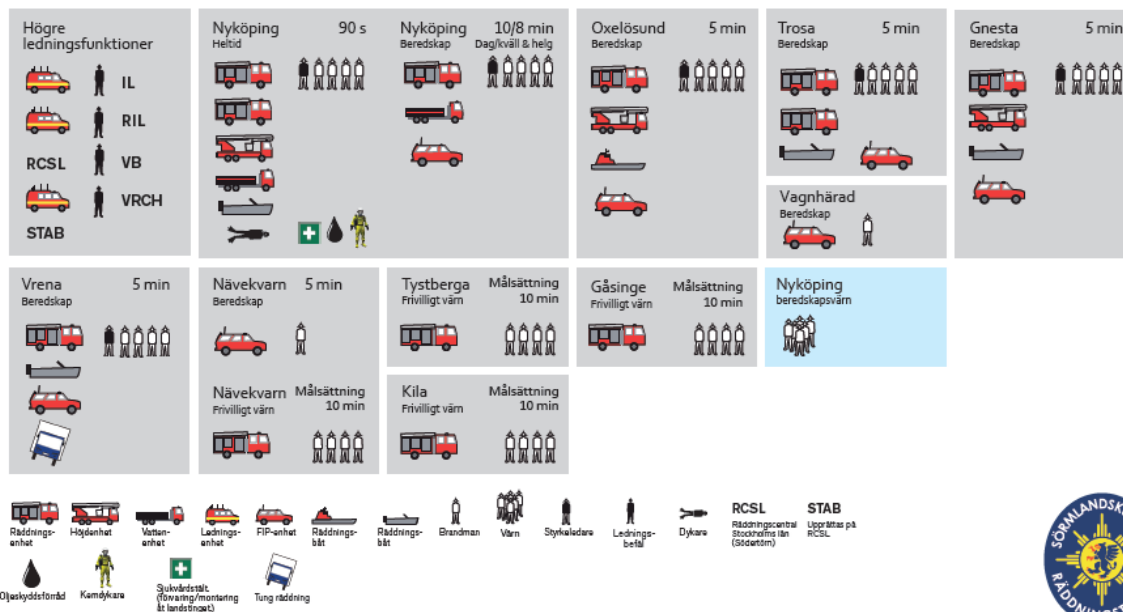

Operativ grundbemanning

Den operativa beredskapen och fördelningen av räddningsresurser kan tillfälligt förändras eller omorganiseras för att möta en bedömd förändrad riskbild eller andra förutsättningar.

Bemanning, områden och anspänningstider (maxtid från att larmet når räddningstjänsten till att styrkan rycker ut):

Figur 3 Översikt över räddningsstyrkornas geografiska placering, personella resurser och anspänningstider. Tabellen återger grundbemanningen, avvikelser kan förekomma

8.1.2 Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner

De senaste tio åren har antalet larm inom SKRTJ ökat från cirka 1100 larm per år till cirka 1600 larm per år innan pandemin. Mot den bakgrunden slöt SKRTJ ett samverkansavtal med Södertörns brandförsvarsförbund i november 2019 med avseende på ledning och utalarmering. Avtalet innebär i korthet att SKRTJ:s resurser larmas ut från Räddningscentralen Stockholms län (RCSL) och att vissa ledningsresurser är gemensamma mellan våra organisationer.

SKRTJ har avtal om så kallad gränslös räddningstjänst med räddningstjänsterna i Sörmland, Räddningstjänsten Östra Götaland samt med regionens räddningstjänster i Gotlands, Stockholms, Uppsalas och Västmanlands län. Räddningstjänstorganisationerna ska hjälpa varandra både som förstärkning under en pågående insats och vid första insats. Överenskommelsen innebär att närmaste styrka alltid larmas.

Samverkansavtalet med räddningstjänsterna i Gotlands, Stockholms, Uppsalas och Västmanlands län inkluderar Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Storstockholms brandförvar, Södertörns brandförsvarsförbund, Uppsala brandförvar, Räddningstjänsten Sala-Heby och Räddningstjänsten Gotland, vilket benämns Räddningsregion Östra Svealand (RRÖS). Detta avtal finns för att uppnå god effektivitet och förmåga inom verksamhetsområdet räddningstjänst. Till detta avtal finns även underavtal avseende samverkan gällande specialresurser för hantering av farliga ämnen. För närmare beskrivning av samverkan med avseende på ledning inom det geografiska området där samverkansavtalet gäller, se avsnitt 8.3.

8.1.3 Alarmering av räddningsorganet

SKRTJ har avtal med Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF) angående alarmering av räddningsresurser genom Räddningscentralen Stockholms län (RSCL). SBFF, inklusive RCSL, har avtal med SOS Alarm. Räddningscentralen är placerad på stationen Lindvreten i Vårby Gård och är navet för alarmering och ledning av samtliga räddningsinsatser.

När larmsamtal inkommer via SOS är det RCSL som larmar SKRTJ:s resurser. När samtal inkommer utgår ledningsoperatörerna ifrån en larmplan som är beslutad av räddningschefen. Ledningsoperatören har även en flexibilitet att frångå larmplanen utefter den tillgängliga den tillgängliga informationen. Larmplanerana är framtagna så att tillräckliga resurser ska kunna larmas när systemet är intakt, det vill säga när respektive räddningsstyrka har normal anspänningstid och bemanning (enligt figur 3). Larmplanerna är dynamiska så till vida att det vakthavande befälet och/eller larmoperatör kan anpassa resurserna efter rådande omständigheter.

Utalarmeringen sker på två av varandra oberoende vägar där den primära är via det digitala nätet och den sekundära via Rakel. Alarmeringssystemet är utformat så att även Räddningscentral Mitt kan larma de styrkor som i ordinarie fall larmas av RCSL.

Vid avbrott eller störningar i telenäten, då det inte går att ringa 112, ska allmänheten ges möjlighet att larma kommunen på annat sätt. Det kan ordnas genom att bemanna våra

brandstationer och genom att öppna upp trygghetspunkter. Information om eventuellt övriga platser, som kan användas när det inte går att ringa 112, ska meddelas som "Viktigt meddelande till allmänheten". Systemet Rakel används i huvudsak för kommunikation.

RCSL uppfyller relevanta säkerhetsföreskrifter och är certifierad enligt SSF 136:5.

8.1.4 Brandvattenförsörjning

Brandvattenförsörjning är en grundläggande del av den operativa förmågan. En förutsättning för att genomföra effektiva räddningsinsatser inom tätort är tillgången till brandvatten via brandposter i det kommunala vattenledningsnätet. Både tillgängligt flöde och närhet till brandposterna är avgörande för räddningstjänstens förmåga vid exempelvis brand i byggnad inom tätort.

Brandposter i det kommunala vattenledningsnätet finns främst i kommunernas tätorter, men kan även finnas i varierad omfattning i samlad bebyggelse utanför tätorterna. Brandposternas antal och placering bestäms av kommunernas förvaltningar/bolag med ansvar för vattenförsörjning i samråd med räddningstjänsten. I framtagandet av nya detaljplaner beaktas brandvattenförsörjningen. Vid bränder i delar av kommunerna där det saknas brandpostnät används räddningstjänstens tankbilar för brandvattenförsörjning.

8.1.5 Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når samtliga delar av kommunen, inklusive larmhanteringen

Tiden har en stor påverkan på vilken effekt som kan åstadkommas vid en räddningsinsats och hur stora konsekvenserna av olyckan blir. Responstiden är tiden från att ett larm inkommer till 112, tills att första räddningstjänstresurs är framme på olycksplatsen.

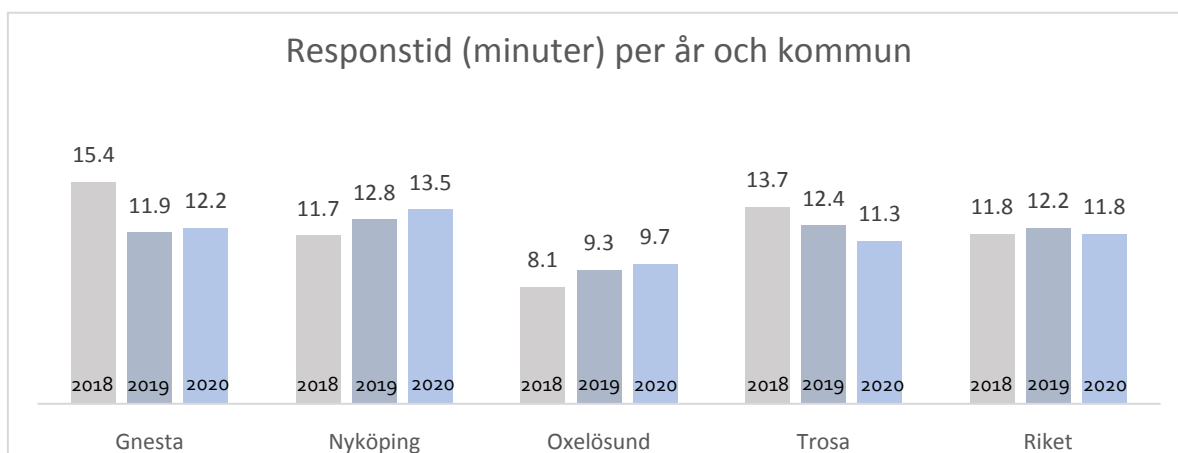
Det finns vissa begränsningar med att räkna ut och använda responstiden. Samtliga larmade räddningstjänstresurser kan via Rakel markera när de är framme vid olyckan och responstiden utgörs av tid från att larmsamtalet når SOS Alarm, tills att första resursen markerar sig framme. Det kan till exempel vara när en FIP-enhet parkerar bilen för att sedan kliva ut och påbörja skadebegränsande åtgärder så som att använda en handbrandsläckare. Men det kan också vara när en FIP-enhet parkerar vid en skogsväg i händelse av en skogsbrand och att det sedan är ett par hundra meter fram till själva branden, i otillgänglig terräng. I det senare fallet visar responstiden tiden då FIP-enheten parkerade, och inte var framme vid själva olyckan. Det kan också vara så att en olycka är alldeles för stor för en ensam resurs att hantera och att något skadebegränsande arbete inte kan påbörjas förrän fler resurser har anlänt till olycksplatsen.

Eftersom responstiden kräver en aktiv handling från räddningstjänstpersonalen kan tiden också bli fel på grund av att personalen glömmer att markera sig som framme, eller gör det mycket senare än när resursen faktiskt anlände till platsen.

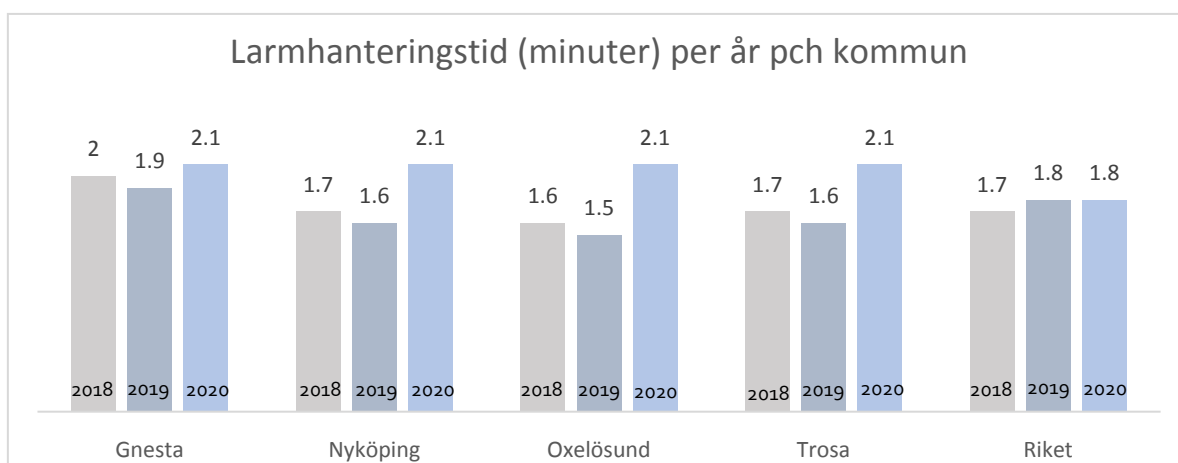
Sveriges kommuner och regioner (SKR) publicerar varje år öppna jämförelser mellan kommuner med avseende på trygghet och säkerhet (SKR, 2018–2020). I den fördjupande statistiken går det att hämta data för responstiden för räddningstjänst. Det är en mediantid som presenteras och responstiden för våra kommuner framgår ur tabell 8. I tabell 9 presenteras även

larmhanteringstiden, vilket är tiden från att anrop inkommer till 112 till dess att utalarmering sker på aktuell brandstation.

Tabell 6 Responstiden (mediantid) för 2018–2020 redovisad per år och kommun.

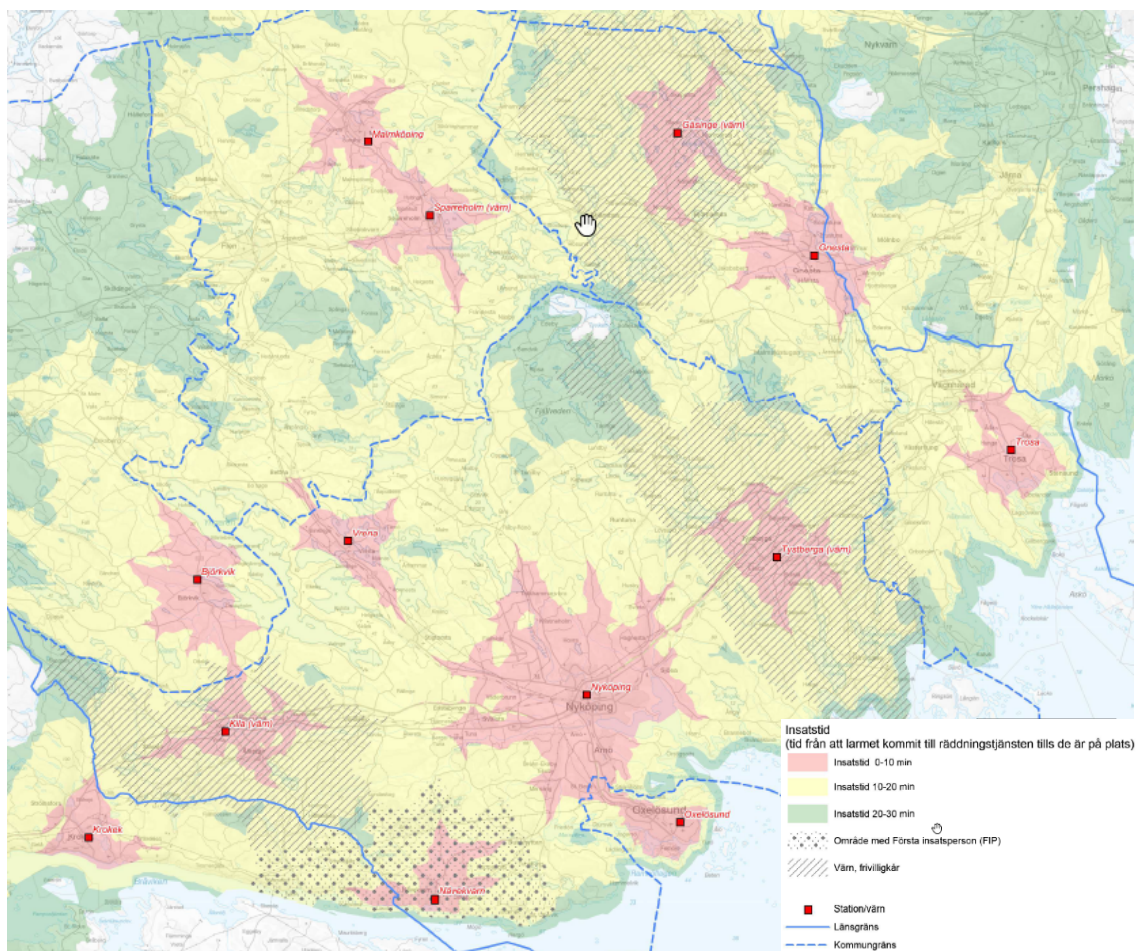
Tabell 7 Larmhanteringstiden (mediantid) för 2018–2020 redovisad per år och kommun. Statistiken för 2020 är inhämtad mellan 1 juni 2019 och 1 maj 2020. Mitt i statistikperioden bytte SKRTJ utalarmeringstjänst från SOS Alarm till RCSL.

MSB har tagit fram kartunderlag som visar responstider för landets kommuner (MSB, 2021). Responstiderna är baserade på de händelserapporter som räddningstjänsterna skickar till MSB. De presenteras i tabell 10, och skiljer sig marginellt från tiderna ur Öppna jämförelser. Underlaget i kartorna visar att SKRTJ har en lägre responstid i de tätorter där kommunen har räddningsresurser placerade och att ju längre ifrån en brandstation en olycka inträffar desto längre tid tar det innan den olycksdrabbade får hjälp.

Tabell 8 Responstid fördelat per kommun (MSB, 2021).

Kommun	Responstid 2018–2020 MSB (minuter)
Gnesta	13,16
Nyköping	11,77
Oxelösund	8,15
Trosa	11,35
Mediantid för riket	-

Figur 4 Insatstider för SKRTJ - tid från att larmet kommit till räddningstjänsten tills de är på plats

Responstid består av larmhanteringstid plus insatstid. Insatstiden är en kombination av anspänningstid och körtider för räddningstjänsten innan de är framme på skadeplats och kan påbörja insats. Figur 4 ovan visar beräknade insatstider för SKRTJ geografiska område som baseras på körtidsanalyser. Dessa insatstider har speciellt betydelse för bostadsbränder (se kapitel 8.2.1) där räddningstjänstens utrustning är en del av alternativ utrymningsväg.

I tabellerna 9-12 presenteras hur snabbt SKRTJ har varit på plats för fyra olika olyckstyper, fördelat per kommun. Statistiken bygger på händelserapporter mellan åren 2019–2020. Responstider som är ofullständiga (till exempel då anrop till SOS saknas) är borttagna. Inga större förändringar i infrastrukturen kommer att ske i någon av SKRTJ:s kommuner i närtid och därför är det inte heller troligt att responstiden kommer minska till följd av ändrad infrastruktur. Hur placeringen och dimensioneringen av räddningsresurserna är utformad påverkar tiden till dess att räddningsinsatser kan ge effekt vid en inträffad olycka.

I tabellerna 9-12 redovisas responstiden som i hur stor andel av fallen första resurs varit på plats inom 10 minuter från 112-samtal, mellan 10–20 minuter, mellan 20–30 minuter och över 30 minuter.

Naturolycka och olycka med farligt ämne är inte specificerade i tabellerna. Vad gäller naturolycka är det svårt att hämta rättvisande statistik ur händelserapporteringsystemet Daedalos. Det går till exempel att få fram hur många översvämningar i avlopp/dagvatten som har förekommit under tidsperioden, men det går inte att utläsa om översvämningen orsakats av en naturolycka. Olyckor med farliga ämnen har endast förekommit tre gånger i samtliga kommuner under tidsperioden, därmed finns ingen rättvisande statistik.

Tabell 9 Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad

	≤ 10 minuter	10 ≤ 20 minuter	20 ≤ 30 minuter	≥ 30 minuter
Gnesta	54 %	25 %	14 %	7 %
Nyköping	62 %	31 %	5 %	2 %
Oxelösund*	87 %	9 %	0 %	4 %
Trosa	46 %	50 %	0 %	4 %

*en tredjedel av larmen från 2019 saknar uppgift om anrop till SOS.

Tabell 10 Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

	≤ 10 minuter	10 ≤ 20 minuter	20 ≤ 30 minuter	≥ 30 minuter
Gnesta	18 %	53 %	18 %	12 %
Nyköping	32 %	48 %	13 %	7 %

Oxelösund	75 %	9 %	9 %	7 %
Trosa	33 %	49 %	5 %	13 %

Tabell 11 Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

	≤ 10 minuter	10 ≤ 20 minuter	20 ≤ 30 minuter	≥ 30 minuter
Gnesta	37 %	41 %	15 %	7 %
Nyköping	35 %	51 %	12 %	3 %
Oxelösund	64 %	36 %	0 %	0 %
Trosa	45 %	53 %	1 %	1 %

Tabell 12 Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning

	Inom 10 min	Inom 20 min	Inom 30 min	Över 30 min
Gnesta*	50 %	50 %	0 %	0 %
Nyköping**	29 %	57 %	14 %	0 %
Oxelösund	Finns endast en händelserapport under tidsperioden.			
Trosa***	0 %	100 %	0 %	0 %

*det finns endast två händelserapporter under tidsperioden

**det finns endast sju händelserapporter under tidsperioden

***det finns endast tre händelserapporter under tidsperioden

8.1.6 Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder

Inom SKRTJ finns två frivilliga brandvårn som är föreningar. SKRTJ har överlåtit till dessa värn att vidta inledande begränsade åtgärder. Värnen är placerade i Kila och Tystberga.¹⁵

¹⁵ Totalt finns fyra frivilliga brandvårn inom SKRTJ:s område. Gåsinge är ett kommunalt värn, och således har inte SKRTJ överlåtit åt annan att vidta åtgärder. Värnet i Nävekvarn är en förening, precis som Kila och Tystberga, men där finns en FIP anställd enligt RIB-avtalet och det får därför anses som att FIP:en vidtar "inledande begränsande åtgärder" och värnet sedan hjälper till att bryta skadeförloppet.

8.1.7 Samverkan med andra aktörer

SKRTJ har i olika omfattning en etablerad samverkan med flera aktörer, så som Länsstyrelsen Södermanlands län, Region Sörmland, Trafikverket, Kustbevakningen, Sjöräddningssällskapet, Polisen och Försvarsmakten.

SKRTJ har avtal med följande aktörer:

- Region Sörmland, avseende I Väntan På Ambulans (IVPA).
- Räddningstjänstorganisationer i Sörmland - Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun, Västra Sörmlands räddningstjänst och Flens kommun. Avtal om samverkan för räddningstjänst.
- Avtal om gränslös räddningstjänst med Räddningstjänsten Östra Götaland.
- Brandskyddsföreningen Restvärdesräddning.
- Stockholm Skavsta flygplats avseende befattningen räddningschef vid flygplatsen.
- Avtal med SBFF om anslutning till Räddningscentralen Stockholms län, avseende samverkan i ett gemensamt ledningssystem
- Samverkansavtal med Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Storstockholms brandförsvaret, Södertörns brandförsvarfsförbund, Uppsala brandförsvaret, Räddningstjänsten Sala-Heby och Räddningstjänsten Gotland.
- Underavtal till samverkansavtalet ovan med regionens räddningstjänster avseende gemensamma specialresurser för hantering av farliga ämnen.
- Samarbetsavtal gällande oljeskydd med Oxelösunds hamn
- Tystberga räddningsvårn
- Kila frivilliga brandkår
- Nävekvarns räddningsvårn

8.1.8 Varning och information till allmänheten

Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) är ett system för att varna människor om att något allvarligt har hänt och att händelsen omedelbart hotar människors liv och hälsa, egendom eller miljö. I händelse av ett VMA ska allmänheten alltid följa de anvisningar som framgår i informationen. Grunden är att alla som nås av ett VMA ska gå inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt söka mer information via radio, TV, kommunens webbplats eller informationsnumret 113 13. Det finns två typer av meddelanden, varnings- och myndighetsmeddelanden.

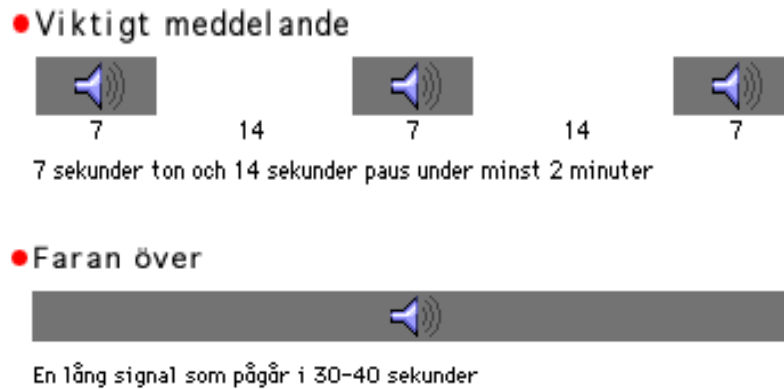
Varningsmeddelande används vid allvarliga händelser och sänds omedelbart på begäran av räddningsledare eller myndighet och företag i situationer då omedelbar risk bedöms föreligga för skada på liv, egendom eller i miljö. Meddelandet kan gå ut via följande kanaler:

- Tyfoner, vilka finns i Nyköpings och Oxelösunds tätorter samt Studsvik
- TV
- Radio
- Talmeddelande till fast telefon inom det drabbade området
- SMS till personer som är adressregistrerade eller befinner sig i det drabbade området

- Krisinformation.se (webbplats, app och sociala medier)
- 112-appen

Utomhuslarmet via tyfonerna består av upprepade sju sekunder långa signaler med fjorton sekunders tystnad emellan, under minst två minuter. Faran över signaleras genom en 30–40 sekunders lång signal.

Figur 5 Visualisering över utomhussignalerna för VMA

Myndighetsmeddelande används vid mindre allvarliga händelser och sänds, utan krav på omedelbarhet, på begäran av räddningsledare eller myndighet och företag för att förebygga och begränsa skador på liv, egendom eller i miljö. Myndighetsmeddelande används vid svårigheter i trafiken på grund av oväder, svaga isar, eller ett giftutsläpp som inte är farligt för hälsan. Meddelandet går ut via:

- Radio
- Krisinformation.se (webbplats, app och sociala medier)
- 112-appen

Vissa anläggningar inom SKRTJ:s område bedriver verksamhet som kan orsaka allvarliga skador på människor, egendom och miljö se kapitel 4.1.5 avsnitt om särskilda riskobjekt. Dessa verksamheter klassas därför som farliga verksamheter. Om det skulle inträffa en olycka eller om det är en överhängande fara för en olycka på en farlig verksamhet varnas allmänheten genom ett VMA. Allmänheten uppmanas då att gå inomhus, stänga dörrar, fönster och ventilation samt lyssna på radio eller TV.

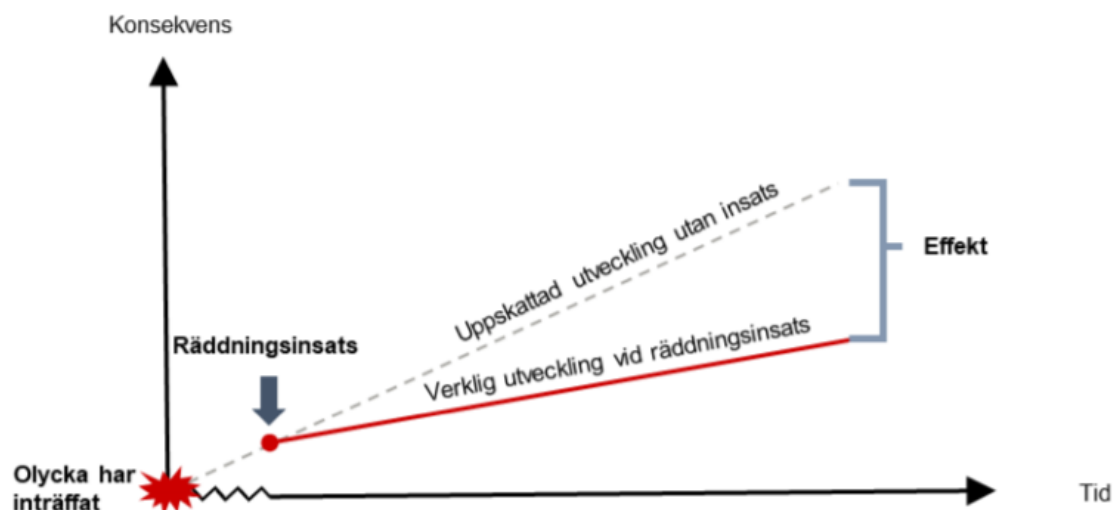
8.2 Operativ förmåga per olyckstyp

I detta kapitel beskrivs SKRTJ:s operativa förmåga per olyckstyp. Figur 5 beskriver skillnaden i effekter om en räddningsinsats inleds i förhållande till om en räddningsinsats inte inleds.

Punkten för då räddningsinsatsen inleds kan brytas ner för att förstå hur förmågan och effekten hänger ihop. Vi vill att figur 5 ses som en dynamisk bild, där punkten för räddningsinsatsen kan förflyttas längs med kurvan för "uppskattad utveckling utan insats" och förflyttningen är beroende på hur räddningsinsatsen är dimensionerad. Dimensioneringen

beror bland annat på tillgång till resurser (material, personal, kompetens) och geografiska förutsättningar. Till exempel kan det antas att effekten kan bli större (mer positiv utveckling av det negativa skadeförloppet) ju tidigare en räddningsinsats initieras.

Hur stor effekten blir kan även antas bero på hur "stor" räddningsinsats som initieras. Ett exempel är vid en omfattande brand i en byggnad där det finns liv att rädda. Då krävs att det kommer tillräckligt många resurser inom godtagbar tid för att räddningsinsatsen ska få önskad effekt (rädda liv och begränsa brandspridning).

Figur 6 Schematisk bild över vilken skillnaden i effekt om räddningsinsats inleds eller inte inleds¹⁶

I beskrivningarna av förmåga per olyckstyp nedan har vi valt att fokusera på den samlade förmågan i SKRTJ:s område. Det innebär att de nyckelresurser som anges kan disponeras över hela den geografiska ytan. En nyckelresurs som är placerad i Nyköping har således kortare responstid till områden i Nyköpings geografiska närhet, än till områden i exempelvis Gnestas kommun. I praktiken innebär det att tiden till dess att nyckelresursen kan vara med och bidra till den positiva effektutvecklingen vid olyckan varierar över den geografiska ytan. Varken uppgifterna av särskild vikt eller nyckelresurserna är listade enligt någon som helst inbördes ordning nedan, utan alla uppgifter och resurser bedöms vara lika viktiga.

För mer detaljerad förmågebeskrivning hänvisas till underliggande interna dokument.

8.2.1 Brand i byggnad

Räddningstjänstens förmåga vid brand i byggnad varierar beroende på vilken typ av byggnad som är drabbad. Boverkets byggregler reglerar hur det byggnadstekniska brandskyddet ska utformas i olika byggnader och lokaler. Därtill ska verksamheter bedriva ett systematiskt

¹⁶ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, publikation nr MSB1789 – juni 2021. Handbok - Innehåll och struktur i kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

brandskyddsarbete som dimensionerar det organisatoriska brandskyddet, vilket bland annat ska innehålla instruktioner för hur en utrymnings-situation ska gå till.

Från i stort sett alla lokaler ska det finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar. En av utrymningsvägarna i flervåningsbyggnader som innehåller kontor och/eller bostäder kan utgöras av räddningstjänstens höjdfordon eller bärbara stegar under vissa förutsättningar¹⁷. På stationerna i Nyköping, Oxelösund och Gnesta finns höjdfordon som kan vara alternativ utrymningsväg i byggnader upp till 23 meter över mark. På alla brandstationer (heltid och RIB) finns bärbara stegar som kan utgöra alternativ utrymningsväg för byggnader upp till elva meter över mark. Båda alternativen förutsätter att det byggnadstekniska brandskyddet i byggnaden är dimensionerat för denna typ av lösning, med avseende på bland annat tillgängliga uppställningsplatser för räddningstjänstens fordon och räddningsvägar som underhålls regelbundet.

Brandstationerna inom SKRTJ har idag en sådan bemanning att invändig livräddning genom rökdykning och utvändigt livräddning via höjdfordon inte kan påbörjas samtidigt. Den räddningsstyrka som anländer till platsen först kan därför behöva prioritera mellan invändig och utvändigt livräddning, till dess att förstärkande enheter (med erforderliga resurser) har anlånt till skadeplatsen.

Vad gäller byggnader som innehåller vårdlokaler, så som sjukhus, särskilda boenden och kriminalvårdsanstalter, sätts stor vikt vid verksamhetens organisatoriska brandskydd. Ofta bygger utrymningsstrategin i denna typ av byggnader på så kallad horisontell utrymning, då personalen ska förflytta personer i lokalerna till angränsande brandcell i samma våningsplan. Vid en brand i en vårdlokal är det därför viktigt att räddningstjänsten så tidigt som möjligt får information om var människor finns i byggnaden, så att rätt skadebegränsande åtgärder kan initieras.

Vid bränder i höga byggnader, över 16 våningsplan, är räddningstjänsten till stor del beroende av det byggnadstekniska brandskyddet. Exempelvis är det viktigt att system för att evakuera rök- och brandgaser från byggnadens trapphus fungerar. Även installationer så som räddningshissar, stigarledningar och eventuella sprinklersystem är viktiga komponenter för att räddningstjänsten ska kunna nå önskad effekt med insatsen.

Många byggnader har särskilda risker som behövas tas i beaktande vid en räddningsinsats, inte minst för insatspersonalens säkerhet. Det kan till exempel vara en industri där det förvaras gasflaskor, eller där det finns gaser som går genom olika rörledningar i byggnaden. Det finns också byggnader som har objekt som är skyddsvärda, inte minst ur kulturhistoriskt perspektiv så som värdefulla ting i kyrkor eller på museer. För denna typ av anläggningar är insatsplaner till stor hjälp för räddningstjänstens personal vid en räddningsinsats. Insatsplanerna utgör ett mycket viktigt beslutsunderlag i genomförandet av räddningsinsatsen.

---

¹⁷ Förutsättningarna regleras i Boverkets byggregler.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Efter att räddningstjänsten har påbörjat skadebegränsande åtgärder ska personer som är utsatta för fara i byggnaden förflyttas till säker plats, och ingen brandspridning ska ske utanför redan drabbad(e) brandcell(er) ¹⁸ . Räddningstjänstens åtgärder för att bekämpa branden ska minimera negativ miljöpåverkan.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omedelbar släckinsats • Omedelbar livräddning • Utrymna eller inrymna personer i fara • Riskbedömning <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invändig och utvändig släckning • Invändig och utvändig evakuering • Förhindra spridning till annan brandcell • Förhindra spridning till annan byggnad • Restvärdesräddning • Akut omhändertagande 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation för rökdykning • Höjdfordon • Tankfordon • Extra rödskyddsutrustning

8.2.2 Brand utomhus

En stor del av de larm som SKRTJ responderar på är bränder utomhus. Till denna olyckstyp hör allt från skogsbränder till bränder i containrar och fordon. Förmågebeskrivningen nedan fokuserar på bränder i skog- och mark eftersom dessa ofta är svårare att hantera och kräver andra typer av nyckelresurser än andra bränder utomhus. Vi vill dock lyfta ett par aspekter som är viktiga att tänka på vid andra typer av bränder utomhus och gör det här i inledningen av avsnittet.

Bränder i fristående objekt utomhus, så som containrar och fordon är vanliga i samtliga av SKRTJ:s kommuner. Många av dem är anlagda. Vid en insats till en brand utomhus behöver räddningsinsatsen som alltid prioritera att rädda liv, egendom och miljö. Ofta är det fristående objekt som brinner, varför räddningstjänsten behöver inrikta insatsen till att

---

¹⁸ Med tanke på responstiden och om det byggnadstekniska brandskyddet är korrekt utfört bör ett rimligt antagande vara att den drabbade brandcellen är startbrandcellen. Det vill säga, branden bör kunna begränsas till startbrandcellen.

förhindra spridning till intilliggande objekt. Det kan till exempel handla om bilar som är parkerade intill en annan brinnande bil, eller sopkärl som står tätt intill varandra. Värt att beakta är att en händelse som inleds som brand utomhus kan sprida sig till en byggnad; till exempel om ett sopkärl är placerad intill en fasad och en brand utbryter i sopkärlet. Då menar vi att det blir en brand i byggnad och förmågebeskrivningen framgår därmed i avsnitt 8.2.1.

I förmågebeskrivningen nedan är fokus på mark- och skogsbränder.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Branden ska vara begränsad och under kontroll inom 20 timmar från dess att larmet inkommer till räddningscentralen. Räddningstjänstens insats ska sträva efter att minimera störningar på samhällsviktig verksamhet och begränsa skador på egendom.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Positionering • Ringa in branden och inleda släckning • Upprätta lägesbild och prognos • Riskbedömning • Tidig resurssättning <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upprätta begränsningslinjer • Släcka brand • Skapa uthållighet • Samverka med markägare 	<ul style="list-style-type: none"> • Terrängfordon • Motorsprutor • Tankfordon • Tolka brandriskdata • Skogsbrandslöp • Flygande resurser så som helikopter och skopande flygplan* • Förstärkningsresurs skogsbrand*

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.3 Trafikolycka

I den här typolyckan ryms ett par olika olyckstyper; olycka på väg, järnväg och flyg.

Det är svårt att renodla olyckstyper. Till exempel är många olyckor som händer på eller intill järnvägen inte att klassa som "järnvägsolycka", utan istället suicid, påkörda djur eller bränder intill banvallen. Järnvägsolyckor som är just järnvägsolyckor, och inte något annat, inträffar relativt sällan i SKRTJ:s område och kommer därför inte att beskrivas djupare i detta avsnitt. Precis som för alla olyckstyper är insatspersonalens säkerhet viktig att beakta, och vad gäller arbete på järnväg handlar det specifikt om risker kopplade till el och järnvägstrafik. SKRTJ:s förmåga vid räddningsinsatser på järnväg beskrivs närmare i räddningstjänstens interna dokument för beskrivning av operativ förmåga som är under arbete.

I Nyköpings kommun är Stockholm Skavsta flygplats belägen. För förmågebeskrivning kopplat till flygplatsen hänvisas dels till insatsplanerna för Skavsta, dels till interna dokument för förmågebeskrivning. Vid mindre flygplansolyckor är det viktigt att säkra platsen mot brand, prioritera livräddning och därefter miljöräddning inte minst med tanke på eventuellt läckage av flygbränsle. Vad gäller ansvarsfördelningen vid flygplansolyckor är Sjöfartsverket ansvariga för lokalisering av luftfartyg vid inträffat eller befarat haveri, eller då fara hotar

lufttrafiken. När luftfartyget är lokaliserat övergår ansvaret till den kommunala räddningstjänsten.

Vid en inträffad trafikolycka med skadade personer är det viktigt att de skadade personerna kommer till sjukhus så fort som möjligt. I många sammanhang används begreppet "golden hour", vilket betyder att för att personer ska ha så god chans som möjligt att överleva efter en trafikolycka ska de vara på sjukhus inom en timme.

Något som är oerhört viktigt vid SKRTJ:s arbete på vägar är insatspersonalens säkerhet, därför är det av största vikt att etablera en säker arbetsplats i samband med trafikolyckor.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Vid en trafikolycka på väg ska skadade personer vara på sjukhus inom en timme från dess att olyckan inträffade. Vi ska sträva efter att minimera miljö- och samhällspåverkan, utan att göra avkall på säkerheten för insatspersonalen.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablera säker arbetsplats • Säkra mot brand i drabbade fordon • Stabilisera olycksfordon • Akut omhändertagande • Riskbedömning <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Losstagnning • Uppsamling och sanering av läckage • Restvärdesräddning 	<ul style="list-style-type: none"> • Verktyg för avancerad losstagnning • Buffertfordon • Tung räddning • Kunskap om risker med olika typer av bränslen

8.2.4 Olycka med farliga ämnen

Sedan 2020 ingår SKRTJ i ett regionalt avtal gällande olyckor med farliga ämnen, se avsnitt 8.1.2. Vid olyckor med farliga ämnen som inträffar i SKRTJ:s respektive kommuner kommer SKRTJ:s resurser högst troligt att vara första räddningsresurs på plats och därför är behöver SKRTJ ha en viss förmåga att hantera denna olyckstyp.

För de Sevesoanläggningar och farliga verksamheter som finns i våra fyra kommuner finns planer för kommunal räddningsinsats där räddningstjänstens förmåga beskrivs.¹⁹

En olycka med farliga ämnen kan ta sig många olycka uttryck. Det kan till exempel vara vid en brand i en byggnad där det förvaras stora mängder farliga ämnen, trafikolyckor med transporter av farligt gods eller utsläpp av farliga ämnen från en industri. Det utsläppta ämnet

¹⁹ Den kommunala planen för räddningsinsats är indelad i en allmän del och en intern del. Den allmänna delen har diarienummer ROS21/3:14. Vid dags dato håller den interna delen på att upprättas.

kan ha olika aggregationstillstånd och vara farligt på olika sätt för omgivningen. Oavsett olyckstyp och vilket ämne det handlar om är det viktigt att räddningspersonalen kan identifiera det utsläppta ämnet och tolka dess viktiga data med hjälp av de beslutsstöd som finns att tillgå, och därefter påbörja skadeavhjälpan åtgärder.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Efter räddningstjänstens framkomst ska inga ytterligare människor som befinner sig i närheten av utsläppet skadas eller omkomma. Utsläppet eller dess miljökonsekvenser ska inte heller förvärras efter att räddningstjänsten initierat skadeavhjälpan åtgärder.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrymna eller inrymna personer i fara • Varna personer som kan utsättas för fara • Spärra av riskområde • Omedelbar livräddning (exempelvis livräddande personsanering) • Identifiera och indikera ämne <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begränsa eller stoppa utflödet • Sanering (personer, egendom och miljö) • Restvärdesräddning 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation för att hantera kemolyckor enligt regiongemensamt avtal* • Kunskap om att tolka data för farliga ämnen • Tankfordon • Förstärkningsresurs CBRN* • Förstärkningsresurs oljeutsläpp*

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.5 Naturolycka

Naturolyckor kommer i olika former och olika intensitet. Det kan handla om allt ifrån ras och skred till översvämningar och stormar. Förmågebeskrivningen för naturolycka hålls generell, eftersom effekten som eftersträvas bedöms vara den samma oavsett vilken typ av naturolycka som har inträffat.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Nödstillda personer ska evakueras till säker plats och störningar i samhällsviktiga verksamheter ska minimeras.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säkra framkomlighet på vägar • Evakuera människor • Säkra eller avlägsna (konstruktions)delar 	<ul style="list-style-type: none"> • Terrängfordon • Motorsprutor • Förstärkningsresurs översvämning* • Förstärkningsresurs sök och räddning (NUSAR)*

	<p>som hotar att skada människor, egendom eller miljö</p> <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pumpa vatten • Invallning • Losstagning • Sågarbete • Samverkan med andra aktörer • Restvärdesräddning 	
--	--	--

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.6 Drunkning

Ett larm om drunkning är ett väldigt tidskritiskt larm; det krävs att räddningsresurser kommer fram snabbt till platsen och kan lokalisera den drabbade för att sedan få upp personen över vattenytan. På samtliga RIB-stationer i SKRTJ:s område finns ytlivräddare och på heltidsstationen i Nyköping finns räddningsdykare.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Den skadedrabbade ska komma ovanför vattenytan så fort som möjligt för att möjliggöra akut omhändertagande och avtransport till sjukhus.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snabb larmhantering och positionering • Lokalisering av personen <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ytlivräddning eller dykning • Akut omhändertagande • Samverkan med andra aktörer 	<ul style="list-style-type: none"> • Räddningsdykare • Ytlivräddare • Båtar • Hansabrädor

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Räddningstjänsten ska vara ändamålsenligt ordnad och räddningsinsatser ska kunna påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap § 3). För att kunna uppnå detta behövs ett väl anpassat räddningsledningssystem. SKRTJ har, dels enskilt, dels genom samverkan med andra, ett räddningsledningssystem som är dimensionerat för att leda de räddningsinsatser som behövs utifrån både den lokala och den regionala riskbilden.

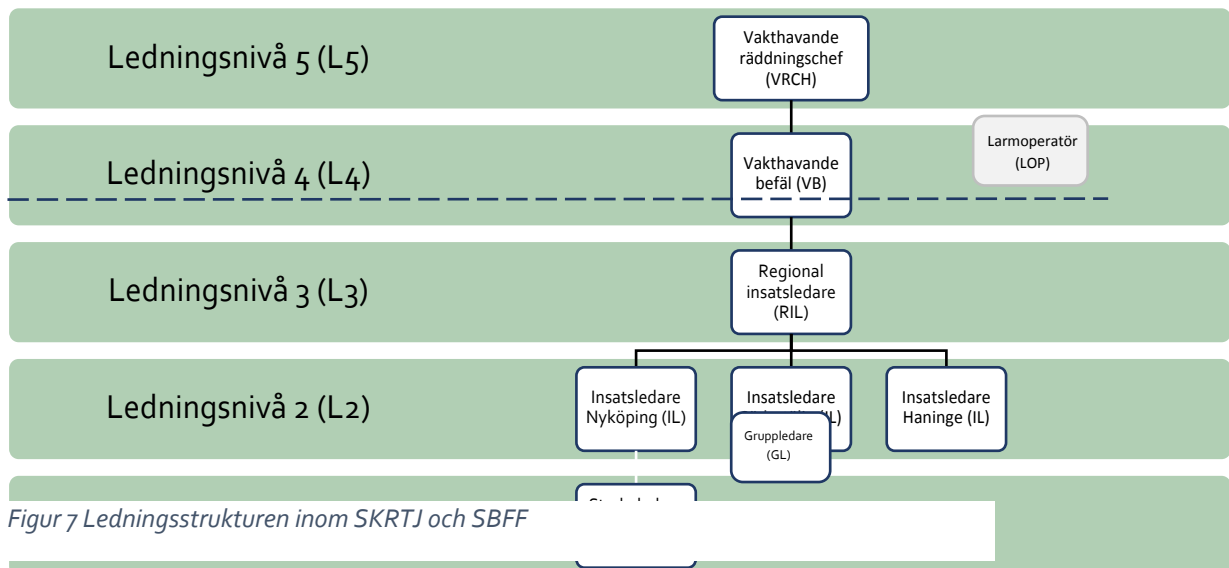
Räddningsledningssystemet har tillräcklig kapacitet och robusthet för att hantera flera räddningsinsatser samtidigt och för att hantera omfattande räddningsinsatser.

För att nå en effektiv hantering av olyckor krävs en ledningsorganisation som är väl anpassad för den situation som råder. Principiellt delas vår ledningsförmåga inom två domäner. Dels ska varje enskild räddningsinsats, stor som liten kunna ledas på ett effektivt sätt. Vi har ett flexibelt system med flera ledningsnivåer som kan formas efter olyckans karaktär och omfattning, mängden personal och funktioner som hanterar olyckan och behovet av att samverka med andra aktörer. Målet är alltid att minimera påverkan för de drabbade och på samhället. Den andra domänen inom ledning som ständigt måste hanteras är ledning av räddningstjänsten som system, d.v.s. den centrala ledning som behövs för att genomföra omvärldsbevakning, tolka inkommande larm och skeenden, tillsätta resurser till respektive insats samt prioritera och följa upp dessa, delta i regionala samverkansforum m.m. För detta finns en ständigt bemannad ledningscentral med ett ansvarigt befäl.

SKRTJ samarbetar med Brandkåren Attunda, Uppsala Brandförsvaret, Räddningstjänsten Norrtälje, Räddningstjänsten Enköping Håbo, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Sala-Heby, Storstockholms brandförsvaret och Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF), vilket benämns Räddningsregion Östra Svealand. Syftet med samarbetet är att skapa bättre förutsättningar för snabb resursuppbyggnad, uthållighet, tillgång till spetskompetens och förmåga att bibehålla god beredskap. Genom att arbeta enhetligt underlättas samverkan. Samarbetet regleras i ett samverkansavtal och innebär att den resurs som snabbast kan vara på plats, och som är lämplig för händelsen, används vid nödlägen oavsett kommun- eller organisationstillhörighet. Både räddnings- och ledningsresurser larmas gränslöst i syfte att möta de hjälpsökandes behov på ett effektivt sätt.

Inom räddningsregionen där avtalet om gränslös samverkan gäller finns två larm- och ledningscentraler: Räddningscentral Mitt som samlar sju av de nio nämnda räddningstjänstorganisationerna, och Räddningscentralen Stockholms Län (RCSL) som SKRTJ och SBFF larmas och leds från.

I figur 7 illustreras de ledningsfunktioner som är knutna till RCSL. I avsnitt 8.3.1 och 8.3.2 finns en sammanfattande beskrivning över den övergripande ledningen respektive ledning av insats. För djupare beskrivning hänvisas till gemensam ledningsdoktrin för alla de räddningstjänstorganisationer i den räddningsregion som hanteras av Räddningscentral Mitt och Räddningscentralen Stockholms Län.

8.3.1 Övergripande ledning

RCSL bedriver, dygnet runt och året om, övergripande ledning för de 13 kommuner som tillsammans ingår i SKRTJ och SBFF. Den övergripande ledningen bedrivs utifrån en helhetssyn för räddningstjänstverksamheten inom dessa kommuner. Genom RCSL kan SKRTJ anpassa ledning och användning av räddningsresurser utifrån aktuell riskbild och pågående räddningsinsatser.

Den övergripande ledningen bedriver hela tiden omvärldsbevakning för att kunna upptäcka händelser och skeenden som kan föranleda att beredskapen behöver anpassas. Det kan till exempel vara hög brandrisk i skog och mark, stora demonstrationer, social oro eller andra händelser i samhället som kan öka risken för olyckor eller påverka framkomligheten för räddningsresurser. Beredskapen anpassas normalt genom strategiska förflyttningar av olika resurser eller genom att systemet förstärks med ytterligare resurser.

I den övergripande ledningen verkar ledningsnivåerna vaktavande räddningschef (VRCH) (Ledningsnivå 5) och vaktavande befäl (VB) (ledningsnivå 4) samt larmoperatörer (LOP), som alltid finns i tjänst dygnet runt, året om. VB rapporterar till vaktavande räddningschef som är ledningssystemets högsta beslutsfattare och verkar på uppdrag av de två räddningscheferna. VRCH kontaktas vid särskilda händelser eller där organisationen är ansträngd. Vaktavande räddningschef ska kunna leda stora och/eller komplexa insatser eller hårt ansträngda lägen. VRCH finns i beredskap, förväntas kunna verka direkt på distans och ska kunna inställa sig på RCSL inom en timme från att funktionen aktiverats.

Inne på räddningscentralen på Lindvreten, Vårby gård, tjänstgör det vaktavande befälet som tillsammans med ledningsoperatörerna utför övergripande ledning.

RCSL tar emot medlysningar från samtal till SOS och bedömer om det finns behov av insats från räddningstjänsten. LOP:arna deltar vid behov i samtalen och kan ställa kompletterande frågor. Om det finns ett konstaterat behov, eller om misstanke om behov inte kan undanröjas, larmas resurser enligt framtagna larmplaner.

Ledning av räddningsinsatser påbörjas direkt när räddningscentralen kopplas in i samtalet och börjar göra en bedömning av vad som har inträffat. Övergripande ledning fattar beslut om avsikt och ram för insatsen samt gör prioriteringar gentemot andra pågående insatser och beredskapsläget. Den övergripande ledningen kan fatta beslut om att omfördela resurser utifrån behovet vid den enskilda händelsen och utifrån det aktuella beredskapsläget. Det kan till exempel handla om att prioritera om en specialfunktion som räddningsdykare, tak- och sprängning eller kemresurs. Vid behov initierar den övergripande ledningen samverkan med andra aktörer och säkerställer information till allmänheten om till exempel risker i samband med insatser.

Vakthavande befälets (VB) funktion är att vara ansvarigt befäl och arbetsledare i RCSL. VB disponerar samtliga operativa resurser i de båda organisationerna och är ansvarig för de insatser som genomförs. VB är aktiv och följer händelseutvecklingen i regionen och i möjligaste mån planerar för förväntade hot och insatser. Att identifiera det drabbade sammanhanget, d v s den samlade samhällskonsekvensen av en olycka, är centralt och ligger till grund för att rätt åtgärder och kontakter initieras. VB har rätt att frångå de larmplaner som respektive organisation har angett om det föreligger ett reellt skäl.

De resurser som VB förfogar över används utifrån det behov som förväntas och uppstår. Ledstjärna för resursuppbyggnaden i samband med insatser och förväntat hårt ansträngda lägen är att säkerställa tillräcklig mängd resurser direkt och sedan ta tillbaka dem om det visar sig att de inte behövs. Detta avser såväl räddningsstyrkor som ledningsorganisation. Insatsledningsenheter kan även förflyttas till en mer strategisk placering under perioder då övriga ledningsenheter är upptagna vid långdragna händelser.

Ledningssystemet beskrivs mer utförligt i ett regiongemensamt styrdokument om ledning.

8.3.2 Ledning av insats

Med insatsledning avses ledning och samordning av enskild räddningsinsats. I varje räddningsstyrka finns ett befäl med kompetens för insatsledning av begränsade insatser. Vid olyckor som kräver flera insatta styrkor finns särskilda ledningsresurser för att hantera ett större behov av ledning och samordning.

Vilka resurser som larmas för att leda en räddningsinsats beror på ledningsbehovet för den aktuella händelsen. Den som leder en räddningsinsats kallas för räddningsledare. Denne ansvarar bland annat för att sätta målet med insatsen, fördela uppgifter och resurser utifrån målet och följa upp genomförandet. Räddningsledaren ska kontinuerligt rapportera till den övergripande ledningen hur insatsen genomförs och vilken effekt den ger samt säkerställa samverkan med andra aktörer på skadeplats.

Den som leder det direkta arbetet på skadeplatsen kallas insatschef och är i normalfallet tillika räddningsledare. I vissa fall kan det vara brandmän som arbetar utan befäl på en skadeplats. Om inget annat beslut fattas är högsta befäl på en skadeplats insatschef. Detta fråntar inte högre chefer att under framkörning ta ansvar för insatsen och bidra till insatsens genomförande.

Ambitionen är att alltid bibehålla en stark ledningsorganisation under så lång tid som möjligt vid en inträffad händelse. Detta för att behålla initiativet och för att skapa goda förutsättningar att verka utifrån den inriktning och de helhetsbeslut som är fattade.

Ledningsorganisationen är dimensionerad för att kunna hantera omfattande räddningsinsatser men vid extrema behov kan förmågan stärkas ytterligare genom inkallning av extra personal och genom regional samverkan.

Inom RCSL finns i dagsläget tre ledningsnivåer för skadeplatsnära ledning. Dessa är bemannade dygnet runt, årets alla dagar. De tre ledningsnivåerna är:

- Ledningsnivå 1 (L1), styrkeledare (SL). Finns placerad på respektive brandstation med heltids- och RIB-bemanning. Värnen har gruppleddare (GL), vilket även i undantagsfall kan förekomma på RIB-stationerna.
- Ledningsnivå 2 (L2), insatsledare (IL). Finns normalt sett placerad på brandstationen i Nyköping. Inom det gemensamma ledningssystemet (för SBFF och SKRTJ), finns det även insatsledare (L2) som utgår från Haninge respektive Södertälje.
- Ledningsnivå 3 (L3), regional insatsledare (RIL). Utgår normalt sett från Lindvreten brandstationen i Vårby gård, Huddinge.

Ledningsnivå 2 och 3 är resurser för hela det gemensamma ledningssystemet, vilket innebär att de inte är låsta till ett specifikt område utan ska kunna befinna sig och verka inom hela SKRTJ:s och SBFF:s geografiska område.

Inom samverkansavtalet med SBFF finns även en sambands- och ledningsoperatör (SOL) att tillgå för den skadeplatsnära ledningen. SOL är normalt sett placerad på Lindvreten och kan larmas tillsammans med antingen L2 eller L3. Väl framme på skadeplatsen stödjer ledningsoperatören ledningsarbetet med exempelvis radiosamband och dokumentation.

För att förstärka yttre ledning finns en regionsgemensam rutin benämnd Förstärkningsresurs Yttre ledning (FRYL) vilket innebär att den yttre ledningen förstärks med ledningsstöd vilket kan innebära en eller flera personer. Ledningsplats och en yttre stab lokaliseras normalt vid skadeplatsen med hjälp av ledningsfordon och dess utrustning. Vid omfattande och långdragna händelser kan det dock finnas ett behov av att skapa bättre förutsättningar för att leda vilket i regel görs bäst inomhus. Det innebär att ledningsplats och yttre stab kan behöva upprättas i en för ändamålet bra lokal.

Ansvariga roller, både i övergripande ledning och i insatsledning, har ett ständigt ansvar att ompröva ledningsbehov, organisering och enskilda insatsers inriktning utifrån det behov som kan finnas. Med andra ord har VRCH eller VB rätt att fatta beslut som direkt eller indirekt påverkar en enskild räddningsinsats, detta bland annat utifrån att man från den övergripande ledningen har systemperspektivet som inte finns hos insatsledningen.

Responstiden för någon av ledningsenheterna är mindre än 20 minuter för majoriteten av kommunernas tätorter. Ett mindre antal tätorter nås inom en responstid på närmare 30 minuter.

8.3.3 Ledningsstöd

Vid en belastning som medför att VB behöver ledningsstöd ska behovet av inkallning av ledningspersonal eller larmoperatör beaktas.

Vad gäller förstärkt ledning i det lite längre tidsperspektivet så finns ett regionsgemensamt synsätt för upprättande av en stab för ledning av systemet och/eller för ledning av en räddningsinsats eller annan händelse. Det regionsgemensamma synsättet innebär att ett antal olika funktionsbenämningar i regel ska användas, dessa numreras även R1-R9. Observera att flera olika funktioner kan bemannas av en och samma person beroende på typ och dignitet av händelse.

Gemensam stabschefsutbildning har genomförts i räddningsregionen vilket innebär att räddningscentralerna har ett liknande synsätt för hur en stab ska ledas. En stab kommer företrädesvis att upprättas på RC utifrån att ledning av systemet och delar av en eller flera räddningsinsats/-er eller annan händelse behöver samordnas.

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Flera av de olyckstyper som kan inträffa inom SKRTJ:s område kan föranleda omfattande räddningsinsatser som tar många resurser i anspråk under lång tid, till exempel en omfattande skogsbrand. Det är dock inte bara enstaka omfattande händelser som kan belasta SKRTJ:s skadeavhjälpande organisation, även flera samtidiga händelser kan innebära att många resurser behöver vara aktiva under en längre tid.

RCSL har god erfarenhet att hantera hög belastning till följd av omfattande och flera samtidiga händelser. SKRTJ har genom samverkansavtalet med SBFF god tillgång till ledningsresurser. Den här möjligheten, att gränslöst förstärka varandra med ledningsresurser inom räddningsregionen, innebär att SKRTJ kan säkerställa en god förmåga till skadeplatsnära ledning även vid hög belastning.

När en olycka inträffar larmas resurser från den eller de närmaste brandstationerna till platsen för att genomföra insatsen. Vid omfattande insatser samlas resurser från ett större område, ofta även från angränsande räddningstjänstorganisationer. Omvänt stöttar även SKRTJ med våra räddningsresurser till andra kommuner när de har behov.

Inom ledningsregionen SKRTJ/SBFF är rutinen, för att upprätthålla beredskapen, normalt sett att inte kalla in extra brandpersonal vid en omfattande händelse. Istället nyttjas det faktum att det inom regionen är relativt tätt mellan räddningsresurser, och en lägre men för stunden acceptabel beredskap för nya insatser kan uppnås genom att fördela kvarvarande resurser över ytan på ett effektivt sätt. Detta innebär att en räddningsstyrka kan flyttas från en plats till en annan för att kompensera för styrkor som redan är insatta. Detta arbete baseras på inhämtade underrättelser från andra organisationer, erfarenheter och riskbedömning kring sannolikheten för nya händelser samt tiden det beräknas ta för att kunna hantera en ny händelse i samma område.

Vid torra och varma perioder är det vanligt förekommande med mark- och skogsbränder. Vid särskilda väderlekar, såsom starka vindar och låg fuktighet, är det vanligt att mark- och skogsbränderna blir insatser av en mer resurskrävande karaktär. Sker det då flera mark- och

skogsbränder inom kommunerna kan beredskapen och organisationen bli hårt ansatt. Vid sådana situationer kan det även vara så att angränsande förbund och räddningstjänster upplever samma ansträngda läge, vilket leder till att utomstående resurser kan vara upptagna. För att hantera ett sådant läge nyttjas organisationernas samlade resurser heltid, RIB och värn på ett så optimalt sätt som möjligt. Detta för att kunna frigöra brandstyrkorna från insatserna och återupprätta bästa möjliga beredskap i kommunerna och tätorterna. Under alla insatser, oavsett vilken typ av händelse, sker en kontinuerlig resursbedömning av befälen på plats. När resursbehovet är mindre än resurserna på plats ska det meddelas till VB vilka resurser som är dragbara. Detta för att systemledningen och resursfördelningen ska kunna prioriteras och användas effektivt.

Vid extrema situationer med många eller extremt resurskrävande insatser kan det förekomma behov av att vidta mer omfattande åtgärder för att kunna hantera situationen. Inkallning av ledig personal, utökad regional och nationell samverkan med andra räddningstjänster, begäran av stöd från andra myndigheter exempelvis Försvarsmakten, frivilligorganisationer, lokala näringslivsaktörer samt internationella resurser kan förekomma. Vid dessa extrema situationer blir SKRTJ och SBFF en del av den regionala och statliga samordningen som upprättas för ändamålet med möjlighet att både få hjälp, men också en skyldighet att bistå med hjälp till andra som drabbats av en svår situation. Vid en allvarlig händelse eller i ett nödläge har även räddningsregionen en förmåga att kunna bistå med ledning utanför den egna regionen. Räddningscentralen RCSL i Lindvreten har en praktisk erfarenhet av att på mycket kort tid kunna upprätta och systemleda ett annat område för att avlasta och stödja vid omfattande olyckor eller vid systembortfall. Vid förfrågan av externa resurser är det VB, ibland i samråd med VRCH, som upprättar och hanterar kontakten med extern part.

Utifrån de senaste årens omfattande räddningsinsatser, exempelvis skogsbränderna 2014 och 2018, finns för Räddningsregion Östra Svealand förberedda rutiner för givande och mottagande av omfattande stöd till och från andra räddningstjänster i Sverige.

RCSL samverkar kontinuerligt med RCM, till exempel strävar man efter att fördela räddnings- och ledningsresurser för att förbättra beredskapsläget i regionen när olika resurser är upptagna. Ledningscentralerna kan även stötta varandra vid hög belastning. Det finns även etablerad redundans vid händelse av störningar i RCSL.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) bygger på freds räddningstjänstens grund och dimensioneras efter den aktuella hotbilden. Utgångspunkten för arbetet med civilt försvar är krisberedskapen.

I avvaktan på planeringsinriktningar från centrala myndigheter inriktas planeringsarbetet på att säkerställa förmåga och uthållighet i händelse av fredstida kriser och samhällsstörningar. Planeringsarbete genomförs utifrån den nu gällande kommunöverenskommelsen för civilt försvar som omfattar arbete med krigsorganisation, kompetenshöjande åtgärder samt säkerhetsskydd.

Att planera för framtiden under höjd beredskap handlar om att bygga in en flexibilitet och robusthet i organisationen för att kunna verka under alla värsta tänkbara förutsättningar som påverkar hela samhället och räddningstjänsten. En stor påverkan kan bland annat kan få

effekter på kritisk infrastruktur med bortfall av el och brist i livs- och drivmedelsförsörjning. För räddningstjänstens del innebär det bland annat att flera samtida räddningsinsatser av större omfattning och komplexitet kan komma att behöva hanteras.

Kontinuitetshantering är ett prioriterat område i planeringen för räddningstjänst under höjd beredskap. Genom kontinuitetshantering skapas en robusthet och det säkerställs att verksamheten kan fortsätta att fungera oavsett vad som händer. I den här planeringen ingår bland annat personal, ledningssystem, livsmedel och drivmedelsförsörjning. All planering för räddningstjänst under höjd beredskap utgår från den fredstida förmågan men ska täcka hela hotskalan från olyckor, samhällsstörningar till höjd beredskap och krig. Stora delar av planeringen sker tillsammans med samarbetskommunerna och i samverkan med länsstyrelsen i Södermanland och andra berörda aktörer.

Räddningstjänstens förmåga och uppgifter ska vara motsvarande vid "normal" krishantering och räddningsinsats som vid höjd beredskap. Under höjd beredskap förväntas dock andra typer av händelser med särskilda konsekvenser gällande skadeutfall och hjälpbehov. I LSO kap 8 anges några särskilda uppgifter för kommunal räddningsinsats att utföra under höjd beredskap:

- upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel
- delta i åtgärder för första hjälpen och transport av skadade personer och befolkningskydd
- att personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst får tas i anspråk för uppgifter som inte rör den egna kommunen.

Gällande de specifika uppgifter som tillkommer enligt LSO 8 kap 2§ i händelse av höjd beredskap så krävs vägledning från centrala myndigheter för att i detalj kunna fortsätta planeringen avseende dessa uppgifter. Den fredstida organisationen innehåller dock förmågor som har relevans även för delar av de tillkommande uppgifterna.

Under handlingsprogramsperioden avser SKRTJ återuppta förmåga för händelser kopplat till höjd beredskap och väpnat angrepp. Beroende på inriktning och ambition i förutsättningarna som regeringen fastställer kan SKRTJ:s arbete för att stärka det civila försvaret och den egna organisationens förmåga att genomföra räddningsinsats under höjd beredskap behöva ändra omfattning och prioritering i förhållande till övrig verksamhet.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

Kapitlet beskriver hur verksamheten följs upp och utvärderas samt hur arbetet med olycksundersökningar fungerar.

9.1 Uppföljning och utvärdering

Målen i handlingsprogrammet följs kontinuerligt upp i olika instanser under verksamhetsåret.

- Uppföljning sker mot tjänsteorganisationen inom respektive kommun i samband med kontinuerliga verksamhetsuppföljningar 4 gånger per år.
- Mot styrande nämnder sker uppföljning i samband med delårsbokslut och årsbokslut.

Målen i handlingsprogrammet är övergripande och utfallet av uppföljningarna i form av åtgärder eller justeringar arbetas in i kommande års verksamhetsplan i syfte att leverera en agil organisation med ständiga förbättringar och tydlig målstyrning.

Utvärdering: I samband med sammanställningen av årsbokslutet genomförs en utvärdering av resultatet för föregående år. Utvärderingen genomförs av respektive ansvarig funktion/avdelning.

Utvärderingen av uppfyllnaden av verksamhetsmålen sker via verksamhetsvisa uppföljningar av respektive verksamhet. Resultat och måluppfyllnad dokumenteras löpande i dokumentet Verksamhetsplan och budget för respektive år.

Verksamheten ska utvärderas under sista året av handlingsprogrammets giltighetstid utifrån målen i handlingsprogrammen. Utvärderingen syftar till att dels kvantifiera effekterna av de egna verksamheterna, dels uppskatta hur utfallet har påverkats av samhällsutvecklingen i övrigt.

9.2 Olycksundersökning och AAR

SKRTJ undersöker olyckor och tillbud utifrån lag (2003:778) om olyckor (3 kap. 1 §) med syftet att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen genomfördes.

Undersökningarna har ett lärande perspektiv och syftar till att undvika att liknande händelser inträffar igen samt att dra lärdomar från insatser för att förbättra den egna organisationen. Våra undersökningar syftar däremot inte till att hitta fel eller misstag av enskilda personer.

Storleken på olycksundersökningen samt fokus kan variera kraftigt utifrån inträffad händelse allt ifrån den lilla olyckan som dokumenteras i händelserapporten till en större händelse vilken medför en större fördjupande rapport.

Bilaga A: Dokumentförteckning

Följande avtal gällde vid tidpunkten för handlingsprogrammets fastställande:

- Avtal om gemensam räddningstjänst med Oxelösunds kommun
- Avtal om gemensam räddningstjänst med Trosa kommun
- Avtal om gemensam räddningstjänst med Gnesta kommun
- Avtal med Tystberga räddningsvårn
- Avtal med Kila frivilliga brandkår
- Avtal med Nävekvarns räddningsvårn
- Samverkansavtal med Södertörns Brandförsvarsförbund om anslutning till Räddningscentralen Stockholms län, avseende samverkan i ett gemensamt ledningssystem
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Enköping-Håbo
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Sala-Heby
- Samverkansavtal Brandkåren Attunda
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Norrtälje
- Samverkansavtal Storstockholms brandförsvår
- Samverkansavtal Södertörns Brandförsvårsförbund
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Gotland
- Samverkansavtal Uppsala Brandförsvår
- Underavtal till samverkansavtal ovan med regionens räddningstjänster avseende gemensamma specialresurser för hantering av farliga ämnen, benämns Regionskem
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Östra Götaland
- Samverkansavtal med räddningstjänsterna i Södermanland; Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun, Flens kommun, Västra Sörmlands Räddningstjänst (Katrineholm och Vingåker)
- Försäkringsbranschens restvärdesräddning AB
- Region Södermanland
- SOS Alarm AB via Södertörns Brandförsvårsförbund SBFF
- Stockholm Skavstas flygplats avseende befattningen räddningschef vid flygplatsen
- Samarbetsavtal gällande oljeskydd med Oxelösunds hamn

Följande referensdokument hänvisas till i handlingsprogrammet:

- Riskanalys Sörmlandskustens räddningstjänst – underlag till handlingsprogram från 2019
- Tillsynsplan, beslutad av räddningschef 2019-09-23
- Kommunal plan för räddningsinsats vid verksamheter som använder farliga ämnen, beslutad av Räddningschefen 2021-06-23, (allmän del)
- Kommunal plan för räddningsinsats vid verksamheter som använder farliga ämnen, under arbete, (intern del)
- Sörmlandskustens räddningstjänst operativa förmåga - under arbete
- Regiongemensamt styrdokument om ledning – under arbete

Bilaga B: Beskrivning av samråd

Detta handlingsprogram utgör en omarbetning och uppdatering av handlingsprogrammet från 2020 i syfte att leva upp till MSB:s föreskrift om handlingsprogram. Samråd med direkt berörda aktörer, intressenter och allmänheten skedde under framtagandet av handlingsprogrammet som antogs under 2020.

Inget nytt samråd har bedömts nödvändigt vid framtagandet av denna version av handlingsprogrammet, då det har betraktats som en omarbetning och revidering av hur handlingsprogrammet är strukturerat och utformat och inget har tillförts eller ändrats innehållsmässigt.

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

Hamnar och deras gränser i vattnet

Den kommunala räddningstjänsten ansvarar för räddningsinsatser inom hamnområdet. I följande bilder förklarar vi detta område genom avvikande färgmarkering.

I **Nyköping**, bild 1 nedan begränsas området av Stadsfjärden, väster om meridianen genom Brandholmens fyr.

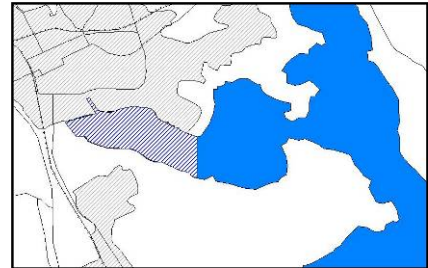

Bild 1

I **Studsvik**, bild 2 nedan begränsas området av den del av hamnområdet som enligt sjökortet är stängt för obehöriga och markeras av bojar i Tvären.

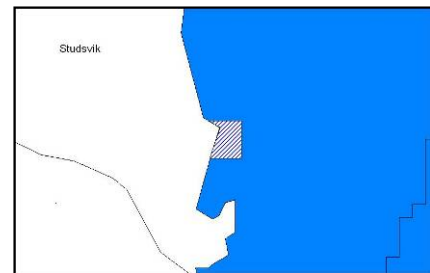

Bild 2

I **Trosa**, bild 3 nedan begränsas området till vattnen Hållsviken, Trosa Hamn och Östra stadsfjärden, begränsade av en linje från nordöstra udden vid Eknäs rakt österut mot Öbolandet i väster och i öster en linje från Stora Kronskaers sydligaste udde rakt västerut mot Lilla Kronskaer.

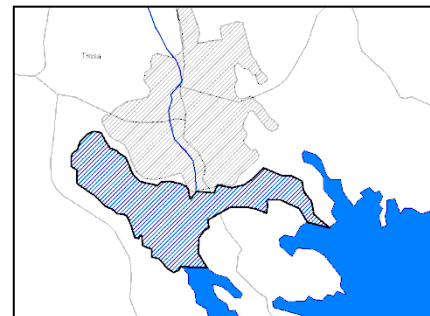

Bild 3

I **Oxelösund**, bild 4 nedan begränsas området till vattnen innanför linjen Djursgravens västra sida till Jogersös nordvästra udde, via Käntingen till Femöre, linjen östra spetsen Ljungholmen till nordvästra udden Furön (Bjurshalsen), Furöns norra strandlinje till nordöstra spetsen Furön, via kumlet nordöst Furön till Danviksholmens norra spets därefter nordvart via västra

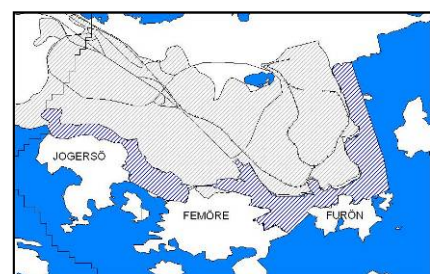

Bild 4

sidan om Hästholmen, Höga Hästholmen och Korpholmen och slutligen rakt in mot Brannäs.

KS § Revidering av handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023

Diarienummer: KK21/615

Nyköpings kommun har sedan några år tillbaka haft ett samlat Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun. Ett program som utöver lagen om skydd mot olyckor behandlar fler områden. Hösten 2020 antog kommunfullmäktige ett Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun för perioden 2021-2023 (KK20/675).

Den 1 januari 2021 trädde en förändrad Lag om skydd mot olyckor i kraft. Den nya lagstiftningen och en ny föreskrift för kommunala handlingsprogram enligt skydd mot olyckor preciserar utformningen av handlingsprogrammet. Den nya lagstiftningen och föreskriften innebär att Nyköpings kommun behöver fatta beslut om ett program som enbart innehåller området skydd mot olyckor och sådant som kan leda till räddningsinsats.

Med anledning av att kommunen behöver ett separat handlingsprogram enligt Lagen om skydd mot olyckor, får det till följd att sidorna 16-34 (som berör området skydd mot olyckor) i gällande Handlingsplan för en säkrare och tryggare kommun blir ogiltigt i samband med antagande av ett nytt handlingsprogram för området. Mot den bakgrunden föreslås att sidorna 16-34 i handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023 stryks, samt delar av inledningskapitlet som har bäring på innehållet som föreslås strykas. Resterande delar i handlingsprogrammet kvarstår tillsvidare. Räddning och säkerhet återkommer senare med förslag på revidering av övriga delar i Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun.

I bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-22 är föreslagna förändringar är överstrukna i förslag till reviderat handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta reviderat *Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun*, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-22, samt
- 2) **att** reviderat handlingsprogram gäller från och med 2022-01-01.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Räddning och säkerhet

Webbredaktör

Kommunfullmäktige

Revidering av handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023

Bakgrund

Nyköpings kommun har sedan några år tillbaka haft ett samlat Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun. Ett program som utöver lagen om skydd mot olyckor behandlar fler områden. Hösten 2020 antog kommunfullmäktige ett Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun för perioden 2021-2023 (KK20/675).

Den 1 januari 2021 trädde en förändrad Lag om skydd mot olyckor i kraft. Den nya lagstiftningen och en ny föreskrift för kommunala handlingsprogram enligt skydd mot olyckor preciserar utformningen av handlingsprogrammet. Den nya lagstiftningen och föreskriften innebär att Nyköpings kommun behöver fatta beslut om ett program som enbart innehåller området skydd mot olyckor och sådant som kan leda till räddningsinsats.

Med anledning av att kommunen behöver ett separat handlingsprogram enligt Lagen om skydd mot olyckor, får det till följd att sidorna 16-34 (som berör området skydd mot olyckor) i gällande Handlingsplan för en säkrare och tryggare kommun blir ogiltigt i samband med antagande av ett nytt handlingsprogram för området. Mot den bakgrunden föreslås att sidorna 16-34 i handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023 stryks, samt delar av inledningskapitlet som har bäring på innehållet som föreslås strykas. Resterande delar i handlingsprogrammet kvarstår tillsvidare. Räddning och säkerhet återkommer senare med förslag på revidering av övriga delar i Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun.

I bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-22 är föreslagna förändringar är överstrukna i förslag till reviderat handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta reviderat *Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun*, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-22, samt
- 2) **att** reviderat handlingsprogram gäller från och med 2022-01-01.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-28

Patrik Kullman
Räddningschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Räddning och säkerhet

Webbredaktör

FÖRSLAG

Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun

Strategi för 2021-2023

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2020-12-08
Reviderad av: Kommunfullmäktige 2021-XX-XX

 Nyköping
www.nykoping.se

Du kommer alltid vara först på plats!

I händelse av brott eller olycka kommer samhällets resurser alltid dit som nummer två och då har redan viktig tid gått. Vår önskan är att du som läser detta kan ställa dig bakom vår gemensamma satsning mot ett tryggare Nyköping.

Forskningen är entydig om att tiden till hjälp har betydelse, oavsett om det gäller ett hjärtstopp, misshandel, skadegörelse eller villabrand. Kommunens uppdrag är att innan sakerna hänt minimera riskerna och vara så väl rustade som möjligt samt när det hänt vara på plats så snabbt som möjligt med de resurser som krävs för att göra en skadeavhjälpande insats. Men helt oavsett våra satsningar inom egen organisation så är vi alltid beroende av dig, du som finns ute på skolor, vårdboenden, kontor eller i hemmet.

Det är tillsammans med dig vi kan göra störst skillnad. Din insats i ett tidigt skede är det som räddar liv, miljö och egendom. Det är du som är viktigast!

Vi vill på bästa sätt hjälpa dig att bli så bra du kan. Vi kan bistå med utbildning, information och praktiskt kunnande. Men vi behöver också att du ber om hjälp och tar till dig av det vi har att erbjuda, den skyldigheten ligger på dig.

Vi vill ta tillfället i akt att både påminna dig om dina förpliktelser och berätta att vi vill ha din hjälp på resan mot ett tryggt och säkert samhälle.

Du som individ har en skyldighet att först göra det du kan själv.

Medborgarmål: Du ska ha kunskap i hur en olycka eller brott kan förebyggas och hanteras

Ta hand om varandra, hjälp dem i din närhet

Förbered dig så att du klarar dig i en (1) vecka utan hjälp från samhället vid en kris

Säkra din digitala närvaro och var vaksam med att lämna ut känsliga uppgifter

Fallsäkra ditt hem eller be om hjälp vid arbete ovan mark, på exempelvis stege

Köp en brandsläckare, brandvarnare och brandfilt. Komplettera din utrustning efter dina behov.

Lämna tips, upplysningar och anmäl brott till polisen

För mer information se [SKRTJ.se](https://www.skrtj.se)

Innehåll

Du kommer alltid vara först på plats!	2
Inledning.....	5
Varför ett handlingsprogram?.....	5
Handlingsprogrammets roll i organisationen	5
Kommunens samordningsansvar.....	5
Risker och framtid.....	6
Mål och inriktning	7
Kommunens övergripande mål.....	7
Strategiska inriktningar	7
Lagar och styrdokument.....	7
Organisation och ansvar	8
Kommunen.....	8
Kommunens interna säkerhetsarbete	9
Riskbild	9
Mål: Antalet incidenter och skadetillfällen i kommunen ska minska	10
Kommunalt brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete ..	11
Riskbild	11
Mål 1: Tryggheten för de som bor och vistas i kommunen ska öka.....	14
Mål 2: Risken att utsättas för brott för de som bor och vistas i kommunen ska minska	14
Skydd mot olyckor.....	16
Riskbild.....	16
Mål: Antalet människor som omkommer eller skadas allvarligt vid olyckor ska minska	20
Mål: Risken för omfattande olyckor och samhällsstörning vid olyckor ska minska	21
Mål: Rollen som aktiv samverkanspart och samhällsaktör ska stärkas.....	22
Förmåga	23
Beredskap för räddningstjänst.....	25
Säkerhetsskydd	35
Mål.....	35
Krisberedskap.....	36
Krisberedskapens principer.....	36
Mål.....	37
Uppföljning, utvärdering och återföring av erfarenheter	38

Mål: Antalet incidenter och skadetillfällen i kommunen ska minska	39
Indikatorer LSO	42

Inledning

De flesta brott, olyckor, skador, samhällsstörningar eller orsaker till medborgarnas oro får på något sätt efterverkningar i kommunen. Att i samverkan med andra aktörer kunna hantera trygghets- och säkerhetsfrågor över hela hotskalan – med såväl individ- som samhällsperspektiv – är därför en central kommunal arbetsuppgift. I det här kapitlet berättar vi om vad vårt handlingsprogram innehåller och vilka övergripande mål som vi ska uppfylla.

Varför ett handlingsprogram?

Varje vecka dör nästan 60 personer och i genomsnitt 2 000 läggs in på sjukhus till följd av olyckor i Sverige. Det orsakar stort personligt lidande för de direkt inblandade och människor i deras närhet. Samhällskostnaden för olyckorna uppgår till 65 miljarder kronor varje år, främst i medicinska kostnader och produktionsbortfall.

När vi aktivt och effektivt förebygger och hanterar olyckor kan vi både minska det personliga lidandet och samtidigt göra stor samhällsekonomisk nytta.

Kommunen ska enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor ha ett handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet. Syftet med handlingsprogrammet och vårt trygghetsarbete är att skapa förutsättningar för att med gemensamma krafter jobba mot ett tryggt och säkert samhälle. Programmet gäller för samtliga delar av Nyköpings kommun för åren 2021-2023.

Handlingsprogrammets roll i organisationen

Detta program är övergripande där ansvar för dess efterlevnad ligger på samtliga divisioner i kommunen och där befintliga strategier och policys ingår. Målformuleringarna är riktade mot de delar av ansvarsområdet som Räddning och säkerhet (ReS) vid Nyköpings kommun rör över utifrån en samordnande roll för Nyköpings kommuns trygghetsarbete.

Kommunens samordningsansvar

Vårt övergripande mål är att ge en god samhällsservice där vi som kommun har samordningsansvar för det trygghetsfrämjande arbetet inom vårt geografiska område och för att våra verksamheter fungerar med så få störningar som möjligt. Genom att ansvariga tjänstemän tillsammans med medborgarna dagligen arbetar med säkerhets- och trygghetsfrågorna kan vi skapa förutsättningar för ett gott liv.

Kommunens säkerhets- och trygghetsarbete styrs av flera faktorer, bland annat:

- lagar och förordningar
- förväntningar från allmänheten
- försäkringsbolagens krav på kommunen som försäkringstagare
- kommunens ambition

Risker och framtid

Varje kapitel i detta handlingsprogram redovisar olika risker, dock inte i mått av hur stora eller små de är. För att vi ska kunna bedöma hur mindre och större risker ska undvikas eller hanteras behöver vi också använda riskanalyser som ett dagligt arbetsverktyg. Det ska ske genom en aktiv omvärldsbevakning och ett brett perspektiv med realism och verklighetsförankring.

Hotbilder i samhället förändras ständigt och påverkas av samhällsutvecklingen både i Sverige och i omvärlden. Hoten har blivit mer komplexa och globala och en händelse i en del av världen kan få följdverkningar i en annan. Integration, förtätning av städer och de pågående klimatförändringarna blir ett allt viktigare område för vårt säkerhets- och trygghetsarbete.

Det går inte att helt förutse framtida olyckor och kriser men genom att analysera tänkbara händelser i relation till olika scenarier för hur samhället skulle kunna utvecklas kan vi redan nu anpassa åtgärder och prioriteringar för att möta framtidens behov.

Mål och inriktning

Samhället ska ha en förmåga att förebygga och hantera konsekvenserna av det som riskerar att inträffa. MSB:s "Övergripande inriktning för samhällsskydd och beredskap" ska skapa en grund för gemensam riktning i arbetet och underlätta prioriteringar, kommunikation och samverkan mellan olika samhällsaktörer.

Arbetet med samhällsskydd och beredskap ska bidra till såväl individens som samhällets och nationens säkerhet.

Kommunens övergripande mål

- Nyköping ska upplevas som en trygg kommun och ha en god folkhälsa.
- Utsattheten för brott, olyckor, bränder och samhällskriser ska minska.

Strategiska inriktningar

För att nå de övergripande målen har vi delat in vårt arbete i ett antal strategiska inriktningar som har fått varsitt kapitel:

- Kommunalt internt säkerhetsarbete
- Skydd mot olyckor (lagstadgat)¹
- Kommunalt brottsförebyggande arbete
- Säkerhetsskydd (lagstadgat)²
- Kommunens krisberedskap (lagstadgat)³

---

¹ Lagen om skydd mot olyckor (2003:778)

² Säkerhetsskyddslag (1996:627)

³ Lagen om kommuners och landstingsåtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544)

Lagar och styrdokument

Följande lagar och styrdokument ligger bland annat till grund för handlingsprogrammet:

- **Lag (2003:778)** om skydd mot olyckor.
- **Lag (2010:1011)** om brandfarliga och explosiva varor.
- **Lag (2006:544)** om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- **Säkerhetsskyddslag (2018:585)**
- **Avtal och överenskommelser** med andra kommuner och räddningstjänster.

Organisation och ansvar

Det offentliga, exempelvis myndigheter och kommuner, har ett omfattande ansvar för att bland annat telekommunikationer, el- och vattenförsörjning, transporter, räddningstjänst och sjukvård fungerar. Den enskilde ska kunna räkna med akut hjälp och stöd vid en svår olycka. Det offentliga ska också ge den enskilde förutsättningar att hantera sin egen säkerhet på ett rimligt sätt, till exempel genom information.⁴

Nyköpings kommun sköter vissa räddnings- och säkerhetsuppdrag åt grannkommunerna Gnesta, Oxelösund och Trosa. Arbetet utförs av Sörmlandskustens räddningstjänst och är reglerat i civilrättsliga avtal. I verksamheten arbetar ca 200 medarbetare, varav ca 150 som räddningspersonal eller i frivilliga räddningsvärn. Vi har en mängd olika yrkeskategorier, exempelvis brandmän, säkerhetssamordnare, brandingenjörer, service- och driftstekniker och kanslisters.

I vissa delar av detta handlingsprogram beskriver vi därför en verksamhet som täcker mer än bara vår egen kommuns geografiska område.

Kommunen

Kommunfullmäktige beslutar om handlingsprogrammet med bland annat övergripande mål.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för säkerhets- och trygghetsfrågorna i kommunen och utövar genom ansvariga tjänstemän fortlöpande uppföljning och tillsyn över arbetet med det samhällsinriktade och interna säkerhetsarbetet.

Nämnderna har ansvaret för att säkerhetsarbetet inom sina respektive områden bedrivs enligt kommunens handlingsprogram för säkerhet och trygghet tillsammans med de lagar som gäller.

Cheferna ansvarar inom sina verksamhetsområden för att säkerhetsarbetet bedrivs enligt handlingsprogrammet.

Sörmlandskustens räddningstjänst* har övergripande samordningsansvar för att kommunens samlade säkerhets- och beredskapsarbete genomförs på ett effektivt och rationellt sätt.

Stygrupp säkerhet inriktar kommunens samverkan med polisen, och beslutar om gemensam handlingsplan.

---

⁴ www.dinsakerhet.se

*Benämns också som enheten "Räddning och säkerhet"

Kommunens interna säkerhetsarbete

Kommunens interna säkerhetsarbete har ingen speciell lagstiftning som grund. Däremot finns beröringspunkter till arbetsmiljölagen, arbetstidslagen, lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och lagen (2006:544) om extraordinära händelser. Till det kommer att försäkringsbolagen ställer villkor på ett aktivt systematiskt säkerhetsarbete.

Det interna säkerhetsarbetet ska både skydda kommunens egendom, verksamhet, anställda, elever och brukare och att se till att kommunens verksamheter är robusta och kapabla att förebygga hot och hantera uppkomna händelser.

I Nyköpings kommun pågår ett löpande arbete för att i så hög grad som möjligt integrera säkerhets-, arbetsmiljö- och hälsoarbetet.

Arbetet ska stärka det interna skyddet för kommunens personal, egendom och drift så att skador och verksamhetsstörningar till följd av ohälsa, brand, inbrott, stöld, skadegörelse och IT-intrång med mera minimeras.

Riskbild

Kommunen är utsatt för många olika risker genom sin breda verksamhet och sitt stora lokalinnehav. Kommunen ansvarar även för en störningsfri verksamhet och har ett allmänt socialt ansvar för kommunens invånare. Exempel på risker i kommunala verksamheter:

Stöld	Miljöskada	Fuktskador
Elolyckor	Brand	Stickskador
Buller	Smitta	Hot
Trafik	Farliga ämnen	Vattenpölar
Svinn	Fallolyckor	Klämskador
Rån	Rymning	Inbrott
Olycksfall	Vattenskada	Ras
Drunkning	Våld	Trasiga lekredskap

Mål: Antalet incidenter och skadetillfällen i kommunen ska minska

Kommunens interna säkerhetsarbete ska arbeta för en bättre effekt och en tydligare styrning och prioritering inom området. Genom att agera sammanhållande och uppföljande ska arbetet med säkerhetsarbetet i kommunen likriktas inom samtliga divisioner. Vidare ska även stödet till verksamheterna baseras på gemensamt underlag utifrån kommunens förutsättningar.

En bra grundutbildning inom säkerhetsområdet bidrar till ett ökat risktänk och ett sundare förhållningssätt gentemot risker. Att i en tidig ålder få kunskap om risker med olyckor ökar sannolikheten och förbereder individen för en olycksfri framtid.

Sverige har ett nytt säkerhetspolitiskt läge och fokus har skiftat mot att bygga upp resiliens i samhällsviktiga verksamheter. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser visar på vikten av att fokusera på dessa verksamheter och trygga deras drift framöver.

Prestationsmål

- a. Arbeta mot en tidig implementering av trygghetsfrågor i kommunala processer och stödja med säkerhetskompetens till kommunala och privata evenemang/större händelser och på så sätt öka riskmedvetenheten och skapa bättre förutsättningar för trygghetsskapande åtgärder.
- b. Alla skolbarn, i utpekade årskurser, ska ges kunskaper om brandrisker, olyckor samt allmän riskmedvetenhet för att redan i tidig ålder påverka våra medborgare till ett tryggare leverne.
- c. ROS ska genom sin samlade kunskap och kompetens inom trygghetsområdet agera som kommunens experter och kunna se trender i kommunen och på årsbasis skapa underlag till säkerhetsgrupp för beslut om prioriterade satsningar.
- d. Genomföra säkerhetsronder hos prioriterade samhällsviktiga verksamheter.
- e. Utveckla arbetssätt för, och implementera, att rapportering av tillbud, störningar och incidenter ska kunna sammanställas för kommunen som helhet.

Kommunalt brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete

Brott är en handling som är kriminaliserad i lag. Brott kan påverka människors trygghet. Trygghet är kopplat till i vilken grad den enskilde upplever risken för att utsättas för brott. Brott orsakar både mänskligt lidande och ekonomiska kostnader, medan otrygghet kan påverka människors livskvalitet negativt. Olika typer av brott har olika effekt på tryggheten och s.k. signalbrott - t.ex. klotter och skadegörelse - har större påverkan på människors trygghet jämfört med andra brott.

Det är också viktigt att understryka att trygghet inte bara härrör ur upplevelser kopplade till brott eller miljörelaterade trygghetsstimuli. Trygghet har också att göra med i vilken grad den enskilde upplever sig ingå i ett meningsfullt socialt sammanhang och om ekonomisk trygghet.

Avslutningsvis är också brott - brottsutsattheten och konsekvenserna av att utsättas för brott - och otrygghet något som distribueras olika i samhället mellan såväl individer som grupper och områden. Av detta följer att jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv på brottslighet och otrygghet bör beaktas i det brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet. Vi vet t.ex. att äldre kvinnor är mer otrygga samtidigt som man i mindre omfattning än andra grupper är utsatta för en viss typ av brott. Detta medan yngre män tenderar att vara relativt tryggare samtidigt som man är mer utsatt för våldsbrott.

Riskbild

Nyköping är en expansiv kommun avseende befolkningsökning och byggande. Detta medför både möjligheter och utmaningar. Det medför möjligheter under förutsättning att risker för brott och otrygghet beaktas redan i planeringsstadiet av ny bebyggelse. Att inte beakta riskerna kan på sikt innebära utmaningar i form av att förutsättningar - som gynnar brottslig aktivitet eller skapar otrygghet - byggs in i den nya bebyggelsestrukturen. Risken för att utsättas för brott eller otrygghet återfinns också i redan befintlig bebyggelse och miljöer. Vid förändringar och förvaltning av redan befintlig bebyggelse eller miljöer bör risker för brott och otrygghet beaktas på samma sätt som i planeringsprocessen av ny bebyggelse.

Enligt statistiken över anmälda brott ligger Nyköping 25% eller högre än riksgenomsnittet när det gäller brottsfrekvensen⁵ i flera brottskategorier året 2019. De brottskategorier som avviker mest är rattfylleri (31% över riksgenomsnittet), narkotikabrott (51% över riksgenomsnittet), cykelstölder (23% över riksgenomsnittet). Då rattfylleri och narkotikabrott är s.k. ingripandebrott, d.v.s. brott som uppmärksammas som en följd av polisens insatser, bör man vara försiktig med att dra allt för stora slutsatser när det gäller att säga något om förekomsten och omfattning. Det kan snarare säga något om polisens prioriteringar och/eller effektivitet i avseendet. När det gäller misshandel fördelade sig avvikelserna enligt följande:

1. Misshandel, målsägare 0-6 år (28% över riksgenomsnittet)
2. Misshandel, målsägare 7-14 år (34% över riksgenomsnittet)
3. Misshandel, målsägare 15-17 år (38% över riksgenomsnittet)

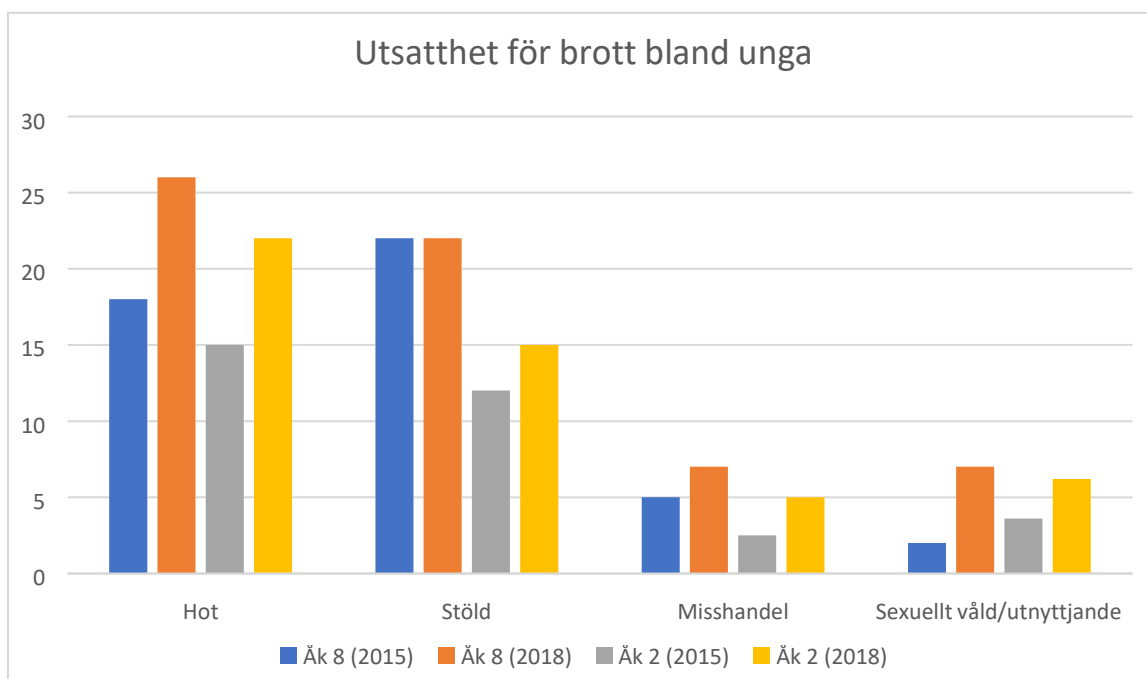
---

⁵ Brottsfrekvensen är antalet brott per 100 000 invånare, vilket är en bättre indikator jämfört med antalet anmälda brott när det gäller sannolikheten för att utsättas för brott.

Sett över en tioårsperiod är trenden att några brottskategorier har ökat: misshandel där målsägaren är barn samt rån. När det gäller rån har det nästan skett en fördubbling av antalet anmälda brott den senaste tioårsperioden.⁶

Trenden avseende misshandel mot barn överensstämmer med trenden som framkommer i Lupp - en undersökning av högstadie- och gymnasieelevers upplevelser av brott och trygghet som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor genomför på uppdrag av Nyköpings kommun (se figur 1). Det har skett alltifrån marginella till betydande försämringar när det gäller åttondeklassares och andraringares utsatthet för hot, stöld, misshandel och sexuellt våld/utnyttjande mellan de mättidpunkterna 2015 och 2018. Den största - och betydande - försämringen står utsattheten för sexuellt våld/utnyttjande för, både när det gäller åttondeklassare och elever i årskurs 2 på gymnasiet. Förändringarna består till största delen av ökningarna i gruppen tjejer.

Figur 1 Självrapporterad utsatthet för brott (hot, stöld, misshandel och sexuellt våld/utnyttjande) bland högstadieelever i åk 8 och gymnasieelever i åk 2, åren 2015 och 2018. Andel i procent.

Källa: Resultatrapport, Lupp 2018, Lägesbild: ungas livssituation och villkor i Nyköping, Nyköpings kommun (diarienummer KK18/175), s. 25–27.

I Luppen ställs också frågan om elevens upplevelse av i vilken utsträckning våld och sexuella trakasserier förekommer i skolan. I åk 8 uppger 60% att våld förekommer och 34% uppger att det stämmer till stor del eller stämmer helt, vilket är en betydande försämring sedan 2015, då motsvarande siffror var 49% respektive 20%. 49% av gymnasieeleverna i åk 2 uppgav att våld inte förekommer medan 31% uppger att det förekommer samtidigt som 13% instämmer med påståendet

⁶Lägesbild 2020 – LPO Nyköping Del 1-Lokalpolisområde Nyköping; Lägesbild 2020 – LPO Nyköping Del 2-Nyköpings kommun.

till stor del eller helt. För 2015 var motsvarande siffror 27% respektive 8%, m.a.o. en marginell försämring.⁷

Vad gäller trygghet i offentliga miljöer - det egna bostadsområdet, i centrum, på bussen/tåget och i skolan - uppger elever i åk 8 att de är trygga i sitt eget bostadsområde (95%) och i skolan (91%). Killar och tjejer skiljer sig inte åt vad gäller trygghet i skolan. Däremot är andelen tjejer som sällan eller aldrig känner sig trygga i sitt eget bostadsområde större än andelen killar: 7% jfr med 2%.

Nyköpingsbornas konkreta känsla av otrygghet hade ett s.k. problemindeks på 1,67⁸ för Nyköping som helhet, vilket är en marginell försämring sedan mätningen 2017 (1,33). Den konkreta känslan av otrygghet varierar mellan stadsdelar, där vissa ligger under problemindeks för kommunen som helhet, medan andra ligger över. Stadsdelen Brandkärr hade ett problemindeks på 4,67. Detta understryker vikten av att ta hänsyn till otrygghetens geografiska distribution i det brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet. De problem som Brandkärrborna ansåg som mest påtagliga är neskräpning, skadegörelse, narkotikapåverkade personer utomhus, bostäder som är tillhåll för missbrukare av både alkohol och narkotika, folk som bråkar och slåss och ungdomsgäng som bråkar och stör ordningen. De boende i Brandkärr uppger sig dock inte vara mer brottsutsatta än andra kommuninvånare.⁹

---

⁷ Resultatrapport, Lupp 2018, Lägesbild: ungas livssituation och villkor i Nyköping, Nyköpings kommun (diarienummer KK18/175), s. 27.

⁸ Nivåvärdering: Nivå 0 - Närmast obefintligt problem, Nivå 1 - Inte alls påtagligt problem, Nivå 2 - Inte särskilt påtagligt problem, Nivå 3 - Ganska påtagligt problem, Nivå 4 - Påtagligt problem, Nivå 5 - Mycket påtagligt problem, Nivå 6 - Alarmerande påtagligt problem.

⁹ Origo Group, *Trygghetsmätning*, Polisen, Lokalpolisområde Nyköping 2019 (2020).

Mål 1: Tryggheten för de som bor och vistas i kommunen ska öka

Mål 2: Risken att utsättas för brott för de som bor och vistas i kommunen ska minska

Prestationsmål

- a. Genomföra konsekvensanalys av brottslighet och trygghet vid bebyggelseplanering samt vid behov ta fram åtgärder som förebygger identifierade problem.
- b. Kontinuerligt utveckla metoder för det brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet med utgångspunkt i aktuellt forskningsläge
- c. Bistå polisen i ambitionen att nya grannsamverkansområden startas upp och att etablerade områden upprätthålls.
- d. Fortsätta utveckla samverkan med andra organisationer och civilsamhället
- e. Systematiskt ta fram en lägesbild över problem kopplade till brott och trygghet i samverkan med andra aktörer.
- f. Genomföra orsaksanalyser och ge förslag på åtgärder utifrån framtagna lägesbilder
- g. Utvärdera genomförda åtgärder
- h. Utbilda medarbetare i brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetssätt
- i. Genomföra utbildning i situationell brottsprevention i bebyggelseplanering och förvaltning (planarkitekter, bygglovshandläggare, förtroendevalda i berörd nämnd, parkförvaltare, markexploatörer m.fl.)

Skydd mot olyckor

Sörmlandskustens räddningstjänst, som ansvarar för detta område, arbetar för ett säkrare och tryggare samhälle där ingen människa kommer till skada och där inga olyckor inträffar i enlighet med Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) nollvision. De prioriterade grupperna i det förebyggande arbetet är barn, äldre och personer med särskilda stödinsatser från samhället.

Nationella mål för skydd mot olyckor

ILag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) anges övergripande nationella mål för verksamheten skydd mot olyckor. Dessa nationella mål är riktningsgivande. Utöver dessa mål ska kommunen själv formulera verksamhetsmål, anpassade utifrån den lokala riskbilden. De lokala målen ska även kopplas mot de nationella målen och verksamhetsmålen i LSO.

Syftet med LSO tydliggjordes i regeringens proposition 2002/03:119:

Det måste bli färre som dör, färre som skadas och mindre som förstörs.

ILSO redovisas nedan nationella mål:

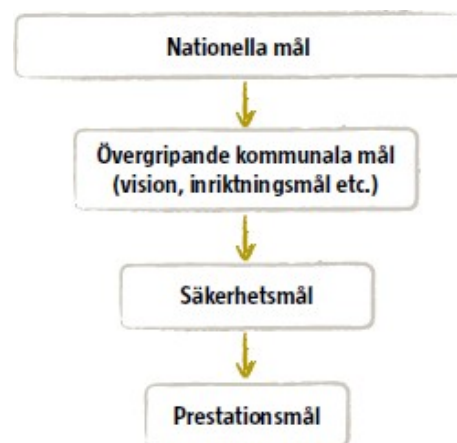
- **1 kap. 1 §** Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett **med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.**
- **1 kap. 3 §** Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom **godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.**

Kommande/framtid: Inom ramen för Räddningstjänstutredningen *En effektivare kommunal räddningstjänst* föreslås att det även ska införas ett nytt nationellt mål för den förebyggande verksamheten.

“Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.” (1 kap 3 a §)

Nationell strategi

På uppdrag av regeringen har MSB kompletterat de nationella målen i LSO med strategier. Denna komplettering redogör för hur brandskyddet bör stärkas genom stöd till den enskilde. Strategin fokuserar på bostadsmiljö, där flest människor omkommer och skadas till följd av brand. Den nationella strategin innehåller en vision och ett antal mål för brandskyddsarbetet vilka integreras i ROS-förebyggande arbete.

Riskbild

Sörmlandskustens räddningstjänst som ansvarar för detta område verkar i en storstadsnära region med kraftig tillväxt. Riskbilden omfattar många skiftande händelsetyper vilket ställer krav på goda räddningsresurser och en organisation där medarbetarna har en bred kunskap, kompetens och förmåga att under varierande förhållanden arbeta med hela händelseförloppet från förebyggande till efterarbete.

Risker i hela verksamhetsområdet

Riskbilden i verksamhetsområdet kännetecknas av:

Skred/ras	Fresa-kåkstad	Stora idrottsanläggningar
Trafik-/transportolycka	Linde Gas AB ¹	Sommarstugeområden
Väder	Skog	Samlingslokaler
E4	Studsvik området ¹	Sabotage
Järnväg	Vårdboenden	Vansinnesdåd
Klimatpåverkan	Höghusbebyggelse	Sjukhus
Anlagd brand	Större oljeskada	Skadegörelse
Skavsta Flygplats ¹	Kulturhistorisk bebyggelse	Svafö ¹
Översvämning/höga flöden	Hamnar	Öxelösunds hamn ¹

1) Omfattas av Sevesolagstiftningen¹⁰ och/eller av Lag om Skydd mot olyckor 2 kap 4§ (Kan bestå av ett eller flera bolag).

Riskbilden är utgångspunkten för kommunens förberedelser för räddningsinsats. Dessa förberedelser beskrivs under rubriken "Förmåga" samt i den kommunala planen för räddningsinsats riktat mot allmänheten.

---

¹⁰ Lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor SFS (1999:381)

Lokala risker inom kommunen

Nyköpings kommun har tagit fram en särskild riskanalys, som visar att riskbilden inte förändrats nämnvärt sedan förra handlingsprogrammet, samt upprättat en Risk- och sårbarhetsanalys med fokus på större händelser. Riskerna är främst kopplade till vägar (E4, 52, 53), järnvägar (Södra Stambanan och TGOJ) med bland annat transporter av farligt gods, flygverksamheten på Skavsta, samt Studsviks och Svafos kärntekniska verksamhet.

Nyköpings tätort har en del större anläggningar, ett lasarett, en stor eventanläggning, flera köpcentra, nattklubbar, restauranger och industrier. Dessa etableringar kan medföra en förhöjd risk på grund av byggnadernas komplexitet och att många människor vistas samtidigt på en begränsad yta.

Kommunen har också en kuststräcka mot Östersjön och en skärgård med permanentboende. Området är viktigt för fritidsaktiviteter och lockar många turister samtidigt som tillgängligheten för räddningsinsatser är begränsad vid exempelvis drunkning, personskador, miljöskador eller bränder. Kusten är också utsatt för risker genom den ökande fartygstrafiken. Det gäller inte minst oljetransporter och det oljepåslag som fartygshaverier kan innebära i en känslig och svårånerad miljö.

Regionen har omfattande sjösystem med några större åar (Nyköpingsån, Kilaån och Trosaån) som avvattnar ett stort geografiskt område. Erfarenheten och kunskapen är god om de områden som relativt ofta svämmar över och där områden med risk för ras och skred är förhållandevis väl kända och det finns exempelvis skredriskkarteringar för områden med redan bebyggd mark. Kommunen har vidtagit förebyggande åtgärder på flera platser och tar hänsyn till skredrisker i sin samhällsplanering.

Förändringar i riskbilden

Energilagring

Hur energi produceras och lagras är något som utvecklas kontinuerligt. Idag kommer allt fler alternativ till fossil energiproduktion, till exempel solkraft, vindkraft och vågkraft. En utmaning med denna energiproduktion är att lagra den energi som produceras. Det pågår mycket forskning kring hur energin kan lagras och många provar sig fram genom olika lagringsmetoder. Ett sätt att lagra energin är i stora battericeller.

Nya former av energiproduktion och lagring innebär också nya risker och det krävs kunskapshöjning inom räddningstjänsten för att kunna möta dessa nya risker. De nya energiformerna är inte farliga, men det krävs kunskapshöjning och nya regelverk för att möta den nya riskbilden och därigenom förbygga olyckor.

Demografi

Sverige har en åldrande befolkning. Till följd av detta är det fler som bor kvar hemma, en del med mer eller mindre stödinsatser från hemtjänst eller liknande.

Högst sannolikhet för brand är det hos högutbildade personer, barnfamiljer och personer födda utanför Norden. Det är lägre sannolikhet att det brinner hos äldre. Trots att det mer sällan brinner hos äldre personer är det vanligare att äldre omkommer till följd av en brand i bostaden. Detta visar på att personer i denna växande kategori har sämre förmåga eller kunskap om att hantera en brand eller ett brandtillbud.

Klimatförändringar

Enligt forskningsrön från SMHI¹¹ kommer klimatförändringarna sannolikt att medföra längre nederbördsperioder, fler fall av extrem nederbörd och extrema vindar samt högre havsnivåer med ökad risk för översvämningar, skred och andra skador. Det kan öka risken för störningar och avbrott i samhällsviktiga verksamheter.

Samhällsutveckling

Samhällsutvecklingen medför också att sociala strukturer, värderingar och normer förändras över tiden. Det kan bland annat ses i att det finns ett tydligt samband mellan segregation, socioekonomisk stress och antalet anlagda bränder (SP¹²). Det är rimligt att anta att även andra skadehändelser och olyckor har samma koppling.

---

¹¹ www.smhi.se (sök "klimatforskning") och MSBs rapport "Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap – en översikt"

¹² SP rapport 2013:22: "Anlagd brand – ett samhällsproblem"

Samverkan

Såväl före som efter en olycka behövs samverkan med andra myndigheter och resurser. Det kan röra sig om förstärkning av räddningsresurser från närliggande räddningstjänster men även om andra organisationer vilka agerar vid en olycka. Mer detaljerad information om samverkande resurser vid räddningsinsats (andra räddningstjänster, kem etc) finns under kapitlet Förmåga.

Region Sörmland

Nyköpings kommun har genom Sörmlandskustens räddningstjänst avtal med region Sörmland om att närmaste räddningstjänstsresurser kan larmas vid förmodat hjärtstopp, så kallat "I väntan på ambulans" eller IVPA larm.

En av regionens katastrofcontainrar är placerad på brandstationen i Nyköping. Sörmlandskustens räddningstjänst har i uppgift att transportera ut containern och upprätta en uppsamlingsplats med uppvärmt tält, så att akutsjukvården kan bedriva sjukvård under tak på en olycksplats någonstans i regionen.

Polisen

Tack vare ett samarbete mellan polis, regionen och länets räddningstjänster är vi med och ger snabb hjälp vid hot om suicid. När SOS tar emot samtal om självmordsbenägna personer larmas alla ovanstående aktörer för att så tidigt som möjligt kunna avbryta händelseförloppet. Hot om suicid var tidigare enbart polisens ärende men sedan 2013 är betydligt fler personer i Sörmland utbildade att hantera dessa händelser.

Sambruk

Sörmlandskustens räddningstjänst har sedan 2013 deltagit i ett forum som kallas "dialogmöte om sambruk". Syftet är att dela goda idéer för att kunna förenkla, effektivisera och använda den kommunala resursen på ett bra och effektivt sätt och då i första hand innan och i samband med olyckor och olyckshändelser.

Några av de arbetssätt som kan vara tillämpbara i en framtid är:

- konceptet "I väntan på räddning" (IVPR) där t.ex. sjukvårdspersonal och teknisk personal som är ute runt om i kommunen har de förutsättningar som krävs för att kunna göra ett första ingripande vid en händelse i dess närhet
- gemensam kommunsamordningscentral mellan flera kommuner som tar emot larm om brand, inbrott, kommunala fastighetsjourer och trygghetslarm
- förstärkt medmänniska där boende i ett område får larm och kan hjälpa till vid hjärtstopp, brand m.m. i sitt närområde

Mål: Antalet människor som omkommer eller skadas allvarligt vid olyckor ska minska

Majoriteten av bränder med allvarliga personskador inträffar i bostäder och personer i åldersgruppen 80 år eller äldre är kraftigt överrepresenterade i dödsbränder. Förändringen i demografi med ökningen av andelen äldre personer i samhället medför en förhöjd risk för bränder med allvarliga personskador.

Sörmlandskustens räddningstjänsts geografiska område är trafikintensivt med E4:an och andra vältrafikerade riksvägar och en omfattande arbetspendling, vilket medför ett stort antal trafikolyckor med risk för allvarliga personskador och där resandet till och från kommunen förväntas öka med kommunens utveckling.

Vid vissa olyckstyper är det av särskild vikt att räddningstjänsten snabbt är på plats för att kunna rädda liv. Den omfattande stadsutveckling som pågår riskerar att försämra framkomligheten i trafiken vid räddningsinsats.

Prestationsmål

- a. Utveckla och bedriva effektivt förebyggande arbete inom området brandskydd i boendemiljö. Detta innefattar exempelvis samverkan i plan och byggprocessen, målgruppsanpassat arbete baserat på forskning och kunskap om vad som ger effekt, samt att öka den enskildes förmåga att själv kunna förebygga och hantera bränder.
- b. Initiera och driva samverkan för individanpassat boende genom samverkan mellan räddningstjänst, socialtjänst, fastighetsägare, vårdgivare och kommun. Därutöver också stödja vid implementering av individanpassat brandskydd.
- c. Genomföra en olycksundersökning av samtliga bränder i boendemiljö med fokus att hitta brandorsak. Genom att minska antalet inrapporterade bränder där brandorsak saknas kunna arbeta och prioritera rätt utvecklingsinsatser.
- d. Utveckla kunskapen om byggnadstekniskt brandskydd inom organisationens operativa personal. Vid ökad kunskap om byggnadstekniskt brandskydd ökar förmågan att genomföra riskbedömningar exempelvis vid insatser.

Mål: Risken för omfattande olyckor och samhällsstörning vid olyckor ska minska

Omfattande olyckor medför allvarliga konsekvenser för liv, egendom, miljö och samhälle. De kan även medföra störningar på samhällsviktig verksamhet och kritisk infrastruktur.

Sörmlandskustens räddningstjänsts område är en expansiv region med en komplex och föränderlig samhälls- och riskbild. Det finns bland annat ett stort antal riskobjekt samt transportleder för farligt gods och vid en olycka kan konsekvenserna bli stora. Området står dessutom inför en förtätning av befintliga områden, nybyggnation samt infrastrukturutveckling.

Omfattande olyckor kräver även mer resurser och ofta under längre tid.

Prestationsmål

- a. Stärka samhällets samlade förmåga till ett snabbt ingripande. Att komma snabbt till olycksplatsen ökar förutsättningarna för att bryta den negativa händelseutvecklingen i ett tidigt skede.
- b. Förmågan att hantera och begränsa skadeverkningarna vid sällanhändelser, komplexa räddningsinsatser och kriser i samhället ska stärkas.
- c. Räddningstjänsten ska utveckla sin förmåga till att utvärdera och dra lärdomar från sitt insatsförberedande och skadeavhjälpande arbete
- d. Genom ökat fokus på organisationens redundans och resiliens ska förmågan att genomföra räddningsinsats vid händelser med förhöjd hotbild, samhällsstörningar och under höjd beredskap stärkas.
- e. Genom ökat fokus på den enskilde medarbetarens kompetens och de mer komplexa händelserna ska kvaliteten inom organisationens utbildnings- och övningsverksamhet höjas
- f. Utveckla och säkerställa ett effektivt arbete mot farlig verksamhet (LSO 2 kap. 4 §) och SEVESO-anläggningar för att förebygga och förhindra allvarliga konsekvenser av olyckor. Detta innefattar en tydlig gemensam planering av insatser, övning och utvärdering.

Mål: Rollen som aktiv samverkanspart och samhällsaktör ska stärkas

Samhällsutvecklingen är i en intensiv fas och sker i ett högt tempo. Omfattande stadsutveckling och byggnation samt demografisk utveckling är exempel på områden som skapar utmaningar utifrån det trygghetsskapande uppdraget.

Att agera som enskild aktör inom den egna uppdraget kan vara begränsande för att nå effekt. Flera samhällsaktörer kan ha angränsande uppdrag, kunskap, arbetsmetoder och ha en potentiell synergi som inte tas tillvara när arbete sker som enskild aktör.

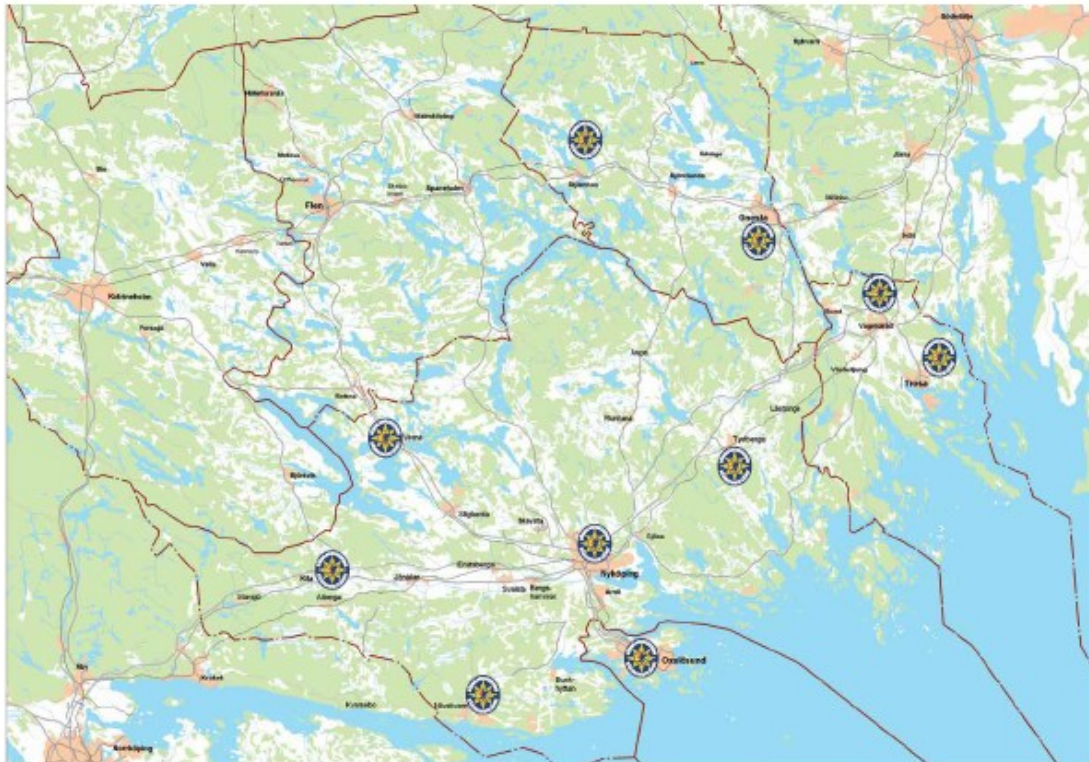
Vid många räddningsinsatser utförs parallella uppdrag från flera myndigheter. Samverkan är en framgångsfaktor för ett effektivt skadeavhjälpande arbete — vid förberedelse såväl som genomförande.

Prestationsmål

- a. — Utveckla samarbetet med relevanta samhällsaktörer för att stärka samhällets samlade förmåga till ett snabbt ingripande och skapa synergier, utan att avvika från det som ligger inom vårt uppdrag.
- b. — Utveckla förmågan att följa och delta i samhällsutvecklingen genom samverkan och delaktighet i andra aktörers planering. Dels för att synliggöra egna uppdrag och behov, dels för att skapa förutsättningar till tidig styrning och anpassning av vår verksamhet.
- c. — Utveckla och tillämpa ett utåtriktat arbetssätt, vilket innebär att identifiera rätt mottagare, arenor och tidpunkter för att nå bäst effekt i aktuella frågor. Det innebär även att påverka regelutformning samt följa eller initiera forskning inom relevanta områden
- d. — Kontinuerligt genomföra proaktiv kommunikation med allmänheten i aktuella trygghets- och säkerhetsfrågor.

Operativ grundbemanning

Den operativa beredskapen och fördelningen av räddningsresurser kan tillfälligt förändras eller omdisponeras för att möta en bedömd förändrad riskbild eller andra förutsättningar.

Bemanning, områden och anspänningstider (maxtid från att lamet når räddningstjänsten till att styrkan rycker ut):

Högre ledningsfunktioner YB YC RCSL RCB STAB	Nyköping 90 s Helst Nyköping 10/10 min Beredskap Daglokal & helg 	Oxelösund 5 min Beredskap 	Trosa 5 min Beredskap Vagnhärad Beredskap 	Gnesta 5 min Beredskap
Vrena 5 min Beredskap 	Nävekvam 5 min Beredskap 	Tystberga Målsättning 10 min Frivilligt vörn 	Gåsinge Målsättning 10 min Frivilligt vörn 	Nyköping beredskapsvörn
Nävekvam Målsättning 10 min Frivilligt vörn 	Kila Målsättning 10 min Frivilligt vörn 	Räddnings-ambulans, Hjälparbil, Vården-ambulans, Lednings-ambulans, 112-ambulans, Räddnings-båt, Räddnings-båt, Skredman, Vörn, Skyddskärl, Lednings-bil, Djurs, RCSL (Räddningscentral, Räddningslinje och Södnings), STAB (Styrkans på RCSL)		

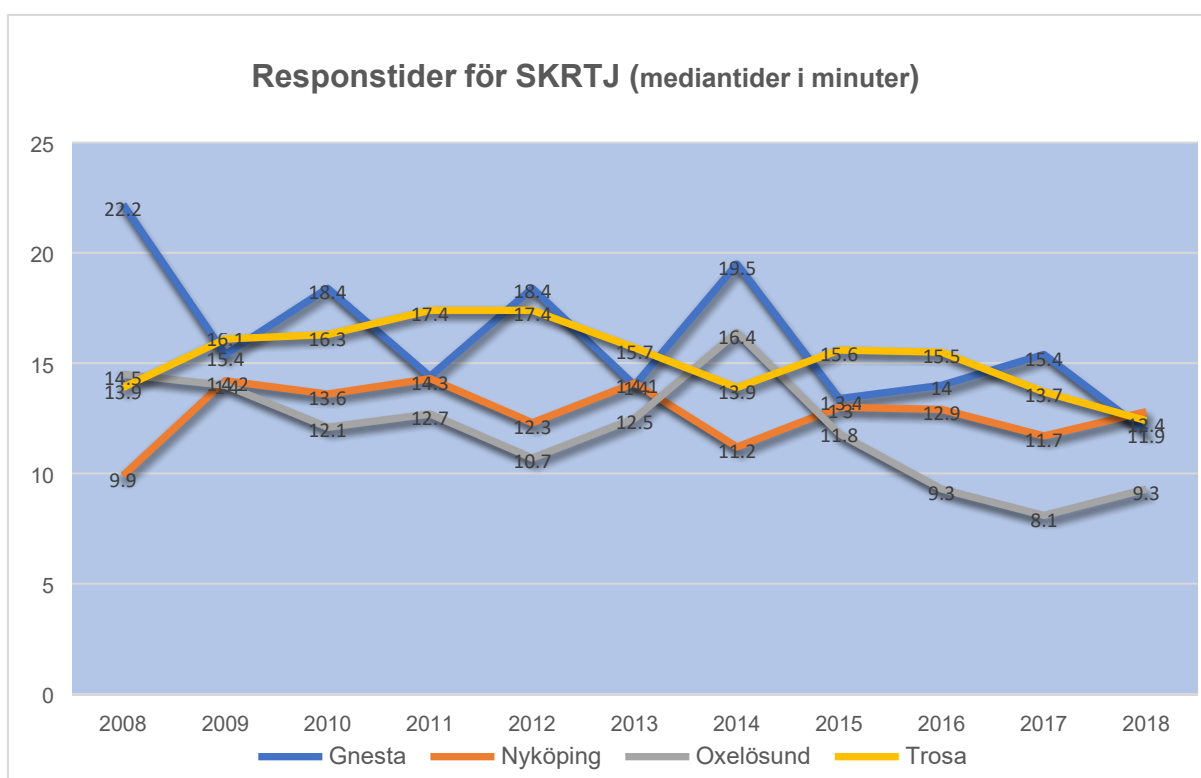

Hur snabbt kommer vi fram?

Den enskilde är en viktig aktör som förväntas att själv hantera och agera vid en olycka. Den drabbade eller andra aktörer som finns i olyckans närhet är i många fall en viktig resurs för att snabbt agera och vidta åtgärder för att hjälpa den drabbade. Sörmlandskustens räddningstjänst är en samhällsaktör som tar vid där den enskilde inte själv kan hantera olyckan. För att säkerställa en snabb och effektiv hantering har Sörmlandskustens räddningstjänst säkerställt:

- Hantering av inkomna 112-samtal genom SOS Alarm
- Utalarmering och resurstillsättning genom anslutning till Räddningscentral Stockholms län (RCSL)
- Fördelning av resurser över geografiskt ansvarsområde
- Samverkan med angränsande räddningstjänster och kommuner för agerande från snabbast tillgänglig resurs

Figur 2 Responstiderna är hämtade från Sveriges Kommuner och Regioners årliga sammanställning "Öppna jämförelser"

Sörmlandskustens räddningstjänst mäter responstiden som tiden från det att den enskildes samtal inkommer till SOS Alarm till dess att en resurs har nått olycksplatsen. Uppföljning sker genom statistik från SOS Alarm för att möjliggöra en öppen jämförelse med riket i övrigt.

Sörmlandskustens räddningstjänst följer kontinuerligt upp responstiderna och jobbar för att den drabbade ska få hjälp vid en olycka så fort som möjligt, dels genom åtgärder för att minska den egna responstiden och dels genom att vara drivande i att stärka samhällets samlade förmåga till ett snabbt ingripande.

Beredskap för räddningstjänst

Beredskap för räddningstjänst upprätthålls av en operativ organisation som är bemannad dygnet runt. Samtliga resurser kan användas i hela regionen; Nyköping, Gnesta, Oxelösund och Trosa och beskrivs i bilden på sidan 23.

Beredskapen är dimensionerad för att med en snabb första insats klara de enligt riskanalysen mest frekventa olyckstyperna och för att efter en styrkeuppbyggnad kunna göra en samlad insats med de taktiska enheter som krävs vid större och komplexa "sällanhändelser" som kan inträffa.

Sörmlandskustens räddningstjänst har för större delen av året en grundberedskap för hela sitt geografiska verksamhetsområde. I syfte att kontinuerligt kunna säkerställa ett snabbt ingripande för att påbörja ett skadeavhjälpande arbete och genomföra effektiva insatser, har organisationen som inriktning att ha en flexibel beredskapsorganisation. Med förmågan att med differentierade styrkor kunna anpassa beredskapen utifrån förändringar i riskbilden. Det kan handla om både kortsiktiga förändringar utifrån inträffade eller kommande aktiviteter/händelser samt mer säsongsbetonade förändringar som kan vara under ett antal månader. Beredskapsorganisationen kan anpassas geografiskt både utifrån antalet personer i beredskap och tillgängliga räddningsresurser.

Byggnader ska utformas så att det ges möjlighet till tillfredsställande utrymning vid brand. Detta åstadkoms med två av varandra oberoende utrymningsvägar. Utrymning från fönster med hjälp av räddningstjänsten får användas som alternativ utrymningsväg för byggnader under förutsättning att vissa krav är uppfyllda. Normalt ska utrymning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning kunna påbörjas inom 10 minuter från dess att räddningsstyrkan har larmats. I Gnesta, Nyköping och Oxelösund finns byggnader som är dimensionerade och byggda så att alternativ utrymningsväg sker med hjälp av räddningstjänstens stegbilar. Se mer information i Råd och anvisning "Utrymning med hjälp av Sörmlandskustens räddningstjänst" där även räddningstjänstens insatstider redovisas.

För att bostäder och mindre kontor ska kunna utrymmas med hjälp av stegbil, max 23 m eller bärbara stegar, max 11 m, ska de vara belägna inom 10 minuters insatstid. För att friliggande flerbostadshus med högst tre våningsplan ska kunna utrymmas med hjälp av bärbara stegar, är 20 minuters insatstid acceptabelt.

Vid brand i byggnad är Sörmlandskustens räddningstjänsts styrkor dimensionerade för att kunna påbörja invändig släckning genom rökdykning alternativt påbörja utvändig utrymning med hjälp av stegutrustning inom normalt 10 minuters insatstid i de orter där styrkorna är placerade. Vid brand i byggnad larmas alltid flera resurser direkt för snabbast möjliga resursuppbyggnad på skadeplats och för att säkerställa förmåga att samtidigt kunna genomföra rökdykning och utvändig utrymning, vilket inte är möjligt med endast en räddningsstyrka på plats.

Resurser för eventuella samtidigt händelser

Grundberedskapen för räddningsinsatser är dimensionerad för en första händelse. Planering inför eventuella samtidigt händelser samt strategiska åtgärder för att skapa en beredskap under pågående insats hanteras av RCSL som sköter utalarming och ledning av Sörmlandskustens räddningstjänsts resurser.

Samhällets organisation för att genomföra räddningsinsats

Sörmlandskustens räddningstjänsts förmåga

Räddningstjänstens operativa resurser är organiserade och syftar till att bereda ett så likvärdigt skydd mot olyckor som möjligt inom vårt geografiska område. Vi vet att snabbheten är en viktig faktor då tiden till dess att olycksförloppet utveckling kan brytas är av stor betydelse för att begränsa skadorna och konsekvenserna av en olycka. För att uppnå så stor effekt som möjligt och att snabbt kunna hjälpa den som har drabbats av en olycka, så jobbar räddningstjänsten för att via samarbeten och samverkan utveckla samhällets samlade förmåga till att genomföra en räddningsinsats.

Alla medarbetare i Sörmlandskustens räddningstjänst har förmåga att påbörja livräddning samt skadeavhjälpande åtgärder. Medarbetarna har metodförmåga att utföra skadeavhjälpande åtgärder, vilket upprätthålls genom regelbunden utbildnings- och övningsverksamhet. Organisationen strävar efter att individen, med stöd av sina chefer, tar ett eget ansvar för sin individuella förmåga utifrån fastställda kriterier, vilket kompletteras med planerade utbildningar och övningar.

Heltidsbemanning

I Nyköpings tätort finns en brandstation med bemanning dygnet runt. Här ska räddningsfordon vara på väg mot skadeplats 90 sekunder efter larm. Denna station fungerar som centralstation för hela organisationen där ett antal specialresurser och förmågor finns placerade, bland annat vattendykning, höghöjdsräddning, resurs för insats med farliga ämnen. Tillgången till specialförmågor kan variera över året. Stationen i Nyköping fungerar även som huvudstation åt övriga brandstationer där både räddningsfordon och materiel servas och underhålls samt där extra räddningsmaterial förvaras. När personal ur beredskapen deltar i aktiviteter som till exempel egen övning, utbildning och information till enskilda eller vid tillsyner kan anspänningstiderna bli något längre än normalt.

Räddningspersonal i beredskap

I Nyköpings tätort, Vrena, Näveklarn, Gnesta, Oxelösund och Trosa finns brandstationer med räddningspersonal i beredskap (RiB). På dessa platser förutom Nyköping ska räddningsfordon vara på väg mot larmadress 5 minuter efter larm. I Nyköpings tätort ska räddningsfordon vara på väg mellan 8-10 minuter beroende på tid på dygnet. För Nyköpings tätort gäller normalt 90 sekunder innan organisationens heltidspersonal är på väg. RiB styrkan i Nyköping åker normalt som första resurs på andra larm då heltidsstyrkan är ute på annat uppdrag eller när förstärkning till pågående insats krävs.

Första insatsperson (FiP) är idag ett väl inarbetat koncept som idag finns på de orter där räddningstjänsten har brandstationer, Gnesta, Oxelösund, Trosa och Vrena. FiP finns idag också på orter där organisationen inte har någon övrig personal i beredskap, i Näveklarn och i Vagnhärad. FiP innebär att en brandman/arbetsledare har ett utryckningsfordon med sig under beredskapen och vid larm åker FiP direkt till skadeplats vilket innebär att hjälpen kan komma fram tidigare.

Räddningsvårn/frivillig brandkår

På orterna Gåsinge, Kila, Näveklarn och Tystberga finns räddningsvårn/frivillig brandkår. Eftersom verksamheten bygger på frivillighet är målet att fyra personer med räddningsfordon rycker ut inom 10 minuter efter ett larm. Idag är personalen från ett av värnen anställd i organisationen medan de övriga värnen är egna föreningar som har avtal med räddningstjänsten. Räddningstjänsten ser värnen som en viktig resurs i samhällets samlade förmåga till att genomföra räddningsinsatser och har ambitionen att utveckla och stärka värnens verksamhet genom att stärka både medarbetarnas kompetens och resurser i form av fordon och material.

Resurser under uppbyggnad

Beredskapsvärn

I Nyköping kommun finns ett nystartat beredskapsvärn, vilket är ett 2-årigt projekt, vars syfte är att kunna användas vid olika typer av räddningsinsatser och samhällskriser eller andra insatser. I uppstartsskedet kommer beredskapsvärnet omfatta ca 20 medarbetare varav minst 70% har utomnordisk bakgrund. Ett beredskapsvärn med så bred mångfald som möjligt och med många nationaliteter representerade ses som stark resurs för att hantera framtida uppgifter inom operativ räddningstjänst och vid samhällskriser, men även framtida utmaningar för kommunen inom det civila försvaret.

Civil insatsperson CIP

För områden inom vårt geografiska upptagningsområde där räddningstjänstens resurser har långa framkörningstider har organisationen som mål att införa en organisation där frivilliga och lämpliga personer som bor i dessa områden engageras för att bli en Civil insatsperson (CIP). Dessa personer utbildas med inriktning på första åtgärder vid brand och första hjälpen, första åtgärder som kan ha stor och ibland direkt avgörande betydelse för olycksförloppets utgång. CIP är ett komplement till räddningstjänsten innan räddningspersonal har hunnit komma fram, och syftar till att stärka samhällets samlade förmåga till skydd mot olyckor.

Resurser via samverkan

Industri/flygplats

Inom vårt geografiska område har SSAB i Oxelösund och Studsviks kärntekniska anläggning industriräddningstjänster och Skavsta flygplats en flygplatsräddningstjänst.

Stöd från andra räddningstjänster

Sörmlandskustens räddningstjänst har avtal om så kallad gränslös räddningstjänst med räddningstjänsterna i Sörmland, Räddningstjänsten Östra Götaland samt med regionens räddningstjänster i Gotlands, Stockholms, Uppsalas och Västmanlands län. Organisationerna ska hjälpa varandra både som förstärkning och vid första insats. Överenskommelsen innebär att närmaste styrka alltid larmas. Dessutom har vi tillgång till MSB:s förstärkningsresurser inom skogsbrand, översvämning, oljeutsläpp och kemikalieolyckor.

Sörmlandskustens räddningstjänst har ett samverkansavtal med Brandkåren Attunda, Räddningstjänstens Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Storstockholms brandförsvaret, Södertörns brandförsvärsförbund, Uppsala brandförsvaret, Räddningstjänsten Sala-Heby och Räddningstjänsten Gotland för att uppnå god effektivitet och förmåga inom verksamhetsområdet räddningstjänst. Till detta avtal finns även underavtal avseende samverkan gällande specialresurser för hantering av farliga ämnen.

Sjöräddning

Sörmlandskustens räddningstjänst är representerad i Sjöfartsverkets sjöräddningsråd för samverkan kring räddningsinsatser i kustområdet. De kommunala räddningsstyrkorna (se bild på sid 23) är en resurs även vid räddningstjänst på statligt vatten där Sjöfartsverket och Kustbevakningen är ansvariga för livräddning respektive miljöräddning. Information om gränsområden finns i stycket om "Hamnar och deras gränser i vattnet". Nyköpings, Oxelösunds och Trosa kommuner har även en oljeskyddsplan för Östersjökusten.

Den ideella föreningen Sjöräddningssällskapetets närmsta stationer ligger i Trosa och Arkösund, där finns bland annat tyngre båtar och svävare placerade, samtidigt som kustbevakningen har en station i Oxelösund.

Flygräddning

Om en saknad luftfarkost hittas på marken eller i insjöar, vattendrag, kanaler och hamnar ansvarar kommunen för räddningstjänsten.

Räddningstjänstens förebyggande förmåga

Sörmlandskustens räddningstjänst har ett förebyggande arbete med grund i aktuell forskning och omvärldsbevakning. Den olycksförebyggande verksamhet består dels av tillsyn enligt 5 kap. 1 § LSO och dels av övrig förebyggande verksamhet enligt 2 kap. 3 § LSO (skriftlig redogörelse) samt 3 kap. 2 § LSO (information och rådgivning). En del av det lärande arbetet inom organisationen består av olycksundersökningar enligt 3 kap. 10 § LSO där orsak till olyckan och resultatet av insatsen analyseras.

Rengöring och brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § LSO inom kommunens område utförs av externa skorstensfejare. Beslut om egensotning enligt 3 kap. 4 § LSO görs av tjänstemän vid kommunen.

Organisationen strävar efter att hela tiden bredda arbetet med det förebyggande arbetet både inom egen organisation men även med samverkanspartner inom samhällssektorn. Lagstadgade tillsyner prioriteras årsvis i framtagna tillsynsplan. Utöver lagstadgade aktiviteter beskrivna ovan utgör Sörmlandskustens räddningstjänst även remissinstans i bygg, plan, serveringstillstånd samt flertalet andra ärenden.

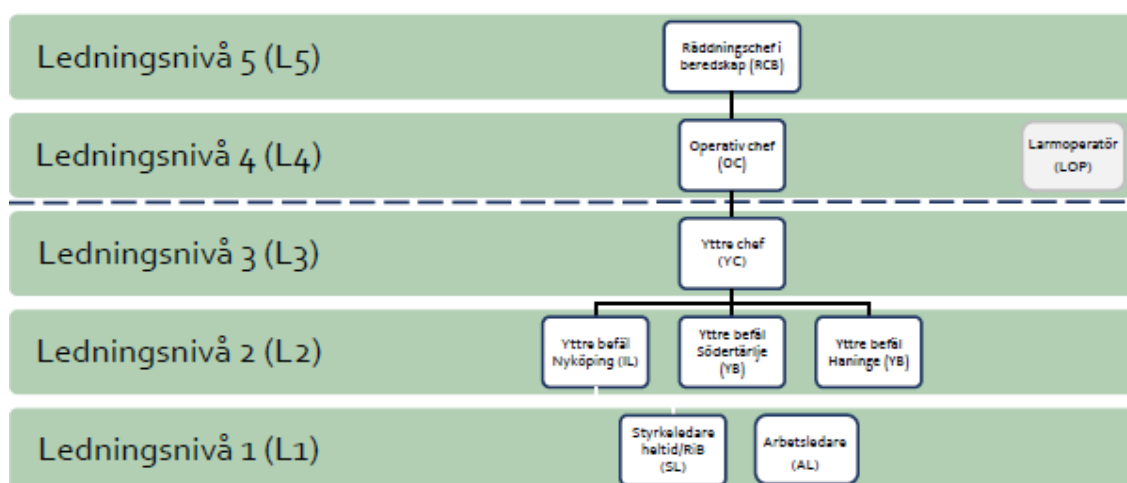
Räddningstjänstens operativa förmåga

Förmåga att leda räddningsinsatser

Ledning av räddningsinsatser sker utifrån Sörmlandskustens räddningstjänsts ledningshandbok¹³.

Organisationen är anpassad att kunna hantera de vanligaste olyckorna med egna resurser och kunna leda och samverka med tillkommande resurser vid en större olycka. Förmågan kan ökas från en första ledning av enskild enhet till att leda omfattande insatser med mycket personal och flera räddningsenheter insatta.

Ledningsorganisationen är uppbyggd för att hantera uppgiftsledning, insatsledning och systemledning (5 nivåer). Sörmlandskustens räddningstjänst har en generell förmåga att uppgiftsleda över hela organisationens geografiska yta i samband med frekvent inträffade olyckor. Vidare har Sörmlandskustens räddningstjänst förmåga att i samverkan med Södertörns brandförsvarsförbund bidra till regionens totala kapacitet av insatsledning vid stora eller komplexa olyckor. Generell systemledning utförs kontinuerligt på räddningscentral, och kan expandera till särskild systemledning vid stora olyckor.

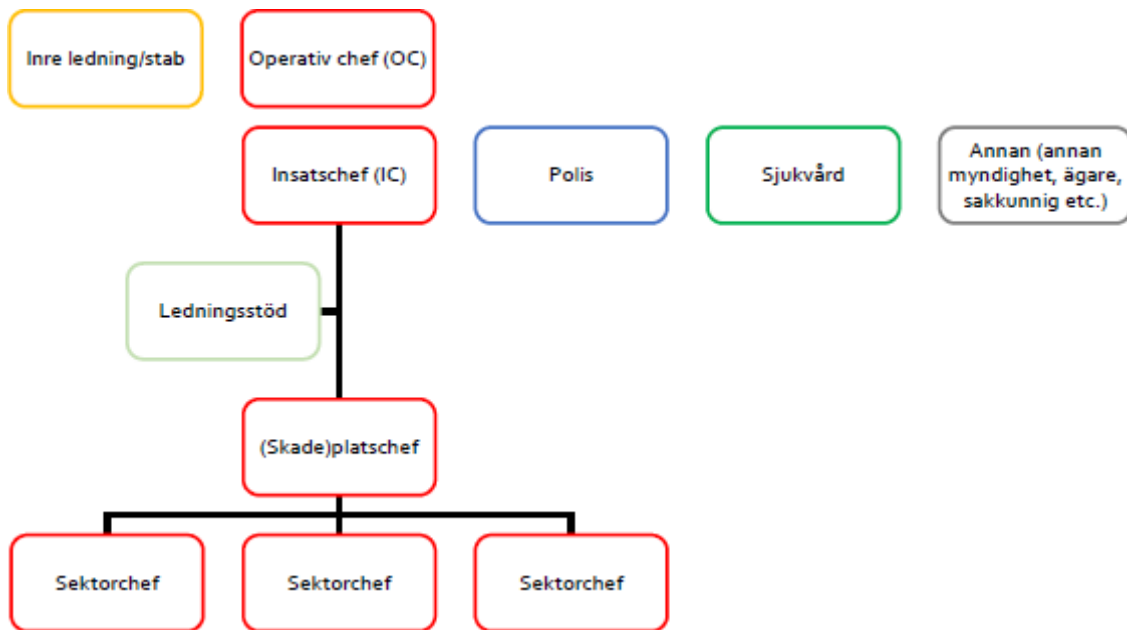

Figur 3 Ledningsnivåer inom Skrtj och Sbff. Systemledning sker av nivå 4 och 5 från räddningscentralen Stockholms län (RCSL). Uppgiftsledning och insatsledning sker på skadeplats och av nivåerna 1-3.

Sörmlandskustens räddningstjänst och Södertörns brandförsvarsförbund har ett avtal gällande samverkan och ledning. De båda räddningstjänsterna ingår i ett gemensamt ledningssystem där den eller de räddningsresurser som är snabbast tillgängliga och mest lämpliga ska användas, oavsett kommun och organisationstillhörighet. Syftet är att bli en effektivare och robustare räddningstjänst med bättre förmåga att leda flera samtidigt eller komplexa räddningsinsatser. Utalarmering och ledning av räddningsstyrkorna sker från räddningscentralen Stockholms län (RCSL).

Sörmlandskustens räddningstjänst tror på tidig hantering av olyckan och strävar efter en snabb respons för att påverka det negativa händelseförloppet. Det operativa systemet kan expandera och uppbyggnad sker systematiskt för att möta hjälpbehovet. Genom ledningsresurser optimeras kapacitet och insatsförmåga utifrån samhällets behov och händelsens karaktär.

¹³ Sörmlandskustens räddningstjänsts interna styrdokument - Ledningshandbok

Figur 4 Ett exempel på hur ledningsorganisationen kan byggas upp vid större insatser. Ledningsorganisationen utformas utifrån det ledningsbehov som insatsen kräver. Operativ chef är räddningsledare för insatsen och är placerad på RCSL i Lindvreten. Samverkan med andra aktörer sker på flera nivåer i ledningsstrukturen.

Södertörns brandförsvärsförbunds och Sörmlandskustens räddningstjänsts gemensamma system är ett dynamiskt system där läget från en minut eller timme till en annan kan förändras så pass, för att kunna hantera pågående händelser, att det krävs en sänkt beredskap för andra larm.

De faktorer som påverkar dynamiken i systemet får i sin tur till följd att räddningsresurserna kan behöva hanteras på olika sätt vid olika tillfällen vad gäller resurssättning av händelser, ledning av det gemensamma systemet och beredskapshållning för andra larm. Det betyder att, en resurssättning och beredskapshållning ena dagen behöver inte se likadan ut nästa dag på grund av att det finns olika faktorer som påverkar på olika sätt.

För att kommunicera med varandra och med andra aktörer använder räddningstjänsten den digitala kommunikations- och larmmottagningsutrustningen Rakel. Rakel står radiokommunikation för effektiv ledning och är ett landstäckande kommunikationssystem där vi kan kommunicera med SOS som polis- och ambulans på väg till och under en insats.

Förmåga att genomföra insats

Olyckorna kan delas in i olyckstyper som till exempel brand, trafik- och andra kommunikationsolyckor, olyckor på vatten och öar, sjukvårdsuppdrag och utsläpp farligt ämne. Merparten av inträffade olyckor sker frekvent med liknande förutsättningar. Konsekvenserna av dessa olyckor kan dock bli mycket stora för individen. Ett fåtal olyckor blir stora och får konsekvenser inte bara för individen, utan även för grupper eller för samhället som helhet. Sörmlandskustens räddningstjänst ska upprätthålla en förmåga att hantera omfånget av dessa olyckor. I interna styrdokument redogörs för vilka typolyckor och vilken förmåga (kompetens och utrustning) som Sörmlandskustens räddningstjänst ska ha¹⁴.

¹⁴ Sörmlandskustens Räddningstjänst interna styrdokument avseende operativ förmåga

Olyckor kan även grupperas och delas in utifrån hur frekvent de förekommer och utifrån olyckans storlek eller komplexitet vilket till stor del styr konsekvenserna av olyckan. Sörmlandskustens räddningstjänst har erfarenhet av att hantera frekvent förekommande olyckor (vardagsolyckor) och verkar aktivt för att någon annan vidtar åtgärder innan räddningstjänstens resurser anländer till skadeplatsen. Frekvent förekommande olyckor hanteras primärt med egna resurser.

Responstiden är en kritisk parameter då behovet av snabba åtgärder avgör hur olyckan utvecklas. Inom räddningstjänstens geografiska område finns därför resurser utplacerade med tillgång till släckbilar, räddningsbilar, tankbilar, räddningsbåtar, höjdfordon och första insatsfordon.

Stora och komplexa olyckor inträffar sällan och räddningstjänsten har begränsad erfarenhet av att hantera dessa händelser. Dessa insatser kännetecknas av de är resurs- och uthållighetskrävande och kräver i många fall stöd och hjälp från andra räddningstjänster och aktörer i samhället. Sörmlandskustens räddningstjänst samarbetar med Södertörns brandförsvaret avseende utalarmering och ledning av räddningsinsatser för att säkerställa vår förmåga att hantera sällanhändelser. Samarbetet innebär också att rätt resurser för att hantera stora och komplexa händelser larmas vid behov direkt vid larm oavsett organisationstillhörighet.

Förmågan att genomföra räddningsinsatser beror på en rad faktorer, utrustningens kapacitet, bemanning, kunskap och färdighet hos personalen samt tidsaspekter såsom tid att påbörja och uthållighet mot ställd uppgift likväl som yttre skadeplatsfaktorer. Detta sammantaget varierar och det är omöjligt att för varje enskilt tillfälle definiera den sammanvägda förmågan utifrån alla variabler. Varje händelse är unik och åtgärderna anpassas efter omständigheterna för att möta hjälpbehovet. Den förmåga som krävs för att nå effekt kan därför inte beskrivas för varje enskild händelse utan behöver generaliseras. En specifik räddningsinsats kan medföra behov av förmågor från flera kategorier.

Till exempel är räddningstjänstens förmåga att bekämpa en brand i en byggnad nästan alltid densamma avseende metod och teknikval men situationen i sig kan skilja sig avsevärt beroende på sammanhanget och den rådande riskbilden, vilket kräver helt olika förhållningssätt och taktiska val samt mental förberedelse hos personalen. Genom övning och utbildning, med fokus på varje individ i den operativa organisationen, vill räddningstjänsten förvissa sig om att personalen är rustad för uppdraget och har den sammanvägda förmågan som krävs.

Brandvattenförsörjning är en grundläggande del av den operativa förmågan. En förutsättning för att genomföra effektiva räddningsinsatser inom tätort är tillgången till brandvatten via brandposter i det kommunala vattenledningsnätet. Både tillgängligt flöde och närhet till brandposterna är avgörande för räddningstjänstens förmåga vid exempelvis brand i byggnad inom tätort.

Som en del i att beskriva organisationens samlade förmåga att utföra effektiva räddningsinsatser har Sörmlandskustens räddningstjänst specificerat kompetenser och räddningsutrustning för respektive station inom organisationen. Där anges vilken utrustning och utbildning som räddningstjänsten har bedömt vara nödvändig för att kunna hantera olika typer av olyckor. I de interna styrdokumenterna finns även angivna kunskapsmål kategoriserade per olyckstyp för ett antal olika befattningar inom organisationen. Målsättningen för organisationens övnings- och utbildningsverksamhet är att varje individs behov inom den uttryckande organisationen till stor del ska vara styrande för planering och anpassning av övningar.

Hantering av kemikalieolyckor

Sörmlandskustens räddningstjänst ingår i en regionsgemensam samverkan för att upprätthålla förmåga att hantera händelser med farliga ämnen. Syftet med samverkan med räddningstjänsterna i regionen Uppsala, Stockholm och Västmanlands län är att uppnå en effektiv lednings- och insatsförmåga. Samverkan innebär en enad nomenklatur, synsätt, metodik, grundförmåga och gemensam organisation för specialresurser för att hantera händelser med farliga ämnen.

Vill du läsa mer?

Plan för räddningsinsatser för Sevesoanläggningar

Om larmet går – information till allmänheten vid Sevesoanläggningar

Hamnar och deras gränser i vattnet

Den kommunala räddningstjänsten ansvarar för räddningsinsatser inom hamnområdet. I följande bilder förklarar vi detta område genom avvikande färgmarkering.

I **Nyköping**, bild 1 nedan begränsas området av Stadsfjärden, väster om meridianen genom Brandholmens fyr.

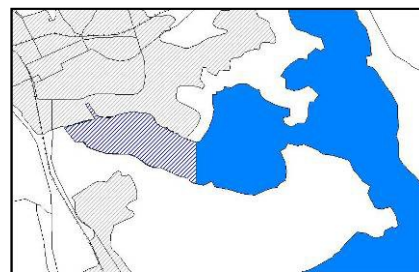

Bild 1

I **Studsvik**, bild 2 nedan begränsas området av den del av hamnområdet som enligt sjökortet är stängt för obehöriga och markeras av bojar i Tvären.

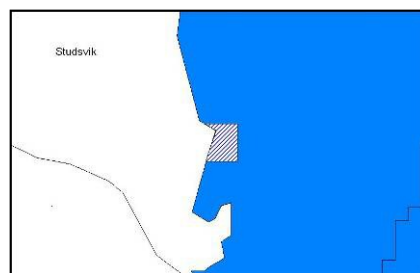

Bild 2

I **Trosa**, bild 3 nedan begränsas området till vattnen Hållsviken, Trosa Hamn och Östra stadsfjärden, begränsade av en linje från nordöstra udden vid Eknäs rakt österut mot Öbolandet i väster och i öster en linje från Stora Kronskaers sydligaste udde rakt västerut mot Lilla Kronskaer.

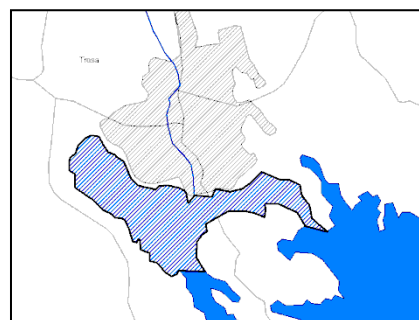

Bild 3

I **Oxelösund**, bild 4 nedan begränsas området till vattnen innanför linjen Djursgravens västra sida till Jogersös nordvästra udde, via Käntingen till Femöre, linjen östra spetsen Ljungholmen till

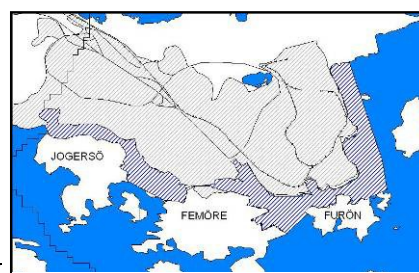

Bild 4

nordvästra udden Furön (Bjurshalsen), Furöns norra strandlinje till nordöstra spetsen Furön, via kumlet nordöst Furön till Danviksholmens norra spets därefter nordvärt via västra sidan om Hästholmen, Höga Hästholmen och Korpholmen och slutligen rakt in mot Brännäs.

Varning till allmänheten

Vi kan varna och informera kommuninvånare vid allvarigare olyckshändelser via talmeddelande till fast telefoni och via SMS till adressregistrerade mobiltelefoner samt till mobiler som befinner sig i

Utomhuslarmet består av upprepade 7 sekunder långa ljudstötter med 14 sekunder tystnad, i minst 2 minuter.

området. Yttre larm via VMA-signalen (viktigt meddelande till allmänheten) finns i tätorterna Nyköping och Oxelösund. Varningen åtföljs av aktuell information, råd och anvisningar i radio och TV. Faran över signaleras med en 30–40 sekunder lång signal. Vidare information kan sökas på till exempel webbplatsen krisinformation.se, informationsnumret 113 13 eller på kommunens webbplats.

Höjd beredskap

Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) bygger på freds räddningstjänstens grund och dimensioneras efter den aktuella hotbilden. Utgångspunkten för arbetet med civilt försvar är krisberedskapen.

Enligt överenskommelsen mellan staten och Sveriges kommuner om kommunernas arbete med civilt försvar¹⁵ för åren 2018–2020 är prioriterade uppgifter: kompetenshöjning gällande totalförsvar, säkerhetsskydd, krigsorganisation och krigsplacering.

Räddningstjänstens förmåga och uppgifter ska vara motsvarande vid "normal" kris hantering och räddningsinsats som vid höjd beredskap. Under höjd beredskap förväntas dock andra typer av händelser med särskilda konsekvenser gällande skadeutfall och hjälpbehov. I LSO kap 8 anges några särskilda uppgifter för kommunal räddningsinsats att utföra under höjd beredskap:

- upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel
- delta i åtgärder för första hjälpen och transport av skadade personer och befolkningsskydd
- att personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst får tas i anspråk för uppgifter som inte rör den egna kommunen.

Regeringens fortsatta inriktning av det civila försvaret under perioden år 2021–2025 har ännu inte presenterats. Under handlingsperioden avser Sörmlandskustens räddningstjänst återuppta förmåga för händelser kopplat till höjd beredskap och väpnat angrepp. Beroende på inriktning och ambition i förutsättningarna som regeringen fastställer kan Sörmlandskustens räddningstjänsts arbete för att stärka det civila försvaret och den egna organisationens förmåga att genomföra räddningsinsats under höjd beredskap behöva ändra omfattning och prioritering i förhållande till övrig verksamhet.

---

¹⁵ SKL 18/01807. Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar. Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting

Säkerhetsskydd

Sidhuvud: Här kan du läsa om kommunens arbete med säkerhetsskydd som består innebär bland annat skydd mot spioneri, sabotage och andra brott som kan hota rikets säkerhet.

Nationell inriktning

Säkerhetsskydd handlar om att skydda information och de verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och vissa andra hot. Den 1 april 2019 antogs en ny säkerhetsskyddslag som utökar ansvaret på kommuner att förbättra sitt säkerhetsskydd.

Säkerhetsskydd i Nyköpings kommun

Nyköpings kommun är enligt Säkerhetsskyddslagen (2018:585) skyldig att genomföra en säkerhetsskyddsanalys. Detta förtydligas även i Säkerhetsskyddsförordningen (2018:658) samt i Säpos allmänna råd och anvisningar från juni 2019. Säkerhetsskyddsanalysen är grunden i kommunens säkerhetsskyddsarbete. Den förra analysen genomfördes 2015 och omfattade perioden 2016 - 2019. En ny analys antogs av KS i december 2019 och omfattar perioden januari 2020 – december 2023.

Säkerhetsskyddet fokuserar på:

- Informationssäkerhet
- Fysisk säkerhet
- Personalsäkerhet
- Säkerhetsskyddsanalys

Säkerhetsskyddsanalys

Målet är att en säkerhetsskyddsanalys ska identifiera de skyddsvärda verksamheterna i Nyköpings kommun vars verksamhet påverkar Sveriges säkerhet vid ett avbrott eller en störning. Enkelt förklarat ska analysen svara på frågorna:

- **Vad** ska vi skydda?
- **Mot vad** ska vi skydda oss?
- **Hur** ska vi skydda oss?

Syftet med analysen är inledningsvis att reducera de identifierade riskerna och uppenbara sårbarheter, men också att under analysens hela period fortlöpande arbeta med sårbarhetsreducerade åtgärder utifrån uppkomna risker och kontinuerlig omvärldsbevakning. I analysen finns också en åtgärdsplan som ska träda i kraft när analysen antas.

Organisation

Kommundirektören är ansvarig för säkerhetsskyddet i Nyköpings kommun. Direkt underställd finns en säkerhetsskyddschef och en biträdande säkerhetsskyddschef. I säkerhetsskyddsfrågor samverkar kommunen i första hand med Länsstyrelsen, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Analysen är sekretessbelagd enligt OSL 15:2

Mål

Nyköpings kommuns säkerhetsskydd ska vara utformat så att de delar av kommunens verksamhet som har kopplingar till Sveriges säkerhet skyddas.

Personal som jobbar med säkerhetsskydd och är placerade i säkerhetsklass ska ha nödvändig utbildning om säkerhetsskydd.

Krisberedskap

Sidhuvud: Här kan du läsa i stort om hur krisberedskapen är uppbyggd i Sverige och på kommunnivå. För Nyköpings kommuns del finns ett styrdokument för krisberedskap framtaget, varför vi i detta handlingsprogram inte går in i detaljnivå.

Krisberedskapens principer

Krisberedskapen i Sverige bygger på att samhällets olika aktörer inom ramen för sin ordinarie verksamhet arbetar med att förebygga och bygga upp en förmåga att hantera olika former av samhällsstörningar. Detta betyder bland annat att det vid en samhällsstörning inte finns någon separat aktör som kliver in och hanterar händelsen utan grunden är att ordinarie strukturer och ansvar gäller även vid kriser.

Krisberedskapen styrs utifrån de tre grundläggande principerna för samhällets krisberedskap

Ansvarsprincipen

Ansvarsprincipen betyder att alla som har ansvar för en viss verksamhet under normala förhållanden, exempelvis kommunen som har ansvar för renhållning och äldreomsorg, också har motsvarande ansvar för verksamheten under olika typer av samhällsstörningar. I ansvaret ingår även att samhällets olika aktörer ska samverka och stödja varandra. Ansvaret att stödja och samverka med andra aktörer benämns i regel för den utökade ansvarsprincipen.

Närhetsprincipen

Med närhetsprincipen menas att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga. Det är alltså i första hand den drabbade kommunen (kommunal nivå) där krisen uppstått som blir ansvarig. Om det behövs ska länsstyrelsen (regional nivå) kunna gå in och stödja kommunerna och därefter även den nationella nivån.

Likhetsprincipen

Likhetsprincipen innebär att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten ska alltså under samhällsstörningar, så långt det är möjligt, fungera som vid normala förhållanden.

De tre principerna finns inte uttryckta konkret i lag men kan sägas ligga till grunden för dagens regelverk och aktörernas uppdrag och mandat som i sin tur uttrycks i lag.

Baserat på de grundläggande principerna är krisberedskap därmed en förmåga som skapas i ansvariga aktörers dagliga verksamhet och utgör inget separat område. Arbetet med krisberedskap är en del av aktörers ordinarie verksamhet. Principerna genomsyrar all krisberedskap vilket för kommunens del bland annat innebär att principerna även kan ses som utgångspunkten för kommunens organisation. Verksamhetsansvar gäller i grunden även vid kris och störningar och den verksamhet som är närmast berörd är också den som initialt är ansvarig för händelsens hantering. Målet för kommunens agerande vid kris är att ordinarie verksamhet ska fortsätta att bedrivas så likt vardagen som möjligt.

Kommunen har ett geografiskt områdesansvar på lokal nivå, länsstyrelsen har i sin tur ett regionalt geografiskt områdesansvar och regeringen kan sägas ha det geografiska områdesansvaret för hela landet. Det geografiska områdesansvaret utgör en betydelsefull del av krisberedskapen och för

kommunens del regleras detta i lag.¹⁶ Det innebär bland annat att kommunen vid samhällsstörningar ska verka för att samordna krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer inom ramen för kommunens geografiska område. Kommunen ska även verka för samordning av kommunikation till allmänheten vid samhällsstörningar.

Mål

Målen för Nyköpings kommuns krisberedskap utgör en sammanfattad inriktning för kommunens målsättningar under mandatperioden. De utgörs av:

Mål 1: Nyköpings kommun ska ha en grundläggande redundans och robusthet i samhällsviktig verksamhet.

Mål 2: Nyköpings kommun ska ha förmågan att både utrymma och ta emot ett större antal människor vid samhällsstörningar.

Mål 3: Medborgare i Nyköpings kommun ska ha kännedom om sitt eget ansvar vid kris och Nyköpings kommun ska ha förmågan att förmedla information till allmänheten vid samhällsstörningar.

Mål 4: Kommunen ska upprätta kontakter och erbjuda forum för samverkan med relevanta externa aktörer inom kommunens geografiska område.

Mål 5: Kommunen ska inneha upprättade styrande och inriktande dokument för kommunens arbete med krisberedskap för både före och under en samhällsstörning.

I Styrdokumentet för Nyköpings kommuns krisberedskap finns detaljerat hur kommunen ska arbeta med krisberedskapen under mandatperioden.¹⁷

---

¹⁶ 2 kap. 7§ i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

¹⁷ Styrdokument för krisberedskap 2019-2022. D.nr. KK19/657

Uppföljning, utvärdering och återföring av erfarenheter

Kapitlet beskriver kort rubricerade processer. I det fall indikatorer saknas genomförs uppföljning liknande en årsberättelse vilken beskriver effekten av genomförda insatser. Specifika indikatorer för respektive mål och prestationsmål beskrivs i annat underliggande dokument.

Uppföljning

- Årsvi s I samband med årsbokslut under årets första kvartal genomförs en uppföljning till respektive nämnd av handlingsprogrammets 4 målområden. Uppföljningen sker genom en årsberättelse med en redovisning av den effekt som uppnåtts inom respektive målområde.
- I samband med delårsbokslutet följs säkerhetsmålen och dess indikatorer upp och redovisas för styrande tjänstemän.
- Kvartal Varje kvartal sker en verksamhetsuppföljning med styrande tjänstemän där löpande arbete och resultat inom respektive målområde presenteras.

Utvärdering

- Årsvi s I samband med sammanställningen av årsbokslutet genomförs en utvärdering av resultatet för föregående år. Utvärderingen genomförs av respektive ansvarig funktion/avdelning.
- Kvartal Resultatet av föregående kvartal utvärderas i samband med verksamhetsuppföljningarna.

Erfarenhetsåterföring

Det primära syftet med erfarenhetsåterföring från handlingsprogrammet är att aktiviteter vilka ej bidrar till önskad måluppfyllnad identifieras och förändras/plockas bort.

Internt SKRTJ Erfarenhetsåterföring sker via samverkanssystemet och dess arbetsplatsträffar (APT).

- Externt Erfarenhetsåterföring sker via befintliga kanaler (verksamhetsuppföljning, samverkansmöten, EST rapporter)

KS § Revidering av bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18)

Diarienummer: KK21/527

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) antog i september 2018 förslag till Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18). Bestämmelserna är utformade för tillämpning hos respektive kommun och region och för att äga giltighet krävs ett lokalt antagande av bestämmelserna.

Den 12 mars 2019 antog Kommunfullmäktige i Nyköpings kommun

(KK18/637) OPF-KL 18 i samma utformning som förslaget från SKR. Respektive kommun/region har dock möjlighet att göra ändringar eller tillägg. Nu föreslås en ändring i reglerna om inkomstsamordning för det ekonomiska omställningsstödet. Förslaget till ändring har uppkommit vid Arvodeskommitténs dialog med KPA som administrerar våra tjänstepensioner.

Förslag

Arvodeskommittén har behandlat ärendet 2021-10-15. Förslaget på revidering gäller en ändring avseende samordningsreglerna vid ekonomiskt omställningsstöd. Förändringen innebär att inkomstsamordning sker redan från det första året med ekonomiskt omställningsstöd, i nuvarande skrivning sker ingen inkomstsamordning under det första året.

Den nu gällande skrivningen i kapitel 2 § 6 Samordning är följande:

”Omställningsersättningarna enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.”

Följande föreslås istället anges i kapitel 2 § 6:

”Ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. Årligen undantas ett prisbasbelopp från samordning.”

Förslag på reviderat avtal, med föreslagen förändring gulmarkerad, läggs som bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-20.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** revidera bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18), enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15, samt

- 2) **att** revideringen gäller från och med 1 januari 2022.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

HR-avdelningen

Kommunledningskansliet

Arvodeskommittén

Kommunfullmäktige

Revidering av bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18)

Bakgrund

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) antog i september 2018 förslag till Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18). Bestämmelserna är utformade för tillämpning hos respektive kommun och region och för att äga giltighet krävs ett lokalt antagande av bestämmelserna.

Den 12 mars 2019 antog Kommunfullmäktige i Nyköpings kommun (KK18/637) OPF-KL 18 i samma utformning som förslaget från SKR. Respektive kommun/region har dock möjlighet att göra ändringar eller tillägg. Nu föreslås en ändring i reglerna om inkomstsamordning för det ekonomiska omställningsstödet. Förslaget till ändring har uppkommit vid Arvodeskommitténs dialog med KPA som administrerar våra tjänstepensioner.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Arvodeskommittén har behandlat ärendet 2021-10-15. Förslaget på revidering gäller en ändring avseende samordningsreglerna vid ekonomiskt omställningsstöd. Förändringen innebär att inkomstsamordning sker redan från det första året med ekonomiskt omställningsstöd, i nuvarande skrivning sker ingen inkomstsamordning under det första året.

Den nu gällande skrivningen i kapitel 2 § 6 Samordning är följande:

”Omställningsersättningarna enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.”

Följande föreslås istället anges i kapitel 2 § 6:

”Ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. Årligen undantas ett prisbasbelopp från samordning.”

Förslag på reviderat avtal, med föreslagen förändring gulmarkerad, läggs som bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-20.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** revidera bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18), enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15, samt
- 2) **att** revideringen gäller från och med 1 januari 2022.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

HR-avdelningen

Kommunledningskansliet

Arvodeskommittén

FÖRSLAG

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)

Nyköping kommun

Allmänt om bestämmelserna

OPF-KL18 innehåller omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. § 1 kommunallagen. OPF-KL18 antas lokalt av fullmäktige inom kommun, landsting/region eller kommunalförbund.

OPF-KL18 indelas i fyra kapitel:

1. Inledande bestämmelser

- Pensionsmyndighet
- Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

2. Omställningsstöd

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

3. Pensionsbestämmelser

- Avgiftsbestämd pensionsbehållning
- Sjukpension
- Efterlevandeskydd

4. Familjeskydd

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KL18 antas ska en pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KL18.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Förtroendevald är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen

eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt, även förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun, landsting/region och kommunalförbund har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent under de två första åren och med 60 procent under år tre. Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd motsvarar 60 procent av den förtroendevaldes årsarvode året innan avgångstidpunkten.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen.

§ 6 Samordning

Omställningsersättningarna **Ekonomiskt omställningsstöd** enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. ~~Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.~~ **Årligen undantas ett prisbasbelopp från samordning.**

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har förtroendevald erhållit omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd obehörigen eller med för högt belopp genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har förtroendevald i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas.

Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från efterkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt, även förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd ålderspension
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd ålderspension enligt §§ 4 – 9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och som under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet och på grund av sådan ledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits. I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 30 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 4,5 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten. För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 200 kr avseende ett kalenderår utbetalas inte. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kr årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, landsting/region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, landsting/region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, dvs pensionsbehållningen enligt § 6, sker månadsvis och tidigast från den tidpunkt den förtroendevalde kan få allmän pension utbetalad, och i övrigt enligt överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten.

Ansökan om avgiftsbestämd ålderspension ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan. Avgiftsbestämd ålderspension kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).

2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag, förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal.

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, landsting/region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KL18 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen och
- Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
  - b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10
- Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:
- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make, maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde

1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp, det år dödsfallet inträffade, delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån, anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, landsting/region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

ArvK § 7 Revidering av bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18)

Diarienummer: KK21/527

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) antog i september 2018 förslag till Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18). Bestämmelserna är utformade för tillämpning hos respektive kommun och region och för att äga giltighet krävs ett lokalt antagande av bestämmelserna.

Den 12 mars 2019 antog Kommunfullmäktige i Nyköpings kommun (KK18/637) OPF-KL 18 i samma utformning som förslaget från SKR. Respektive kommun/region har dock möjlighet att göra ändringar eller tillägg. Nu föreslås en ändring i reglerna om inkomstsamordning för det ekonomiska omställningsstödet. Förslaget till ändring har uppkommit vid Arvodeskommitténs dialog med KPA som administrerar våra tjänstepensioner.

Förslag

Förslaget gäller en ändring avseende samordningsreglerna vid ekonomiskt omställningsstöd. Förändringen innebär att inkomstsamordning sker redan från det första året med ekonomiskt omställningsstöd, i nuvarande skrivning sker ingen inkomstsamordning under det första året.

Den nu gällande skrivningen i kapitel 2 § 6 Samordning är följande:

”Omställningsersättningarna enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.”

Följande föreslås istället anges i kapitel 2 § 6:

”Ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. Årligen undantas ett prisbasbelopp från samordning.”

Maria Strömberg, hr-specialist, föredrar ärendet inför Arvodeskommittén och förslaget till reviderade bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda går igenom gemensamt vid sammanträdet.

Inlägg i ärendet görs av Gunilla Nordén (S), Ulla-Britt Larsson (C) och Stefan Landmark (KD).

Efter att diskussionen avslutats enas Arvodeskommittén om att föreslå att kommunfullmäktige fastställer Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18).

Arvodeskommitténs förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** revidera bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18), enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-05, samt
- 2) **att** revideringen gäller från och med 1 januari 2022.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Arvodeskommitténs sammanträde

15 oktober 2021 klockan 10:00-11:45, Stadshuset Sal C

Paragrafer 5-8

Ledamöter

Gunilla Nordén (S), ordf
Adéle Bergentoft (M), v ordf
Ingegerd Quisth (S)
Ulla-Britt Larsson (C)
Ylva Franzén (MP)
Malin Ånelöv (V)
Stefan Landmark (KD)
Anders Bjurström (L)
Tomas Edenius (SD)

Övriga deltagare: Nämndsekreterare Fanny Bergström, nämndsekreterare Johan Sandberg, HR-specialist Maria Strömberg.

Ordförande
Gunilla Nordén

Justerare
Adéle Bergentoft

Sekreterare
Johan Sandberg

Anslagsbevis

Anslag uppsatt
följande datum:

Sista dag för
överklagande:

Datum för anslags
nedtagande:

Protokollet förvaras på Kommunledningskansliet, Nyköpings kommun.

KS § Revidering av arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun

Diarienummer: KK20/688

Arvodeskommittén har sedan år 2020 diskuterat en revidering av Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun och har på sitt sammanträde 2021-10-15 tagit fram ett förslag på revidering.

Föreslagen revidering består bland annat av att en paragraf om delägda bolag och andra externa organisationer har lagts till. Revisionens arvoden och ersättning vid överlappande mandatperiod har förtydligats och fått en egen paragraf. Rätten till ledighet och behövlig dygnsvila föreslås gälla även efter sammanträde med kommunfullmäktige, detta för att inkludera förtroendevalda som arbetar natttid. Rätten till sammanträdesarvode för kommunfullmäktige föreslås tas bort för förtroendevalda med hel- eller deltidsarvoden.

Utöver ovan förändringar har reglementet setts över i sin helhet, vilket resulterat i ett antal språkliga förtydliganden i syfte att göra reglementet mer enhetligt och lättare att förstå och tolka. Arvodeskommitténs föreslagna revideringar finns gulmarkerade och överstrukna i förslaget till reviderat reglemente, bilaga till tjänsteskrivelse 2021-10-19.

Förslag

Arvodeskommittén har 2021-10-15 tagit fram ett förslag på revidering av Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun. Kommunstyrelsen föreslås därmed föreslå kommunfullmäktige att anta reviderat reglemente att gälla från och med 2020-01-01.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) att anta reviderat *Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun*, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-19, samt

2) att det reviderade reglementet gäller från och med 2022-01-01.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Arvodeskommittén

Webbredaktör

Löneenheten

HR-avdelningen

Informationsförvaltningen, troman-ansvarig

Verksamhetsnämnderna

Gemensamma överförmyndarnämnden

Hel- och delägda bolag

Kommunfullmäktige

Revidering av Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun

Bakgrund

Arvodeskommittén har sedan år 2020 diskuterat en revidering av Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun och har på sitt sammanträde 2021-10-15 tagit fram ett förslag på revidering.

Föreslagen revidering består bland annat av att en paragraf om delägda bolag och andra externa organisationer har lagts till. Revisionens arvoden och ersättning vid överlappande mandatperiod har förtydligats och fått en egen paragraf. Rätten till ledighet och behövlig dygnsvila föreslås gälla även efter sammanträde med kommunfullmäktige, detta för att inkludera förtroendevalda som arbetar nattetid. Rätten till sammanträdesarvode för kommunfullmäktige föreslås tas bort för förtroendevalda med hel- eller deltidsarvoden.

Utöver ovan förändringar har reglementet setts över i sin helhet, vilket resulterat i ett antal språkliga förtydliganden i syfte att göra reglementet mer enhetligt och lättare att förstå och tolka. Arvodeskommitténs föreslagna revideringar finns gulmarkerade och överstrukna i förslaget till reviderat reglemente, bilaga till tjänsteskrivelse 2021-10-19.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Arvodeskommittén har 2021-10-15 tagit fram ett förslag på revidering av Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun. Kommunstyrelsen föreslås därmed föreslå kommunfullmäktige att anta reviderat reglemente att gälla från och med 2020-01-01.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta reviderat *Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun*, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-19, samt
- 2) **att** det reviderade reglementet gäller från och med 2022-01-01.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-28

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Kommunfullmäktiges beslut till:

Arvodeskommittén

Webbredaktör

Löneenheten

HR-avdelningen

Informationsförvaltningen, troman-ansvarig

Verksamhetsnämnderna

Gemensamma överförmyndarnämnden

Hel- och delägda bolag

Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun

Antagen av Kommunfullmäktige **XX**

Innehåll

§ 1 Giltighet.....	3
§ 2 Ersättningens Fasta arvodens storlek.....	3
§ 3 Hel- och deltidisarvoden	3
§ 4 17-Gemensamma bestämmelser	4
§ 5 4-Sammanträden.....	4
§ 6 5 Sammanträdesarvode Sammanträdesersättning	4
§ 7 6-Ersättning för förlorad arbetsinkomst	5
§ 8 7 Resekostnadsersättning och traktamente.....	6
§ 9 8 Rätt till sjukledighet och föräldraledighet.....	7
§ 10 9-Sjukledighet.....	7
§ 11 10-Föräldraledighet	7
§ 12 11-Pension och försäkringskydd	8
§ 13 12 Barntillsyn.....	8
§ 14 13 Vård av person med funktionsnedsättning funktionsvariation	8
§ 15 14 Förtroendevalda med funktionsnedsättning funktionsvariation	9
§ 16 15 Helägda bolag	9
§ 17 Delägda bolag och andra externa organisationer	9
§ 18 Revisionens arvoden vid överlappande mandatperiod	9
§ 19 16 Diverse arvoden	10
§ 17-Gemensamma bestämmelser	10
§ 20 18 Tolkning.....	11

§ 1 Giltighet

~~Dessa bestämmelser gäller förtroendevalda i kommunfullmäktige, revisionen, nämnder, styrelse, utskott, beredningar och kommittéer.~~

Dessa bestämmelser gäller förtroendevalda i Nyköpings kommun.

Begreppet förtroendevalda avser i dessa bestämmelser ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder, styrelser, utskott, beredningar och kommittéer samt kommunalråd, oppositionsråd, revisorer och gruppledare .

I § 16 45 finns bestämmelser för förtroendevalda i helägda bolag i kommunkoncernen.

I § 17 finns bestämmelser för förtroendevalda i delägda bolag och andra externa organisationer.

§ 2 Ersättningens Fasta arvodens storlek

Fasta arvodet fastställs genom särskilt beslut av kommunfullmäktige. Arvodena baseras på procent av riksdagsmannaarvodet och alla fasta arvoden uppräknas per 1 april 1 januari varje år. Särskild förteckning över detta finns att tillgå på kommunledningskansliet och löneenheten.

§ 3 Hel- och deltidisarvoden

Förtroendevald med fast arvode överstigande 40 % av arvodet för kommunstyrelsens ordförande betraktas som förtroendevald på heltid eller deltid. Ytterligare ersättning utbetalas ej i dessa fall.

Gruppledare, kommunalråd och oppositionsråd omfattas av samma regler som förtroendevalda som har hel- och deltidsuppdrag även om ersättningen understiger 40 % av arvodet för kommunstyrelsens ordförande.

I enlighet med denna paragraf utbetalas inte ytterligare arvoden till förtroendevalda med hel- eller deltidisarvoden, med undantag för arvoden för kommunfullmäktigeuppdrag som alltid utgår och samordnas därmed ej med övriga arvoden förtroendevalda i jourtjänst inom Socialnämnden.

• Undantag från § 3 är förtroendevalda i jourtjänst inom Socialnämnden.

Förtroendevalda som inte har fast arvode överstigande 40% av arvodet för kommunstyrelsens ordförande och heller inte är gruppledare, kommunalråd eller oppositionsråd är i dessa bestämmelser att betrakta som fritidspolitiker.

§ 4 17-Gemensamma bestämmelser

Grundarvode Det fasta arvodet är avsett att utgöra ersättning för gruppmöten och inläsning av sammanträdeshandlingar.

Sekreterare i respektive kommunalt organ ska upprätta förteckning över närvarande ledamöter och ersättare som grund för utbetalning av sammanträdesarvode sammanträdesersättning.

Ledamöter och ersättare ska vid sammanträdet slut till respektive sekreterare yrka/lämna uppgift om resekostnadsanspråk m.m. samt anspråk på ersättning för förlorad arbetsinkomst som grund för utbetalning av ersättning och arvode i enlighet med det här reglementet.

Övriga ersättningar enligt §§ 9-15 i dessa bestämmelser utbetalas efter upprättad räkning från de förtroendevalda. Räkningen ska signeras av respektive fullmäktige/styrelse/nämnds ordförande och lämnas sedan till kommunens löneenhet.

Alla yrkanden anspråk på ersättningar och arvoden ska lämnas skriftligen genom medelst de blanketter som är framtagna för ändamålet.

När förtroendevald ledamot eller ersättare har uteblivit under en tid längre än 3 månader från sammanträden ska respektive ordförande i nämnd/styrelse ta kontakt med den förtroendevaldes gruppledare för att ta upp fråga om den förtroendevalde är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag.

Fasta arvoden, sammanträdesarvoden och andra ersättningar enligt detta reglemente finansieras av den nämnd eller det organ som den förtroendevalda företräder vid det aktuella tillfället och utbetalas av löneenheten.

§ 5 4 Sammanträden

Med sammanträde avses i dessa bestämmelser sammanträde med de organ som angetts i § 1, där protokollföringsskyldighet föreligger enligt kommunallagen eller där protokoll eller minnesanteckningar förs i huvudsaklig överensstämmelse med kommunallagen såtillvida att dessa görs till allmän handling i enlighet med Offentlighets- och sekretesslagen.

Styrgrupper, arbetsgrupper, och kontaktområdesuppdrag ersätts enligt ovan under förutsättning att dessa grupper beslutats av nämnd/styrelse.

Med sammanträde jämställs justering av kommunfullmäktiges protokoll samt arbete kring förtjänsttecken.

Vid deltagande i kurser och konferenser erhålls ersättning enligt ovanstående om ordföranden i nämnden/styrelsen anmodat ledamot/ersättare att delta. Allmänna utskick av inbjudningar räknas ej som anmodan. ~~Också styrgrupper, arbetsgrupper, kontaktområdesuppdrag ersätts enligt ovan under förutsättning att dessa grupper beslutats av nämnd/styrelse.~~

§ 6 5 Sammanträdesarvode Sammanträdesersättning

En Ett enhetligt sammanträdesarvode sammanträdesersättning erhålls enligt nedan:

<u>Sammanträdestid</u>	<u>Arvode</u>
Upp till 4 timmar (halvdag)	500 kr/sammanträde
Upp till 8 timmar (heldag)	1000 kr/sammanträde

Vid sammanträde med kommunfullmäktige utgår **alltid sammanträdesarvode sammanträdesersättning** för halvdag, oavsett sammanträdestidens längd.

Sammanträdesarvode utgår ej vid presidiummöte, ej heller vid presidiummöte med revisionen eller beredningsmöte.

Anspråk på styrkt **sammanträdesarvode sammanträdesersättning** ska inlämnas till nämndens/styrelsens sekreterare senast tre månader efter kalenderårets slut.

§ 7-6 Ersättning för förlorad arbetsinkomst

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst. Förlorad arbetsinkomst är de inkomster som den förtroendevalde går miste om p.g.a. fullgörande av sitt **förtroende**uppdrag i enlighet med definition ovan i §§ 1 och 5 4.

Förtroendevald som har en anställning ska styrka den förlorade arbetsinkomsten med ett aktuellt intyg från sin arbetsgivare.

För förtroendevald med eget företag uppgår den förlorade arbetsinkomsten till samma belopp som dennes sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för motsvarande tid. Den förtroendevalde ska själv ange sin aktuella sjukpenninggrundande inkomst och styrka denna med intyg från Försäkringskassan.

Förnyade intyg enligt ovan ska lämnas minst en gång per år, och varje gång en förändring av inkomsten sker. Den förtroendevalda ansvarar själv för att lämna in aktuellt intyg.

Förtroendevald som kan visa att en arbetsinkomst förlorats men ej till vilket belopp, har rätt till ersättning beräknad på grundval av sjukpenninggrundande årsinkomst omräknat till timlön enligt följande:

Årslön

-----

12 x 165 tim

~~För egna företagare där det rent administrativt kan vara svårt att fastställa den förlorade arbetsinkomsten får ersättningen baseras på sjukpenninggrundande inkomst.~~

Ersättning för förlorad arbetsinkomst **utbetalas** utgår ej till förtroendevalda med hel- eller deltidarvode och därvid jämställda, se § 3.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst erhålles utöver fast arvode och **sammanträdesarvode sammanträdesersättning**.

Anspråk på ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst ska inlämnas till nämndens/styrelsens sekreterare senast tre månader efter kalenderårets slut.

Rätten till **ersättning för** ledighet från arbetet gäller i första hand deltagande i sammanträde, **se § 5**. Rätten omfattar också tid för omklädning, resa från arbetsplatsen samt behövlig dygnsvila. Behövlig dygnsvila gäller rätten till

ledighet innan heldagssammanträde, och efter sammanträde med kommunfullmäktige i de fall den förtroendevalda har schemalagd arbetstid närmast efter sammanträdet.

Rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst omfattar även partiernas gruppmöten om mötet som äger rum i omedelbar anslutning till nämnd-/styrelsesammanträde och kommunfullmäktiges sammanträden. Med gruppmöten avses sammankomster där deltagare i organet är ledamot/ersättare och där ärenden avhandlas som avser det förestående sammanträdet. Sådan sammankomst; i syfte att bereda gruppen inför kommande nämnd-/styrelsesammanträde eller all. kommunfullmäktige begränsas ersättningsmässigt till max 2 timmar oavsett mötets längd.

Med förlorad arbetsinkomst likställes de tillägg, exempelvis OB-tillägg, som skulle utgått om den förtroendevalda inte varit ledig från sitt ordinarie arbete. Detta gäller under förutsättning att tillägget omfattar ersättning enligt ordinarie arbetstidsschema, alltså inte exempelvis övertidsersättning.

I samband med beredningsmöten inför nämnd samt presidiummöte utbetalas utgår ersättning för förlorad arbetsinkomst och reseersättning och dessa möten ska därmed jämföras med sammanträde enligt Arvodereglementets § 5 4. Sådan ersättningen utbetalas dock inte ej för förtroendevalda med hel- eller deltidsarvode.

§ 8 7 Resekostnadsersättning och traktamente

För resa som är förenad med förtroendeuppdraget utgår resekostnadsersättning och traktamente enligt kommunala reseavtalet, med undantag av bilersättning som utgår enligt Riksskatteverkets (RSV) anvisningar för skattefri ersättning.

Ersättning för resa i samband med sammanträde inom kommunen utbetalas utgår om avståndet mellan bostaden och sammanträdesplatsen överstiger 3 kilometer enkel resa. Endast en reseersättning för resa tur och retur mellan bostaden och sammanträdesplatsen utbetalas utgår vid två eller flera sammanträden eller förrättningar som följer omedelbart på varandra följande sammanträden eller förrättningar.

Vid justering av kommunfullmäktiges protokoll utbetalas ersättning för resa utgår enligt dessa bestämmelser för justering av kommunfullmäktiges protokoll.

Vid resa med bil ska samåkning i största möjliga utsträckning eftersträvas för att utgöra minsta möjliga miljöbelastning.

§ 9 8 Rätt till sjukledighet och föräldraledighet

Förtroendevald har äger rätt till sjukledighet och föräldraledighet. Ersättning och arvodering för hel- och deltidsförtroendevald regleras i §§ 10-11 9-10. Ersättning eller arvodering utgår ej utbetalas inte till övriga förtroendevalda fritidspolitiker under ledighet.

Förtroendevald ska omgående anmäla sjukfrånvaron till kommunens löneenhet, sekreteraren i nämnden/styrelsen samt gruppleddare.

~~Förtroendevald som avser att ta ut sjukledighet eller föräldraledighet är skyldig att anmäla detta snarast till nämnd, gruppledare och kommunens löneenhet.~~

Om förtroendevald som uppbär ett ordförandeskap eller vice ordförandeskap eller annan jämförbar funktion på grund av sin sjukledighet eller föräldraledighet uteblir från sitt uppdrag under två månader eller längre kan kommunfullmäktige besluta att

- Arvoda vice ordförande att fullgöra ordförandens uppgifter

- Arvoda ledamot att fullgöra vice ordförandens uppgifter

Samråd med berörd nämnd och Valberedning ska ske innan beslut. Finansiering av arvoden sker inom berörd nämnds budgetram.

§ 10 9-Sjukledighet

För hel- eller deltidsarvoderad förtroendevald som inte kan fullgöra sitt uppdrag, helt eller delvis till följd av sjukdom gäller **Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) Allmänna bestämmelser § 28.**

Vid sjukfrånvaro längre än 90 kalenderdagar erhåller hel- eller deltidsarvoderad förtroendevald arvodesersättning med ett belopp motsvarande eventuell skillnad mellan Försäkringskassans ersättning och 80 % av arvodesbortfallet.

Förtroendevald ska omgående anmäla sjukfrånvaron till **kommunens löneenhet**, sekreteraren i nämnden/styrelsen, **gruppledare** samt Försäkringskassan.

Förtroendevald ska via intyg styrka sina ersättningsnivåer och ersättningsperioder från Försäkringskassan.

§ 11 10-Föräldraledighet

Hel- eller deltidsarvoderad förtroendevald som helt eller delvis till följd av ledighet med föräldrapenning inte fullgör sitt uppdrag har rätt till föräldrapenningtillägg enligt **Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) Allmänna bestämmelser § 29. Fritidspolitiker omfattas inte av § 11.**

Förtroendevald ska i rimlig tid anmäla föräldraledigheten till kommunens löneenhet, sekreteraren i nämnden/styrelsen samt gruppledare. Förtroendevald ska via intyg styrka sina ersättningsnivåer och ersättningsperioder från Försäkringskassan. **Intyget lämnas till kommunens löneenhet.**

§ 12 11-Pension och försäkringsskydd

Se separat beslut i kommunfullmäktige **2021-XX-XX** 2014-09-09 angående OPF-KL. Arvodeskommittén utgör kommunens pensionsmyndighet för förtroendevalda.

§ 13 12 Barntillsyn

Rätt till ersättning för barntillsyn omfattar **enbart fritidspolitiker**, inte hel- eller deltidsarvoderade förtroendevalda.

Ersättning för vård och tillsyn av barn, som vårdas i den förtroendevaldes familj och innan barnet fyller 12 år, utgår utbetalas för extra kostnad som orsakats av uppdraget.

Ersättning utgår inte för tillsyn som utförs av familjemedlem eller av sammanboende och ej heller för tid då barnet vistas inom den ordinarie barnomsorgen som den förtroendevalde anlitar.

Om särskilda skäl föreligger kan ersättning för barn tillsyn utbetalas utgå även för äldre barn vilket provas av ordförande i berörd nämnd/styrelse.

Ersättningen uppgår till den uppkomna kostnaden, dock max 0,2 % av inkomstbasbeloppet per timme, och betalas ut till den förtroendevalde.

Anspråk på styrkt kostnad för barn tillsyn ska inlämnas till kommunens löneenhet senast tre månader efter kalenderårets slut.

§ 14 13 Vård av person med funktionsnedsättning funktionsvariation

Ersättning för vård och tillsyn av person med funktionsnedsättning funktionsvariation, som vistas i den förtroendevaldes bostad, utbetalas utgår för kostnad som föranletts av förtroendeuppdraget. Ersättning utbetalas utgår inte för tillsyn som utförs av familjemedlem eller av sammanboende.

Ersättningen uppgår till den uppkomna kostnaden och betalas ut till den förtroendevalde.

Anspråk på styrkt kostnad för vård av person med funktionsvariation ska inlämnas till kommunens löneenhet senast tre månader efter kalenderårets slut.

§ 15 14 Förtroendevalda med funktionsnedsättning funktionsvariation

Ersättning till förtroendevald med funktionsvariation funktionsnedsättning utbetalas utgår för de särskilda kostnader som föranletts av förtroendeuppdraget, såsom t ex resor, ledsagare och hjälp med inläsning av handlingar. Rätt till ersättning för resor omfattar endast fritidspolitiker.

Kommunens skyldighet enligt denna paragraf är inte avsedd att påverka den rätt till hjälp från det allmänna som den förtroendevalde kan ha enligt annan lagstiftning.

Anspråk på styrkt ersättning för förtroendevalda med funktionsvariation ska inlämnas till kommunens löneenhet senast tre månader efter kalenderårets slut.

§ 16 15 Helägda bolag

För kommunens helägda bolag med en omsättning överstigande 50 miljoner kronor per år för egen verksamhet, överstigande 50 miljoner kronor per år kan årsstämman fatta beslut om att månadsarvode utbetalas till bolagets styrelse och lekmannarevisorer från bolaget.

Förtroendevalda i kommunens helägda bolag omfattas även av §§ 3, 5, 6 och 7 4, 5 och 6.

Lekmannarevisorer i helägda bolag har rätt till ~~förrättningsarvode~~ sammanträdesarvode, i form av halv- eller heldagsarvode i likhet med § 6 5, i de fall första stycket i denna paragraf inte är tillämpligt. Lekmannarevisorer i helägda bolag har även rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst enligt § 7.

§ 17 Delägda bolag och andra externa organisationer

Förtroendevalda som av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen valts till externa organisationer såsom delägda bolag, stiftelser etc. har rätt till sammanträdesarvode i form av halv- eller heldagsarvode i enlighet med § 6.

Dessa förtroendevalda har även rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst enligt § 7 samt reseersättning enligt § 8.

Det som angetts i denna paragraf gäller inte i de fall då arvode eller ersättning enligt ovan i stället utbetalas av den externa organisationen.

§ 18 Revisionens arvoden vid överlappande mandatperiod

Fasta arvoden till ordföranden och vice ordförande i revisionen samt sammanträdesarvoden och reseersättningar utgår till föregående mandatperiods revision under perioden januari-maj som infaller direkt efter året då allmänt val hållits. Detta för att säkerställa att revisionen ges en möjlighet att granska årsredovisning för den mandatperiod som uppdraget avser.

Året efter att allmänt val genomförts finns det två revisionsgrupper fram till dess att frågan om ansvarsfrihet för föregående år har behandlats. Såväl de tillträdande som de avgående revisorerna har under den här perioden rätt till arvode och andra ersättningar enligt detta reglemente.

Revisor som har uppdrag i båda revisionsgrupperna erhåller enbart ett fast arvode under den överlappande mandatperioden januari-maj året efter att allmänt val genomförts. I den avgående revisionen har enbart ordförande och vice ordförande rätt till fast arvode under den överlappande mandatperioden.

Sammanträdesarvode och reseersättning erhålls av samtliga ledamöter i båda revisionsgrupperna i enlighet med §§ 6 och 8 under den överlappande mandatperioden.

§ 19 16 Diverse arvoden

Alla kommunala styrelser och nämnder, vilka för vissa arbetsuppgifter utser särskild person, ska äga har rätt att bevilja arvode med särskilt belopp för arbetet. Samma rätt ska tillkomma av kommunfullmäktige, styrelse och nämnder tillsätta kommittéer för särskilda utredningar och arbetsuppgifter.

Ovan nämnda styrelser, nämnder och kommittéer ska äga har rätt att bestämma arvode till kommitténs-ordförande, ev. ledamöter och sekreterare (gäller ej kommunanställda), dock högst för totalt 7 % av kommunstyrelsens ordförandes

arvode per månad. Det förutsätts att sådant arvode inryms i den **fastställda budgeten** för nämnden, kommittén, styrelsen eller motsvarande fastställda budget.

Arvode överstigande angivet belopp ovan ska hänvisas till arvodeskommittén för beredning med framställan till kommunfullmäktige för beslut.

~~Fasta arvoden till ordföranden och vice ordförande i revisionen samt sammanträdesarvoden och reseersättningar utgår till föregående mandatperiods revision under perioden januari-maj som infaller direkt efter året då allmänt val hållits. Detta för att säkerställa att revisionen ges en möjlighet att granska årsredovisning för den mandatperiod som uppdraget avser.~~

§ 17 Gemensamma bestämmelser

~~Grundarvode är avsett att utgöra ersättning för gruppmöten och inläsning av sammanträdeshandlingar.~~

~~Sekreterare i respektive kommunalt organ ska upprätta förteckning över närvarande ledamöter och ersättare som grund för utbetalning av sammanträdesersättning.~~

~~Ledamöter och ersättare ska vid sammanträdet slut till respektive sekreterare yrka/lämna uppgift om resekostnadsanspråk m.m som grund för utbetalning av ersättning och arvode.~~

~~Övriga ersättningar enligt dessa bestämmelser utbetalas efter upprättad räkning från de förtroendevalda. Räkningen ska signeras av resp. fullmäktige/styrelse/nämnds ordförande.~~

~~Alla yrkanden om ersättningar och arvoden ska lämnas skriftligen medelst de blanketter som är framtagna för ändamålet.~~

~~När förtroendevald ledamot eller ersättare har uteblivit under en tid längre än 3 månader från sammanträden ska resp. ordf. i nämnd/styrelse ta kontakt med den förtroendevaldes gruppledare för att ta upp fråga om den förtroendevalde är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag.~~

§ 20 18 Tolkning

Förtroendevald har rätt att väcka fråga om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser. Fråga väcks skriftligt och lämnas in till arvodeskommitténs ordförande och registrator på enheten för informationsförvaltning.

Frågan om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser avgörs av kommunfullmäktiges arvodeskommitté.

Arvodeskommittén genomför löpande stickprovskontroller av utbetalda arvoden och ersättningar för förlorad arbetsförtjänst.

ArvK § 6 Revidering av Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun

Diarienummer: KK20/688

Med anledning av att det inkommit ett antal frågor om tolkningar av arvodesreglementet beslutade arvodeskommittén 2020-11-25 att påbörja ett arbete med revidering av arvodesreglementet.

I arbetet med revideringen har hänsyn tagits till de inkomna frågorna, men en översyn av reglementet i sin helhet har också gjorts. Föreslagen revidering består bland annat av att en paragraf om delägda bolag och andra externa organisationer har lagts till. Revisionens arvoden och ersättning vid överlappande mandatperiod har förtydligats och fått en egen paragraf. Rätten till ledighet och behövlig dygnsvila föreslås gälla även efter sammanträde med kommunfullmäktige, detta för att inkludera förtroendevalda som arbetar nattetid.

Utöver detta består revideringen till stor del av förtydliganden, med syfte att göra reglementet lättare att förstå och tolka. Begrepp har setts över och används nu enhetligt i reglementet.

Omvärldsbevakning har genomförts av ett flertal kommuner, främst inom Södermanland.

Revideringar som presenterades för Arvodeskommittén på sammanträdet 2021-09-24 är gulmarkerade i förslaget, medan revideringar som tillkommit efter diskussion på sammanträdet är grönmarkerade.

Fanny Bergström, nämndsekreterare, föredrar ärendet inför Arvodeskommittén om de ändringar som gjorts sedan det förra sammanträdet och besvarar frågor. Förändringarna går sedan igenom gemensamt vid sammanträdet.

Inlägg i ärendet görs av Stefan Landmark (KD), Gunilla Nordén (S), Adèle Bergentoft, Ulla-Britt Larsson (C), Ingegerd Quisth (S), Ylva Franzén (MP), Malin Ånelöv (V) och Tomas Edenius (SD).

Efter att diskussionen avslutats enas Arvodeskommittén om följande ändringar:

- Att i 2 § ändra *1 april* till *1 januari*;
- Att i 3 § 3 stycket stryka *...med undantag för arvoden för kommunfullmäktigeuppdrag som alltid utbetalas och som därmed ej samordnas med övriga arvoden*;
- Att i 3 § 3 stycket stryka ordet *också* så att meningen istället lyder *Förtroendevalda i jourtjänst inom Socialnämnden är undantagna från § 3*;

- Att i 5 § flytta meningen som lyder *Också styrgrupper, arbetsgrupper och kontaktområdesuppdrag ersätts enligt ovan under förutsättning att dessa grupper beslutats av nämnd/styrelse* så att meningen inleder andra stycket i paragrafen och därmed stryka ordet *Också*;
- Att i 6 § näst sista stycket stryka *...eller beredningsmöte*;
- Att i 7 § 9 stycket stryka *...i första hand*;
- Att i 9 § 3 stycket stryka *...eller annan jämförbar funktion*.

Arvodeskommitténs förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta reviderat *Arvodesreglemente för förtroendevalda i Nyköpings kommun, samt*
- 2) **att** reglementet gäller från och med 2022-01-01.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Arvodeskommitténs sammanträde

15 oktober 2021 klockan 10:00-11:45, Stadshuset Sal C

Paragrafer 5-8

Ledamöter

Gunilla Nordén (S), ordf
Adéle Bergentoft (M), v ordf
Ingegerd Quisth (S)
Ulla-Britt Larsson (C)
Ylva Franzén (MP)
Malin Ånelöv (V)
Stefan Landmark (KD)
Anders Bjurström (L)
Tomas Edenius (SD)

Övriga deltagare: Nämndsekreterare Fanny Bergström, nämndsekreterare Johan Sandberg, HR-specialist Maria Strömberg.

Ordförande
Gunilla Nordén

Justerare
Adéle Bergentoft

Sekreterare
Johan Sandberg

Anslagsbevis

Anslag uppsatt
följande datum:

Sista dag för
överklagande:

Datum för anslags
nedtagande:

Protokollet förvaras på Kommunledningskansliet, Nyköpings kommun.

KS § Svar på motion om barnomsorgspeng med valfrihet

Diarienummer: KK18/158

Rubricerad motion väcktes av Marita Göransson (KD) och Stefan Landmark (KD) på kommunfullmäktiges sammanträde 2018-02-13. Motionen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt följande fyra förslag:

- 1) Att ta fram ett regelverk för hur Nyköpings kommun kan dra nytta av barnomsorgspengens alla möjligheter och marknadsföra dem på hemsidan.
- 2) Att bjuda in fler aktörer att starta fristående förskolor finansierade med barnomsorgspengen.
- 3) Att stimulera intresserade föräldrar att starta familjekooperativ med barnomsorgspengen.
- 4) Att marknadsföra möjligheten att starta enskilt drivna familjedaghem och skolbarnsomsorg.

Förslagen motiveras bland annat av att det är viktigt att kunna erbjuda barnomsorg med varierande inriktningar och att kommunen borde ta tillvara på lagstiftningens möjligheter beträffande barnomsorgspeng.

Barn- och ungdomsnämnden har behandlat motionen på sitt sammanträde 2021-06-02 och avstyrker motionen i sitt yttrande.

Förslag nr 1

Sedan den 1 juli 2009 är kommunerna skyldiga att, förutom till förskolor och fritidshem, även lämna bidrag till godkända former av pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem, den så kallade Barnomsorgspengen (prop. 2008/09:115, bet. 2008/09:UbU11, rskr. 2008/09:220).

Bidraget regleras i 25 kap. 10-16 §§ skollagen. I 25 kap. 10 § skollagen föreskrivs bland annat att den kommun där en enskild bedriver pedagogisk omsorg efter ansökan ska besluta att huvudmannen har rätt till bidrag om

1. huvudmännen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för motsvarande verksamhet
2. verksamheten inte innebär påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet
3. verksamheten är öppen för alla barn som en kommun ska sträva efter att erbjuda motsvarande verksamhet (med ett visst undantag)
4. avgifterna inte är oskäligt höga

Kommunen får besluta att en huvudman har rätt till bidrag trots att villkoret i första stycket 3 inte är uppfyllt, om det finns skäl med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.

När det gäller bidrag till pedagogisk omsorg, till exempel familjedaghem, där dagbarnvårdarens egna barn ingår i barngruppen, får bidrag inte lämnas för fler av dagbarnvårdarens egna barn än de andra barn som har tagits emot. Som exempel kan anges att, om en förälder själv driver ett familjedaghem och där tar hand om två egna barn, måste familjedaghemmet ta emot två barn från andra familjer för att få bidrag för de båda egna barnen (prop. 2008/09:115 s. 31 f.).

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta fristående förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem och hur Barnomsorgspengen kopplas till fristående verksamheter. Hur Barnomsorgspengen får användas regleras i skollagen och Barn- och ungdomsnämnden och kommunledningskansliet anser att Nyköpings kommun använder sig av Barnomsorgspengen på ett optimalt sätt.

Förslag nr 2

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta fristående förskolor. Alla ansökningar behandlas utifrån skollagens krav, rådande omständigheter och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämnden och kommunledningskansliet anser därmed att Nyköpings kommun redan idag gör tillräckligt för att uppmuntra aktörer att starta fristående förskolor.

Förslag nr 3

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta fristående förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem i form av föräldrakooperativ. Alla ansökningar behandlas utifrån skollagens krav, rådande omständigheter och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämnden anser därmed att Nyköpings kommun redan idag gör tillräckligt för att uppmuntra aktörer att starta fristående förskolor, pedagogisk omsorg eller fritidshem i form av föräldrakooperativ.

Förslag nr 4

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta enskilt driven pedagogisk omsorg (begreppet familjedaghem ersattes i skollagen 2009 av pedagogisk omsorg) och fritidshem (begreppet skolbarnsomsorg ersattes i skollagen 2011 av fritidshem). Alla ansökningar behandlas utifrån skollagens krav, rådande omständigheter och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämnden anser därmed att Nyköpings kommun redan idag gör tillräckligt för att uppmuntra aktörer att starta enskilt driven pedagogisk omsorg eller fritidshem.

Förslag

Nyköpings kommun anser att det är viktigt att barn får sina olika behov tillgodosedda. Huruvida barn trivs i små eller stora grupper är individuellt. Barn som går på stora förskolor har i praktiken bättre förutsättningar för att vara i mindre grupper under större delen av dagen, då den stora förskolan har fler anställda att fördela över dagen.

Förskolan spelar en viktig roll för barnens framtida kunskapsutveckling. Barn som får gå i förskolan har större chans att klara sig bra i livet efter avslutad skolgång. PISA-mätningarna visar att det finns ett positivt samband mellan antal år i förskola och resultaten i PISA, där flera år i förskola i genomsnitt ger högre poäng på provet.

Studier har visat att barn som deltagit i förskola har färre beteendeproblem i skolåldern och att förekomsten av kriminalitet och drogproblem hos dessa barn är mindre under ungdomsåren. I vuxen ålder har de som gått i förskola högre utbildningsnivå, sysselsättning och inkomst jämfört med de som inte deltagit i förskolans verksamhet.

Hjärnan utvecklas snabbare och är som mest mottaglig för kunskap de första åren i ett barns liv. De barn som kommer efter sina kamrater i utveckling och lärande de första levnadsåren tenderar därför att få svårt att komma ifatt under skoltiden och senare i livet.

Mot denna bakgrund har Nyköpings kommun valt att inte erbjuda pedagogisk omsorg i kommunal regi. Nämnden har däremot sedan tidigare beviljat en ansökan om fristående pedagogisk omsorg samt 2018-2019 godkänt ytterligare två ansökningar om fristående pedagogisk omsorg, totalt drygt 100 platser. Därmed uppfylls den valfrihet som motionen efterfrågar.

Information till vårdnadshavare om förskola och pedagogisk omsorg, vilka aktörer som finns inom de olika formerna samt vart man kan vända sig för ytterligare information finns på ett godtagbart sätt på kommunens hemsida. Genom att synliggöra de olika alternativen skapar Nyköpings kommun valfrihet för vårdnadshavare.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** avslå motionen, samt
- 2) **att** anse motionen besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Motionärerna

Barn- och ungdomsnämnden

Kommunfullmäktige

Svar på motion om barnomsorgspeng med valfrihet

Bakgrund

Rubricerad motion väcktes av Marita Göransson (KD) och Stefan Landmark (KD) på kommunfullmäktiges sammanträde 2018-02-13. Motionen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt följande fyra förslag:

- 1) **Att** ta fram ett regelverk för hur Nyköpings kommun kan dra nytta av barnomsorgspengens alla möjligheter och marknadsföra dem på hemsidan.
- 2) **Att** bjuda in fler aktörer att starta fristående förskolor finansierade med barnomsorgspengen.
- 3) **Att** stimulera intresserade föräldrar att starta familjekooperativ med barnomsorgspengen.
- 4) **Att** marknadsföra möjligheten att starta enskilt drivna familjedaghem och skolbarnomsorg.

Förslagen motiveras bland annat av att det är viktigt att kunna erbjuda barnomsorg med varierande inriktningar och att kommunen borde ta tillvara på lagstiftningens möjligheter beträffande barnomsorgspeng.

Barn- och ungdomsnämnden har behandlat motionen på sitt sammanträde 2021-06-02 och avstyrker motionen i sitt yttrande.

Förslag nr 1

Sedan den 1 juli 2009 är kommunerna skyldiga att, förutom till förskolor och fritidshem, även lämna bidrag till godkända former av pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem, den så kallade Barnomsorgspengen (prop. 2008/09:115, bet. 2008/09:UbU11, rskr. 2008/09:220).

Bidraget regleras i 25 kap. 10-16 §§ skollagen. I 25 kap. 10 § skollagen föreskrivs bland annat att den kommun där en enskild bedriver pedagogisk omsorg efter ansökan ska besluta att huvudmannen har rätt till bidrag om

1. huvudmännen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för motsvarande verksamhet
2. verksamheten inte innebär påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet
3. verksamheten är öppen för alla barn som en kommun ska sträva efter att erbjuda motsvarande verksamhet (med ett visst undantag)
4. avgifterna inte är oskäligt höga

Kommunen får besluta att en huvudman har rätt till bidrag trots att villkoret i första stycket 3 inte är uppfyllt, om det finns skäl med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.

När det gäller bidrag till pedagogisk omsorg, till exempel familjedaghem, där dagbarnvårdarens egna barn ingår i barngruppen, får bidrag inte lämnas för fler av dagbarnvårdarens egna barn än de andra barn som har tagits emot. Som exempel kan anges att, om en förälder själv driver ett familjedaghem och där tar hand om två egna barn, måste familjedaghemmet ta emot två barn från andra familjer för att få bidrag för de båda egna barnen (prop. 2008/09:115 s. 31 f.).

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta fristående förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem och hur Barnomsorgspengen kopplas till fristående verksamheter. Hur Barnomsorgspengen får användas regleras i skollagen och Barn- och ungdomsnämnden och kommunledningskansliet anser att Nyköpings kommun använder sig av Barnomsorgspengen på ett optimalt sätt.

Förslag nr 2

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta fristående förskolor. Alla ansökningar behandlas utifrån skollagens krav, rådande omständigheter och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämnden och kommunledningskansliet anser därmed att Nyköpings kommun redan idag gör tillräckligt för att uppmuntra aktörer att starta fristående förskolor.

Förslag nr 3

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta fristående förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem i form av föräldrakooperativ. Alla ansökningar behandlas utifrån skollagens krav, rådande omständigheter och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämnden anser därmed att Nyköpings kommun redan idag gör tillräckligt för att uppmuntra aktörer att starta fristående förskolor, pedagogisk omsorg eller fritidshem i form av föräldrakooperativ.

Förslag nr 4

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta enskilt driven pedagogisk omsorg

(begreppet familjedaghem ersattes i skollagen 2009 av pedagogisk omsorg) och fritidshem (begreppet skolbarnsomsorg ersattes i skollagen 2011 av fritidshem). Alla ansökningar behandlas utifrån skollagens krav, rådande omständigheter och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämnden anser därmed att Nyköpings kommun redan idag gör tillräckligt för att uppmuntra aktörer att starta enskilt driven pedagogisk omsorg eller fritidshem.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Nyköpings kommun anser att det är viktigt att barn får sina olika behov tillgodosedda. Huruvida barn trivs i små eller stora grupper är individuellt. Barn som går på stora förskolor har i praktiken bättre förutsättningar för att vara i mindre grupper under större delen av dagen, då den stora förskolan har fler anställda att fördela över dagen.

Förskolan spelar en viktig roll för barnens framtida kunskapsutveckling. Barn som får gå i förskolan har större chans att klara sig bra i livet efter avslutad skolgång. PISA-mätningarna visar att det finns ett positivt samband mellan antal år i förskola och resultaten i PISA, där flera år i förskola i genomsnitt ger högre poäng på provet.

Studier har visat att barn som deltagit i förskola har färre beteendeproblem i skolåldern och att förekomsten av kriminalitet och drogproblem hos dessa barn är mindre under ungdomsåren. I vuxen ålder har de som gått i förskola högre utbildningsnivå, sysselsättning och inkomst jämfört med de som inte deltagit i förskolans verksamhet.

Hjärnan utvecklas snabbare och är som mest mottaglig för kunskap de första åren i ett barns liv. De barn som kommer efter sina kamrater i utveckling och lärande de första levnadsåren tenderar därför att få svårt att komma ifatt under skoltiden och senare i livet.

Mot denna bakgrund har Nyköpings kommun valt att inte erbjuda pedagogisk omsorg i kommunal regi. Nämnden har däremot sedan tidigare beviljat en ansökan om fristående pedagogisk omsorg samt 2018-2019 godkänt ytterligare två ansökningar om fristående pedagogisk omsorg, totalt drygt 100 platser. Därmed uppfylls den valfrihet som motionen efterfrågar.

Information till vårdnadshavare om förskola och pedagogisk omsorg, vilka aktörer som finns inom de olika formerna samt vart man kan vända sig för ytterligare information finns på ett godtagbart sätt på kommunens hemsida.

Genom att synliggöra de olika alternativen skapar Nyköpings kommun valfrihet för vårdnadshavare.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** avslå motionen, samt
- 2) **att** anse motionen besvarad.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

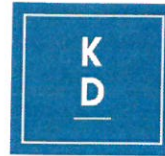
Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Motionärerna

Barn- och ungdomsnämnden

Kristdemokraterna Nyköping

MOTION

Till kommunfullmäktige i Nyköping

Barnomsorgspeng med valfrihet

Familjer och barn är olika och har olika behov. Det finns snart endast förskola att välja. Det som passar de flesta är inte säkert att det är bäst för alla. Det är därför viktigt att kunna erbjuda barnomsorg med varierande inriktningar. I Nyköpings kommun finns det dock inte någon större variation att välja mellan. Den pedagogiska barnomsorgen ("dagmammorna") i kommunen lever en tynande tillvaro och vi befärrar att den inte marknadsförs på det sätt som den förtjänar. Det är en förlust för de barn som mår bra i en miljö med ett mindre antal barn omkring sig än vad det blir på en stor förskola.

Vi Kristdemokrater ställer oss mycket tveksamma till att bygga stora förskolor. Vi har idag en lång kö till barnomsorgen som är angeläget att snarast komma tillrätta med. Att bara ha ett alternativ, att problemet enbart ska lösas med byggnation av stora förskolor, är inte optimalt. Kommunen behöver se till barns olikheter och även överväga andra lösningar som lagstiftningen erbjuder.

Vi Kristdemokrater anser att kommunen borde ta tillvara lagstiftningens möjligheter beträffande barnomsorgspeng. I Nyköping fungerar den i beräkningen för hur stort anslag per barn som tilldelas respektive förskola och pedagogisk barnomsorg. I den privata pedagogiska barnomsorgen utgår ersättning för lika många av dagbarnvårdarens egna barn som barn ifrån andra familjer som får sin omsorg i familjehemmet. Barnomsorgspengen kan också enligt lagen tillfalla annan form av barnomsorg exempelvis föräldrakooperativ, där kooperativet kan anställa behörig personal. Dessa alternativ behöver marknadsföras bättre.

Vi föreslår därför kommunfullmäktige att besluta

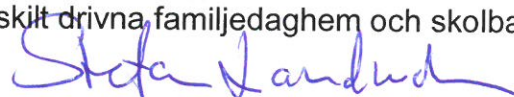
Att ta fram ett regelverk för hur Nyköpings kommun kan dra nytta av barnomsorgspengens alla möjligheter och marknadsföra dem på hemsidan.

Att bjuda in fler aktörer att starta fristående förskolor finansierade med barnomsorgspengen.

Att stimulera intresserade föräldrar att starta familjekooperativ med barnomsorgspengen.

Att marknadsföra möjligheten att starta enskilt drivna familjedaghem och skolbarnomsorg.

Marita Göransson (KD)

Stefan Landmark (KD)

BUN §36 Remissyttrande över motion "Barnomsorgspeng med valfrihet"

Diarienummer: BUN21/38

Sammanfattning

Barn- och ungdomsnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över Kristdemokraternas motion "Barnomsorgspeng med valfrihet, KK18/158". Motionen har fyra förslag till beslut och föreslår att Kommunfullmäktige beslutar,

att ta fram ett regelverk för hur Nyköpings kommun kan dra nytta av barnomsorgspengens alla möjligheter och marknadsföra dem på hemsidan, samt

att bjuda in fler aktörer att starta fristående förskolor finansierade med barnomsorgspengen, samt

att stimulera intresserade föräldrar att starta föräldrakooperativ med barnomsorgspengen, samt

att marknadsföra möjligheten att starta enskilt drivna familjedaghem och skolbarnsomsorg

Barn- och ungdomsnämnden avstyrker Kristdemokraternas motion avseende de förslag som faller inom Barn- och ungdomsnämndens ansvarsområde. BUN anser att alla förslag redan uppfylls och avstyrkandet förtydligas i BUN:s yttrande, se bilaga till tjänsteskrivelse.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Barn- och ungdomsnämndens yttrande har sin grund i resonemang som hela tiden har barnets bästa i fokus. Mot den bakgrunden görs ingen barnkonsekvensanalys i traditionell bemärkelse som ett eget dokument.

Anders Eriksson (C), Maud Wachtmeister (KD) och Thom Zetterström (SD) gör inlägg i ärendet.

Maud Wachtmeister (KD) yrkar avslag på framskrivet förslag till förmån för motionen.

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, det framskrivna och Maud Wachtmeisters (KD) avslagsyrkande till förmån för motionen. Efter godkännande från Barn- och ungdomsnämnden ställer ordföranden proposition på det framskrivna förslaget mot Maud Wachtmeisters (KD)

yrkande och finner att Barn- och ungdomsnämnden beslutar enligt framskrivet förslag.

Barn- och ungdomsnämnden beslutar

- 1) **att** anta yttrande enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-05-14, samt
- 2) **att** anse paragrafen omedelbart justerad.

Maud Wachtmeister (KD) reserverar sig mot beslutet.

Beslut till:

Kommunstyrelsen

Barn- och ungdomsnämndens sammanträde

24 mars 2021 klockan 13:30-17:25, Stadshuset Sal B

Omedelbar justering: paragraf 36

Ledamöter

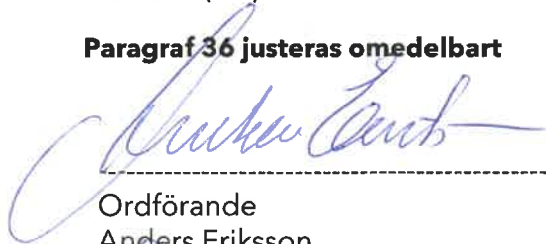
Anders Eriksson (C), ordf
Carina Wallin (S), 1:e v ordf
Jan Bonnier (M), 2:e v ordf
Håkan Sipos (S)
Lilliane Wirström (S)
Torbjörn Kock (S)
Nadim Hassen (MP)
Eva Widlundh Sjöström (M)
Jessica Johansson (L)
Bo Österberg (SD)
Maud Wachtmeister (KD) tj ers.

Ersättare

Damon Nikyar (S)
Karin Jonsson (S)
Ibrahim Ben Alaya (S)
Majbritt Jensen (S)
Elisabeth Sandberg (C)
Nina Rehnmark (M)
Thom Zetterström (SD)
Malin Ånelöv (V)

Övriga deltagare: Sakkunnig Tina Kraft, Sakkunnig Torbjörn Ekman, Nämndsekreterare Johan Sandberg, Nämndsekreterare Fanny Bergström, Divisionschef DU Inger Fransson, Rektor Malin Thunström, Enhetschef Susanne Svedberg, Enhetschef Marianne Giegold, Skolchef Ewa Björnfoth, Metodutvecklare Christina Ivarsson Ålstig, Rektor Anna Egertz, Metodutvecklare Torbjörn Svensk, Enhetschef Gabriel Billing, Verksamhetschef Glenn Andersson, Rektor Anna-Maria Ringgren, Skolchef Maria Brauer, Skolchef Peter Ekedahl, Samordnare Kim Pischner och Malin Karlsson (SD).

Paragraf 36 justeras omedelbart

Ordförande
Anders Eriksson

Justerare
Carina Wallin

Sekreterare
Fanny Bergström

Anslag uppsatt
följande datum:

2021-06-03

Sista dag för
överklagande:

2021-06-23

Datum för anslags
nedtagande:

2021-06-24

Protokollet förvaras på Kommunledningskansliet, Nyköpings kommun.

Kommunstyrelsen

Yttrande gällande Kristdemokraternas motion "Barnomsorgspeng med valfrihet".

Barn- och ungdomsnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över Kristdemokraternas motion "Barnomsorgspeng med valfrihet". Motionen har fyra förslag till beslut och föreslår att Kommunfullmäktige beslutar,

att ta fram ett regelverk för hur Nyköpings kommun kan dra nytta av barnomsorgspengens alla möjligheter och marknadsföra dem på hemsidan, samt

att bjuda in fler aktörer att starta fristående förskolor finansierade med barnomsorgspengen, samt

att stimulera intresserade föräldrar att starta föräldrakooperativ med barnomsorgspengen, samt

att marknadsföra möjligheten att starta enskilt drivna familjedaghem och skolbarnsomsorg

Detta motiveras med att familjer och barn är olika, med olika behov och trivs i olika konstellationer och därför bör flera alternativ erbjudas och synliggöras. Författarna av motionen Marita Göransson (KD) och Stefan Landmark (KD) hävdar att den pedagogiska barnomsorgen inte marknadsförs på ett tillfredsställande sätt och uppmanar kommunen att åtgärda dessa brister enligt de fyra att-satserna.

Bemötande av förslag ett

Barn- och ungdomsnämnden vill börja med att klargöra definitionen av begreppet "Barnomsorgspeng".

Sedan den 1 juli 2009 är kommunerna skyldiga att förutom till förskolor och fritidshem även lämna bidrag till godkända former av pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem, den s.k. barnomsorgspengen (prop. 2008/09:115, bet. 2008/09:UbU11, rskr. 2008/09:220).

Bidraget regleras i 25 kap. 10–16 §§ skollagen. I 25 kap. 10 § skollagen föreskrivs bland annat att den kommun där en enskild bedriver pedagogisk omsorg efter ansökan ska besluta att huvudmannen har rätt till bidrag om

1. huvudmännen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för motsvarande verksamhet
2. verksamheten inte innebär påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet
3. verksamheten är öppen för alla barn som en kommun ska sträva efter att erbjuda motsvarande verksamhet (med ett visst undantag)
4. avgifterna inte är oskäligt höga

Kommunen får besluta att en huvudman har rätt till bidrag trots att villkoret i första stycket 3 inte är uppfyllt, om det finns skäl med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.

När det gäller bidrag till pedagogisk omsorg, till exempel familjedaghem, där dagbarnvårdarens egna barn ingår i barngruppen, får bidrag inte lämnas för fler av dagbarnvårdarens egna barn än de andra barn som har tagits emot. Som exempel kan anges att, om en förälder själv driver ett familjedaghem och där tar hand om två egna barn, måste familjedaghemmet ta emot två barn från andra familjer för att få bidrag för de båda egna barnen (prop. 2008/09:115 s. 31 f.).

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta fristående förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem och hur Barnomsorgspengen kopplas till fristående verksamheter. Hur Barnomsorgspengen får användas regleras i skollagen och Barn- och ungdomsnämnden anser att Nyköpings kommun använder sig av Barnomsorgspengen på ett optimalt sätt.

Bemötande av förslag två

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta fristående förskolor. Alla ansökningar behandlas utifrån skollagens krav, rådande omständigheter och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämnden anser därmed att Nyköpings kommun redan idag gör tillräckligt för att uppmuntra aktörer att starta fristående förskolor.

Ute CWa

Bemötande av förslag tre

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta fristående förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem i form av föräldrakooperativ. Alla ansökningar behandlas utifrån skollagens krav, rådande omständigheter och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämnden anser därmed att Nyköpings kommun redan idag gör tillräckligt för att uppmuntra aktörer att starta fristående förskolor, pedagogisk omsorg eller fritidshem i form av föräldrakooperativ.

Bemötande av förslag fyra

Nyköpings kommun ger på sin hemsida tydlig och relevant information om vilka möjligheter det finns att starta enskilt driven pedagogisk omsorg (begreppet familjedaghem ersattes i skollagen 2009 av pedagogisk omsorg) och fritidshem (begreppet skolbarnsomsorg ersattes i skollagen 2011 av fritidshem). Alla ansökningar behandlas utifrån skollagens krav, rådande omständigheter och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämnden anser därmed att Nyköpings kommun redan idag gör tillräckligt för att uppmuntra aktörer att starta enskilt driven pedagogisk omsorg eller fritidshem.

Frågan om valfrihet, varför erbjuds inte kommunal pedagogisk omsorg?

I slutet av 2020 redovisades regeringsuppdraget Betänkande av utredningen om fler barn i förskolan för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020:67). Att hitta nya vägar för att få fler barn att gå i förskolan är utredningens övergripande mål. Utredningen innehåller aktuell forskning samt tar hänsyn till relevanta perspektiv och lagar.

För- och nackdelar vägs mot varandra och konsekvensanalyser för barnets bästa, ekonomi, samhällsekonomi, jämställdhet och integration har utretts.

Förskolan spelar en viktig roll för barnens framtida kunskapsutveckling. Barn som får gå i förskolan har större chans att klara sig bra i livet efter avslutad skolgång. PISA-mätningarna visar att det finns ett positivt samband mellan antal år i förskola och resultaten i PISA, där fler år i förskola i genomsnitt ger högre poäng på provet.

Även andra studier har funnit att barn som har deltagit i förskola har färre beteendeproblem i skolåldern, och att förekomsten av kriminalitet och drogproblem hos dessa barn är mindre under ungdomsåren. I vuxen ålder har de som gått i förskola högre utbildningsnivå, sysselsättning och inkomst jämfört med de som inte har deltagit i förskolans verksamhet.

Samhällsekonomiska beräkningar visar därför att generella investeringar i förskola är samhällsekonomiskt lönsamma och att investeringar som avser barn i förskolan ger högre avkastning än investeringar som avser senare skolformer. Forskning pekar på att deltagande i förskola har många fördelar för såväl individen som samhället, bl.a. bättre utbildningsresultat och bättre resultat på

Uo avn

arbetsmarknaden samt färre sociala insatser och insatser inom utbildningssystemet. Vidare framhålls att deltagande i förskoleverksamhet av

god kvalitet leder till högre grundläggande kompetens och är en viktig faktor i förebyggandet av skolavhopp. Hjärnan utvecklas snabbare och är som mest mottaglig för kunskap de första åren i ett barns liv. De barn som kommer efter sina kamrater i utveckling och lärande de första levnadsåren tenderar därför att få svårt att komma ifatt under skoltiden och senare i livet. Det gör att förskolan har större potential än andra skolformer att kompensera för skillnader i barns uppväxtvillkor och förhindra tidiga kunskapsklyftor som senare är svåra att överbygga.

För en del av de barn som växer upp med två eller flera språk är förskolan den enda plats där de har möjlighet att lära sig svenska. Att förskolan förmår ge dessa barn en god språklig start är viktigt för barnens framtida lärande.

Regeringen förslår därför att

- Kommunerna ska bedriva uppsökande verksamhet för att öka deltagandet i förskolan,
- Barn som har behov av förskola för bättre språkutveckling ska direktinskrivas,
- Förskolan ska bli obligatorisk för alla barn från och med 5 års ålder.

Fristående förskolor kommer utan förnyad ansökan godkännas för ovanstående.

En av de viktigaste faktorerna för förskolans kvalitet är personalens utbildning. Förskolan är det första steget inom utbildning, omfattas av skollag samt har en läroplan. I andra alternativ till barnomsorg finns inte krav på att följa förskolans läroplan och heller inte krav på personal med pedagogisk utbildning.

Huruvida barn trivs i små eller stora grupper är individuellt. Kommunala förskolor i Nyköpings kommun har under flera års tid bedrivit ett aktivt arbete för att skapa mindre sammanhang för barnen att ingå i. Barn som går på stora förskolor har i praktiken bättre förutsättningar för att vara i mindre grupper under större delen av dagen, då den stora förskolan har fler anställda att fördela över dagen. Såväl pedagoger som rektorer och vårdnadshavare ser goda resultat av de mindre sammanhangen, där barns trygghet, relationsskapande och ökade talutrymme är några exempel. Andra fördelar med den stora förskolan är alla de lokalmässiga möjligheter som ges, t ex möjligheten att ha t ex en ateljé för skapande verksamhet eller ett tillagningskök.

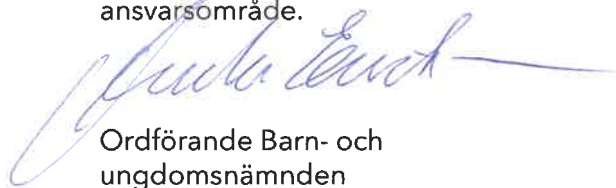
Mot denna bakgrund har Barn- och ungdomsnämnden valt att inte erbjuda pedagogisk omsorg i kommunal regi. Nämnden har däremot sedan tidigare beviljat en ansökan om fristående pedagogisk omsorg samt 2018-2019 godkänt ytterligare två ansökningar om fristående pedagogisk omsorg, totalt

drygt 100 platser varav ca 30 är besatta. Därmed uppfylls den valfrihet som motionen efterfrågar.

Information till vårdnadshavare om förskola och pedagogisk omsorg, vilka aktörer som finns inom de olika formerna samt vart man kan vända sig för ytterligare information finns på ett godtagbart sätt på kommunens hemsida. Genom att synliggöra de olika alternativen skapar Nyköpings kommun valfrihet för vårdnadshavare

Sammanfattning

Baserat på ovan avstyrker Barn- och ungdomsnämnden Kristdemokraternas motion avseende de förslag som faller inom Barn- och ungdomsnämndens ansvarsområde.

Ordförande Barn- och
ungdomsnämnden
Anders Eriksson

KS § Svar på motion att införa vice gruppleddare för partierna i kommunfullmäktige

Diarienummer: KK18/807

Motionen väcktes vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-12-11 av Thom Zetterström (SD). Motionären framför att gruppleddare inte alltid kan närvara vid möten som endast de som gruppleddare är inbjudna till, vilket kan skapa problem då det inte finns en uttalad ersättare. Motionären föreslår att alla partier i kommunfullmäktige ges möjlighet att utse en vice gruppleddare, och att uppdraget inte behöver vara arvoderat.

Alla partier i kommunfullmäktige har idag en gruppleddare som har ett arvode motsvarande 40 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode, som i sin tur är baserat på aktuellt riksdagsmannaarvode.

Som gruppleddare har man många ansvarsområden och är som motionären nämner ofta inbjuden att representera sin grupp på olika möten. Även om kommunledningskansliet har förståelse för att man inte alltid har möjlighet att delta på allt man är inbjuden till, så görs dock bedömningen att det är viktigt att det finns en ansvarig för partigruppen i fullmäktige, och att alla uppdrag innehåller ett mått av prioriteringar.

Det är självklart viktigt för Nyköpings kommun att alla partier i kommunfullmäktige finns representerade i relevanta sammanhang. I kommunfullmäktiges arbetsordning finns det idag en skrivning gällande talarordning och talartid (§ 22) som beskriver att "i de fall partier apostroferas är det respektive gruppleddare som har rätt till ovanstående (i gruppleddares frånvaro får respektive parti utse talesperson i gruppleddarens ställe)". Kommunledningskansliet vill tydliggöra att på de flesta möten inom kommunen är det som gruppleddare möjligt att, i likhet med skrivningen i arbetsordningen, låta en ersättare delta i ens ställe i de fall man har förhinder. Det kan finnas situationer då det inte är möjligt så för respektive inbjudan är det därför bäst att kontakta mötesorganisatör om behovet skulle uppstå.

Förslag

Behovet av en vice gruppleddare bedöms inte tillräckligt stort för att gå vidare med förslaget i motionen, och motionen föreslås därför avslås. Kommunen vill dock vara tydlig med att det alltid är möjligt att kontakta mötesorganisatören vid förhinder, för att se om en ersättare kan delta i ens ställe.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** avslå motionen, samt
- 2) **att** därmed anse den besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Motionären

Kommunfullmäktige

Svar på motion att införa vice gruppledare för partierna i kommunfullmäktige

Bakgrund

Motionen väcktes vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-12-11 av Thom Zetterström (SD). Motionären framför att gruppledare inte alltid kan närvara vid möten som endast de som gruppledare är inbjudna till, vilket kan skapa problem då det inte finns en uttalad ersättare. Motionären föreslår att alla partier i kommunfullmäktige ges möjlighet att utse en vice gruppledare, och att uppdraget inte behöver vara arvoderat.

Alla partier i kommunfullmäktige har idag en gruppledare som har ett arvode motsvarande 40 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode, som i sin tur är baserat på aktuellt riksdagsmannaarvode.

Som gruppledare har man många ansvarsområden och är som motionären nämner ofta inbjuden att representera sin grupp på olika möten. Även om kommunledningskansliet har förståelse för att man inte alltid har möjlighet att delta på allt man är inbjuden till, så görs dock bedömningen att det är viktigt att det finns en ansvarig för partigruppen i fullmäktige, och att alla uppdrag innehåller ett mått av prioriteringar.

Det är självklart viktigt för Nyköpings kommun att alla partier i kommunfullmäktige finns representerade i relevanta sammanhang. I kommunfullmäktiges arbetsordning finns det idag en skrivning gällande talarordning och talartid (§ 22) som beskriver att "i de fall partier apostroferas är det respektive gruppledare som har rätt till ovanstående (i gruppledares frånvaro får respektive parti utse talesperson i gruppledarens ställe)". Kommunledningskansliet vill tydliggöra att på de flesta möten inom kommunen är det som gruppledare möjligt att, i likhet med skrivningen i arbetsordningen, låta en ersättare delta i ens ställe i de fall man har förhinder. Det kan finnas situationer då det inte är möjligt så för respektive inbjudan är det därför bäst att kontakta mötesorganisatör om behovet skulle uppstå.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Behovet av en vice gruppleddare bedöms inte tillräckligt stort för att gå vidare med förslaget i motionen, och motionen föreslås därför avslås. Kommunen vill dock vara tydlig med att det alltid är möjligt att kontakta mötesorganisatören vid förhinder, för att se om en ersättare kan delta i ens ställe.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** avslå motionen, samt
- 2) **att** därmed anse den besvarad.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Kommunfullmäktiges beslut till:

Motionären

Inför vice gruppledare för partierna i Kommunfullmäktige.

Motion till kommunfullmäktige i Nyköping

Det är inte alltid gruppledarna kan närvara på de möten där idag endast de är inbjudna. Det kan vara förhindrade pga. sjukdom, vård av barn, dubbelbokning med mera. Till många andra förtroendeuppdrag finns det ersättare som går in vid sådana tillfällen. Ersättare finns tyvärr inte för partiernas gruppledare.

En vice gruppledare skulle göra det möjligt att närvara i ordinarie gruppledares ställe då denna är förhindrad vid enstaka tillfällen. Detta uppdrag behöver inte vara arvoderat.

Uppdraget som vice gruppledare förekommer i andra kommuner..

Med hänvisning till ovanstående föreslår Sverigedemokraterna:

- Att kommunfullmäktige ger samtliga partier i kommunfullmäktige möjligheten att utse även en vice gruppledare.

Thom Zetterström (SD)

KS § Svar på motion om att införa nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping

Diarienummer: KK20/600

Rubricerad motion väcktes av Maria Gilstig (M), Orvar Windisch (M) och Maija Söderberg (M) på kommunfullmäktiges sammanträde 2020-10-13. Motionärerna anför att kommunstyrelsen ska införa en nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i kommunen, och att nollvisionen ska vara en del av riktlinjerna för äldreomsorgen i Nyköpings kommun. Motionen motiveras av att antalet undernärda över 65 år är hög i Sverige och att undernäringen kan leda till bland annat fallskador och trycksår.

I Nyköpings kommun ska det vara lätt att leva i alla livets skeden. Som motionärerna säger, finns det en risk att äldre blir undernärda av en rad olika orsaker och undernäringen sen kan leda till olyckor och sjukdom. Det är viktigt för Nyköpings kommun att medborgare får den hjälp och det stöd man har behov av.

Vård- och omsorgsnämnden har 2021-09-02 lämnat ett yttrande över motionen i vilket nämnden anser att en nollvision inte är det rätta sättet att styra frågan om undernäring. Nämnden föreslår därmed att motionen avslås mot bakgrund av att arbetet mot undernäring och ett fokus på måltidens betydelse istället ska ingå som en naturlig del i den löpande verksamheten, liksom arbetet mot fall, bortfall av funktioner, ensamhet och mycket annat som kan drabba den äldre.

Verksamheten för äldreomsorg arbetar idag bland annat med kvalitetsregistret Senior Alert, där riskbedömningar görs gällande undernäring. Visar bedömningen att risk finns, vidtas lämpliga åtgärder. Vård- och omsorgsnämnden ställer också krav kring kost och måltidssituation i beställning till och i avtal med verksamheterna. Måltidsservice har tillsammans med Region Sörmland genomfört en förstudie kring så kallad fleximat, vilken handlar om att kunden själv kan påverka när och vad han/hon vill äta.

Måltidssystemet inom såväl särskilt som ordinärt boende kommer att ses över och utvecklas ytterligare, vilket exempelvis kommer att synas i form av ett uppdrag till Division Social omsorg i Vård- och omsorgsnämndens beställning för år 2022.

Förslag

Att införa en nollvision anses inte vara bästa tillvägagångssättet för att minska risken för undernäring, kommunen anser istället att frågan ingår i den ordinarie styrkedjan, i Vård- och omsorgsnämndens grunduppdrag att arbeta med kosten och hela måltidssituationen. Arbetet mot undernäring hos äldre och fokus på måltidens betydelse ingår som en naturlig del i den löpande verksamheten inom kommunen och kommer att ses över och

utvecklas ytterligare under år 2022. Kommunledningskansliet föreslår därmed att motionen avslås.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** avslå motionen, samt
- 2) **att** därmed anse motionen besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Motionärerna

Vård- och omsorgsnämnden

Kommunfullmäktige

Svar på motion om att införa nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping

Bakgrund

Rubricerad motion väcktes av Maria Gilstig (M), Orvar Windisch (M) och Maija Söderberg (M) på kommunfullmäktiges sammanträde 2020-10-13.

Motionärerna anför att kommunstyrelsen ska införa en nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i kommunen, och att nollvisionen ska vara en del av riktlinjerna för äldreomsorgen i Nyköpings kommun. Motionen motiveras av att antalet undernärda över 65 år är hög i Sverige och att undernäringen kan leda till bland annat fallskador och trycksår.

I Nyköpings kommun ska det vara lätt att leva i alla livet skeden. Som motionärerna säger, finns det en risk att äldre blir undernärda av en rad olika orsaker och undernäringen sen kan leda till olyckor och sjukdom. Det är viktigt för Nyköpings kommun att medborgare får den hjälp och det stöd man har behov av.

Vård- och omsorgsnämnden har 2021-09-02 lämnat ett yttrande över motionen i vilket nämnden anser att en nollvision inte är det rätta sättet att styra frågan om undernäring. Nämnden föreslår därmed att motionen avslås mot bakgrund av att arbetet mot undernäring och ett fokus på måltidens betydelse istället ska ingå som en naturlig del i den löpande verksamheten, liksom arbetet mot fall, bortfall av funktioner, ensamhet och mycket annat som kan drabba den äldre.

Verksamheten för äldreomsorg arbetar idag bland annat med kvalitetsregistret Senior Alert, där riskbedömningar görs gällande undernäring. Visar bedömningen att risk finns, vidtas lämpliga åtgärder. Vård- och omsorgsnämnden ställer också krav kring kost och måltidssituation i beställning till och i avtal med verksamheterna. Måltidsservice har tillsammans med Region Sörmland genomfört en förstudie kring så kallad fleximat, vilken handlar om att kunden själv kan påverka när och vad han/hon vill äta.

Måltidssystemet inom såväl särskilt som ordinärt boende kommer att ses över och utvecklas ytterligare, vilket exempelvis kommer att synas i form av ett

uppdrag till Division Social omsorg i Vård- och omsorgsnämndens beställning för år 2022.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Att införa en nollvision anses inte vara bästa tillvägagångssättet för att minska risken för undernäring, kommunen anser istället att frågan ingår i den ordinarie styrkedjan, i Vård- och omsorgsnämndens grunduppdrag att arbeta med kosten och hela måltidssituationen. Arbetet mot undernäring hos äldre och fokus på måltidens betydelse ingår som en naturlig del i den löpande verksamheten inom kommunen och kommer att ses över och utvecklas ytterligare under år 2022. Kommunledningskansliet föreslår därmed att motionen avslås.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** avslå motionen, samt
- 2) **att** därmed anse motionen besvarad.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Kommunfullmäktiges beslut till:

Motionärerna

Vård- och omsorgsnämnden

Motion

Inför nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping.

Av de 2 miljoner äldre som är över 65 år i Sverige så bor de flesta kvar hemma och en stor del av omsorgen sker också där. Av dessa är fler än 60% undernärda enligt Livsmedelsakademin. Undernäring bland äldre är en dold folksjukdom, det orsakar ett personligt lidande och stora onödiga samhällskostnader. Undernäringen kan i sig bero på många olika saker såsom sjukdom, ensamhet, sväljsvårigheter, bristande aptit, depression eller dålig tillgång till mat. Det kan vara som så att det finns en okunskap runt mat som gör att den äldre inte får det han eller hon behöver. Det är ofta flera faktorer som samverkar så frågan är komplex. Men Moderaterna tycker att frågan är angelägen och trots att det är en svår utmaning så borde den gå att lösa.

Undernäring kan i sig leda till bland annat fallolyckor och trycksår. Det försvårar tillfrisknandet vid sjukdom och kan leda till nedstämdhet. Den här gruppen av äldre behöver ofta söka vård, och de lider i högre grad av psykisk ohälsa gentemot välnärda äldre. Att vara äldre och undernärda innebär en fyra gånger så hög risk att dö i förtid. Med tanke på den demografiska utvecklingen så kommer problematiken med undernäring sannolikt inte att minska. Det kommer skapa ett ännu högre tryck på den redan hårt belastade omsorgssektorn. Här behöver särskilda boenden, hemtjänst och hemsjukvård arbeta utefter en nollvision mot undernäring.

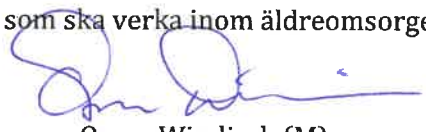
Det finns redan andra kommuner som har infört en nollvision mot undernäring, däribland Kävlinge och vissa delar av Stockholms kommun. Resultatet har på dessa områden fallit mycket väl ut. Vi menar på att måltider i sig ska skapa en mening i livet och bidra till social samvaro. Men den behöver anpassas utifrån den enskilda individens behov och önskemål. Moderaterna vill att mat och måltider ska bli en prioriterad del i vård- och omsorgen. Vi vill arbeta för att Nyköpings äldreomsorg ska skapa de bästa förutsättningarna. Detta kan ske genom nya samarbeten mellan företag, forskning och upphandling samt en ökad kunskap hos vissa yrkesgrupper. Men det viktigaste är att politiken bestämmer sig för att detta växande problem ska lösas.

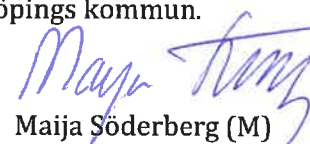
Med anledning av ovanstående föreslår vi kommunfullmäktige besluta att:

att uppdra åt kommunstyrelsen att införa en nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköpings kommun

att uppdra åt kommunstyrelsen att nollvisionen mot undernäring ska vara en del av de riktlinjer som ska verka inom äldreomsorgen i Nyköpings kommun.

Maria Gilstig (M)

Orvar Windisch (M) .....

Maija Söderberg (M)

Nyköping oktober 2020

VON § 78 Yttrande över motion om nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping

Diarienummer: VON21/83

Moderaterna har lämnat en motion om nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping, vilken Kommunstyrelsen har bett Vård- och omsorgsnämnden att yttra sig över. Ett yttrande har tagits fram. Se bilaga till tjänsteskrivelsen. Vård- och omsorgsnämnden håller med motionärerna om farorna kring undernäring, men anser inte att en nollvision är bästa sättet att styra frågan. Istället bör arbetet mot undernäring och ett fokus på måltidens betydelse ingå som en naturlig del i den löpande verksamheten, liksom arbetet mot fall, bortfall av funktioner, ensamhet och mycket annat som kan drabba den äldre. Därmed föreslår nämnden att motionen avslås.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Ärendet berör eller påverkar ej barn direkt eller indirekt, varför det i enlighet med barnkonventionen ej funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa.

Yttranden och yrkanden

Karin Eriksson (M) yrkar på avslag till framskrivet förslag.

Fredrik Dahlin (M) lämnar särskilt yttrande.

Beslutsordning

Ordförande ställer efter nämndens godkännande proposition på framskrivet förslag mot Karin Erikssons (M) yrkande om avslag och finner att nämnden beslutar enligt det framskrivna förslaget

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

- 1) **att** anta yttrandet över motionen "Inför nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping", enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-08-19.

Reservationer

Karin Eriksson (M) och Kerstin Windisch (M) reserverar sig skriftligen mot beslutet.

Justerare
Justerare

Utdragsbestyrkande

Bilagor VON § 78:

Särskilt yttrande
Skriftlig reservation

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerare

Justerare

Utdragsbestyrkande

VON 210902
Särskilt yttrande

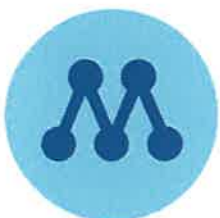
Ärende 11

VON21/83

Yttrande över motion om nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping

Det är naturligtvis bra att arbetet mot undernäring och ett fokus på måltidens betydelse ingår som en naturlig del i den löpande verksamheten, som består av en mängd olika aktiviteter enligt tjänsteskrivelsen. En nollvision skulle lyfta frågans betydelse och därigenom förstärka fokus på just problematiken med undernäring inom dessa verksamhetsområden.

Adolfsson (M)
Fredrik Dahlin

ST

KE

VON 210902
Skriftlig reservation

Ärende 11

VON21/83

Yttrande över motion om nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping

Vi reserverar oss mot beslutet att föreslå avslag på rubr. motion.

Det är naturligtvis bra att arbetet mot undernäring och ett fokus på måltidens betydelse ingår som en naturlig del i den löpande verksamheten, som består av en mängd olika aktiviteter enligt tjänsteskrivelsen. En nollvision skulle lyfta frågans betydelse och därigenom förstärka fokus på just problematiken med undernäring inom dessa verksamhetsområden.

Karin Eriksson (M)

Kerstin Windisch (M)

Vård- och omsorgsnämndens sammanträde

Torsdag 2 september 2021 klockan 13:30-15:30, Stadshuset Sal A

Paragrafer 66-83

Ledamöter

Sofia Amløh (S), ordf
Mats Denninger (C), 1:e v ordf
Karin Eriksson (M), 2:e v ordf
Andreas Ekstrand (S)
Rauni Ringberg (S)
Fekade Gebremichael (S)
Kenneth Bjurström (MP)
Kerstin Windisch (M)
Marita Göransson (KD)
Marianne Nordblom (L)
Marianne Sohlman Zetterström (SD)

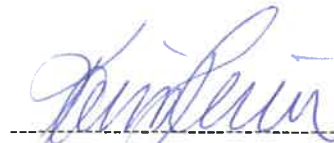
Ersättare

Eila Ulf (S)
Harry Malmqvist (S)
Lennart Hagerström (S)
Jonas Jegers (C)
Fredrik Dahlin (M)
Jessica Johansson (L)
Lo Backberg (V)

Övriga deltagare: Per Uno Nilsson myndighetschef DSO, Jan Holmlund divisionschef Social Omsorg, Maria Egermalm ekonomichef DSO, Mikael Malm och Stefan Stål representanter från Fontänhuset (§ 66- del av § 67), Stefan Gjuse verksamhetschef DSO, Malin Bard Medicinskt ansvarig sjuksköterska, Marie Johnsson sakkunnig tjänsteperson, Tarja Viitanen Medicinskt ansvarig sjuksköterska, Mattias Carlsson verksamhetschef DSO, Johanna Sterner nämndsekreterare

Ordförande
Sofia Amløh

Justerare
Karin Eriksson

Sekreterare
Johanna Sterner

Anslagsbevis

Anslag uppsatt
följande datum:

2021-09-08

Sista dag för
överklagande:

2021-09-29

Datum för anslags
nedtagande:

2021-09-30

Protokollet förvaras på Kommunledningskansliet, Nyköpings kommun.

Innehåll

VON § 66 Sammanträdets öppnande.....	3
VON § 67 Informationsärenden.....	4
VON § 68 Journalgranskning – Hälso- och sjukvårdsjournaler.....	5
VON § 69 Genomförd enkät avseende patientsäkerhetskulturen.....	7
VON § 70 Implementering av riktlinjen gällande delegering.....	9
VON § 71 Uppföljning av arbetet enligt handlingsplanen för den fortsatta implementeringen av de förändrade riktlinjerna för boendestöd	10
VON § 72 Redovisning av åtgärder efter brukarenkät inom funktionshinderområdet.....	12
VON § 73 Statistik – Vård- och omsorgsnämndens verksamhet första halvåret 2021	14
Vård- och omsorgsnämnden beslutar.....	14
VON § 74 Sammanställning Lex Sarah-rapporter första halvåret 2021	15
VON § 75 Rapportering över arbetet med handlingsplan för en ekonomi i balans	16
VON § 76 Underlag avseende förslaget om en integrerad myndighetsfunktion.....	18
VON § 77 Maxtaxa, avgifter och debitering inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde 2022.....	20
Vård- och omsorgsnämnden beslutar.....	20
VON § 78 Yttrande över motion om nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping	21
VON § 79 Yttrande över Översiktsplan 2040.....	23
VON § 80 Ej verkställda beslut enligt 16 kap §§ f och h Socialtjänstlagen (SOL), andra kvartalet 2021	24
VON § 81 Ej verkställda beslut enligt § 28 h Lagen om stöd och service (LSS) till vissa funktionshindrade, andra kvartalet 2021	25
VON § 82 Delegationsärenden	26
VON § 83 Anmälningssärenden.....	27

Justerare
Justerare

Utdragsbestyrkande

Yttrande över motion om nollvision mot under- näring inom äldreomsorgen i Nyköping

Moderaterna har lämnat en motion om nollvision mot undernäring inom äldreomsorgen i Nyköping, vilken Kommunstyrelsen har bett Vård- och omsorgsnämnden att yttra sig över.

Som motionärerna säger, finns det en risk att äldre blir undernärda av en rad olika orsaker och undernäringen kan sen leda till olyckor och sjukdom. Vård- och omsorgsnämnden anser dock inte att en nollvision är rätta sättet att styra frågan. Arbetet mot undernäring och ett fokus på måltidens betydelse ska istället ingå som en naturlig del i den löpande verksamheten, liksom arbetet mot fall, bortfall av funktioner, ensamhet och mycket annat som kan drabba den äldre.

Verksamheten arbetar bland annat med kvalitetsregistret Senior Alert, där riskbedömningar görs gällande undernäring. Visar bedömningen att risk finns, vidtas lämpliga åtgärder. Nämnden ställer också krav kring kost och måltidssituation i beställning till och avtal med verksamheterna. Efter beslut i Kommunstyrelsen genomförde Måltidsservice tillsammans med Region Sörmland en förstudie kring så kallad fleximat, vilken handlar om att kunden själv kan påverka när och vad han/hon vill äta.

Måltidssystemet inom såväl särskilt som ordinärt boende kommer att ses över och utvecklas ytterligare, vilket exempelvis kommer att synas i form av ett uppdrag till Division Social omsorg i 2022 års beställning.

Då Vård- och omsorgsnämnden inte anser att en nollvision är bästa tillvägagångssättet, utan anser att frågan ingår i den ordinarie styrkedjan, i grunduppdraget att arbeta med kosten och hela måltidssituationen, föreslås att motionen avslås.

Sofia Amloh
Ordförande

KS § Hyresavtal för nyttjande av lokaler på fastigheten Automobilen 1, mellan Nyköpings kommun och Trifilon AB

Diarienummer: KK21/619

Trifilon AB är ett företag som producerar bioplaster och deras etablering innebär att de flyttar sin produktion till nya lokaler i Nyköping. Trifilon AB kommer att etablera sig på fastigheter Automobilen 1 som ligger i Arnö industriområde. Nyköpings kommun upprättar ett hyresavtal med Trifilon AB för delar av fastigheten Automobilen 1. Hyresavtalet gäller från 2023-04-01 till 2029-12-31.

Bakgrund

För att underlätta omlokalisering av företag och för att skapa nyetableringsmöjligheter för tillkommande företag genomförde Nyköpings kommun 2008 en upphandling där man sökte en hyresvärd som på fastigheten Automobilen 1 skulle uppföra en allmän företagspark. Hyresvärden skulle då uppföra och äga byggnaderna och Nyköpings kommun skulle själva hyra lokaler i första hand och sedan upplåta delar av lokalerna i andra hand. Lokalerna skulle anpassas i storlek och med utrustning till intresserade företag. Efter genomförd och avslutad upphandling byggs Automobilen 1 ut i två etapper varav etapp 1 är färdigställd 2010 och etapp 2 är färdigställd 2011.

I dagsläget hyr Nyköpings kommun via två hyresavtal med nuvarande fastighetsägaren hela fastigheten Automobilen 1. Nyköpings kommun hyr i sin tur via flera hyresavtal ut hela fastigheten och lokalerna till Eberspracher Exhaust Technology Sweden AB. Ebersprachers behov av lokalerna minskar och då öppnas möjlighet att hyra ut till andra företag. X-Shore AB är också verksam i lokalerna och hyr från Nyköpings kommunen från 2023.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** godkänna hyresavtal mellan Nyköpings kommun och Trifilon AB, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-27 samt
- 2) **att** omedelbart justera paragrafen.

Beslutet skickas till:
Samhällsbyggnad

Motpart

Kommunstyrelsen

Hyresavtal för nyttjande av lokaler på fastigheten Automobilen 1 Nyköpings Kommun - Trifilon AB

Sammanfattning

Trifilon AB är ett företag som producerar bioplaster och deras etablering innebär att de flyttar sin produktion till nya lokaler i Nyköping. Trifilon AB kommer att etablera sig på fastigheter Automobilen 1 som ligger i Arnö industriområde. Nyköpings kommun upprättar ett hyresavtal med Trifilon AB för delar av fastigheten Automobilen 1. Hyresavtalet gäller från 2023-04-01 till 2029-12-31.

Bakgrund

För att underlätta omlokalisering av företag och för att skapa nyetableringsmöjligheter för tillkommande företag genomförde Nyköpings kommun 2008 en upphandling där man sökte en hyresvärd som på fastigheten Automobilen 1 skulle uppföra en allmän företagspark. Hyresvärden skulle då uppföra och äga byggnaderna och Nyköpings kommun skulle själva hyra lokaler i första hand och sedan upplåta delar av lokalerna i andra hand. Lokalerna skulle anpassas i storlek och med utrustning till intresserade företag. Efter genomförd och avslutad upphandling byggs Automobilen 1 ut i två etapper varav etapp 1 är färdigställd 2010 och etapp 2 är färdigställd 2011.

I dagsläget hyr Nyköpings kommun via två hyresavtal med nuvarande fastighetsägaren hela fastigheten Automobilen 1. Nyköpings kommun hyr i sin tur via flera hyresavtal ut hela fastigheten och lokalerna till Eberspracher Exhaust Technology Sweden AB. Ebersprachers behov av lokalerna minskar och då öppnas möjlighet att hyra ut till andra företag. X-Shore AB är också verksamma i lokalerna och hyr från Nyköpings kommunen från 2023.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** godkänna hyresavtal mellan Nyköpings kommun och Trifilon AB, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-27 samt
- 2) **att** omedelbart justera paragrafen.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-28

Maria Ljungblom
Samhällsbyggnadschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Samhällsbyggnad

Motpart

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Hyresvärd	Namn: Nyköpings kommun		Personnr/orgnr: 212000-2940			
2. Hyresgäst	Namn: Trifilon AB		Personnr/orgnr: 556886-3053			
	Aviseringsadress: Blommenhovsvägen 26, 611 39 Nyköping					
3. Lokalens adress m.m	Kommun: Nyköping		Fastighetsbeteckning: Automobilen 1			
	Gata: Flättnaleden 6, 611 45 Nyköping		Trappor/hus:	Lokalens nr:		
4. Lokalens användning	Lokalen med tillhörande utrymmen hyrs ut för att användas till Utveckling och tillverkning av biokompositmaterial					
	☐ Användningsändamålet har närmare angetts i bifogad specifikation.			Bilaga:		
5. Hyrestid	Från och med den: 2023-04-01		Till och med den: 2029-12-31			
6. Uppsägningstid/ Förlängningstid	Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst <u>12</u> månader före den avtalade hyrestidens utgång. I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med ☒ <u>5</u> år ☐ _____ månader					
7. Lokalens skick	Lokalen hyrs ut i befintligt skick.					
	☐ En beskrivning av lokalens skick vid detta kontrakts tecknande samt uppgift om vem som på tillträdesdagen i förekommande fall ska ha ombesörjt och bekostat dels åtgärdandet av brister, dels överenskomna ändringar framgår av bifogat besiktnings- och åtgärdsprotokoll.			Bilaga:		
8. Lokalens storlek och omfattning	Areatyp	Plan	ca m ²	Areatyp	Plan	ca m ²
	Produktion m.m	1	2 900	Kontor	2	270
	Logistikyta	1	170			
	Om i kontraktet angiven area avviker från faktisk area medför avvikelser inte rätt för hyresgästen till återbetalning eller sänkning av hyran respektive hyresvärden rätt till högre hyra.					
	☒ Omfattningen av den förhyrda lokalen framgår av bifogade ritning(ar).			Bilaga: 1		
	☒ Tillfart för bil för i- och urlastning	☐ Plats för skylt	☐ Plats för skyltskåp/automat	☒ Parkeringsplats(er) för <u>25</u> bil(ar)	☐ Garageplats(er) för _____ bil(ar)	
9. Inredning	Lokalen uthyrs					
	☒ utan särskild för verksamheten avsedd inredning ☐ med särskild för verksamheten avsedd inredning enl bilaga			Bilaga:		
10. Underhåll	☐ Hyresvärden ska utföra och bekosta erforderligt underhåll av lokalen och inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.					
	☐ Hyresgästen ska utföra och bekosta erforderligt underhåll dels av ytskikt på golv, väggar och tak, dels av inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.					
	☒ Annan fördelning av underhållsansvaret, se bilaga.			Bilaga: 2		
	Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig uppmaning har hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.					
	Om inte annat överenskommit mellan parterna ansvarar hyresvärden för underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.					
Allmänna och gemensamma utrymmen	☒ Annan överenskommelse enligt bilaga			Bilaga: 3		
11. Ledningar för telefoni och data-kommunikation	☐ Hyresvärden		☒ Hyresgästen			
	bekostar erforderlig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutningspunkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.					
	☐ Annan fördelning av ansvaret för telefoni och datakommunikation, se bilaga.			Bilaga:		

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

12. Skyltar, markiser m.m.	<p>Hyresgästen har efter samråd med hyresvärden rätt att sätta upp för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning att hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke och att hyresgästen har inhämtat erforderliga tillstånd av berörda myndigheter. Övriga anordningar såsom markiser och antenner får inte sättas upp utan hyresvärdens tillstånd. Vid avflyttning ska hyresgästen återställa husfasaden i godtagbart skick.</p> <p>Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering ska hyresgästen på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och återuppmontera skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp på byggnaden.</p> <p>Hyresvärden förbinder sig att inte sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till den av hyresgästen förhyrda lokalen utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på ifrågavarande väggar.</p> <p>☐ Hyresgästen förbinder sig att följa bifogad skyltprogram.</p>	Bilaga:																														
13. Hyra	Kronor 3 000 000 per år exklusive nedan markerade tillägg																															
14. Index	☒ Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogad indexklausul.	Bilaga: 4																														
15. Fastighetsskatt	☒ Fastighetsskatt ersätts i enlighet med bifogad fastighetsskatteklausul. ☐ Fastighetsskatt ingår i hyran.	Bilaga: 5																														
16. Driftskostnader	<p>Hyresvärden tillhandahåller/ombesörjer</p> <p>☒ El ☒ VA ☒ Värme ☒ Varmvatten ☐ Kyla ☒ Ventilation</p> <p>Betalning:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">El</td> <td style="width: 20%;">☐ Hyresgästen har eget abonnemang.</td> <td style="width: 20%;">☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.</td> <td style="width: 20%;">☐ Ingår i hyran.</td> <td style="width: 25%; text-align: right;">Bilaga: 6</td> </tr> <tr> <td>VA</td> <td>☐ Hyresgästen har eget abonnemang.</td> <td>☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.</td> <td>☐ Ingår i hyran.</td> <td style="text-align: right;">Bilaga: 6</td> </tr> <tr> <td>Värme</td> <td>☐ Hyresgästen har eget abonnemang.</td> <td>☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.</td> <td>☐ Ingår i hyran.</td> <td style="text-align: right;">Bilaga: 6</td> </tr> <tr> <td>Varmvatten</td> <td>☐ Hyresgästen har eget abonnemang.</td> <td>☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.</td> <td>☐ Ingår i hyran.</td> <td style="text-align: right;">Bilaga: 6</td> </tr> <tr> <td>Kyla</td> <td>☐ Hyresgästen har eget abonnemang.</td> <td>☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.</td> <td>☐ Ingår i hyran.</td> <td style="text-align: right;">Bilaga: 6</td> </tr> <tr> <td>Ventilation</td> <td></td> <td>☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.</td> <td>☐ Ingår i hyran.</td> <td style="text-align: right;">Bilaga: 6</td> </tr> </table>	El	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6	VA	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6	Värme	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6	Varmvatten	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6	Kyla	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6	Ventilation		☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6	
El	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6																												
VA	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6																												
Värme	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6																												
Varmvatten	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6																												
Kyla	☐ Hyresgästen har eget abonnemang.	☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6																												
Ventilation		☒ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga: 6																												
17. Mätare	Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas utförs och bekostas installationen av erforderliga mätare av ☐ hyresvärden ☐ hyresgästen																															
18. Avfalls- hantering	<p>I den omfattning hyresvärden är skyldig att dels tillhandahålla utrymme för lagring av avfall, dels ordna borttransport av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom att utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta. Härutöver gäller följande:</p> <p>☒ Hyresgästen ska svara för och bekosta borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen (~~dock åligger det hyresvärden att tillhandahålla avfallskärl och erforderligt avfallsutrymme~~). Hyresgästen förbinder sig att med renhållningsentreprenör teckna och vidmakthålla kontrakt om borttransport av avfall.</p> <p>☐ Hyresvärden samordnar borttransport av avfall för flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Hyresgästen ska som tillägg till hyran till hyresvärden betala ersättning för hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska anses vara _____ procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till _____ kronor per år.</p> <p>☐ Kostnaden för borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen ingår i hyran.</p> <p>☐ Särskild reglering enligt bilaga</p>	Bilaga:																														
19. Snöröjning och sandning	☒ ingår i hyran ☐ ombesörjs och bekostas av hyresgästen ☐ annan reglering enligt bilaga	Bilaga:																														
20. Oförutsedda kostnader	<p>Skulle efter kontraktets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av</p> <p>a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta om, eller</p> <p>b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser lokalen och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut av riksdag, regering, kommun eller myndighet</p> <p>ska hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning betala ersättning till hyresvärden för den på lokalen belöpande andelen av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten.</p> <p>Lokalens andel ska under hyrestiden anses vara <u>10</u> procent.</p> <p>Har andelen inte angetts utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl. eventuell moms) i förhållande till de i fastigheten vid tidpunkten för kostnadsökningen utgående hyror (exkl. eventuell moms) för lokaler och bostadslägenheter. För lokaler och bostadslägenheter som inte är uthyrda görs därvid en uppskattning av marknadshyran respektive bruksvärdeshyran.</p> <p>Med skatt enligt a) ovan avses inte moms och fastighetsskatt i den mån ersättning för dessa ska erläggas. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid kontraktets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna. Ersättningen betalas enligt nedanstående regler om hyrans betalning.</p>																															

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

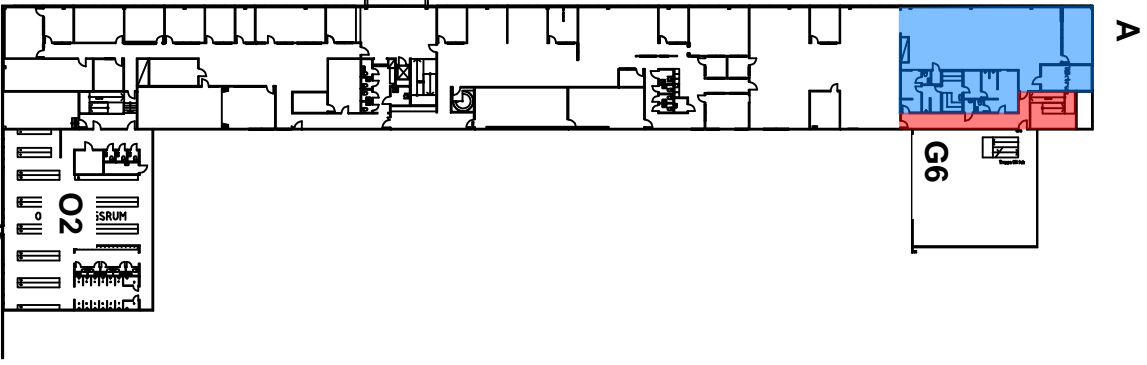
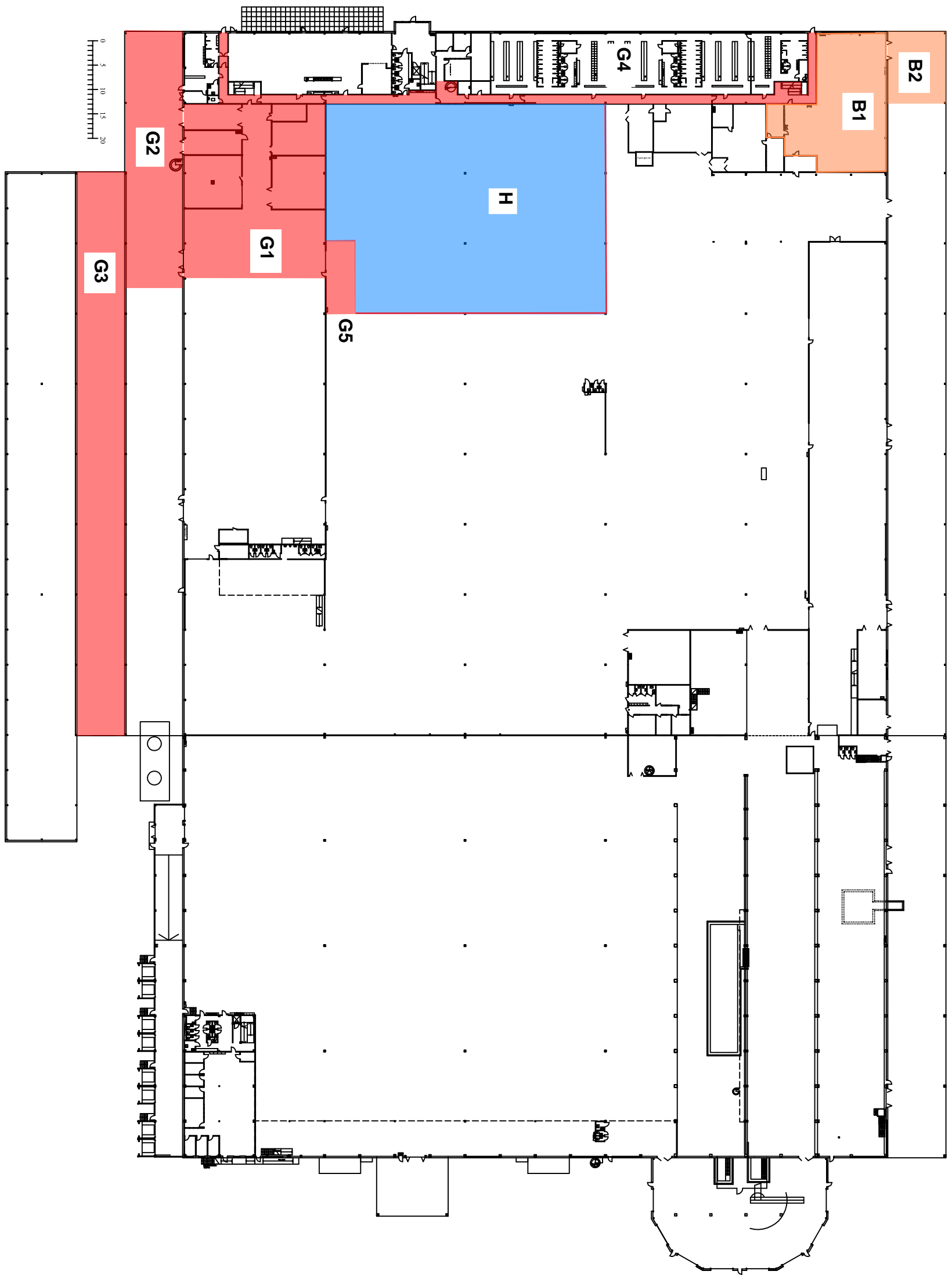
Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

21. Mervärdesskatt (moms)	Hyresgästens momsplikt ☒ Hyresgästen ska bedriva momspliktig verksamhet i lokalen. ☐ Hyresgästen ska inte bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.		
Hyresvärdens momsplikt	☒ Fastighetsägaren/hyresvärden är skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen. Hyresgästen ska utöver hyran erlagga vid varje tillfälle gällande moms. ☐ Om fastighetsägaren/hyresvärden väljer att bli skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen ska hyresgästen utöver hyran erlagga vid varje tillfälle gällande moms. Momsen, som ska betalas samtidigt med hyran, beräknas på angivet hyresbelopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyran, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar. Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande – såsom exempelvis upplåtelse av lokalen helt eller delvis i andra hand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse – blir jämkningskyldig för moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen, ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Hyresgästen ska vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader som uppstår genom hyresgästens agerande.		
22. Hyrans betalning	Hyran betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje ☐ kalendermånads början ☒ kalenderkvartals början genom insättning på	PlusGiro nr:	BankGiro nr: 619-0342
23. Ränta, betalningspåminnelse	Vid försenad hyresbetalning ska hyresgästen betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.		
24. Nedsättning av hyra	Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden låter utföra arbete för att sätta lokalen i avtalat skick eller annat arbete som särskilt anges i detta kontrakt med tillhörande bilagor.		
Avtalat skick m.m	☐ Nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt utgår enligt hyreslagens regler.		
Sedvanligt underhåll	☒ Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt. Det åligger dock hyresvärden att i god tid underrätta hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid arbetet ska utföras.		
	☐ Parterna är överens om att rätten till nedsättning av hyran när hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt ska regleras enligt särskild bilaga.	Bilaga:	
25. Miljöpåverkan	Hyresgästen ska före tillträdet inhämta erforderliga tillstånd för den verksamhet för vilken lokalen upplåts. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning och övriga föreskrifter för miljön. Hyresgästens ansvar för miljöpåverkan gäller även efter kontraktets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.		
	☒ För ytterligare bestämmelser avseende miljöfarlig verksamhet, se bifogad miljöklausul.	Bilaga: 7	
	☐ Parterna har träffat en överenskommelse om att minska fastighetens och lokalens miljöpåverkan, se grön bilaga.	Bilaga:	
26. Revisionsbesiktningar	Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av installationer såsom el- eller sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, ska hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten har föreskrivit.		
27. Tillgänglighet till vissa utrymmen	Hyresgästen ansvarar för att tillträde till sådana utrymmen som hyresvärden eller någon som företräder hyresvärden eller som personal från energibolag, va-bolag, telekombolag eller motsvarande måste ha tillgång till för skötsel och drift av fastigheten inte hindras genom förhållanden i hyresgästens verksamhet.		
28. PBL-avgifter	Om hyresgästen utan erforderligt bygglov, annat lov eller tillstånd vidtar ändringar avseende lokalen och hyresvärden till följd av detta enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) tvingas utge byggsanktionsavgift eller vite, ska hyresgästen till hyresvärden betala ersättning med motsvarande belopp.		
29. Brandskydd	☒ Parternas skyldigheter gentemot varandra avseende brandskydd regleras i bifogad brandskyddsklausul.	Bilaga: 8	
30. Myndighetskrav m.m.	☐ Hyresvärden ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal krävs för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.	☒ Hyresgästen	
31. Ombyggnads- och ändringsarbete	Hyresgästen får inte utan skriftligt tillstånd från hyresvärden utföra ombyggnads- eller ändringsarbeten inom lokalen eller fastigheten i övrigt. Om inte annat framgår av hyresvärdens skriftliga tillstånd ska hyresgästen ansvara för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör. Hyresgästen ska bereda hyresvärden insyn i ombyggnadsprojektet, bjuda in hyresvärden till byggmöten och när hyresvärden begär det, ge hyresvärden tillträde till lokalen under ombyggnadstiden. Hyresgästen svarar för att hyresgästens arbeten i lokalen inte skadar byggnaden eller stör den verksamhet som andra hyresgäster i byggnaden bedriver och är skyldig att i skäligen omfattning ersätta hyresvärden om krav på nedsättning av hyra riktas mot denne med anledning av hinder eller men i annans nyttjanderätt. Om parterna kommer överens om och genomför en ombyggnation eller omdisponering av lokalen ska nya ritningar upprättas. Kostnaden för upprättandet av dessa ska bäras av den part som påkallat förändringen.		
	☐ Annan överenskommelse enligt bilaga.	Bilaga:	
Byggsvarudeklaration	Om hyresgästen utför arbeten avseende lokalen ska hyresgästen för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggsvarudeklarationer — i den mån sådana finns utarbetade — för de produkter och material som ska tillföras lokalen.		

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

32. Säkerhet	Hyresgästen ska till hyresvärden senast den <u>2021-12-01</u> lämna säkerhet för sina förpliktelser enligt detta kontrakt genom ☐ borgen ställd av ☐ bankgaranti intill ett belopp om ☒ annan säkerhet i form av _____ Deposition enligt bilaga 10	Bilaga: 10
Om avtalad säkerhet inte lämnats senast vid föreskriven tidpunkt är detta kontrakt förfallet, om hyresvärden före tillträdet så påfordrar.		
33. Försäkringar	Hyresvärden är skyldig att teckna och vidmakthålla sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken den förhyrda lokalen ligger. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla en företagsförsäkring som innehåller egendomsskydd, avbrottskydd och ansvar för den egna verksamheten. ☒ Annan överenskommelse om försäkring, se bilaga.	Bilaga: 9
34. Yttre åverkan	☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen ska svara för skador på grund av åverkan på till lokalen tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från lokalen. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bångar och foder.	
35. Låsanordningar	☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen ska utrusta lokalerna med sådana lås- och stölskyddsanordningar som krävs för hyresgästens företagsförsäkring.	
36. Återställande vid avflyttning	Senast vid hyresförhållandets upphörande ska hyresgästen, om inte annan överenskommelse har träffats, ha bortfört sin egendom och återställt lokalen i godtagbart skick. ☒ Annan överenskommelse om bortförande och återställande enligt bilaga.	Bilaga: 10
Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalen. Om till följd av hyresgästens åtgärder – vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande – lokalen vid avflyttning innehåller material, som inte särskilt överenskommit att hyresvärden svarar för, ska hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärden dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.		
37. Force majeure	Hyresvärden fritar sig från skyldighet att fullgöra sin del av kontraktet och från skyldighet att betala skadestånd om hyresvärdens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.	
38. Hantering av personuppgifter	☐ Information till hyresgäst om behandling av personuppgifter, se bilaga.	Bilaga:
39. Särskilda bestämmelser	Särskilda bestämmelser	Bilaga: 10 Bilaga: Bilaga: Bilaga: Bilaga: Bilaga: Bilaga:
40. Underskrift	Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare kontrakt mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr. o. m. detta kontrakts ikraftträdande.	
Ort/datum: Digitalt 2021-10-20		Ort/datum: Digitalt 2021-10-20
Hyresvärdens namn: Nyköpings kommun		Hyresgästens namn: Trifilon AB
Namnteckning(firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt		Namnteckning(firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande: Urban Granström		Namnförtydligande: Martin Lidstrand och Per Tängerstad

Bilaga 2 till hyreskontrakt nr 170071A-09

Bygg- och installationsdelar	Reparation och utbyte bekostas av		Underhåll och drift bekostas av		Underhåll och drift utförs av		Anmärkning
	Hv	Hg	Hv	Hg	Hv	Hg	
MARK							
Parkering, körbanor, gångbanor, grusade ytor, kantsten, dagvattenbrunnar	X		X		X		
Gräsytor, planteringar	X		X		X		
Skyltpelare		X		X		X	
Trafikskyltar	X		X		X		
In- och utgångsgrindar, staket	X		X		X		
STOMME YTTRE							
Yttertak, skärmtak, takavvattning	X		X		X		
Fasader	X		X		X		
Portar, dörrar, fönsterpartier, (inkl. utvändigt fönsterputsning)	X		X		X	X	
Dörrautomatik	X		X		X		
Lås, låscylinder	X		X		X		
Dörrstängare	X		X		X		
Markiser mekaniska kopplat till lokalen		X		X		X	
Markiser, duk kopplat till lokalen		X		X		X	
Fasadskyltar kopplat till lokalen		X		X		X	
STOMME INRE							
Undertak	X			X	X		
Fasta innerväggar inklusive dörrar & fönster	X			X	X		
Hårda golv, plast, linoleum, trä, konstbetongplattor etcetera	X			X	X		
Målning stomme	X			X	X		
Fett/Oljeavskiljare i mark, när aktuellt.	X			X		X	Hyresgästen ska tillse att serviceavtal finns
VÄRMEANLÄGGNING							
Radiatorer, aerotemprrar	X		X		X		
Styr- och reglerutrustning	X		X		X		
Undercentral	X		X		X		

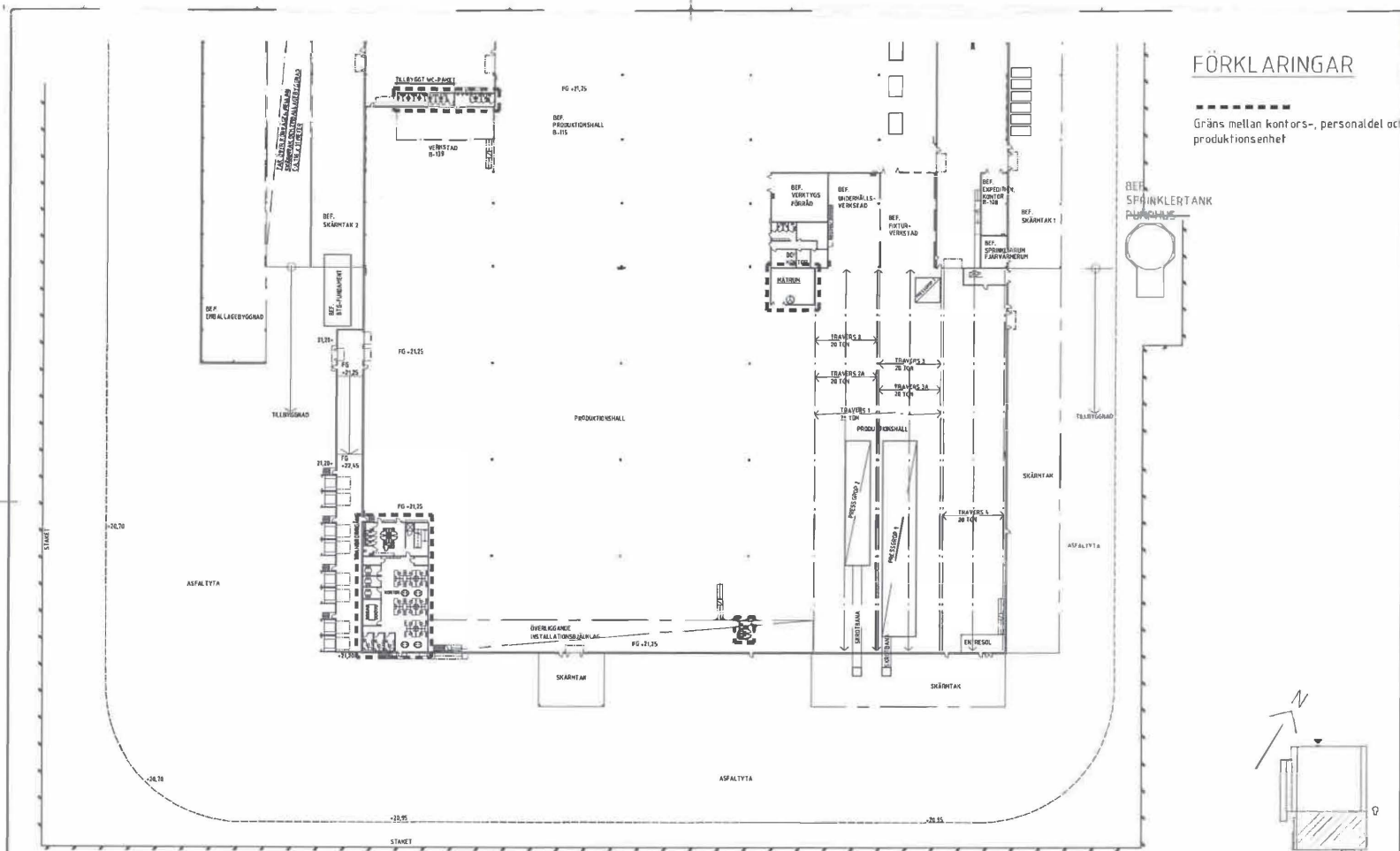
Bilaga 2 till hyreskontrakt nr 170071A-09

Bygg- och installationsdelar	Reparation och utbyte bekostas av		Underhåll och drift bekostas av		Underhåll och drift utförs av		Anmärkning
	Hv	Hg	Hv	Hg	Hv	Hg	
VENTILATIONSANLÄGGNING							Kontor/Personal enligt ritningsbilaga
Ventilationsaggregat inkl. kanaler	X		X		X		
Komfortkyla, installerad av hyresvärd	X		X		X		
Filter	X		X		X		Avser filter samt filterbyte
Styr-och reglerutrustning	X		X		X		
Komfortkyla, installerad av hg		X		X		X	
PROCESSINSTALLATIONER							Produktion o Lager enligt ritningsbilaga
Alla processinstallationer inkl. exv. ventilationsaggregat, kanaler, filter, reningsanläggning, kyla, styr och övervakningssystem samt processinstallationer för mediaförsörjning		X		X		X	
INDUSTRIELLSIELL KYLA							I process
Ledningssystem		X		X		X	
Kylmaskiner		X		X		X	
Kondensor, kylmedelskylare		X		X		X	Hg svarar för kylmediarapport
VATTEN OCH AVLOPP							Ej Process
Kall-och varmvattenledning	X		X		X		
Kall-och varmvattenarmatur	X			X	X		
Pumpar	X		X		X		
Avloppsledningar med vattenlås och brunnar	X			X	X		
Tvättställ och WC-stolar inkl. vattenlås	X			X	X		
Sprinkler	X		X		X		
Nödsignal från handikapp WC, hiss, vilrum	X		X		X		
ELANLÄGGNING							Avser befintlig fastighetsgemensam el. Hyresgästen ansvarar för sina eventuella egna installationer
Servicesällverk, centraler, apparatskåp och transformatorer	X		X		X		
Starkströmsledningar, uttagsdon		X		X		X	
Armaturer:							
<i>allmänbelysning</i>	X		X		X		
<i>nödbelysning</i>	X		X		X		
<i>parkeringsbelysning</i>	X		X		X		
<i>skyltbelysning</i>		X		X		X	
Ljuskällor (lysrör, glimtändare, glödlampor)		X		X		X	
Reservkraftanläggning		X		X		X	

Bilaga 2 till hyreskontrakt nr 170071A-09

Bygg- och installationsdelar	Reparation och utbyte bekostas av		Underhåll och drift bekostas av		Underhåll och drift utförs av		Anmärkning
	Hv	Hg	Hv	Hg	Hv	Hg	
TELETEKNISK ANLÄGGNING							
Rikstelefon		X		X		X	
Utrustning för dataöverföring		X		X		X	
ÖVERVAKNING- OCH INDIKERINGSANL.							
Signal-och elläsanläggning, porttelefon		X		X		X	
Inbrottslarm		X	X		X		Avser befintligt fastighetsgemensamt larm. Hyresgästen ansvarar för sina eventuella egna installationer
Driftlarm fastighet		X	X		X		Avser befintligt fastighetsgemensamt larm. Hyresgästen ansvarar för sina eventuella egna installationer
Brandlarm	X		X		X		Avser befintligt fastighetsgemensamt larm. Hyresgästen ansvarar för sina eventuella egna installationer
LJUD & BILDÖVERFÖRINGSANLÄGGNING							
Centralantenn, parabolantenn		X		X		X	
Musikanläggning, högtalare, förstärkare		X		X		X	
TV-anläggning		X		X		X	
Förstärkning mobiltelefoni		X		X		X	
TRANSPORTANORDNING							
Hissar	X		X		X		
Lyftbord, nivåutjämnare		X		X		X	Hg svarar för besiktning
INREDNING & UTRUSTNING							
Sopkomprimator, sopcontainer, balpress.		X		X		X	
Kontorsinredning		X		X		X	

de

FÖRKLARINGAR
 - - - - -
 Gräns mellan kontors-, personaldel och produktionsenhet

Bilaga 3a
 Ritningsbilaga rörande
 gränsdragning för underhåll och
 drift av ventilationsinstallationer.

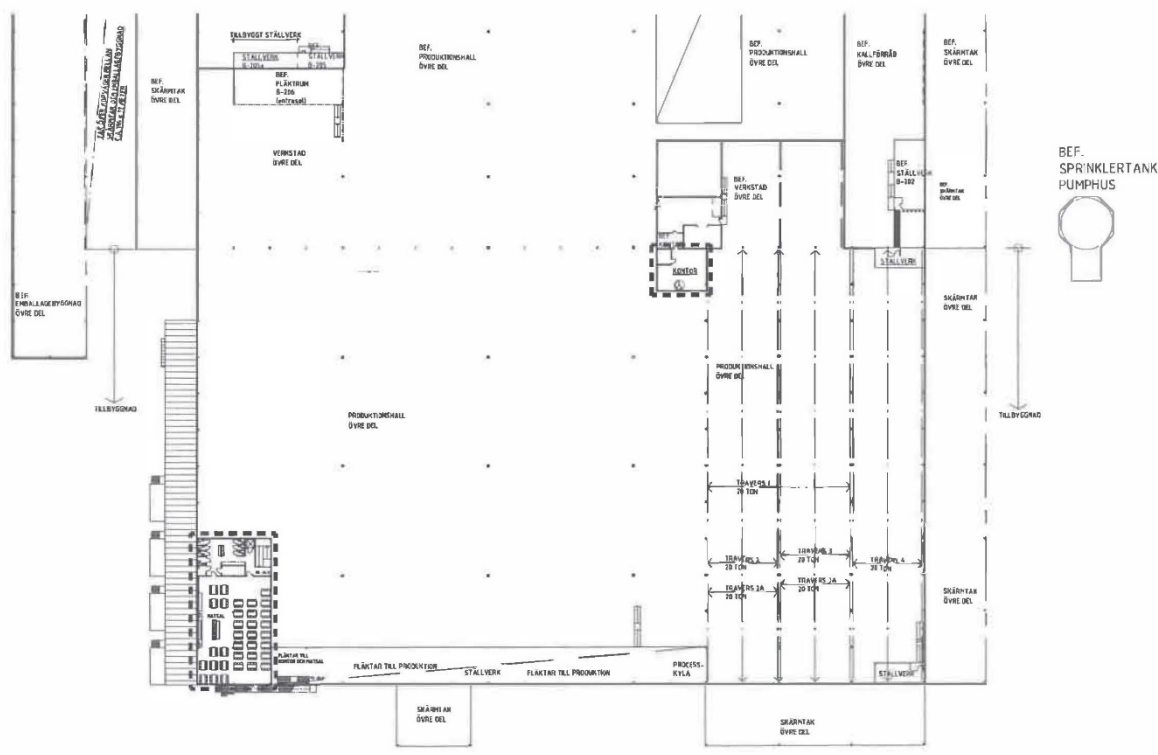
	PROJEKT	FAK 08-943 24
	YR	[Förbjudna Gammasan]
	SLUTBEHANDLING	2019-08-31
	AK	14-00
	A3	1800
		A-BV

pl

FÖRKLARINGAR

Gräns mellan kontors-, personaldel och produktionsenhet

Bilaga 3b
Ritningsbilaga rörande gränsdragning för underhåll och drift av ventilationsinstallationer.

	Kv. Automobilen, Nyköpings kommun Industrifhus för Svens AB - Tillbyggnad Plan 11r, 2:a vån, översikt
	A1-1 TR

Gemensamma utrymmen

Gemensamma ytor är markerade med G följt av ett nummer på som bilaga 1 bifogad ritning. Förutom dessa gemensamma ytor har hyresgästen tillgång till omklädningsmöjligheter för 30 personer jämnt fördelat mellan damer och herrar.

Hyresvärden och hyresgästen är överens om att den gemensamma ytan G5 är sex meter bred och alltid ska hållas tillgänglig för trafik.

Hyresvärden ansvarar för skötsel och underhåll för de gemensamma ytorna.

Avser	Hyreskontrakt nr: 170071A-09	Fastighetsbeteckning: Automobilen 1
Hyresvärd	Namn: Nyköpings kommun	Personnr/orgnr: 212000-2940
Hyresgäst	Namn: Trifilon AB	Personnr/orgnr: 556886-3053
Klausul	<p>Av det i kontraktet angivna hyresbeloppet - kronor <u>3 000 000</u> ska <u>100</u> % eller _____ kronor utgöra bashyra. Under hyrestiden ska med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex (totalindex med 1980 som basår) tillägg till hyresbeloppet utgå med en viss procent av bashyran enligt nedanstående grunder.</p> <ul style="list-style-type: none"> - För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/1 - 30/6 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad året innan. - För hyresavtalet som börjar löpa någon gång under tiden 1/7 - 31/12 anses bashyran i stället anpassad till indextalet för oktober månad under samma tid. - Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran enligt ovan anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat avtalats enligt följande genom angivande av år. Annat överenskommet bastalet, nämligen indextalet för oktober månad år _____. <p>Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha stigit i förhållande till bastalet, ska tillägg utgå med det procenttal varmed indextalet ändrats i förhållande till bastalet. I fortsättningen ska tillägg utgå i förhållande till indexändringarna, varvid hyresförändringen beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad.</p> <p>Utgående hyra ska dock aldrig sättas lägre än det i kontraktet angivna hyresbeloppet.</p> <p>Hyresändringen sker alltid fr o m den 1 januari efter det att oktoberindex föranlett omräkning.</p> <p>På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.</p>	
Underskrift	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20
	Hyresvärd: Nyköpings kommun	Hyresgäst: Trifilon AB
	Namnteckning(firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning(firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
	Namnförtydligande: Urban Granström	Namnförtydligande: Martin Lidstrand och Per Tängerstad

Hyresvärdens egna noteringar om bastalet:

Anvisningar till Indexklausul för lokal

Bashyra

Om hela eller viss andel av det i avtalet angivna hyresbeloppet ska utgöra bashyra är en förhandlingsfråga och kan bero på hyresvillkoren i övrigt (såsom exempelvis hyrans i kr/m² och år samt vilka övriga förpliktelser som åvilar hyresgästen mm).

Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat anges genom angivande av år (se bestämmelserna på sidan 1).

Jämförelse mellan indextalen sker så snart årets oktoberindex blir känt. De senaste åren har oktoberindex blivit känt i mitten av november.

Beräkning av tillägget

- 1) Beräkna skillnaden mellan aktuellt oktoberindex och bastalet.
- 2) Om skillnaden är positiv, divideras den framräknade skillnaden med bastalet.
- 3) Tilläggets storlek beräknas genom att denna kvot multipliceras med bashyran.

Exempel

Beräkning av hyrestillägg för år 2002

Bashyran antas vara 100 000 kr/år och anpassad till konsumentprisindex (KPI) för oktober 1999, som är 259,7 (bastalet). Oktoberindex för år 2001 är 269,1.

1. Beräkna skillnaden mellan indextalet 269,1 och 259,7. Skillnaden är positiv och uppgår 9,4.
2. Dividera 9,4 med 259,7 och multiplicera kvoten (utan avrundning) med bashyran 100 000 kr. Resultatet blir 3 619,56 kr och utgör hyrestillägget för år 2002 enligt klausulen.

Alternativ A: Om KPI för oktober 2001 i stället skulle ha blivit lägre än året innan t ex 262,0 (oktoberindex år 2000 var 262,6).

Skillnaden mellan antagna 262,0 och bastalet 259,7 hade fortfarande blivit positiv och uppgått till 2,3. Kvoten mellan 2,3 och bastalet 259,7, multiplicerad med bashyran 100 000 kr hade resulterat i ett hyrestillägg på 885,63 kr. Den sammalagda hyran hade dock blivit lägre än för år 2001.

Alternativ B: Om KPI för oktober 2001 i stället skulle ha blivit lägre än bastalet 259,7 t ex 259,5.

Skillnaden mellan 259,5 och bastalet 259,7 hade då varit negativ. Inget hyrestillägg skulle då utgå. Det i avtalet angivna hyresbeloppet skulle gälla.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

Avser	Hyreskontrakt nr: 170071A-09	Fastighetsbeteckning: Automobilen 1
Hyresvärd	Namn: Nyköpings kommun	Personnr/orgnr: 212000-2940
Hyresgäst	Namn: Trifilon AB	Personnr/orgnr: 556886-3053
Klausul	<p>Tillämpligt alternativ markeras med kryss i ruta och ifyllande av nödvändiga uppgifter.</p> <p>I den mån de delar av fastigheten som utgörs av lokaler blir eller är skattepliktig till fastighetsskatt ska hyresgästen samtidigt med hyran till hyresvärdens betala ersättning för skatten enligt markerat alternativ.</p> <p>☒ Hyresgästen ska utöver i avtalet angivet hyresbelopp årligen betala ersättning för sin andel av vid varje tillfälle utgående fastighetsskatt för lokaler. Hyresgästens andel ska anses vara <u>10</u> procent. Enligt de regler som gäller vid avtalets tecknande utgör ersättningen vid hyrestidens början <u>117 400</u> kronor per år.</p> <p>☐ Ersättning som för den andel av fastighetsskatten som belöper på lokalen ingår i det hyresbelopp som har angetts i hyresavtalet och utgör vid avtalets tecknande _____ kronor. Lokalens andel av fastighetsskatten för lokaler ska anses vara _____ procent. Hyresgästen ska betala ersättning för sin andel av, efter avtalets tecknande, inträffade ändringar (oavsett skälet till dessa) av fastighetsskatten för lokaler i den mån skatten överstiger den i hyran ingående ersättningen för fastighetsskatten.</p> <p>Skulle fastighetsskatten minska eller upphöra så att hyresgästens andel av ersättningen understiger den ersättning som enligt ovan ingår i den i avtalet angivna hyran ska hyran likväl utgå med minst ursprungligt belopp. Sålunda medför i avtalet förekommande andra klausuler (t.ex. index) att det totala hyresbeloppet hyresgästen betalar är eller kan vara högre än den i avtalet angivna hyressumman.</p> <p>Hyresgästens ovan angivna andel som ska vara oförändrad under hyrestiden har beräknats enligt följande:</p> <p>På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.</p>	
Underskrift	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20
	Hyresvärdens namn: Nyköpings kommun	Hyresgästens namn: Trifilon AB
	Namnteckning (firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
	Namnförtydligande: Urban Granström	Namnförtydligande: Martin Lidstrand och Per Tängerstad

Anvisningar

1.

Klausulen är utformad i juni 1995, dvs före den tidpunkt (normalt den 1 januari 1996) från vilken fastighetsskatt gäller för lokaler. Klausulen har därför en lydelse som gör att den kan införas i avtal som tecknas innan skatt utgår liksom i avtal som tecknas när skatt faktiskt utgår.

2.

Ersättningen ska kompensera för ökade kostnader i förvaltningen oavsett vem som faktiskt är skattskyldig. Skattskyldig är fastighetsägare/hyresvärd. Om handelsbolag är fastighetsägare/ hyresvärd var enligt tidigare regler delägarna skattskyldiga. Tillägget skulle givetvis ändå betalas till hyresvärden. Efter den 1 januari 1997 är däremot handelsbolag som ägare skattskyldigt till fastighetsskatt.

3.

Enligt 19 § hyreslagen ska hyran – med några undantag – vara till beloppet bestämd i hyresavtalet. Om hyrestiden är bestämd och minst tre år gäller dessutom förbehåll om att hyran ska utgå med belopp som bestäms enligt en "annan beräkningsgrund", t ex indexreglering. Det innebär också att hyrestiden måste vara bestämd och minst tre år för att hyresvärden ska kunna ta ut kompensation för fastighetsskatt med ett belopp som kan variera allt efter som skatten ändras. Vidare måste beräkningsgrunden vara angiven i avtalet. Klausulen förutsätter därför att parterna anger hur stor andel av skatten hyresgästen ska betala ersättning för.

Enligt de regler som gäller vid denna klausuls utarbetande utgör skatten en viss procent av taxeringsvärdet för lokaler (både mark och byggnader). Uppgiften finns redovisad på taxeringsbeskedet. Hyresgästens andel av skatten för lokalen kan bestämmas som förhållandet mellan den area hyresgästen hyr och uthyrningsbar lokalarea i fastigheten eller som förhållandet mellan hyresgästens hyra och de totala lokalhyrorna i fastigheten.

Det blir en förhandlingsfråga vilket beräknings sätt parterna väljer. Även andra beräkningsgrunder kan användas. För enkelhetens skull bör dock hyresgästens andel vara oförändrad under hyrestiden och därmed oberoende av bl a hur skatten fortsättningsvis kan komma att beräknas och eventuella förändringar i uthyrningsläget.

Det är lämpligt att på därför avsett ställe ange hur lokalens andel har beräknats. Skulle uppgift om detta inte fyllas i ska det dock inte medföra att överenskommelsen blir ogiltig. På en fastighet kan finnas olika byggnader med olika värdeår och olika typer av taxeringsenhet (småhusenhet, hyreshusenhet, industrienhet och specialenhet). Den skatt – för vilken hyresgästen ska betala ersättning – ska endast avse den byggnad där lokalen är belägen. Med byggnad avses normalt varje byggnadskropp. Behövliga uppgifter kan hämtas från den underrättelse om beslut om allmän fastighetstaxering som skattemyndigheten skickat till fastighetsägaren. Den fastighetsägare som har problem med att beräkna hyresgästens andel bör ta kontakt med sin fastighetsägareförening för att få hjälp.

Fyll i hyresgästens andel!

4.

Klausulen innehåller två alternativ. I det första utgår ersättning för skatten som ett tillägg "vid sidan" om det i avtalet angivna hyresbeloppet. Försvinner skatten försvinner tillägget automatiskt. Det andra alternativet förutsätter att parterna enas om en viss hyra vari bl a ingår ersättning för den vid tillfället gällande skatten. Skulle skatten höjas oavsett skälet härtill (t ex höjd skattesats, ökat taxeringsvärde m m) ska hyresgästen dock betala ersättning för den ökade kostnaden. Skulle skatten försvinna återgår hyran till ursprungsbeloppet, dvs den överenskomna hyran (som inkluderar ersättning för den inledningsvis gällande skatten som upphört). Givetvis ska hyresgästen alltså betala andra förekommande tillägg såsom för indexförändringar, ändrade bränslekostnader osv.

5.

I den mån hyresgästen ska betala tillägg för fastighetsskatt bör tillägget redovisas separat på hyresavin.

6.

Markera med kryss vilket alternativ som väljs. I det valda alternativet anges hyresgästens andel samt aktuellt belopp. Ange vidare hur hyresgästens andel beräknats.

EL, VA, VÄRME, VARMVATTEN, KYLA OCH VENTILATION

Tillägg 1 och 2 kan användas både tillsammans och var för sig: t. ex. kan ett fast hyrestillägg betalas för elen medan ett självkostnadsanknutet hyrestillägg betalas för värmen. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

Avser	Hyreskontrakt nr: 170071A-09	Fastighetsbeteckning: Automobilen 1
Hyresvärd	Namn: Nyköpings kommun	Personnr/orgnr: 212000-2940
Hyresgäst	Namn: Trifilon AB	Personnr/orgnr: 556886-3053
1. Fast hyrestillägg	<p>Hyresgästen ska genom årliga fasta hyrestillägg betala för el, va, värme, varmvatten, kyla och ventilation som tillhandahålls av hyresvärdens. Tilläggen utgår med följande belopp:</p> <p> ☐ el ☐ va ☐ värme kr per år _____ kr per år _____ kr per år _____ </p> <p> ☐ varmvatten ☐ kyla ☐ ventilation kr per år _____ kr per år _____ kr per år _____ </p> <p>Summa årligt fast hyrestillägg: _____ kronor</p> <p>☐ Ändring av de fasta hyrestilläggen sker i enlighet med bifogad indexklausul.</p>	
2. Självkostnadsanknutet hyrestillägg	<p>Hyresgästen ska genom årliga preliminära hyrestillägg betala för el, va, värme, varmvatten, kyla och ventilation som tillhandahålls av hyresvärdens. Tilläggen utgår med följande belopp:</p> <p> ☒ el ☒ va ☒ värme kr per år <u>230 000</u> kr per år <u>230 000</u> kr per år <u>230 000</u> </p> <p> ☒ varmvatten ☒ kyla ☒ ventilation kr per år <u>130 000</u> kr per år <u>0</u> kr per år <u>130 000</u> </p> <p>Summa årligt preliminärt hyrestillägg: 950 000 kronor</p> <p>Avstämning av det preliminära hyrestillägget ska göras med dels hyresvärdens faktiska kostnader för tillhandahållandet, dels hyresgästens förbrukning.</p> <p>Avstämningen ska översändas till hyresgästen senast tre månader efter varje kalenderårs utgång. Hyresvärdens måste framställa eventuella anspråk med anledning av avstämningen senast två år efter den dag som avstämning enligt föregående mening senast skulle ha översänts till hyresgästen. Annars förfaller hyresvärdens rätt till eventuell mellanskillnad som framgår av avstämningen. Om hyresavtalet upphör ska en slutlig avstämning översändas till hyresgästen senast tre månader efter dagen för avtalets upphörande. Hyresgästen har alltid rätt att ta del av hyresvärdens underlag för avstämningen.</p> <p>Saknas mätare görs avstämningen med utgångspunkt i lokalens andel av fastigheten. Lokalens andel ska anses vara <u>10</u> procent. Har andelen inte angetts fördelas kostnaden i förhållande till hyresgästens förhyrda yta av den totala uthyrningsbara ytan.</p> <p>Om hyresvärdens faktiska kostnader för hyresgästens förbrukning skulle överstiga det preliminära hyrestillägget, ska hyresgästen, efter begäran från hyresvärdens, betala det överskjutande beloppet. Skulle hyresvärdens faktiska kostnader understiga det preliminära hyrestillägget, har hyresgästen rätt att få tillbaka mellanskillnaden.</p>	
Underskrift	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20
	Hyresvärdens namn: Nyköpings kommun	Hyresgästens namn: Trifilon AB
	Namn-teckning (firmatecknare/ombud): ☐ Ombud enligt fullmakt	Namn-teckning (firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
	Namn-förtydligande: Urban Granström	Namn-förtydligande: Martin Lidstrand och Per Tängerstad

Avser	Hyreskontrakt nr: 170071A-09	Fastighetsbeteckning: Automobilen 1
Hyresvärd	Namn: Nyköpings kommun	Personnr/orgnr: 212000-2940
Hyresgäst	Namn: Trifilon AB	Personnr/orgnr: 556886-3053
Klausul	<p>Hyresgästen svarar för och bekostar upprättandet av en miljökonsekvensbeskrivning.</p> <p>Ändringar i verksamheten som innebär att det kan uppstå ytterligare eller annan risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, ska omgående skriftligen meddelas till hyresvärden. Till meddelandet ska fogas en utredning om ändringarnas miljöpåverkan. Ändringar som ligger utanför användningsändamålet med lokalen får inte vidtas utan hyresvärdens skriftliga samtycke i varje enskilt fall.</p> <p>Hyresgästen ska skriftligen genast underrätta hyresvärden om föroreningar som upptäcks i lokalen eller på fastigheten i övrigt.</p> <p>Hyresgästen ska ansvara för utredning och efterbehandling av föroreningar som härrör från hyresgästens verksamhet. Hyresgästen ska vidare gentemot hyresvärden svara för av myndighet eller domstol fastställd ersättning (inkl. ersättning för rättegångskostnader) till tredje man för skada eller hinder och men i nyttjanderätt till följd av miljöpåverkan från hyresgästens verksamhet inom fastigheten. Hyresgästen ska också i övrigt ensam svara för och bekosta utredning eller åtgärd samt utge ersättning för skada eller annat i lokalen till följd av miljöpåverkan från hyresgästens verksamhet inom fastigheten.</p> <p>Hyresgästens ansvar enligt föregående stycke gäller även efter avtalets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.</p> <p>Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla försäkring för täckande av ansvar för miljöpåverkan till följd av hyresgästens verksamhet inom fastigheten. På hyresvärdens begäran ska hyresgästen uppvisa kopia av försäkringsbrevet.</p>	
Särskilda bestämmelser	<p>1. Hyresgästen får inte förvara miljöfarliga ämnen på fastigheten utan hyresvärdens skriftliga godkännande.</p> <p>2. Enligt hyresvärdens förstahandshyresavtal med fastighetsägaren ska hyresvärden vart femte år ombesörja en miljöundersökning av lokalen inklusive kringliggande mark. Undersökningarna ska enligt hyresvärdens förstahandshyresavtal med fastighetsägaren bekostas av hyresgästen. Om hyresvärden har att utge ersättning till fastighetsägaren för sådana miljöundersökningar ska hyresgästen ersätta hyresvärden för denna kostnad med utgångspunkt i lokalens andel av fastigheten. Lokalens andel ska anses vara 10 procent.</p>	
Underskrift	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20
	Hyresvärdens namn: Nyköpings kommun	Hyresgästens namn: Trifilon AB
	Namnteckning (firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
	Namnförtydligande: Urban Granström	Namnförtydligande: Martin Lidstrand och Per Tängerstad

Avser	Hyreskontrakt nr: 170071A-09	Fastighetsbeteckning: Automobilen 1
Hyresvärd	Namn: Nyköpings kommun	Personnr/orgnr: 212000-2940
Hyresgäst	Namn: Trifilon AB	Personnr/orgnr: 556886-3053
Klausul	<p>Om denna klausul strider mot bestämmelse i huvudavtalet, gäller i första hand denna klausul.</p> <p>Enligt lagen om skydd mot olyckor ska fastighetsägare eller nyttjanderättshavare i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. Samma lag föreskriver att ägare och nyttjanderättshavare i övrigt ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.</p> <p>☐ Hyresvärden ansvarar för att lokalen vid tillträdet uppfyller kraven på brandskydd som krävs för det avtalade användningsändamålet med förhyrningen.</p> <p>☒ Parterna har kommit överens om fördelningen av ansvaret för brandskydd inför tillträdet. Parternas ansvar för att ordna brandskydd inför tillträdet regleras i bilaga. Bilaga: 10</p> <p>Hyresgästen ansvarar för underhåll och utbyte av sådant brandskydd i lokalen som är synligt och åtkomligt för denne, såsom exempelvis nödutgångsskyltar och andra brandskyddsanordningar som enbart betjänar lokalen och som inte är styrda av byggnadens centrala system. Hyresgästen svarar också för sådana brandskyddsanordningar som hyresgästen har tillfört lokalen.</p> <p>Hyresgästen ansvarar för och bekostar därutöver sådant brandskydd som efter tillträdet kan komma att krävas för lokalens nyttjande för avsedd användning.</p> <p>Hyresgästen ska utan dröjsmål anmäla brister som denne upptäcker eller borde upptäcka, i det brandskydd som hyresvärden tillhandahåller och svarar för.</p> <p><u>Systematiskt brandskyddsarbete</u></p> <p>Parterna åtar sig att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med de allmänna råd som behörig myndighet meddelat. Vardera part är dessutom skyldig att en gång om året bereda den andre parten tillfälle att få ta del av dokumentation och uppföljning av partens systematiska brandskyddsarbete.</p> <p>Hyresgästen förbinder sig att se till</p> <p>att räddnings- och utrymningsvägar alltid hålls öppna och inte vare sig helt eller delvis blockeras</p> <p>att funktionen av sprinkler- och andra brandskyddsanordningar aldrig försämras genom t.ex. förbyggnad eller uppställning av föremål,</p> <p>att branddörrar hålls stängda och brandceller är intakta</p> <p>att plomberingar av handtag aldrig bryts annat än i händelse av brand eller brandövning.</p>	
Underskrift	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20	Ort/datum: Digitalt 2021-10-20
	Hyresvärdens namn: Nyköpings kommun	Hyresgästens namn: Trifilon AB
	Namnteckning (firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud): ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
	Namnförtydligande: Urban Granström	Namnförtydligande: Martin Lidstrand och Per Tängerstad

Försäkringar

Hysesvärden hyr lokalen och angränsande lokaler av fastighetsägaren och hyr i sin tur ut dessa i andra hand. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla försäkringar som innehåller egendomsskydd, avbrottsskydd och ansvar för den egna verksamheten liksom ansvar för skada på lokalen och fastigheten i övrigt som orsakas av hyresgästen eller någon för vilken hyresgästen svarar.

Särskilda bestämmelser

Villkor för avtalets giltighet

Hyresvärden hyr lokalen och till den angränsande ytor av fastighetsägaren. För att lokalen ska kunna hyras ut i andra hand krävs fastighetsägarens samtycke.

Hyresvärden måste ha möjlighet att säga upp avtalet om hyresvärdens hyresförhållande med fastighetsägaren ska upphöra eller förändras. Därför kan inte jordabalkens regler om uppskov med avflyttning tillämpas på hyresförhållandet.

Lokalen omfattas idag av ett bindande hyresavtal med Purem Nyköping AB, 556585-4253. För att kunna hyra ut lokalen måste det bolaget först lämna de berörda ytorna.

Beslut om hyresavtal av denna typ måste fattas av kommunstyrelsen.

Mot bakgrund av ovanstående omständigheter är detta avtals giltighet är därför beroende av att:

1. Fastighetsägaren före tillträdesdagen lämnar sitt samtycke till att lokalen hyrs ut enligt detta avtal.
2. Hyresnämnden lämnar sitt godkännande till mellan hyresvärden och hyresgästen samtidigt med hyresavtalet träffad överenskommelse om att hyresrätten till lokalen inte ska vara underkastad bestämmelserna i 12 kap 57-60 §§ jordabalken, om uppsägning av avtalet sker på grund av någon i överenskommelsen angivna skäl.
3. Hyresvärden före tillträdesdagen träffar nytt hyresavtal med Purem Nyköping AB som innebär att det bolaget lämnar de ytor som enligt detta avtal ska hyras ut till hyresgästen samt att hyresnämnden godkänner överenskommelse om avstående från besittningsskyddet för detta nya hyresavtal med Purem Nyköping AB.
4. Kommunstyrelsen före tillträdesdagen beslutar om uthyrning i enlighet med detta avtal. Beslut härom fattas så snart som möjligt efter att hyresgästen undertecknat detta avtal.

Skulle någon av de fyra ovan angivna förutsättningarna inte vara uppfyllda på tillträdesdagen förfaller detta hyresavtal mellan Nyköpings kommun och Trifilon AB.

Säkerhet

Hyresgästen ska senast på i hyresavtalet angivet datum till hyresvärden inbetala en deposition om tvåmiljonertvåhundrasjuttontusen (2 217 000) kronor, motsvarar nio månaders bashyra. Hyresgästen äger rätt att vid utgången av vart år med början vid utgången av 2022 återfår en niondel av detta belopp. När hyresgästen kan uppvisa ett räkenskapsår med ett positivt operativt kassaflöde och en utgående behållning likvida medel om minst 10 mkr äger hyresgästen återfå resterande deposition. Detta under förutsättning att hyresgästen dessförinnan under hyresförhållandet fullt ut och i rätt tid löpande skött alla sina åtaganden enligt då gällande hyresavtal mellan hyresvärden och hyresgästen.

Hyresgästanpassningar

Hyresvärden åtar sig att inom den i bilaga 1 som A benämnda ytan eller i anslutning till den iordningsställa ett pentry i basutförande.

Hyresgästen åtar sig att uppföra eller genom hyresanpassning enligt nedan bekosta hyresvärdens uppförande av avskiljande mellanväggar mellan yta H och den vita ytan öster och söder om den enligt bilaga 1. Väggen har markerats med röda streck i bilaga 1 och ska vara uppförd inom tre månader från att hyresvärden påkallar uppförandet, dock tidigast tre månader efter tillträdesdagen.

Hyresgästen kan föreslå ändring av lokalen. Om dessa av hyresvärden bedöms tillföra lokalen och till den angränsande ytor långsiktigt mervärde ställer sig hyresvärden positiv till att bekosta sådana förändringar. Under förutsättning att parterna i varje enskilt fall kommer överens om det ska hyresvärden ombesörja sådan ändringar under nedan angivna förutsättningar och på nedan angivna villkor.

Alla förändringar av lokalen förutsätter fastighetsägarens samtycke.

Kostnader för ändringar av lokalen ska betalas av hyresgästen genom hyrestillägg. Hyrestillägget ska beräknas med utgångspunkt i hyresvärdens kostnad för förändringen av lokalen med ett marknadsmässigt påslag och fördelas över återstående hyrestid. Hyrestillägg ska utgå med ett årligt belopp som motsvarar en marknadsmässig avkastning (kalkylränta).

I samband med varje hyresanpassning ska gränsdragningslistan kompletteras och eller justeras om anpassningen föranleder det.

Underhåll och drift

Sådant underhåll och drift som hyresvärden ska ansvara för enligt i avtalet intagen gränsdragningslista sköts idag av Purem Nyköping AB. Hyresvärden åtar sig att från hyrestidens början antingen sköta sådant underhåll och drift eller tillse att sådant underhåll och drift sköts av annan. Kostnaden för av hyresvärden beräknats till 140 kr per kvadratmeter och år.

Hyresvärden förbinder sig att tillsammans med hyresgästen och övriga hyresgäster i fastigheten under hyrestiden hitta samverkansformer för drift och underhåll för att sänka kostnaden härför. Om överenskommelse härom träffas och hyresvärdens kostnad för underhåll och drift därigenom blir lägre än beräknat ska hyran reduceras med motsvarande belopp.

En översyn av kostnaderna för underhåll och drift liksom kostnaderna för mediaförsörjning (såsom el, VA och värme) ska göras under Q1 2023. Det i bilaga 6 angivna preliminära hyrestillägget ska efter denna översyn justeras med utgångspunkt i verklig kostnad för 2022.

Sublokation

Hyresgästen äger inte rätt att hyra ut lokalen eller del av denna till någon annan utan hyresvärdens skriftliga godkännande.

Brandskydd

Hyresgästen ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för att lokalen uppfyller de krav på brandskydd som krävs för lokalens nyttjande för avsedd användning. Detsamma gäller för de eventuella åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal kräver för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

Hyresgästen svarar för alla såväl tekniska som organisatoriska brandskyddsåtgärder i lokalen och ytor i anslutning till denna som hyresgästen nyttjar.

Åverkan

Hyresgästen ska svara för skador på grund av åverkan på hyresobjektet, inklusive åverkan på mark- och markanläggningar och inklusive klotter.

Lokalens skick vid hyresförhållandets upphörande

Hyresgästen svarar för att lokalerna vid hyresförhållandets upphörande är i godtagbart skick. I det fall hyresgästen utfört ändringsarbeten i lokalerna ska dessa återställas, om inte annan skriftlig överenskommelse träffats härom. Detsamma gäller av hyresgästen påkallade och av hyresvärden utförda hyresgästanpassningar enligt vad som anges ovan.

Parterna är överens om att "godtagbart skick" enligt ovan vid hyresförhållandets upphörande ska innebära följande.

De ytor som hyresgästen avflyttar ifrån ska ha ett skick som möjliggör omedelbar uthyrning till verksamhet av samma eller liknande slag som bedrivs av hyresgästen, utan att någon särskilt kostnadskrävande åtgärd behöver vidtas för sådan uthyrning (med undantag för hyresgästanpassningar som är av specifik natur för kommande hyresgäst).

De installationer och de utrustningar som inte tillhör hyresvärden eller fastighetsägaren ska avlägsnas av hyresgästen på ett sätt som inte medför negativa

konsekvenser på hyresobjektet, (inklusive byggnaderna, inredningen i byggnaderna och markområdena) eller ökade kostnader för hyresvärden. Hyresgästen ska reparera eventuella skador till följd av avlägsnandet och återställa skadade ytor.

Parterna är överens om att "godtagbart skick" enligt ovan inte innebär att lokalerna ska vara i det skick som de var när byggnaden uppfördes. Hänsyn ska tas till normal förslitning som uppstår vid ett aktsamt brukande av lokalerna.

KS § Inriktningsbeslut för projektet Ribban, gällande stadsutveckling samt ny trafiklösning Spelhagen-Arnö (Järnvägsgatans förlängning)

Diarienummer: KK21/616

Projektet Ribban ska verka för att skapa en blandad stadsbebyggelse och en ny trafiklösning som gynnar ett mer effektivt markutnyttjande samt möjliggör en säker och sammanhängande stads- och skolmiljö i den pågående detaljplaneprocessen för området.

Inriktningen innebär att en långsiktigt hållbar trafiklösning som möjliggör för utveckling av hela Spelhagen skapas, samtidigt som en trygg och säker trafikmiljö för alla åldrar möjliggörs. En blandad stadsbebyggelse med bostäder, verksamheter och samhällsfunktioner skapas som binder samman stadskärnan och Spelhagen.

Bakgrund

Ribban ligger i direkt anslutning till stadskärnan och har pekats ut i Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta (2013) som utvecklingsområde för framtida stadsutveckling, vilket stämmer överens med ambitionerna för pågående projekt.

Syftet med detaljplaneprojektet är att pröva möjligheten att bygga bostäder och kommersiella verksamheter på fastigheterna Ribban 5, 7 samt del av Ribban 6 samt att pröva lämpligheten för skol- och verksamhetsändamål i befintlig verksamhetsbyggnad.

Fastigheterna som berörs av planarbetet har en strategiskt lämplig placering för stor del av den stadsutveckling som förväntas ske i Nyköpings tätort. Platsens lokalisering är även strategisk utifrån skolupptagningsområden och framtida skolplatsbehov. Planområdet har komplexa utmaningar i form av buller, föroreningar, riskfaktorer och omfattande infrastruktur som behöver ses över. Utifrån det kommunala perspektivet behöver stort fokus läggas på infrastrukturen för att kunna skapa en säker trafikmiljö och en långsiktigt hållbar trafiksituation i Spelhagen. Det innebär att större förändringar kan behöva undersökas även utanför planområdet. För att hantera denna komplexitet har en förstudie genomförts.

I arbetet med förstudien identifierades tidigt i processen ett behov av att se över den befintliga trafiksituationen för att leda bort genomgående trafik från Arnöleden mellan Munkvraksrondellen och Spelhagsrondellen. Detta har påvisats kunna ske på olika sätt och därför presenterar förstudien alternativa scenarion för omledning av trafiken med tillhörande strukturförslag. Denna omledning av trafik behövs av två anledningar. Dels för att kunna skapa en säker och trygg trafikmiljö för besökare i alla åldrar, dels för att skapa en långsiktigt hållbar trafiklösning för trafiken från Arnö.

Utifrån analysen av alternativen i förstudien har en bedömning gjorts att kommunen bör gå vidare med att skapa en ny trafiklösning längs TGOJ-banan, som en förlängning av Järnvägsgatan. Den avvägningen har gjorts utifrån flera faktorer, varav några har vägt extra tungt i bedömningen. Genom att gå vidare med denna inriktning så skapas flera fördelar:

- Ett effektivare markutnyttjande längs med järnvägen
- Möjlighet att skapa större friytor inom fastigheten
- Skapar fler bostäder
- Stadsdelen Spelhagen får fler stadskvalitéer och utvecklingsmöjligheter
- Utvecklingen överensstämmer med ambitionerna för Översiktsplan 2040 (granskningshandling), Transportstrategin och ÅVS Västra infarten
- Bättre förutsättningar för trafiken i staden långsiktigt
- Möjligheterna till en trygg och sammanhängande skolmiljö och stadsdel gynnas
- Kommunens mark exploateras med bostäder och verksamheter som kan bidra till en mer hållbar ekonomi i projektet

Förslag

Projektet ska fortsatt verka för att skapa en blandad stadsbebyggelse och en ny trafiklösning som gynnar ett mer effektivt markutnyttjande samt möjliggör en säker och sammanhängande stads- och skolmiljö. Den 27 oktober 2020 fattade Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslut om planbesked för att pröva marken för skola, bostäder och verksamheter i en detaljplaneprocess. Genom detta förslag till kommunstyrelsebeslut kommer det fortsatta arbetet med detaljplanen även inkludera den nya trafiklösningen (Järnvägsgatans förlängning).

Inriktningen innebär att en ny väg förläggs längre västerut än Brukslagarvägens befintliga läge. Järnvägsgatans förlängning placeras i den bebyggelsefria riskzonen för TGOJ-banan, vilket medför att större friytor inom planområdet kan upprättas och ett större antal bostäder och nytillkommande verksamheter tillförs längs Järnvägsgatan. Genom en omledning av trafiken möjliggörs för omdaning av Arnöleden till en stadsgata med en större platsbildning vid den befintliga byggnadens entré.

Kommunen har som avsikt att delfinansiera Järnvägsgatans förlängning vilket är en förutsättning för att kunna fortsätta planläggningen.

För att gynna ett effektivt genomförande av projektet behöver förhandlingar med fastighetsägarna påbörjas tidigt i processen, en förprojektering för den nya vägen göras samt en åtgärdsanalys av befintligt vägnät genomförs. För att kunna genomföra en förprojektering och åtgärdsanalys av befintligt vägnät kommer Tekniska divisionen att återkomma till Kommunstyrelsen

med en framskrivning för ekonomiska medel efter att en kostnadsuppskattning genomförts.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej inte som ett separat dokument men barnperspektivet har haft högsta prioritet under framtagandet av förstudien och en tidig barnkonsekvensanalys finns i förstudiens första del. Detta förslag till beslut är därmed utifrån barnens bästa. I den fortsatta processen kommer barnperspektivet att vara en styrande faktor och en formell prövning av barnens bästa ska genomföras vid beslut om detaljplanen.

Om en barnrättsprövning har genomförts, beaktas vad som bedömdes vara barnets bästa i förslag till beslut?

Ja, utifrån det material som återfinns i förstudien.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Samhällsbyggnad i uppdrag att genomföra en prövning av marken genom en detaljplaneprocess, för bostäder, verksamheter, skola samt en ny trafiklösning (Järnvägsgatans förlängning),
- 2) **att** Samhällsbyggnad återkommer till kommunstyrelsen för redovisning av ovan uppdrag, i samband med att detaljplanen går ut på samråd under år 2022,
- 3) **att** Tekniska divisionen återkommer till kommunstyrelsen med förslag till beslut gällande förprojektering och åtgärdsanalys, efter att kostnadsuppskattning genomförts,
- 4) **att** Nyköpings kommun har som avsikt att delfinansiera Järnvägsgatans förlängning om prövning av marken visar att en sådan lösning är av vikt för en hållbar trafiksituation samt om en godtagbar fördelning kan förhandlas fram med fastighetsägarna, samt

- 5) **att** Samhällsbyggnad, Mark- och exploateringsenheten får i uppdrag att påbörja förhandlingar med fastighetsägare om Järnvägsgatans förlängning.

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsen

Inriktningsbeslut för projektet Ribban, gällande stadsutveckling samt ny trafiklösning Spelhagen-Arnö (Järnvägsgatans förlängning)

Sammanfattning

Projektet Ribban ska verka för att skapa en blandad stadsbebyggelse och en ny trafiklösning som gynnar ett mer effektivt markutnyttjande samt möjliggör en säker och sammanhängande stads- och skolmiljö i den pågående detaljplaneprocessen för området.

Inriktningen innebär att en långsiktigt hållbar trafiklösning som möjliggör för utveckling av hela Spelhagen skapas, samtidigt som en trygg och säker trafikmiljö för alla åldrar möjliggörs. En blandad stadsbebyggelse med bostäder, verksamheter och samhällsfunktioner skapas som binder samman stadskärnan och Spelhagen.

Bakgrund

Ribban ligger i direkt anslutning till stadskärnan och har pekats ut i Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta (2013) som utvecklingsområde för framtida stadsutveckling, vilket stämmer överens med ambitionerna för pågående projekt.

Syftet med detaljplaneprojektet är att pröva möjligheten att bygga bostäder och kommersiella verksamheter på fastigheterna Ribban 5, 7 samt del av Ribban 6 samt att pröva lämpligheten för skol- och verksamhetsändamål i befintlig verksamhetsbyggnad.

Fastigheterna som berörs av planarbetet har en strategiskt lämplig placering för stor del av den stadsutveckling som förväntas ske i Nyköpings tätort. Platsens lokalisering är även strategisk utifrån skolupptagningsområden och framtida skolplatsbehov. Planområdet har komplexa utmaningar i form av buller, föroreningar, riskfaktorer och omfattande infrastruktur som behöver ses över. Utifrån det kommunala perspektivet behöver stort fokus läggas på infrastrukturen för att kunna skapa en säker trafikmiljö och en långsiktigt hållbar

trafiksituation i Spelhagen. Det innebär att större förändringar kan behöva undersökas även utanför planområdet. För att hantera denna komplexitet har en förstudie genomförts.

I arbetet med förstudien identifierades tidigt i processen ett behov av att se över den befintliga trafiksituationen för att leda bort genomgående trafik från Arnöleden mellan Munkvraksrondellen och Spelhagsrondellen. Detta har påvisats kunna ske på olika sätt och därför presenterar förstudien alternativa scenarion för omledning av trafiken med tillhörande strukturförslag. Denna omledning av trafik behövs av två anledningar. Dels för att kunna skapa en säker och trygg trafikmiljö för besökare i alla åldrar, dels för att skapa en långsiktigt hållbar trafiklösning för trafiken från Arnö.

Utifrån analysen av alternativen i förstudien har en bedömning gjorts att kommunen bör gå vidare med att skapa en ny trafiklösning längs TGOJ-banan, som en förlängning av Järnväggsgatan. Den avvägningen har gjorts utifrån flera faktorer, varav några har vägt extra tungt i bedömningen. Genom att gå vidare med denna inriktning så skapas flera fördelar:

- Ett effektivare markutnyttjande längs med järnvägen
- Möjlighet att skapa större friytor inom fastigheten
- Skapar fler bostäder
- Stadsdelen Spelhagen får fler stadskvalitéer och utvecklingsmöjligheter
- Utvecklingen överensstämmer med ambitionerna för Översiktsplan 2040 (granskningshandling), Transportstrategin och ÅVS Västra infarten
- Bättre förutsättningar för trafiken i staden långsiktigt
- Möjligheterna till en trygg och sammanhängande skolmiljö och stadsdel gynnas
- Kommunens mark exploateras med bostäder och verksamheter som kan bidra till en mer hållbar ekonomi i projektet

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej inte som ett separat dokument men barnperspektivet har haft högsta prioritet under framtagandet av förstudien och en tidig barnkonsekvensanalys finns i förstudiens första del. Detta förslag till beslut är därmed utifrån barnets bästa. I den fortsatta processen kommer barnperspektivet att vara en styrande faktor och en formell prövning av barnets bästa ska genomföras vid beslut om detaljplanen.

Om en barnrättsprövning har genomförts, beaktas vad som bedömdes vara barnets bästa i förslag till beslut?

Ja, utifrån det material som återfinns i förstudien.

Dokumentation

Förstudiens två deldokument behandlar barnperspektivet genomgående i alla resonemang. I *Del 1: Planförutsättningar* finns en barnkonsekvensanalys med barndialog på sida 22-25.

Förslag

Projektet ska fortsatt verka för att skapa en blandad stadsbebyggelse och en ny trafiklösning som gynnar ett mer effektivt markutnyttjande samt möjliggör en säker och sammanhängande stads- och skolmiljö. Den 27 oktober 2020 fattade Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslut om planbesked för att pröva marken för skola, bostäder och verksamheter i en detaljplaneprocess. Genom detta förslag till kommunstyrelsebeslut kommer det fortsatta arbetet med detaljplanen även inkludera den nya trafiklösningen (Järnvägsgatans förlängning).

Inriktningen innebär att en ny väg förläggs längre västerut än Brukslagarvägens befintliga läge. Järnvägsgatans förlängning placeras i den bebyggelsefria riskzonen för TGOJ-banan, vilket medför att större friytor inom planområdet kan upprättas och ett större antal bostäder och nytillkommande verksamheter tillförs längs Järnvägsgatan. Genom en omledning av trafiken möjliggörs för omdaning av Arnöleden till en stadsgata med en större platsbildning vid den befintliga byggnadens entré.

Kommunen har som avsikt att delfinansiera Järnvägsgatans förlängning vilket är en förutsättning för att kunna fortsätta planläggningen.

För att gynna ett effektivt genomförande av projektet behöver förhandlingar med fastighetsägarna påbörjas tidigt i processen, en förprojektering för den nya vägen göras samt en åtgärdsanalys av befintligt vägnät genomförs. För att kunna genomföra en förprojektering och åtgärdsanalys av befintligt vägnät kommer Tekniska divisionen att återkomma till Kommunstyrelsen med en framskrivning för ekonomiska medel efter att en kostnadsuppskattning genomförts.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Samhällsbyggnad i uppdrag att genomföra en prövning av marken genom en detaljplaneprocess, för bostäder, verksamheter, skola samt en ny trafiklösning (Järnvägsgatans förlängning),
- 2) **att** Samhällsbyggnad återkommer till kommunstyrelsen för redovisning av ovan uppdrag, i samband med att detaljplanen går ut på samråd under år 2022,

- 3) **att** Tekniska divisionen återkommer till kommunstyrelsen med förslag till beslut gällande förprojektering och åtgärdsanalys, efter att kostnadsuppskattning genomförts,
- 4) **att** Nyköpings kommun har som avsikt att delfinansiera Järnvägsgatans förlängning om prövning av marken visar att en sådan lösning är av vikt för en hållbar trafiksituation samt om en godtagbar fördelning kan förhandlas fram med fastighetsägarna, samt
- 5) **att** Samhällsbyggnad, Mark- och exploateringsenheten får i uppdrag att påbörja förhandlingar med fastighetsägare om Järnvägsgatans förlängning.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-28

Maria Ljungblom
Samhällsbyggnadschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Kent Nyman
Chef Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Ekonomiavdelningen

Förstudie för Ribban 5 & 7

Del I:

Planeringsförutsättningar

urban minds

Sammanfattning

Ribban ligger i direkt anslutning till stadskärnan och pekats ut i Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta (2013) som utvecklingsområde för framtida stadsutveckling med bostäder, skola och verksamheter.

Syftet med förstudien och det kommande planarbetet är att pröva skol- och verksamhetsändamål i befintlig verksamhetsbyggnad samt pröva möjligheten att bygga bostäder och kommersiella verksamheter på fastigheterna Ribban 5, 7 samt del av Ribban 6.

I arbetet med förstudien identifierades tidigt i processen ett behov av att se över den befintliga trafiksituationen för att leda bort genomgående trafik från Arnöleden mellan Munkvraksrondellen och Spelhagsrondellen. Detta har påvisats kunna ske på olika sätt och därför presenterar förstudien två alternativa scenarion för trafikomledning med tillhörande strukturförslag.

I scenario 1 är utgångspunkten att rusta upp och omvandla den befintliga gatan, Brukslagarvägen, väster om utredningsområdet för att kunna tillgodose ett ökat trafikflöde för att på så vis avlasta Arnöleden. I scenario 2 görs en större satsning där Brukslagarvägen ersätts med en ny gata närmre TGOJ-spåren som en förlängning av Järnvägsgrändgatan.

Inför kommande detaljplanearbete behöver beslut tas kring vilka infrastruktursatsningar som ska göras i området och därmed även vilket scenario som ska vidareutvecklas. Det är möjligt att ett slutscenario kan innehålla delar från både scenario 1 och 2.

Läsanvisning

Förstudien för Ribban 5 och 7 är indelad i två delar. Indelningen har tillämpats för att göra förstudien mer överskådlig och lättläst. Delarna kan läsas separat men för att tillskapa sig en god helhetsbild för projektet och dess komplexitet rekommenderas att läsa dem ihop.

I del 1 beskrivs översiktligt de planeringsförutsättningar som projektet omfattas av, vilka sammanfattats dels utifrån Nyköpings kommuns policydokument men även de utredningar som tagits fram i samband med denna förstudie.

I del 2 beskrivs och illustreras två olika strukturförslag, scenario 1 och scenario 2. Dessa scenarion tar avstamp i planeringsförutsättningarna som redogörs för i del 1.

I. Innehåll

<i>Sammanfattning</i>	2
2. Inledning	4
Bakgrund	4
3. Tidigare ställningstaganden	8
Gällande planer	8
Riksintressen	10
Förenligt med Miljöbalken kapitel 3, 4 och 5	13
4. Planeringsförutsättningar	14
Stadsbild och kulturmiljö	14
Bebyggelse	18
Grönstruktur	21
Barnkonsekvensanalys	22
Hälsa och miljö	26
Trafik	36
Tekniska förutsättningar	44

Beställare

Nyköping kommun

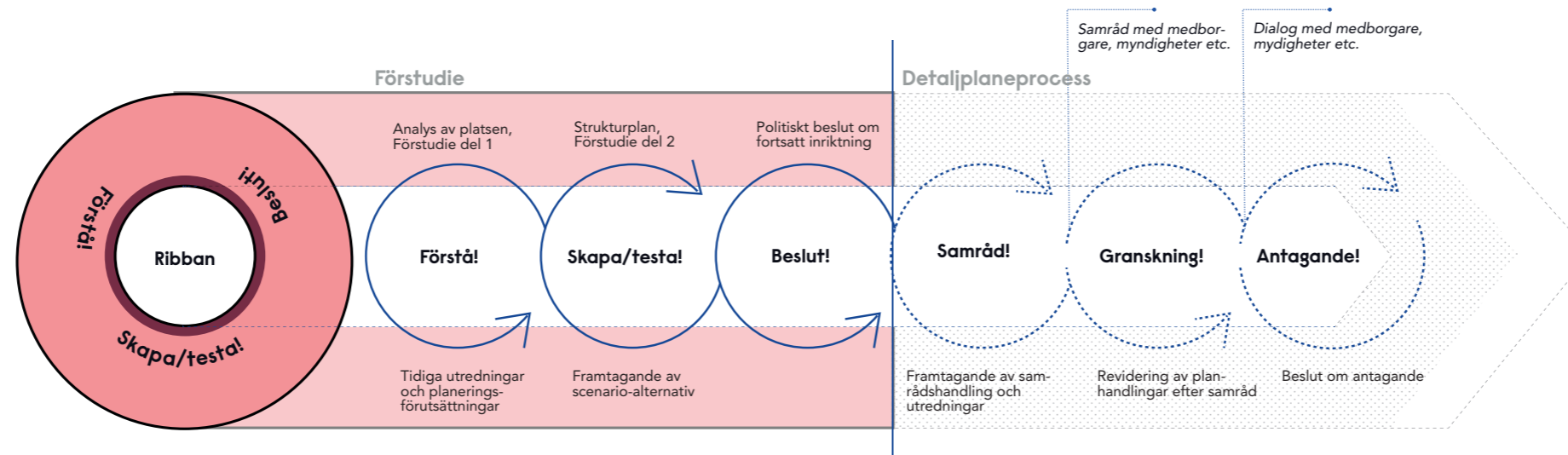
Arbetsgrupp

Nyköping kommun
Kungsleden
ABB (genom Svefa)
Urban Minds
AB Jennie Brundin
Sweco
Nivå Landskapsarkitektur
Pörner + Pettersson
Tyréns
AB Terraformer
Brandskyddslaget

Kartor, illustrationer och layout

Urban Minds, om inget annat anges

Förstudien har tagits fram i tät dialog med Nyköpings kommun. Förstudien utgör ett första skede i planeringsprocessen. Efter att ett beslut tagits kring scenarion kommer arbetet fortsätta i en detaljplaneprocess i enlighet med Plan- och bygglagen. Under detaljplaneprocessen kommer medborgare, myndigheter och andra att kunna yttra sig kring förslaget.

2. Inledning

Bakgrund

Nyköpings kommun har en stark tillväxt. Befolkningen i kommunen ökar och väntas fortsätta öka under de kommande åren. För att klara av att möta den framtida utvecklingen har kommunen identifierat ett behov av en ny grundskola för årskurserna F-6 i den västra delen av Nyköpings tätort. Området Ribban i Spelhagen har identifierats som ett utredningsalternativ för en ny skola.

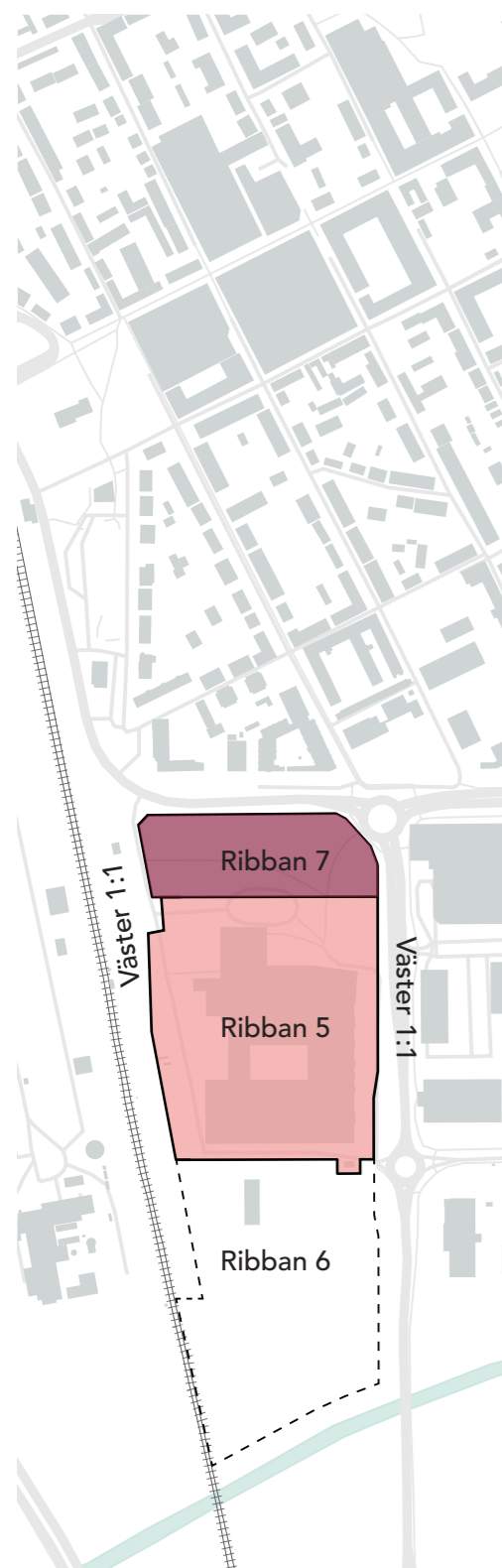
Ribban ligger i direkt anslutning till stadskärnan och har pekats ut i Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta (2013) som utvecklingsområde för framtida stadsutveckling med bostäder, skola och verksamheter. Ribban ingår i ett utvecklingsområde för blandstad i den kommande översiktsplanen Nyköping 2040. Ur ett strategiskt perspektiv är områdets geografiska placering intressant för en ny skola då lokaliseringen kan täcka in ett stort skolupptagningsområde i den del av staden där kommunen har identifierat ett framtida behov. En utveckling av området skulle även skapa möjlighet för en tydligare koppling mellan stadskärnan och Arnös utvecklingsområden.

Ribbans centrala läge i staden gör att utvecklingspotentialen är stor. Det är unikt att Nyköping har ett område med en stor grönyta centralt i staden som kan nyttjas till skolgård samt en stor befintlig byggnad som ska bevaras och är i behov av en ny användning. Vid prövning av områdets lämplighet för skola är barnperspektivet av största vikt där det finns en del komplexa utmaningar såsom trafiksäkerhet, buller och föroreningar. Ribbans strategiska läge gör även att projektet behöver samordnas med många andra viktiga frågor och projekt. I projektet kommer exempelvis flera strategiska ställningstaganden behöva göras vilka kommer påverka

den framtida stadsutvecklingen av Spelhagen. Kommunen behöver ta ställning till idén kring Hamnvägens och Järnvägsgatans förlängning. Denna förstudie har upprättats för att tidigt kunna identifiera risker och undersöka lämplig användning och struktur för att skapa en hållbar, barnvänlig, levande och sammanhängande stadsmiljö.

Förstudiens syfte och mål

Syftet med förstudien är att pröva skol- och verksamhetsändamål i befintlig verksamhetsbyggnad på fastigheterna Ribban 5, 7 samt del av Ribban 6 i enlighet med positivt planbesked (Dnr MSN20/75) samt pröva möjligheten att bygga bostäder och kommersiella verksamheter inom fastigheterna. Vidare är förstudiens syfte även att se över den befintliga trafiksituationen för att skapa en trafiksäker miljö för barn inom och i anslutning till området som samtidigt fungerar för resor förbi och kring området. Målet är att kunna skapa trafiksäkra och tillgängliga miljöer för barn, så att de i huvudsak ska kunna gå, cykla eller åka kollektivt till utredningsförslaget för skola inom Ribban 5. Målet med förstudien är att den ska utgöra ett underlag för beslut kring vilken inriktning projektet ska ta i kommande detaljplaneprocess. Vidare analyser och utredningar kommer att tas fram under planprocessens gång. Ett planförslag kommer då att arbetas fram och kommer kunna bestå av delar av de två scenarion som beskrivs i förstudien.

Markgöförfällanden.

Iterativ process

Arbetet med förstudien har skett på ett iterativt sätt där flertalet olika alternativa scenarion har studerats för att sedan utvecklas och bearbetas vart efter känd kunskap och utredningar har tagits fram.

De alternativ som har studerats har sedan mynnat ut i två olika scenarion som presenteras i Förstudie del 2. Dessa scenarion kan med fördel jämföras och även kombineras med varandra.

Plandata

Utredningsområdet ligger i stadsdelen Spelhagen söder om Nyköpings stadskärna i närheten av hamnen. Utredningsområdet omfattar i huvudsak fastigheterna Ribban 5 och 7 men kommer också ianspråkta del av Ribban 6 och Väster 1:1 vid upprustning av Brukslagarvägen och vid ny anslutning till Järnvägsgatans förlängning samt en potentiell utveckling inom Ribban 6.

Ribban 5 är bebyggd med en större tvåvånings industribyggnad innehållande flera olika butiker och företag samt gymnasieskolan Framtidsgymnasiet och omfattar del av Brukslagarvägen, parkering samt grönytor med träd. Ribban 7 är obebyggd och omfattar en yta bestående av främst grönytor och vegetation med i huvudsak stora träd. Området som berörs av planansökan är cirka 7,2 hektar och inkluderar del av kommunens mark i väster, norr och öster.

Utredningsområdet avgränsas av Hamnvägen i norr, Arnöleden i öster, järnvägen TGOJ-banan i väster och Brukslagarvägen i väster och söder. Hamnvägen och Arnöleden är två kommunala huvudgator och viktiga leder. Hamnvägen sträcker sig från väst till öst och utgör en gräns mellan Nyköpings innerstad och industriringen som Spelhagen ingår i. Arnöleden kopplar samman centrala Nyköping med Arnö i söder. TGOJ-banan som passerar utredningsområdet är ett godsstråk mellan Sala och Oxelösund och Brukslagarvägen är en lokalgata till fastigheterna Ribban 7 och 5. Intilliggande bebyggelse utgörs av köplador och industribebyggelse samt ett äldreboende och ett mindre antal flerbostadshus.

Fastigheterna Ribban 7 och 6 ägs idag av ABB. Ribban 5 där den befintliga industribyggnaden är belägen ägs av Kungsleden. Nyköpings kommun äger fastigheterna som ansluter i väst där den norra delen av Brukslagarvägen ingår samt del av grönområdet söder om Hamnvägen och Arnöleden i öster.

3. Tidigare ställningstaganden

I detta kapitel presenteras de gällande planer och tidigare politiska beslut som påverkar utredningsområdet och dess utveckling. Utöver det redovisas de riksintressen som berör utredningsområdet samt en redogörelse för vad kommande miljökonsekvensbeskrivning kommer studera vidare.

Gällande planer

Översiktlig planering

Gällande översiktsplan (Översiktsplan för Nyköpings kommun, 2013) antogs i november 2013. Där beskrivs att kommunens vision är att hållbar tillväxt och samhällsutveckling skall ske genom att förutsättningar skapas för den täta och attraktiva staden. Nyköping ska därför i huvudsak växa inom sina nuvarande gränser. Detta kan ske genom en kombination av följande: förtätning, omvandling och utveckling.

Planförslaget ger förutsättningar för omvandling och förtätning. Ett förslag till ny översiktsplan, Nyköping 2040, har varit ute på samråd under mars-juni 2020, granskning under juni-september 2021 och pekar ut fastigheterna inom utredningsområdet som utvecklingsområde för tät blandstad.

År 2013 antogs en fördjupad översiktsplan för Nyköping tätort och Skavsta fortsättningsvis hänvisad till som FÖP. I FÖP:en ingår fastigheterna Ribban 5 och 7 i ett utredningsområde kallat "del av Spelhagen" där strukturen föreslås få kompletterande och integrerad stadsbebyggelse norr och söder om nuvarande byggnad med förutsättningar för skola, kontor, handel samt bostäder. Den fördjupade översiktsplanen beskriver att förutsättningar för centrumfunktioner bör säkerställas i och kring de äldre karaktärsbyggnaderna. En utveckling av fastigheterna Ribban 5 och 7 till bostadsändamål, skola och handel är således förenligt med den fördjupade översiktsplanen.

Pågående planer.

Gällande detaljplaner

Fastigheten Ribban 5 omfattas av gällande detaljplan (P15-9) från 2015 och tillåter användningen industriändamål, handel, kontor, kultur och skolverksamhet (ej förskola eller grundskola då bland annat trafiksituationen ansågs olämplig). Utredningsområdet beskrivs som ett mindre industriområde med plats för verkstäder och liknande småindustri. En teknisk anläggning finns planlagd i södra delen av fastigheten. Planens genomförandetid går ut 2025.

Fastigheten Ribban 7 omfattas av stadsplan för Spelhagsområdet (P76-3) från 1975 som enbart tillåter industriändamål inom den del som berör utredningsområdet. Planens genomförandetid har löpt ut.

Angränsande områden i norr och söder omfattas även av den ovan nämnda stadsplanen för Spelhagen (P76-3). Öster om utredningsområdet gäller en detaljplan från 1993 som anger småindustri och handel samt reglerar Arnöleden som gata i huvudnätet. Intill utredningsområdets västra sida gäller en stadsplan från 1981 som reglerar järnvägen samt garage, handelsträdgård, park och industri öster om järnvägsspåret. Planernas genomförandetid har löpt ut.

Riksintressen

Riksintresse för Kulturmiljövård

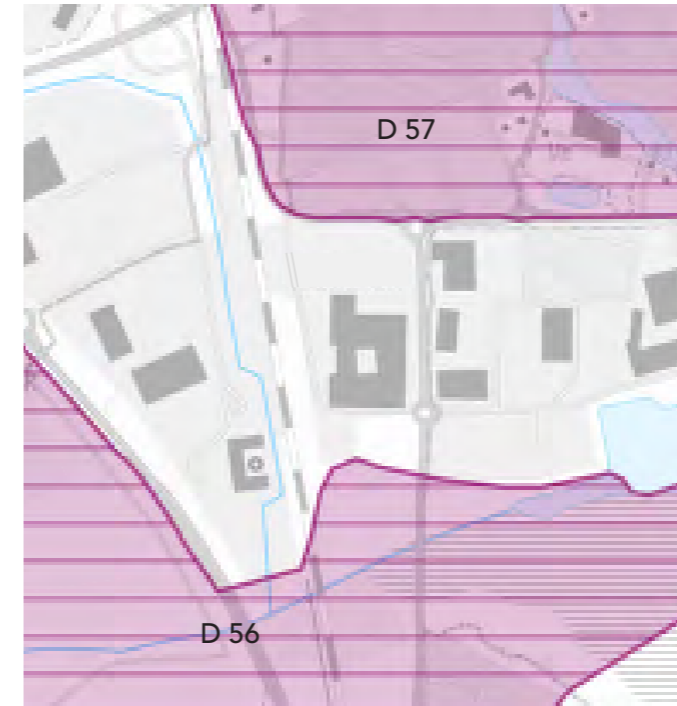
Arnö – Stora Kungsladugården (D 56) är av riksintresse för kulturmiljövård och utgör ett större område beläget både söder och väster om utredningsområdet.

I Länsstyrelsens kunskapsunderlag framgår att riksintresset avser en fornlämningsmiljö i form av ett odlingslandskap präglat av Kungsladugården, som sedan medeltiden har tillhört Nyköpingshus, och som har kvar sin ursprungliga avgränsning mot staden. I Länsstyrelsens tolkning är stadens avgränsning mot jordbruksmarken och dess siluett av betydelse för upplevelsen och förståelsen för riksintresset. Att beakta i planarbetet är därför främst områdets landskapsbild och den västra stadsfronten mot riksintresseområdets kulturlandskap som ska vara stadsmässig med noggrant studerade byggnadshöjder. Ny tät bebyggelse avses kunna uppföras i staden utan att riksintresset skadas förutsatt att den underordnas befintlig bebyggelses placering, struktur och skala samt anpassas till dess utformning i övrigt.

Nyköping (D 57) är av riksintresse för kulturmiljövård och omfattar de centrala delarna av Nyköping, väster om Folkungavägen och norr om Tingsrätten/polishuset. Riksintresset avser Nyköping som sent medeltida rutnät- och residenstad med stadsmiljö präglad av konsekvent reglering vid 1600-talets mitt, låg bebyggelse och industrianläggningar från skilda tider.

I Länsstyrelsens kunskapsunderlag för riksintresset Nyköping betonas värdet av att stadens successiva framväxt kan utläsas genom olika epokers tidstypiska arkitektur- och stadsbyggnadsideal – att tidigare epoker förblir tydliga och att tillägg inte döljer eller förtar de äldre delarna samt att stadens karaktär inte går förlorad. Utredningsområdet ligger utanför men i anslutning till riksintesseområdet.

I kommunens stadssiluettanalys (2019) görs bedömningen att Spelhagen ligger inom ett direkt påverkansområde till riksintresset. Högre bebyggelse bedöms påverka angöringen till staden via Arnöleden negativt genom att ge staden en ny siluett i vyer från omlandet söder om Stadsfjärden och från Stadsfjärden. Tillkommande bebyggelse högre än 4 våningar riskerar även att påverka vyn och siluetten av Nyköpingshus sett från årummet i stadskärnan. Bebyggelsehöjder inom utredningsområdets sydvästra delar bedöms ha mindre betydelse för påverkan på riksintresset Nyköping, men kan ha betydelse för eventuell påverkan på riksintresset Arnö – Stora Kungsladugården (beskriven ovan) vad gäller odlingsmarkernas möte med staden.

Riksintresse för Kulturmiljövård
Bild: Nyköping kommun webbkarta

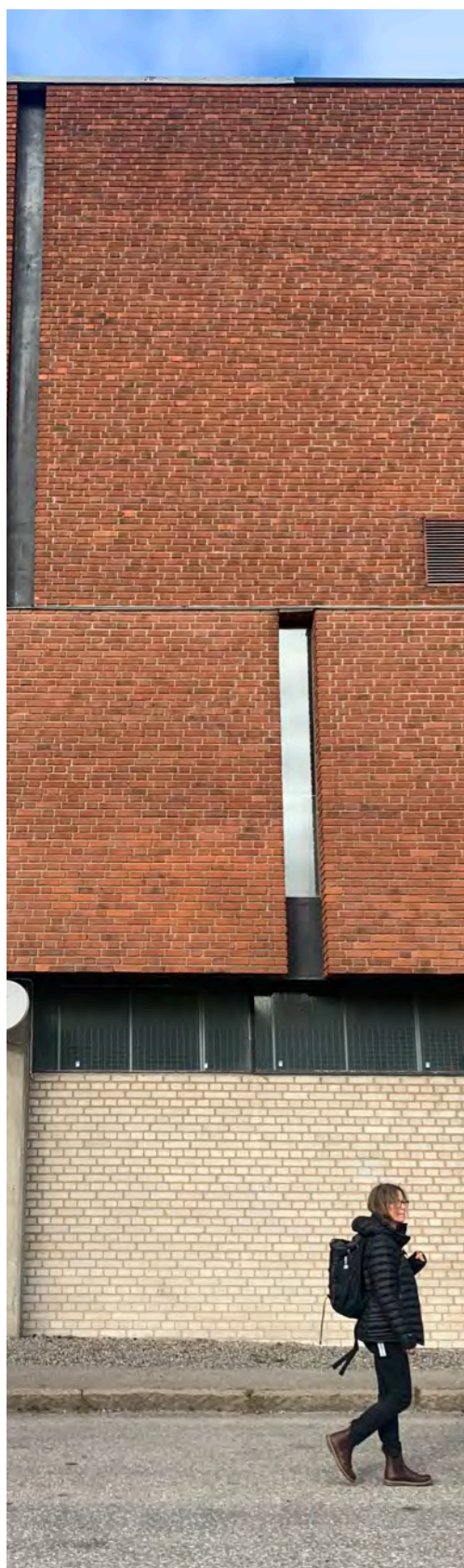
Riksintresse för Naturvård
Bild: Nyköping kommun webbkarta

Riksintresse för Järnväg (TGOJ-banan)
Bild: Nyköping kommun webbkarta

Riksintresse för Högexploaterad kust
Bild: Nyköping kommun webbkarta

Södra sidan av den befintliga byggnaden inom Ribban 5.

Riksintresse för Naturvård

Kilaån som löper söder om utredningsområdet är av riksintresse för naturvård. Området ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dess naturvärden. Ån klassas som ett särskilt skyddsvärt och opåverkat område med hänsyn till särpräglade vattenlevande djurarter.

Riksintresse för Järnväg (TGOJ-banan)

Järnvägssträckningen tangerar utredningsområdet i väster och är ett godsstråk mellan Oxelösund och Sala. TGOJ-banan ska vid planering säkras i funktion och är av nationell betydelse. Inom järnvägens influensområde ska åtgärder som kan innebära begränsningar för järnvägens funktion på grund av till exempel buller, vibrationer, barriäreffekter, trafiksäkerhet, elsäkerhet, transport av farligt gods och elektromagnetiska fält inte medges.

Riksintresse för Högexploaterad kust

Riksintresset för högexploaterad kust omfattar kommunens kustområde i sträckan Arkösund till Forsmark. Längs angiven sträcka får fritidsbebyggelse komma tillstånd endast i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse. Riksintresset syftar till att skydda områden som i sin helhet är av riksintresse med hänsyn till höga natur- och kulturvärden.

Förenligt med Miljöbalken kapitel 3, 4 och 5

Kommunen har upprättat en undersökning om betydande miljöpåverkan (Dnr. SHB20/209) som samrått med Länsstyrelsen i Södermanlands län. En bedömning har gjorts att detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan och därför ska en strategisk miljöbedömning av detaljplaneförslaget göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas i samband med kommande detaljplaneprocess i enlighet med Miljöbalken. Ett avgränsningssamråd med länsstyrelsen hölls den 9 april 2021.

Platsen är idag utsatt för bullerstörningar från flera riktningar. Marken är till viss del förorenad och området har utmanande förhållanden som kräver genomtänkta trafiklösningar och säkerhetsåtgärder intill TGOJ-banan. Områdets förutsättningar gör att omfattande utredningar behöver genomföras för att säkerställa markens lämplighet för skolverksamhet, bostäder och verksamheter.

MKB:n ska ange hur detaljplanen påverkar möjligheten att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen eller om målen motverkas. I MKB:n lämnas förslag på åtgärder för att förhindra eller minimera negativa miljöeffekter av föreslagna inriktningar och åtgärder i planförslaget.

Som en del i att säkerställa markens lämplighet för utveckling har tidiga utredningar tagits fram gällande aspekter som kan komma att påverka strukturens utformning. Utifrån känd kunskap, tidigare politiska beslut och de tidiga utredningarna har två olika scenarion för strukturplan tagits fram. Resultaten och slutsatserna utifrån de tidiga utredningarna framgår i avsnitt 4. Planeringsförutsättningar. Fortsatta utredningar med utgångspunkt i planeringsförutsättningar kommer att göras i samband med kommande detaljplaneprocess.

Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planeringen och beslutsfattandet så att en hållbar utveckling främjas.

4. Planerings- förutsättningar

I kapitel 4 följer en tematisk beskrivning av de olika aspekter som är viktiga att iaktta vid utvecklingen av ett område så som kultur- och naturmiljö, hydrologi, risk och säkerhet. I varje tematisk del beskrivs också rekommendationer om hur frågor ska arbetas vidare med i kommande detaljplaneprocess och vilka aspekter som är viktiga att studera ytterligare.

Stadsbild och kulturmiljö

En antikvarisk bedömning har gjorts av sakkunnig antikvarie från Sweco. I bedömningen beskrivs platsens historik och relation till dess omgivning. Spelhagen innehåller framförallt industri- och verksamhetsbebyggelse men har även inslag av bostadsbebyggelse invid Hamnvägen.

Nyköpings stad bestod i början av 1900-talet huvudsakligen av den gamla rutnätsstaden från 1600-talet. Områdena söder och väster om staden utgjordes av öppen odlings- eller naturmark. Industriområdet på dagens Spelhagen planerades och började byggas ut under mellankrigstiden och industriområdet Idbäcken väster om järnvägen först på 1960-talet. Placeringen hade stora fördelar genom dess närhet till både hamnen och järnvägen.

Nyköping karaktäriseras fortfarande av en jämn och låg siluett och den gamla staden är starkt präglad både av rutnätsstadens struktur och en småskalig bebyggelse. Spelhagen och Ribban avviker inte vad gäller stadens siluett men i stadsbilden blir kontrasterna än tydligare. Industriområdets fritt placerade och till ytan stora byggnader har ett väsensskilt uttryck i jämförelse med rutnätsstaden. Med utvecklingen av ett renodlat industriområde kom Spelhagen att få en helt annan karaktär än den gamla rutnätsstaden. I princip allting stod i kontrast till stadsbebyggelsen: strukturen, gatornas utformning, kvarterens form och storlek, tomterna, byggnadernas volymer och höjder, byggnadsmaterialen, gestaltningen mm. Järnvägen blev gränsen för det äldsta industriområdet (Spelhagen) både mot väster och norr där ett stickspår löpte från TGOJ-banan till hamnen. Hamnvägen är fortfarande den självklara gränsen för de två karaktärsområdena

Grönyta inom Ribban med utblick mot angränsande fastigheter i norr.

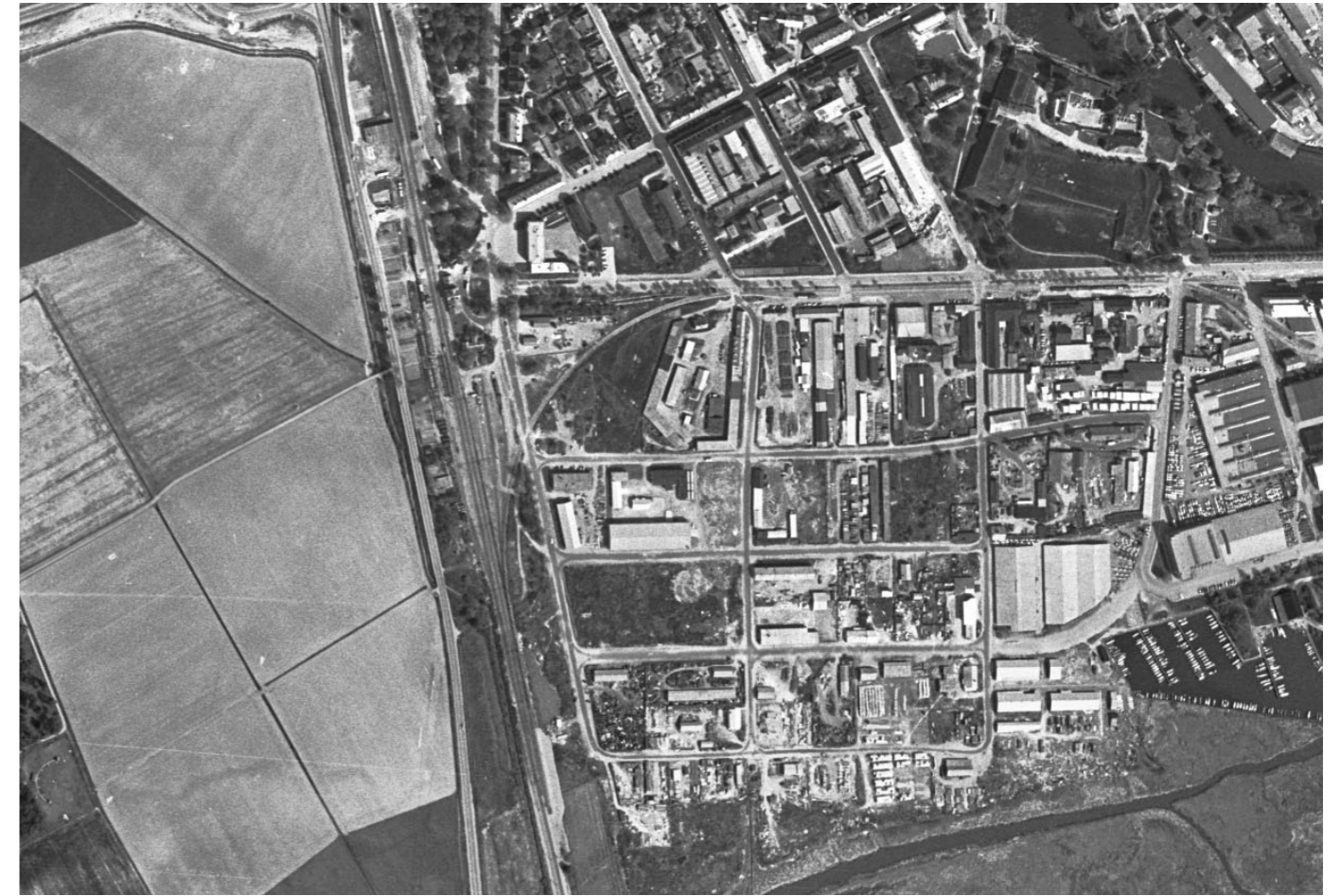
staden/industrin. Spelhagen och Idbäcken bildar en åtskiljande zon i det annars täta och i grunden sammanhängande kulturlandskapet kring Nyköping.

Riksintresset Nyköping bygger på stadens långa historia och roll som maktcentrum sedan medeltiden. Riksintresset Arnö-Stora Kungsladugården bygger i sin tur på det odlingslandskap som var knutet till Nyköpingshus och kungamakten. Spelhagen, som ligger mellan de två riksintressena, visar på stadens moderna industrihistoria.

Rekommendationer till planprocessen

- En kulturmiljöutredning tas fram som analyserar planförslaget.
- Vägval: ska staden växa enligt dess hävdvunna principer som redan påbörjats i Spelhagen eller ska den industrihistoriska epoken och dess karaktärsdrag få råda när Spelhagen och Idbäcken omvandlas? Kontrasterna dessa emellan är inte bara intressant ur ett stadsbyggnadsperspektiv, det tydliggör också de två områdenas historiska ursprung. Kontrasten förtydligar den gamla stadens karaktär och därmed också riksintressets läsbarhet. Idag fungerar Hamnvägen som en tydlig skiljelinje mellan staden och industrin i Spelhagen.

- Omvandling av Spelhagen påverkar inte motiven till eller uttrycken för de två riksintressena. Stadens siluett är inte något uttryck för riksintresset Nyköping vilket den är för exempelvis riksintressena Uppsala stad och Stockholms innerstad med Djurgården. Däremot kan omvandlingen komma att påverka riksintressenas läsbarhet i landskapet.
- Spelhagen, Idbäcken och det stora inslaget av infrastruktur separerar det i grunden sammanhängande kulturlandskapet sett till hur riksintressena är formulerade idag. Omvandlingen av dessa områden kommer inte att förändra förhållandet men kan genom strukturer och stråk verka för en mer begränsad barriärverkan.
- Analysen av stadssiluetten måste fördjupas och sättas i tydligare relation till stadsbilden. Rekommendationen är att analysen av den lokala stadsbilden ska säkerställa att föreslagna volymer går i linje med de övergripande intentionerna i stadssiluettanalysen.
- Mötet med landskapet inom riksintresset Arnö – Stora Kungsladugården bör studeras. Ska stadsbebyggelsen vara en tydlig gräns som den varit historiskt sett eller ska landskapet få "växa in" i stadsväven genom nya grönstrukturer?
- Ett ökat inslag av gestaltade grönstrukturer inom Spelhagen och Idbäcken kommer att reducera intrycket av industriområde genom att de stora hårdgjorda ytorna försvinner. Därmed blir transformationen av den befintliga industrikaraktern en påverkan att bedöma.
- Industriebbyggelsen i Spelhagen karaktäriseras av stora enhetliga byggnader där byggnaden inom Ribban 5 är det allra tydligaste exemplet. Därför är det relevant att överväga en sammanhängande gestaltning av den tillkommande bebyggelsen inom utredningsområdet med hänvisning till resonemanget om skillnaderna mellan den gamla staden och industrin ovan och med målbilden att tilläggen gestaltningmässigt ska anknyta till områdets industrikaraktär.

Ortofoto över området från tidigt 60-tal. Bild: Sweco

Ortofoto över området från 70-tal. Bild: Sweco

Bebyggelse

- 1948, (okänd arkitekt) ombyggd 1963
- 1963, Åke Janson Arkitektkontor AB Nyköping
- 1968-69, Åke Janson Arkitektkontor AB, Nyköping
- 1975, Åke Janson Arkitektkontor AB, Nyköping

Befintlig byggnad.

Utredningsområdet är idag bebyggt med en större industribyggnad inom fastigheten Ribban 5. Industribyggnaden innehåller ett flertal butiker och företag samt Framtidsgymnasiet. Byggnaden ligger väl indragen från fastighetsgräns med stora gräsytor, kvartersgator och markparkering mot kringliggande gator.

Den befintliga byggnaden är starkt förknippad med Nyköping och kallas i folkmun för ABB-huset. Den stora byggnaden vittnar om en utrymmeskrävande och omfattande verksamhet. Trots ett flertal utbyggnader upplevs byggnaden som en helhet.

Den ursprungliga gestaltningen baseras på ett fåtal material typiska för industribyggnader: rött lertegel, ljus silikattegel, betong, plåt och fönsterglas. Den ursprungliga gestaltningen baseras också på en storskalighet och en slutenhet med få men repeterade arkitektoniska element. Byggnaden är konstruerad för att möjliggöra stora öppna ytor utan begränsningar i form av pelare eller bärande mellanväggar. Tillsammans med det begränsade ljusinsläppet skapas mycket stora men relativt mörka utrymmen inuti byggnaden. Ursprungligen fanns också en transportgata genom hela den östra sidan av byggnaden, från norr till söder.

Rekommendationer till planprocessen

- Den bäst bevarade delen av bygganden är den sydvästra, dvs den första utbyggnadsetappen från 1963. Dess kubiska form och speciella fasadindelning ger denna del av byggnaden en tydlig och oförvanskad karaktär. Denna del är också mest känslig för förändringar.
- Den långa obrutna östra fasaden är ett tydligt kännetecken för Ribban i stadsbilden. Den har genomgått en rad förändringar genom tillägg av både fönster och entréer. Trots detta är den fortfarande ett uttryck för byggnadens storskalighet. Därför bör nya muröppningar placeras med konsekvens och rytm för att motverka att fasaden bryts ner i mindre delar. Ytterligare fönster kommer att påverka slutenheten och bidra till en helt annan upplevelse av byggnaden än den haft tidigare.
- Byggnadens västra sida är mer uppbruten än de övriga, både till följd av förskjutningar i fasaden och antalet fönster. Det höga fönsterpartiet på 1975 års utbyggnad är ett ovanligt inslag i de annars slutna fasaderna. Sett till byggnaden som helhet är den västra sidan mindre känslig för förändringar och tillägg.
- Den norra sidan av byggnaden saknar den omsorg i gestaltningen som övriga fasader har. Det fanns också planer på ytterligare utbyggnader åt detta håll vilket kan vara skälet till att den ser ut som den gör. Denna del av byggnaden är mindre känslig för förändringar och tillägg.
- Innergården är en oas i det stora industrikomplex som byggnaden är. Avsikten var ursprungligen att tillföra kvaliteter i anslutning till fabriken personalutrymmen. Denna egenskap bör kunna utvecklas även vid en blandad användning av byggnaden.
- Den till ytan stora byggnaden medför möjligheter att tillföra såväl ljusschakt och fönster som nya volymer på taket utan att de får en påtaglig påverkan på byggnadens karaktär. För omvandlingen av mörka ytor till ljusa blir ett väl studerat koncept för ljusinsläpp nödvändigt. Placeringen av nya volymer bör dock studeras närmare, men en utgångspunkt bör vara att nya volymer kan placeras på taken norr och väster om innergården.
- Ribban var ursprungligen en del av det stora industriområdet Spelhagen. Med tiden har dock fastigheten isolerats mellan järnvägen och Arnöleden. Efter en successiv avveckling av industrierna har området norr om Ribban antagit karaktären av en stadspark medan området söder om utgörs av ett skogsparti ända ner till Kilaån. Som en konsekvens av detta är det i första hand byggnaden som förmedlar en industrikaraktär. Det medför att den närmaste omgivningen är mindre känslig för förändringar.

Befintlig byggnad, nordvästra fasaden.

Befintlig byggnad, norra fasaden.

Befintlig byggnad, utbyggnadsdetalj från 1975.

Innergård befintlig byggnad.

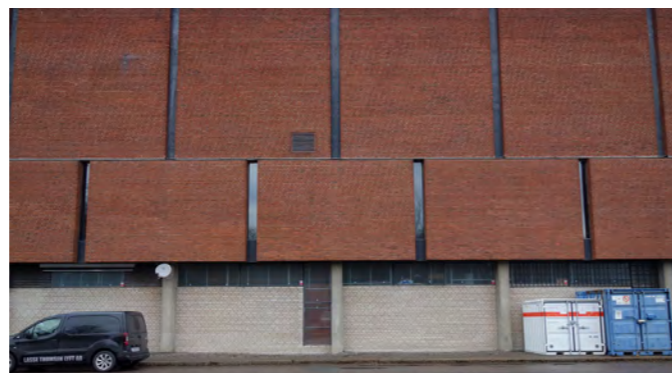
Befintlig byggnad, del från 1948.

Befintlig byggnad, östra fasaden.

Befintlig byggnad, sydvästra fasaden.

Befintlig byggnad detalj fasad.

Grönstruktur

Stora delar av utredningsområdet består av en öppen grönyta med inslag av träd och buskage. Det gröna sambandet längs med Hamnvägen fortsätter utanför utredningsområdet österut vid sidan av Hamnvägen. Till följd av framförallt den omgivande trafiken och bullersituationen har platsen idag begränsande rekreativa värden.

Söder om utredningsområdet passerar ett grönt förbindelsestråk som binder samman Nyköpingsåkilen med Kilaåkilen. Detta område hyser naturvärden som bör beaktas.

En övergripande trädinventering har gjorts av Nyköpings kommun som underlag för planarbetet. Inom området har ett antal värdefulla träd och alléer identifierats som bör säkras i kommande planprocess.

Rekommendationer till planprocessen

- De 14 äldre lindarna i T1 och linden T4 vid "bussfikastugan" har ett stort värde som boträd för både fågel och fladdermöss och bör säkras i detaljplanen.
- Träden i parkmiljön i område T6 levererar ekosystemtjänster i form av exempelvis blomning för pollinerare, sälg vilket är viktigt eftersom de blommar rikligt och tidigt på våren, skugga, vindskydd, natthärbärge och boplatser för flera fågelarter. Om möjligt bör så mycket av dessa som möjligt sparas i detaljplanen. Övriga träd i utredningsområdet bedöms vara av mindre betydelse.
- Träden i område T1, T5 och eventuellt T3 uppfyller Naturvårdsverkets definition av allé och omfattas därför av skydd i miljöbalken vilket betyder att dispensprövning vid behov av borttagande av alléträd samt samråd måste ske med Länsstyrelsen om träden påverkas.

Övergripande trädinventering.

Barnkonsekvensanalys

En studie gällande barnens perspektiv har gjorts för Ribban 5 och 7 där dialog förts med elever från två skolor, Framtidsgymnasiet och högstadieskolan Kunskapsskolan. Skolorna valdes ut baserat på närhet till utredningsområdet.

Syftet med dialogerna har varit att skapa en förståelse för hur barn och ungas rörelsemönster till- och från respektive skola ser ut och hur fastigheterna Ribban 5 och 7 nyttjas samt i syfte att möjliggöra för en ny grundskola inom området.

I dialogerna diskuterades bland annat vilka målpunkter som finns, hur platsen används idag, hur man går och cyklar runt fastigheten samt vilka brister och möjligheter till förbättrande åtgärder som finns i området.

Den generella stämningen från dialogerna visar att eleverna har många tankar och åsikter kring sina skolmiljöer, både gällande problem och förbättringar men även förslag på åtgärder som kan genomföras.

De elever som deltog under dialogerna lyfte bland annat fram:

- Hinder framför skolentrén såsom lastbilar som lastar av och på varor
- Konsekvenser av kraftigt regn som påverkar framkomligheten till Framtidsgymnasiets entré
- Tråkiga ytor i form av grusplaner
- Ytor i form av material som grus, där eleverna riskerar att ramla och skada sig
- Brist på väderskydd

Eleverna kom även med konkreta förslag på vilka ytor som kan användas för fysisk aktivitet och idrott. Under raster och lunch brukar elever gå utanför skolområdena. De flesta tar sig från skolan till Hemköp vilket är en av de målpunkter som eleverna vi pratade med besöker mest.

Elever från Framtidsgymnasiet tar sig över Arnöleden genom att springa över vägen, där det inte finns något övergångsställe, då man inte ser någon annan bra koppling från skolan till Hemköp.

Elever från Kunskapsskolan tar sig till Hemköp över Hamnvägen och kan då använda sig av övergångsställen för att ta sig vidare till sin målpunkt.

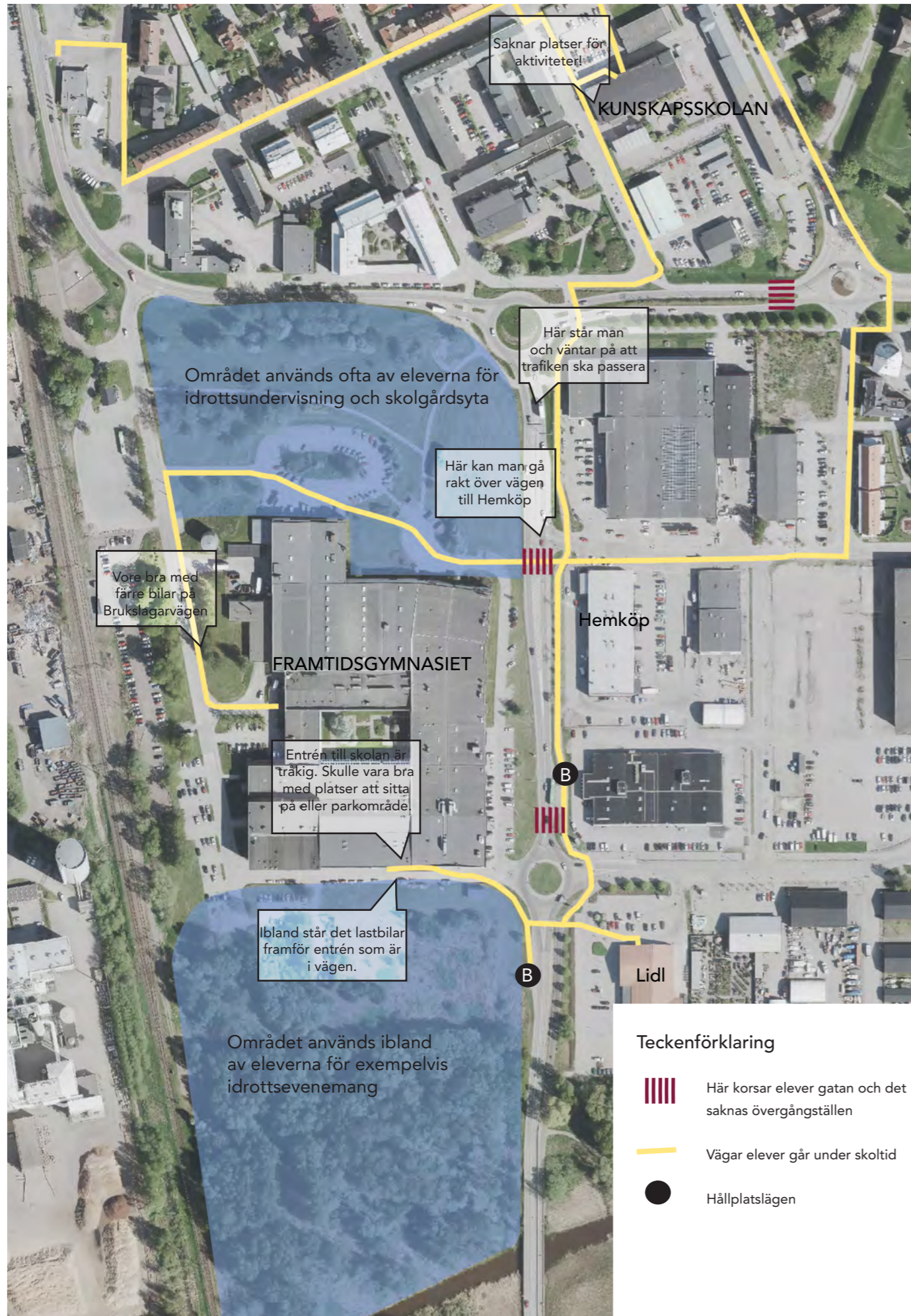
Elever från båda skolor beskriver Hamnvägen och Arnöleden som frekvent trafikerade med bilar. På Arnöleden visar bilarna hänsyn till de som springer över vägen genom att antingen sakta ner eller stanna helt. Eleverna använder även refugen mitt i vägen som ett område där man väntar på att trafiken passerar. Utifrån de resultat som framkom i dialoger med barngrupper har även en bristanalys gjorts som sammanväver barnens synpunkter med relevanta riktlinjer för trafiksäkra skolmiljöer där en övergripande analys gjorts över fastigheternas närområde sett till trafikmiljö.

Rekommendationer till planprocessen

De brister som framkom i resultatet av bristanalysen kommer arbetas vidare med i kommande planarbete och utformning av området. Bland annat bör:

- Skolvägar hastighetssäkras och säkra passager över vägar och till hållplatser säkerställas
- Merparten av fordonstrafiken på Arnöleden ledas bort
- Gång- och cykelstråk breddas och belysning rustas upp
- Skolentréer och leveranser separeras

Teckenförklaring

- Här korsar elever gatan och det saknas övergångsställen
- Vägar elever går under skoltid
- Hållplatslägen

Teckenförklaring

- Befintliga entréer
- Övergångsställe saknas
- Smal plattform vid hållplats
- Säker passage mellan hållplats och framtida skola saknas
- Ej hastighetssäkrad vid hållplats
- Ej hastighetssäkrade övergångsställen
- Leveranser och entréer är ej skilda
- Parkering och entréer är ej skilda
- Möblering saknas
- Gångväg
- Otillräcklig belysning för gång och cykel
- Ej hastighetssäkrad gata anpassad för skolverksamhet
- Otillräcklig bredd GC-stråk Arnöleden
- Ej hastighetsanpassad gata
- Gångvägar med låg standard

Hälsa och miljö

Riskkällor i anslutning till planområdet.
Bild: Brandskyddslaget

1. Hamnvägen (sekundär transportled för farligt gods)
2. TGOJ-banan (transporter av farligt gods)
3. Idbäckverket (kraftvärmeverk)
4. Stena Recycling (återvinningsanläggning)
5. Woody Bygghandel (hantering brandfarliga varor)
6. OKQ8 Teatergatan (hantering brandfarliga varor).

Risker

En inledande riskanalys med riskinventering har tagits fram av Brandskyddslaget.

Utifrån den inledande riskanalysen är den sammanfattande bedömningen att det finns ett antal olycksrisker som kan innebära sådan påverkan på områdets risknivå att säkerhetshöjande åtgärder behöver vidtas. Omfattning och behov av åtgärder är beroende av områdets utformning och innehåll samt vilka avstånd som kan hållas till de aktuella riskkällorna. I anslutning till utredningsområdet har sex stycken riskkällor identifierats.

Det bedöms vara olycksrisker förknippade med transporter på TGOJ-banan som har störst påverkan på risknivån, hur stor påverkan blir beror dock på hur området planeras. Även transporter med farligt gods på Hamnvägen och Arnöleden påverkar risknivån men i begränsad omfattning till följd av lågt antal transporter. Med hänsyn till försiktighetsprincipen kan det dock vara aktuellt med vissa åtgärder.

Avståndet från TGOJ-banan till befintlig bebyggelse inom utredningsområdet uppgår till ca 65 meter. Detta innebär att ett tillfredsställande skydd föreligger mot flertalet olycksscenarioer som är förknippade med järnvägen. Det är endast större olyckor med LNG (farligt gods klass 2.1) som bedöms innebära en möjlig påverkan på den befintliga bebyggelsen.

Vidare kan omfattande bränder inom Idbäckverket samt Stena Recycling medföra rökspridning mot området, dock bedöms det inte föreligga risk för brandspridning till byggnader med hänsyn till stora avstånd.

I tabellen intill visas en sammanställning från riskanalysen utförd av Brandskyddslaget gällande bedömt behov av åtgärder beroende på användning och avstånd från TGOJ-banan och Hamnvägen/ Arnöleden.

Rekommendationer till planprocessen

I fortsatt planarbetet ska åtgärder för risker och skyddsområden studeras vidare för att säkerställa att bebyggelsen är lämplig med hänsyn till bland annat människors hälsa, säkerhet och risken för olyckor. Länsstyrelsens, och även Trafikverkets, rekommenderade skyddsavstånd bör användas som riktvärden.

Med hänsyn till ett förväntat lågt antal transporter med farligt gods längs Hamnvägen och Arnöleden samt att ingen av lederna utgör rekommenderade transportvägar (mer än i rondell mellan Hamnvägen och Arnöleden) på de aktuella sträckorna förbi utredningsområdet är bedömningen att bebyggelse kan placeras

utan krav på skyddsavstånd till vägarna. För bebyggelse som placeras direkt exponerade inom 30 meter från vägarna kan dock vissa byggnadstekniska åtgärder rimliga att vidta med hänsyn till försiktighetsprincipen.

Utformningen av obebbyggda områden i anslutning till riskkällor bör göras med hänsyn tagen till risknivån. Detta gäller främst för områden mellan ny bebyggelse och riskkällor. Området bör inte utformas så att det uppmuntrar till stadigvarande vistelse som t.ex. uteserveringar, lekplatser. Däremot kan utrymmena innehålla exempelvis parkeringsplatser i markplan.

Förutsättning	TGOJ-Järnväg	Hamnvägen/Arnöleden
Skyddsavstånd utan åtgärder	Skola, Bostäder: 150 meter Kontor: 70 meter Mindre känslig verksamhet*: 30 meter	30 meter
Bebyggelsefritt	15-30 meter **	0 meter
Krav på utformning av ytor utomhus	Inom 30 meter, dock bör skolgård ligga skyddad bakom annan bebyggelse eller på större avstånd	Inom 30 meter
Utrymning möjlig bort från riskkälla	Skola, Bostäder: 150 meter Kontor: inom 70 meter Mindre känslig verksamhet*: inom 30 meter	Inom 30 meter
Urspårning	Inom 30 meter	-
Skydd mot gaser - ny bebyggelse ***	Skola, Bostäder: 150 meter Kontor: inom 70 meter Mindre känslig verksamhet*: inom 30 meter	Inom 30 meter, endast luftintag
Skydd mot brandspridning	Inom 30 meter	Inga restriktioner
Skydd mot explosion - fönster	Inom 30 meter (kan även utgöra en kombination med skydd mot brand)	Inga restriktioner

*Exempelvis parkeringshus

** 15 meter avser icke känslig verksamhet som mindre garage/förråd, ej parkeringshus.

*** Åtgärd i befintlig bebyggelse endast om det bedöms tekniskt möjligt med hänsyn till befintlig utformning

Buller

Tyréns har tagit fram ett PM gällande buller och vibrationer. Då fastigheterna befinner sig intill både spår- och vägtrafik samt vid flera industriverksamheter har skolverksamhetens möjlighet att klara gällande riktvärden undersökts. I PM:et har tre olika alternativa scenarion studerats.

Buller från närliggande verksamheter Idbäckens kraftvärmeverk och Stena Recycling ligger under riktvärden för industribuller på 45 dBA för den planerade skolgården.

Buller från omgivande infrastruktur (TGOJ-banan, Hamnvägen och Arnöleden) gör att ekvivalenta riktvärden för ytor för lek, vila och pedagogisk verksamhet, 50 dBA, till stor del klaras för skolgården utan bullerskyddsåtgärder. Det gäller både i nuläget och i de bägge scenarion.

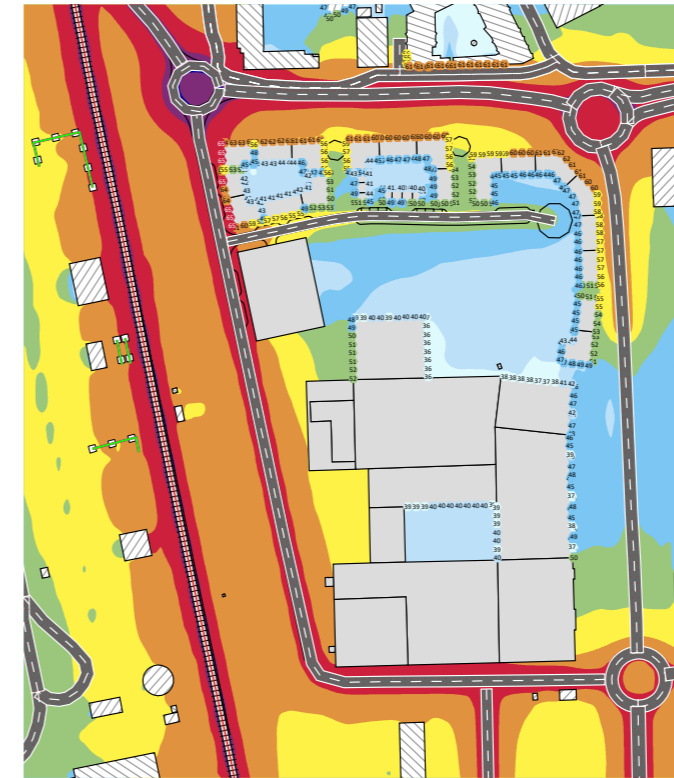
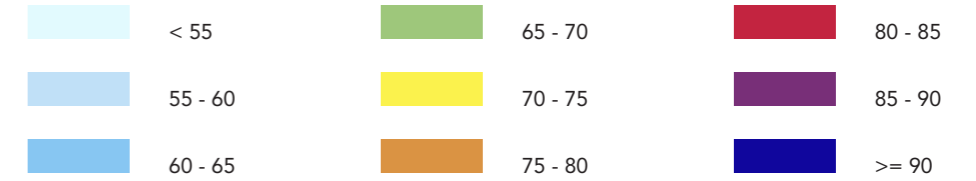
För maximala ljudnivåer är det TGOJ-banan som påverkar mest. Endast en mindre del av skolgården får maximala nivåer under riktvärdet 70 dBA. Avskärmande åtgärder kommer därför att krävas för att uppnå riktvärden för maximala ljudnivåer från omgivande infrastruktur. En demonstrativ simulering har gjorts med en 3 meter hög åtgärd runt utredningsområdet. Resultatet visar att skolgården då får maximala ljudnivåer under riktvärdet 70 dBA på större delen av ytan.

Rekommendationer till planprocessen

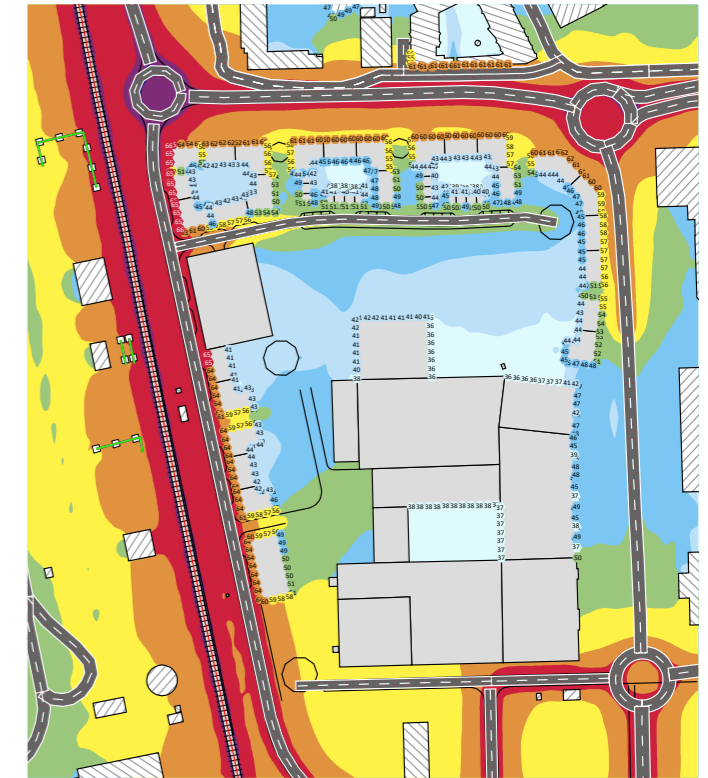
För att vid ett maxscenarion av trafik klara av gällande riktvärden för ljudnivå på skolgården behövs ett bullerskydd intill TGOJ-banan. Kommande planering ska fortsatt utreda åtgärder och utformning för att säkerställa att riktvärden för ytor för lek, vila, pedagogisk verksamhet och bostäder inte överskrids.

Teckenförklaring

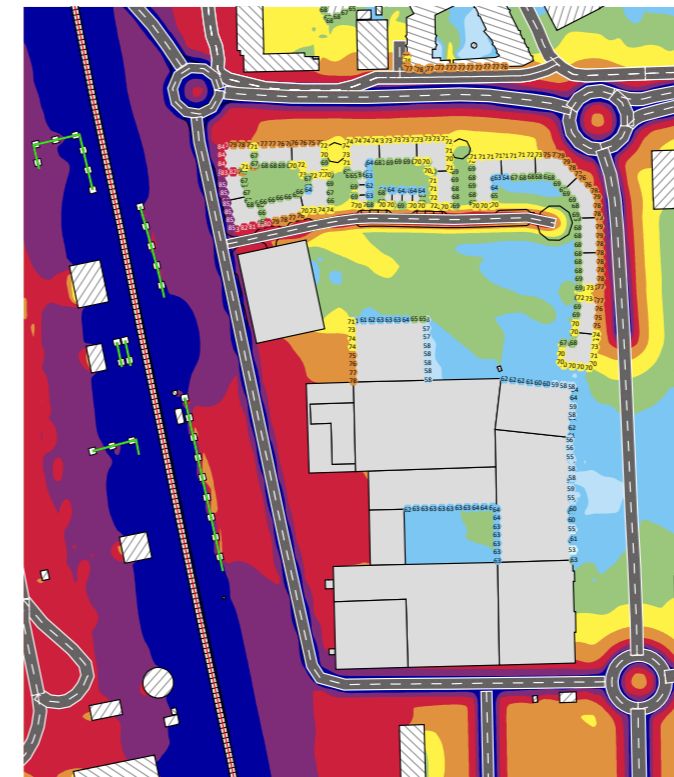
Högsta frifältsvärden vid fasad
1,5 m (över mark) dBA

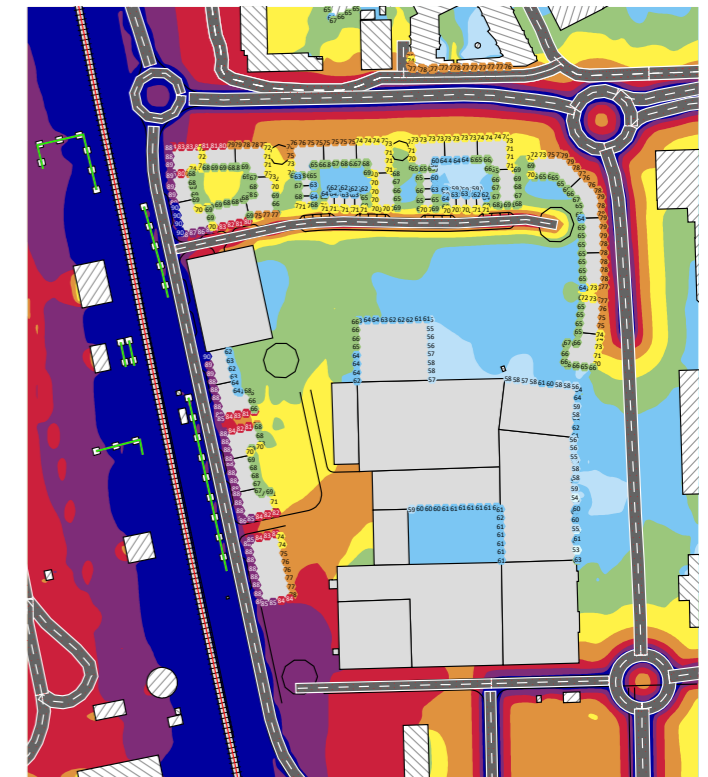
Ekvivalent ljudnivå, scenario 1 utan bullerplank. Bild: Tyréns

Ekvivalent ljudnivå, scenario 2 utan bullerplank. Bild: Tyréns

Maximala ljudnivåer, scenario 1 med bullerplank. Bild: Tyréns

Maximala ljudnivåer, scenario 2 med bullerplank. Bild: Tyréns

Markföroreningar

En miljöteknisk markundersökning har genomförts inom fastigheterna Ribban 5 och Ribban 7. Inom området har det historiskt förekommit verksamheter med potential att förorena mark och grundvatten. Undersökningen syftade till att initialt kartlägga förekomst av föroreningar inom fastigheterna samt att ge underlag för bedömning av miljö- och hälsorisker vid fortsatt arbete med planprocessen.

Undersökningsområdet gav intryck av att vara uppfyllt i alla undersökta delar, fyllningen hade minst mäktighet på nordvästra delen och störst mäktighet på södra delen. I två provpunkter söder om Brukslagarvägen påträffades vad som bedömdes vara gammal hushållsdeponi ca en meter under markytan och under grundvattennivån. På norra delen noterades i flera provpunkter rivningsrester i form av tegel, betong, armeringsjärn och trä. Materialet kan härröra från byggnader som tidigare stått på området. Underliggande naturligt material i form av lera och silt gav intryck av att vara rent, fritt från främmande föremål, lukt och missfärgningar.

Några av de undersökta föroreningskällorna bedöms inte utgöra en risk och bör kunna anses vara tillräckligt utredda. Till exempel bedöms tidigare järnvägsspår och träindustri inte ha förorenat marken med bekämpningsmedel eller impregneringskemikalier. Brandövningarna som skett på nordvästra delen bedöms inte heller ha förorenat marken i en omfattning som kräver vidare utredning eller åtgärder. Klorerade alifatiska kolväten har inte detekterats i grundvatten.

Rekommendationer till planprocessen

Resultatet från undersökningen tyder på att metaller, PAH, petroleumkolväten och PCB förekommer i mark och grundvatten inom utredningsområdet i en omfattning som eventuellt kan innebära risker för människors hälsa och miljön i dagsläget och/eller vid genomförande av planförslaget. Åtgärder bedöms krävas för att halter av dessa ämnen inte ska utgöra en risk vid genomförande av planförslaget.

Undersökningen tyder på att själva byggnaden sannolikt är lätt förorenad med klorerade lösningsmedel till följd av verksamheternas hantering samt att PCB förekommer eller har förekommit i byggnadsmaterial. För att klargöra i vilken omfattning föroreningar förekommer i byggnadsmaterial rekommenderas att en miljöinventering utförs.

Utbredningen av området med deponerat hushållsavfall söder om Brukslagarvägen är inte känd i detalj. Högst föroreningsnivåer har uppmätts i deponerat material under grundvattennivån. Förekomsten av flyktiga ämnen i anslutning till deponerat material kan utgöra en risk med avseende på ånginträngning i befintlig

Oljecistern inom planområdets västra del.

byggnad, beroende på hur förorenat vatten kan komma att röra sig inom området och stå i kontakt med byggnaden. Det rekommenderas att den risken utreds närmare.

Då hushållsavfall påträffas rekommenderas att eventuell förekomst av deponigas behöver beaktas vid förändrad markanvändning, särskilt i utredningsområdets södra och sydöstra del. Andelen hårdgjord mark bör inte öka så att gas riskerar att ansamlas under ytorna. Ifall andelen hårdgjorda ytor ökar bör mark under dem efterbehandlas så att metanalstrande avfall tas bort.

Lukt

Utredningsområdet är beläget ost-nordost om kraftvärmeverket och Stena Recycling, och ligger till stor del i den förhärskande vindriktningen. En stor del av året kommer vinden att föra eventuell lukt från verksamhetsområdena mot utredningsområdet. Under nuvarande utsläppssituation går det därför inte att utesluta att det föreligger risk för att lukt tidvis kan förekomma inom detaljplaneområdet.

I Stena Recyclings tillstånd för farlig verksamhet finns inga regleringar gällande lukt. Dock ska verksamheten vara förenlig med de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

Luftkvalitet

Sweco har utfört spridningsberäkningar för Ribban 5 och 7 med syfte att visa på fördelningen av luftföroreningarna inom det aktuella området samt att jämföra uppmätta och beräknade halter mot föreskrivna miljö kvalitetsnormer. Beräkningar utfördes för den nuvarande situationen.

I dagsläget utgörs vägarna runt utredningsområdet till största delen av breda gaturum där bredden är mer än dubbla hushöjden, men även bitvis som helt öppna gaturum. Vindfältet som skapas antas inte vara lika föroreningsackumulerande som om det varit mer slutet. Gaturummen runt utredningsområdet kommer att bli mer slutna vid genomförandet av planen. Vindfältet kan därigenom komma att ändras, vilket kan ge upphov till sämre ventilationsförhållanden. Luftföroreningarna kan således bli högre längs vägarna vid genomförandet av planen. Med de låga till måttliga haltnivåerna och trafikmängderna i dagsläget bedöms det föreligga liten risk för överskridande av miljö kvalitetsnormerna i framtiden.

De luftföroreningar som omfattas av utredningen är kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀). Luftföroreningar i stadsmiljö kommer främst från lokala källor. I Nyköping har vägtrafiken identifierats som den huvudsakliga källan till kvävedioxid och partiklar (PM₁₀) för det aktuella området. Övriga källor är bland annat järnvägstrafik, industriella verksamheter och vedeldning men också långväga transporter från mer avlägsna källor, både inom Sverige och utanför landets gränser.

Resultatet från spridningsberäkningarna visade att förslaget inte försvårar möjligheten att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft.

Riktvärdena för miljö kvalitetsmålet, Frisk luft, klaras för utredningsområdet.

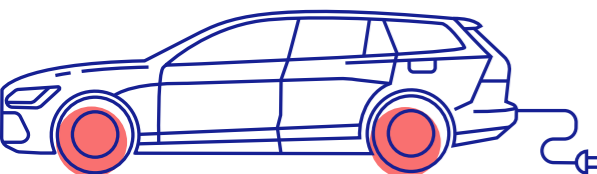
Dagvatten och översvämning

Sweco har utrett förutsättningar för dagvatten och skyfall inom området med hänsyn till kommunens riktlinjer för dagvattenhantering. Fastigheterna är i dagsläget anslutna till befintligt system där kapacitet finns för dagens förhållanden.

Området är överlag relativt flackt med en sluttning mot söder. Avrinningsområdet uppströms utredningsområdet är mycket litet och dagvatten härifrån har därför liten påverkan på utredningsområdet.

Dagvatten från området rinner huvudsakligen i två olika riktningar mot två olika recipienter:

- Söderut mot Kilaån (Måttlig ekologisk status, Uppnår ej god kemisk status)

- Österut mot Stadsfjärden (Ottillfredsställande ekologisk status, Uppnår ej god kemisk status)

Dagvattenflödena kommer att öka till följd av exploatering och ett behov av flödesfördröjning kommer att finnas. Ett visst reningsbehov kommer med stor sannolikhet att finnas eftersom det är ett grönområde som planeras att exploateras. Reningsbehovet kommer troligen att bero på mängden trafik som tillåts inom utredningsområdet där mer trafik genererar mer föroreningar.

Utredningsområdet består enligt SGU:s jordartskarta av jordarter med låg infiltrationsförmåga. Grundvatten ligger enligt geoteknisk undersökning nära markytan i utredningsområdet och över markytan söder om området (Ribban 6). Marken i området kan antas vara förorenad av tidigare verksamheter. Samtliga dessa faktorer gör att dagvattenhantering genom infiltration bedöms som olämpligt och att alternativa åtgärder bör föreslås.

En stor del av den fria ytan norr om befintlig byggnad utgör en lågpunkt i terrängen där vatten samlas vid kraftiga regn. Om markjustering görs och denna naturliga lågpunkt byggs bort innebär det att vattnet istället fortsätter nedströms och med stor sannolikhet orsakar olägenheter.

En analys har gjorts av Sweco för hur området påverkas av havsnivåhöjningar, lokala påslag för vinduppstuvning, vågeffekt och vattenföring. Påverkningar utifrån ett 100-årsevent har gjorts utifrån dagens havsnivå samt havsnivå för prognos-år 2100. Det lokala påslaget innebär ett "worst-case scenario" där alla värsta scenarion inträffar samtidigt. Vid det lokala påslaget påverkas området i hög grad av 100-års event både i nuläge och framtid. Vid ett 100-årsevent utan ett lokalt påslag är området opåverkat i stor del.

Rekommendationer till planprocessen

Ett naturligt lågområde finns i utredningsområdets nordöstra hörn. Detta område lämpar sig väl för anläggning av fördröjning, t.ex. ett torrt magasin, eftersom vatten naturligt letar sig hit. Genom markjusteringar skulle lågpunkten eventuellt kunna flyttas till ett mer centralt läge och fungera som en nedsänkt "innergård". Utmed den västra plangränsen kan en naturlig flödeslinje urskönjas längs med den vägen. Ett dike eller någon typ av kanalisation för fördröjning och rening av dagvatten skulle kunna anläggas här.

Vid bevarande av befintlig byggnad sker med stor sannolikhet inga större förändringar inom det södra avrinningsområdet och därför bedöms inte heller strandskogen eller recipienten Kilaån påverkas i någon större omfattning av exploateringen. Dock kan markjusteringar inom det norra avrinningsområdet medföra att nuvarande avrinningsområden förändras. Detta skulle kunna innebära att mer dagvatten leds söderut mot Kilaån.

Kommunens riktlinjer för dagvattenhantering förespråkar i första hand infiltration inom området. Inom aktuellt utredningsområde är detta olämpligt av flera anledningar:

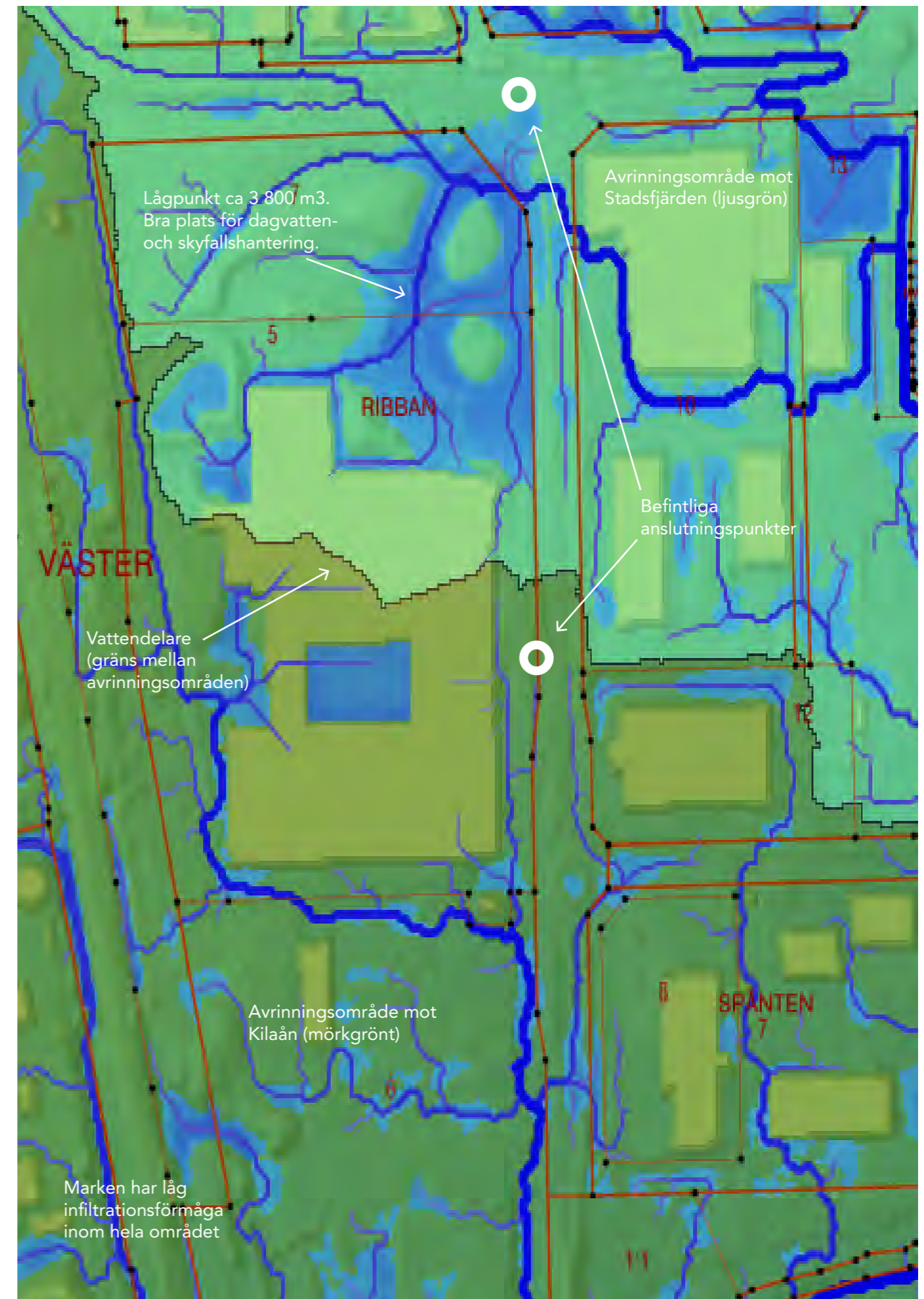
- Jordlager med dålig infiltrationsförmåga
- Nära till grundvattenytan
- Befintlig mark kan antas vara till viss grad förorenad

I andra hand rekommenderas fördröjning av dagvatten innan det når recipient. Fördröjning kan t.ex. ske genom anläggande av ett torrt magasin eller en multifunktionell yta.

För att avleda och transportera dagvatten till fördröjningsytor kan olika former av diken anläggas. Beroende på utformning kan de även bidra med rening och en extra fördröjningsvolym samt stödja ekosystemtjänster.

En komplett dagvattenutredning kommer tas fram i samband med framtagande av planhandlingar.

Skyfallssituationen behöver studeras i ett större perspektiv. Beslut bör fattas om hur havsnivåhöjning ska hanteras generellt inom Spelhagsområdet samt att förtydliga vilket scenario som är dimensionerande.

Dagvattenförhållanden inom planområdet. Bild: Sweco

Trafik

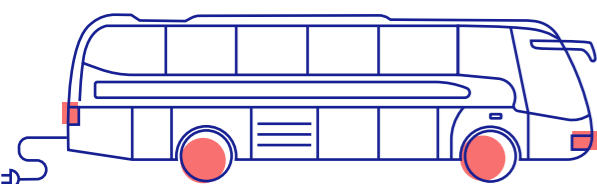
I dagsläget utgör Hamnvägen och Arnöleden viktiga infarter till Nyköpings innerstad med stor andel genomfartstrafik. Trafikflödena ligger på drygt 10 500 fordon/dygn (Arnöleden söder om Munkvraksrondellen) och på drygt 13 000 fordon/dygn vid Hamnbron. På Arnöleden mellan Munkvraksrondellen och Spelhagsrondellen är flödet drygt 11 000 fordon/dygn.

Kapaciteten på huvudgatorna Arnöleden, Hamnvägen och Järnvägsgatan är till viss del begränsad. På Arnöleden uppstår köer under rusningstrafiken på morgonen så väl som under eftermiddagen. På förmiddagen går den huvudsakliga trafiken i nordlig riktning och köer kan sträcka sig längs med hela Arnöleden till Kilabron/Strandparkvägen. På eftermiddagen uppstår köer i motgående riktning och köer kan då sträcka sig ut på Hamnvägen. Mellan dessa tider har Arnöleden en jämn belastning dock fortsatt hög, men utan köbildning.

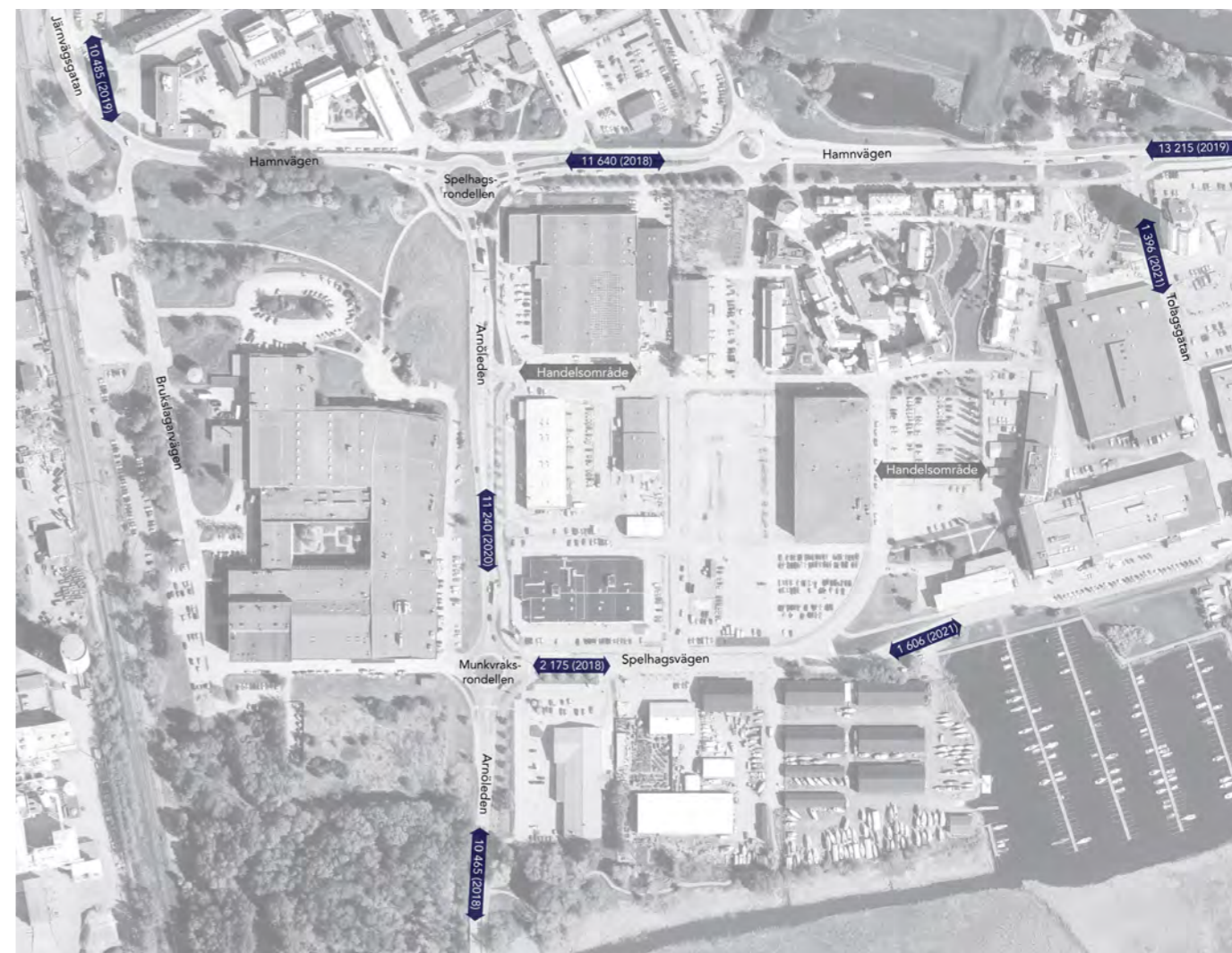
Hamnvägen mellan Spelhagsrondellen och Hamnbron är ganska jämnt belastad i båda riktningar under förmiddag och eftermiddag. På eftermiddagen är dock flödena ungefär dubbelt så höga på Hamnvägen vid Hamnbron i jämförelse med förmiddags-/morgontrafiken. På Hamnvägen/Järnvägsgatan mellan Spelhagsrondellen och bussterminalen går något mindre trafik än öster om Spelhagsrondellen. Huvudsaklig trafikering följer riktningen österut på förmiddagen och västerut på eftermiddagen. På morgonen kan köerna sträcka sig ungefär fram till OKQ8 (för trafiken österut mot Spelhagsrondellen), medan belastningen under dagen är jämn utan köbildning.

Öster om Ribban finns flertalet större butiker och verksamheter. Mellan dessa butikslokaler finns stora asfalterade parkeringsytor och hela området har en bilorienterad struktur vilket bidrar till att det är svårt, osäkert och otryggt att gå och cykla.

I dagsläget är området runt fastigheterna inom kvarteret Ribban inte tillgängliga för oskyddade trafikanter. Det saknas gång- och cykelbanor i anslutning till fastigheterna. Längs Arnöledens östra sida går idag en gång- och cykelbana som sopsaltas och kopplar Arnö till centrala Nyköping. Gång- och cykelnätet går idag runt Ribban 5 och 7 men inte in på fastigheterna.

För att få till en lämplig trafiksituation utifrån den nya föreslagna skolan behöver Arnöleden byta karaktär från huvudgata till uppsamlingsgata där kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik fortsatt har ett huvudvägnät. Genomfartstrafik för övrig motorfordonstrafik behöver förflyttas till omkringliggande vägnät. Detta skapar möjlighet för lägre hastigheter och trafikflöden på Arnöleden, vilket i sin tur leder till säkrare skolvägar till skolans möjliga entré. Hamnvägen är också en högtrafikerad väg som fortsatt kommer ha höga trafikflöden. På Hamnvägen är det viktigt att möjliggöra för säker passage för oskyddade trafikanter eftersom ett stort antal elever förväntas komma från centrala Nyköping och därför behöver korsa Hamnvägen för att ta sig till skolan. För att skolaktivitet ska möjliggöras behövs tillgängliga gång- och cykelvägar till fastigheterna med utvalda anpassade och hastighetsräddade passager. I dagsläget finns ett antal passager till fastigheterna men dessa är inte hastighetsräddade.

Förutsättningarna för trafiken påverkar strukturen i stor grad beroende vilka åtgärder görs för att skapa en trafiksäker miljö och en framkomlig situation för samtliga trafikslag.

Sweco har därför analyserat de två föreslagna scenarierna utifrån ett trafikperspektiv med en trafikmodell. Dessa scenarion har testats med olika kombinationer av omkringliggande vägnät, med syfte att leda bort genomgående fordonstrafik, dock ej kollektivtrafik, från Arnöleden mellan Munkvraksrondellen och Spelhagsrondellen. Målet är att kunna skapa trafiksäkra och tillgängliga miljöer för barn, så att de i huvudsak ska kunna gå, cykla eller åka kollektivt till planerad skola och samtidigt upprätthålla och kunna öka kapaciteten och framkomligheten i nordsydlig riktning längs Arnöleden för cyklister och kollektivtrafikresenärer. Analysen har gjorts baserat på nuläget och förväntad trafik 2040 i samråd med Nyköpings kommun. Arbetsgruppen har kommit överens om ett antal gemensamma utgångspunkter gällande trafik och struktur:

- Den nya skolans entré bör inte ligga invid en huvudväg
- Säkra skolvägar bör gå hela vägen fram till skolans entré
- Hastighetsgräns 30 km/h krävs för säker skolmiljö
- Busshållplats behålls längs Arnöleden men kan behöva flytta så att tillgängligheten till skolans entré och Spelhagens upptagningsområde är god
- Kollektivtrafikframkomligheten längs Arnöleden och vidare västerut längs Hamnvägen/Järnvägsgatan ska värnas.
- Nya gång- och cykelvägar på Ribban-sidan tillskapas
- Förutsättningar för utökad gång- och cyklingskapacitet längs Arnöleden bibehålls eller förbättras.

I de båda scenarierna är genomfartstrafik tillåten på Arnöleden mellan Munkvraksrondellen och Spelhagsrondellen men med nedsatt hastighet i syfte att leda bort trafik från sträckan. För att genomfartstrafik inte ska uppmuntras på Arnöleden, föreslås timglashållplats för busshållplats som lämplig åtgärd. Denna lösning möjliggör bättre trafikrum för oskyddade trafikanter då det blir bredare gångyta samt lättare att upprätta hastighetsräddade, korta passager över vägen.

Med hänsyn till kommunens önskemål om ett begränsat genomfartsflöde anpassat för tillkommande framtida exploatering har de valda alternativen en begränsning om max 4000 fordon/dygn, inklusive tillkommande trafik från detaljplan Västra Hamnen, genom Spelhagsvägen/Tolagsgatan. Detta åstadkoms i trafikmodellen genom att sänka hastigheten till 30km/h på den sträckan.

Analysen för 2040 visar överlag högre flöden vilket är naturligt att vänta kopplat till den exploatering och befolkningsökning som Nyköping räknar med.

Trafikmässigt är förutsättningar för ruttval mellan de stora huvudstråken (Järnvägsgatan, Arnöleden vid Kilaån och Hamnbron) relativt lika i scenario 1 och 2, skillnaden ligger främst i nyttjandet av vägnätet i Spelshagen som medför olika konsekvenser. Arnöleden, vägnätet genom Spelshagen och Brukslagarvägen/Järnvägsgatans förlängning hänger samman och trafiken förflyttas mellan samtliga av dessa områden beroende på om det finns begränsningar på de olika sträckorna samt beroende på vilken rutt som är kortast. Vid avstängning av trafik i Spelshagen flyttar trafiken till Hamnvägen och Arnöleden, givet att Arnöleden är öppen för genomfartstrafik.

För att "stress-testa" analysen har bland annat alternativ där ingen genomfartstrafik tillåts genom östra Spelshagen tagits fram. Ur trafikal hänsyn är ett sådant alternativ hanterbart för dagslägets funktioner, men skulle komma att bidra till stora flödeshöjningar och en omfördelning av trafik i övriga Nyköping som exempelvis Oxelösundsvägen, Lennings väg och genom centrala Nyköping. I närområdet kommer även ett sådant förslag medverka till ett ökat trafiktryck på Hamnvägen och Arnöleden som i sin tur medför att barnens säkra skolvägar till utredningsområdet från centrum och norröver troligtvis inte kan säkerställas utan exempelvis trafikseparerade planskilda korsningar på Hamnvägen. För att uppnå syftet att möjliggöra för skoländamål innebär således ett sådant alternativ både en oönskad påverkan på trafiken i övriga Nyköping samt omfattande ombyggnationer av Hamnvägen som varken bedöms ekonomiskt rimliga eller stadsmässigt önskvärda.

Vid framtida omvandling av Spelshagen, eller likande större utvecklingsområden i Nyköping, kommer trafiksituationer behöva hanteras framgent. Arbetsgruppen är därför överens om att större trafikala beslut som förbud mot genomfartstrafik eller större kommunala omfördelningar bäst tas i samband med när beslut också tagits kring ambitionerna av stadsutvecklingens utformning för dessa områden samt då riktlinjer kring kommunala och regionala infrastruktursatsningar har utformats.

När strategiskt inriktningsbeslut tagits kring trafikföringen i området kommer djupare studier och förprojektering behöva göras av bland annat gatornas utformning, angöring, nyttjande av mobilitetstjänster, parkering, hämtning och lämning, ersättningsytor för bussuppställning innan nytt resecentrum finns på plats, hållplatsers läge och utformning samt stråk och passagepunkter för oskyddade trafikanter.

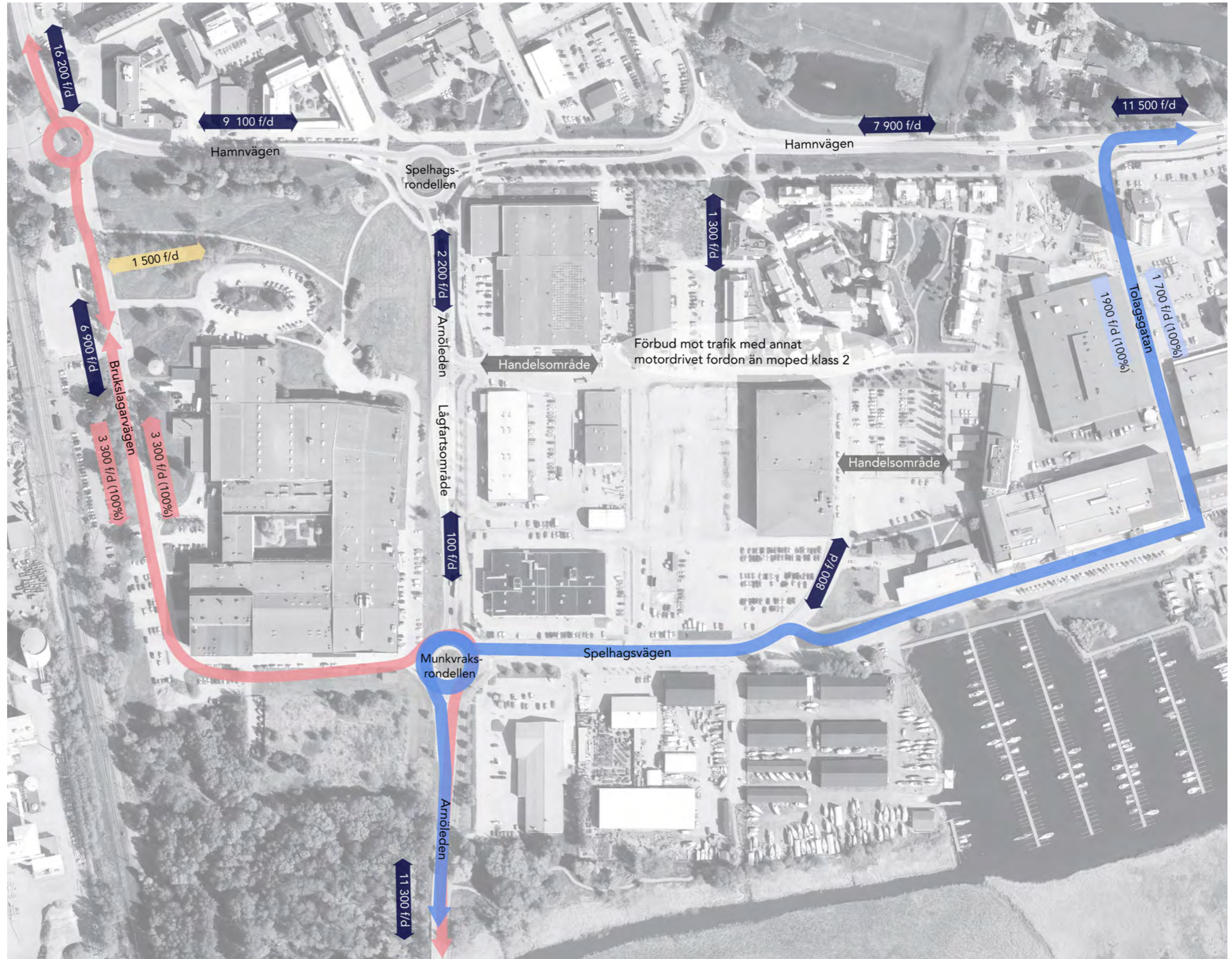
Scenario I

Huvuddragen i scenario 1 innebär att trafiken nyttjar Brukslagarvägen i befintligt läge men i upprustat skick och ombyggnation av två korsningspunkter.

Trafiken mellan Hamnbron och Kilaån väljer genomfart genom Spelhags östra sida i lägre utsträckning vid en sänkning av hastigheten till 30 km/h.

All trafik mellan Kilaån och Hamnvägen väljer Spelagsvägen.

Genomfartstrafiken på Spelagsvägen blir knappt 4000 fordon per dygn.

Teckenförklaring

- Total trafik (dubbelriktat)
- Genomfartstrafik
- Genomfartstrafik
- Framtida trafik till/från Kv. Ribban vid exploatering

Scenario 2

Scenario 2 innebär att trafiken nyttjar en ny vägsträcka kallad Järnvägsgatans förlängning som ansluter till Arnöleden söder om Munkvraksrondellen. Scenario 2 har också bussgata på sträckan mellan Munkvraksrondellen och anslutningen till Järnvägsgatans förlängning.

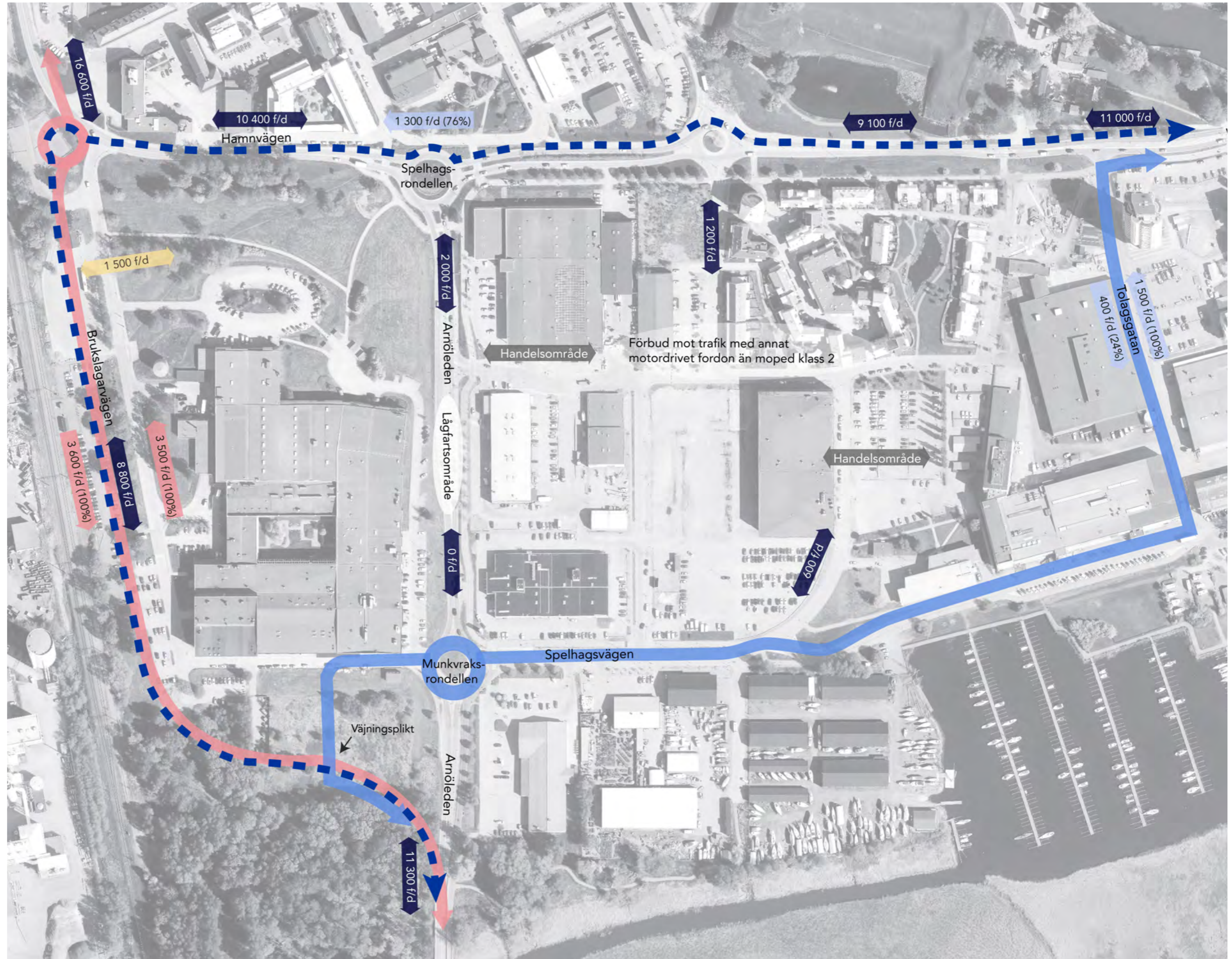
Den nya utformningen i Ribban 6 medför att 76% av södergående trafik mellan Hamnbron och Kilaån kör via Hamnvägen och Järnvägsgatans förlängning under högtrafiktid.

I norrgående riktning väljer samtlig trafik genomfart genom Spelhagen (inga stora konflikter).

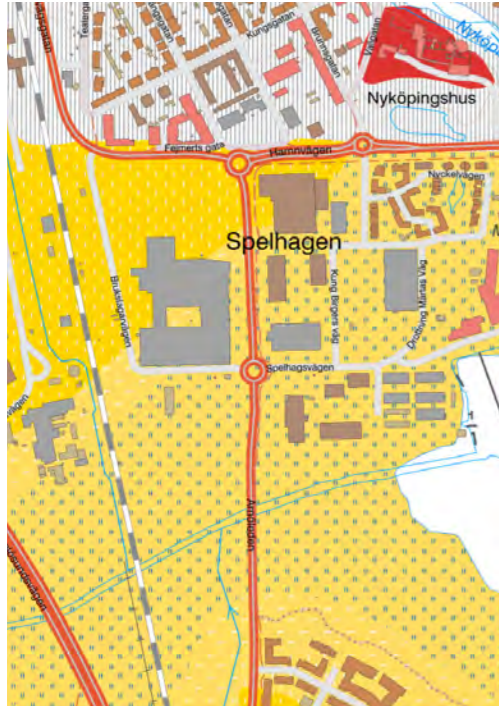
Genomfartstrafiken på Spelhagsvägen/ Tolagsgatan blir knappt 2000 f/d. En överflytt sker till Järnvägsgatans förlängning via Hamnvägen med knappt 2000 f/d i jämförelse med scenario 1.

Teckenförklaring

- Total trafik (dubbelriktat)
- Genomfartstrafik
- Genomfartstrafik
- Framtida trafik till/från Kv. Ribban

Tekniska förutsättningar

Geotekniska förhållanden. Bild: SGU

Geotekniska förhållanden

En övergripande geoteknisk utredning för fastigheterna Ribban 7 och Ribban 6 har tagits fram av Sweco. I kommande detaljplaneprocess kommer även en geoteknisk utredning för Ribban 5 att göras då placering av bebyggelse utefter val av scenario är mer fastställt. I utredningen gjord av Sweco framgår rekommendationer för grundläggning inom området. Vidare utredningar även för Ribban 6 och 7 kommer att göras inom arbetet med planhandlingarna.

Vidare har även WSP och Tyréns utrett särskilt de geotekniska förhållandena inom planområdet vid förflyttning av den befintliga Brukslagarvägen i västlig riktning (Scenario 2).

Marken utgörs främst av glacial silt och av gyttjelera enligt SGU. Inom området varierar jorddjupet mellan 20–30 meter. Områdena utgörs främst av normalkonsoliderad lera, lerdjupen inom områdena är mäktiga.

Översiktliga sättningsberäkningar visar att vid lastökning från konstruktioner och uppfyllningar kommer sättningar i underliggande marklager att utvecklas under lång tid om inga förstärkningsåtgärder vidtas.

Vid anläggning av vägar ska förstärkningsåtgärder eller kompensationsgrundläggning vidtas för att undvika sättningar i färdig vägöverbyggnad.

Stabilitetsproblem bedöms ej föreligga inom Ribban 7 då grundläggning föreslås utföras med pålar. Lokala stabilitetsproblem som kan bildas vid schaktarbeten bör utredas separat.

Ledningar

Förutom trafikförutsättningar har även förutsättningar för ledningar undersökts, där kostnader för eventuella ledningsflyttar i de olika scenarierna inhämtats. De ledningsägare som påverkas är Nyköpings VA, Vattenfall FV, Vattenfall EL, Skanova, Telenor och Gästabudstadens opto, där de kostnadsdrivande är Nyköpings VA och Vattenfall FV men även Vattenfall EL.

För scenario 1 tillkommer kostnad för flytt av Vattenfalls transformatorstation och Kungsledens fördelningsstation syd, belägna i sydöstra hörnet av Ribban.

Tidigt identifierades att en flytt av fjärrvärmes undercentral i nordöstra hörnet av Ribban skulle bli komplicerat och kostsamt. Därför gjordes anpassningar av strukturskisserna så att undercentralen kan ligga kvar i befintligt läge.

Ytterligare faktorer som påverkar utformningsmöjligheterna för strukturskisserna är ledningsrätter för ledningarna. De ledningsrätter som ger störst påverkan på strukturplanerna är ledningsrätten för befintlig spillvattenledning längs med Arnöleden samt ledningsrätten för befintlig fjärrvärmeledning längsmed Brukslagarvägen och den norra grönytan. Ledningsrätten för spillvattenledningen är 10 m (5+5 alt 4+6) och för fjärrvärmeledningen gäller 6m (3+3). För fjärrvärmeledningen längsmed Brukslagarvägen tillkommer det en ledningsrätt på 4 m mot vägen, för att säkerställa att det går att arbeta med ledningarna när de grävts fram.

Vidare har Sweco också tagit fram översiktliga sektioner för de olika scenarierna, liksom för Arnöledens ombyggnation.

Rekommendation till planprocessen

Beroende på vilket scenario som beslutas att gå vidare med behöver ledningar som ska ligga kvar i befintligt läge skyddas genom att förläggas under allmän plats eller u-område. Flytt av ledningar ska bekostas av den som önskar åtgärden och ska alltid samrådats med ledningsägaren.

Läs mer på nykoping.se

Förstudie för Ribban 5 & 7

Del 2: Utvecklingsförslag

urban minds

Sammanfattning

Ribban ligger i direkt anslutning till stadskärnan och har pekats ut i Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta (2013) som utvecklingsområde för framtida stadsutveckling med bostäder, skola och verksamheter.

Syftet med förstudien och det kommande planarbetet är att pröva skol- och verksamhetsändamål i befintlig verksamhetsbyggnad samt pröva möjligheten att bygga bostäder och kommersiella verksamheter på fastigheterna Ribban 5, 7 samt del av Ribban 6.

I arbetet med förstudien identifierades tidigt i processen ett behov av att se över den befintliga trafiksituationen för att leda bort genomgående trafik från Arnöleden mellan Munkvraksrondellen och Spelhagsrondellen. Detta har påvisats kunna ske på olika sätt och därför presenterar förstudien två alternativa scenarion för trafikomledning med tillhörande strukturförslag.

I scenario 1 är utgångspunkten att rusta upp och omvandla den befintliga gatan, Brukslagarvägen, väster om utredningsområdet för att kunna tillgodose ett ökat trafikflöde för att på så vis avlasta Arnöleden. I scenario 2 görs en större satsning där Brukslagarvägen ersätts med en ny gata närmre TGOJ-spåren som en förlängning av Järnvägsgrändgatan.

Inför kommande detaljplanearbete behöver beslut tas kring vilka infrastruktursatsningar som ska göras i området och därmed även vilket scenario som ska vidareutvecklas. Det är möjligt att ett slutscenario kan innehålla delar från både scenario 1 och 2.

Läsanvisning

Förstudien för Ribban 5 och 7 är indelad i två delar. Indelningen har tillämpats för att göra förstudien mer överskådlig och lättläst. Delarna kan läsas separat men för att tillskapa sig en god helhetsbild för projektet och dess komplexitet rekommenderas att läsa dem ihop.

I del 1 beskrivs översiktligt de planeringsförutsättningar som projektet omfattas av, vilka sammanfattats dels utifrån Nyköpings kommuns policydokument, men även de utredningar som tagits fram i samband med denna förstudie. I del 2 beskrivs och illustreras två olika strukturförslag, scenario ett och scenario två. Dessa scenarion tar avstamp i planeringsförutsättningarna som redogörs för i del 1.

I. Innehåll

<i>Sammanfattning</i>	2
3. Stadsbyggnadsprinciper	20
Fem övergripande byggstenar	20
4. Alternativa scenarion	22
Två utvecklingsförslag	22
Scenario 1	24
Scenario 2	30
5. Grov kostnadsindikation	37
6. Jämförelse av scenarion	42
7. Det fortsatta arbetet	44

Beställare

Nyköping kommun

Arbetsgrupp

Nyköping kommun
Kungsleden
ABB (genom Svefa)
Urban Minds
AB Jennie Brundin
Sweco
Nivå Landskapsarkitektur
Pörner + Pettersson
Tyréns
AB Terraformer
Brandskyddslaget

Kartor, illustrationer och layout

Urban Minds, om inget annat anges

Förstudien har tagits fram i tät dialog med Nyköpings kommun. Förstudien utgör ett första skede i planeringsprocessen. Efter att ett beslut tagits kring scenarion kommer arbetet fortsätta i en detaljplaneprocess i enlighet med Plan- och bygglagen. Under detaljplaneprocessen kommer medborgare, myndigheter och andra att kunna yttra sig kring förslaget.

2.Platsanalys

I detta kapitel presenteras en sammanfattande platsanalys utifrån planeringsförutsättningar (Del 1).

Utredningsområdet omfattar fastigheterna Ribban 5 och 7 och ligger i stadsdelen Spelhagen söder om Nyköpings stadskärna i nära anslutning till hamnen. Ribban 5 omfattar del av Brukslagarvägen, parkering samt gräsytor med träd och är bebyggd med en större tvåvånings industribyggnad innehållande ett flertal olika butiker och företag samt gymnasieskolan Framtidsgymnasiet. Ribban 7 är obebyggd och omfattar en yta bestående av främst gräsytor och vegetation med i huvudsak stora träd.

Utredningsområdet avgränsas av Hamnvägen i norr, Arnöleden i öster och Brukslagarvägen i söder och väster. Intilliggande bebyggelse utgörs av handels- och industribebyggelse samt ett äldreboende och ett mindre antal flerbostadshus.

Planområdets centrala läge ger i sig goda kvaliteter i form av närhet till offentlig och kommersiell service. Utbyggd infrastruktur i form av vägnät och gång- och cykelbanor ger området en bra koppling till resten av staden.

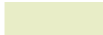

Utredningsområdet ingår i ett större utvecklingsområde för Spelhagen och är utpekad i den fördjupade översiktsplanen för Nyköpings tätort och Skavsta (2013) som ett utredningsområde för bebyggelse.

Utvecklingen av fastigheterna och utformningen av en framtida struktur påverkas av omkringliggande och yttre faktorer så som risk och bulleraspekter kopplat till TGOJ-banan, framkomlighet och trafiksäkerhet längs Hamnvägen och Arnöleden, påverkan på omkringliggande riksintresseområden, topografi i förhållande till dagvatten och skyfall. Dessa aspekter och fler har utretts i ett inledande skede i Del 1 - Förutsättningar och ligger till grund för de analyskartor som presenteras i detta kapitel.

Översiktlig karta

Teckenförklaring

Markanvändning

	Befintlig bebyggelse
	Aktuella fastigheter
	Angränsade fastigheter
	Vattenområde
	Jordbruksområde
	Naturreservat
	Utvecklingsområde Arnö Strandpark

Trafik och stråk

	Befintliga vägar
	Järnväg
	Cykelväg
	Cykelstråk som kan förstärkas
	Busshållplats
	Infartsparkering (bil)

Offentlig och kommersiell service

	Byggnader
	Livsmedel
	Restaurang/Kiosk
	Kultur
	Sevärdheter
	Omsorgsboende
	Kyrka

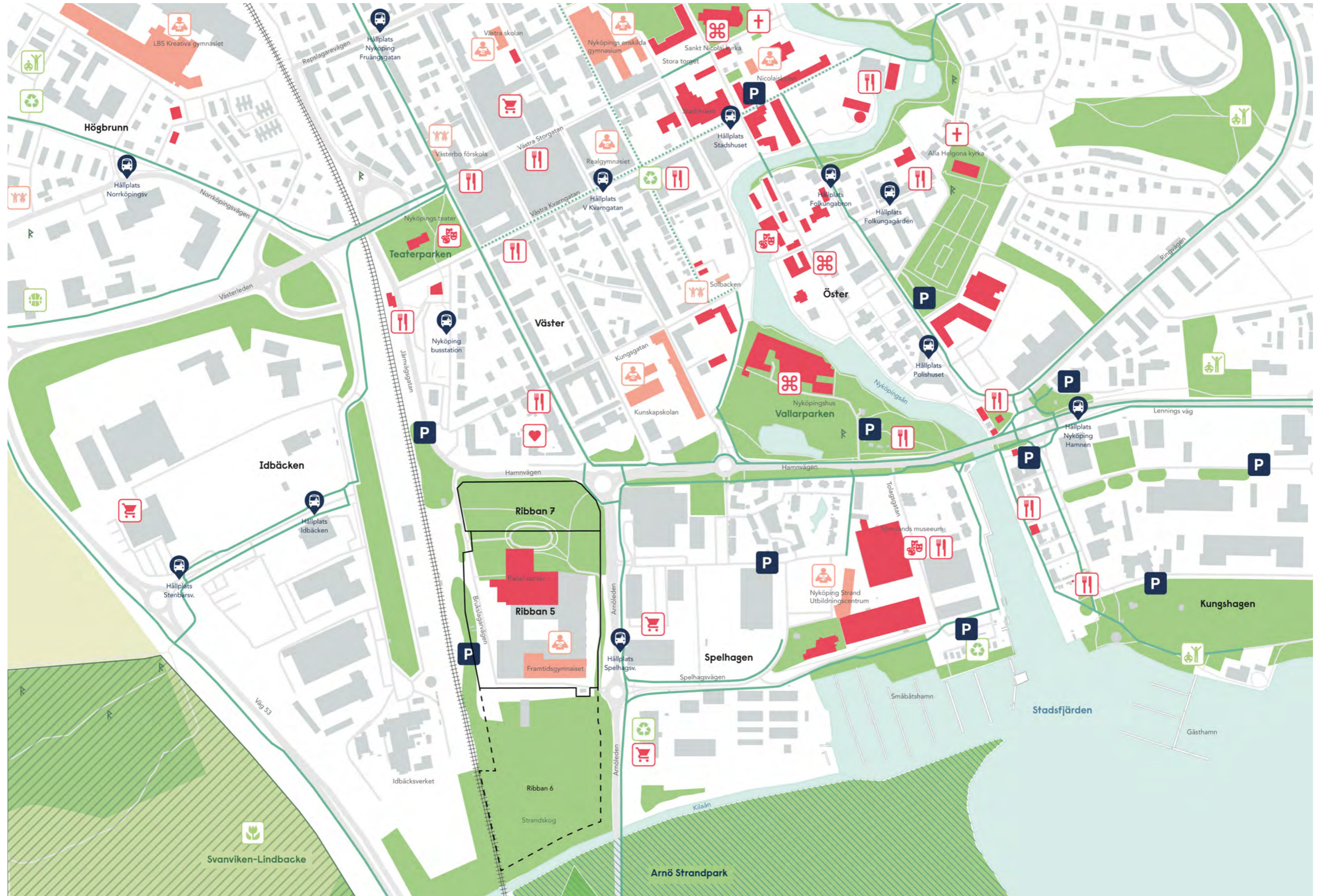
Skola och förskola

	Bebyggelse
	Förskola
	Grundskola/Gymnasieskola

Fritid och natur

	Grönområde
	Svagt samband
	Fornlämning
	Natur- och friluftsområde
	Lekplats
	Båtvarv/ småbåtshamn
	Sporthall
	Idrottsplats
	Återvinningsstation

Se kartbild på nästkommande uppslag.

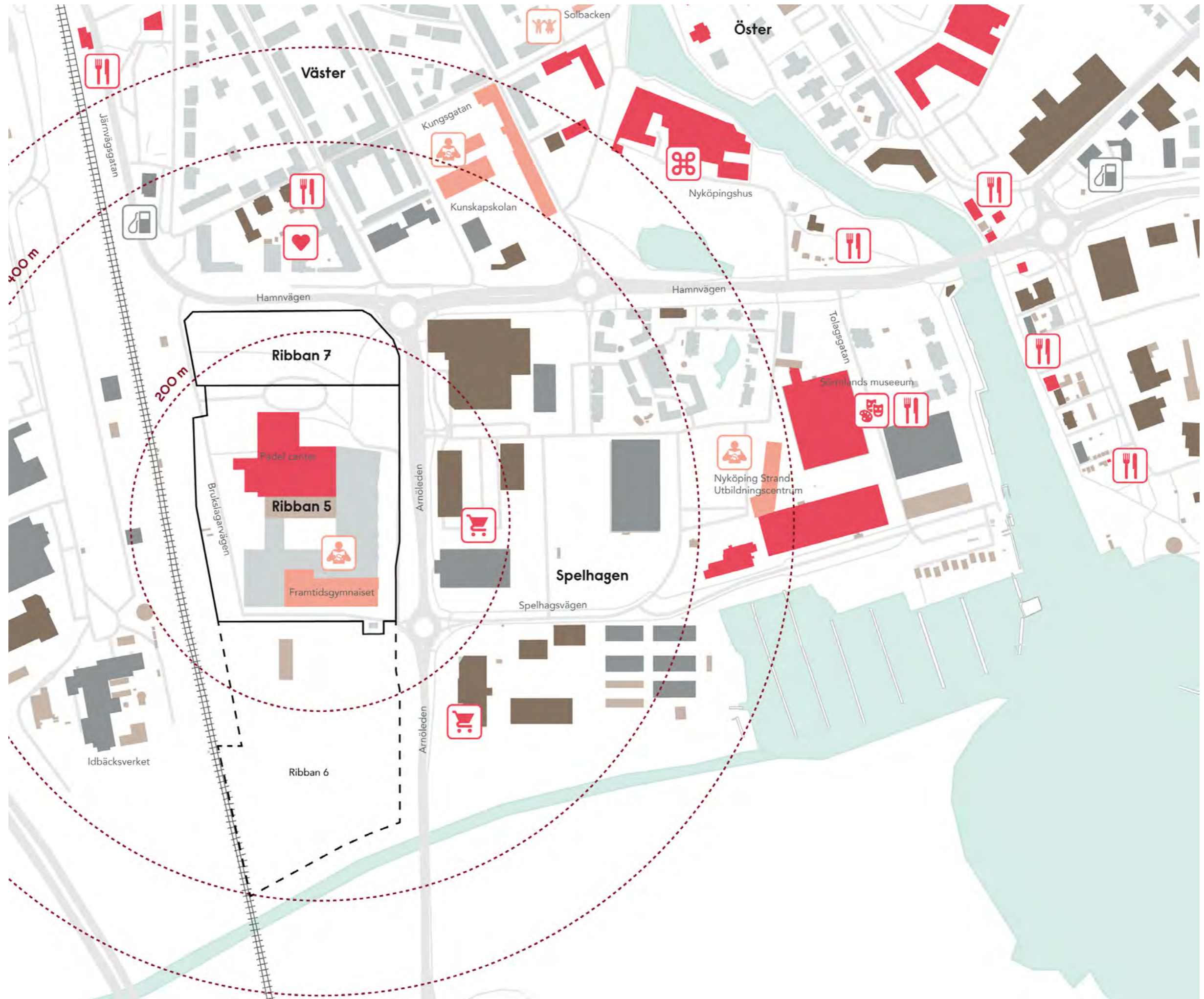

Funktioner och målpunkter

Utredningsområdet ligger i ett befintligt verksamhetsområde i Nyköping med närhet till livsmedelsbutiker, restauranger, skola och omsorg. Bebyggelsen norr om området består främst av bostäder medan bebyggelse på den östra sidan, i Spelhagen, domineras av industri och verksamheter.

Teckenförklaring

- Bostäder
- Offentlig och kommersiell service
- Skolverksamhet
- Verksamheter
- Industri
- Övrig industri
- Avståndsringar (200 m, 400 m och 500 m)
- Livsmedel
- Restaurang/Kiosk
- Kultur
- Sevärdighet
- Omsorgsboende
- Kyrka
- Förskola
- Grundskola/Gymnasieskola
- Bensinstation

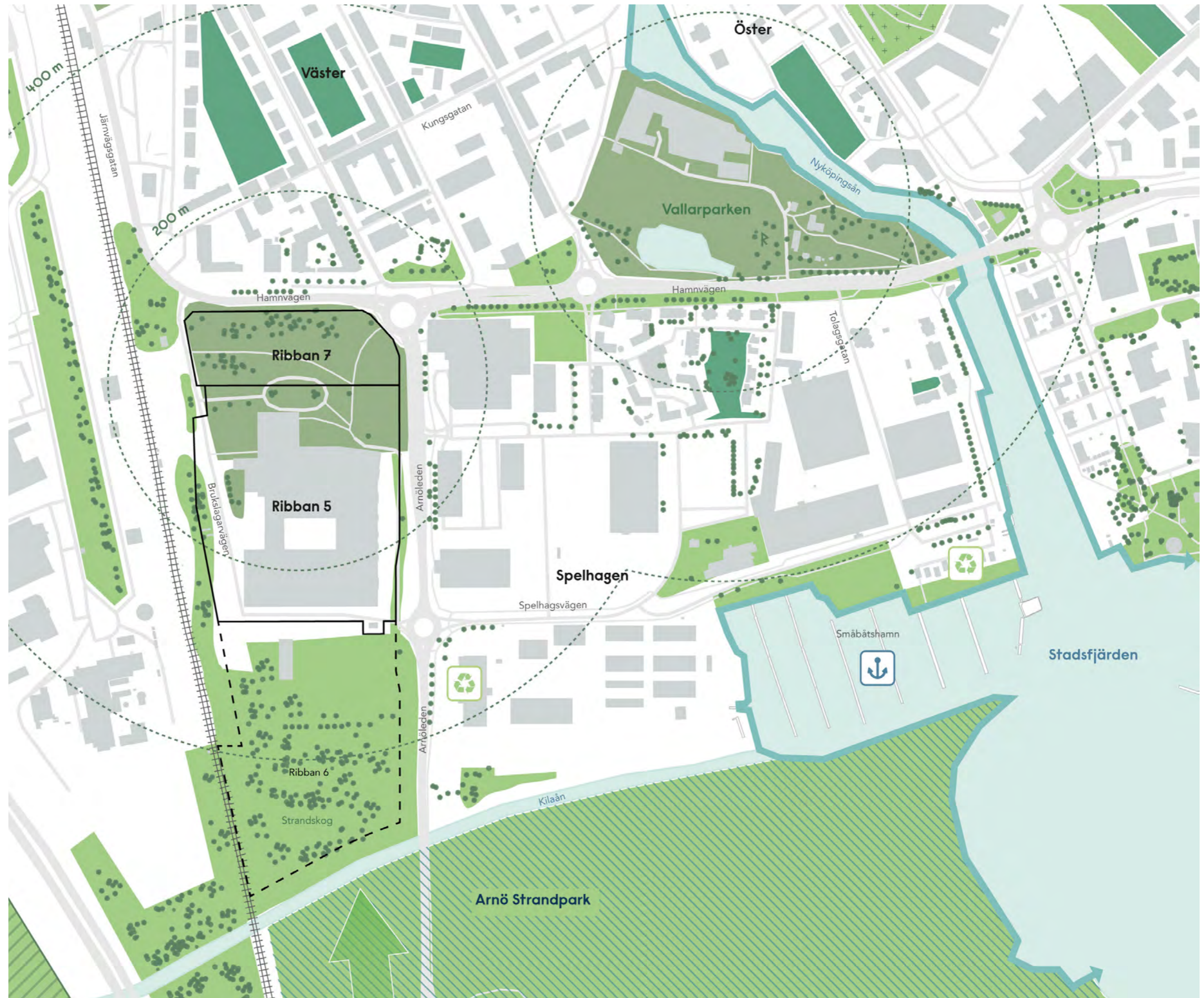

Grön- och blåstruktur

Stora delar av utredningsområdet domineras av öppna grönytor med inslag av träd och buskage. Längs med Hamnvägen sträcker sig ett grönt stråk i form av trädader. Söder om utredningsområdet finns ett naturreservat och även förbindelsen mellan Kilaåkilen och Nyköpingsåkilen, dessa kilar ska utvecklas och bevaras som grönstråk.

Teckenförklaring

- Vattenområde
- Jordbruksområde
- Grönområde
- Park
- Bostadsgård
- Naturreservat
- Utvecklingsområde Arnö Strandpark
- Kyrkogård
- Svagt samband
- Strandlinje
- Fornlämning
- Träd
- Avstånd till park
- Natur- och friluftsområde
- Lekplats
- Bätvarv/ småbåtshamn
- Idrottsplats
- Sporthall
- Återvinningsstation

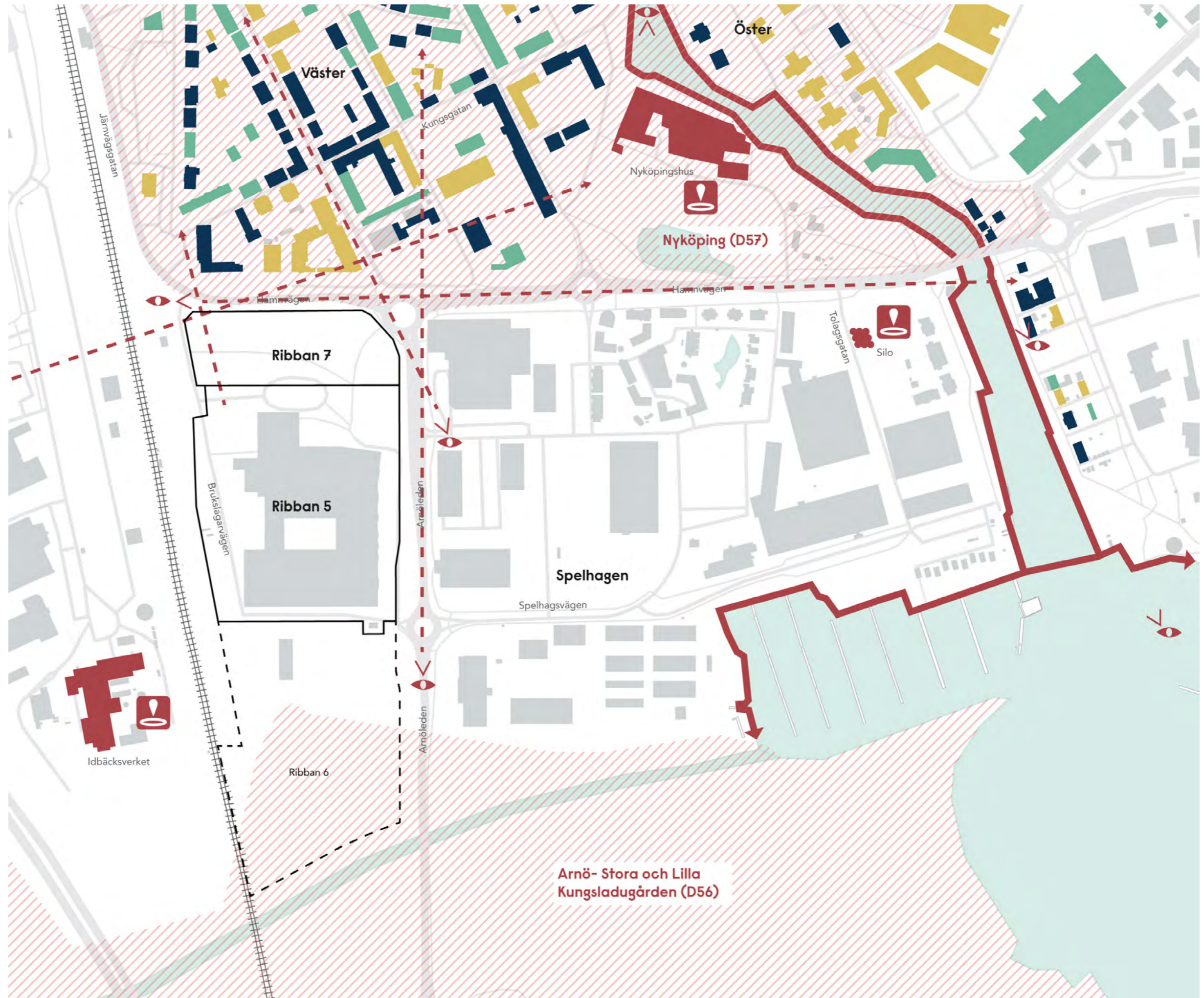
Kulturmiljö och stadsbild

Utredningsområdet omges i nord och syd av två större riksintresseområden för kulturmiljö.

Det finns ett flertal utpekade siktlinjer i och omkring utredningsområdet som är väsentliga för upplevelsen av stadsbilden. Dessa siktlinjer sträcker sig främst längs det befintliga vägnätet och mot Nyköpingshus.

Teckenförklaring

- Särskilt värdefull byggnad
- Utpekad kulturhistoriskt värde
- Ej utpekad kulturhistoriskt värde
- Befintlig bebyggelse, ej inventerad
- Riksintressen för kulturmiljö
- Viktig byggnad
- Viktig siktlinje
- Viktig vypunkt/utblick
- Landmärke
- Siluett/front mot vattnet

Pågående utveckling

Spelhagen ingår i den fördjupade översiktsplanen för Nyköping tätort och Skavsta från 2013. Strukturen inom området föreslås i den fördjupade översiktsplanen få en kompletterande och integrerad stadsbebyggelse med förutsättningar för skola, kontor, handel och bostäder. Utvecklingen av Spelhagen har redan påbörjats genom exempelvis planläggning av Västra hamnsidan till framförallt bostäder men även kontor och centrumändamål.

Teckenförklaring

- Pågående detaljplaner
- Utredningsområde blandstad

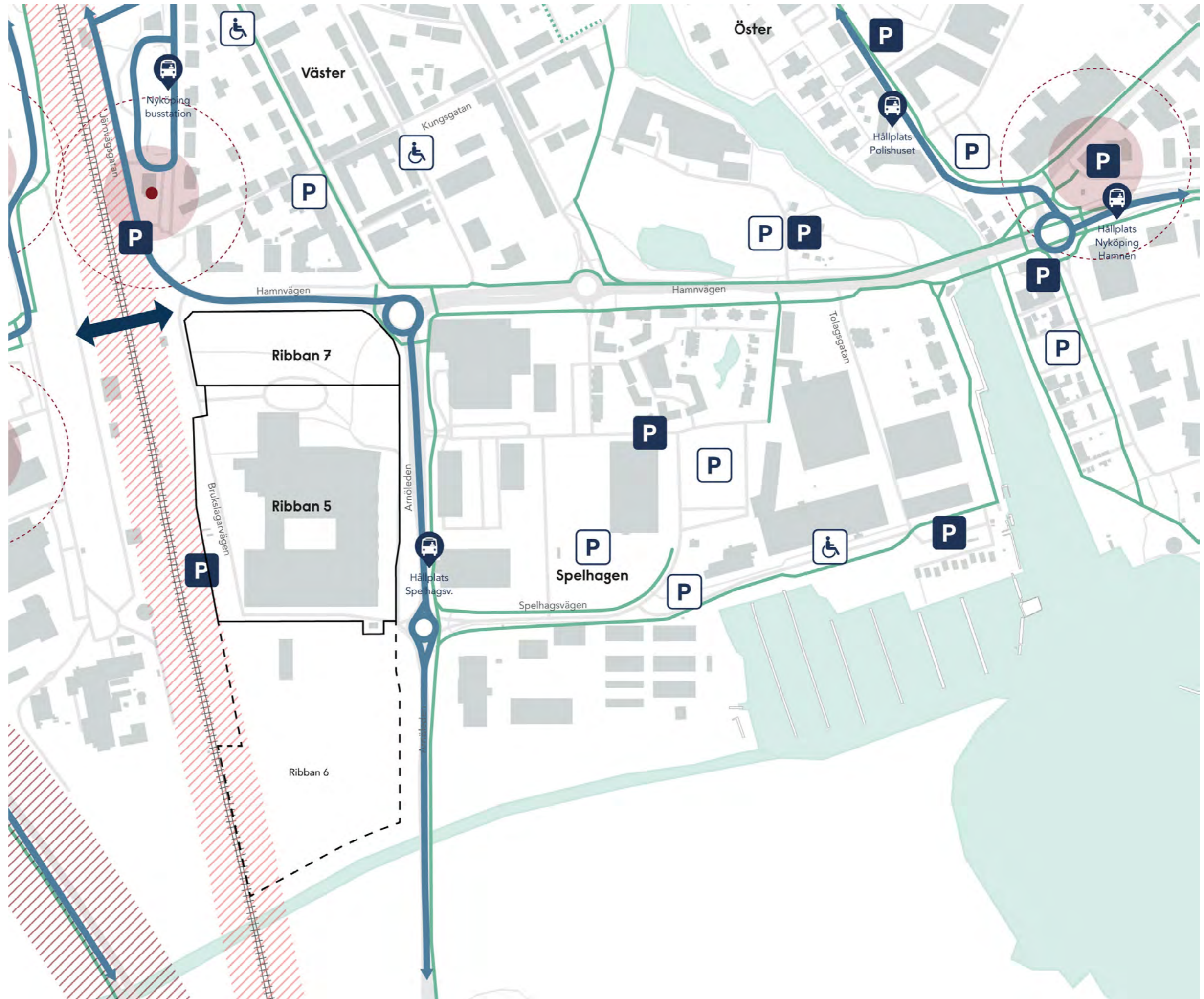

Trafik och stråk

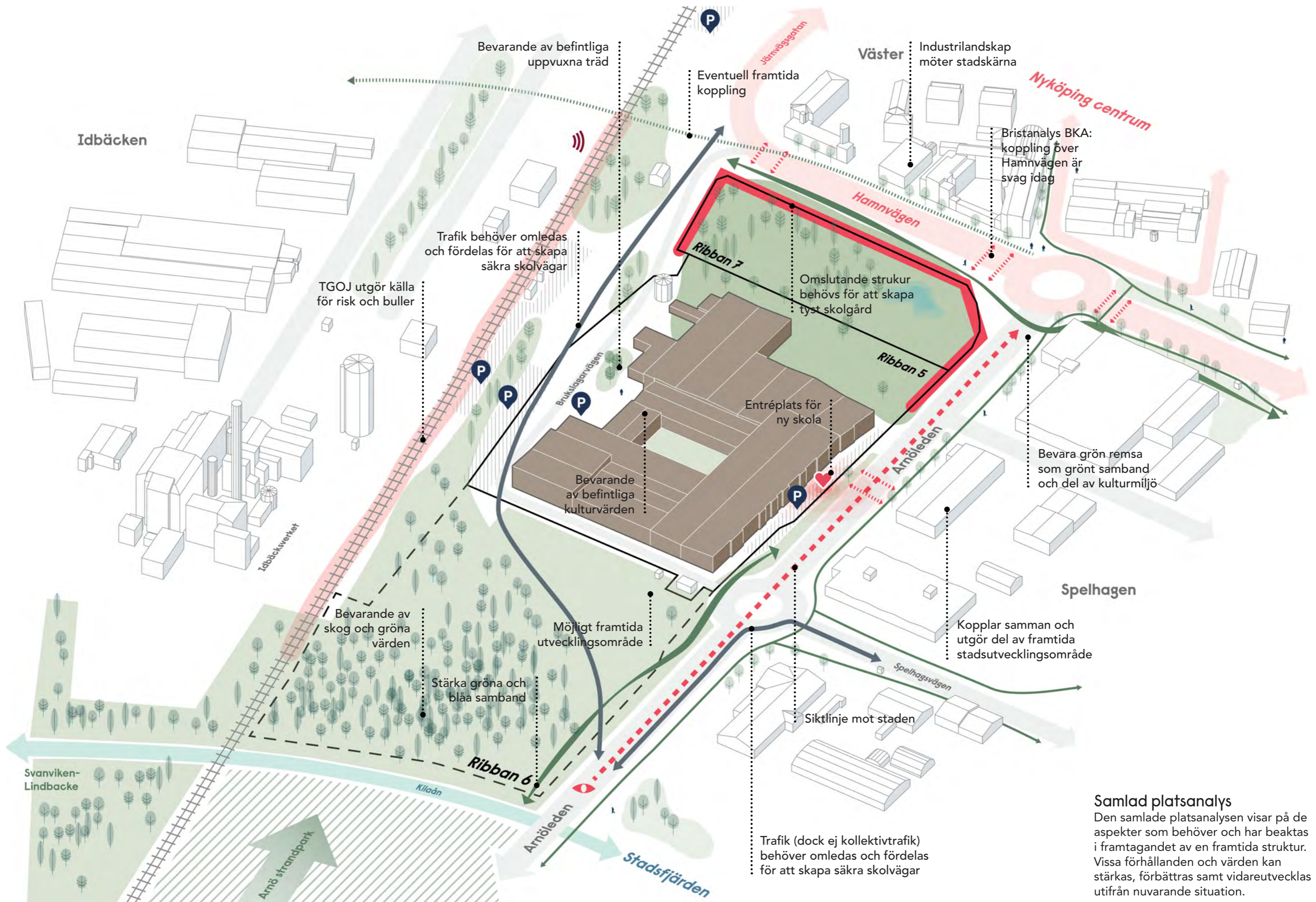
Utredningsområdet omges av TGOJ-bana i väst samt Hamnvägen och Arnöleden i nord respektive öst. Hamnvägen och Arnöleden utgör viktiga infarter till Nyköpings innerstad och har stor andel genomfartstrafik. Det saknas gång- och cykelbanor i anslutning till fastigheterna.

Teckenförklaring

- Befintliga vägar
- Järnväg
- Cykelväg
- Cykelstråk som kan förstärkas
- Ny eventuella framtida koppling
- Parkering (mer än 8 timmar)
- Parkering (privat)
- Parkering (för rörelsehindrade)
- Bensinstation (50 m, 100 m)
- 30 meter bebyggelsefritt område för primär transportled för farligt gods
- 50 meter bebyggelsefritt område för primär transportled för farligt gods
- Busslinje
- Busshållplats

Samlad platsanalys
 Den samlade platsanalysen visar på de aspekter som behöver och har beaktas i framtagandet av en framtida struktur. Vissa förhållanden och värden kan stärkas, förbättras samt vidareutvecklas utifrån nuvarande situation.

3. Stadsbyggnadsprinciper

Fem övergripande byggstenar

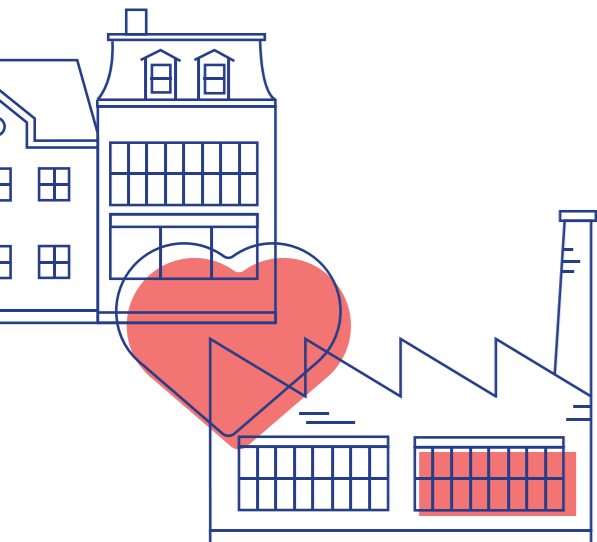
Utifrån platsanalysen och befintliga policydokument har det tagits fram fem övergripande stadsbyggnadsprinciper: Stadskärnan möter industribältet, (Små)stadsmässighet, En plats för möten, Hållbar mobilitet och Ett grönt Ribban. Dessa syftar till att utgöra grunden för hur området ska utvecklas. Delvis för att öka förståelsen för platsen men även skapa en gemensam inriktning för arbetet med utveckling av Ribban. Hur dessa tillämpats i strukturen redovisas i de tematiska diagrammen.

Stadskärnan möter industribältet

Området ska tydligt koppla an till stadskärnans struktur genom stråk och rörelse. Struktur och utformning ska respektera mötet mot stadskärnan och dess siluett och samtidigt samspeja med områdets industrihistoria.

(Små)stadsmässighet

Föreslagen struktur tar avstamp i småstadens skala och variation. Ut mot större gator och stråk tillåts en högre bebyggelse där bottenvåningarna utformas som utåtriktade och offentliga i sitt innehåll. Inåt mot skolgård och bostadsgårdar ska bebyggelsen vara i en lägre skala, uppbruten, omväxlande och upplevas hemtrevlig.

En plats för möten

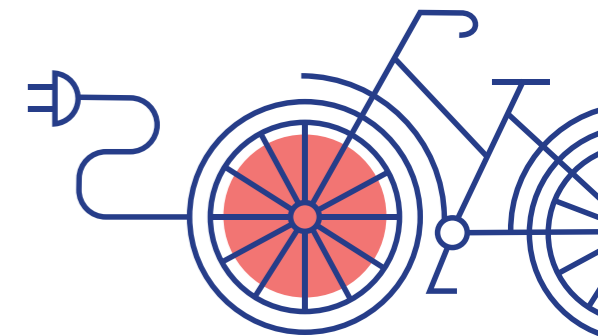
Området ska ha miljöer som ger goda förutsättningar för möten, upplevelser och aktiviteter. Bebyggelsen ska ha en varierad användning av bostäder, arbetsplatser och skolor som bidrar till en större möjlighet för ett mer varierat folkliv vid dygnets olika tider. Allmänna ytor ska vara tillgängliga, inkluderande och upplevas trygga.

Hållbar mobilitet

Hållbara mobilitetslösningar ska premieras för att skapa plats åt andra stadsmässiga värden, grönska och lekytor. Människan ska prioriteras före fordonstrafik, asfalt och (mark)parkering. Det ska vara tryggt och trafiksäkert att röra sig inom och till området och strukturen ska ta hänsyn till barnperspektivet.

Ett grönt Ribban

Området ska ha gröna stråk, platser och gårdar som tillsammans stärker gröna värden, samband och siktlinjer såväl lokalt som i större sammanhang. Grön-blå strukturer ska understödja ekosystemtjänster och ge varierade karaktärer, i såväl allmänna som privata miljöer.

4. Alternativa scenarion

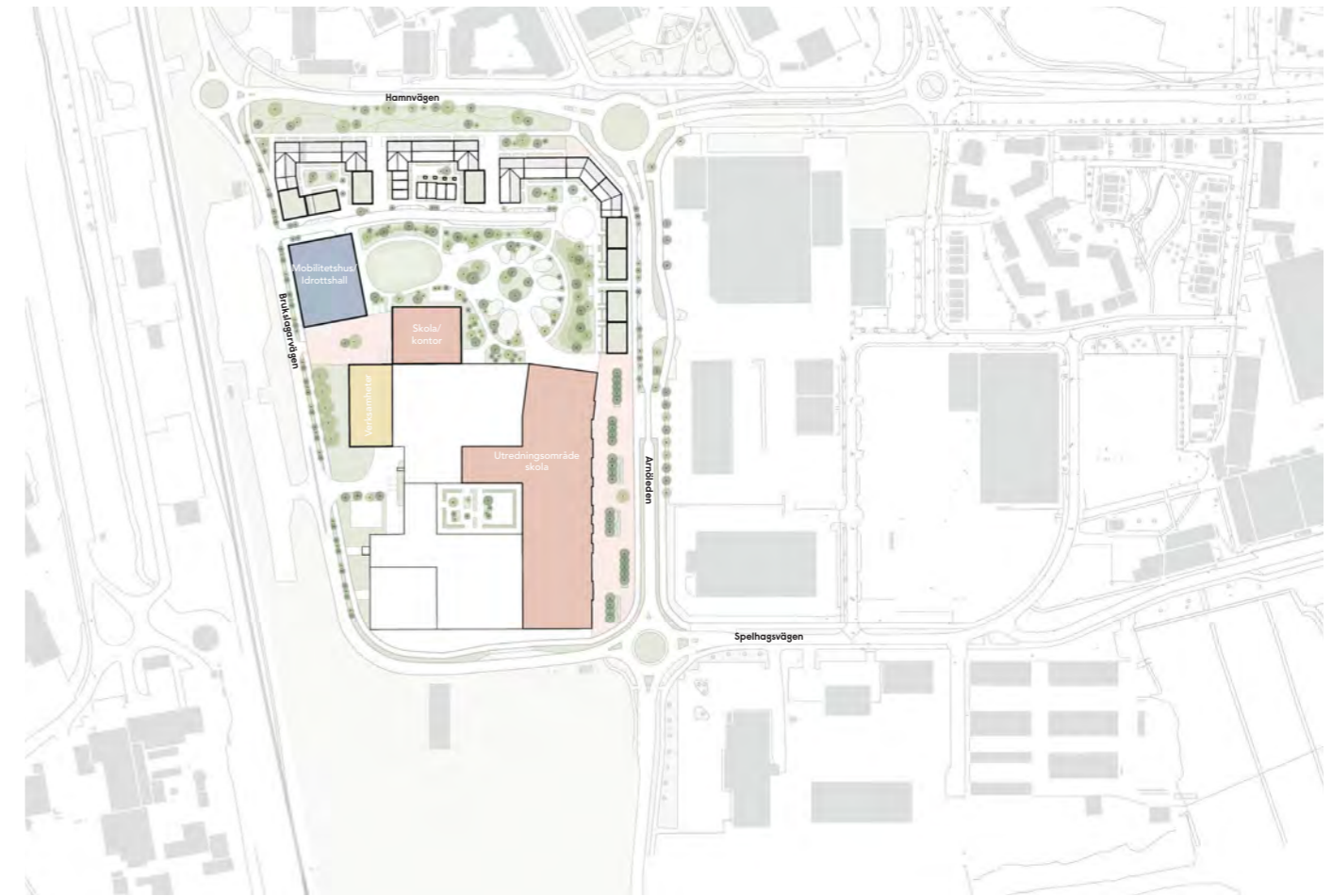
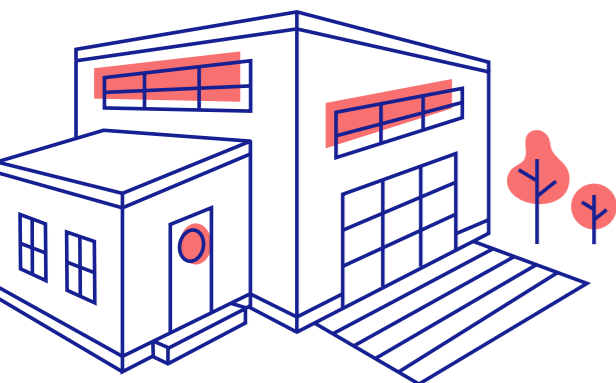
Utformningen och strukturen som presenteras i de två olika scenarion tar avstamp i de planeringsförutsättningar som utretts i Förstudie del 1 och sammanfattas i Platsanalysen i Förstudie del 2.

Två utvecklingsförslag

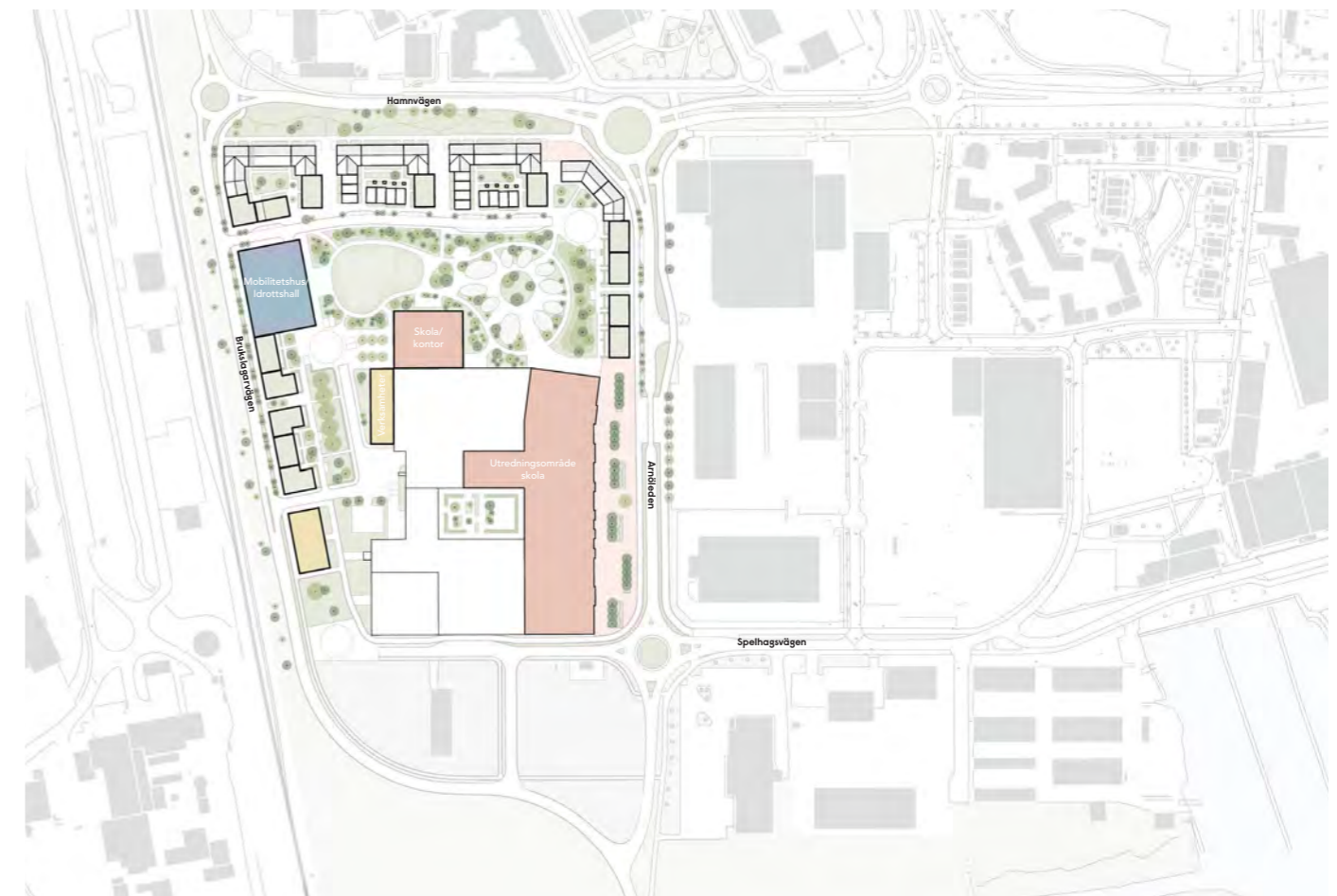
I arbetet med förstudien identifierades tidigt i processen ett behov av att leda om trafikflödena från Arnöleden för att kunna möta behovet av säkra skolvägar. Detta har påvisats kunna ske på olika sätt och därför presenterar förstudien två alternativa scenarion för trafikomledning med tillhörande strukturförslag. Dessa två scenarion skapar olika möjlighet och potential för utveckling av byggrätter och skolgård. För att skapa en säker skolmiljö har de båda scenarion haft inriktningen att trafiken i huvudsak flyttas från Arnöleden till den västra sidan om utredningsområdet samt att tillåta del av trafiken att ledas vidare genom Spelshagen i öster för att sprida ut delar av trafikflödena. Arnöleden planeras då i huvudsak om till en gata främst prioriterad för buss och gång- och cykeltrafik medan Brukslagarvägen (scenario 1) och den förlängda Järnvägsgatan (scenario 2) skapar möjlighet att ta sig från Arnöleden i söder till Hamnvägen.

I scenario 1 är utgångspunkten att rusta upp och omvandla den befintliga gatan, Brukslagarvägen, väster om utredningsområdet för att kunna tillgodose ett ökat trafikflöde och på så vis avlasta Arnöleden. I scenario 1 föreslås en utveckling av bebyggelse längs med Hamnvägen och ett mobilitetshus i utredningsområdet nord-västra del.

I scenario 2 görs en större infrastruktursatsning där Brukslagarvägen ersätts med en ny gata närmare TGOJ-spåren som en förlängning av Järnvägsgatan. Till följd av detta tillskapas även större potentiella ytor för bostäder och verksamheter samt möjlighet till en större skolgård.

Scenario 1.

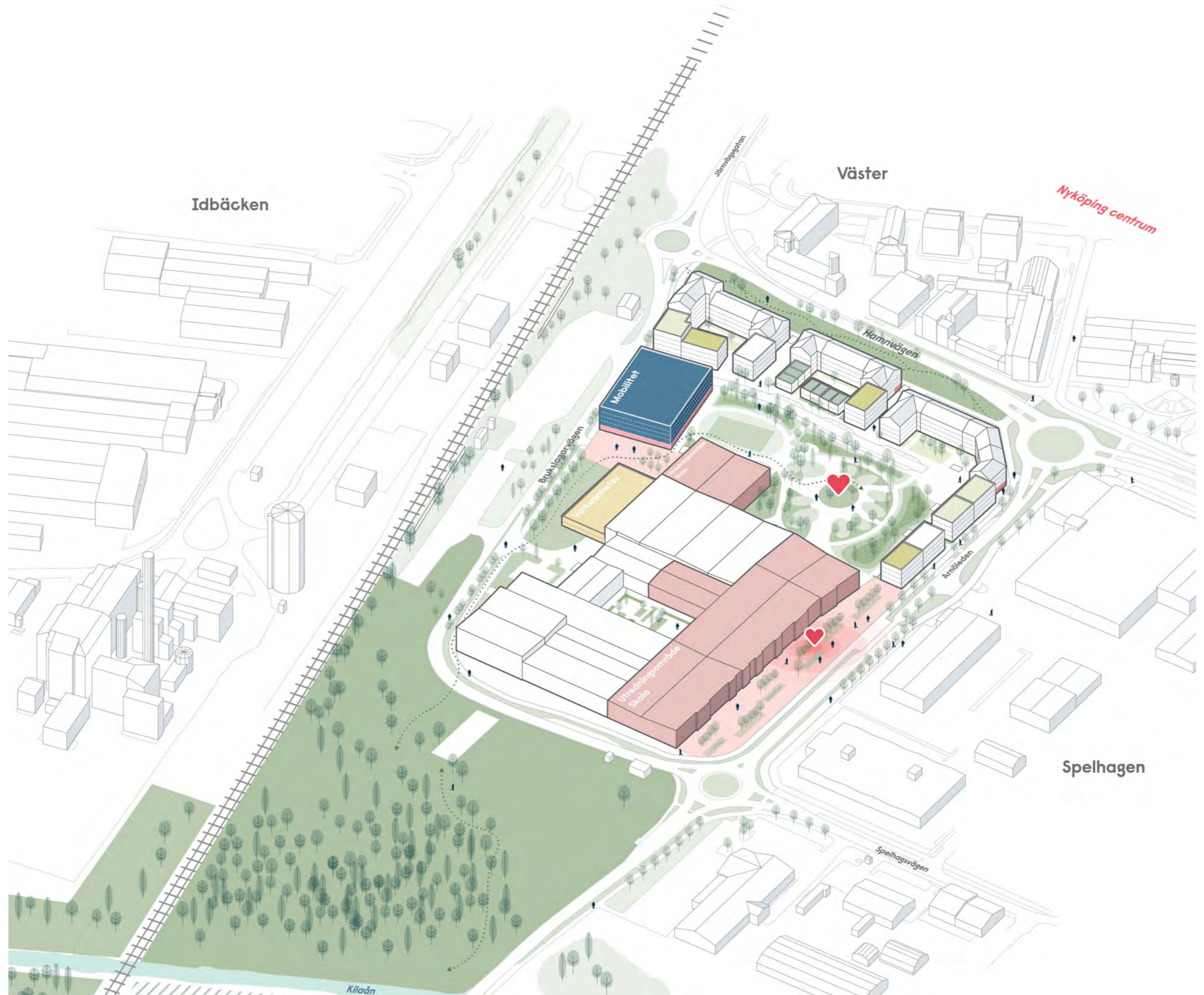
Scenario 2.

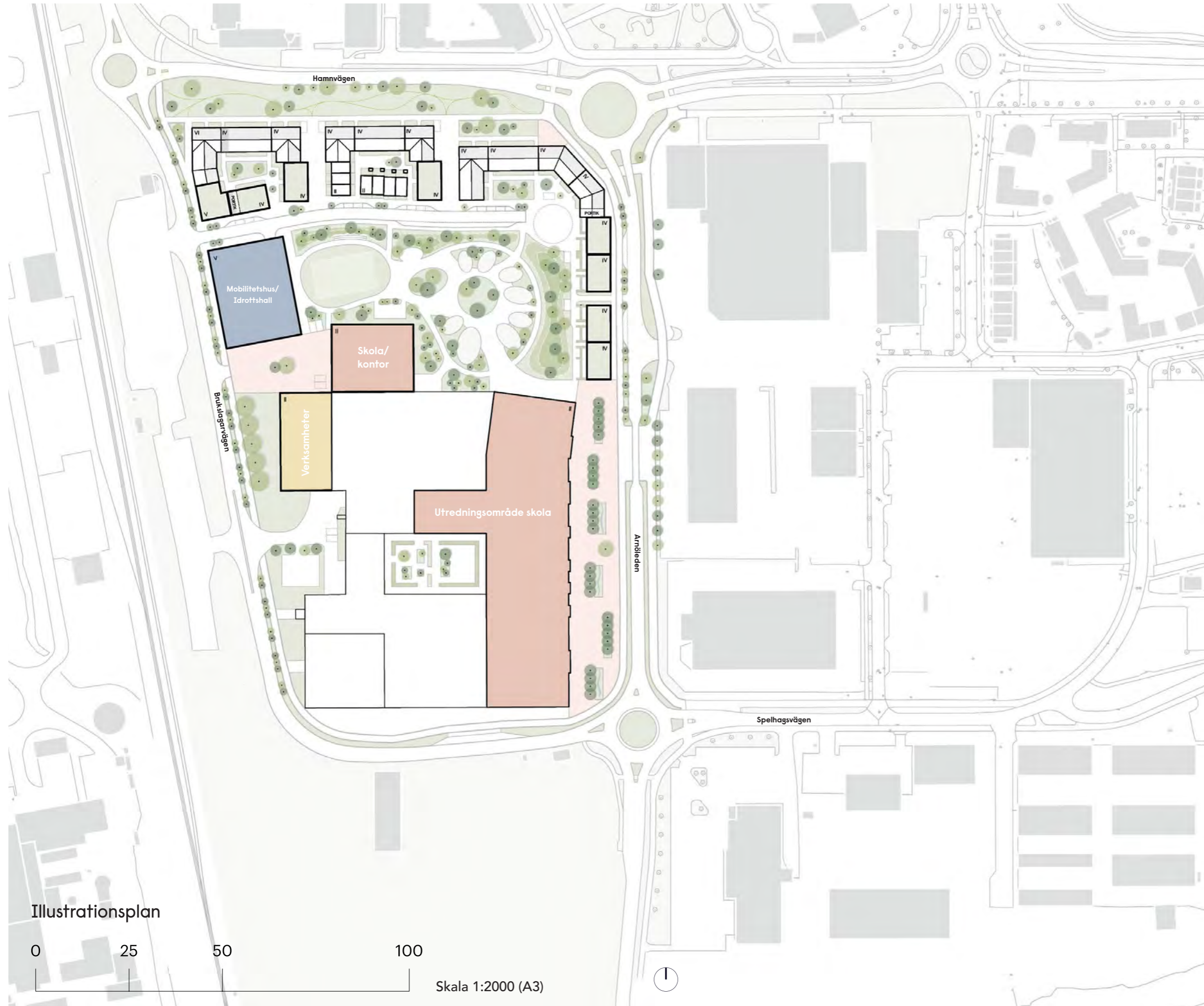
Scenario I

Förslagets huvuddrag

I scenario 1 är utgångspunkten att rusta upp och omvandla den befintliga gatan, Brukslagarvägen, väster om utredningsområdet för att kunna tillgodose ett ökat trafikflöde för att på så vis avlasta Arnöleden. Genom en omledning av trafiken möjliggörs för omdaning av Arnöleden till en stadsgata med en större platsbildning vid den befintliga byggnadens entré. Byggnaden utvecklas för att inhysa grundskola. Norr om skolan föreslås skolgården uppföras som även möjliggör för rekreation och umgänge på kvällar och helger.

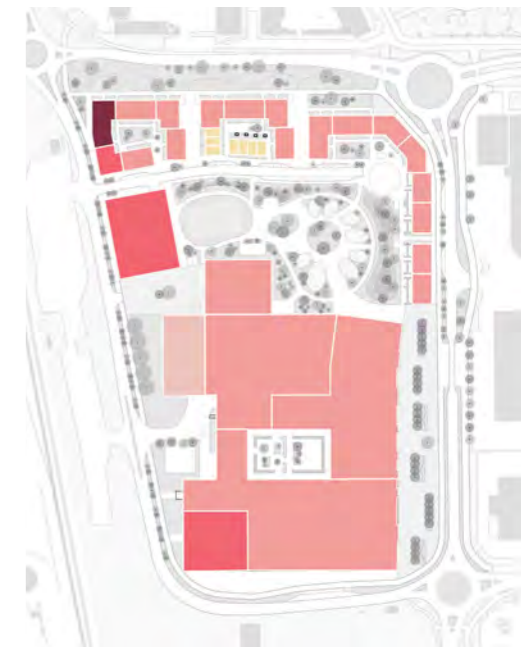
Den nyttillkommande bebyggelsen omsluter den föreslagna skolgården för att skapa en trygg och tyst miljö. Bostadsbebyggelsen utgörs främst av en kvartersstruktur med inslag av stadsradhus och flerbostadshus från två till sex våningar. I bottenvåningar kan möjliggöras för verksamhetstableringar. Längs Brukslagarvägen uppförs ett mobilitetshus med syfte att främja hållbara transportsätt. I bottenplan på mobilitetshuset föreslås skolans idrottshall. Parkering sker i huvudsak i mobilitetshuset.

Illustrationsplan

0 25 50 100
Skala 1:2000 (A3)

Skalintensitet 6-2 våningar

Skala och variation

Den nya bebyggelsens skala anpassas till den befintliga men tillåts något högre i nord-väst vid mötet med det större öppna rummet mot Järnväggsgatan och TGOJ-banan. Detta för att markera entrén till det nya området och skapa bättre ljudmiljö. Mot inre lokalgata och skolgård är skalan lägre och intim.

BTA

Bostäder 2 665 kvm
Kungsleden

Bostäder 21 250 kvm
ABB

Bostäder - kvm
Nyköping kommun

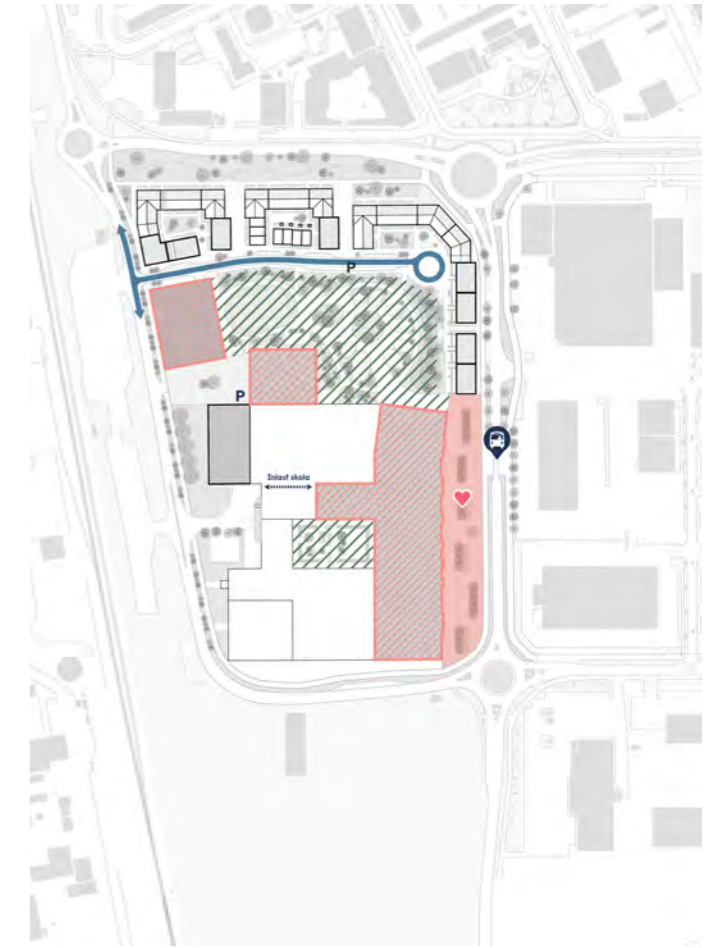
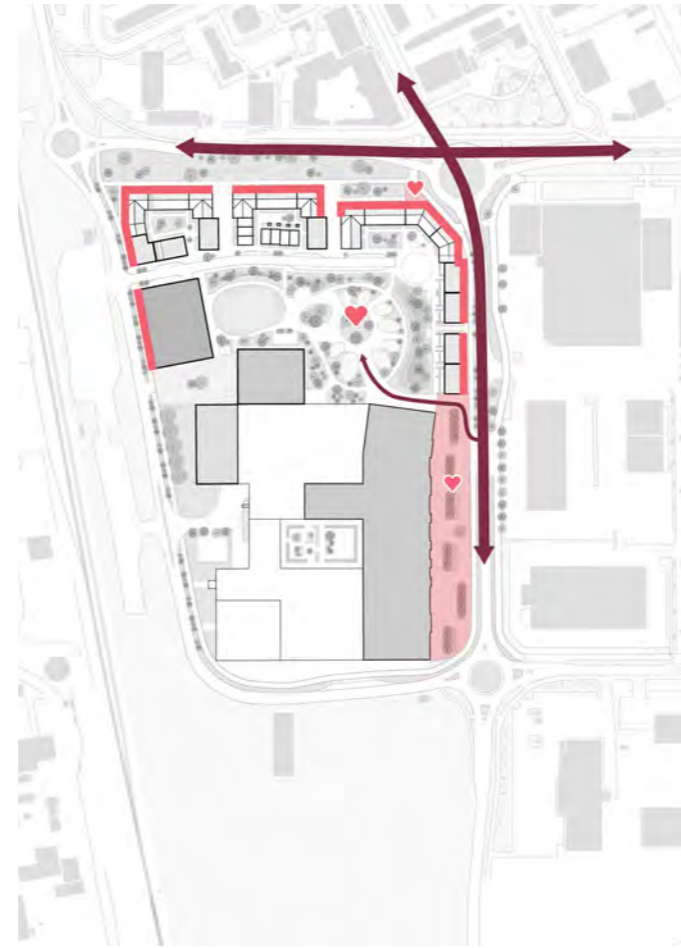
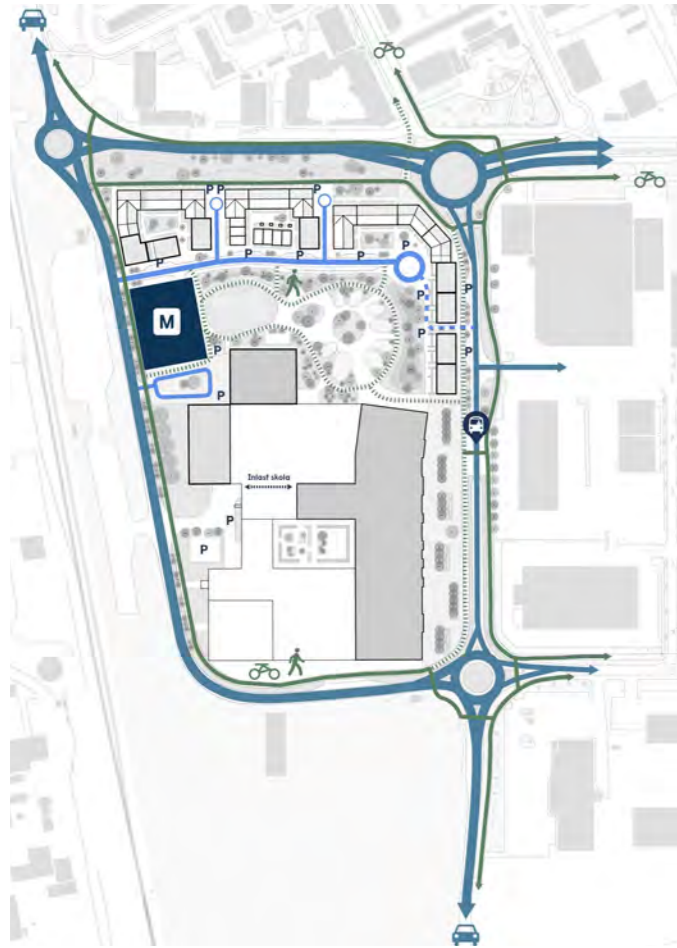
Total 240 st
Antal bostäder

Ny verksamhet - kvm
Kungsleden

Ny verksamhet - kvm
Nyköping kommun

Yta 16,3 kvm/ elev
skolgård Total yta: 12 000 kvm

Tematiska diagram

- Huvudgata
- Lokalgata blandtrafik
- Körbar gångväg
- P** Angöring
- GC-väg
- Gångväg
- Busshållplats
- M** Mobilitetshus

- Större stråk
- Stadsfront
- Plats

- Bostadsgård
- Dagvatten
- Gröna samband
- Rörelse

- Skoltorg
- Skolfunktion
- Hämta/lämna
- Skolgård 12 000kvm (16,3 kvm/elev)

Trafikstruktur
Den huvudsakliga genomfartstrafiken leds längs den upprustade Brukslagarvägen. Kollektivtrafik samt gång och cykel bibehålls genom Arnöleden för att skapa en genare rutt och försörja upptagningsområdet Spelhagen på ett bättre sätt. Fler åtgärder krävs i spelhagen vid ökad trafik.

Tillgänglig angöring sker inom bebyggelsestrukturen. Parkering och mobilitetstjänster sker till största del i mobilitetshuset.

Säkra gång- och cykelvägar minskar barriäreffekt och förbättrar koppling mellan stadskärnan, Spelhagen och Arnö.

Urbana rum och stråk
Bebyggelsen är utformad med en tydlig stadsfront ut mot större gator och stråk.
Arnöleden omvandlas till stadsgata genom Spelhagen och kompletteras med nya platsbildningar och rum för aktiva bottenvåningar.

Mobilitetshusets bottenvåning kan med fördel kombineras med andra aktiverande verksamheter som exempelvis idrottshall.

Grön- och blåa samband
Gröna samband stärks längs Arnöleden och Hamnvägen. Dag- och skyfallsvatten leds ut mot Hamnvägen och söder mot Kilaån.
Skolgården utgör en grön sammanhängande yta som kan nyttjas för elever under skoltid men även under kvällar och helger för närboende.

Skolans funktioner
Huvudentré till skola riktas ut mot skoltorg där hämtning och lämning sker via kollektivtrafik eller gång- och cykel.
Hämtning och lämning med bil sker från lokalgatan norr om skolgården.
Leveranser till Ribban 5 sker från västra sidan av området och separeras från skolentréer.

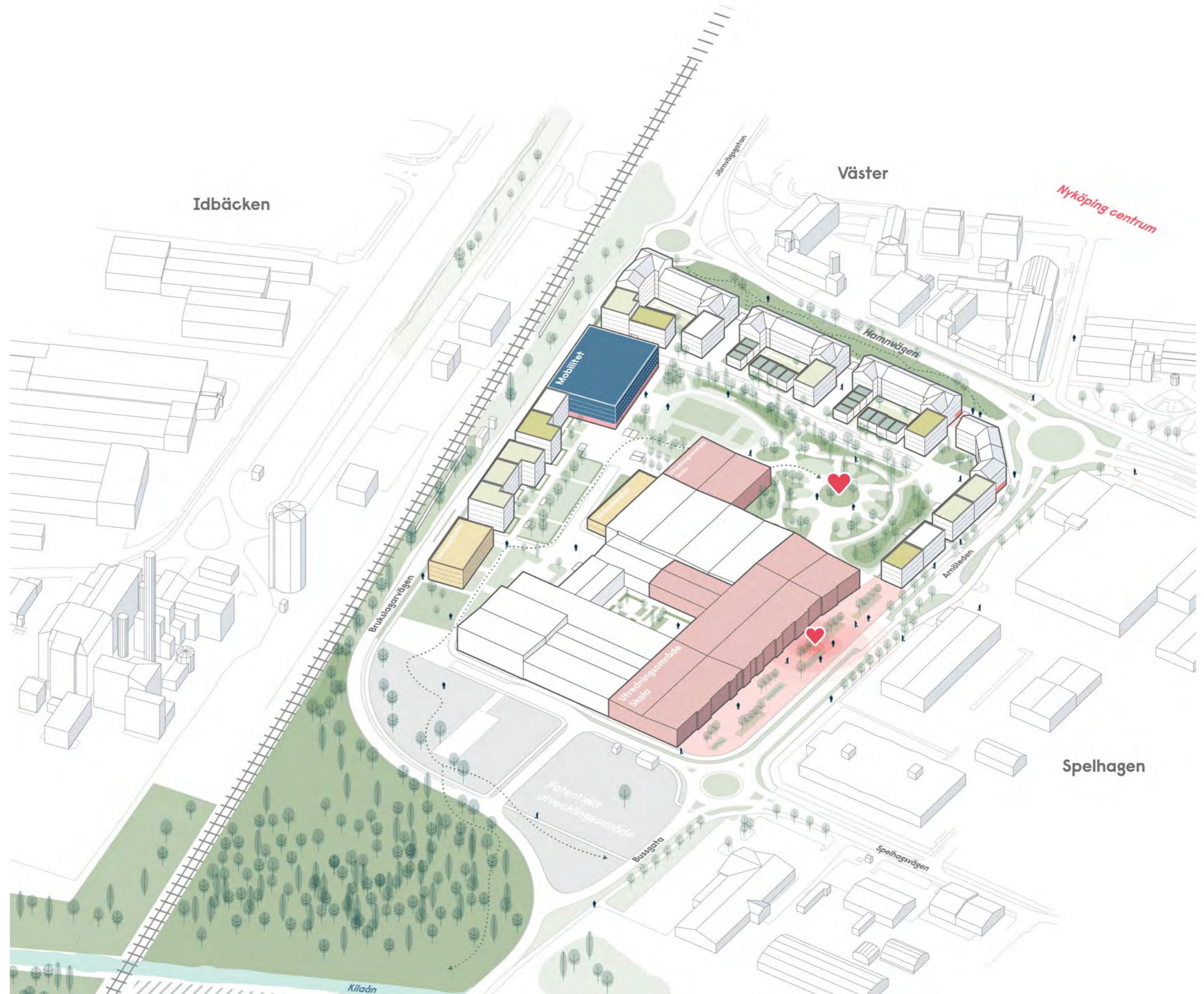
Scenario 2

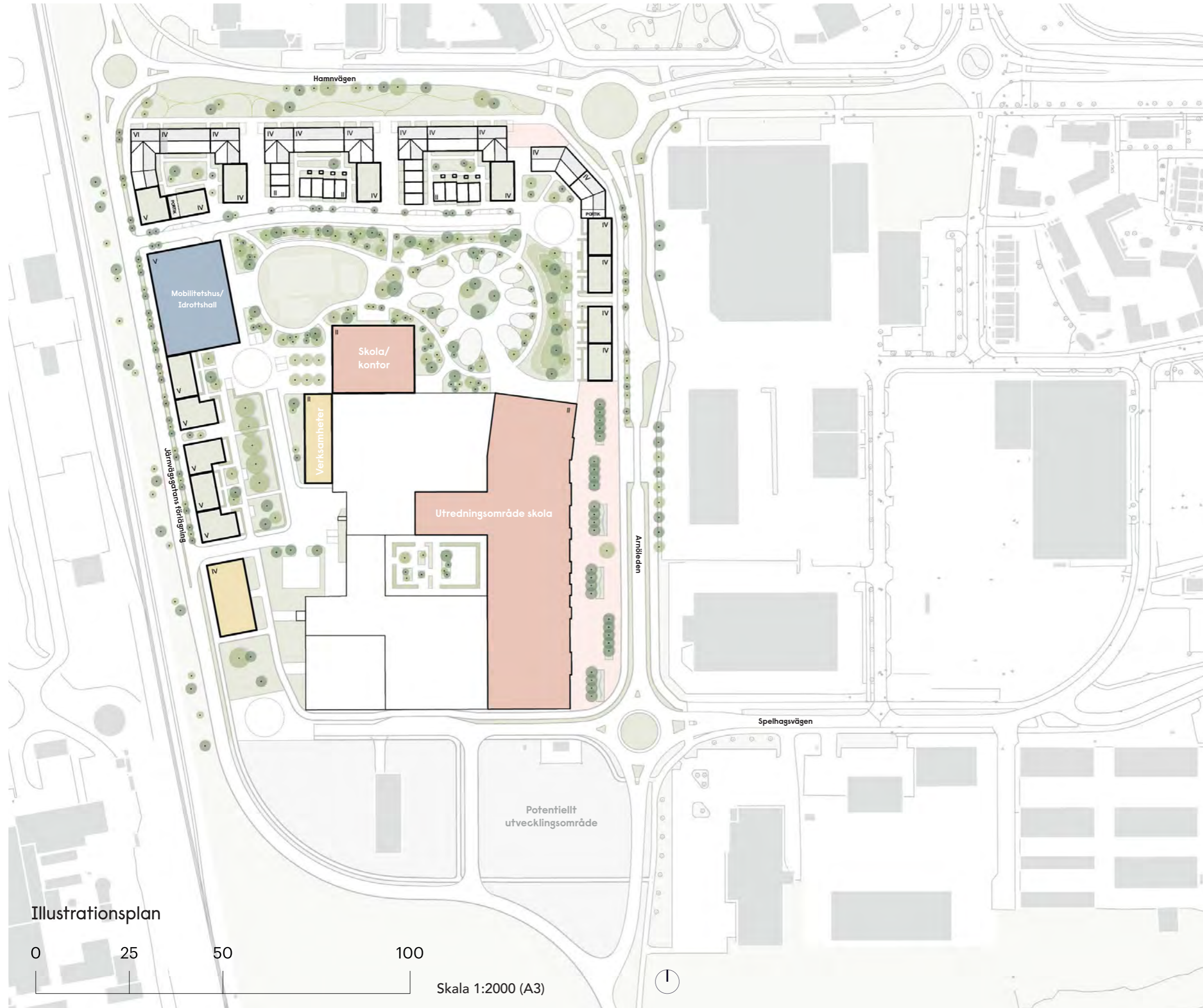
Förslagets huvuddrag

I scenario 2 byggs en ny väg och Järnväggatans sträckning förläggs längre västerut än Brukslagarvägens befintliga läge. Järnväggatans förläggs i detta scenario i den bebyggelsefria riskzonen för TGOJ, vilket medför att en större skolgård kan upprättas och ett större antal bostäder och nytillkommande verksamheter tillförs längs Järnväggatans. Genom en omledning av trafiken möjliggörs för omdaning av Arnöleden till en stadsgata med en större platsbildning vid den befintliga byggnadens entré. Byggnaden utvecklas för att inhysa grundskola. Norr om skolan föreslås skolgården uppföras som även möjliggör för rekreation och umgänge på kvällar och helger.

Den nytillkommande bebyggelsen omsluter den föreslagna skolgården för att skapa en trygg och tyst miljö. Bostadsbebyggelsen utgörs främst av en kvartersstruktur med inslag av flerbostäder och stadsradhus från två till sex våningar. I bottenvåningar kan möjliggöras för verksamhetsetableringar.

Längs Brukslagarvägen uppförs ett mobilitetshus med syfte att främja hållbara transportsätt. Parkering sker i huvudsak i mobilitetshuset. I bottenplan på mobilitetshuset föreslås skolans idrottshall. Den nya vägsträckningen söder om området skapar även framtida potentiell exploateringsyta genom att infrastruktur byggs ut för ett större område.

Illustrationsplan

0 25 50 100
Skala 1:2000 (A3)

Skalintensitet 6-2 våningar

Skala och variation
Den nya bebyggelsens skala anpassas till den befintliga men tillåts något högre i nord-väst vid mötet med det större öppna rummet mot Järnvägs gatan och TGOJ-banan. Detta för att markera entrén till det nya området och skapa bättre ljudmiljö. Mot inre lokalgata och skolgård är skalan lägre och intim.

BTA

Bostäder Kungsleden	4 800 kvm
Bostäder ABB	18 530 kvm
Bostäder Nyköping kommun	11 080 kvm
Total antal bostäder	34 410 kvm 345 st
Ny verksamhet Kungsleden	1 920 kvm
Ny verksamhet Nyköping kommun	1 210 kvm
Yta skolgård	20,0 kvm/ elev Total yta: 15 000 kvm

Tematiska diagram

↔	Huvudgata	↔	GC-väg	↔	Större stråk
⋯↔	Bussgata	⋯↔	Gångväg	—	Stadsfront
↔	Lokalgata blandtrafik	🚌	Busshållplats	♥	Plats
⋯↔	Körbar gångväg	M	Mobilitetshus		
		P	Angöring		

Trafikstruktur

Den huvudsakliga genomfartstrafiken leds i väst längs Järnvägsgatans förlänging. Kollektivtrafik samt gång och cykel tillåts genom Arnöleden för att bibehålla en genare rutt och försörja upptagningsområdet på bästa sätt.

Tillgänglig angöring sker inom bebyggelsestrukturen. Parkering och mobilitetstjänster sker till största del i mobilitetshuset.

Säkra gång- och cykelvägar minskar barriäreffekt och förbättrar koppling mellan stadskärnan, Spelhagen och Arnö.

Urbana rum och stråk

Bebyggelsen är utformad med en tydlig stadsfront ut mot större gator och stråk.

Arnöleden omvandlas till stadsgata och kompletteras med nya platsbildningar och rum för aktiva bottenvåningar.

Mobilitetshusets bottenvåning kan med fördel kombineras med andra aktiverande verksamheter som exempelvis idrottshall.

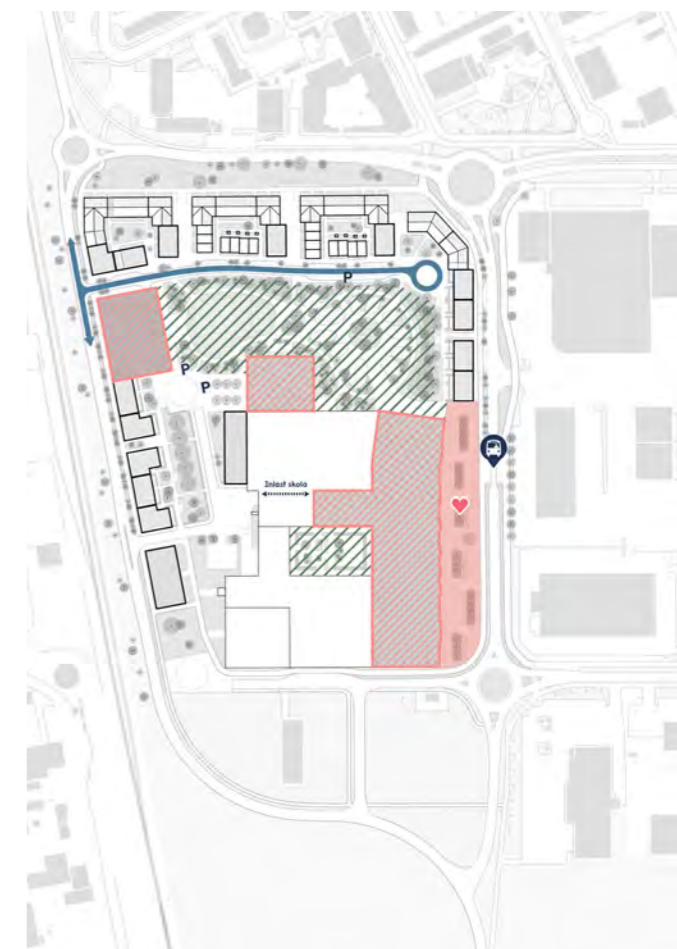

■	Bostadsgård
↔	Dagvatten
↔	Gröna samband
⋯↔	Rörelse

Grön- och blåa samband

Gröna samband stärks längs Arnöleden och Hamnvägen. Dag- och skyfallsvatten leds ut mot Hamnvägen och söder mot Kilaån.

Skolgården utgör en grön sammanhängande yta som kan nyttjas för elever under skoltid men även under kvällar och helger för närboende.

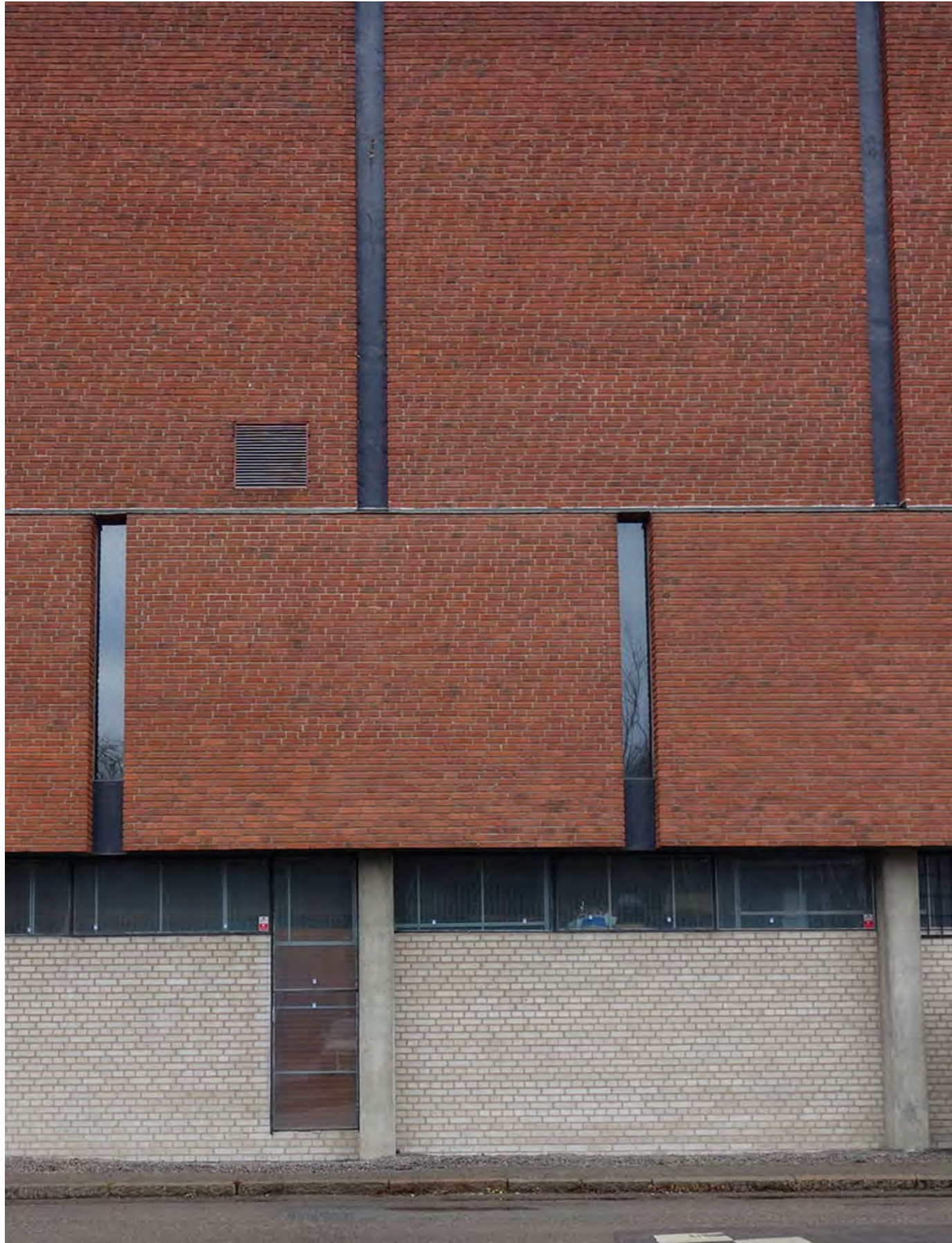
■	Skoltorg
▨	Skolfunktion
↔	Hämta/lämna
▨▨▨	Skolgård 15 000 kvm (20 kvm/elev)

Skolans funktioner

Huvudentré till skola riktas ut mot skoltorg där hämtning och lämning sker via kollektivtrafik eller gång- och cykel.

Hämtning och lämning med bil sker från lokalgatan norr om skolgården.

Leveranser till Ribban 5 sker från västra sidan av området och separeras från skolentréer.

5. Grov kostnadsindikation

Sweco har tagit fram en grov kostnadsindikation (GKI) för de infrastrukturåtgärder som krävs i de två scenarion som studerats. Detta som en del i beslutsunderlaget för vilket scenario att arbeta vidare med i kommande planprocess, men också för att identifiera vilka enskilda delar i om- och utbyggnaden av strukturalternativen som är kostnadsdrivande.

Mallen för GKI är framtagen av Trafikverket som en metod vilken används för att få en första indikation om kostnadsstorleken på olika investeringsobjekt och för att få en insikt om osäkerheten. Förfaringssättet är av enklare karaktär med syftet att få en enhetlig dokumentation även för de objekt som inte är långt gångna och därmed väldigt osäkra. Upprättandet utgörs av att de fasta och objektsspecifika förutsättningarna definieras och sedan görs en kostnadsbedömning.

Nedan redovisas de mest kostnadsdrivande posterna för respektive scenario 1 och 2 och vilka åtgärder som ingår i dessa beräkningar.

Metoden Grov kostnadsindikation används för att få en första indikation om kostnadsstorleken på olika investeringsobjekt och för att få en insikt om osäkerheten.

Åtgärder scenario I

Kostnader: 78,4 Mkr, varav byggherrekostnader 16 Mkr.

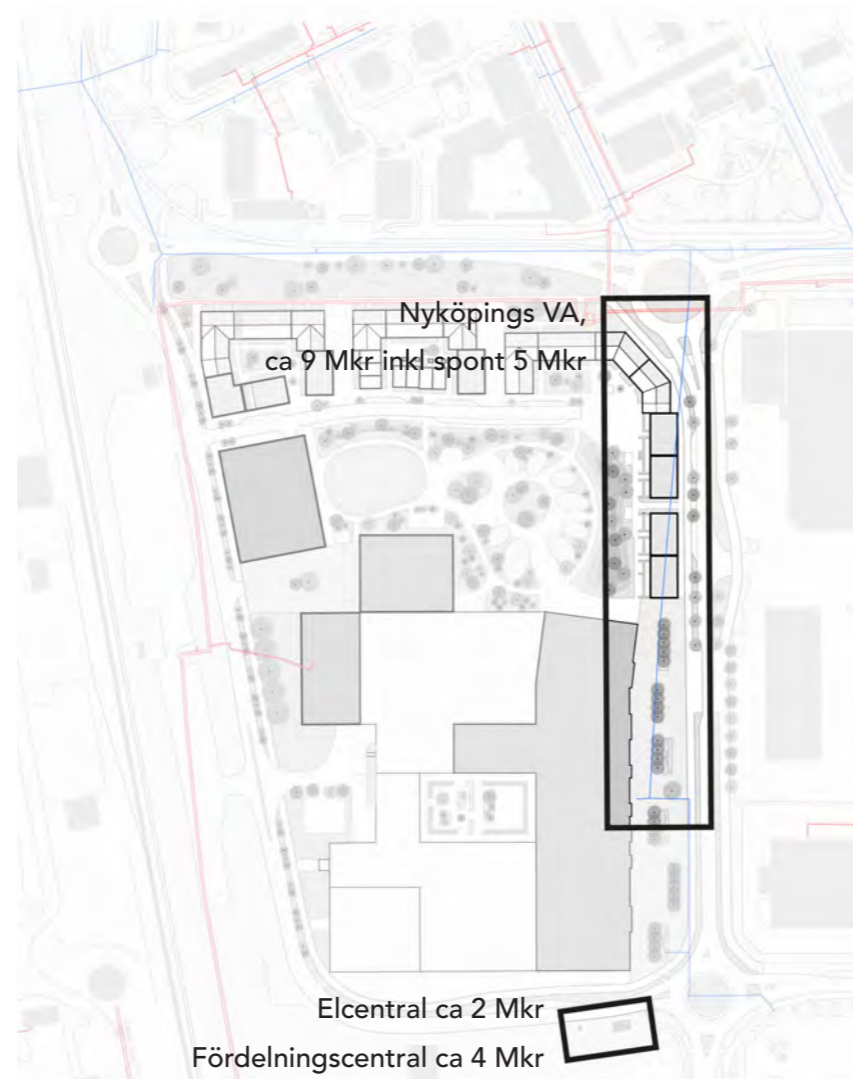
Anpassad Arnöled

- Utgår från fastighetsgräns
- Smalnar av sektioner inkl. infart mot Hemköp
- Timglasshållplats för buss
- Tillkommande gång- och cykelväg samt grönyta på gatans västra sida
- Passage strax söder om Spelhagsrondellen
- Flytt av spillvattenledning

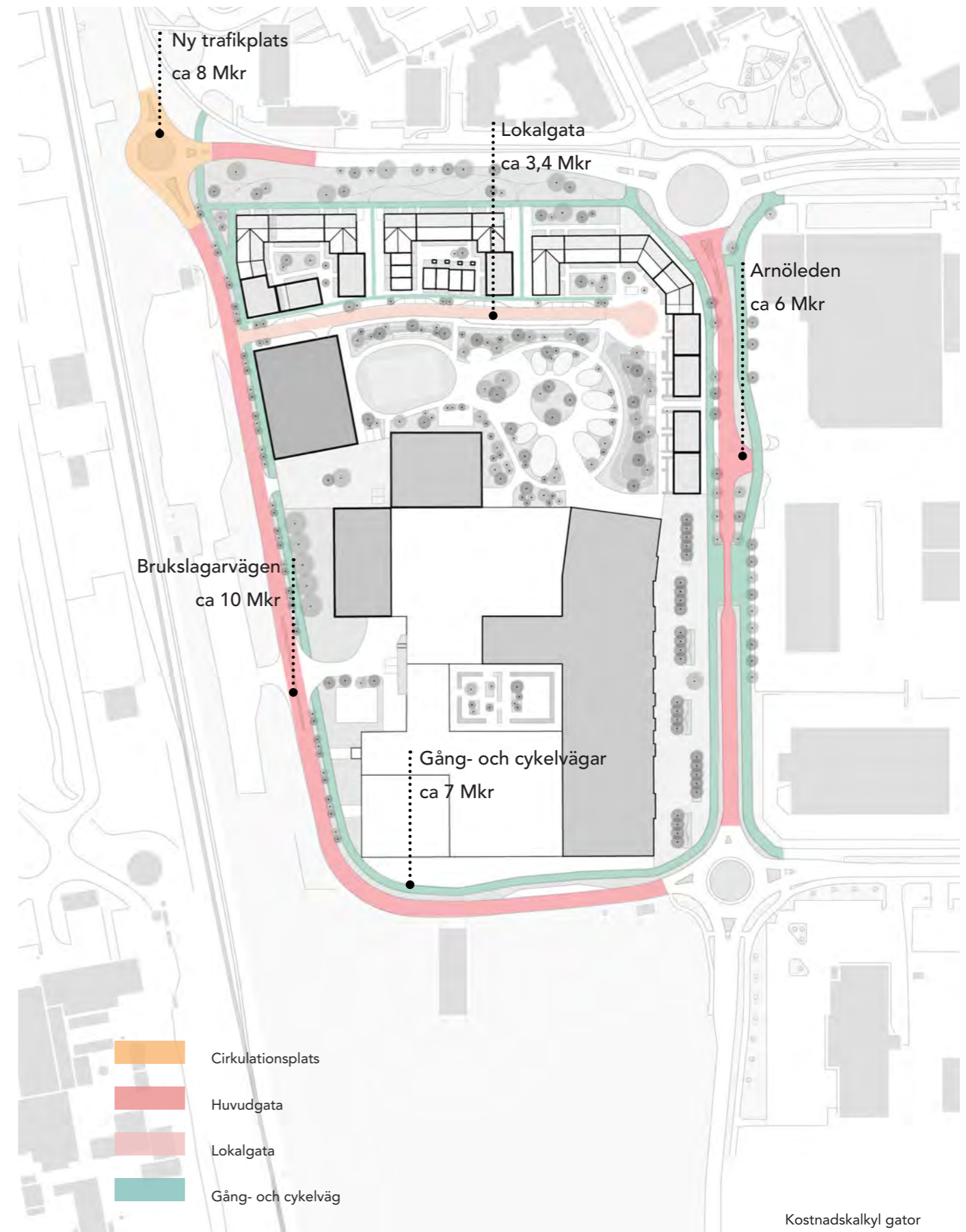
Anpassad Brukslagarväg

- 40 km/h för hela sträckan – anpassad linjeföring och kurva
- Flytt av elhus och fördelningscentral
- Tillkommande gång- och cykelväg och grönyta
- In- och utfarter

Andra åtgärder är också tillkommande så som lokalgata samt cirkulationsplats vid Brukslagarvägen/Hamnvägen, trafiksäkerhetsanpassade passager och byggherrekostnader. Utöver det tillkommer även ledningsomläggningar för Nyköpings VA, Vattenfall EL, Kungsleden, Skanova, Telenor och Gästabudsstadens opto.

Kostnadskalkyl ledningar

Kostnadskalkyl gator

Åtgärder scenario 2

Kostnader: 105,1 Mkr, varav byggherrekostnader 21 Mkr.

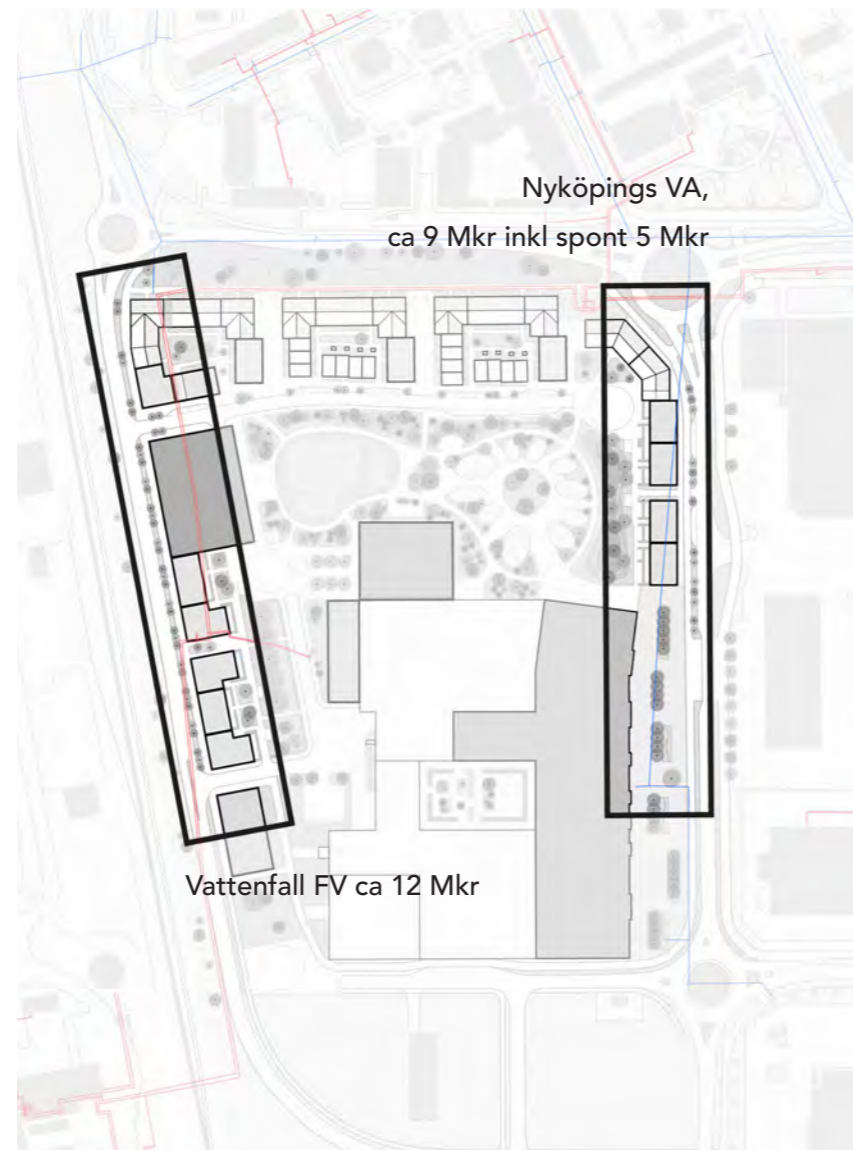
Anpassad Arnöled

- Utgår från fastighetsgräns
- Smalnar av sektioner inkl. infart mot Hemköp
- Timglasshållplats för buss
- Tillkommande gång- och cykelväg samt grönyta på gatans västra sida
- Passage strax söder om Spelhagsrondellen
- Flytt av spillvattenledning

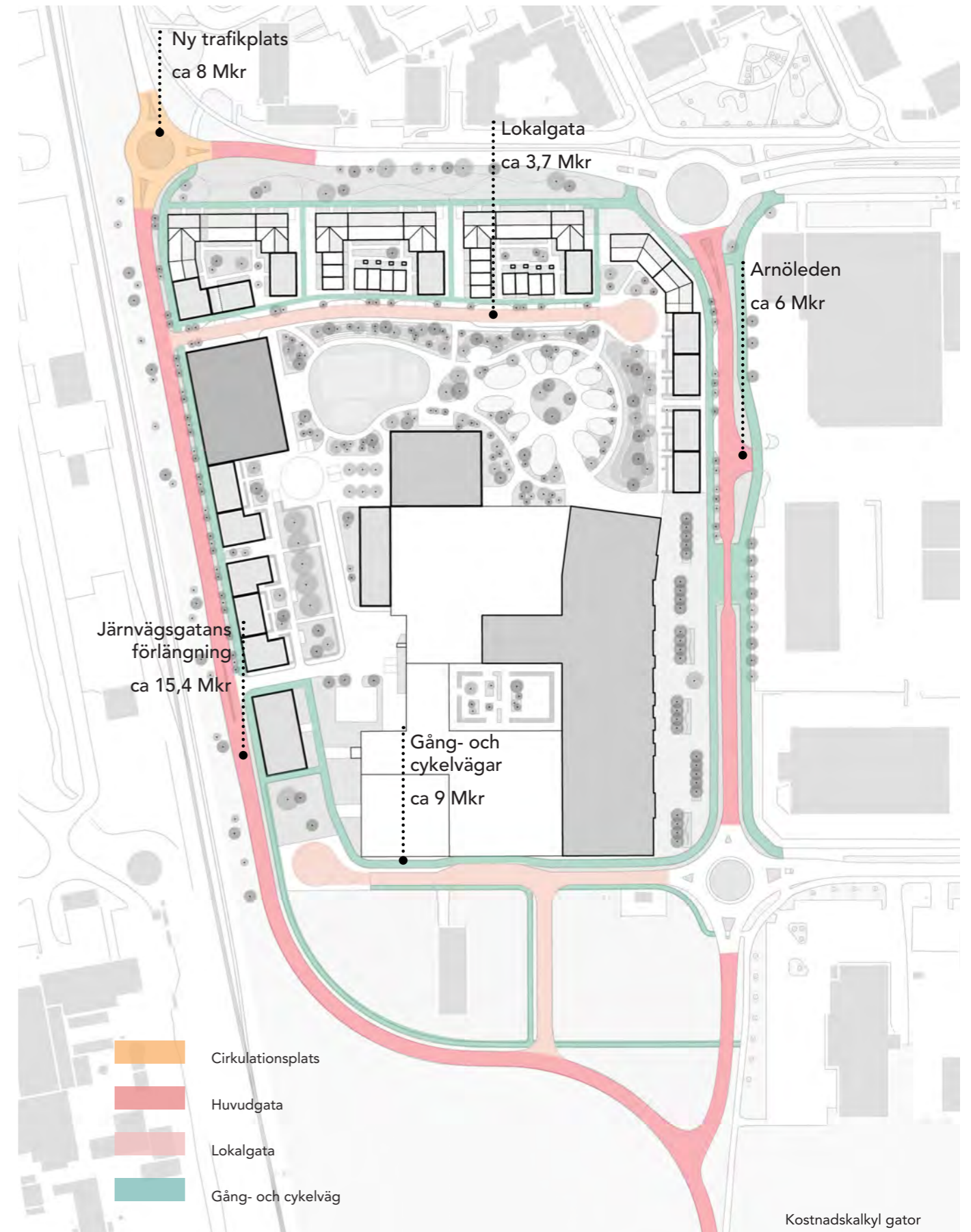
Järnvägsgatans förlängning

- Nya lokalgator
- Tillkommande gång- och cykelväg och grönyta
- In- och utfarter
- Plats för kantstensparkering i grönyta
- Omläggningar för fjärrvärme

Andra åtgärder är också tillkommande så som lokalgata samt cirkulationsplats vid Järnvägsgatans förlängning/ Hamnvägen, trafiksäkerhetsanpassade passager och byggherrekostnader. Utöver det tillkommer även ledningsomläggningar för Nyköpings VA, Vattenfall FV, Vattenfall EL, Kungsleden, Skanova, Telenor och Gästbudsstadens opto.

Kostnadskalkyl ledningar

Kostnadskalkyl gator

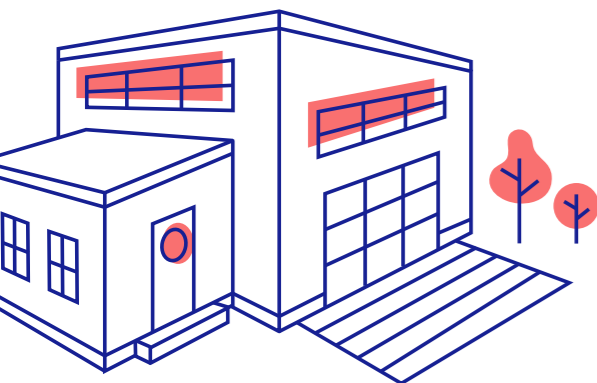
6. Jämförelse av scenarion

De största skillnaderna mellan de bägge scenariona handlar främst om investeringskostnader i relation till effektivt markutnyttjande och stadskvaliteter och trafiksituationen i staden.

I scenario 1 rustas den befintliga Brukslagarvägen upp. Till följd av riskavstånd och storleken på kvarvarande ytor i scenario 1 kommer stora delar av området mellan TGOJ-banan och Brukslagarvägen förbli obebyggd. I scenario 2 byggs en ny väg och Järnväggsgatans sträckning förläggs längre västerut än Brukslagarvägens befintliga läge. Järnväggsgatan förläggs i detta scenario i den bebyggelsefria riskzonen för TGOJ, vilket medför att en större skolgård kan upprättas och ett större antal bostäder samt ytor för verksamheter kan tillkomma som skapar en tätare och mer sluten struktur för området än vad som är möjligt i scenario 1. Den nya bebyggelsen i scenario 2, längs framförallt utredningsområdets västra sida, bidrar även till bättre bullervärden än scenario 1 på den planerade ytan för skolgård. Den nya vägsträckningen söder om området i scenario 2 skapar även framtida potentiell exploateringsyta genom att infrastruktur byggs ut för ett större område.

Scenario 2 innebär dock ett större åtagande vad gäller genomförande och högre kostnader. Detta till följd av förflyttning av en större andel av de befintliga ledningarna samt på grund av högre kostnader för byggnation av nya gator. Viss justering av fastighetsgränser krävs även för scenario 2 då förslaget ianspråk tar och möjliggör för byggrätter utanför Ribban 5 och 7. Åtgärderna som föreslås längs Arnöleden är dock samma i de bägge förslagen i syfte att skapa en trafiksäker miljö i området. Nyttjandet av den befintliga byggnaden i området kommer vara densamma i båda scenarion.

Inför kommande detaljplanearbete behöver beslut tas kring vilka infrastruktursatsningar som ska göras i området och därmed även vilket scenario som ska vidareutvecklas. Det är möjligt att ett slutscenario kan innehålla delar från både scenario 1 och 2.

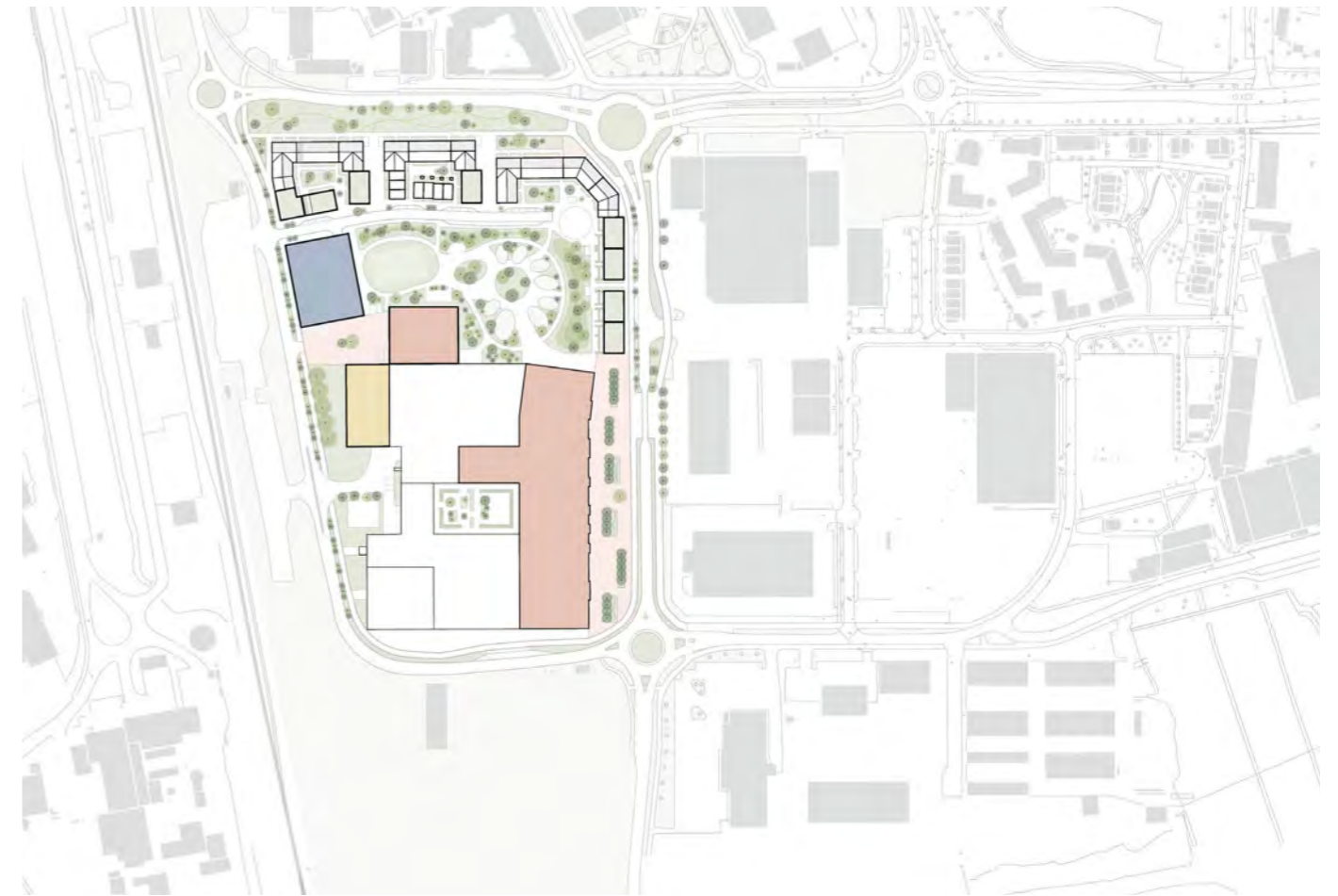
	Scenario 1	Scenario 2
BTA		
Bostäder Kungsleden	2 665 kvm	4 800 kvm
Bostäder ABB	21 250 kvm	18 530 kvm
Bostäder Nyköping kommun	- kvm	11 080 kvm
Total antal bostäder	240 st	345 st
Ny verksamhet Kungsleden	- kvm	1 920 kvm
Ny verksamhet Nyköping kommun	- kvm	1 210 kvm
Yta skolgård	16,3 kvm/ elev Total yta: 12 000 kvm	20,0 kvm/ elev Total yta: 15 000 kvm
Investerings- kostnader infrastruktur	78,4 Mkr	105,1 Mkr

7. Det fortsatta arbetet

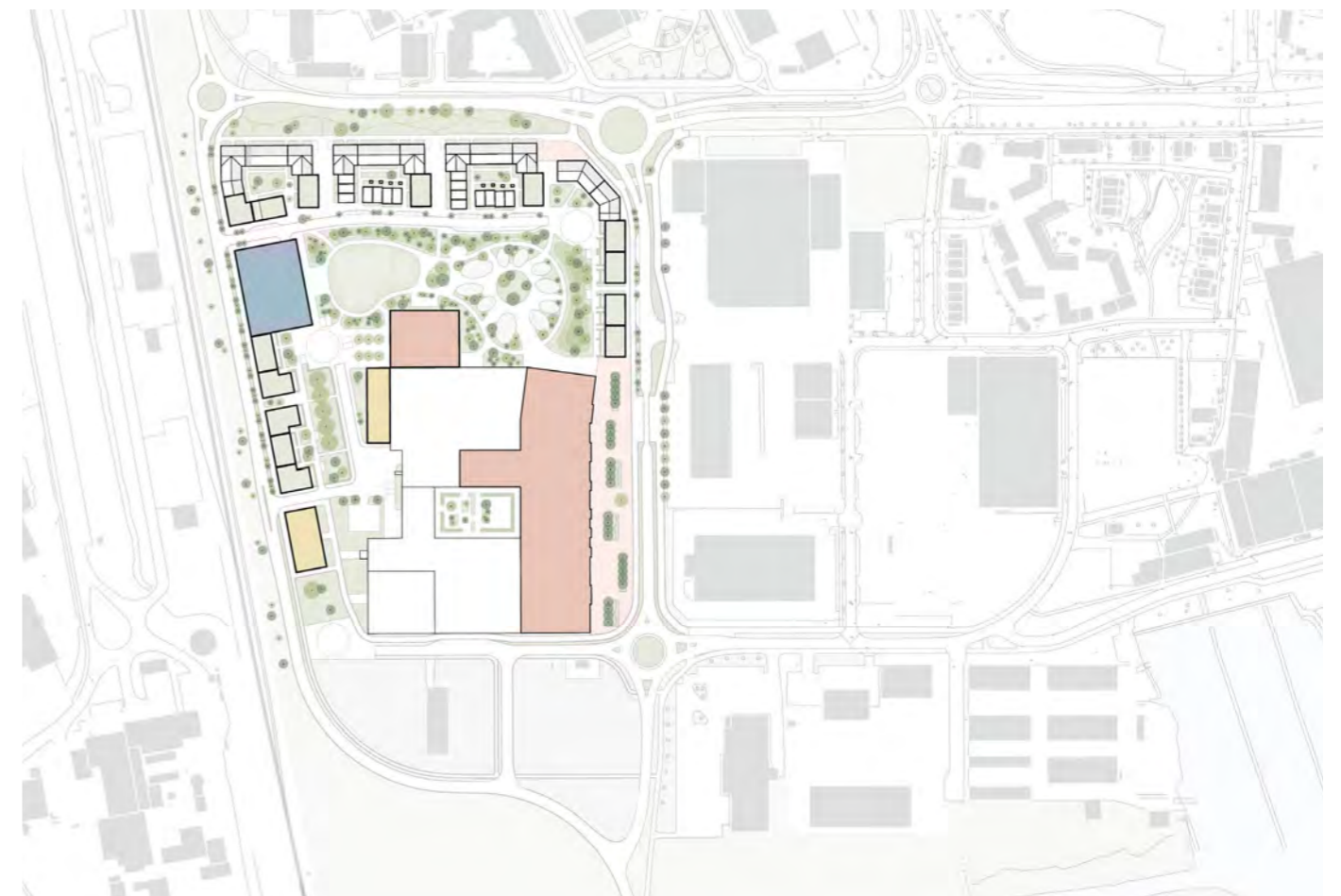
Efter beslut om inriktning för projektet kommer arbetet med att ta fram en detaljplanehandling påbörjas. Ett planförslag kommer då att arbetas fram med tillhörande utredningar, miljökonsekvensbeskrivning och exploateringsavtal.

Följande utredningar bedöms behöva utgöra underlag till planhandlingarna:

- Barnkonsekvensanalys
- Bullerutredning
- Dagvatten och skyfallsutredning
- Eventuella risker för havsnivåhöjningar
- Geoteknisk utredning
- Kulturmiljöutredning
- Miljöteknisk markundersökning
- Riskutredning
- Trafik- och mobilitetutredning
- Trädinventering

Scenario 1.

Scenario 2.

Läs mer på nykoping.se

KS § Investering: Projektering och upphandling av gator och VA i Brädgården 1

Diarienummer: KK21/617

Detaljplanen för Brädgården 1 är antagen av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2019-05-21 och har vunnit laga kraft 2020-11-13.

Planområdet är beläget i södra utkanten av Nyköpings stadskärna i närheten av Nyköpingsån samt Stadsfjärden och hamnområdet i söder. Planområdet innefattar fastigheten Brädgården 1 samt del av Brädgården 2 och 3 och Brädgården S:1. På Brädgården 1 bedrivs idag bilhandel.

Exploateringsavtal (dnr KK19/346) har tecknats mellan Nyköpings kommun och exploatören Nyköpings Brädgården 1 AB innan detaljplanen antogs.

I exploateringsavtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning, tidpunkt för färdigställande av erforderliga åtgärder, avstående av mark och övriga förekommande exploateringsfrågor.

Exploateringsavtalet huvuddrag är:

- Exploatören bekostar alla åtgärder som behövs för att exploatering av området blir utförda.
- Kommunen ska projektera, upphandla och genomföra utbyggnad av två lokalgator (cirka 450 meter) och VA-anläggningar inom allmän plats i planområdet (se plankarta i bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-09-27).
- Exploatören ska svara för samtliga faktiska kostnader som hänför sig till utbyggnad av allmänna gator.
- Utbyggnad av VA finansieras med VA-taxa. Anslutningsavgifter för vatten- och avloppsnät inkl. dagvatten erläggs enligt gällande taxor vid tidpunkten för anvisning av förbindelsepunkt.

Utifrån undertecknat exploateringsavtal föreslås kommunstyrelsen besluta att ge Tekniska divisionen i uppdrag att påbörja projektering och upphandling av utbyggnad av gator och VA-anläggningar i Brädgården 1.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att projektera och upphandla utbyggnad av gator och VA-anläggningar i Brädgården 1,
- 2) **att** anvisa 1,7 mnkr för projektering varav 0,7 mnkr för VA till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för ändamålet,
- 3) **att** finansiera åtgärderna via exploateringsbidrag,
- 4) **att** investeringens kapitaltjänstkostnader belastar Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget, samt
- 5) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att återkomma till Kommunstyrelsen under våren 2022 med en anbudsbaserad kalkyl som underlag för beslut om genomförande.

Beslutet skickas till:

Ekonomiavdelningen

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Kommunstyrelsen

Investering: Projektering och upphandling av gator och VA i Brädgården 1

Bakgrund

Detaljplanen för Brädgården 1 är antagen av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2019-05-21 och har vunnit laga kraft 2020-11-13.

Planområdet är beläget i södra utkanten av Nyköpings stadskärna i närheten av Nyköpingsån samt Stadsfjärden och hamnområdet i söder. Planområdet innefattar fastigheten Brädgården 1 samt del av Brädgården 2 och 3 och Brädgården S:1. På Brädgården 1 bedrivs idag bilhandel.

Exploateringsavtal (dnr KK19/346) har tecknats mellan Nyköpings kommun och exploatören Nyköpings Brädgården 1 AB innan detaljplanen antogs.

I exploateringsavtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning, tidpunkt för färdigställande av erforderliga åtgärder, avstående av mark och övriga förekommande exploateringsfrågor.

Exploateringsavtalet huvuddrag är:

- Exploatören bekostar alla åtgärder som behövs för att exploatering av området blir utförda.
- Kommunen ska projektera, upphandla och genomföra utbyggnad av två lokalgator (cirka 450 meter) och VA-anläggningar inom allmän plats i planområdet (se plankarta i bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-09-27).
- Exploatören ska svara för samtliga faktiska kostnader som hänför sig till utbyggnad av allmänna gator.
- Utbyggnad av VA finansieras med VA-taxa. Anslutningsavgifter för vatten- och avloppsnät inkl. dagvatten erläggs enligt gällande taxor vid tidpunkten för anvisning av förbindelsepunkt.

Utifrån undertecknat exploateringsavtal föreslås kommunstyrelsen besluta att ge Tekniska divisionen i uppdrag att påbörja projektering och upphandling av utbyggnad av gator och VA-anläggningar i Brädgården 1.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att projektera och upphandla utbyggnad av gator och VA-anläggningar i Brädgården 1,
- 2) **att** anvisa 1,7 mnkr för projektering varav 0,7 mnkr för VA till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för ändamålet,
- 3) **att** finansiera åtgärderna via exploateringsbidrag,
- 4) **att** investeringens kapitaltjänstkostnader belastar Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget, samt
- 5) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att återkomma till Kommunstyrelsen under våren 2022 med en anbudsbaserad kalkyl som underlag för beslut om genomförande.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-28

Kent Nyman
Divisionschef Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Maria Ljungblom
Samhällsbyggnadschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

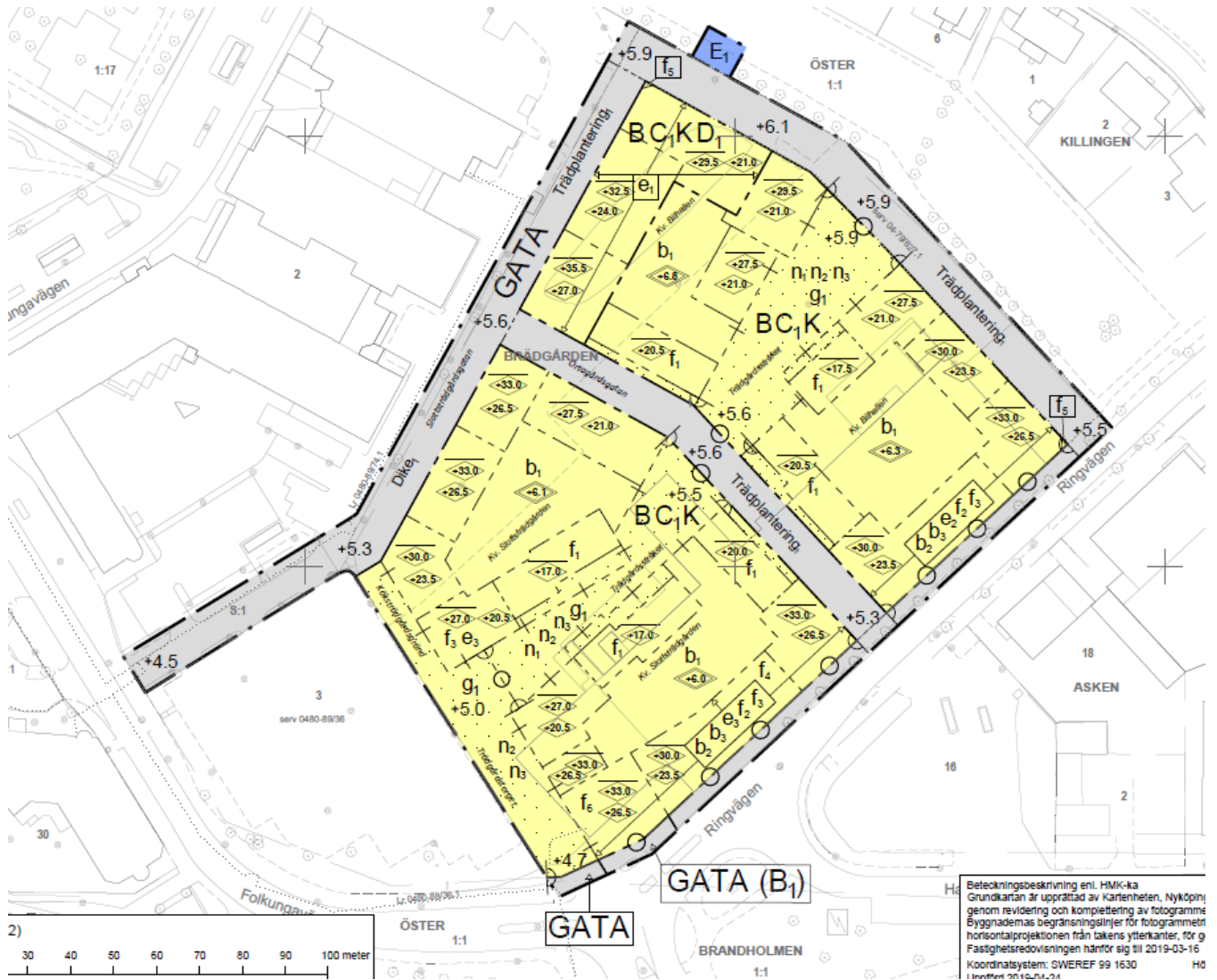
Beslut till:

Ekonomiavdelningen

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Bilaga 1 Plankarta Brädgården 1

KS § Investering: konst till Nyköpings resecentrum, tilläggsanslag år 2022

Diarienummer: KK21/406

Sedan 2016 har Nyköpings kommun en konstpolicy som skapar nya möjligheter för investeringar i offentlig konst. Medel till offentlig konst är inte som tidigare bundna till befintliga byggnadsprojekt utan kan fritt användas till satsningar utifrån behov och politiska prioriteringar.

Ett belopp på minst 1 miljon kronor för ändamålet avsätts årligen i kommunens investeringsbudget. Vid särskilt krävande projekt är det möjligt att äska tilläggsanslag utöver det, vilket Kultur- och fritidsnämnden 2021-06-09 beslutat om att göra.

Just nu byggs Nyköpings nya resecentrum och en ny viktig allmän plats skapas i kommunen. Den kommer att besökas av många människor dagligen, både Nyköpingsbor och inresta, och det har sedan tidigare fastslagits en ambition att konsten som ska finnas där bör vara anslående. Denna ambition gör att investeringen inte ryms inom det ordinarie årliga konstanslaget utan föreslås betraktas som ett tilläggsanslag.

Om kommunstyrelsen beslutar att bevilja äskade medel till Kultur- och fritidsnämnden, utförs uppdragen av division Näringsliv, kultur och fritid enligt fastställd rutin. I rutinen ingår samverkan med Tekniska divisionen samt eventuellt andra berörda divisioner eller enheter i kommunen.

Förslag

Konstinvesteringen vid Nyköpings nya resecentrum är ett stort projekt och det ska genomföras på ett för kommunen delvis nytt sätt med en upphandling i två steg.

Första steget är en anbudsinvitan (där beskrivs projektet). Här efterfrågas intresseanmälningar från konstnärer att delta i en kommande urvalsprocess. Anmälningarna ska innehålla CV och redovisning av tidigare genomförda projekt.

I steg två görs ett urval utifrån intresseanmälningarna där 3-5 konstnärer erbjuds att lämna anbud. Denna fas är detsamma som metoden parallellt skissuppdrag, alltså en konkurrenssituation som kan liknas vid en tävling. Det kommer att betalas ut ett arvode för de lämnade anbuden.

Kultur- och fritidsnämnden har erhållit 500 tkr inom ramen för 2021 års konstinvestering för upphandlingsdelen av projektet. Inför konstnärernas anbudsarbete måste kommunen redovisa volymen på projektet varför det behövs ett beslut om resterande medel till genomförandet i år, även om medlen inte behöver lyftas förrän 2022.

Föreslaget belopp för projektet som helhet är 2,2 mnkr, och då 0,5 mnkr utbetalats år 2021 återstår 1,7 mnkr för slutlig finansiering av vinnande

anbud. Dessa medel är inte tänkta att vara en del av 2022 års konstanslag. Kultur- och fritidsnämnden har för avsikt att återkomma med ytterligare äskande för konstinköp 2022 kopplat till andra kommunala byggnadsprojekt.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** anvisa 1,7 mnkr från kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel som ett tilläggsanslag till konstinvesteringar år 2022 till Kultur- och fritidsnämnden, i enlighet med förslaget i tjänsteskrivelse daterad 2021-10-22, samt
- 2) **att** drift och kapitaltjänstkostnader ska belasta Kultur- och fritidsnämnden.

Beslutet skickas till:

Kultur- och fritidsnämnden

Ekonomiavdelningen

Division Näringsliv, kultur och fritid

Tekniska divisionen

Kommunstyrelsen

Investering: konst till Nyköpings resecentrum, tilläggsanslag år 2022

Bakgrund

Sedan 2016 har Nyköpings kommun en konstpolicy som skapar nya möjligheter för investeringar i offentlig konst. Medel till offentlig konst är inte som tidigare bundna till befintliga byggnadsprojekt utan kan fritt användas till satsningar utifrån behov och politiska prioriteringar.

Ett belopp på minst 1 miljon kronor för ändamålet avsätts årligen i kommunens investeringsbudget. Vid särskilt krävande projekt är det möjligt att äska tilläggsanslag utöver det, vilket Kultur- och fritidsnämnden 2021-06-09 beslutat om att göra.

Just nu byggs Nyköpings nya resecentrum och en ny viktig allmän plats skapas i kommunen. Den kommer att besökas av många människor dagligen, både Nyköpingsbor och inresta, och det har sedan tidigare fastslagits en ambition att konsten som ska finnas där bör vara anslående. Denna ambition gör att investeringen inte ryms inom det ordinarie årliga konstanslaget utan föreslås betraktas som ett tilläggsanslag.

Om kommunstyrelsen beslutar att bevilja äskade medel till Kultur- och fritidsnämnden, utförs uppdragen av division Näringsliv, kultur och fritid enligt fastställd rutin. I rutinen ingår samverkan med Tekniska divisionen samt eventuellt andra berörda divisioner eller enheter i kommunen.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Konstinvesteringen vid Nyköpings nya resecentrum är ett stort projekt och det ska genomföras på ett för kommunen delvis nytt sätt med en upphandling i två steg.

Första steget är en anbudsinbjudan (där beskrivs projektet). Här efterfrågas intresseanmälningar från konstnärer att delta i en kommande urvalsprocess. Anmälningarna ska innehålla CV och redovisning av tidigare genomförda projekt.

I steg två görs ett urval utifrån intresseanmälningarna där 3-5 konstnärer erbjuds att lämna anbud. Denna fas är detsamma som metoden parallellt skissuppdrag, alltså en konkurrenssituation som kan liknas vid en tävling. Det kommer att betalas ut ett arvode för de lämnade anbuden.

Kultur- och fritidsnämnden har erhållit 500 tkr inom ramen för 2021 års konstinvestering för upphandlingsdelen av projektet. Inför konstnärernas anbudsarbete måste kommunen redovisa volymen på projektet varför det behövs ett beslut om resterande medel till genomförandet i år, även om medlen inte behöver lyftas förrän 2022.

Föreslaget belopp för projektet som helhet är 2,2 mnkr, och då 0,5 mnkr utbetalats år 2021 återstår 1,7 mnkr för slutlig finansiering av vinnande anbud. Dessa medel är inte tänkta att vara en del av 2022 års konstanslag. Kultur- och fritidsnämnden har för avsikt att återkomma med ytterligare äskande för konstinköp 2022 kopplat till andra kommunala byggnadsprojekt.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** anvisa 1,7 mnkr från kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel som ett tilläggsanslag till konstinvesteringar år 2022 till Kultur- och fritidsnämnden, i enlighet med förslaget i tjänsteskrivelse daterad 2021-10-22, samt
- 2) **att** drift och kapitaltjänstkostnader ska belasta Kultur- och fritidsnämnden.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Kultur- och fritidsnämnden

Ekonomiavdelningen

Division Näringsliv, kultur och fritid

Tekniska divisionen

KFN § 22 Konstinvestering Nyköpings resecentrum, tilläggsanslag 2022

Diarienummer: KFN21/26

Sedan 2016 har Nyköpings kommun en konstpolicy som skapar nya möjligheter för investeringar i offentlig konst. Medel till offentlig konst är inte som tidigare bundna till befintliga byggnadsprojekt utan kan fritt användas till satsningar utifrån behov och politiska prioriteringar.

Ett belopp på minst 1 miljon kronor för ändamålet avsätts årligen i kommunens investeringsbudget. Vid särskilt krävande projekt är det möjligt att äska tilläggsanslag utöver det.

Nu byggs Nyköpings nya resecentrum och en ny viktig allmän plats skapas i kommunen. Den kommer att besökas av många människor dagligen, både Nyköpingsbor och inresta, och det har sedan tidigare fastslagits en ambition att konsten som ska finnas där bör vara anslående. Denna ambition gör att investeringen inte ryms inom det ordinarie årliga konstanslaget utan föreslås betraktas som ett tilläggsanslag.

Om kommunstyrelsen beslutar att bevilja medel utförs uppdragen av division Näringsliv, kultur och fritid enligt fastställd rutin. I rutinen ingår samverkan med Tekniska divisionen samt eventuellt andra berörda divisioner eller enheter i kommunen.

Förslag

Konstinvesteringen vid Nyköpings nya resecentrum är ett stort projekt och det ska genomföras på ett för kommunen delvis nytt sätt med en upphandling i två steg.

Första steget är en anbudsinvitan (där beskrivs projektet). Här efterfrågas intresseanmälningar från konstnärer att delta i en kommande urvalsprocess. Anmälningarna ska innehålla CV och redovisning av tidigare genomförda projekt.

I steg två görs ett urval utifrån intresseanmälningarna där 3-5 konstnärer erbjuds att lämna anbud. Denna fas är detsamma som metoden parallellt skissupphandling, alltså en konkurrenssituation som kan liknas vid en tävling. Det kommer att betalas ut ett arvode för de lämnade anbuden.

Kultur- och fritidsnämnden har erhållit 500 tkr inom ramen för 2021 års konstinvestering för upphandlingsdelen av projektet.

Inför konstnärernas anbudsarbete måste kommunen redovisa volymen på projektet varför det behövs ett beslut om resterande medel till genomförandet i år, även om medlen inte behöver lyftas förrän 2022.

Föreslaget belopp för projektet som helhet är 2,2 mkr, och då 0,5 mkr utbetalats 2021 återstår 1,7 mkr för slutlig finansiering av vinnande anbud. Dessa medel är inte tänkta att vara en del av 2022 års konstanslag. Kultur- och fritidsnämnden har för avsikt att återkomma med ytterligare äskande för konstinköp 2022 kopplat till andra kommunala byggnadsprojekt.

Ärendet föredras av verksamhetschef Eva Rydén.

Inlägg i ärendet görs av Peter Howard (M), Karina Josevski (MP) och Anders Eberhardt (SD)

Kultur- och fritidsnämndens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** anvisa 1,7 mkr från Kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel som ett tilläggsanslag till konstinvesteringar 2022 i enlighet med förslaget i tjänsteskrivelse daterad 2021-05-12

Beslut till:

Kommunstyrelsen

Justerare

Justerare

Utdragsbestyrkande

Kultur- och fritidsnämndens sammanträde

9 juni 2021 klockan 14:00-14:55, Stadshuset Sal B

Paragrafer 19-30

Ledamöter

Karina Josevski (MP), ordf
Gunilla Andersson (S), 1:e v ordf
Thomas Hallgren Böhlmark (M), 2:e v ordf
Marcus Pehrsson (S)
Jan-Eric Carlsson (C)
Peter Howard (M)
Carina Hedin Eriksson (KD)
Niklas Andersson (L)
Anders Eberhardt (SD)
Monica Hedén Krusell (S) tj. ers
Leif Karlsson (S) tj. ers

Ersättare

Zahra Sezavar (S)
Sofia Yrvenback Aktergård (C)
Yvonne Rigbrandt (M)
Johan Wachtmeister (M)
Peter Öjert (KD)
Ulf Hansen (SD)

Övriga deltagare: Verksamhetschef Eva Rydén, sakkunnig Per Lithammer, föreningskonsulent Annika Malmström, enhetschef Lisbeth Sommarström

Ordförande
Karina Josevski

Justerare
Thomas Hallgren Böhlmark

Sekreterare
Johanna Sterner

Anslagsbevis

Anslag uppsatt
följande datum:

2021-06-10

Sista dag för
överklagande:

2021-07-01

Datum för anslags
nedtagande:

2021-07-02

Protokollet förvaras på Kommunledningskansliet, Nyköpings kommun.

Innehåll

KFN § 19 Informationsärenden	3
KFN § 20 Revidering av Riktlinje för öppen fritidsverksamhet	4
KFN § 21 Tilläggsuppdrag till Näringsliv, Kultur och fritid avseende samordning av öppen fritidsverksamhet.....	6
KFN § 22 Konstinvestering Nyköpings resecentrum, tilläggsanslag 2022	7
KFN § 23 Rapport avseende granskning av studieförbundsbidrag	9
KFN § 24 Tilläggsuppdrag till Tekniska divisionen 2021 gällande förslag plats för anläggande av discgolfbana	11
KFN § 25 Tilläggsuppdrag till Näringsliv, Kultur och Fritid om genomförande av förstudie kulturhus	12
KFN § 26 Kompletterande yttrande avseende JO-anmälan.....	13
KFN § 27 Ekonomisk uppföljning för Kultur- och fritidsnämnden till och med maj 2021.....	14
KFN § 28 Delegationsärenden	15
KFN § 29 Anmälningsärenden	16
KFN § 30 Avslutning.....	17

KS § Investering: Färdigställande av Åkroken park, torg och lekplats

Diarienummer: KK20/389

Åkroken är en centralt placerad och historisk plats i Nyköping. Den gällande detaljplanen ger förutsättningar för anläggande av en park och ett torg på platsen. Tekniska divisionen fick i 2017-09-11 § 283 i uppdrag av Kommunstyrelsen att genomföra projekteringen (KK17/605).

Tekniska divisionen har tidigare beviljats medel för projektering och för anläggning av en del av parkytan. Fram till försommaren 2021 har det pågått markundersökning vilket har gjort att inga anläggningsåtgärder har kunnat genomföras. Markundersökningarna är nu slutförda och visar att den anläggning som planeras kan genomföras i enlighet med myndigheternas beslut angående marksanering och arkeologi.

Förslag

En upphandling för färdigställande av Åkroken har genomförts under sommaren 2021. Tidigare nedlagda kostnader för projektering och förarbeten tillsammans med den anbudsbaseade kalkylen efter genomförd upphandlingen samt uppskattade kostnader för arkeologi och marksanering uppgår till 26,6 mnkr. Tekniska divisionen har tidigare beviljats 4,9 mnkr för projektering och uppstartsarbeten. Kostnader för arkeologi och marksanering är uppskattade kostnader med stor osäkerhet på grund av att omfattningen av dessa åtgärder är svåra att förutse. Återstående kostnader för genomförande hamnar på 21,7 mnkr inklusive uppskattade kostnader för arkeologi och utökad marksanering.

Det återstående arbetet innebär följande (se även principskiss över Åkroken, bilaga till tjänsteskrivelse).

- Rivning av nedre parkeringen och anläggning av gradängar och trappor på den nedre delen av området.
- Anlägga promenadstigen längs med ån med staket och belysning.
- Iordningställa slänten från stigen ner mot vattnet med markbindande planteringar.
- Tillgänglighetsåtgärder i området mot Slottsgatan i form av ramp och platå.
- Anlägga planteringar från promenadstigen upp mot byggnaden.
- Iordningställande av tillgänglighetsanpassad torgyta på den övre delen av området. Här kommer det att finnas el och vattenanslutning för både torghandel och evenemang.
- Lekplats med anknytning till arkeologiska fynd på platsen. Projekteringen av lekplats har genomförts i samarbete med Sörmlands museum. En lekplats där material och hantverk ska påminna om hur det var förr, en lekmiljö med bryggor, båtar, handelsbod och verkstad. Där

ska finnas plats för olika sorters lek och rörelse. För de som hellre experimenterar finns det möjlighet att engagera sig i vattenleken. Gungor, snurrande sländor och ett gammeldags tramphjul skapar möjligheter till motoriska utmaningar och rörelse. (se skiss över lekplats, finns som bilaga till tjänsteskrivelse).

- Marksanering och arkeologisk undersökning, enligt nedan

Marksanering

Det har genomförts en översiktlig miljöteknisk markundersökning. Syftet var att undersöka föroreningshalter inom blivande torg, lekplats och parkområde. Resultatet av undersökningen visar att uppskattningsvis 1 200 m³ förorenad jord behöver efterbehandling. Inga föroreningshalter som överskrider Avfall Sveriges rekommenderade haltgränser för farligt avfall har påvisats inom området. Schaktmassorna kommer att transporteras till Björshult avfallsanläggning för ny provtagning. Massor som inte klassas som farligt avfall kommer att användas som sluttäckningsmaterial.

Marksaneringen och rivning beräknas till en kostnad på 1,5 mnkr. Om det vid kommande markprover visar på farligt avfall i schaktmassorna innebära det en kostnad på 0,8 mnkr för transport och omhändertagande, dessa kostnader är inräknade i totalkostnaden på 1,5 mnkr.

Schaktplan och arbetssätt har godkänts av Miljöenheten enligt beslut i Jävsnämnden ärende nr: 2020-3171.

Arkeologi

Länsstyrelsen har beslutat om tillstånd för ingrepp i fornlämning, länsstyrelsens Dnr: 431-4531-2020. Enligt beslutet ska en arkeologisk undersökning i form schaktningsövervakning genomföras. Det innebär att av Länsstyrelsen utsedd arkeolog kommer att finns vid schaktningsarbetet och vid behov undersöka schaktmassorna. Enligt beslutet är det ett generellt krav på arkeologisk undersökning på schakter djupare än 0,5 meter. Det är endast på delar av området där schakterna beräknas gå djupare än 0,5 meter. Den uppskattade prognosen förde arkeologiska insatserna i samband med schaktningsövervakningen är beräknad till maximalt 2,5 mnkr (dessa kostnader är inräknade i totalkostnaden).

Tidplan

Projektet planeras att påbörjas med saneringsarbetet under hösten 2021. Hela projektet beräknas att avslutas med planteringsarbeten under september-oktober 2022.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Ja

Om en barnrättsprövning har genomförts, beaktas vad som bedömdes vara barnets bästa i förslag till beslut?

Ja, prövningen finns som bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-27.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att färdigställa Åkroken park, torg och lekplats enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-07-20, samt
- 2) **att** anvisa 17,7 mnkr till Tekniska divisionen från kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel, för genomförandet samt
- 3) **att** anvisa 4 mnkr till Tekniska divisionen från kommunstyrelsens ofördelade driftmedel, för marksanering och arkeologi samt
- 4) **att** investeringens kapitaltjänstkostnad inarbetas i och belastar Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget, samt
- 5) **att** Tekniska divisionen återkommer till Kommunstyrelsen med en slutredovisning efter genomfört uppdrag.

Beslutet skickas till:

Ekonomiavdelningen

Tekniska divisionen

Miljö och samhällsbyggnadsnämnden

Investering: Färdigställande av Åkroken park, torg och lekplats

Bakgrund

Åkroken är en centralt placerad och historisk plats i Nyköping. Den gällande detaljplanen ger förutsättningar för anläggande av en park och ett torg på platsen. Tekniska divisionen fick i 2017-09-11 § 283 i uppdrag av Kommunstyrelsen att genomföra projekteringen (KK17/605).

Tekniska divisionen har tidigare beviljats medel för projektering och för anläggning av en del av parkytan. Fram till försommaren 2021 har det pågått markundersökning vilket har gjort att inga anläggningsåtgärder har kunnat genomföras. Markundersökningarna är nu slutförda och visar att den anläggning som planeras kan genomföras i enlighet med myndigheternas beslut angående marksanering och arkeologi.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Ja

Om en barnrättsprövning har genomförts, beaktas vad som bedömdes vara barnets bästa i förslag till beslut?

Ja, prövningen finns som bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-27.

Förslag

En upphandling för färdigställande av Åkroken har genomförts under sommaren 2021. Tidigare nedlagda kostnader för projektering och förarbeten tillsammans med den anbudsbaserade kalkylen efter genomförd

upphandlingen samt uppskattade kostnader för arkeologi och marksanering uppgår till 26,6 mnkr. Tekniska divisionen har tidigare beviljats 4,9 mnkr för projektering och uppstartsarbeten. Kostnader för arkeologi och marksanering är uppskattade kostnader med stor osäkerhet på grund av att omfattningen av dessa åtgärder är svåra att förutse.

Återstående kostnader för genomförande hamnar på 21,7 mnkr inklusive uppskattade kostnader för arkeologi och utökad marksanering.

Det återstående arbetet innebär följande (se även principskiss över Åkroken, bilaga till tjänsteskrivelse).

- Rivning av nedre parkeringen och anläggning av gradängar och trappor på den nedre delen av området.
- Anlägga promenadstigen längs med ån med staket och belysning.
- Iordningställa slänten från stigen ner mot vattnet med markbindande planteringar.
- Tillgänglighetsåtgärder i området mot Slottsgatan i form av ramp och platta.
- Anlägga planteringar från promenadstigen upp mot byggnaden.
- Iordningställande av tillgänglighetsanpassad torgyta på den övre delen av området. Här kommer det att finnas el och vattenanslutning för både torghandel och evenemang.
- Lekplats med anknytning till arkeologiska fynd på platsen. Projekteringen av lekplats har genomförts i samarbete med Sörmlands museum. En lekplats där material och hantverk ska påminna om hur det var förr, en lekmiljö med bryggor, båtar, handelsbod och verkstad. Där ska finnas plats för olika sorters lek och rörelse. För de som hellre experimenterar finns det möjlighet att engagera sig i vattenleken. Gungor, snurrande sländor och ett gammeldags tramphjul skapar möjligheter till motoriska utmaningar och rörelse. (se skiss över lekplats, finns som bilaga till tjänsteskrivelse).
- Marksanering och arkeologisk undersökning, enligt nedan

Marksanering

Det har genomförts en översiktlig miljöteknisk markundersökning. Syftet var att undersöka föroreningshalter inom blivande torg, lekplats och parkområde. Resultatet av undersökningen visar att uppskattningsvis 1 200 m³ förorenad jord behöver efterbehandling. Inga föroreningshalter som överskrider Avfall Sveriges rekommenderade haltgränser för farligt avfall har påvisats inom området. Schaktmassorna kommer att transporteras till Björshult avfallsanläggning för ny provtagning. Massor som inte klassas som farligt avfall kommer att användas som sluttäckningsmaterial.

Marksaneringen och rivning beräknas till en kostnad på 1,5 mnkr. Om det vid kommande markprover visar på farligt avfall i schaktmassorna innebära det en kostnad på 0,8 mnkr för transport och omhändertagande, dessa kostnader är inräknade i totalkostnaden på 1,5 mnkr.

Schaktplan och arbetsätt har godkänts av Miljöenheten enligt beslut i Jävsnämnden ärende nr: 2020-3171.

Arkeologi

Länsstyrelsen har beslutat om tillstånd för ingrepp i fornlämning, länsstyrelsens Dnr: 431-4531-2020. Enligt beslutet ska en arkeologisk undersökning i form schaktningsövervakning genomföras. Det innebär att av Länsstyrelsen utsedd arkeolog kommer att finnas vid schaktningsarbetet och vid behov undersöka schaktmassorna. Enligt beslutet är det ett generellt krav på arkeologisk undersökning på schakter djupare än 0,5 meter. Det är endast på delar av området där schakterna beräknas gå djupare än 0,5 meter. Den uppskattade prognosen förde arkeologiska insatserna i samband med schaktningsövervakningen är beräknad till maximalt 2,5 mnkr (dessa kostnader är inräknade i totalkostnaden).

Tidplan

Projektet planeras att påbörjas med saneringsarbetet under hösten 2021. Hela projektet beräknas att avslutas med planteringsarbeten under september-oktober 2022.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att färdigställa Åkroken park, torg och lekplats enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-07-20, samt
- 2) **att** anvisa 17,7 mnkr till Tekniska divisionen från kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel, för genomförandet samt
- 3) **att** anvisa 4 mnkr till Tekniska divisionen från kommunstyrelsens ofördelade driftmedel, för marksanering och arkeologi samt
- 4) **att** investeringens kapitaltjänstkostnad inarbetas i och belastar Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget, samt
- 5) **att** Tekniska divisionen återkommer till Kommunstyrelsen med en slutredovisning efter genomfört uppdrag.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-28

Kent Nyman
Divisionschef Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

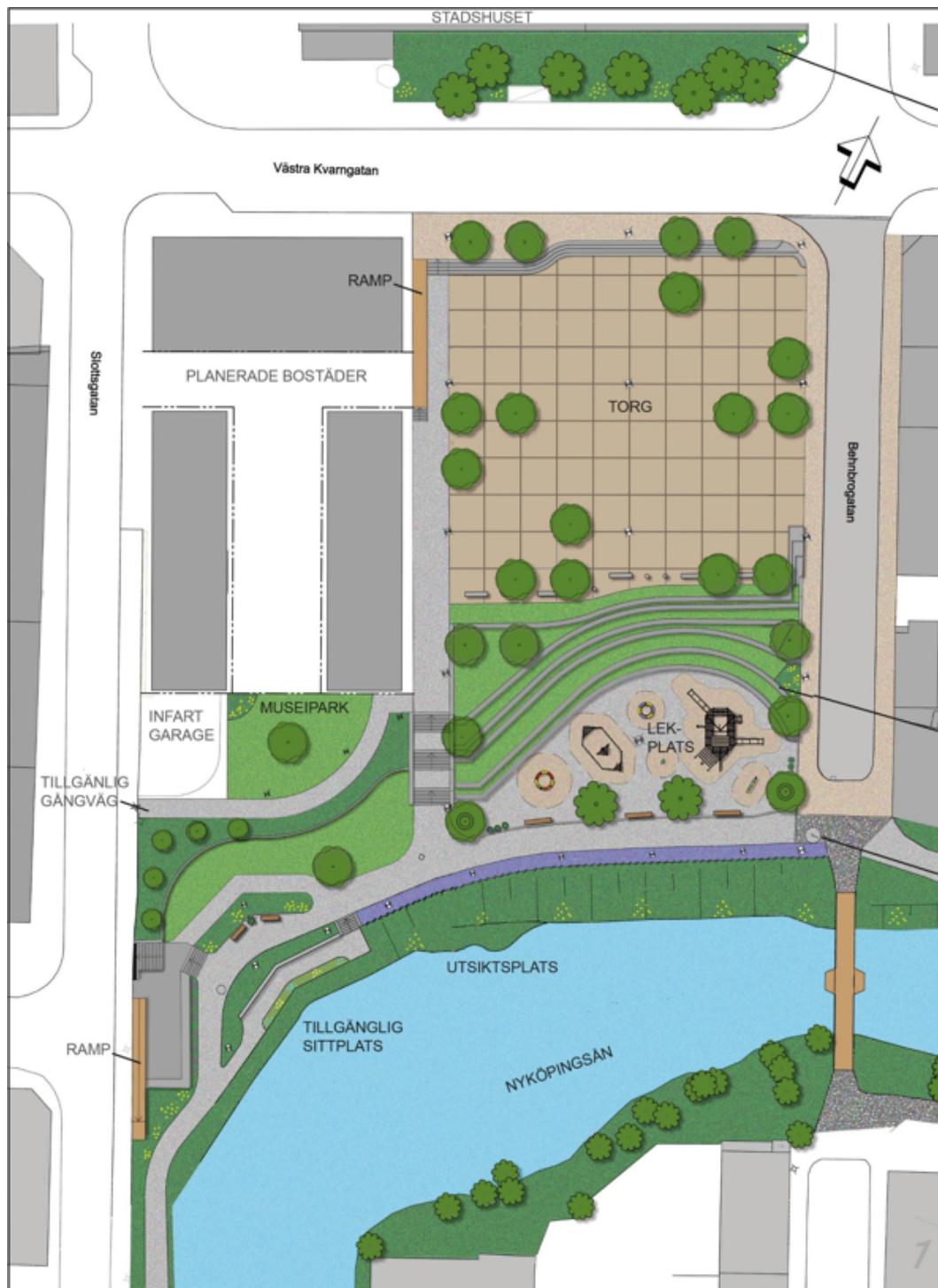
Beslut till:

Ekonomiavdelningen

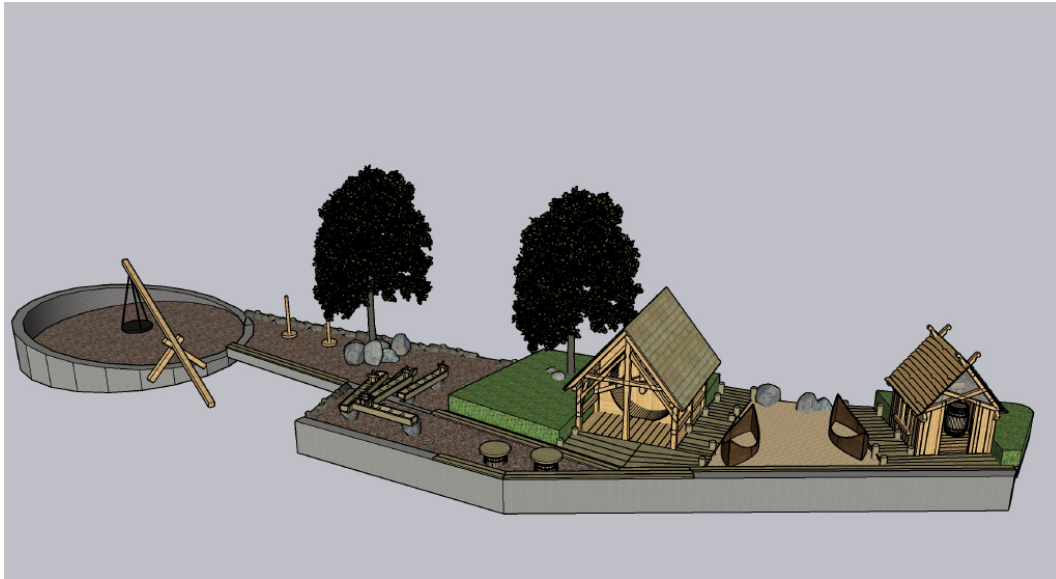
Tekniska divisionen

Miljö och samhällsbyggnadsnämnden

Principskiss över Åkroken park, torg och lekplats

Skiss över lekplats Åkroken

Prövning av barnets bästa enligt Barnkonventionen gällande byggnation av Åkroken

Genomförd prövning utifrån Nyköpings kommuns riktlinje och enligt mall för prövning av barnets bästa.

1. Beskriv ärendet eller frågan med utgångspunkt i barns bästa

Projekteringen av park- och torgytan på Åkroken har slutförts under 2021. Detta innebär att parkytan kan börja anläggas under hösten och slutföras under 2022.

Följande åtgärder planeras för genomförande.,

- Rivning av nedre parkeringen och anläggning av gradänger och trappor på den nedre delen av området.
- Anlägga promenadstigen längs med ån med staket och belysning.
- Iordningställa slänten från stigen ner mot vattnet med markbindande planteringar.
- Tillgänglighetsåtgärder i området mot Slottsgatan i form av ramp och plattå.
- Anlägga planteringar från promenadstigen upp mot byggnaden.
- Iordningställande av tillgänglighetsanpassad torgyta på den övre delen av området. Här kommer det att finnas el och vattenanslutning för både torghandel och evenemang.
- Lekplats med anknytning till arkeologiska fynd på platsen. Projekteringen av lekplats har genomförts i samarbete med Sörmlands museum. En lekplats där material och hantverk ska påminna om hur det var förr, en lekmiljö med bryggor, båtar, handelsbod och verkstad. Där ska finnas plats för olika sorters lek och rörelse. För de som hellre experimenterar finns det möjlighet att engagera sig i vattenleken. Gungor, snurrande sländor och ett gammeldags trumphjul skapar möjligheter till motoriska utmaningar och rörelse. (se bifogad skiss över lekplats).

-

- Rivning av nedre parkeringen och anläggning av gradänger och trappor på den nedre delen av området.
- Anlägga promenadstigen längs med ån med staket och belysning.
- Iordningställa slänten från stigen ner mot vattnet med markbindande planteringar.
- Tillgänglighetsåtgärder i området mot Slottsgatan i form av ramp och platå.
- Anlägga planteringar från promenadstigen upp mot byggnaden.

Eftersom barn kommer att vistas i området när hela området är färdigbyggt behöver barnperspektivet säkras. Platsen behöver planeras med barnets bästa i centrum.

2. Bedöm vilket underlag som är relevant att utgå från för att kunna göra en bedömning av barnets bästa, och beskriv detta

Artiklar i barnkonventionen: 2, 3, 6 och 12 omfattas alltid av en prövning. Utöver dessa identifieras följande artiklar i Barnkonventionen med en koppling till anläggningen i Åkroken och är därmed aktuella för prövning:

Artikel 23 Barn med funktionsnedsättning

Artikel 31 Vila och fritid

3. Väg relevanta faktorer mot varandra. Ta utgångspunkt i barnets rättigheter

(I kursivt; text hämtad från Barnkonventionen.)

Artikel 23 Barn med funktionsnedsättning

3. Stödet ska syfta till att säkerställa att barnet har effektiv tillgång till och får utbildning, hälso- och sjukvård, rehabilitering och habilitering, förberedelse för arbetslivet och möjligheter till rekreation på ett sätt som bidrar till barnets största möjliga integrering i samhället och individuella utveckling, inklusive dess kulturella och andliga utveckling.

Alla barn ska ha samma möjligheter i Nyköpings kommuns parker och lekplatser. Parken som omger den framtida lekplatsen utformas med utgångspunkt i tillgänglighet med exempelvis ramper och utjämning av nivåskillnader i området.

Artikel 31 Vila och fritid

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

2. Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.

Parken planeras på ett sätt som gör att de arkeologiska utgrävningarna och fynden som gjorts i området lyfts fram och tillgängliggörs för både barn och vuxna. Det blir en plats som fungerar som en grön lunga i Nyköpings absoluta centrum och likaså en mötesplats som ger utrymme för det kulturella och konstnärliga livet.

4. Formulera en slutsats – vad bedöms vara barnets bästa i ärendet?

Den planerade byggnationen planeras på ett sådant sätt att barn (liksom vuxna) får ett utrymme i staden som är grönt och har närhet till vatten, men som också blir en plats för konstnärlighet och historia. Yta sparas till att senare bygga en lekplats vilket bör anses bedömas vara utifrån barnets bästa. Likaså planeras staket längs med Åpromenaden för att säkra en plats som upplevs som trygg av både barn och vuxna.

5. Finns det övriga intressen som behöver beaktas i ärendet? Beskriv dessa.

Allmänheten, boende i närliggande bostadshus, närliggande näringsidkare.

6. Väg övriga intressen mot vad som bedömts vara barnets bästa

Platsen har en stor betydelse i mångas ögon. Det centrala läget och platsens historia gör att många olika intressenters behov behöver tillgodoses. Närliggande bostadshus, näringsliv och allmänheten i stort behöver beaktas. Detta bedöms dock inte som att det gör att barnets bästa åsidosätts. Med god planering kan barnets bästa säkras och de övriga intressenternas behov tillgodoses.

7. Formulera ett förslag till beslut

Förslag att åtgärderna genomförs i enlighet med tjänsteskrivelsen.

8. Föreslå kompenserande åtgärder

Ej aktuellt.

KS § Avtal med Civilförsvarsförbundets frivilliga resursgrupper (FRG)

Diarienummer: KK21/618

Nyköpings kommun föreslås att, tillsammans med Gnesta, Trosa samt Oxelösunds kommun att teckna ett avtal med Civilförsvarsförbundets frivilliga resursgrupper (FRG).

Frivillig resursgrupp (FRG)

En frivillig resursgrupp (FRG) är en personell förstärkningsresurs för kommunen, och i det här fallet för samtliga fyra kommuner med anslutning till Sörmlandskustens räddningstjänst, som kan användas i enlighet med kommunens ansvar enligt lagen om extraordinära händelser (2006:544). Det handlar alltså om en frivillig förstärkningsresurs som kommunen kan åberopa i händelse av samhällsstörningar och kriser. FRG är ett nationellt koncept som finns i ungefär hälften av Sveriges kommuner där Civilförsvarsförbundet har en drivande roll men varje FRG har en kommun som huvudman. Utbildning av de frivilliga finansieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

De frivilliga utbildas av Civilförsvarsförbundet och får därmed även en bred kompetens för att kunna stötta kommunen vid exempelvis nödvattenförsörjning, bemanning av trygghetspunkter, sprida information till medborgare ifall ordinarie kanaler inte fungerar eller exempelvis kunna organisera andra spontanfrivilliga vid större händelser. Under pandemin användes FRG av många kommuner för att exempelvis hantera mathandlingen till äldre.

Huvudsyftet är att organisera en grupp som kan stötta kommunen med uppgifter som kan tänkas tillkomma vid en samhällsstörning och som i annat fall hade krävt ett större deltagande från kommunal personal. Skapandet av en FRG syftar också till att organisera frivilliga kompetenser i kommunerna och på så vis redan i ett förberedande läge ta vara på engagemang och kompetens som kommunerna har nytta av vid en samhällsstörning.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** teckna avtal med Civilförsvarsförbundets distrikt Södermanland om frivilliga resursgruppen (FRG) enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15, samt
- 2) **att** ge Räddning och säkerhet i uppdrag att ansvara för Nyköpings kommuns del i avtalet.

Beslutet skickas till:

Räddning och säkerhet

Civilförsvarsförbundet (FRG)

Gnesta kommun

Trosa kommun

Oxelösunds kommun

Avtal med Civilförsvarsförbundets frivilliga resursgrupper (FRG)

Sammanfattning

Nyköpings kommun föreslås att, tillsammans med Gnesta, Trosa samt Oxelösunds kommun att teckna ett avtal med Civilförsvarsförbundets frivilliga resursgrupper (FRG).

Bakgrund

Frivillig resursgrupp (FRG)

En frivillig resursgrupp (FRG) är en personell förstärkningsresurs för kommunen, och i det här fallet för samtliga fyra kommuner med anslutning till Sörmlandskustens räddningstjänst, som kan användas i enlighet med kommunens ansvar enligt lagen om extraordinära händelser (2006:544). Det handlar alltså om en frivillig förstärkningsresurs som kommunen kan åberopa i händelse av samhällsstörningar och kriser. FRG är ett nationellt koncept som finns i ungefär hälften av Sveriges kommuner där Civilförsvarsförbundet har en drivande roll men varje FRG har en kommun som huvudman. Utbildning av de frivilliga finansieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

De frivilliga utbildas av Civilförsvarsförbundet och får därmed även en bred kompetens för att kunna stötta kommunen vid exempelvis nödvattenförsörjning, bemanning av trygghetspunkter, sprida information till medborgare ifall ordinarie kanaler inte fungerar eller exempelvis kunna organisera andra spontanfrivilliga vid större händelser. Under pandemin användes FRG av många kommuner för att exempelvis hantera mathandlingen till äldre.

Huvudsyftet är att organisera en grupp som kan stötta kommunen med uppgifter som kan tänkas tillkomma vid en samhällsstörning och som i annat fall hade krävt ett större deltagande från kommunal personal. Skapandet av en FRG syftar också till att organisera frivilliga kompetenser i kommunerna och på

så vis redan i ett förberedande läge ta vara på engagemang och kompetens som kommunerna har nytta av vid en samhällsstörning.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** teckna avtal med Civilförsvarsförbundets distrikt Södermanland om frivilliga resursgruppen (FRG) enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-15, samt
- 2) **att** ge Räddning och säkerhet i uppdrag att ansvara för Nyköpings kommuns del i avtalet.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

2021-10-28Räddningschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Räddning och säkerhet

Civilförsvarsförbundet (FRG)

Gnesta kommun

Trosa kommun

Oxelösunds kommun

FÖRSLAG

GNESTA
KOMMUN

Nyköping

Oxelösund

Trosa
KOMMUN

Civilförsvarsförbundet
www.civil.se

Den frivilliga resursgruppen (FRG) som upprättas i och med detta avtal syftar till att i huvudsak stärka kommunernas förmåga inom ramen för kommunernas ansvar utifrån Lagen om extraordinära händelser (LEH).

Civilförsvarsförbundet distrikt Södermanland har uppdrag av Nyköping, Oxelösund, Gnesta och Trosas kommuner att vara samordnare av frivilligresurserna (de frivilliga resursgrupperna, FRG) inom kommunerna - då dessa utnyttjas vid fredstida kriser inom ovanstående kommuners geografiska område - samt att organisera och tillhandahålla frivilliga resursgrupper.

Med anledning härav tecknas följande:

AVTAL

§ 1 Parter

Nyköpings kommun, 212000–2940; Oxelösunds kommun, 212 000–0324; Gnesta kommun, 212000–2965; Trosa kommun, 212000–2957, nedan kallade kommuner eller kommunerna Civilförsvarsförbundet distrikt Södermanland, 818000–4031, nedan kallad CFF

§ 2 Syfte

Avtalet reglerar följande:

- kommunernas uppdrag till CFF,
- kommunernas åtagande för att upprätthålla nödvändig kompetens i FRG
- kommunernas ekonomiska åtaganden, samt
- CFF åtagande för fortbildning inom grundkompetensens område.

§ 3 Uppdrag

CFF förbinder sig att upprätthålla nödvändig organisation för att kunna ställa resursgrupper eller tillhandahålla och/eller förmedla resurser till kommunernas förfogande för lösande av uppgifter enligt uppdrag till frivilligorganisationerna utifrån kommunernas behov. CFF ansvarar för att samtliga resurspersoner erhåller nödvändig grundutbildning för uppdraget. Närmare specificering av uppdraget regleras i bilaga.

Distriktets FRG- samordnare är:

- verkställare av avtalet
- ansvarig för all FRG-utbildning som kommunerna inte ansvarar för, samt
- den som kommunerna i första hand har som kontaktperson i distriktet.

§ 4 Samverkan

De frivilliga resursgrupper (FRG) som upprättas i och med detta avtal upprättas som en gemensam FRG för samtliga kommuner och ska kunna verka inom kommunernas samlade geografiska område. Samtliga kommuner har möjlighet att aktivera FRG enskilt eller tillsammans med en eller flera övriga kommuner.

Innan en kommun fattar beslut om att aktivera FRG ska övriga kommuner informeras.

Informationsdelning sker via tjänsteperson i beredskap (TiB). I händelse av att behov av att aktivera FRG uppstår i flera av kommunerna ska samråd ske för att fördela och prioritera de frivilliga resurserna.

§ 5 Kommunerna ansvarar för Kommunernas ansvariga för krisberedskap och säkerhet upprättar i gemensam dialog med FRG-organisationen en årlig plan för FRG:s medverkan i respektive kommun.

Kommunerna ska upplåta lokaler för utbildning och övning i respektive kommun.

Kommunerna ansvarar för nödvändig utrustning för uppdragets utförande.

§ 6 Gemensamt ansvar
Kommunerna och civilförsvarsförbundet ansvarar gemensamt för utbildning av frivilliga.

§7 Ersättning
Ersättning till enskild person vid övning, fortbildning och inkallelse av FRG regleras enligt RiB-avtalet (Räddningspersonal i Beredskap). Ersättning utbetalas av den kommun som anordnar övning, kommunspecifik fortbildning utöver sådan som ingår i grundutbildningen, eller kallar in FRG. Fortbildning inom ramen för grundutbildningen genomförs och bekostas av Civilförsvarsförbundet.

Vid kommungemensamma aktiviteter av något slag delar inblandade kommuner på kostnaden för ersättning. I kommunernas årliga plan för FRG- organisationen tydliggörs enskilda och gemensamma aktiviteter, samt hur kostnaderna fördelas.

Efter ingånget avtal ersätter kommunerna FRG- samordnaren vid deltagande i möten och planering.

Vid regionala övningar som anordnas av Civilförsvarsförbundet står förbundet för genomförandet samt ekonomisk ersättning till frivilliga. En regional övning är då minst två FRG övar gemensamt.

§8 Avtalstid
Detta avtal gäller från och med 2022-01-01 till och med 2023-01-01, efter avtalets slutdatum fortsätter avtalet att gälla ett år i taget såvida det inte sägs upp. Uppsägning ska ske skriftligen av endera part och 6 månader innan avtalets utgång.

Avtalet, inklusive bilaga, följs upp och utvärderas i samband med årsplaneringen enligt §5

§9 Avtalsöverlåtelse
Detta avtal får inte överlåtas till annan part utan den andra partens skriftliga medgivande.

§ 10 Tvist
Tvist med anledning av detta avtal skall i första hand avgöras genom förhandling mellan parterna och i andra hand av svensk domstol.

Detta avtal är upprättat i fem likalydande exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Nyköping den: Datum
Nyköpings kommun
Oxelösunds kommun
Gnesta kommun
Trosa kommun

Nyköping den: Datum
Civilförsvarsförbundet distrikt Södermanland

Urban Granström
Kommunstyrelsens ordförande, Nyköping

Kjelle Källström
Ordförande Civilförsvarsförbundet distrikt
Södermanland

Catharina Fredriksson
Kommunstyrelsens ordförande, Oxelösund

Lisbeth Brevig
FRG- samordnare distrikt Södermanland
Verkställare av avtalet

Johan Rocklind
Kommunstyrelsens ordförande, Gnesta

Daniel Portnoff
Kommunstyrelsens ordförande, Trosa

Bilaga

Generellt uppdrag till FRG

- Bistå med spridning av krisinformation till kommuninvånare, även på andra språk än svenska
- Utgöra del av bemanningen på -samt svara för försörjning av kommunens trygghetspunkter
- Bistå vid utrymning av drabbade områden och fastigheter samt stödja vid transport av utrymd befolkning till uppsamlingsplats/alternativ vistelseplats
- Organisera spontant tillströmmande frivilliga
- Bistå med uppstart och drift av reservkraft
- Bistå vid nödvattenförsörjning, såsom bland annat bemanna uthämningsstationer för nödvatten
- Bistå kommunen vid hembesök för service eller vård
- Förmåga att upprätta samband mellan ex. trygghetspunkter och kommunledning
- Bistå med administration och stabsstöd
- Bistå kommunens POSOM-grupp
- Ytterligare uppdrag kan tillkomma eller falla bort

Övriga uppgifter

CFF skall

- Aktivt medverka i kommunen krisplanering samt vara väl insatt i krisplaneringen för samhällsviktig verksamhet.

KS § Bidrag till digital lanthandel i Aspa, Ludgo-Spelviks Bygdegårdsförening

Diarienummer: KK21/568

Ludgo- Spelviks Bygdegårdsförening har ansökt bidrag om 62 500 kr för flytt av den digitala lanthandeln och ett nytt kylaggregat.

En digital lanthandel har funnits några år i Aspa vid den numera nedlagda macken. Den nuvarande ägaren av fastigheten vill ta bort kylboden och föreningen tänker flytta den till bygdegårdens mark. Det behövs också en ny och mer energieffektiv kylkompressor, då nuvarande har tappat i kylförmåga.

Kommunstyrelsen vill prioritera bidrag till serviceutveckling på orten. Den digitala lanthandeln är ett bra exempel på det och stärker också bygdegården som mötesplats.

Näringsliv, Kultur och Fritid ser positivt på initiativ på landsbygden som stärker utveckling och service och som också följer Nyköpings Landsbygdsstrategi. Näringslivsenheten föreslår kommunstyrelsen att tillstyrka föreningens ansökan.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** bevilja Ludgo-Spelviks Bygdegårdsförening bidrag på 62 500 kr för flytt av kylbod och nytt kylaggregat, samt
- 2) **att** bidraget finansieras ur Kommunstyrelsens ofördelade driftmedel.

Beslutet skickas till:

Näringsliv Kultur och fritid

Ekonomiavdelningen

Ludgo-Spelviks Bygdegårdsförening

Kommunstyrelsen

Bidrag till digital lanthandel i Aspa, Ludgo-Spelviks Bygdegårdsförening

Bakgrund

Ludgo- Spelviks Bygdegårdsförening har ansökt bidrag om 62 500 kr för flytt av den digitala lanthandeln och ett nytt kylaggregat.

En digital lanthandel har funnits några år i Aspa vid den numera nedlagda macken. Den nuvarande ägaren av fastigheten vill ta bort kylboden och föreningen tänker flytta den till bygdegårdens mark. Det behövs också en ny och mer energieffektiv kylkompressor, då nuvarande har tappat i kylförmåga.

Kommunstyrelsen vill prioritera bidrag till serviceutveckling på orten. Den digitala lanthandeln är ett bra exempel på det och stärker också bygdegården som mötesplats.

Näringsliv, Kultur och Fritid ser positivt på initiativ på landsbygden som stärker utveckling och service och som också följer Nyköpings Landsbygdsstrategi. Näringslivsenheten föreslår kommunstyrelsen att tillstyrka föreningens ansökan.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** bevilja Ludgo-Spelviks Bygdegårdsförening bidrag på 62 500 kr för flytt av kylbod och nytt kylaggregat, samt
- 2) **att** bidraget finansieras ur Kommunstyrelsens ofördelade driftmedel.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-28

Maria Karlsson
Chef Näringsliv, Kultur och Fritid
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Näringsliv Kultur och fritid

Ekonomiavdelningen

Ludgo-Spelviks Bygdegårdsförening

KS § Antagande av målbild "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland"

Diarienummer: KK21/593

Utmaningarna i dagens samhälle är många och stora. Barn och unga i Sörmland har sämre hälsa än övriga barn i riket och har sämre skolresultat. Sörmland har även en hög barnfattigdom och en stor andel placerade barn.

Dessa utmaningar kan inte lösas av en enskild aktör eller i rådande strukturer, utan måste ske i samverkan och samarbete. Många barn och föräldrar som behöver stöd från samhället har idag många alltför många olika kontakter och processer igång.

Gemensamma nämnden för socialtjänst och vård har därför initierat ett arbete för att förbättra samarbetet mellan skolan, socialtjänsten och hälso- och sjukvården för barnens bästa. Eftersom detta inte enbart rör socialtjänsten och hälso- och sjukvården har nämnden varit noggrann med att se till så att även skolan har varit inblandad i arbetet. En styrgrupp bestående av socialchefer, skolchefer, Forskning- och utveckling i Sörmland, divisionschef psykiatri och funktionshinder samt verksamhetschef för Regionalt stöd och projektledare för Uppdrag psykisk hälsa har arbetat fram en målbild för utvecklingsarbetet:

"Tillsammans för barnens bästa".

Den gemensamma målbilden är att alla barn i Sörmland ska ges möjligheter till god fysisk och psykisk hälsa genom en god och trygg uppväxt utifrån varje barns behov. Utvecklingsarbetet kommer att fokusera på proaktivt arbete med tidiga insatser för barn, unga och deras vårdnadshavare samt utveckling av samverkansstrukturer för alla aktörer som arbetar med barn och unga i Sörmland. Ett starkt gemensamt ansvarstagande är avgörande.

Gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård beslutade 2021-05-28 att anta målbilden för utvecklingsarbetet "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland", samt att rekommendera Region Sörmland och länets kommuner att fatta beslut om att anta målbilden i lämplig politisk församling. Regionfullmäktige beslutade 2021-09-14 att anta föreslagen målbild, kommunledningskansliet föreslår nu att kommunstyrelsen i Nyköping beslutar detsamma.

Förslag på målbild bifogas tjänsteskrivelse daterad 2021-10-26.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** anta målbild "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland" för utvecklingsarbetet, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-26.

Beslutet skickas till:

Gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Regionfullmäktige

Länets kommuner

Kommunstyrelsen

Antagande av målbild "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland"

Bakgrund

Utmaningarna i dagens samhälle är många och stora. Barn och unga i Sörmland har sämre hälsa än övriga barn i riket och har sämre skolresultat. Sörmland har även en hög barnfattigdom och en stor andel placerade barn.

Dessa utmaningar kan inte lösas av en enskild aktör eller i rådande strukturer, utan måste ske i samverkan och samarbete. Många barn och föräldrar som behöver stöd från samhället har idag många alltför många olika kontakter och processer igång.

Gemensamma nämnden för socialtjänst och vård har därför initierat ett arbete för att förbättra samarbetet mellan skolan, socialtjänsten och hälso- och sjukvården för barnens bästa. Eftersom detta inte enbart rör socialtjänsten och hälso- och sjukvården har nämnden varit noggrann med att se till så att även skolan har varit inblandad i arbetet. En styrgrupp bestående av socialchefer, skolchefer, Forskning- och utveckling i Sörmland, divisionschef psykiatri och funktionshinder samt verksamhetschef för Regionalt stöd och projektledare för Uppdrag psykisk hälsa har arbetat fram en målbild för utvecklingsarbetet:

"Tillsammans för barnens bästa".

Den gemensamma målbilden är att alla barn i Sörmland ska ges möjligheter till god fysisk och psykisk hälsa genom en god och trygg uppväxt utifrån varje barns behov. Utvecklingsarbetet kommer att fokusera på proaktivt arbete med tidiga insatser för barn, unga och deras vårdnadshavare samt utveckling av samverkansstrukturer för alla aktörer som arbetar med barn och unga i Sörmland. Ett starkt gemensamt ansvarstagande är avgörande.

Gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård beslutade 2021-05-28 att anta målbilden för utvecklingsarbetet "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland", samt att rekommendera Region Sörmland och länets kommuner att fatta beslut om att anta målbilden i lämplig politisk församling.

Regionfullmäktige beslutade 2021-09-14 att anta föreslagen målbild, kommunledningskansliet föreslår nu att kommunstyrelsen i Nyköping beslutar detsamma.

Förslag på målbild bifogas tjänsteskrivelse daterad 2021-10-26.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** anta målbild "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland" för utvecklingsarbetet, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2021-10-26.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut skickas till:

Gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Regionfullmäktige

Länets kommuner

Tillsammans för barnens bästa i Sörmland

Bakgrund

Utmaningarna i dagens samhälle är många och stora. Barn och unga i Sörmland har som grupp sämre fysisk och psykisk hälsa än barn i andra delar av Sverige. De har också sociala svårigheter och sämre skolresultat. Utöver det lever en högre andel i barnfattigdom och en förhållandevis stor andel barn är placerade. Detta kan vara svårt att lösa av en enskild aktör eller i rådande strukturer utan måste ske i samverkan och genom samarbete.

Det kan vara svårt för familjer med barn i behov av stöd att få en överblick av vad som sker och veta vad som händer härnäst då man ofta har flera kontakter och processer igång. Det finns också en risk att stöd kommer för sent och att främjande och förebyggande åtgärder inte sätts in eller att flera professioner utför samma insatser.

Sörmlands läns kommuner och Region Sörmland har utifrån ovanstående beslutat att genomföra ett utvecklingsarbete för att erbjuda bästa möjliga och jämlika förutsättningar för att barn och unga i Sörmland ska kunna upprätthålla och utveckla sin fysiska och psykiska hälsa och sitt välbefinnande samt hitta strukturer för samarbete genom tidiga insatser för barns bästa och på så sätt ge barn och unga en god och trygg uppväxt.

Med barn och unga menas invånare i Sörmland som är 0-18 år.

Inriktning

Tillsammans för barnens bästa i Sörmland utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, och kommer att beröra samtliga verksamheter som kommer i kontakt med barn och unga. Arbetet går även i linje med mål ett, tre, fyra, fem, tio och 16 i FN:s globala mål, Agenda 2030.

Utvecklingsarbetet kommer att fokusera på proaktivt arbete med tidiga insatser för barn, unga och deras vårdnadshavare samt utveckling av samverkansstrukturer för alla aktörer som arbetar med barn och unga i Sörmland. Ett starkt gemensamt ansvarstagande är avgörande.

Gemensam målbild

Den gemensamma målbilden är att alla barn i Sörmland ska ges möjligheter till god fysisk och psykisk hälsa genom en god och trygg uppväxt utifrån varje barns behov.

Samverkan ska ske med ett helhetsperspektiv kring barnens bästa.

§ 11/21 Målbild "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland"

Diarienummer: NSV21-0012

Behandlat av	Mötesdatum	Ärendnr
1 Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	2021-05-28	§ 11/21

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds beslut

1. Målbild för utvecklingsarbetet "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland" antas.
2. Region Sörmland och länets kommuner rekommenderas att fatta beslut om att anta målbilden i lämplig politisk församling.
3. Målbilden ska kompletteras med: Samverkan ska ske med ett helhetsperspektiv kring barnens bästa.

Yrkande

Jacob Sandgren (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med tillägget att målbilden ska kompletteras med "Samverkan ska ske med ett helhetsperspektiv kring barnens bästa."

Proposition

Ordförande Jacob Sandgren (S), ställer förvaltningens förslag under proposition och finner att det bifalls.

Ordföranden ställer eget tilläggsyrkande under proposition och finner att det bifalls.

Ärendet

Utmaningarna i dagens samhälle är många och stora. Barn och unga i Sörmland har sämre hälsa än övriga barn i riket och har sämre skolresultat. Sörmland har även en hög barnfattigdom och en stor andel placerade barn.

Dessa utmaningar kan inte lösas av en enskild aktör eller i rådande strukturer utan måste ske i samverkan och samarbete. Många barn och föräldrar som behöver stöd från samhället har idag många alltför många olika kontakter och processer igång.

Gemensamma nämnden för socialtjänst och vård har därför initierat ett arbete för att förbättra samarbetet mellan skolan, socialtjänsten och hälso- och sjukvården för barnens bästa. Eftersom detta inte enbart rör socialtjänsten och hälso- och sjukvården har nämnden varit noggrann att se till så att även skolan har varit inblandad i arbetet. En styrgrupp bestående av socialchefer, skolchefer, Forskning- och utveckling i Sörmland, divisionschef psykiatri och funktionshinder samt verksamhetschef för Regionalt stöd och projektledare för Uppdrag psykisk hälsa har arbetat fram en målbild för utvecklingsarbetet ”Tillsammans för barnens bästa”.

Den gemensamma målbilden är att alla barn i Sörmland ska ges möjligheter till god fysisk och psykisk hälsa genom en god och trygg uppväxt utifrån varje barns behov. Utvecklingsarbetet kommer att fokusera på proaktivt arbete med tidiga insatser för barn, unga och deras vårdnadshavare samt utveckling av samverkansstrukturer för alla aktörer som arbetar med barn och unga i Sörmland. Ett starkt gemensamt ansvarstagande är avgörande.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2021-04-28
Målbild "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland"

Beslutet expedieras till

Länsstyrgruppen
Akten

KS § Svar på medborgarförslag om att anlägga farthinder och övergångsställe vid busshållplatsen Hagstugan (Brandkärrsvägen)

Diarienummer: KK19/354

Rubricerat medborgarförslag väcktes på kommunfullmäktiges sammanträde 2019-05-14. Förslagsställaren motiverar förslaget med att det är många bilister som kör för fort på den angivna vägen (Brandkärrsvägen) och som inte tar hänsyn till gående och andra bilister. Förslagsställaren menar att ett övergångsställe till och från busshållplatsen ökar säkerheten för de som reser kollektivt, och då många äldre och barn har sämre reaktionsförmåga för att hinna uppfatta en bil i tid.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har vid sammanträde 2019-09-24 inkommit med yttrande i ärendet. Nämnden framhåller att övergångsställen anläggs på platser där det rör sig mycket folk vars säkerhet på så vis behöver prioriteras. I det aktuella närområdet finns ett övergångsställe i korsningen Brandkärrsvägen/Runtunavägen, där det också finns ett stråk som sammankopplar Brandkärr med Oxbacken och Påljungshage. Det finns även ett annat övergångsställe öster om busshållplatserna som nyttjas av personer som ska ta sig mellan Brandkärr och handelsområdet Gustafsberg. Nämnden tillsammans med Tekniska divisionen bedömer att tex övergångsställe vid Hagstugans busshållplats inte kommer att nyttjas i samma grad som de i närheten med tanke på dess placering i förhållande till kringliggande stråk.

Nämnden och Tekniska divisionen bedömer sammanfattningsvis att det inte är motiverat att göra några trafiksäkerhetsåtgärder, i form av exempelvis farthinder eller övergångsställe, på den föreslagna platsen i dagsläget. Medborgarförslaget föreslås därför avslås.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** avslå medborgarförslaget, samt
- 2) **att** därmed anse det besvarat.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige för anmälan

Förslagsställare

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag om att anlägga farthinder och övergångsställe vid busshållplatsen Hagstugan (Brandkärrsvägen)

Bakgrund

Rubricerat medborgarförslag väcktes på kommunfullmäktiges sammanträde 2019-05-14. Förslagsställaren motiverar förslaget med att det är många bilister som kör för fort på den angivna vägen (Brandkärrsvägen) och som inte tar hänsyn till gående och andra bilister. Förslagsställaren menar att ett övergångsställe till och från busshållplatsen ökar säkerheten för de som reser kollektivt, och då många äldre och barn har sämre reaktionsförmåga för att hinna uppfatta en bil i tid.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har vid sammanträde 2019-09-24 inkommit med yttrande i ärendet. Nämnden framhåller att övergångsställen anläggs på platser där det rör sig mycket folk vars säkerhet på så vis behöver prioriteras. I det aktuella närområdet finns ett övergångsställe i korsningen Brandkärrsvägen/Runtunavägen, där det också finns ett stråk som sammankopplar Brandkärr med Oxbacken och Påljungshage. Det finns även ett annat övergångsställe öster om busshållplatserna som nyttjas av personer som ska ta sig mellan Brandkärr och handelsområdet Gustafsberg. Nämnden tillsammans med Tekniska divisionen bedömer att ett övergångsställe vid Hagstugans busshållplats inte kommer att nyttjas i samma grad som de i närheten med tanke på dess placering i förhållande till kringliggande stråk.

Nämnden och Tekniska divisionen bedömer sammanfattningsvis att det inte är motiverat att göra några trafiksäkerhetsåtgärder, i form av exempelvis farthinder eller övergångsställe, på den föreslagna platsen i dagsläget. Medborgarförslaget föreslås därför avslås.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** avslå medborgarförslaget, samt
- 2) **att** därmed anse det besvarat

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

KF för anmälan

Förslagsställare

MSN för kännedom

Från: [REDACTED]
Till: <kommun@nykoping.se>
Ärende: Medborgarförslag
Datum: 2019-05-03 14:56:54

Jag föreslår att Nyköpings kommun beslutar att... : Införa farthinder och övergångsställe vid busshålls platsen Hagstugan i Nyköping
Motivering : Det är många bilister som kör för fort på denna väg och inte tar hänsyn till gående och andra bilister. Samt att ett övergångsställe till och från busshålls platsen ökar säkerheten för de som ska resa kollektivt många äldre och barn har sämre reaktionsförmåga att hinna uppfatta en bil i tid.

Namn : [REDACTED]
Adress : [REDACTED]
Postnr : [REDACTED]
Telefon : [REDACTED]
E-post : [REDACTED]
Ort och datum : Nyköping 20190503

MSN § 128

Dnr MSN19/100

Yttrande över Medborgarförslag om att införa farthinder och övergångsställe vid busshållplatsen Hagstugan i Nyköping (Brandkärrsvägen)

Övergångsställen anläggs på platser där det rör sig mycket folk och dess säkerhet är prioriterad. I detta fall finns det ett övergångsställe i korsningen Brandkärrsvägen / Runtunavägen där det finns ett stråk som sammankopplar Brandkärr med Oxbacken och Påljungshage. Sedan finns det ett annat övergångsställe öster om busshållplatserna. Detta övergångsställe nyttjas av personer som ska ta sig mellan Brandkärr och handelsområdet Gustafsberg.

Ett övergångsställe vid Hagstugan kommer inte nyttjas i samma grad, det vill säga endast personer till och från bussen kommer att använda det. Här gäller att gående som ska korsa Brandkärrsvägen ska korsa gatan endast om det kan ske utan fara, det är även mycket god sikt på platsen.

Nämnden och Tekniska divisionen anser inte att det idag finns anledning att anlägga farthinder och övergångsställe på den aktuella platsen.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att anta tjänsteskrivelsen daterad 2019-08-22 som nämndens yttrande på medborgarförslaget.

Beslut till:

Kommunstyrelsen (KK18/354)

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Plats och tid Stadshuset Sal B, tisdag 24 september 2019 kl 14:00-15:07

Ledamöter och ersättare

Beslutande
 Carl-Åke Andersson (S), ordf
 Kjell Johansson (C), 1:e vice ordf
 Tommy Jonsson (M), 2:e vice ordf
 Linda Forså (S)
 Sören Viking (S)
 Elisabeth Sjödelius (S)
 Gunnar Åsell (MP)
 Fredrik Sjöberg (M)
 Patrik Ivarsson (L)
 Peter Engström (SD)
 Lars-Göran Göransson (KD) tj.ers

Ersättare
 Lars Nordquist (S)
 Lena Ödén (S)
 Natalie Karlsson (C)
 Jonas Augustsson (MP)
 Karin Eriksson (M)
 Kaj Nilsson (M)
 Tomas Edenius (SD)
 Håkan Johansson (V)

Övriga deltagare

Ann-Sofie Blomqvist ekonomichef Tekniska divisionen, Emelie Nylynd renhållningschef, Malin Berglund miljöingenjör Tekniska divisionen, Mats Lindberg VA chef, Sofia Buhrgard planarkitekt (§116-127), Sara Rangensjö planarkitekt (§116-127), Maria Ljungblom plan- och naturchef (§116-127), Marcus Engman byggnadsinspektör, Stephanie Strömberg byggnadsinspektör (§116-127), Amal Shabibi chef för livsmedel (§116-127), Jonas Andersson sakkunnig, Anna Selander samhällsbyggnadschef (§116-127), Anna Hasselgren bygglovchef, Kent Nyman, divisionschef Tekniska divisionen, Anders Lindblom ekonom beställarkontoret (§116-117), Per Berglund miljöchef (§116-127)

Underskrifter

Sekreterare

 Mats Appel

Paragrafer §§ 116–133

Ordförande

 Carl-Åke Andersson

Justerande

 Tommy Jonsson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet har justerats och justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Organ Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Sammanträdesdatum 2019-09-24 Sista dag för överklagande 2019-10-21

Anslag uppsatt den 2019-09-30 Datum för anslags nedtagande 2019-10-22

Protokollet förvaras hos Samhällsbyggnad

Underskrift

 Mats Appel

Utdragsbestyrkande

Ulrica Forsell

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över Medborgarförslag om att införa farthinder och övergångsställe vid busshållplatsen Hagstugan i Nyköping (Brandkärrsvägen)

Sammanfattning

Övergångsställen anläggs på platser där det rör sig mycket folk och dess säkerhet är prioriterad. I detta fall finns det ett övergångsställe i korsningen Brandkärrsvägen / Runtunavägen där det finns ett stråk som sammankopplar Brandkärr med Oxbacken och Påljungshage. Sedan finns det ett annat övergångsställe öster om busshållplatserna. Detta övergångsställe nyttjas av personer som ska ta sig mellan Brandkärr och handelsområdet Gustafsberg.

Ett övergångsställe vid Hagstugan kommer inte nyttjas i samma grad, det vill säga endast personer till och från bussen kommer att använda det. Här gäller att gående som ska korsa Brandkärrsvägen ska korsa gatan endast om det kan ske utan fara, det är även mycket god sikt på platsen.

Nämnden och Tekniska divisionen anser inte att det idag finns anledning att anlägga farthinder och övergångsställe på den aktuella platsen.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att anta tjänsteskrivelsen daterad 2019-08-22 som nämndens yttrande på medborgarförslaget.

Jonas Andersson
Sakkunnig tjänsteman

Beslut till:

Kommunstyrelsen (KK18/354)

KS § Svar på medborgarförslag att ändra planen för ytan på Vallgatan där det nu finns parkeringsplatser

Diarienummer: KK20/292

Bakgrund

Rubricerat medborgarförslag väcktes i kommunfullmäktige 2020-05-12. Förslagsställaren föreslår att Nyköpings kommun ska ändra planen för ytan på Vallgatan där det nu finns parkeringsplatser. Förslaget motiveras av att ytan på grund av dess attraktiva läge borde utnyttjas i form av bänkar, stolar, soffor schack med mera samt informationsskyltar om Slottsvaktens historia och Nyköpingshus. Vidare anför förslagsställaren att behovet av dessa parkeringsplatser minskar när ett nytt parkeringsgarage finns vid Stadsfjärden.

Nyköpings kommun ser positivt på att medborgarna aktivt engagerar sig för att påverka staden genom de demokratiska verktyg som finns och lämnar förslag likt dessa.

Tekniska divisionen mottar ett stort antal synpunkter kring att det finns för få parkeringar i området. Dessa nämnda parkeringar är korttidsparkeringar och används i första hand av besökande till närområdet och är också en del av boendeparkeringen i området. Sträckan utefter Vallgatan användas också som bussparkering för turistbussar. Om infarten från Kungsgatan skulle stängas finns inga möjligheter för bussar att använda Vallgatan då det skulle saknas vändmöjlighet. Mot ovan bakgrund anses förslaget om att ta bort parkeringen och stänga infarten inte som lämplig och kommunstyrelsen föreslås därför avslå medborgarförslaget.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att avslå medborgarförslaget, samt
- 2) att anse medborgarförslaget besvarat.

Beslutet skickas till:

Förslagsställaren

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Kommunfullmäktige för kännedom

Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag om att ändra planen för ytan på Vallgatan

Bakgrund

Rubricerat medborgarförslag väcktes i kommunfullmäktige 2020-05-12. Förslagsställaren föreslår att Nyköpings kommun ska ändra planen för ytan på Vallgatan där det nu finns parkeringsplatser. Förslaget motiveras av att ytan på grund av dess attraktiva läge borde utnyttjas i form av bänkar, stolar, soffor schack med mera samt informationsskyltar om Slottsvaktens historia och Nyköpingshus. Vidare anför förslagsställaren att behovet av dessa parkeringsplatser minskar när ett nytt parkeringsgarage finns vid Stadsfjärden.

Nyköpings kommun ser positivt på att medborgarna aktivt engagerar sig för att påverka staden genom de demokratiska verktyg som finns och lämnar förslag likt dessa.

Tekniska divisionen mottar ett stort antal synpunkter kring att det finns för få parkeringar i området. Dessa nämnda parkeringar är korttidsparkeringar och används i första hand av besökande till närområdet och är också en del av boendeparkeringen i området. Sträckan utefter Vallgatan användas också som bussparkering för turistbussar. Om infarten från Kungsgatan skulle stängas finns inga möjligheter för bussar att använda Vallgatan då det skulle saknas vändmöjlighet. Mot ovan bakgrund anses förslaget om att ta bort parkeringen och stänga infarten inte som lämplig och kommunstyrelsen föreslås därför avslå medborgarförslaget.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** avslå medborgarförslaget, samt
- 2) **att** anse medborgarförslaget besvarat.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Förslagsställaren

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Kommunfullmäktige för kännedom

Från: [REDACTED]
Till: <kommun@nykoping.se>
Ämne: Medborgarförslag
Skickat: 2020-04-17 09:40:44

Jag föreslår att Nyköpings kommun beslutar att... : ändra planen för ytan på Vallgatan där det nu finns parkeringsplatser.

Motivering : På Vallgatan fanns det tidigare parkeringsplatser som togs bort i samband med sanering av marken utmed Nyköpingsån. Nu har asfalt lagts där igen och parkeringsplatserna är tillbaka. Mitt förslag är att parkeringsplatserna tas bort och infarten från Kungsgatan stängs. Denna parkering känns väldigt tråkig då det ligger precis vid vackra Slottsvakten, Nyköpingshus och Nyköpingsån. Ytan borde istället utnyttjas för umgänge i form av bänkar, stolar, soffor, schack mm och även skyltar med information om Nyköpingshus och Slottsvaktens historia. Det skulle vara ett ställe dit Nyköpingsbor kan gå för att njuta av den fina delen av stan. Behovet av dessa 7-8 parkeringsplatser kan inte vara så stor att det inte går att ta bort. När nu även planer finns för ett nytt parkeringsgarage vid Stadsfjärden så minskar behovet av dessa parkeringsplatser ännu mer.

Namn : [REDACTED]
Adress : [REDACTED]
Postnr : [REDACTED]
Telefon : [REDACTED]
E-post : [REDACTED]
Ort och datum : Nyköping 2020-04-17

MSN § 118

Dnr MSN20/67

Yttrande avseende medborgarförslag att ändra planen på Vallgatan där det nu finns parkeringsplatser (KK20/292)

Förslagsställaren föreslår att parkeringen på Vallgatan tas bort och att infarten från Kungsgatan stängs i syfte att kunna nyttja ytan för umgänge med bänkar, schack mm.

Parkeringarna på Vallgatan är korttidsparkeringar och används i första hand av besökande till närområdet och är en del i boendeparkeringen i området. Att ta bort parkeringarna och stänga infarten från Kungsgatan bedömer vi inte vara lämpligt. Främst på grund av Tekniska divisionen idag får många synpunkter angående för få parkeringar i området och att sträckan utefter Vallgatan används som bussparkering för turistbussar. Om infarten från Kungsgatan stängs finns inga möjligheter för bussar att använda Vallgatan eftersom det då saknas vändmöjlighet.

Med stöd av ovanstående föreslår nämnden att medborgarförslaget avslås

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att anta tjänsteskrivelsen daterad 2020-08-24 som nämndens yttrande på medborgarförslaget.

Beslut till:

Kommunstyrelsen KK20/292

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Plats och tid Stadshuset, sal A, tisdag 29 september 2020, kl. 14:00-14:48

Ledamöter och ersättare	<p>Beslutande Carl-Åke Andersson (S), ordf Kjell Johansson (C), 1:e vice ordf Tommy Jonsson (M), 2:e vice ordf Sören Viking (S) Elisabeth Sjödélius (S) Gunnar Åsell (MP) Patrik Ivarsson (L) Peter Engström (SD) Lars Nordquist (S) tj. ers Karin Eriksson (M) tj. ers Lars-Göran Göransson (KD) tj. ers</p>	<p>Ersättare Vakant efter Lena Ödén (S) Kjell Strömlind (S) Kaj Nilsson (M) Tomas Edenius (SD)</p>
-------------------------	---	---

Övriga deltagare Planarkitekt Sara Rangensjö, planarkitekt Sofia Berqvist, plan- och naturchef Maria Ljungblom, samhällsbyggnadschef Anna Selander, bygglovchef Anna Hesselgren, tillsynshandläggare Sara Ekinge, planarkitekt Sofia Buhrgard, bygglovarkitekt Sara Ahlstrand, byggnadsinspektör Helena Malmström, planarkitekt Victoria Alstäde, byggnadsinspektör Susan Lehtinen, byggnadsinspektör Stephanie Strömberg (§§ 100-111), sakkunnig Jonas Andersson, miljöchef Per Berggren, LIA Anna Olasdotter

Underskrifter	Sekreterare ..... Johanna Sterner	Paragrafer 100–120
	Ordförande ..... Carl-Åke Andersson	
	Justerande ..... Tommy Jonsson	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet har justerats och justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Organ	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden		
Sammanträdesdatum	2020-09-29	Sista dag för överklagande	2020-10-26
Anslag uppsatt den	2020-10-05	Datum för anslags nedtagande	2020-10-27
Protokollet förvaras hos	Samhällsbyggnad		
Underskrift	..... Johanna Sterner		

Utdragsbestyrkande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande avseende medborgarförslag att ändra planen på Vallgatan där det nu finns parkeringsplatser (KK20/292)

Bakgrund

Förslagsställaren föreslår att parkeringen på Vallgatan tas bort och att infarten från Kungsgatan stängs i syfte att kunna nyttja ytan för umgänge med bänkar, schack mm.

Parkeringarna på Vallgatan är korttidsparkeringar och används i första hand av besökande till närområdet och är en del i boendeparkeringen i området. Att ta bort parkeringarna och stänga infarten från Kungsgatan bedömer vi inte vara lämpligt. Främst på grund av Tekniska divisionen idag får många synpunkter angående för få parkeringar i området och att sträckan utefter Vallgatan används som bussparkering för turistbussar. Om infarten från Kungsgatan stängs finns inga möjligheter för bussar att använda Vallgatan eftersom det då saknas värdmöjlighet.

Med stöd av ovanstående föreslår nämnden att medborgarförslaget avslås

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att anta tjänsteskrivelsen daterad 2020-08-24 som nämndens yttrande på medborgarförslaget.

Jonas Andersson

Sakkunnig tjänsteman

Beslut till:

Kommunstyrelsen KK20/292

KS § Svar på medborgarförslag om att bygga två farthinder på Stenbrovägen mellan Spinnarvägen och Stockholmsvägen

Diarienummer: KK19/514

Medborgarförslaget väcktes på Kommunfullmäktiges sammanträde 2019-09-10. Förslagsställaren föreslår att Nyköpings kommun beslutar att bygga två fartbutor på Stenbrovägen mellan Spinnarvägen och Stockholmsvägen, då hen upplever att många kör för fort på sträckan.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har yttrat sig i ärendet. Tekniska divisionen har lämnat synpunkter inför nämndens sammanträde.

Nyköpings kommun har under åren genomfört trafikmätningar på olika vägar i Nyköping för att se hur trafiken utvecklas och för att se om hastighetsbegränsningar efterlevs. Stenbrovägen är en genomfartsled där framkomligheten är prioriterad. Hastigheten är föreskriven till 40km/tim. År 2017 gjordes en trafikmätning i anslutning till Spinnarvägen där medelhastigheten uppmättes till 38km/tim. Resultatet innebär att verksamheten inte har prioriterat några farthinder på den aktuella sträckan.

Förslag

Enligt trafikmätningar på Spinnarvägen finns det ingen indikation på att hastigheten är för hög på den berörda sträckan. I och med detta är farthinder inte prioriterade i nuläget.

Med hänvisning till detta föreslår Kommunledningskansliet därför att medborgarförslaget avslås.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att avslå medborgarförslaget
- 2) att därmed anse det besvarat

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige för kännedom

Förslagsställaren

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag gällande att bygga två fartbular/farthinder på Stenbrovägen

Bakgrund

Medborgarförslaget väcktes på Kommunfullmäktiges sammanträde 2019-09-10. Förslagsställaren föreslår att Nyköpings kommun beslutar att bygga två fartbular på Stenbrovägen mellan Spinnarvägen och Stockholmsvägen, då hen upplever att många kör för fort på sträckan.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har yttrat sig i ärendet. Tekniska divisionen har lämnat synpunkter inför nämndens sammanträde.

Nyköpings kommun har under åren genomfört trafikmätningar på olika vägar i Nyköping för att se hur trafiken utvecklas och för att se om hastighetsbegränsningar efterlevs. Stenbrovägen är en genomfartsled där framkomligheten är prioriterad. Hastigheten är föreskriven till 40km/tim. År 2017 gjordes en trafikmätning i anslutning till Spinnarvägen där medelhastigheten uppmättes till 38km/tim. Resultatet innebär att verksamheten inte har prioriterat några farthinder på den aktuella sträckan.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Enligt trafikmätningar på Spinnarvägen finns det ingen indikation på att hastigheten är för hög på den berörda sträckan. I och med detta är farthinder inte prioriterade i nuläget.

Med hänvisning till detta föreslår Kommunledningskansliet därför att medborgarförslaget avslås.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** avslå medborgarförslaget
- 2) att** därmed anse det besvarat.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-10-27

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Kommunfullmäktige för kännedom

Förslagsställaren

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Från [REDACTED]
Till: <kommun@nykoping.se>
Ärende: Medborgarförslag
Datum: 2019-08-04 14:24:07

Jag föreslår att Nyköpings kommun beslutar att... : Bygga 2 fartbulor/hinder på Stenbrovägen, mellan Spinnarvägen och Stockholmsvägen.

Motivering : Idag kör många alldeles för fort med tanke på att det är flera skymda boendutfarter och lekande barn i området. Säkert mer effektivt än att polisen sätter upp fartkameror då och då.

Namn : [REDACTED]
Adress : [REDACTED]
Postnr : [REDACTED]
Telefon : [REDACTED]
E-post : [REDACTED]
Ort och datum : Nyköping 2019-08-04

MSN § 85

Dnr MSN20/35

Medborgarförslag att bygga två farthinder på Stenbrovägen mellan Spinnarvägen och Stockholmsvägen (KK19/514)

Förslagsställaren föreslår att kommunen beslutar att bygga två fartbular på Stenbrovägen då hen upplever att många kör för fort på sträckan.

Kommunen har gjort trafikmätningar på olika vägar för att se hur trafiken utvecklas och för att se om hastighetsbegränsningar efterlevs. Stenbrovägen är en genomfartsled där framkomligheten är prioriterad och hastigheten är föreskriven till 40 km/tim. Vid mätning 2017 uppmättes medelhastigheten på sträckan till 35 km/tim. Resultatet innebär att verksamheten inte har prioriterat några farthinder på sträckan.

Med stöd av ovanstående föreslår nämnden att medborgarförslaget avslås.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att anta tjänsteskrivelsen daterad 2020-04-23 som nämndens yttrande på medborgarförslaget.

Beslut till:

Kommunstyrelsen

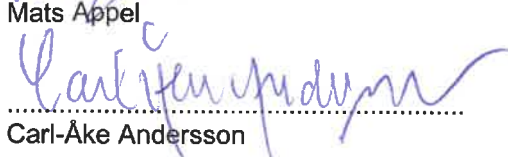
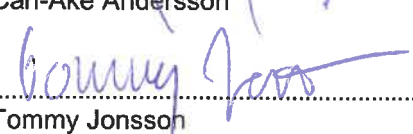
Justerandes signatur |

Utdragsbestyrkande

Plats och tid Stadshuset Sal A, tisdag 02 juni 2020, kl. 14:00 – 14:41

Ledamöter och ersättare	<p>Beslutande Carl-Åke Andersson (S), ordf Kjell Johansson, 1:e vice ordf Tommy Jonsson (M), 2:e vice ordf Elisabeth Sjödélius (S) Gunnar Åsell (MP) Stefan Landmark (KD) Patrik Ivarsson (L) Peter Engström (SD) Lars Nordquist (S) tj. ers Kjell Strömlind (S), tj.ers</p>	<p>Ersättare</p>
-------------------------	---	-------------------------

Övriga deltagare Jonas Andersson sakkunnig tjänsteperson KLK, Sara Rangensjö planarkitekt SHB, Sofia Bergqvist planarkitekt SHB, Therese Lindgren planarkitekt SHB, , Maria Ljungblom plan- och naturchef SHB, Anna Selander samhällsbyggnadschef SHB, Anna Hesselgren bygglovschef SHB, Sara Ekinge tillsynshandläggare SHB, Tommy Carlsson gatuchef TEK, Per Berggren miljöchef SHB, Amal Shabibi livsmedelschef SHB

Underskrifter	Sekreterare ..... Paragrafer §§ 66–88 Mats Appel
	Ordförande ..... Carl-Åke Andersson
	Justerande ..... Tommy Jonsson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet har justerats och justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Organ	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden		
Sammanträdesdatum	2020-06-02	Sista dag för överklagande	2020-07-01
Anslag uppsatt den	2020-06-09	Datum för anslags nedtagande	2020-07-02
Protokollet förvaras hos	Samhällsbyggnad		
Underskrift	..... Mats Appel		

Utdragsbestyrkande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande avseende medborgarförslag att bygga två farthinder på Stenbrovägen mellan Spinnarvägen och Stockholmsvägen (KK19/514)

Sammanfattning

Förslagsställaren föreslår att kommunen beslutar att bygga två fartbulor på Stenbrovägen då hen upplever att många kör för fort på sträckan.

Under åren har kommunen utfört trafikmätningar på olika vägar i Nyköping för att se hur trafiken utvecklas och för att se om hastighetsbegränsningar efterlevs. Stenbrovägen är en genomfartsled där framkomlighet är prioriterad och hastighet är föreskriven till 40 km/tim. 2017 gjordes en trafikmätning i anslutning till Spinnarvägen där medelhastigheten uppmättes till 38 km/tim. Resultatet innebar att verksamheten inte har prioriterat några farthinder på den aktuella sträckan.

Med stöd av ovanstående föreslår verksamheten att medborgarförslaget avslås.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Ärendet berör eller påverkar barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa.

En prövning av barnets bästa har genomförts.

Förslag till beslut beaktar vad som bedömdes vara barnets bästa enligt prövningen.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att anta tjänsteskrivelsen daterad 2020-04-23 som nämndens yttrande på medborgarförslaget.

Jonas Andersson
Sakkunnig tjänsteman

Beslut till:

Kommunstyrelsen (19/514)

KS § Delegationsärenden**Diarienummer: KK21/5**

Förteckning över beslut fattade på delegation:

Nr	Från	Innehåll	Diarienummer
1	Divisionschef Division Utbildning	Beslut om tillsvidareanställning av en elevassistent och en yrkeslärare	KK21/5:170
2	Divisionschef Division Utbildning	Beslut om tillsvidareanställning av en modersmåslärare och en psykolog	KK21/5:171
3	Divisionschef Division Utbildning	Beslut om tillsvidareanställning av en lärare i allmänna ämnen, två elevassistenter, en modersmåslärare, en lärare grundskola och en barnskötare	KK21/5:172
4	Divisionschef Division Utbildning	Beslut om tillsvidareanställning av två barnskötare, en skolsköterska, två elevassistenter, en specialpedagog och en lärare grundskola	KK21/5:173
5	Samhällsbyggnad	Beslut avseende skolskjuts under september 2021	KK21/5:174
6	Samhällsbyggnad	Beslut avseende inköp och upphandling september 2021	KK21/5:175
7	Samhällsbyggnad	Beslut avseende fastighets- och exploateringsfrågor under september 2021	KK21/5:176

8	Samhällsbyggnad	Beslut avseende allmänna frågor under september 2021	KK21/5:177
9	Enhetschef IT-avdelningen	Beslut om tillsvidareanställning av en supporttekniker	KK21/5:178
10	Enhetschef IT-avdelningen	Beslut om tillsvidareanställning av en supporttekniker	KK21/5:179
11	Säkerhetssamordnare	Beslut om beviljande av nio skadeståndsansättningar samt beslut om att avslå en skadeståndsansättning	KK21/5:180
12	Kommunstyrelsens ordförande	Ordförandebeslut med anledning av fråga om jäv vid handläggning av Översiktsplanen	KK21/533:2
13	Samhällsbyggnadschef	Beslut om tillsvidareanställning av exploateringschef och stadsbyggnadschef	KK21/5:182
14	Samhällsbyggnadschef	Beslut om tillsvidareanställning av en markförvaltare, två livsmedelsinspektörer och en hälsoskyddsinspektör	KK21/5:183
15	Samhällsbyggnadschef	Beslut om tillsvidareanställning av en mark- och exploateringsingenjör, en byggnadsinspektör, en försäkringssamordnare	KK21/5:184

		och en tillsynshandläggare	
16	Samhällsbyggnadschef	Beslut om tillsvidareanställning av en GIS-ingenjör	KK21/5:185
17	Divisionschef Tekniska divisionen	Ett beslut om yttrande över anslutningsutredning Glödlampan 15, en förnyad konkurrensutsättning avseende gesimsrännor Nico och en beställning av gesimsrännor	KK21/5:186
18	Inköps- och upphandlingschef	Delegationsanmälan gällande förlängning av avtal i Upphandling: E- handelssystem	KK18/607:9
19	Inköps- och upphandlingschef	Delegationsanmälan gällande tilldelning i Upphandling: Familjerådgivning	KK20/575:11
20	Inköps- och upphandlingschef	Delegationsanmälan gällande tilldelning och tecknande av avtal i Upphandling: Förnygrings- och exploateringsavverkning samt virkesköp	KK20/726:12
21	Inköps- och upphandlingschef	Delegationsanmälan avseende tilldelning och tecknande av avtal i Upphandling: Biljettsystem	KK20/727:11
22	Inköps- och upphandlingschef	Delegationsanmälan avseende tilldelning och tecknande av avtal i	KK21/131:11

		Upphandling: Bevakningstjänster, öppet förfarande	
23	Inköps- och upphandlingschef	Delegationsanmälan gällande deltagande i Upphandling: HVB Vuxna med missbruk 2019 (Adda Inköpscentral)	KK21/588:2
24	Inköps- och upphandlingschef	Delegationsanmälan gällande deltagande i Upphandling: Prenumerationstjänster av tryckta och elektroniska tidningar och tidskrifter 2019 (Adda Inköpscentral)	KK21/589:2
25	Kommunstyrelsens ordförande	Ordförandebeslut: Yttrande över revisionsrapport: Förstudie - Kommunens långsiktiga planering	KK21/421:2
26	Kommundirektör	Beslut avseende att behandling av personuppgifter begränsas inom Kommunstyrelsens ansvarsområde - avslag	KK21/435:10

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att lägga rubricerade delegationsärenden till handlingarna.

KS § Anmälningssärenden

Diarienummer: KK21/2

Nr	Från	Innehåll	Diarienummer
1	HR-avdelningen	Protokoll från Central Samverkansgrupp CSG 2021-08-26	KK21/24:9
2	HR-avdelningen	Protokoll från lokal samverkan kommunledningskontoret, 2021-09-02	KK21/312:4
3	Integritetsmyndigheten (IMY)	Anmälan till Integritetsmyndigheten (IMY) om personuppgiftsincident gällande att medarbetare har fått för mycket behörighet i ett ärendehanteringssystem	KK21/576:1
4	Kommunstyrelsens Näringslivsutskott	Kommunstyrelsens Näringslivsutskotts protokoll från 2021-09-27, § 11 - 16	KK21/2:81
5	Regionfullmäktige, Region Sörmland	Beslut från Regionfullmäktiges protokoll 2021-09-14, § 84/21 Ansvarsfrihet för Samordningsförbundet RAR i Sörmland	KK21/2:82.1
6	Regionfullmäktige, Region Sörmland	Beslut från Regionfullmäktiges protokoll 2021-09-14, § 85/21 Sörmlandstaxan prisjustering 2021	KK21/2:83.1
7	Samhällsbyggnad	Lagakraftbevis avseende detaljplan för fastigheterna Stockrosen 7 & 11 samt del av	Postlistad

Högbrunn 1:13,
Högbrunn, Nyköpings
kommun

8	Kommunstyrelsens Tillväxt- och landsbygdsutskott	Protokoll från Kommunstyrelsens Tillväxt- och landsbygdsutskott 2021- 09-14	KK21/2:84
9	Leader Sörmlandskusten	Leader Sörmlandskusten	KK21/2:12.2
10	Energikontoret i Mälardalen AB	Protokoll från styrelsemöte med Energikontoret i Mälardalen AB 2021-06- 29	KK21/308:6.1
11	Energikontoret i Mälardalen AB	Protokoll från styrelsemöte med Energikontoret i Mälardalen AB 2021-10- 01	KK21/308:6.2
12	Samhällsbyggnad	Pendling till och från Nyköpings kommun 2019	KK21/2:85
13	Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden	Beslut från Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden 2021-10-13, § 51 Delårsrapport 2021	KK21/542:3.2
14	Nacka tingsrätt	Tredskodom: Omprövning av tomträttsavgäld för fastigheten Hjälmén 1 i Nyköpings kommun	KK21/2:87
15	Försvarsmakten Flygstaben	Information till berörda Länsstyrelser, kommuner m.fl. avseende luftförsvarsövning 2021 (LFÖ 21) och marinövning	KK21/2:88.1

		21 (SWENEX 21), v142-143	
16	Samhällsbyggnad	Förslag till ny detaljplan för Tängsta 1:8 m.fl., Stigtomta, Nyköpings kommun	Postlistad
17	HR-avdelningen	Protokoll från Central Samverkansgrupp CSG 2021-09-16	KK21/24:10
18	Samhällsbyggnad	Samråd: Förslag till ny detaljplan för del av Svärdsklova 2:2, Svärdsklova, Nyköpings kommun	Postlistad
19	Samhällsbyggnad	Samråd: Förslag till ny detaljplan för Tängsta 1:8 m.fl., Stigtomta, Nyköpings kommun	Postlistad
20	Miljödepartementet	Beslut avseende överklagande av Länsstyrelsen i Södermanlands läns beslut att bilda naturreservatet Sundsudde, Nyköpings kommun	KK21/164:3
21	Energikontoret i Mälardalen AB	Protokoll från extra styrelsemöte med Energikontoret i Mälardalen AB för emission av aktier till Hallstahammars kommun	KK21/308:7.1
22	Länsstyrelsen i Södermanlands län	Beslut om kommunal 2022 i Södermanlands län	KK21/2:89

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** lägga rubricerade anmälningsärenden till handlingarna.